DAN PSATTA

T E A T R U

COMEDIA TRAGICĂ

VOLUMUL 2

Editura ANAMAROL, 2008

C U P R I N S_

Pagina :

IX. ADAM 3

X. NEPOTUL LUI TRAIAN 71

XI. NOAPTEA 122

XII. ADEVĂRUL DESPRE IULIA 169

XIII. EXPERIENŢĂ INTERIOARĂ 224

XIV. SFÂNTA IOANA CORUPŢIEI 262

XV. PROCESUL 321

***** REZUMATUL PIESELOR 393**

DRAME DIN TRECUT

A D A M

Comedie tragică în şapte tablouri

1988

Motto: *Dumnezeu a făcut lumea în şase zile, iar în a şaptea s-a odihnit.*

P A R T E A I

PROLOG
Adam, Dumnezeu.

Scena este goală. Pereţii – draperii albe. Nori alburii înconjură personajul. Adam este îmbrăcat într-o cămaţă lungă, albă; poartă sandale simple.

I

ADAM: Ah, tu nor al liniştei eterne
Alb ca laptele mă înconjuri. Iată:
Nu apare nici măcar o pată...
Unde nu e pată, nu e vreme!...
Nu e vreme unde nu e soare ,
Nu e vreme unde nu e vânt,
Vremea am lăsat-o pe pământ.
Nu e vreme unde nu te doare.

Umbre umane similare cu a lui Adam trec prin scenă.

Văd prin nori trecând, la fel ca mine,
Umbre călătoare, gânditoare...
Dacă nu e vreme, nu te doare...
De ce totuşi cată să suspine?
În afară de orice timp sau spaţiu
Umblă gânditoare, fără saţiu,
Milioane umbre diamantine,
Cu privirile pierdute întru sine.
Şi la fel cu ele umblu eu,
Singur şi uitat de Dumnezeu!

II

Eu Adam, eu omul cel dintâi,
Autorul primului păcat,
Nu ştiu încă de-am fost vinovat...
Cât am greşit în făptuirea lui.
Eram singuri... Eram fericiţi...
Aveam dragostea, pe care o doream...
Paserile ce cântau pe ram
Îi slăveau pe doi îndrăgostiţi.
Aveam cerul, vântul adia,

Soarele în plete radia,
Şi prin flori noi doi, înlănţuiţi,
Alergam de praf de argint cerniţi.
Aveam pomii şi ofranda lor,
Aveam aerul aromitor,
Aveam munţii, spre a hoinări,
Şi puterea de a făptui...
Eram liberi şi candizi, şi puri,
Nimeni nu ameninţa în jur,
Nici un semn, chinuitor ori trist,
Nu-mi interzicea ca să exist
Cu întreagă patima de-a fi:
Nesfârşit... Dela-nceput de zi,
Până în vecie... Cât o fi !...
Dar atunci, un gând ne-a cotropit:
Singurul de Dumnezeu oprit!
(Umbrele trec prin scenă din nou).

III

Oare îndoiala mea infamă
De atunci li s-a transmis şi lor?
Dacă fiecare umblă gânditor,
Speriat ca de o mare flamă...
Ce îi mână, să jelească fapte,
Care s-au stins, şi au pierit în noapte?
Nu putem uita-n eternitate...
Simt în mine jalea tuturor.

IV

Iată şi acum, mai violent ca lemnul,
Ard mereu pentru acelaşi ţel!
Eu, ce-am vrut să fac un neam de oameni
Care mie numai să îmi samene,
Căruia-n toate să îi fiu model,
Călcând semeţ şi violent consemnul:

Asta nu avea dreptul decât EL!...
Da!... Am vrut să fac!... Iată păcatul...
Iar începutul duce-n infinit.
Căci, după EL, făuritor nu poate
Fi decât cel perfect în toate!
Aveam oare eu dreptul să-l imit
Pe EL, unicul creator de soarte,
Creind o lume doar a mea, aparte!?
I-am ruinat întreg apostolatul...
Şi atunci... m-a condamnat la moarte!
M-a condamnat la suferinţi, la foame,
Nesiguranţa zilei de apoi,
M-a condamnat mereu să mă îndoi
De toate!...

DUMNEZEU (O voce care se aude de peste tot, ca un tunet):
Iarăşi cârteşti, Adame?

ADAM (cade în genunchi): O, Doamne, iarăşi Te aud!...
Cum oare să-ndrăznesc să îţi răspund?

DUMNEZEU: Nu e nevoie, Dumnezeu nu-i surd!..
De a crea, nu ai fost vinovat,
Căci să creezi de Dumnezeu ţi-e dat!
În tot ce faci de când exişti, mereu,
Creează-ntr-una numai Dumnezeu,
Să ştii!... Deaceea-ţi este greu.
Căci orice lucru nou făcut, în parte,
Trebuie să respecte toate celelalte,
Să-şi aibă locul în eternitate!..
De faci un pol, ai să-i opui un altul,
De faci adâncul, îi opui înaltul,
Când faci mişcarea, vei stârni un stimul,
Când faci alt om, va să dispară primul,
Pentru ca altul să se-nnalţe-n locul său...
Iar pomul vechi va fi!... în pomul nou...

ADAM: Sunt eu în ei, şi ei în mine?
Am dat într-adevăr ce se cuvine?
Se-ndreaptă ei cinstit spre Dumnezeu?

DUMNEZEU: Direcţiile le cunosc doar eu!
Dar iată... spre a-ţi dovedi, copile,
Capcanele creaţiei, prea dese,
Îţi dau acuma iarăşi şapte zile
De pe pământ ca să culegi impresii...

ADAM: Îl recunosc... Aceleaşi vechi obsesii!...

DUMNEZEU: Te du şi lămureşte-te în fine
Dacă ce fac ei astăzi, e spre bine!
Dar, după fiecare zi ce ai să torci,
Va trebui aici să te întorci...

ADAM: O, Doamne, cât de darnic eşti cu mine!
Să mă întorc... eu care am început...
Să pot vedea ce nimeni n-a văzut:
Urmaşii cu sămânţa ce-au făcut!..
Iată că norii-n arcuri se desfac
Şi un tunel în mijlocul opac,
Albastru cum e cerul, se deschide...

(Adam iese din scenă ca adormit, în transă).

ZIUA I-a
INOCENŢĂ: (ÎNTOARCEREA TATĂLUI RISIPITOR)

SCENA I-a
Willy, Joe

O încrucişare de drumuri şi un copac. Doi tineri fac autostopul.

WILLY: Pe cuvântul meu că nu mai pot, Joe... Să mor dacă mai pot!.. Ce ţi-a venit să o iei pe jos?

JOE: Ai promis să faci tot ce-ţi spun eu.

WILLY: Da, Joe, dar uite că nu mai pot!...

JOE: Willy, tu ştii că trebuie să ne îndepărtăm cât mai mult de locul ăla.

WILLY: Să oprim vreo maşină care să ne ia. Acum, seara, spre Los Angeles se circulă intens. La toţi dracii, doar n-o să înnoptăm prin pustietăţile astea.

JOE: Nu eşti deprins cu viaţa liberă, Willy, de aia te droghezi!.. Îţi spun eu, toţi cei care stau sub poalele mămucii, şi apoi la umbra unui şopron, se droghează. Vouă tot timpul vă lipseşte ceva.
WILLY: Tu nu-ţi doreşti niciodată să uiţi de viaţa asta împuţită, Joe?
JOE: Nu ! Vreau să o trăiesc aşa cum e!... Şi cât mai intens posibil... Eu îmi fac viaţa. Am destule excitaţii la dispoziţie în jurul meu... Nu e nevoie să le caut în prafuri. Voi toţi sunteţi nişte impotenţi!...
WILLY: Glumeşti, desigur, ştii că Florinda mă iubea foarte mult. Ce am să mă fac eu fără ea!?
JOE: Iar ai început să te smiorcăi. Să ştii că, dacă mai te smiorcăi, te las şi o întind. Nu am nevoie de un nevolnic în cârca mea. Mai bine fă-ţi înţepătura aia, ca să prinzi curaj.
WILLY: Nu mă grăbi, Joe, nu mă grăbi... Nu ştii ce eforturi fac, ca să pot rezista. Suntem lefteri, nu ştiu de unde am să-mi mai procur praful.
JOE: Fir-ar a dracului să fie!...
WILLY: Şi acum, uite, am nevoie de odihnă. Nu mai pot... Să stăm la umbra copacului...
JOE: Tocmai bine ca să ne vadă toţi cei care trec, şi să-şi facă cine ştie ce idei.
WILLY: Atunci să oprim vreo maşină...

Se aude un zumzet de maşină luxoasă. Joe se repede după ea. După un timp se întoarce furios.

JOE: Lua-i-ar dracul!.. Înghiţi-i-ar gheena... Umblă în Cadillacurile lor cu viteze ameţitoare. Pe unii din ăştia să pun eu mâna!... Va veni ea o zi, când vom pune noi mâna pe ei, Willy. Ce am să mă mai distrez... Împuţitul nici măcar nu a încetinit.
WILLY: Uite, dacă vrei ne ascundem în şanţ... Stăm acolo.
JOE: Mama dracului!... Am să mai încerc.
WILLY: Dacă eram fete, şi le arătam puţin pulpele, pariez că opreau fără ezitare.
JOE: Lasă prostiile!..

WILLY: Fii atent pe cine opreşti, Joe. Să nu fie cine ştie ce isteţi, care să intre la bănuială...
JOE: Pe cine vrei să opresc? Spui că nu mai poţi trage. Eu îţi spun că, dacă mergem frumuşel pe jos, ajungem la noapte la ferma lui Tyndall, şi acolo nu ne ştie nimeni.
WILLY: Până la fermă e foarte mult, şi eu nu sunt aşa de sdravăn ca tine.
JOE: Şi pentrucă m-am luat cu un prăpădit, trebuie să încap eu pe mâna sticleţilor!.. Nenorocire mai mare nici că se putea.

Iarăşi se aude trecând o maşină. Joe se repede. Se întoarce după puţin.

JOE: Tot nimic!.. Sunt băgaţi în mă-sa. Unul din ăştia tot înţep eu într-o zi.
WILLY: Ce o să zică Florinda, când va vedea că nu mai apar în seara asta?
JOE: O aă zică că te-ai îmbătat.
WILLY: Ea o să mă aştepte. Îmi pare aşa de rău după fata asta, Joe... Trebuia să ne căsătorim... Era o fată tare drăguţă. Când o să mai pot eu să mă întorc la ea?
JOE: Niciodată, băiete. Ia-ţi gândul dela asta.
WILLY: O fată aşa de dulce!... Ce o să ne facem noi, Joe?...
JOE: Vom duce o viaţă mişto, Willy băiete!... Pe cinste, ascultă-mă. Nu o să dăm doar tot timpul chix, fir-ar al dracului să fie.
WILLY: Ţie nu-ţi pare rău, că ţi-ai părăsit casa? Oricum, mama ta avea destulă grijă de tine. Nu-ţi refuza nimic...
JOE: Ea? Tot timpul îmi scotea ochii. Şi apoi ce, aia era viaţă? Dacă trăieşti cinstit, îşi bat joc toţi şmecherii de tine. Maică-mea tot timpul mă trimitea la preot, ca să mă mântuie.
WILLY: Mama ta este o femeie cuvioasă.
JOE: Uite, de aia nu mai pot eu!..
WILLY: Are să reclame lipsa ta la poliţie.
JOE: Nu avea grijă. I-am spus că plec, şi să nu mă mai aştepte. Am convins-o că merg să mă înrolez la marină. A fost foarte mulţumită. Cu ideile ei, mă şi vedea căpitan. Parcă am eu chef de şcoală şi de şmotru. Acolo e o viaţă pentru castraţi.
WILLY: Crezi?

JOE: Sau pentru cei cu chef să se culce unii cu alţii...
WILLY: Dar tu ai vreo iubită, Joe?
JOE: Când am să dau de bani, voi avea câte iubite am să vreau. Marcate!... Am să le chem la ordin una câte una, şi la urmă le vând. Ce ştii tu, băiete... Ai să vezi cât de minunat este la Angeles. Să ne vedem noi acolo şi n-ai să regreţi. Pe mulţi o să-i îngerim. O să-i învăţăm noi pe îngerii ăia, să se poarte cuviincios.
WILLY: Mie îmi e dor de acasă, Joe.
JOE: Tu nu eşti sdravăn? Uiţi ce am făcut? Trebuie să lipsim un timp, ca să ne pierdem urma.
WILLY: Şi acum mai aud în urechi ţipătul acela...
JOE: Uşurel, băiete, ai să-ţi revii. Să vezi ce killer fac eu din tine!... Ai acţionat foarte precis.
WILLY: De frică, Joe... Nu am ştiut ce fac.
JOE: Ai făcut exact ce trebuia... Foarte eficient.
WILLY: Ţipa ca din gură de şarpe... Avea o voce piţigăiată, cum n-am mai auzit. Nu aş fi crezut, că o femeie bătrână poate avea un asemenea ţignal în gâtlej.
JOE: I-ai pus dopul exact când trebuia. Scula tot cartierul.
WILLY: Da, dar ce ne facem noi acum, Joe?..
JOE: Foarte simplu: dispărem. Se petrec atâtea comedii din astea în ziua de azi, că sticleţii nu mai pridídesc să le dea de rost. De noi nu au habar... Nu au cum să ne ia urma.
WILLY: Lipsa noastră ar putea da de bănuit.
JOE: Ţi-am spus că ne-am dus să ne înrolăm în armată. Am lansat svonul ăsta despre amândoi. Nu-ţi face griji, am aranjat eu binişor lucrurile. Pregăteam lovitura mai de mult.
WILLY Ai pregătit-o degeaba!.. Nu ne-am ales cu nimic.
JOE: Fir-ar ai dracului de căpăţânoşi!... Aveau ei banii ascunşi pe undeva. Au preferat să moară...
WILLY: L-ai ars cu fierul roşu pe bietul bătrân, până când a leşinat.
JOE: Şi nu a suflat o vorbă!... Că n-are şi n-are!... Cum să nu aibă? Au avut doar un magazin de antichităţi, pe care l-au vândut.

WILLY: Au dat faliment, ziceau...
JOE: Au dat faliment!... Au ascuns ei ceva deoparte, ca să aibă la bătrâneţe... Nu au vrut să spună... mama lor!...
WILLY: Poate îi aveau la bancă.
JOE: Nu ar fi îndrăznit. Creditorii i-ar înhăţat în contul datoriilor. Îţi spun eu, banii erau în casa aia blestemată.
WILLY: Am scotocit cât am putut. Nu a rămas nimic negăurit. Suntem la fel de lefteri ca la început. Nu am făcut nici o ispravă. Am omorât doi oameni... degeaba!
JOE: Ha Ha Ha... Şi nu ţi-a plăcut? Mie, să-ţi spun drept, mi-a plăcut enorm când ai strâns-o de ţiuitoare pe bătrână. A căscat ochii ca o broască. Cred că l-a şi văzut pe Cel de Sis în acel moment.
WILLY: Nu mai spune asta Joe, îmi face silă.
JOE: Amărâtul ăla şi-a dat duhul mai devreme decât trebuia. Dacă mai trăia, îmi spunea el unde sunt banii. L-am scăpat din mână.
WILLY: Era destul de isprăvit şi aşa, Joe...
JOE: Am greşit. Ăsta-i adevărul. Nu avem experienţă. Am acţionat mai dur decât trebuia. Dacă am pierdut, să ştii că este numai din vina noastră. Un expert ieşea cu bani din casa aia. Trebuie să ne dozăm mai fin menghinea. Am acţionat ca doi gogomani.
WILLY: Altă dată să fim mai puţin violenţi...
JOE: Frica e mai bună decât suferinţa. Cred că asta e realitatea. Suferinţa mai mult îndârjeşte. Ascultă-mă pe mine. Data viitoare vom avea succes. Ştiu eu un loc, unde merită să încercăm. Nişte burjui care stau într-o vilă izolată, dintr-un cartier de lux. Ai să ai acolo tot ce-ţi doreşti: o advărată fiestă, băiete.
WILLY: Să nu aibă copii, Joe...
JOE: Nu au copii. Au dame!... Vei găsi acolo o locuinţă de lux, plină de bani şi de bijuterii. Dăm lovitura! Ălora nu le pasă după câteva zeci de mii de dollari.
WILLY: Dacă au servitori... O să reuşim noi doi să facem faţă?
JOE: Uită-te la tine cât eşti de solid, Willy. Nu îţi dai seama. Eu nu degeaba te-am ales. Eşti slăbănog numai la interior. Am să-ţi

formez eu caracterul. Fac din tine un dur pe cinste, în câteva luni. Nu ai să te mai recunoşti. Va tremura California de noi doi. Te vor servi patronii în localuri, numai când îţi vor vedea mutra.
WILLY: Hai să încercăm să mai oprim o maşină, Joe...
JOE: Eeei. Nu e nevoie, băiete!... Uită-te că una a şi oprit. Singură!... Ce mai vrei? O adevărată minune. Vezi bine, că şi Dumnezeu e cu noi.

Se aude trântirea portierei unui autocamion (tir). Cei doi băieţi se ridică în picioare. Apare Adam, un fermier mai în vârstă, dar voinic, cu faţa ridată, numai zâmbete.

SCENA II-a
Adam, Willy. Joe.

ADAM: Bună ziua băieţi, eu sunt Adam...
JOE (dă mâna): Joe...
WILLY (la fel): Willy...
ADAM: Aşa-i că aţi vrea să ajungeţi mai repede la oraş, şi nu vă ia nimeni?
JOE (arogant): Cum de ţi-a trecut prin minte?
ADAM: Trec tot felul de maşini pe lângă voi, şi nici nu se gândesc că sunteţi la ananghie.
WILLY (umil): Suntem sfârşiţi, domnule. Dacă aţi fi aşa de bun, să ne luaţi cu Dumneavoastră, ne-aţi face un mare bine.
ADAM: Nu prea sunt săritori oamenii pentru cei în necaz... Nu se întrec să le vină în ajutor...
JOE (aparte): Ăsta are chef de vorbă.
WILLY (către Joe): Lasă-l în pace!
JOE (ipocrit, ironic): Ce să facem! Greu găseşti printre ei astăzi un om de omenie... Care pune mâna pe un volan, gata, face ce vrea. Ne văd aici doi tineri obosiţi, departe de orice destinaţie, şi nici nu se gândesc să oprească. Prietenul meu abia mai merge.
ADAM: Sunteţi fără îndoială băieţi de treabă. Nu descurajaţi!... Voi sunteţi tineri... Voi trebuie să schimbaţi lumea după cugetul vostru, dacă ea e rea. Dar nu se poate să nu mai existe şi oameni de omenie!... Ce Dumnezeu...

JOE: Nici fir! Crede-mă pe mine. E o specie pe cale de dispariţie.
ADAM: Am să vă iau eu... Nu e nici o problemă. Am mers cam mult... Mai stau puţin ca să mă desmorţesc. Aveţi ceva împotrivă?
JOE: E bine. Mergeţi la Los Angeles?
ADAM: Da. Vă pot duce până acolo, dacă ăsta vă e drumul.
WILLY: Sunteţi foarte amabil... Extraordinar!... Ca un tată... Simţeam aşa de mult nevoia să îmi iasă un om cald ca dumneavoastră în cale. Parcă aţi fi picat din cer!
JOE: Aripile îi mai lipsesc! Uită-te la el: un taur cu aripi! Ăsta cred că macină grâul în pumni.... (Către Adam) Cu ce te ocupi?
ADAM: Am o fermă, o gospodărie frumoasă!... Vă invit şi pe voi să o vizitaţi. Ce ziceţi?
WILLY (speriat): Nu!... Acum nu putem să mergem... Poate altădată. Altădată o să vă vizităm.
JOE: Şi... rentează ferma asta?
ADAM: Oho!... Anul ăsta am avut o recoltă record; ne-a dat Domnul vremea care trebuia. Nu am mai cules atâta bumbac, de când suntem; nu am dece să mă plâng. L-am tocmit deja la depozit, şi scot o sumă frumuşică pe el. Mai ales că am însămânţat un soi bun. Îl am în camion... Toată familia mă aşteaptă cu banii.
JOE: Îi iei la dumneata... Nu-i depui la bancă?
ADAM: Neapărat!... Am investiţii de făcut. Cu banii ăştia voi aduce îmbunătăţiri serioase... Îmi lărgesc ferma de animale.
JOE: Eşti grozav dumneata!.. (către Willy): Dumnezeu ni l-a trimes!...
ADAM: Ehe!... Trebuie să muncim, băieţi, asta e condiţia. Omul trebuie să muncească.
JOE: Mai e vorbă!
ADAM: Munciţi şi vă înmulţiţi, veţi stăpâni pământul!... Omul va deveni stăpânul tuturor lucrurilor. Vă daţi seama?.. Omul mai puternic decât leul, mai puternic decât taurul, mai puternic decât toate animalele...
JOE: Nemaipomenit!

ADAM: Eu am muncit! Am preferat munca traiului de huzur, şi nu-mi pare rău. Las ceva în urma mea.
JOE: Puteai trăi liniştit, cu lapte şi miere, şi ai refuzat!
ADAM: Da.
JOE: Ăsta e complet trăznit!
WILLY: Lasă-l în pace!...
ADAM: Şi voi Încotro? Ce planuri aveţi?
WILLY: Mergem la Los Angeles, să ne înrolăm în marină.
ADAM: Excelent!... Ştiam eu că sunteţi bărbaţi vajnici... fiii mei. Nu vă lăsaţi.
WILLY: Plecăm spre Indii...
ADAM: Vă daţi seama ce oameni extraordinari sunteţi voi?
WILLY: Mama lui Joe ar dori să îl vadă căpitan!...
ADAM: Căpitan! Ce mai contează!... Marinar, asta e extraordinar... Să pluteşti pe ape, să străbaţi oceanul, să ajungi în ţinuturi îndepărtate... Să stăpâneşti pământul!..
WILLY (entuziasmat): Vom trece ecuatorul, vom ocoli capul Bunei Speranţe...
ADAM: Nemai pomenit!.. Vedeţi, copiii mei, nimic nu vă stă în cale. Sunt fericit când vă văd... Curajoşi, intreprinzători, dornici de reuşită... Sunt mândru de voi...
JOE: Şi noi de Dumneata!... Ai strâns o recoltă bogată.
ADAM: Aşa e, băieţi... Mergem să strângem banii.
JOE (entuziast, batjocoritor): Mergem să strângem banii!... Ne iei şi pe noi cred, să vedem minunea.
ADAM: Mai e vorbă!... Sigur că da. Am să vă dau şi vouă ceva, să aveţi pentru drum. Cei de acasă nu v-au dat, după cât se pare.
JOE: N-au vrut!... Noi i-am rugat destul de... fierbinte să ne dea, şi ei au refuzat.
ADAM: Am să vă dau eu. Cât voi putea, am să vă dau. Haide, poate cândva vă veţi aduce aminte de moşul vostru Adam, cel care v-a vrut binele.
WILLY: Ne vom aduce!...
ADAM: Într-o zi, binele făcut naşte bine... Ha Ha Ha... Ce ziceţi? Atunci vom putea spune că într-adevăr suntem oameni.

JOE: Willy, suntem oameni făcuţi... Ne-a pus Dumnezeu mâna-n cap!... (către Adam): Să mergem... Te-ai odihnit destul? Eu abia aştept să văd evenimentul.
ADAM: Adevărat, e timpul să pornim... S-a mai răcit motorul. Haideţi, înainte!...

Cei trei se iau de umeri şi ies.

SCENA III-a
Adam, Willy, Joe

Se introduc în scenă mese de restaurant.
ADAM: (intră în scenă alături de tovarăşii săi, învârtind o taşcă plină de bani în mână) Iu-huuu!... (Încing toţi trei un dans american) Asta este!... (Obosit): Am isbândit, băieţi... Am tras ce-i drept, ca robii, toată familia vara asta, dar ia uite ce rod bogat am cules. Am scos un preţ bun!... Băutură pentru toată lumea!... (Iese)
WILLY: Joe, mie îmi place de omul ăsta.
JOE: Şi mie!... Are să ne facă bogaţi. La semnul ce îţi voi trimite, îi sari în spate.
WILLY: Nu vreau să-i facem vreun rău.
JOE: Nu-i facem niciun rău, Willy băiete; punem doar mâna pe bani şi, tuleo!... Până se va desmetici prostănacul, noi vom fi departe. Dacă vrei, ne şi înrolăm pentru India.
ADAM (se întoarce cu bere pentru toţi trei): Călătorie sprâncenată, puştilor!... Ce o să mai petreceţi voi pe la Delhi, Calcutta... (Râd, ciocnesc, beau).
JOE: Cred şi eu... Vom trăi ca-n sânul lui Avraam...
WILLY: Vom trage la cele mai mari hoteluri, cu aer condiţionat şi jacuzzi (Râd toţi trei pe săturate).
ADAM: Mari pehlivani, băieţii mei.... Am să vă dau 3000 de dollari, ca să aveţi la nevoie. Eeei!... Să mai vină un rând!... (Li se aduce bere)
JOE: Noroc, tataie!... Să ştii că mi-ai plăcut!.. Ai muncit cu folos... De oameni ca Dumneata avem nevoie...

ADAM: Luaţi aminte băieţi, faceţi precum v-am spus, şi norocul va fi de partea voastră. Vă dau 3000 de dollari (numără banii). Aş vrea ca, într-o zi, să aflu că aţi ştiut să-i folosiţi. Aveţi-vă ca fraţii. Să nu vă certaţi pentru bani. Ei sunt frumoşi când îi câştigi cu trudă. Încercaţi şi voi să faceţi ceva folositor în viaţă (împarte banii).
JOE: Nu crezi că e cam puţin, Adame? Îţi râzi de noi? Cum crezi că ne pot ajunge 3000 de dollari pentru un început de drum? Ce pot face doi fii nenorociţi cu o sumă atât de mică!? Sigur că ne vom bate pentru ei, ca să avem mai mulţi. Nu ne vor ajunge decât pentru băutură. Uite, Willy e cam bolnav..., săracul; are nevoie de medicamente,...de o mâncare mai aleasă...
ADAM: Credeţi? Credeţi că v-am dat prea puţin? Spuneţi! Spuneţi cinstit, băieţi... Am să încerc să vă satisfac dorinţele. Să vă fi dat oare prea puţin? Să fie asta cauza derutei voastre? Să pornească oare tot răul de aici? V-am trimis în lupta grea a vieţii, în duşmănia şi furia elementelor, neînarmaţi. Să fie adevărat? Să fi trebuit să vă las mai mult? Să nu fi fost destul de generos? Asta să vă împingă oare la răutate? Spuneţi!... Cât credeţi că v-ar ajunge, pentru a porni pe un drum bun? Mă voi gândi. De data asta voi face tot posibilul.
JOE: Păi..., ia-ţi dumneata cei trei mii, şi dă-ne nouă restul!
ADAM: Măi băieţi, eu am muncit pentru banii ăştia. Îi vedeţi? Fiecare dollar înseamnă un strop de sudoare. Trăgeţi şi voi, şi veţi avea mai mult!
JOE: Dacă nu ni-i da mata, Adame, îi vom lua noi. Vom risca puţin, dar o vom face.
ADAM: Grozavi mai sunteţi!... Aşa vreţi voi să porniţi în viaţă? Vreţi voi să construiţi o lume nouă jefuind!? Vreţi să existaţi unii pe seama celorlalţi? Câteva mii de dollari nu vă vor ajunge toată viaţa. Ce vă veţi face peste un an? Nu durează banii, fiii mei. Fără transpiraţie nu se poate întemeia nimic. Lucraţi şi voi pământul, va rodi.
JOE (enervat): Ei, fir-ar a dracului!... M-am săturat. Ăsta vorbeşte într-una. Ţăran care să ţină discursuri, n-am mai văzut. Uite ce e, tataie, dai banii sau îi luăm noi!?

ADAM (zâmbind): Veniţi şi luaţi-i.
JOE (pocneşte din degete): Willy!..

Willy, care a făcut un mic ocol, se repede pe la spate la gâtul lui Adam. Acesta face o piruetă de karate, şi îl răstoarnă pe Willy ca pe un sac la pământ. Willy rămâne lat. Adam se apleacă să vadă ce are.
JOE (scoate pistolul): Acuma vei avea de a face cu mine. Eu nu sunt bleg ca ăla de l-ai dat jos.

Adam pune liniştit taşca pe masă. Apoi se repede cu o mişcare fulgerătoare la picioarele lui Joe şi îl răstoarnă. Joe scapă pistolul. Adam se ridică şi îl ia. Cei doi tineri se ridică încet de jos, încremeniţi. Văzându-l pe Adam înarmat, tremură de frică. S-au schimbat la faţă: le-a trecut aroganţa.
ADAM : Nu merita să vă stricaţi un început de viaţă pentru câteva mii de dollari, fiii mei. (Examinează pistolul ca pe un obiect ciudat, nemaivăzut, cu o curiozitate de maimuţă. Apoi, părându-i-se inutil, îl aruncă dispreţuitor pe masă. Îşi ia geanta şi pleacă).
JOE: (se asvârle şi ia pistolul): Ce imbecil!... (Trage de două ori pe la spate în Adam, care tocmai se îndrepta spre ieşire. După o ezitare, Adam se prăbuşeşte). De data asta vom avea şi o maşină, cu care să o roim din Los Angeles, Willy băiete!...

Tinerii iau taşca şi ies în goană. Adam rămâne prăbuşit. Se face întuneric.

SCENA IV-a
Adam, Dumnezeu

Vocea lui Dumnezeu: Ei, bunule Adam, eşti mulţumit
De oamenii pe cari i-ai zămislit?
În sufletul lor zace o comoară...
Vrei totuşi să-i mai vezi a doua oară?
Adam: Cumplit vârtej de bune şi de rele...
Nu-s fericiţi sărmanii, o văd bine.
Porniri înalte şi căderi meschine
Oricâte ar fi, mă regăsesc în ele.

Orgoliu, teamă, suferinţă, vină,
Mult vălmăşag, o singură tulpină.
Să văd, că în deruta lor mă aflu eu,
Oricât mi-ar fi neînchipuit de greu,
N-am să mă satur, să-i privesc mereu...

ZIUA II-a
AVERTISMENTE (RĂSTIGNIREA)

SCENA I-a
Chandal, Josephine

Holul unei locuinţe elegante.. Drept mobilier, un cuier elegant în care se atârnă paltoanele personajelor, şi o masă rotundă cu fotolii. Personajele care sosesc pe rând sunt primite ceremonios şi grav de către valet. Ne aflăm în Franţa.

JOSEPHINE (fiica lui Adam, 45, intră foarte elegantă, cu palton şi pălărie; valetul o ajută să se desbrace): Bonjour, Chandal.

CHANDAL: Bună ziua, mademoiselle Josephine.

JOSEPHINE: Ce face tata?

CHANDAL: Cred, dacă pot spune aşa, că este foarte grav, mademoiselle Josephine. Tocmai îl consultă doctorul.

JOSEPHINE: Acum trei zile, când am fost la el, era în perfectă stare de sănătate. Mi-a spus că se simte mai bine ca oricând.

CHANDAL: Chiar ieri domnişoară, Domnul comandase un buchet mare de flori dela Gerard pentru cântăreaţa dumnealui. Voia să se ducă la spectacol seara, în Montmartre.

JOSEPHINE: O adevărată ruşine. Cântăreaţă de cabaret la vârsta lui!

CHANDAL: Domnul spunea că anii sunt cei pe care îi simţi, şi nu cei pe care îi aduni. Iar dumnealui se simţea încă foarte tânăr.

JOSEPHINE: Călărie, tenis şi actriţe de cabaret... În loc să îşi vadă de treburi serioase.

CHANDAL: Domnişoara are dreptate. Dăduse în a doua tinereţe. Se purta ca un prinţ, şi cheltuia nebuneşte.

JOSEPHINE: El care strânsese toată viaţa!.. Care a dus o viaţă atât de respectabilă!..
CHANDAL: S-o fi săturat, domnişoară, să tot strângă bani. O fi văzut şi el, că nu i-au servit la nimic.
JOSEPHINE: L-a înnebunit cântăreaţa! Dar la copiii lui nu se gândea? Suntem trei, şi fiecare are greutăţi de înfruntat... Avem necazuri...
CHANDAL: Aşa-i, domnişoară. Ce să spun, parcă nu-i mai păsa decât de sine. Voia să se distreze pentru toară viaţa.
JOSEPHINE: Vezi bine distracţiile la ce l-au adus. Atâtea eforturi care nu erau pentru el.
CHANDAL: Eu încercam să-l mai potolesc, domnişoară, vă rog credeţi-mă; am făcut tot posibilul. Nu voia să mă asculte. Era, ca să zic aşa, foarte recalcitrant.
JOSEPHINE: Ei, spune, cum s-a întâmplat? Ţi se pare grav?
CHANDAL: Nu ştiu ce să spun, domnişoară. Ieri, după cum povesteam, se pregătea de petrecere. Comandase un buchet mare de flori. Îmi ceruse chiar să-i aduc fracul. Când am intrat însă în salonul Domnului, l-am găsit în fotoliu. Aşa, deodată, el care până atunci ţopăia de fericire. Pentrucă îl aştepta o seară plăcută.
JOSEPHINE: Era aşezat în fotoliu...
CHANDAL: Da, şi spunea că nu se simte bine, că e puţin ameţit. I-am zis să respire adânc, şi să ia o aspirină, că trece.
JOSEPHINE: Şi nu a trecut.
CHANDAL: Dimpotrivă, mi-a spus că se simte slăbit. Am zis să chem doctorul. Nici nu a vrut să audă. I-a telefonat cântăreţei, că nu poate ieşi; s-au giugiulit cât s-au giugiulit, şi s-a dus sus.
JOSEPHINE: Şi pe urmă?
CHANDAL: Nu ştiu, domnişoară; nu mai m-a chemat. A refuzat şi mâncarea adusă de Christine. Azi dimineaţă l-am găsit într-o stare foarte proastă. Să spun drept, m-am speriat. Aşa că am chemat doctorul, şi v-am anunţat pe dumneavoastră.
JOSEPHINE: I-ai anunţat şi pe fraţii mei?
CHANDAL: Trebuie să sosească.
JOSEPHINE: Rău ai făcut...Va începe furtuna. Ăştia nu se pot vedea, fără să se certe.

CHANDAL: Vă spun drept, nu mă aşteptam la aşa ceva... Săptămâna viitoare plănuise o croazieră. Tocmai îşi scria memoriile. Spunea că mai are lucruri interesante de desvăluit, care îi vor îngrozi pe câţiva.
JOSEPHINE: Multe lucruri interesante... El a fost un luptător toată viaţa. De când am fost mici, toată lumea din casă, în frunte cu mama, îl admiram. Nu ştiu dece a început să ne neglijeze. În copilărie ne iubea foarte mult... A devenit sever, indiferent... Uite, acum aproape ezit să mă duc la el.
CHANDAL: De, domnişoară!
JOSEPHINE: De, domnişoară... Ce vrei să spui? Am impresia că ştii mai mult.
CHANDAL (ezitând): Era cam nemulţumit de copii, de băieţi îndeosebi.
JOSEPHINE: Ţi-a spus-o el dumitale?
CHANDAL: Nici nurorile nu îl prea încântau...
JOSEPHINE: Alea, cred şi eu...
CHANDAL: Nepoţii i se păreau blegi, fâţâiţi, şterşi...
JOSEPHINE: Fâţâiţi?
CHANDAL: Fâţâiţi, ăsta era cuvântul lui... Îndeosebi fetele... Nu prea putea să le sufere.
JOSEPHINE: Ce o fi vrut?
CHANDAL: Spunea că ar fi vrut să îi vadă mai intreprinzători, mai energici; voia urmaşi de nădejde.
JOSEPHINE: Ei, Chandal, generaţiile crescute în puf se moleşesc. Poate avea dreptate, fraţii mei nu mai sunt ca el.
CHANDAL: Eu nu am dreptul să judec, domnişoară Josephine.
JOSEPHINE: Lasă că judec eu pentru dumneata. Sunt ei destul de sus-puşi: Simeon magistrat, Frederic director de intreprindere,... Totul mai mult graţie tatei. Singuri, nu cred că ar fi realizat mare lucru.
CHANDAL: Numai dumneavoastră i-aţi semănat domnului Adam. Aşa... mai energică. Păcat că sunteţi femeie... Nu aţi putea lua în mâini sarcinile conducerii în locul lui.
JOSEPHINE: Şi dece mă rog?

CHANDAL: Ziceam şi eu aşa... (Se sună la intrare) Cred că sunt ceilalţi (Se duce să deschidă).

SCENA II-a

Intră buluc ceilalţi:

Simeon (50, fiul mai mare al lui Adam), **Suzanne** (46, soţia lui), **Juliette** (22) şi **Zizi** (18) (fiicele lor), **Frederic** (40, al doilea fiu al lui Adam), **Mathilde** (35, soţia lui), **Jean Paul** (12, fiul lor).

Toţi vorbesc deodată.

SIMEON: Bună ziua, Chandal. Suzanne, dă-ţi paltonul.

ZIZI: Eu nu vreau să stau.

SUZANNE: Ai să faci ce-ţi spun eu.

FREDERIC: Cum se simte, Chandal?

MATHILDE (către Jean Paul): Tu nu poţi să-ţi scoţi singur paltonul?

JEAN PAUL (smucit): Ai!...

SIMEON: Domnule, asta ne-a luat prin surprindere!...

ZIZI (către Suzanne): Eu îţi spun că nu vreau să rămân.

MATHILDE (către Chandal): E chiar atât de rău?

JULIETTE: Ţine şi paltonul ăsta, Chandal.

SUZANNE: Chandal, ce ai făcut cu pălăria mea?

JULIETTE: Mamă, nu le poate face şi el pe toate deodată.

FREDERIC (către Simeon): Într-adevăr, era într-o stare excelentă.

MATHILDE: Dacă moare, Frederic!

CHANDAL (către Suzanne): Cred că aceasta este, doamnă.

JULIETTE (către Mathilde): Aţi petrecut bine aseară, tante Mathilde?

CHANDAL: Cred că domnii pot trece în hol...

SIMEON: Am uitat să-mi iau ochelarii. Mă scuzaţi.

Simeon se întoarce, ca să stea de vorbă cu Chandal. Îşi aranjază ţinuta. Ceilalţi trec spre mijlocul scenei, unde o găsesc pe Josephine instalată în fotoliu, demnă, fumând dintr-un port-ţigaret.

FREDERIC: Aaa... Erai şi tu aici?
JOSEPHINE: Dece să nu fiu, micul meu Frederic? După cum vezi, am alergat înintea voastră
FREDERIC: Vrei să spui, că eu şi Simeon nu am venit destul de repede.
JOSEPHINE: Nu prea vă deranjaţi voi, să-l vizitaţi pe bătrân.
FREDERIC: Să-ţi spun drept, îmi cam făcea frică. Preferam să stau departe de el.
MATHILDE: Asta aţi făcut cu toţii. Veţi rămâne tâmpiţi cu gura căscată, azi mâine, dacă moare.
SIMEON (intră, după ce a discutat cu Chandal): Aparent, situaţia este foarte gravă. Să sperăm că mai putem discuta cu el serios.
SUZANNE: Aţi fost într-adevăr de neiertat. Cum e posibil!?.. O avere atât de importantă, şi să nu vă îngrijiţi niciunul de soarta ei!?
SIMEON: Ştii bine că nu ar fi vrut să stea de vorbă.
MATHILDE: Probabil se credea nemuritor.
SUZANNE: Dacă moare, vom rămâne cu buza umflată.
SIMEON: Cel puţin, dacă s-ar mai putea trata cu el!
FREDERIC: Eu zic să aşteptăm, să iasă mai întâi doctorul.
JULIETTE: Eu nu am văzut niciodată un om murind. Nici măcar la înmormântări nu am fost. Când a murit bunica, eram prea mică. Nu ştiu cum e când moare cineva.
ZIZI: Eu mai stau o jumătate de oră, şi plec. Dacă e să se întâmple ceva, să se întâmple!.. Peste o oră am întâlnire cu Philippe.
SUZANNE: Zizi, să nu mai aud o vorbă despre asta!
JOSEPHINE: Staţi şi vă văicăriţi ca bocitoarele. Timpul trece, şi nu luaţi nici o măsură importantă.
SIMEON: Ce am putea face?
JEAN PAUL: Mamă, mie-mi e frică.
MATHILDE: Să aşteptaţi ca blegii, să pice para mălăiaţă.
ZIZI: Când îţi spun că nu stau, nu stau.
JULIETTE: Mie îmi e teamă, că are să mi se facă rău.
MATHILDE: Aţi venit gătite ca la „five oclock party" .

SUZANNE: Deocamdată nu a murit. Cred că nu era cazul să le îmbrac în doliu.
JOSEPHINE (enervată): Părerea mea este, că trebuie să îl chemăm pe Capdelaine. Bătrânul este imprevizibil. S-ar putea să fi făcut cine ştie ce năzbâtie.
SIMEON: Cum adică? Ce vrei să spui? Ce prostie putea să facă?
JOSEPHINE: Chandal mi-a spus, şi cred că ştiaţi şi voi, că avea o amantă!
SUZANNE: O cântăreaţă de chantant.
JOSEPHINE: La care ţinea foarte mult...
FREDERIC: Era un crai tata, ce să mai vorbim!...
SIMEON: Nu ştiu ce l-a apucat la bătrâneţe... În copilăria noastră era extrem de sobru.
JOSEPHINNE: De noi s-a răcit aproape complet. Iar lui Chandal i-a spus că nu îi plăceau nici nepoţii. Aşa e Chandal?
CHANDAL: Cum vă spuneam, domnişoară...
MATHILDE: Auzi, Frederic!... Ţi-am spus eu că nu îl iubea deloc pe Jean Paul.
JEAN PAUL: Mamă, aş vrea o citronadă.
MATHILDE: Chandal, vrei să-i spui lui Christine să-i aducă lui Jean Paul o citronadă
ZIZI: Să-mi aducă şi mie una (Chandal iese).
SUZANNE: Omul ăla moare, şi vouă vă arde de răcoritoare... Nici pe Zizi nu o iubea!.. Ea, care este o fetiţă atât de drăgălaşe...
MATHILDE: Dacă nu îl iubea pe Jean Paul, care e băiat, cum era să o iubească pe Zizi!?
JOSEPHINE: Pe Juliette şi Zizi le găsea fiţoase, fiţiite zicea el.
SUZANNE: Auziţi? Auziţi? Dacă vă fasonaţi atâta, când veneam la el! În loc să-l îmbrăţişaţi, să-l mângâiaţi, să-l întrebaţi cum se simte...
JOSEPHINE (insistă): Frederic, mai bine du-te şi telefonează maestrului Capdelaine!... Să se suie în maşină, şi să vină imediat la reşedinţa domnului Adam, indiferent câţi clienţi ar avea!...
SIMEON: Nu văd dece bătrânul şi-ar fi schimbat testamentul.
SUZANNE: Parcă aţi văzut voi testamentul lui.

SIMEON: Să nu ne fi trecut în el pe noi, copiii lui?
JOSEPHINE: Întrebaţi-l pe Chandal, ce părere avea despre voi.
CHANDAL (venind cu citronadele): Să vă spun drept, în ultimul timp se petreceau lucruri destul de curioase.
FREDERIC (la telefon): Biroul maestrului Capdelaine?
SUZANNE: Curioase!... Scandaloase vrei să zici.
CHANDAL: Doamna Suzanne se referă probabil la relaţiile stăpânului cu cântăreaţa din Montmartre.
SUZANNE: Bine înţeles că la ele mă refer.
CHANDAL: Doamna cunoaşte bine aceste relaţii?
SUZANNE: Nu am avut nici un moment intenţia să le cunosc, iar fetele mele nu ar fi trebuit să ia cunoştinţă de existenţa lor nici acum.
CHANDAL: Se pare că ele aveau un caracter mai profund.
JOSEPHINE: Chandal eşti misterios!... Şi cu mine a vorbit tot aşa, ca Pithia din Delphi. Ce vrei să spui? Tu ne ascunzi ceva. Chandal, nu e momentul să ne serveşti jumătăţi de adevăruri. Ştii ceva mai mult.
FREDERIC (întorcându-se): Am vorbit. Va veni numaidecât.
CHANDAL: După opinia mea, domnişoară, stăpânul are un copil dela cântăreaţă, un băieţel de trei ani.
MATHILDE (ţipat): Un băiat! Tu auzi, Frederic? Şi stai de lemn! Nu faci nimica!... De când îţi spun să cauţi simpatia bătrânului... O să-l nenoroceşti pe micul nostru Jean Paul. Să văd cu ce bani ai să-ţi mai acoperi datoriile intreprinderii!
SUZANNE: Dumneata vorbeşti serios, sau baţi câmpii? Un copil de trei ani la vârsta lui, la 74 de ani!?
CHANDAL: Domnul era încă în vigoare.
SIMEON (ritos): Situaţia e gravă. I-ai telefonat maestrului Capdelaine?
FREDERIC: Vezi bine că da. Tu, care erai mai mare şi ca magistrat, ar fi trebuit să ştii ce este de făcut în asemenea situaţii.

SCENA III-a
Aceiaşi plus Doctorul Boucher

DOCTORUL (intră foarte preocupat): Bună ziua Doamnelor şi Domnilor. Îmi daţi voie să dau un telefon.
SIMEON: Situaţia e chiar atât de gravă, Doctore?
BOUCHER: Foarte gravă.
SIMEON: Ar putea muri?
BOUCHER: Mai are câteva ore de trăit, cel mult o zi.
TOŢI (stupefiaţi): O zi!...
JULIETTE: Eu nu am văzut niciodată un om care moare.
BOUCHER: Vom aduce aici sistemul de asistenţă intensivă.
MATHILDE: Este conştient, cel puţin? Poate comunica?
BOUCHER: Este într-o stare de stupor. Răspunde numai la insistenţă. Mă scuzaţi, întârziem. Trebuie să telefonez la spital.
SUZANNE: Un copil de trei ani... Asta ne mai lipsea!... Cine ştie ce testament putea concepe în atare condiţii. Dar unde e Josephine? Cred că s-a dus să-i vorbească bătrânului!...
MATHILDE (către Frederic): Ţi-am spus eu că asta e o mare şmecheră!... Du-te te rog şi tu; nu o lăsa singură.
SUZANNE: Că parcă noi o să rămânem aici. Haideţi fetelor!... Veniţi să vă luaţi rămas bun dela bunicul.
MATHILDE: Atunci vom merge şi noi.
JEAN PAUL: Mamă, mie îmi e frică.
SIMEON: Să întrebăm mai întâi doctorul, dacă este permis...
MATHILDE: Dacă i-a fost permis lui Josephine, ne va fi permis şi nouă!

Toţi se îmbulzesc spre fundalul scenei. Este împins, de după o draperie, patul în care zace Adam (pe rotile). Bătrânul stă ridicat pe perne, cu ochii larg deschişi (care observă). Josephine se află lângă el..

SCENA 1V-a
Aceiaşi plus Adam, plus două surori medicale

SIMEON (cade în genunchi şi îl îmbrăţişază plângând pe Adam): Tată!....
ADAM (indicând cu degetul către cer): Dum...ne...zeu!...

MATHILDE: Cum te simţi, tată?
ADAM (arată cu degetul către cer) .....
MATHILDE (tare): Chandal trebuia să ne telefoneze mai din vreme. Dece nu l-ai rugat să ne cheme Am fi venit imediat, am fi luat măsuri preventive...
SIMEON: Sigur, Domnule, trebuia să ne chemi! Se poate să te îndepărtezi astfel de noi? Te-ai izolat cu totul de familie. Stai singur, fără nici un ajutor...
SUZANNE: Fii liniştit, tată drag, doctorul Boucher e aici. Are să te vindece!... Mâine, poimâine ai să fii iar sănătos.
FREDERIC: Spune, ce să-i cerem pentru tine? Ai nevoie de ceva?
SIMEON: Doctorul Boucher va aduce chiar serviciul de terapie intensivă.
SUZANNE: Când te faci bine, te luăm la noi. Trebuie să stai neapărat în convalescenţă la noi o săptămână. Juliette şi Zizi de mult mă întrebau dece nu-l aducem la noi din când în când pe bunicul. Nu ştiu cum le-ai vrăjit... Fetiţele astea te iubesc atât de mult!...
JULIETTE (aparte): Crezi totuşi că are să moară?
SUZANNE (la fel): Taci din gură!... Du-te şi mângâie-l!...
JEAN PAUL (către Mathilde): Mamă, mie-mi e frică!...
SUZANNE: ...Şi Zizi, dacă ai şti cât te iubeşte!...
ZIZI (aparte): Crezi că ăsta mai înţelege ceva?
SUZANNE: Du-te şi tu!... Vai, uită-te ce bine îţi şade împreună cu ele...

Juliette şi Zizi, aşezate la capul patului, îl mângâie pe Adam.

BOUCHER (intră acompaniat de două surori): Daţi-mi voie... Am adus domnişoarele surori...Vor pune o perfuzie.... Eu voi lua tensiunea.

Surorile întind o mână a bolnavului şi instalează perfuzia. Doctorul îi întinde cealaltă mână, şi îi ia tensiunea. Cele două nepoate îl mângâie pe cap.

MATHILDE: Dar Jean Paul!... Dacă ai şti ce deştept e, şi cât de mult îţi seamănă. E mort după calcule!... Şi atâta de studios... Îi

cunoaşte pe dinafară pe Lamartine, Hugo, Beaudelaire... Jean Paul, recită-i ceva bunicului...
JEAN PAUL (se pune pe recitat): Et, qu'il vente ou qu'il neige, Que fais-je, Venant ici m'assoir?.. Je viens voir dans la brume, Sur le clocher jauni, La lune, Comme un point sur un I.... (etc)
ZIZI: Mai stau mult aşa? Eu la ora 1 am întâlnire cu Philippe.
JOSEPHINE (ţinându-se de o parte, dispreţuitoare): Lăsaţi-l în pace!... Nu vedeţi în ce stare e?
MATHILDE: Cred şi eu... Ce-ţi pasă ţie!.. Sunt convinsă că deja ţi-ai aranjat interesele. Cine ştie ce promisiuni i-ai smuls bătrânului.
BOUCHER (desface manşeta): Şapte cu trei... Intensificaţi ritmul perfuziei.
MATHILDE: Doctore, crezi că mai înţelege ce-i spunem?
BOUCHER: Da , este conştient... Nu are puteri a răspunde.
SUZANNE: Simeon, presupun că e momentul să-l întrebi, ce a făcut cu testamentul.
SIMEON: Nu ştiu cum să încep...
SUZANNE: Lasă, că încep eu.
MATHILDE: Întreabă-l dacă ne-a lăsat nouă averea, sau stricatei aceleia.
SUZANNE (se aşază lângă bătrân): Tată, cred că îţi dai seama că starea sănătăţii dumitale este foarte gravă!...
FREDERIC: Suzanne, fii te rog prevenitoare!...
SUZANNE: Noi am vrea să ne spui, dacă le-ai asigurat viitorul nepoţilor dumitale. Ştii bine că Simeon are greutăţi mari; două fete sunt dificil de măritat. Iar cu leafa lui în magistratură, abia de ţinem casa!...
FREDERIC: Tată, chestiunea este serioasă. Am vrea să ştim, care va fi soarta averii noastre. Te-ai gândit să îţi faci un testament?
ADAM (arătând cu degetul către cer): Dum...ne...zeu!...
MATHILDE: Nici prin gând nu îi trece să vă răspundă. Probabil că a lăsat toată averea bastardului. Vom rămâne săraci lipiţi pământului. Cântăreaţa va triumfa. Într-o zi îşi va râde de noi.

SIMEON: Tată, cum a fost posibil să faci aşa ceva!?.. Să ne compromiţi la bătrâneţe!...
ZIZI: Mai e nevoie să stăm mult la căpătâiul lui?
SUZANNE: Noi îţi cerem formal să ne spui, care e conţinutul testamentului. Vrem să ştim, dacă ai avut grijă de soarta copiilor tăi.
BOUCHER: Domnilor, daţi-mi voie să-i mai iau tensiunea. Fiţi vă rog mai puţin insistenţi...
MATHILDE: Lasă-ne în pace, doctore! Este vorba de milioane!... Ce ştii Dumneata! Mai bine i-ai face o injecţie care să-l remonteze. Eu cred că ar fi necesar să redactăm un nou Testament...
FREDERIC: E o idee bună. Maestrul Capdelaine trebuie să sosească din moment în moment... Siméon, tu care eşti magistrat, ar trebui să ştii în ce termeni se redactează.
SUZANNE: Treceţi la masă şi scrieţi. Capdelaine vă va da relatări despre conturile existente.
ZIZI: La revedere, eu am plecat. Philippe mă aşteaptă de un sfert de oră.
SIMEON (se aşază la masă cu materiale de scris): Vom împărţi averea în patru... Eu, ca frate mai mare şi cu greutăţi, voi lua două părţi, Frédéric şi Joséphine câte una.
MATHILDE: Asta e bună!... Uiţi că Jean Paul e băiat! El va trebui să aibă în mână într-o zi toate frânele concernului, dacă vreţi să nu slăbească poziţia familiei.
SUZANNE: Frédéric are deja o intreprindere!... Tot bătrânul l-a ajutat, ca să o cumpere. A investit şi mai târziu, ca să o finanţeze.
BOUCHER: Permiteţi-mi totuşi să-i mai iau tensiunea.
MATHILDE: Frédéric, ţi-am spus că vor încerca să te paseze... Eşti bărbat!... Te rog să acţionezi cum se cuvine...
ADAM (arătând cu degetul către cer): Dumnezeu!!!
SUZANNE: Dacă nu îl lăsaţi pe Siméon să scrie, vom pierde totul.
BOUCHER: Şase cu trei... Puls 135...
JEAN PAUL: Mamă, mie-mi e frică!...

MATHILDE: Ce tot fermecaţi acolo, Doctore! Medicamentele dumitale nu au nici un effect. Te rog să-l reanimezi, măcar cât să semneze testamentul!...
FREDERIC: (priveşte spre intrare) :...A venit maestrul Capdelaine...

Toţi, înafară de Joséphine, se adună în jurul notarului.

SCENA V-a
Aceiaşi plus notarul Capdelaine

NOTARUL: Ce nenorocire!... Cum se simte Domnul Adam?
SIMEON (sever): Ascultă, Domnule... Dumneata cunoşti conturile tatălui meu? Ai o evidenţă a averii?
NOTARUL: Desigur, domnule Siméon, în cele mai mici amănunte. Domnul Adam ţinea o evidenţă foarte detaliată (bătându-l pe mână pe Adam): Ce faci, prietene?
SUZANNE: Este adevărat că tatăl nostru îşi refăcuse testamentul în ultimul timp?
NOTARUL: Da doamnă, e adevărat.
TOŢI: Ooooh!...
SUZANNE: Cunoşti şi conţinutul acestui Nou Testament?
NOTARUL: Domnul Adam îmi interzisese să-i desvălui, oricui ar fi, conţinutul... (Proteste). Acum însă, dată fiind situaţia, cred că pot să vă spun că testamentul este absolut în regulă, semnat şi... autentificat.
SIMEON: Domnule notar, noi vrem să cunoaştem conţinutul acestui nou testament, pentru a nu avea surprize.
FREDERIC: Dacă va fi cazul, vom întocmi o declaraţie negatorie, şi îl vom determina pe bătrân să o semneze.
ADAM (arată cu degetul către cer; se face tăcere; toţi ascultă): Dum...ne...zeu!...
SUZANNE (după o pauză): În linii mari, ce conţine acest nou testament? Asta ne poţi spune.
NOTARUL (silit): Ei bine, 100 de milioane de franci cred că vor fi donaţi CNRS-ului, pentru burse în activităţi de cercetare...
TOŢI: Ooooh!...

MATHILDE: O sută de milioane de franci!... Şi bietul meu copil rămas pe drumuri... Era complet ramolit!.. Uitaţi-vă la el: căzut în bigotism... Aşa li se întâmplă unora la bătrâneţe.
NOTARUL: 100 de milioane de franci fiului său Pierrot, în vârstă de trei ani, copilul lui Aimée Lafleur, cu drept de acţionare la vârsta majoratului...
TOŢI: Ooooh!...
SUZANNE: Şi Dumneata crezi că este admisibil aşa ceva? Unui bastard făcut la bătrâneţe, dacă cumva este copilul lui!
SIMEON: Mai există acel vechi testament, care ne era favorabil? Noi vom contesta noul testament!
NOTARUL: Da, el există. Păstrez încă o copie. Dar vă atrag atenţia că „bastardul" a fost declarat legitim prin hotărâre judecătorească.
SIMEON: Te rog să ne ajuţi, să redactăm o negaţie anulatorie. E un scandal!... Bătrânul va trebui să o semneze. După cum vedeţi, este perfect responsabil!... Nu vom accepta niciodată acest nou testament...
MATHILDE: Doctorul Boucher îi va face un analeptic, şi îşi va reveni.

Doctorul pregăteşte o nouă injecţie.

ADAM (arată cu degetul către cer): ...Dum... ne.....zeu!.... (Moare. Ceilalţi nu îşi dau seama).
NOTARUL (citând în continuare testamentul): 100 de milioane de franci, şi locul său în conducerea concernului, domnişoarei Joséphine, în semn de preţuire pentru capacitatea ei.
MATHILDE: Scorpia!... Ţi-am spus eu Frédéric, că s-a dus să-şi aranjeze ploile?... Din cauza asta nu zicea nimica... Face pe sfânta... fiica iubitoare...

Se produce o adevărată revoluţie.

SUZANNE: Nu este posibil!...
SIMEON: Este un scandal!...
FREDERIC: Siméon, treci şi sfârşeşte redactarea declaraţiei.
MATHILDE: Eşti gata cu injecţia, doctore?
BOUCHER (consultându-l pe Adam): Prea târziu...doamnă. Domnul Adam a murit!...

JULIETTE (leşină): Aaaah...
JEAN PAUL (plânge): Mmmm, Mmmm, Mmmm...
SIMEON: Vom protesta în justiţie!
MATHILDE (înşfăcând copilul): Jean Paul, hai de aici!... Îţi facem rău degeaba. Frédéric, să mergem... Impresionăm peste măsură copilul. (Îl ia de braţ pe Frédéric, şi iese ostentativ)
SUZANNE: Într-adevăr... A fost un monstru!...
SIMEON: Fii sigură, lucrurile nu vor rămâne aşa.
SUZANNE: Să mergem!

Ies şi ei. Rămân în scenă numai Capdelaine, Joséphine şi Doctorul Boucher.

NOTARUL (perplex): Câte o sută de milioane de franci domnului Simeon şi domnului Frederic...
DOCTORUL BOUCHER (către surori): Scoateţi perfuzia... Totul s-a terminat.... Aveţi grijă de tuburi!...

(Joséphine întoarce spatele şi iese şi ea).

Vocea lui Dumnezeu: Ei, bunule Adam, eşti mulţumit
De oamenii pe cari i-ai zămislit?
În sufletul lor zace o comoară...
Vrei totuşi să-i mai vezi şi a treia oară?

ZIUA III-a
ÎNNARMARE (ABEL ŞI CAIN)

SCENA I-a
Adam, Trăistaru

Decorul sugerează o cameră de hotel din Munchen (RFG). În partea stângă a scenei este o fereastră deschisă, prin care se văd acoperişurile unor blocuri înalte.. Mobilierul conţine un pat răvăşit şi o masă cu două scaune. În dreapta scenei sunt două uşi: una dela intrare şi alta dela baie. Adam, un bărbat înalt, solid, dar evident extenuat, se învârte preocupat prin încăpere.. Din când în când se opreşte în colţul ferestrei, şi se uită jos, în stradă. Cineva ciocăneşte la uşă. Adam tresare violent. Scoate

un pistol din noptiera dela pat, şi îl strecoară în buzunarul vestonului, care se află aruncat pe spătarul unui scaun. Deschide. În uşă se iveşte un bărbat cam la fel de înalt, subţire, atletic.

ADAM (surprins): Iliuţă!... Colonelul Trăistaru... (Îl îmbrăţişază plin de efuziune. Apoi, simţind răceala celuilalt): Tovarăşe colonel, misiunea a fost îndeplinită.

TRĂISTARU: Haide, haide, colonele Adam, ce e cu tonul ăsta oficios?

ADAM (revenindu-şi): Îmi pare atât de bine să te revăd!.. Duceam dorul unui om de acasă. Nu ştiam că te afli în Munchen. Camera mea e puţin răvăşită. Te rog să mă scuzi... Ia loc... (Aşază cuvertura pe pat, face ordine). Cu ce să te servesc: coniac, bere, whisky?

TRĂISTARU: Scotsh.

ADAM: Ia o ţigară.

TRĂISTARU: Mulţumesc, le am pe ale mele. (Cei doi îşi aprind ţigări, umplu paharele).

ADAM: Iliuţă, de când nu te-am mai văzut!.. Ia spune, ce mai e prin ţară?

TRĂISTARU: Ce să fie, domnle, construim eroic, cu deplin cretinism.

ADAM: Crezi? Eu m-am jertfit integral pentru ţara aceea.. Într-o zi va trebui să se echilibreze ea... Cine ştie? Poate că tot acest rău va fi spre bine. Îmi e aşa dor să o revăd...

TRĂISTARU: Nu mai spune!? Exagerezi Adame... Ai trăit aicea anii ăştia ca în rai. Ai avut tot ce ţi-ai dorit. Tu nu vezi magazinele?

ADAM: Cum să nu le văd? Le văd în fiecare zi. Ce importanţă au ele?

TRĂISTARU: Ei, magazinele la noi sunt goale. Noi... ne descurcăm. Totuşi, aspectul e jalnic.

ADAM: S-au construit obiective mari, cum nu aveam altădată.

TRĂISTARU: Dela distanţă nu le poţi aprecia anvergura.

ADAM: Dacă vrei să ştii, am obosit... Nervii nu mă mai ascultă. M-aş întoarce. Vouă vi se pare că, dacă trăiesc aici cu acte în

regulă, trebuie să fiu fericit. Sunt epuizat... Sunt sătul... Ăsta e adevărul.
TRISTARU: Ceeace nu trebuie, Adame... Avem mult de luptat.
ADAM: Ştiu... Mi-aţi mai spus-o. Luptei ăsteia îi găsesc din ce în ce mai puţin rostul.
TRĂISTARU: Cred şi eu. Ai aici o slujbă onorabilă..., un salariu bun... Ţi-ai aranjat un apartament la Freiburg... Ai vrea să te însori...
ADAM: De unde ştii?
TRĂISTARU: Ai vrea să trăieşti mai liniştit, nu? Mai confortabil.
ADAM: Nimic nu poate plăti tensiunea în care trăiesc eu. Un timp recunosc că mi-a plăcut. Eram tânăr, traiul de acest fel mi se părea exaltant.
TRĂISTARU: Acuma te-ar atrage o viaţă liniştită, burgheză...
ADAM: O viaţă normală, aş zice eu.
TRĂISTARU: Păcat... Nu se poate. Mă crezi? Şi eu visez astfel. Nu se mai poate. Pentru cel intrat în oastea noastră, nu există ieşire.
ADAM: M-am săturat să trăiesc în teamă. Şi apoi, misiunile care mi se încredinţează mi se par din ce în ce mai absurde, mai imposibile.
TRĂISTARU: Şi mie!...
ADAM: Nu le mai execut cu plăcere.
TRĂISTARU: Nici eu!...
ADAM: Da.. Viaţa de pe pământ e prea complicată. E oare posibil să vrei binele, făcând rău? Este o problemă la care meditez fără încetare în ultimul timp. Ce fel de viaţă este asta?
TRĂISTARU: Ai prefera-o pe cea din cer?
ADAM: Ţi-am spus: aş prefera o viaţă normală!
TRĂISTARU: Şi ai văzut undeva o viaţă normală în lumea asta?
ADAM: Nu ştiu... Trebuie să existe... Ultima operaţiune mi-a fost cea mai desagreabilă! Este punctul culminant al carieirei mele. Nu se poate mai mult. Înţelegi?
TRĂISTARU: Ai făcut rău, că te-ai instalat la hotel!

ADAM: A fost necesar să stau mai mult timp în Munchen. Nu aveam timp să armonizez aşa o lovitură în două-trei zile. Am o delegaţie oficială dela serviciu.
TRĂISTARU: Ca imigrant cu cetăţenie germană, eşti mereu suspect. Chiar dacă ai un nume german şi accent impecabil.
ADAM: Nu am găsit altă soluţie... Ce zici că le-am plasat!... Să bem pentru reuşită!
TRĂISTARU: Le-ai plasat?
ADAM: Îţi dai seama? Am găsit o persoană dispusă să o facă!
TRĂISTARU: Ai noştri s-ar bucura enorm. Este o chestiune vitală, să le închidem gura detractorilor, care mişună pe aici. Transmit prin radio tot felul de incitări la revoltă.
ADAM: Pe mine acţiunea m-a îngrozit. Am făcut-o numai pentru ţară. Nu mi s-a mai cerut niciodată aşa ceva. Am participat numai la acţiuni informative. Era haios. De data asta e altfel: voi putea avea pe conştiinţă viaţa unor oameni.
TRĂISTARU: Nu vei avea!...
ADAM: De unde ştii? Cum de poţi şti asta?
TRĂISTARU: Ştiu... Operaţiunea a fost ratată. West germanii au descoperit bomba.
ADAM: Slavă Domnului!... (Îşi toarnă whisky în pahar şi bea; Trăistaru se abţine): Eram atât de speriat... Eu mă consider totuşi un om drept, omenos... Deveneam criminal. Nu mi-aş fi iertat asta niciodată.
TRĂISTARU: Adame, Adame, nu e bine deloc.
ADAM: Poate...
TRĂISTARU: Suntem grav compromişi!
ADAM: Am acţionat prin intermediari. Nu vor putea să dea de urmele noastre. Mă acoperă Crusoe. (Îşi aprinde o nouă ţigară).
TRĂISTARU: Crusoe a fost arestat.
ADAM: Daa... Aşteptam... Vedeam că nu se întâmplă nimica... Mă îngrijorasem... Situaţia este într-adevăr gravă.
TRĂISTARU: Foarte gravă. Ai putea fi arestat şi, prin tine, s-ar putea descoperi întreaga noastră reţea de informatori. Şefii sunt disperaţi. Au început să schimbe personalul dela ambasadă.
ADAM (bănuitor): Iar tu, cu ce misiune eşti aicea, Ilie?

TRĂISTARU: M-au trimis să repar.
ADAM (se ridică şi umblă nervos prin încăpere): În ce fel? Ce soluţie vezi, dacă într-adevăr am eşuat.... Îmi dai voie să-mi pun vestonul?
TRĂISTARU: Da, desigur.
ADAM (Îşi pune vestonul; cu mâinile în buzunare, pare mai sigur pe el): Formidabil!. Eram sigur că am reuşit...
TRĂISTARU: Prea multă siguranţă de sine încurcă. Uite, şi acum... Cum crezi că ai să te descurci?
ADAM: Îmi părăsesc slujba şi dispar. Trebuie să-mi pierd urma.
TRĂISTARU: Iar noi vom palpita. Totuşi, de unde am putea şti noi, unde îţi vei pierde urma?
ADAM: Ilie, tu ai venit să mă suprimi!...
TRĂISTARU: Ha Ha Ha ... Ce vorbă e asta? Unde crezi că ai putea dispărea fără urmă? Oricum, peste urmele trecutului tău ei vor da.
ADAM: Fără mine nu vor putea dovedi nimic.
TRĂISTARU: Mda... Aşa am gândit şi noi.
ADAM: Ilie, noi am fost cei mai buni prieteni... Am făcut împreună şcoala de MAI. Adu-ţi aminte!... Am fost ca fraţii. (Mâna îi tremură în buzunar pe pistol).
TRĂISTARU (uitându-se atent la mâna lui Adam): Da, desigur... Tocmai deaceea am decis să te salvăm.
ADAM (renunţă): Ce vrei să spui?
TRĂISTARU: Că m-am oferit să te salvez... Să îţi mai dau o şansă. Cred că îţi dai seama că rămânerea ta în RFG e compromisă.
ADAM: Şi atunci,... ce îmi propui?
TRĂISTARU: Vom merge în ţară! Am înţeles că asta visezi şi tu... Am în buzunar paşapoarte pe nume fictive pentru amândoi, şi biletele de avion.
ADAM: Le ai pregătite?
TRĂISTARU (scoate hârtiile din buzunarul dela piept): Uite, cu fotografii, cu vize, chiar şi călătorii anterioare.

ADAM: Să merg în ţară!... Să-mi revăd casa!... Să o revăd pe mama!.. Ilie, nici nu ştii ce mare bucurie îmi faci!.. (Relaxat, vrea să îl îmbrăţişeze).
TRĂISTARU: Ascultă, trebuie să ne grăbim. Avionul decolează la ora două. Ţi-ai făcut valizele?
ADAM: Sunt pregătit.
TRĂISTARU: Daa... Atunci nu avem vreme de pierdut.
ADAM: Aşteaptă puţin... Mă duc până la baie. Vin imediat.
Adam întârzie. Trăistaru se îngrijorează, se frământă, se uită la ceas.
ADAM (apare elegant, pieptănat, proaspăt ras): Sunt gata.
TRĂISTARU: Ne luăm sborul!... Trebuie să o facem cât mai discret. Să nu ştie nimeni că am trecut pe la tine... Am avut senzaţia că doi tipi dintr-un alfa romeo verde mă urmăreau... Vrei să te uiţi pe fereastră, dacă mai sunt în parcare?
ADAM (vesel, nepăsător, se apleacă peste pervaz): Nu se văd...
TRĂISTARU: Uită-te mai bine, erau în dreapta...

Adam se apleacă şi mai mult. Cu o viteză de felină, Trăistaru se repede, îl cuprinde cu braţele de picioare pe Adam, şi îl aruncă pe fereastră.
ADAM: Doam...neee! (Strigă în cădere; se aude cum se izbeşte de asfalt).

Trăistaru merge liniştit la masă, ia toate mucurile dela ţigările fumate, şi le bagă în buzunar. Se duce cu paharul său şi cu sticla de whisky la baie. Revine echipat cu mănuşi, ştergând paharul. Pune sticla de whisky mult golită pe noptieră. Mai priveşte odată în jur. Iese grăbit.

Partea II-a

PROLOG

Vederea din cer: Adam reapare în cămaşa lui lungă albă, pe fondul gol al perdelelor.

ADAM: Liniştе totală şi eternă,
Spaţiu fără margine, ca spuma,
Ce plăcută îmi apari acuma
Lume de aicea: fără bernă,
Fără plângeri, fără lupte sacre,
Fără năzuinţi spre imposibil,
Fără de acel tumult oribil,
Fără temeri, fără simulacre,
Fără de pecetea disperării!
Un tărâm mai înrudit cu visul,
Lumea fără vise: paradisul.
Mă topesc în ea şi-mi face bine;
Pot pluti prin spaţii fărpă fine
În negare calmă a depărtării.

M-am născut spre a deveni o umbră!
Ce am trăit? Minutul de gheenă,
Iar în rest o liniştе supremă
În această pace dulce, sumbră...
Am trăit temându-mă de moartea
Care vieţii îi scurtează aţa,
Iar acum, înţelegându-mi soartea,
Văd că la fel de mult mă sperie viaţa!
Şapte zile, şapte infinituri
Desgropate din eterne situri!
Nu trebuia să-ngân real şi mituri...
Căci moartea se îngeamănă cu moartea,
Iar vieţii îi stă bine doar cu viaţa....

ZIUA IV-a
REVOLTĂ (ISPITA)

Un birou masiv de instituţie sovietică, două scaune şi o uşe capitonată. Un imens portret al lui Stalin atârnă din plafon, în partea dreaptă a scenei. La birou, Adam Adamici consultă

foarte serios o serie de dosare şi de hârtii risipite. În faţa lui, Luka Semionici: grăsuliu, îndesat, cu ochelari, cu un cap mare cu păr scurt adus peste chelia din frunte, stă în picioare, purtând alte dosare sub braţ.

SCENA I-a
Adam Adamici, Luka Semionici

ADAM: Ia loc, Luka Semionici. Trebuie să analizăm amănunţit raportul pe care îl vom prezenta mâine. Problema e spinoasă, nu o putem trata superficial.

LUKA (vorbeşte cu un s/ş prelungit, accentuat, ca de şarpe): Cât se poate de spinoasă, Adam Adamici!.. Dacă dumneavoastră doriţi să o examinaţi personal, înseamnă că e cât se poate de spinoasă.

ADAM (vorbind sacadat, după modelul discursurilor comuniste): Nu putem trece uşor peste probleme care privesc întreaga Uniune, Luka Semionici!... Este vorba de mâncarea poporului, Luka Semionici. O întreagă Rusie cu oamenii ei, cu copiii ei, cu bătrânii ei, poate să moară sau să trăiască, în funcţie de ceeace hotărâm noi aici! Noi coordonăm, noi repartizăm, noi dăm socoteală de activitatea întregii ţări, Luka Semionici.

LUKA: Cum să dăm noi socoteală de activitatea Uniunii Sovietice, Adam Adamici? Vă daţi seama? Uniunea Sovietică numără 250 de milioane de suflete, şi fiecare face ce vrea.

ADAM (stânjenit): Dacă Partidul spune că trebuie să dăm socoteală, înseamnă că trebuie să dăm socotelă. Noi suntem reprezentanţii poporului, Luka Semionici. Poporul conduce prin noi, înţelegi? Tot ceeace trebuia să facă înainte poporul, facem noi acum!... Poporul înainte era cel care oferea mâncarea, înseamnă că noi trebuie să o oferim acum. Noi aici, în raport, sintetizăm lucrarea a 250 milioane de suflete, dacă zici, Luka Semionici.

LUKA (după o pauză): Cam mult, nu-i aşa?

ADAM: Clasele exploatatoare au apus!... Trăim într-o ţară în care pământul le aparţine tuturor. Iarba. florile, sălbăticiunile,

fermele, semănăturile, recoltele, aparţin poporului. Noi suntem îndreptăţiţi să le dirijăm.
LUKA: Am făcut marea Revoluţie octombrică din noiembrie!...
ADAM: Am instaurat o lume nouă...
LUKA: Am dărâmat din temelii vechea orânduire. Am schimbat totul. Ce era plus a devenit minus!.. Cum era vechiul imperiu, Adam Adamici?
ADAM: Putred!...Nu se mai ţinea nimic în picioare. Administraţia la pământ, degringoladă. Armata...vraişte. Şcoala... coruptă. Împăratul neajutorat, pitit sub poalele nevestii. Clasele conducătoare trândave sugeau giusul acestui pământ damic. Nu ai citit şi dumneata literatura?
LUKA: Am măturat totul în cale, aşa cum marea înfuriată răstoarnă o epavă, în revărsarea ei.
ADAM: Întunericul s-a risipit, norii au fost luaţi de furtună...
LUKA: Şi a apărut... El!...
ADAM: Care... el?
LUKA: Cum, care El, Adam Adamici? (arată spre portret): El, creatorul ordinei, marele... unicul conducător!
ADAM (încurcat): Aşa a hotărât Partidul!
LUKA (insinuant): Dar era oare el cel mai mare, cel mai indicat? Putea el singur să creeze noul univers, Adam Adamici?
ADAM (calm): Partidul l-a ales; noi oamenii putem greşi, Partidul nu greşeşte nicodată!...
LUKA: Nicioată!...
ADAM: El s-a impregnat de toată lumina emisă de revoluţie.
LUKA: El este astăzi astrul nostru călăuzitor, fiinţa supremă, marele strateg al proletariatului...
ADAM: El ne călăuzeşte în luptele noastre pământeşti.
LUKA: El ştie tot, vede tot, loveşte oriunde... părinteşte...
ADAM: El ne-a arătat calea de urmat... pentru victoria socialismului, pentru înaintarea spre comunism!
LUKA: El este Tatăl, Lui se cuvine să îi mulţumim pentru marile victorii... ale poporului. Popoarele sovietice nu mai cunosc bariere artificale. În curând lumea va fi prea mică pentru noi.

ADAM: Nu ne-a dat el nouă, fiilor lui... lumina!? A construit centrale electrice puternice, pretutindeni pe acest teritoriu.
LUKA: Focul arde vijelios în uzine puternice.
ADAM: Ne-a dat... pământul!...
LUKA: A desţelenit milioane de hectare de pământ nefolosibile, dela Volga până la Urali.
ADAM: Ne-a redat... apele!
LUKA: A făcut canale, mări şi... oceane!... Apa folosită la irigaţii însuteşte roadele pământului.
ADAM: A grăbit colectivizarea, a creat ferme de animale întinse şi productive.
LUKA: A creat o industrie nouă, fără precedent.
ADAM: A creat ... omul!... Omul nou, omul sovietic, cu toate problemele lui!
LUKA: El este Tatăl, Lui trebuie să-i mulţumim.
ADAM: El este marele savant, El are întotdeauna dreptate. Aşa că, vezi Luka Semionici, el ne aşteaptă mâine cu acest Raport: se cuvine să nu-l desamăgim.
LUKA (după o pauză): Ştiu şi eu, Adam Adamici?...

La interfon intervine secretara:

SECRETARA: Alio? Adam Adamici? Aveţi o convorbire cu soţia Dumneavoastră.
ADAM: (ia telefonul şi ascultă): Da.... Ascult... Cum dragă, nu mai vrei pânză înflorată!?.... Este culoarea câmpurilor noastre!... Larissa Andreevna poartă altceva!....Ai înnebunit? De unde să scot eu reviste de modă occidentale.....Şi îmi vorbeşti astfel prin telefon!... Noi trebuie să fim exemple pentru oamenii noi..., pentru clasa muncitoare... Omul nou poartă fuste largi din pânză înflorată!.... Se poartă pălării mici cu pană!?.... Şi ce ne trebuie nouă aşa ceva!... Uite ce e, am probleme importante de rezolvat cu Luka Semionici, nu am vreme de pălării!... Nu te supăra, îngerul meu, mai vorbim diseară.... Cum, dragă, nu sunt bine crescut?. Am urmat şcoala de Partid şi Academia Militară!... (Trânteşte telefonul):... Ei asta-i, au înnebunit femeile astea!... Într-o zi ne vor duce de râpă. Vrea pălărie cu pană!... Maşina i se pare învechită!... Dacă află Marele Conducător, sunt pierdut.

LUKA: El este foarte sever, Adam Adamici, cu el nu se glumeşte.
ADAM: Ce ştie ea!...
LUKA: (provocator): Dar nu este oare prea ssseveră viaţa pe care o ducem noi, Adam Adamici? La urma urmei, o viaţă are omul. Sss-ar cuveni să ne mai bucurăm şi noi!...
ADAM (iritat): Luka Semionici, omul poate greşi, Partidul nu greşeşte nicodată!... Dacă Partidul ne spune să trăim sever, noi avem datoria să ne conformăm...
LUKA: Sssă... trăim ca animalele!?...Chiar numai pentru a rumega!?
ADAM (ceva mai tare, aproape dureros): Partidul nu greşeşte niciodată!...
LUKA: Nu muncim, nu ne sstrăduim, opt ore pe zi, zece ore pe zi, şi chiar mai mult? Dece să nu ne îmbrăcăm şi noi frumos, şi să ne ducem la restaurant seara!
ADAM: Ai înnebunit şi tu acum, Luka Semionici? De asta ne arde nouă? Avem de luptat, construim o lume nouă.
LUKA: Încrâncenată!
ADAM (din nou didactic): O lume nouă din temelii... Trebuie să muncim, să trudim, să tragem, Luka Semionici! Noi suntem pionierii lumii de mâine, ai unei lumi noi, de justiţie socială!.. Nu avem timp de piruete romantice; suntem ca particulele unui ciclotron.
LUKA: Şi dumneavoastră nu aveţi nevoie de nici un moment de relaxare?
ADAM: (scrâşnit): Partidul ne-o cere, trebuie să ascultăm indicaţiile partidului!.. Partidul nu greşeşte niciodată. Ne-a făurit o viaţă nouă, plină de satisfacţii adevărate, nu de petrecere şi desmăţ. Să construim uzine, şcoli, oraşe, ce poate fi mai înnălţător şi mai măreţ? Trăim vertiginos, lumea se transformă odată cu noi.
LUKA: (iarăşi provocator): Dar nu am dărâmat oare prea mult, ce au făcut înaintaşii? Oraşul este plin de praf. Abia de vezi să mai circuli pe stradă.

ADAM: (cedând): Luka Semionici, vezi şi Dumneata, asta este direcţia!.. Dumneta ştii, nu e nevoie să ţi-o spun eu: asta este calea fericirii.
LUKA: Omul poate greşi, Partidul nu greşeşte niciodată!...
ADAM: Noi nu dărâmăm, Luka Semionici, noi construim!
LUKA: Au dissspărut o mulţime de biserici!... Celor care au mai rămas, li s-au dărâmat clopotniţele...
ADAM: Aveau clopotniţe prea mari!
LUKA: Oricum, erau monumente destul de frumoase... Oamenii le mai vizitau.
ADAM (disperat): Pentru a-l proslăvi pe Altul în locul Lui !?
LUKA: ...Aşa e, Adam Adamici, El este Tatăl, nu trebuie să uităm.
ADAM: ...Ferească Dumnezeu!...
LUKA: Cine o uită, are apoi de a face cu NKVD-ul.
ADAM : Care nu iartă nici o abatere.
LUKA: I-au arestat pe Zinoviev, pe Kamenev, l-au alungat pe Troţki..
ADAM: Au trădat interesele poporului, Luka Semionici! Au vrut să-l abată dela calea cea dreaptă. Să uzurpe puterea... Lui!
LUKA: Aceşti oameni au făcut revoluţia, Adam Adamici. Cum oare să se fi hotărât să acţioneze împotriva ei?
ADAM (în culmea disperării): Dacă el spune că au trădat, au trădat!... Dacă El spune că au încercat să uzurpe socialismul, au încercat!
LUKA: Ei erau marii preoţi ai socialimului. Până mai ieri, noi toţi îi priveam cu respect. Şi dumneavoastră aţi fost prieten cu unii dintre ei.
ADAM (învins):... Oamenii pot greşi...
LUKA: El nu greşeşte niciodată!
ADAM: Au abandonat idealurile revoluţionare... Au vrut împăcarea cu duşmanul. Au pactizat!... Ceeace li s-a întâmplat, a fost urmarea cuvântărilor lor rătăcite.
LUKA: Ceeace li s-a întâmplat, s-ar putea întâmpla oricui...
ADAM (obosit): Oricine poate greşi...

LUKA: Ferească Dumnezeu, Adam Adamici. Dacă unii ca ei au putut fi judecaţi şi executaţi, înseamnă că oricine poate fi judecat şi executat... Soarta oricărui comunist este nesigură.
ADAM (epuizat): A tuturor.
LUKA: El nu iartă pe nimeni...
ADAM: Nimeni nu se compară cu El.
LUKA: Dar este oare drept să trăim în atâta sspaimă, Adam Adamici?
ADAM: Dacă el spune că spaima îl menţine pe om în formă, omul trebuie să mestece spaimă.
LUKA: Sssă nu mai putem fi ssiguri de ziua de mâine!?
ADAM: ... Să ne vedem de Raport, Luka Semionici. Am clevetit destul... Ce spun dosarele dumitale?....
LUKA: Am analizat realizările agriculturii pe anul precedent. Am aici bilanţul recoltei de cereale al Uniunii sovietice în 1936, defalcat pe republici.
ADAM: Ei, în linii mari ţi-ai făcut o idee? Cum stăm?
LUKA: Execrabil.
ADAM (explodând): Ce vorbă este asta!? De unde ai preluat asemenea expresii burgheze? Concret, Luka Semionici, concret!.. Date concrete!... Să luăm de pildă Ukraina, ea are cel mai bun cernoziom. Care a fost producţia de cereale a Ukrainei în 1935? Concret!
LUKA (răsfoieşte un dosar jegos; cifrele nu sunt cele reale) 1.500.321 tone.
ADAM: Şi în 1914?
LUKA: Şase milioane de tone.
ADAM: Cum a fost posibil aşa ceva! Dumneata îţi dai seama că suntem pierduţi? Ai analizat? Care sunt cauzele dezastrului?
LUKA: Cauzele sunt multiple, Adam Adamici.
ADAM: Mie să-mi spui una, una singură, pe care să o pot transmite mâine Secretarului General. De când merge atât de rău agricultura Uniunii Sovietice?
LUKA: Dela colectivizare, Adam Adamici...

ADAM: Desăvârşirea colectivizării a fost marea realizare a socialismului, Luka Semionici. Cum este posibil să afirmi aşa ceva!?
LUKA: Ţăranul ukrainian şi-a iubit foarte mult pământul... Ca un sălbatic!... Nu îi place să muncească în colectiv.... Nu trebuia oare să ţinem seama de natura ţăranului ukrainian?
ADAM: Dumneata ai nişte idei foarte originale! Dacă, dela Marx, s-a propus colectivizarea drept calea fericirii, cum să mai ţinem seama de natura ţăranului ukrainian!?... Şi celelalte republici?
LUKA: Ceva mai bine, dar nu mult. Bielorusia 1.5, Kazahstan 2.5 milioane de tone...
ADAM: Ajunge! Suntem pierduţi... Noi am propus pentru Ukraina un milion tone de grâu la export.
LUKA: Vor trebui să se mulţumească cu 500.321 tone. Vor putea trăi oare numai cu atât, Adam Adamici? Nu vi se pare puţin? Nu s-a cerut oare prea mult dela oamenii aceştia?
ADAM (urlând): Dacă Partidul consideră că ei pot da un milion cereale tone la export, înseamnă că pot da. Partidul nu se înşală niciodată.
LUKA: Convingeţi-l pe marele conducător, să-i mai păsuiască. Anul ăsta a fost un an secetos. Vor da mai mult la anul.
ADAM: Crezi că pot da mai mult? Dece nu s-au străduit? Nu au tractoare, mecanizatori, irigaţii?
LUKA: Cine să le folosească, Adam Adamici?
ADAM: Cum, cine să le folosească!?
LUKA: Un milion de culaci au fost împuşcaţi. Ei erau cei mai pricepuţi agricultori.
ADAM (urlând în continuare): Dacă au fost împuşcaţi, înseamnă că aveau ei o vină. Complotaseră împotriva... legilor cerului.
LUKA: Când va auzi el ce Raport pregătim, va sare ars. Trebuie să facem ceva..... (Ţârâie răguşit telefonul roşu depe birou) Telefonul direct!... Cabinetul Secretarului General!... Abţineţi-vă să daţi amănunte. Vom vedea până mâine ce avem de făcut...

ADAM:... Alo... Dumneavoastră sunteţi!... (Se ridică în picioare)... Să trăiţi!.... Ascult tovarăşul Secretar General.... Ascult, tovarăşul Secretar General..... Ascult tovarăşul Secretar General.... Suntem aproape gata.... Îl pregătim.....Va trebui să-l schimbăm?.... Anteproiectul nu e satisfăcător.... Nu e satisfăcător.....Cât? .....Putem să discutăm mâine mai în amănunt?.... Am să vă prezint mâine.... A închis!
LUKA: Ceva nou?
ADAM (prăbuşit) Trebuiesc dublate cantităţile de cereale la export. (Se lasă să cadă în scaun; tăcere prelungită; apelează din nou interfonul).
SECRETARA: Tovarăşul Ministru, soţia Dumneavoastră vă caută din nou.
ADAM (obosit): .... Da, dragă.... Da, draga mea..... Am avut o convorbire importantă.... Nu putea să mi te dea la telefon!... Nu puteam hotărî eu cât să dureze....Cum?... În faţa casei ... Deja!.... O maşină cu trei oameni în ea: doi bărbaţi şi o femeie.... Stai liniştită... Nu te agita.... da.... Nu-ţi fie teamă, iepuraşule, nu vor nimic.... A mai apărut una şi la poarta din spate, spre grădină.... Sunt patru bărbaţi în ea, citesc ziare şi râd.... Da.... Da.... Voi veni. Termin de analizat raportul cu Luka Semionici, şi vin... (Congestionat, închide telefonul): ...Criminalul!... A şi acţionat...
LUKA (cască gura, dar nu poate articula nici un cuvânt) ....
ADAM (începe să acuze relativ potolit, resemnat, apoi progresiv se ambalează): Fiară setoasă de sânge, abuzivă şi cinică!... A întins o plasă deasupra noastră, a tuturor. Ne sbatem în ea ca insectele, fără putinţă de scăpare.... Nu cred o vorbă din ceeace spune. Totul este învelit în mierea ipocriziei lui demonice. Ne-a înşelat pe toţi, o întreagă lume, cu tertipurile lui asiatice. O, biată Rusie, vei dispare sub călcâiul de fier al tiraniei. De când visau stihiile să ne piardă. Acum îşi pot savura reuşita... Dacă va continua astfel, caucazianul ne va supune pe toţi la chinuri groaznice. El, cel mai nevolnic din pleiada revoluţiei, un filistin, un absolvent de seminar... Şi-a bătut joc de noi!.. Ne-a umilit. Acuma vrea să ia ultima bucăţică de pâine dela gura necăjiţilor. Vor muri milioane de oameni nevinovaţi. Numai pentrucă nu l-

au vrut. O face deliberat. Tribunalele condamnă ziua şi noaptea. Vor cădea victime cei mai mulţi dintre noi. Va ruina complet economia. A secerat conducerea superioară a armatei; în caz de război vom suferi înfrângeri catastrofale. Tot ceeace face, serveşte numai la a-i consolida puterea absolută. Scelerat crud, dorind supremaţia lui fără limite, peste o lume de îngroziţi. Îl urăsc!.. Nu mă supun lui!... Nu mă mai supun lui... Nu are dreptul să dispună de viaţa noastră, a tuturor. Cine va putea stăvili acest monstru?...Cu el demenţa va triumfa. Forţele nevăzute ale infernului... Escortat de arhanghelul lui răzbunător, va pustii pământul!..... (Brusc, îşi revine. Îşi dă seama că a vorbit prea mult).... M-am aprins... Vorbesc când nu trebuie... Am să plec. Termină dumneata raportul, Luka Semionici... Voi vedea cum voi reuşi mâine să-l prezint. Ţine seama de recomandările Lui... Mi-a depăşit limitele răbdării!... Mă duc să mă liniştesc... Bine că nu ne-a auzit nimeni!... Avem uşe capitonată,... pereţii capitonaţi... Mă duc acasă. Cred că până mâine îmi voi reveni.

LUKA (perplex, prinzându-şi între mâini obrajii bucălaţi): Va...ai..., Adam Adamici!

Luka îl însoţeşte până la ieşire pe Adam, cu capul plecat, ca la o înmormântare. Revine apoi cu un râs sardonic, secret. Se instalează la birou, şi îşi aranjază pe el, satisfăcut, dosarele sale murdare.

DUMNEZEU
(Vocea tunătoare)

Ei, bunule Adam, eşti mulţumit
De oamenii pe cari i-ai zămislit?
În sufletul lor zace o comoară.
Vrei oare să-i mai vezi şi a cincea oară?

ZIUA V-a
DISPERARE (TURNUL BABEL)

O reuniune de familie în Sungait (Azerbaidjan); vara anului 1988. La o masă lungă cu multe scaune stau aşezate personajele.

Pe masă fel de fel de feluri de mâncare. Un bătrân uscăţiv, obosit, cu o bărbuţă lungă, este aşezat în capul mesei. De o parte şi de alta sunt înşirate cele două familii.

SCENA I-a

AZERII: **Hassan** (50), **Fatima**, soţia lui (40)
şi copiii: **Filden** (20) şi **Kessim** (17).
ARMENII: **Berdj** (50), **Zairee**, soţia lui (40)
şi copiii: **Aram** (22), **Garabet** (15).

Fatima aduce încă o tavă cu mâncare.

HASSAN (mare, solid, gălăgios, cu aspect de halterofil): Aaaa.. A venit friptura! V-a plăcut cum face Fatima biş-barmac? Pastele, cum le face ea, nu le face nimeni.... Ai grijă... Serveşte-l întâi pe bătrân!... Pe bătrân... Aşa.

BĂTRÂNUL: Mulţumesc.

HASSAN: La noi bătrânul e sfânt. El trebuie cinstit mai presus de orice. El a trecut prin viaţă, şi ştie mult. Fatima, mai pune-i sos... Friptura de batal e excelentă!...

BĂTRÂNUL: Suficient... Eu nu mănânc prea mult.

HASSAN (tare): Aţi auzit? Aţi auzit ce spune înţeleptul? Mâncarea multă nu face bine la ficat!... Eu nu prea pot să mă abţin: dieselul meu cere combustibil! Ha Ha Ha Ha... Ia aminte, Kessim!... Luaţi şi voi aminte. Ce spune un om bătrân, e lucru sfânt. Aşa-i că ai călătorit mult?

BĂTRÂNUL: Mult... mult... Mult de tot...

HASSAN: Vii de departe!

BĂTRÂNUL: Da...da... de departe... Am străbătut văi... Am trecut munţii...

HASSAN: Aţi auzit? Vine de peste munţi. A vizitat, a umblat, ca să cunoască. Ai petrecut multe întâmplări pe pământ...

BĂTRÂNUL: Am văzut... Felurite... Oameni... Oameni... Mă apropii de capăt.

HASSAN: Minunat!... Trebuie să fie foarte învăţat patriarhul. Un om care a văzut totul. Luaţi aminte: ascultaţi ce vă spune

el!.. E ca o carte ferecată, care vine din trecut. El vă aduce înţelepciunea. Kessim, închide uşa, ca să nu-l tragă curentul.
FATIMA: Nu are cum să-l tragă, Hassan, fereastra e deschisă într-o parte. S-a făcut prea cald aicea... Oaspeţii noştri au transpirat.
HASSAN (bătând cu pumnul în masă): Închide fereastra când îţi spun! Deschide uşa... Aşa-i că-i mai bine acum, Berdj? Te simţi bine la noi, nu-i aşa? E bine într-o casă azeră.
BERDJ: Da, Hassan, ne simţim bine la voi.
HASSAN: Ce ştiţi voi!?.. Trebuie să ştii cum se aeriseşte o odaie. Cazahii în deşert trăiesc în iurte. Când intri la ei, te crezi în rai. O răcoreală plăcută vine numai din felul cum ştiu să creeze curentul, prin gaura din vârful cortului. Pereţii lor din covoare, tapisaţi cu mătase, păstrează răcoreala plăcută. Îi dispreţuiţi degeaba. Eu am învăţat ceva dela ei... Ia, serviţi!...
BERDJ: Este excelentă friptura, Fatima... Foarte gustoasă...
HASSAN: Ce vă spuneam eu... Filden, tu nu le-ai arătat ce ştii să faci. Să vedeţi ce baclavale şi ce dulceţuri face Filden!... Ha Ha Ha Ha Ha... Cred că nu degeaba o iubeşte Aram! Ha Ha Ha Ha Ha...
ARAM: Eu o iubesc pentrucă e frumoasă.
HASSAN: Frumoasă şi grasă! Rar mai găseşti aşa ceva. Are să-ţi facă copii frumoşi! Voi sunteţi cam sfrijiţi... Parcă nu aţi avea de mâncare...
FILDEN: Tată, poartă-te politicos cu mosafirii noştri... Casa lor e foarte elegantă. La ei în casă găseşti tot ce îţi doreşti.
HASSAN: Ce spui, Fatima? O să mergem. Dacă copiii ăştia vor să se ia, trebuie să mergem.
KESSIM: Filden e o nebună... O nelegiuită şi o curvă !... Eu nu merg.
FATIMA: Vai, Kessim, se poate să o judeci astfel pe sora ta mai mare?
HASSAN (furios): Când îţi spune ceva, tu să-l asculţi pe păprintele tău! Aşa-i, Înţelptule că părinţii trebuiesc ascultaţi de către copii?

BĂTRÂNUL: Tatăl tău ţi-a dat viaţa Kessim. Este bunul cel mai de preţ.
HASSAN: Aţi auzit? Aţi auzit? A spus-o un om bătrân, care vine de departe. Voi nu ştiţi nici a zecea mia parte, din ce ştie el.
ZAIREE: Kessim se va împăca. Într-o zi el şi cu Aram se vor avea ca fraţii. Sunt cam de aceeaşi vârstă.
FATIMA: Kessim este un băiat bun, însă e cam violent.
BERDJ: Nu e el vinovat; a auzit numai ce zic tinerii de vârsta lui. Mulţi se urăsc. Spiritele sunt înfierbântate în oraşul nostru. Nouă nu ne pasă ce zic ceilalţi, dacă copiii noştri se iubesc. Nu-i aşa Hassan? Nu-i aşa Kessim?
HASSAN: Kessim va face ce zice tatăl lui.
ZAIREE: Şi noi vom avea greutăţi. Comunitatea armeană se va revolta. Un armean ortodox nu are voie să se însoare cu o musulmană.
BERDJ: Ce importanţă are, Zairee? Nu există decât un singur Dumnezeu, oricum i-am spune. Că îi spunem Dumnezeu sau Allah, este acelaşi lucru. Legile lăsate de el sunt aceleaşi. Le citim în natură. Numai popii s-au certatat între ei, pentru supremaţie, şi l-au naţionalizat pe Dumnezeu.
HASSAN: Nu glumi, Berdj... Noi credem în Allah. Dar Allah e bun şi drept, şi va înţelege sufletul curat al lui Filden. Allah o va ocroti. Nu-i aşa, înţeleptule?
BĂTRÂNUL: Cel de sus ne ocroteşte pe toţi. Toţi suntem fiii lui
HASSAN: Da, aşa e. Filden, sărută mâna bătrânului. El a zis că Allah te va ocroti... Fatima, ce faci acolo? Mai serveşte-i pe oaspeţii noştri cu ceva...
BERDJ: Mulţumesc, totul a fost foarte gustos. Aveţi o bucătărie aparte. A fost mai mult decât suficient. Serviţi-l pe Aram: el mănâncă mai mult.
HASSAN: Ha Ha Ha Ha... Dacă e să fie ginerele meu, trebuie să se facă solid. Fatima, toarnă tu vin în pahare, ce aştepţi? Filden o să aducă ceai sau cafele. Dar... ce se aude?
FILDEN (iese la uşă): Se aud ţipete dinspre piaţa Republicii. Cred că nişte beţivi s-au luat la bătaie.

HASSAN: (către Berdj): Trăiam vremuri de linişte... Ce vă va fi venit vouă, armenilor, să protestaţi!? O duceam bine, n-aveam probleme. Fiecare cu obiceiurile lui...Vom avea mari necazuri, să ştii.
BERDJ: Armenii au avut multe persecuţii de suferit în zona asta. Voi nu ştiţi. Nu aţi avut nimic de îndurat; aţi fost majoritari.
HASSAN (către bătrân): Au avut aşa de mult armenii de suferit?
BĂTRÂNUL: Oamenii de pretutindeni au suferit mult în secolul ăsta... Aşa a vrut Dumnezeu... Plătim păcatul!
HASSAN: Vezi?
BERDJ: Armenii nu mai au o ţară întreagă a lor. Au fost masacraţi. Au trebuit să fugă, care încotro... Au umplut lumea.
HASSAN: Aşa le-o fi plăcut.
BERDJ: Nu i-au atras străinii, Hassan. Au fugit de pogromuri.
HASSAN: Cum, ţi-am făcut noi ţie ceva? Uite. Copiii noştri se iubesc. Filden ţine la Aram.
BERDJ: Să dea Dumnezeu să fie bine. Eu am mare teamă că sorţii vor ieşi prost.
KESSIM: Câinele!... De acuma ştie cum va ieşi.
GARABET (Către Zairee): Câinele este el!...
BERDJ: Nu trebuie să fii supărat, Kessim... Ne vom mai gândi. Filden va face ce va hotărî tatăl ei.
FILDEN (mângâindu-l dela spate pe frunte pe Hassan): Părintele meu, Hassan, mă iubeşte mai mult decât îşi iubeşte grădina lui de trandafiri. El este puternic, dar ascultă ce-şi doreşte fiica lui, Filden. Filden este fericită şi vrea fericirea tuturor.
HASSAN: Mare drăcoaică... Nu mă mir că l-a îmbrobodit pe armean.
BERDJ: Momentul nu e favorabil pentru o căsătorie de acest fel, trebuie să recunoaştem... Voi ar trebui să fiţi mai prudenţi. Este vorba de viaţă şi de moarte.
GARABET (la urechea lui Zairee): Ăştia parcă ar fi o rasă de tauri. Nu înţeleg ce i-a plăcut lui Aram la Filden.

HASSAN: Dacă veţi fi cuscrii mei, nimeni nu va avea curajul să se atingă de un fir de păr din părul vostru.
FATIMA: Aud parcă strigări în piaţa publică... Parcă arde ceva.
HASSAN: Lasă-i să ardă. Ce treabă am eu! Hai să mai ciocnim un pahar. Ridic acest pahar în cinstea oaspetelui nostru bătrân, care a colindat lumea. Allah să aibă grijă de sufletul lui. El ne-a adus mulţumire şi har.

O voce de femeie se aude urlând în noapte: „L-au omorât pe Dumitruuuu!"....

Toţi se ridică în picioare.

BERDJ (consternat): A fost omorât predicatorul nostru... Un sfânt...
ZAIREE: Cine!? Dece să fi făcut asta!?
KESSIM: Ghiaurul o merita de mult.
BERDJ: Kessim, să-ţi fie ruşine. Nu ar trebui să te bucuri, dacă a fost omorât un om.
KESSIM: Ai noroc că te afli sub acoperişul nostru. Mâine nu va mai trebui să ţinem seama de asta.
GARABET: Kessim ne ameninţă în casa lui!
ARAM: Filden, roagă-l pe Kessim să se potolească.

Vocea de femeie se aude din nou: „L-au omorât pe Dumitruuuuu!"...

HASSAN: Cine e vinovat? Ce-i trebuiau predicile aţâţătoare!? Ce nevoie aveaţi să vă răsculaţi?
ARAM: Nu s-a răsculat nimeni. E o acuzaţie fără temei. Armenii vor numai să fie liberi şi stăpâni în ţara lor.
HASSAN: Asta e ţara voastră?
ARAM: Dela începutul lumii!...
HASSAN: Tinere, mie să nu-mi spui că locuinţa mea e în ţara ta! (Se ridică furtunos şi trânteşte mâncarea pe masă).
FATIMA: Hassan, linişteşte-te... Iar te-a apucat!?
BERDJ: Ştiţi şi voi că provincia Karabah este istoric armeană. Armenii constitue 80% din populaţia provinciei.
HASSAN: Şi ce importanţă are asta, mă rog? Karabahul se află în Azerbaidjan. O enclavă. Doar nu vreţi să ne luaţi o bucată din ţară!

ARAM: Armenii nu se simt în siguranţă la casele lor. Sunt oprimaţi. Nu se vor lăsa până nu-şi vor cuceri independenţa... Ăsta e legământul lor pentru vecie. Filden a înţeles.
HASSAN: S-o crezi tu!

Vocea se aude din nou, ca o lamentaţie joasă: "L-au omorât pe Dumitruuu"....

Zgomote de luptă se aud pretutindeni în oraş.

KESSIM: Cred că pentru astăzi ajunge. Puteţi pleca din casa noastră.
BERDJ: Nu avem ce discuta... Sunteţi la fel de răi ca toţi ceilalţi.
HASSAN: Hai!? Nu ţi-a ajuns că te-am primit şi te-am ospătat? Îţi vin eu de hac, spurcăciune! (Îi arde un pumn, apoi sare la gâtul lui Berdj).
FILDEN (speriată): Tată!
ZAIREE (ţipă strident): Berdj, are să te omoare!

Aram sare şi el în luptă. Îi cară pumni în spate lui Hassan. Garabet îi dă cu piciorul în tibie. Hassan rezistă.

KESSIM (către Filden): Îţi place ce potop ai adus în casa noastră? Haa!... (sare şi el în luptă).
FATIMA: Zgripţuroaico, tu i-ai aţâţat!! (Se repede cu ghiarele în părul lui Zairee. Filden sare să le despartă. Până la urmă se încaieră toate trei).
BĂTRÂNUL (se ridică fioros): Staaaţi!. Staţi!... Copiii voştri au dreptul la iubirea lor ! Voi nu puteţi trăi în pace şi ordine... Pretutindeni acelaşi infern... Preetutindeni numai măcel, ură, războaie, incendii... Mi-aţi ars sufletul... M-aţi umilit!... Nu înţelegeţi că sunteţi fraţi!? Nu înţelegeţi că pe pământ aveţi loc destul? Puneţi împreună mintea pe care o aveţi, şi încercaţi să trăiţi mai bine!... Am călătorit... Am călătorit atâta... până la voi... ca să vă spun... ca să vă arăt...ca să vă desvălui..... (O sete mare de aer îi întrerupe discursul. Cade mort).

Beligeranţii se potolesc ca prin farmec. Îl înconjoară uimiţi.

HASSAN: E mort!... Nici măcar nu am înţeles cum îl chiamă.
BERDJ: De pe ce meleaguri venea, v-a spus?
FATIMA: Era azer sau armean?

ZAIREE (gâfâind): Cred că nici una nici alta.
ARAM: Voia să vă aducă pacea... V-a spus că sunteţi fraţi...
HASSAN: Allah îl va răsplăti. M-a împiedicat să comit un omor... Haide, în seara asta vă voi ascunde aici. Afară sunt ape tare tulburi. Viaţa este nesigură azi... Vom veghia la căpătâiul lui împreună. (Îl iau pe sus pe bătrânul adormit şi ies)....

SCENA DIN CER

ADAM: (aşezat în colţul scenei, pe o piatră sub forma unui nor):

Mi-ai dat fireşte Doamne şapte sorţi,
Dar ele fură parcă şapte morţi.
Dulceaţa vieţii am visat-o doară...
Şi multe zile-s dulci, una omoară.
E dulce viaţa Doamne, mă-nfioară.
Nu-i omul bun... O văd acuma...
Îmi pare rău, te necăjeşte numa...
Îţi cearcă îndurarea-ntotdeauna.
Clădit după tipicul vrerii Tale,
El nu s-a tras nici azi din animale;
Îl macină instinctele mortale!
Dar când gestaţia va fi la termen,
Va creşte vast ce este bun în germen.
Atunci migala lui cea inventivă
L-o înstăpâni pe viaţa agresivă...
Atunci natura se va face Dom,
Iar omul cel mai rău... s-o face Om!

ZIUA VI-a
LUPTA (APOSTOLUL)

O piaţă publică în Pnom Penh (Cambodjia)

SCENA I-a

Chun Chen (comandant), **Sun Ye** (adjuncta), **Nol Not,**

Col Not (sergenţi), Revoluţionari comunişti înarmaţi

CHUN CHEN: Col Not!
COL NOT: Aici!
CHUN CHEN: Iei în supraveghere teritoriul dinspre cartierul de Vest.
COL NOT: Am înţeles!
CHUN CHEN: Nol Not!
NOL NOT: Prezent.
CHUN CHEN: Iei în supraveghere strada dinspre cartierul de Est (Sergentul ia poziţia de drepţi): Filtru total. Nici un duşman nu trebuie să ne scape.
NOL NOT: Am înţeles!
CHUN CHEN: Ascundeţi-vă oamenii îndărătul fiecărei intrări! (În grabă mare oamenii sunt răspândiţi în toate direcţiile).
SUN YE (relaxată): Chun Chen, ieri am ucis 33.
CHUN CHEN: Bravo, Sun Ye!
SUN YE: A fost mai bine decât alaltăieri: nu ucisesem decât 29.
CHUN CHEN: Am fost mai vigilenţi.
SUN YE: Astăzi am avut numai 12 răfuieli revoluţionare.
CHUN CHEN: E abia ora 12.
SUN YE: 12 la 12.
CHUN CHEN: Nu prea mai îndrăzneşte nimeni să iasă pe străzi.
SUN YE: Îi vom căuta noi la domiciliu. Nu vor scăpa nici în gaură de şarpe. Vom face o Cambogie liberă.
CHUN CHEN : (visător): Oraşele vor înflori de mimoze şi trandafiri.
SUN YE: Copiii se vor juca în grădini cu balansoare.
CHUN CHEN: Fântâni arteziene vor răcori fiecare cetăţean.
SUN YE: Va fi frumos!... Din revoluţia noastră frumoasă va înflori un popor frumos! Vom înlocui burghezo-moşierimea putredă.
CHUN CHEN: Până şi copiii lor putrezi vor trebui exterminaţi..... Să nu mai rămână nici urmă de existenţa lor.
SUN YE: Ai văzut cât sunt de putrezi!? Toţi au pielea vânătă şi ochii amigdalaţi.

CHUN CHEN: Din cauza traiului prea bun, şi a răsfăţului în care au fost crescuţi!
SUN YE: Alaltăieri am eliminat trei. Se jucau în curtea unei case bogate.
CHUN CHEN: Vom face o Cambogie prosperă. Fiecare cambodjian va fi bogat. Dacă nu vor mai fi cei avuţi, care să mănânce tot ce produce ţara, va mânca pe săturate fiecare cambodjian. Va fi de mâncare berechet.
SUN YE: Vom face un popor de revoluţionari! Şi toţi revoluţionarii vor avea desigur de mâncare.
CHUN CHEN: Da, Sun Ye, timpurile de umilire au apus, să ne bucurăm de viaţă Sun Ye. Azi poporul este stăpân în ţara lui, iar poporul suntem noi!
SUN YE: Tovarăşul Pol Pot ne va conduce la victorie. Vom isgoni duşmanul din ţară. Vom deveni stăpâni... Navigăm ca un stol de cocori albaştri, spre un nou răsărit.
CHUN CHEN: Vom isbândi. Săgeata noastră istorică îşi va atinge ţinta. Atunci va fi sărbătoare.
SUN YE: Da... Atunci va fi frumos. Atunci va veni fericirea.
CHUN CHEN: Vom construi din cranii măreţe piramide, spre a le aminti urmaşilor de lupta noastră eroică.
SUN YE: Nu va mai avea loc în ţara asta nici un duşman.
COL NOT (se repede în afară): Halt!
NOL NOT (acelaşi joc): Stai!...

Un individ mic şi grăsuţ dă din colţ în colţ. Ar vrea să se strecoare, dar este prins şi adus dinaintea comandantului.

SCENA II-a
Aceiaşi plus Negustorul

CHUN CHEN: Cine eşti dumneata?
COL NOT: Este proprietarul ceainăriei din colţ.
NOL NOT: Se bea un ceai tare în grădina lui. Când este cald, ceaiul face bine...
CHUN CHEN: Şi tu ai băut ceai dela el?

NOL NOT (ambiguu): Uneori îmi e tare sete spre ora prânzului., când se face cald. Ceaiul e bun şi după masa. Uşurează digestia, şi ne trezeşte.
CHUN CHEN: Eu te-am întrebat ce face ceaiul?
NOL NOT: Ascult!...
CHUN CHEN: Proprietarul vinde ceai... Deci, este negustor!
SUN YE: Desigur!
CHUN CHEN: Iar tovarăşul Pol Pot ne învaţă că toţi negustorii sunt capitalişti: duşmanii poporului!
SUN YE (către negustor): Aşa-i că eşti duşmanul poporului!?
NEGUSTORUL: Nu, tânără doamnă, eu nu sunt duşmanul poporului.
CHUN CHEN (ameninţător): Vierme! Nu eşti duşmanul poporului!? Îndrăzneşti să spui că nu eşti duşmanul poporului? Să fie arestat.
COL NOT: Eşti arestat.
CHUN CHEN: Recunoşti că eşti duşmanul poporului? (Negustorului i se răsuceşte braţul).
NEGUSTORUL (silit): Recunosc că sunt duşmanul poporului...
CHUN CHEN: Că eşti un vierme?(I se răsuceşte braţul din nou).
NEGUSTORUL: Recunosc că sunt un vierme! Ajutaţi-mă... Nu mă omorâţi... Am cinci copii. Am să fac tot ce-mi cereţi... Am copii, gândiţi-vă la copiii voştri.
SUN YE: Îl vom reeduca, şi din vierme va ieşi un fluture...
CHUN CHEN: Nu!... A recunoscut că e duşmanul poporului!
COL NOT: Păcat... Făcea un ceai atât de bun la ora prânzului...
CHUN CHEN: Pluton, luaţi-l!... (Negustorul este înhăţat şi târât de soldaţi). Îi vom extermina pe toţi negustorii. Copiii noştri vor bea ceaiul pe gratis, în ceainării fără de negustori. Ceaiul va fi un dar al Partidului. Fiecare cambogian va avea ceaiul lui la ora prânzului, şi toţi cambogienii vor avea digestia liberă.

Rafală de puşti mitralieră.

SUN YE: Chun Chen, eşti frumos ca un zeu al războiului.... Se spune că europenii credeau în zei altădată.

CHUN CHEN: Nici nu mă mir㠂. Sunt aşa de primitivi!... Ne-au ocupat şi au vrut să ne impună legile lor proaste.
SUN YE: Dar poporul s-a eliberat de dominaţia străină, a alungat prosperitatea lor abjectă!
CHUN CHEN: Astăzi se va elibera şi de asuprirea internă, şi de prosperitatea ei abjectă!.. Nimic nu îi mai stă în cale.
SUN YE: Chun Chen, noi suntem puternici ca zeii; nici cerul nu ar putea rezista ofensivei noastre.

Se aud împuşcături.

COL NOT: Halt!
NOL Not: Stai!

Este adus un prizonier înalt, slab, cu ochelari.

SCENA III-a
Aceiaşi plus Învăţătorul

SUN YE: Avem noroc. Este adus un nou prizonier.
CHUN CHEN: Ăsta poartă ochelari. Se vede cât de colo că aparţine clasei burgheze.
ÎNVĂŢĂTORUL (demn): Ce vreţi dela mine?
CHUN CHEN: Ce căutai prin piaţa publică?
ÎNVĂŢĂTORUL: Mă duceam la şcoală. Sunt aşteptat de copii.
CHUN CHEN: Ce faci tu la şcoală, acolo?
ÎNVĂŢĂTORUL: Sunt învăţător...
CHUN CHEN: Învăţător!... Slugoi al Imperialismului!
ÎNVĂŢĂTORUL: Nu!... Învăţător care îi educă pe copii. Îi învaţă să scrie şi să citească.
CHUN CEN: Şi mai ce!?
ÎNVĂŢĂTORUL: Poezie şi cântece...
SUN YE: Îi învaţă tot ce e mai rău în el. Îi perverteşte.
CHUN CHEN: Îi învaţă să asculte plecaţi de clasele exploatatoare!.. Îi învaţă să-şi uite poporul şi să se închine străinilor. Îi puneai să cânte de sute de ori imnul, şi să se plece francezilor!... Slugă nemernică!... Învăţătura lui Marx despre eliberarea claselor asuprite ai studiat-o? Le-ai suflat o vorbă copiilor, despre dreptul lor de a-i alunga din şcoală pe copiii de

bogătani aroganţi şi leneşi? Despre revoluţia khmeră ce le-ai spus? Că e o nenorocire pentru ţară! (descarcă pistolul în învăţătorul care cască ochii mari, încercând să răspundă). Să-i înveţi aşa pe lumea cealaltă!... Noi aici clădim o lume nouă, eliberată de învăţători aserviţi şi de iude.

Învăţătorul se prăbuşeşte.

SUN YE: ...Copiii sunt odrasle ale florii de lotus, învolburate în noaptea cu lună.

CHUN CHEN: Sun Ye, şi tu ai avea nevoie de reeducare.

SUN YE: Diseară este o noapte cu lună, Chun Chen.

CHUN CHEN (arătându-l pe învăţător): Duceţi-i înăuntru, şi tăiaţi-le capetele.

SUN YE: 14 şi nu e ora 14.

Soldaţii târăsc cadavrele prin scenă. După un timp apare Adam. Este un suedez înalt, elegant, blond, cu pipă, care vizitează oraşul.

NOL NOT (foarte mirat): Ia te uită!... ăsta ce mai vrea?

COL NOT: Parcă ar fi o gorilă albă... Seamănă cu Yeti.

Toţi se prăpădesc de râs.

SCENA IV-a
Aceiaşi plus Adam

ADAM : (condescendent): Hello!... Este o zi foarte frumoasă; nu-i aşa?

CHUN CHEN : (batjocoritor): Nici cald, nici frig... Cum e mai bine: adie vântul.

ADAM: (îl bate binevoitor pe umăr pe Chun Chen, care se clatină): Sunteţi băieţi drăguţi! (O mângâie pe cap pe Sun Ye): Şi fetiţa asta va fi frumuşică şi delicată, când va fi mare (Sun Ye se uită la el feroce).

CHUN CHEN : (furios): Ce mai vrei dela noi? Credeam că am scăpat definitiv de rasa albă.

ADAM: Numele meu este Adam.

NOL NOT: Adam, ăl de ne-a dat naştere la toţi!? (râde tare).

CHUN CHEN: Dacă e Adam, să vedem că îi lipseşte o coastă! (Râsete generale).
SUN YE: Dacă ne-ai dat naştere la toţi, dece nu ne semeni?
ADAM : (prevenitor): Eu sunt doctor Adam, licenţiat în drept, şi vin din Suedia.
CHUN CHEN: Îmi pare bine. Dar ce cauţi la Pnom Penh?
ADAM: OK... Am să vă explic... Fac parte dintr-o delegaţie a Organizaţiei mondiale a luptei pentru pace. Suntem zece savanţi, veniţi din lumea întreagă. Ne-am propus să analizăm cauzele războiului din Cambogia.
CHUN CHEN: Dumneata să analizezi cauzele revoluţiei khmere! Ce ştii dumneata?
ADAM: Vă vom ajuta să-i puneţi capăt. Vă veţi regăsi pacea şi liniştea. Dacă vom reuşi, vă vom sprijini să rămâneţi liberi şi fericiţi.
CHUN CHEN: Dumneata să ne redai nouă pacea!?... Cine ţi-a cerut-o?
ADAM: Toată omenirea deplânge milioanele de victime ale conflictului de aici. Am protestat la Naţiunile Unite. Este strigător la cer!... Toţi uneltesc, trimit bani aici..Se bat între ei pe spinarea voastră: americanii, sovieticii, chinezii... Îi vom determina să stopeze ajutoarele militare. Organizaţia Mondială s-a sesizat, şi ne-a trimis să studiem situaţia.
NOL NOT: Sun Ye, ăsta e spion!...
ADAM: (care nu înţelege): Da, băiete, veţi avea o viaţă paşnică!...
COL NOT: Chun Chen, ăsta e spion!...
ADAM: Desigur!... Trebuie să vă bucuraţi nespus! Gândiţi-vă, să puteţi munci liniştiţi, fără ameninţarea de gloanţe...Voi sunteţi un popor harnic şi migălos. Imediat vă veţi redresa economic. Am propus să vi se trimită ajutoare pentru redresarea grabnică a economiei. Pentru regăsirea prosperităţii. Vom stăvili orice impunere cu forţa a politicii interne. Să înceteze discriminarea popoarelor Asiei şi Africei; nu sunt popoare de categoria a doua. Voi aveţi o economie abia în formare, dar cu ajutorul nostru, o veţi putea desvolta şi diversifica rapid.

CHUN CHEN: O cunoşti!
ADAM:Ne-am informat, desigur, am examinat totul în amănunt.
CHUN CHEN: Ai examinat!... Ai văzut şi ţesătoria de mătase?
ADAM: Sigur... Îmi daţi voie să vă fotografiez?
COL NOT: Are aparat fotografic!
CHUN CHEN: Ai văzut şi Centrala de energie electrică?
ADAM: Da, da... Aveţi energie electrică!
SUN YE: Recunoaşte că a văzut-o!
CHUN CHEN: Ai văzut gara, Aeroportul?
ADAM: Totul e în regulă, foarte frumos!... Ăsta e doar începutul. Să vedeţi ce veţi face voi peste câţiva ani, dacă veţi avea linişte.
CHUN CHEN (îndesându-se în Adam): Şi vrei să spui că nu eşti un spion deghizat al imperialismului!?
ADAM: Vă înşelaţi! Suntem veniţi sub egida Naţiunilor Unite. Nu am fost explicit? Am discutat ieri cu prinţul Sianuk... Ei, mai încet!... Ce v-a apucat?
CHUN CHEN: Legaţi-l!...(Cei doi sergenţi îl imobilizează pe diplomat): Ţine... pentru egida Naţiunilor Unite!... Ţine, pentru Norodom Sianuk! (Îi plasează doi pumni în burtă).
SUN YE: Imobilizaţi-l!... Ieee!...

Sun Ye se repede şi, cu o mişcare foarte iute, îi bagă degetele în ochi. Adam scoate un răcnet. Dintr-o smucitură îi asvârle pe cei doi agresori. Se ridică bâjbâind.

SUN YE: Să mai vezi de acum încolo şi alte obiective ale poporului khmer!

Adam cu mâinile la ochi, faţa însângerată, bâjbâie. Ceilalţi se învârt în jurul lui într-o horă dementă a animalelor. Îl îmbrâncesc pe rând, îl asvârlu dela unul la altul.

CHUN CHEN (imită leul): Rooouauh!...
NOL NOT (imită bivolul): Muuuu!...
SUN YE (imită capra): Beee!...
COL NOT (imită cocoşul): Cucuriguuu!... etc.
ADAM (de tot zăpăcit, se clatină): Spuneţi-mi, încotro este Hotelul Parcului Central

I se face vânt pe ieşirea din dreapta. Se îndreaptă spre ieşire bălăbănindu-se.

CHUN CHEN: Ei, dar cine fuge acolo? Voi nu vedeţi? Halt!

Cei doi sergenţi se reped spre fundul scenei. Se aud împuşcături.

SUN YE (îmbrâncindu-l pe Adam): Cară-te odată... Ne încurci... Nu-ţi dai seama?

CHUN CHEN: Ai grijă să nu mai dai şi peste altă patrulă khmeră... (Adam iese).

Cei doi sergenţi aduc târâş cadavrul unui tânăr mort.

NOL NOT: Era de al nostru!...

CHUN CHEN: (ridicând din umeri): Cine l-a pus să fugă!... Haideţi. Intrăm să ne odihnim... Adună trupa!

SUN YE: Sunt aşa de fericită, Chun Chen... Mă simt atât de liberă!.. Parcă mii de fluturi albi ar fâlfâi în aerul tare.

Toţi se retrag în casa din stânga. Scena este invadată de norii din cer.

DUMNEZEU

Ei, bunule Adam, eşti mulţumit
De oamenii pe cari i-ai zămislit?
În sufletul lor zace o comoară...
Vrei oare să-i mai vezi a şaptea oară?

ADAM

E ultima şi n-o să mă mai doară...

ZIUA VII-a
RESEMNARE (INSULA FERICIŢILOR)

Poligon de lansare a rachetelor atomice americane. Unitate a Corpului de comandă. Panouri electronice imense cu becuri ce se aprind şi se sting, desenând mapamondul, nenumărate computere. Un mare ecran radar, pe care se disting puncte şi linii luminoase. Trei locotenenţi deservesc staţia. Ne întoarcem în America, ceeace înseamnă că Adam, în călătoria lui prin lume, intreprinsă pentru a vedea starea umanităţii, a făcut înconjurul pământului.

SCENA I-a
Michael, Bob şi Adam

VOCE NAZONATĂ LA MEGAFON: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3 , 2, 1, 0. Racheta 35 este pregătită pentru lansare. Verificaţi rampa nr 21. Hello, postul XWZ-49, Bob, care este situaţia în Marea Caraibelor?

BOB (la microfon): În Caraibe domneşte calmul. Nimic deosebit de semnalat.

MICHAEL: Ce crezi despre obiectivul din secrorul A7, Bob? Măreşte puţin cadrul.

BOB: E în mişcare uniformă. A apărut mai demult. Nu pune probleme.

MICHAEL: Să luăm o imagine, Adam, vrei? Să nu fie un submarin mascat.

ADAM: (apasă un buton: apare o fotografie mare colorată a ecranului; o arată celor doi): Este un vapor de linie. Nimic deosebit... Înaintează uniform.

BOB: Fă mai multe copii. Mai e ceva şi în sectorul de nord-est. Pregăteşte-le pentru Comandament. (Adam se execută; introduce o copie într-un plic sigilat).

MICHAEL: Ce tâmpenie!... Ce ticăloşie!... Vă daţi seama că noi, aici, suntem în stare de extremă urgenţă, că din moment în moment poate isbucni cel mai mare conflict armat din istoria umanităţii, şi că populaţia nu ştie nimic? Nu a fost avertizată. Soţia mea şi fetiţele pot fi prin grădina publică, sau după cumpărături.

BOB: Noi suntem pe front, Michael. Bucură-te că nu mai stăm în tranşee, ca în războiul trecut. Se cuvine să răspundem de problemele militare. Iar ei se cuvine să ignore asemenea nelinişti. Închipuie-ţi ce panică s-ar produce, dacă ar fi informaţi.

MICHAEL: Tu şi Adam sunteţi de un calm exasperant. Mă înnebuniţi. Eu am copii, nu pot să nu mă gândesc la ei. Poate că ei nu răspund de mersul operaţiunilor, dar pot fi loviţi ca şi noi. Crezi că bombele îi vor ocoli?

BOB: Deocamdată cred că se ceartă la nivel înalt. Cât timp vom acţiona calm şi precis, nu avem a ne teme. Nu vor avea curajul să ne atace. Parăm orice atac.
MICHAEL: Să o crezi tu!.. Ni s-a făcut o spălare bună a creierelor, pentru a ne asigura încrederea şi calmul. Eu nu înghit asemenea scheme. Cum îţi închipui că vom putea opri în proporţie de 100% atacurile duşmanului!? Chiar aşa de ineficiente nu vor fi. Numai câteva misile dacă vor penetra, vor cădea oraşe întregi, vor fi secerate milioane de vieţi.
BOB: Cine va muri, va muri. Ce importanţă mai au acum câteva milioane de vieţi. E nevoie de acest sacrificiu mondial, pentru a ne revigora. Admit că vor fi şi pierderi. Să sperăm că printre cei care vor suprvieţui, vom fi şi noi.
ADAM: Dar dacă au inovaţii pe care noi nu le bănuim, ce crezi că se va întâmpla?
BOB: În cel mai rău caz ar pulveriza cele două- trei continente care ne aparţin. Sunt rudimentari. Nu va fi posibil aşa ceva. Nu se pot compara cu nivelul tehnologic american.
ADAM: Şi în caz contrar?
BOB: Atunci vor dispare, dar vor dispare cele două- trei continente ale lor. Cealaltă jumătate a globului. Asta e miza: a trăi mai departe!... Noi sau ei!...
ADAM: Şi tu găseşti asta normal?
BOB: Suntem prea diferiţi. Nu putem exista împreună. Dacă Dumnezeu voia pace în fieful lui, ar fi trebuit să creeze un singur om!.. De îndată ce au apărut al doilea şi al treilea, au apărut interesele deosebite, confruntarea şi lupta.
ADAM: Ascultă Bob, tu chiar nu îţi dai seama de nebunia noastră? Noi de aici, din cotlonul nostru, vrem să desfiinţăm viaţa depe pământ, pământul însuşi. Această planetă generoasă pe care Dumnezeu ne-a dăruit-o tuturor, oameni, animale sau plante.
BOB: Eu am în vedere viaţa mea; numai viaţa mea. Din moment ce o consider necesară, nu mă mai interesează nimic altceva. Asta e legea războiului. Înainte vreme o cunoşteau toţi oamenii. Voi aţi degenerat. Eu ştiu bine că trebuie să lovesc în

viaţa altora, fără milă, dacă vreau să supravieţuesc. Nu trăiesc ca voi nelinişti metafizice pentru asta.
MICHAEL: Eşti un erou, Bob... Eşti de piatră. Le va fi greu de luptat cu astfel de tipi adversarilor noştri. Ai totuşi şi tu o soră şi o mamă la Whashington. Capitala este foarte ameninţată.
BOB: Vrei să mă sperii? Nu vor ajunge atât de departe.
ADAM: De unde ştii?
BOB: Sistemul de apărare antirachetă funcţionează. Nu au nici o şansă de a atinge un asemenea obiectiv.
MICHAEL: Iar eu nu am nici o posibilitate, să le previn pe fetele mele. Suntem într-o capcană închisă. Simt că înnebunesc. Dece dracul nu atacăm primii!? Să-i facem praf, aşa cum merită. Vechea utopie a cavalerismului american. Aşteptăm să ne atace ei. Cine poate şti unde şi când o vor face?
BOB: Probabil că avem informaţii!.. Mai mult sau mai puţin sigure... Adam, urmăreşte din nou radarul.
VOCEA LA MEGAFON: Racheta numărul 28 este pregătită pentru lansare. Situaţia la solul oriental este calmă. Nu se semnalează mişcări de tehnică militară în zonele cercetate.
MICHEL: La naiba!... Vor lansa atacul de pe submarine, de pe rampe de lansare subterane, sau chiar de pe teritoriul nostru! Ce ştim noi!?
BOB: Sunteţi doi prăpăstioşi incorigibili. Relaxaţi-vă băieţi, relaxaţi-vă! Credeţi că nu s-ar semnala existenţa unor submarine în apele Atlanticului? Le urmărim şi după sateliţi. Haide, haide, eu vreau o coca... Să schimbăm vorba...
ADAM : (umblă la frigider): Uite o coca, Bob. Vrei un juice, Michael? (beau).
BOB: Să vedeţi când va începe balul! Ce vor mai plezni beculeţele de pe harta lor!...
ADAM: Doamne, Dumnezeule... Efectele unui atac atomic nu pot fi circumscrise cum vrem noi. Ne vor înghiţi vâlvătăile. Se vor produce modificări climatice catastrofale. Să sperăm că vor găsi un consens în ultimul moment. Pentru binele tuturor. Alerta poate înceta tot atât de brusc, cum a început, pentru a reveni la normal. Lucrurile se pot linişti ca prin farmec.

BOB: Ferească Dumnezeu, Adam!... Eu m-am săturat de această îndelungată tensiune. Trebuie să rezolvăm acest conflict, oricât de grele ar fi consecinţele. Nu putem suporta la infinit o asemenea ameninţare. Nu e nimic mai sordid decât un conflict întrerupt. Ne fleşcăieşte.

SCENA II-a
Aceiaşi plus Fata

Intră în spaţiu o tânără blondă, înaltă, frumoasă.

FATA: Bună dimineaţa, băieţi. Am venit pentru a ridica imaginea radar dela ora 11.

BOB: Poftim (îi întinde plicul): Ei, dar ce turturică ne-au trimis confraţii!... Să mai vii pe la noi.

FATA: (îi examinează): Păreţi băieţi corecţi. Am să mai vin.

MICHAEL: Cu cine lucrezi dumneata?

FATA: Sunt secretara generalului Fielding.

BOB: Animalul!... Ia uite ce farmazoană şi-a tras... Nu putea să-şi ia un căprar? De când şi până când luptă fetele în armata americană? Nu cumva eşti rusoaică...

FATA: Nici vorbă de aşa ceva.

ADAM: Ai făcut bine că ai venit. Ne-ai mai scos din starea albastră în care ne aflam. Poate că dacă ar fi mai multe fete cu noi, ne-ar veni inma la loc. Ne-ai înviorat pe toţi, păpuşico!...

MICHAEL: Cât de puţin ne trebuie, pentru a ne linişti... Avem atâta nevoie de linişte, încât orice mesager al frumuseţii, chiar şi firav, ne aduce confort.

BOB: Te aşteptăm pentru curierul următor...

FATA (încântată): Mulţumesc... La revedere... (Îşi pune în mapă mesajul şi pleacă).

VOCEA LA MEGAFON: Racheta numărul 30 este pregătită pentru lansare.

ADAM : (la microfon, după ce examinează radarul): În zona Caraibelor nimic deosebit de semnalat.

Deodată o sirenă începe să urle strident; se produce un mare tumult. Toţi reacţionează. Cei de la transmisie sunt derutaţi.

VOCEA LA MEGAFON: Ce se întâmplă!?.. Pregătiţi-vă pentru atac... Păstraţi-vă calmul. Comandamentul nu confirmă alerta....Centrala... Centrala... Centrala.... Ce se întîmplă? Aici Centrala... Rămâneţi la posturi... Nu avem nici un ordin pentru a declanşa un atac. (Totuşi alarma continuă să urle).
MICHAEL (exasperat): Dumnezeii mă-sii ! Credeam că ne-am lansat!..

Alarma încetează.

VOCEA LA MEGAFON: Alarma s-a contramandat... Rămâneţi la posturi!..

SCENA III-a
Aceiaşi plus colonelul Anderson

Colonelul intră nervos. Cei trei se ridică simultan şi îl salută.
MICHAEL: Ce-i zăpăceala asta? Ce s-a întâmplat, domnule Colonel?
ANDERSON: În momentele de cumpănă ne pierdem capul!... Nu suntem suficient de bine pregătiţi. Alarma s-a declanşat din greşală. Un scurt circuit, ni se spune. Vă daţi seama? Eram cât pe aci să declanşăm un atac nuclear exterminator!
BOB: Asta-i bună. Mai bine îl porneam!...
ANDERSON: Vinovaţii vor fi pedepsiţi exemplar. Ce fel de armată este asta? Dacă nu stăpâniţi tehnica electronică, treceţi la alt resort. Urcaţi-vă pe ambulanţe!... Acolo veţi şti poate ce aveţi de făcut.
MICHAEL: Poate că într-adevăr a fost o defecţiune tehnică.
ANDERSON: Într-un asemenea moment defecţiunile nu sunt permise, domnilor. Aparatura trebuie asigurată. Putem declanşa un holocaust din neglijenţa unui tembel!... Vă rog... La posturi... Să nu mai aud o neghiobie, că turbez.... Gata... De fapt, venisem pentru altceva... (Încearcă să se liniştească; rosteşte solemn): Locotenent John B. Adam, tragerea la sorţi te-a desemnat drept cel care va purta valiza atomică. Îl vei însoţi pe Preşedinte. Vom evita crizele. La comanda lui, dumneata vei fi

cel care vei amorsa punerea în funcţiune a tuturor rachetelor noastre nucleare. Ai o responsabilitate imensă. Îţi urez succes.
ADAM (încremeneşte; ia poziţia de drepţi): Sir!
ANDERSON (care se pregătea să iasă, întoarce capul): Poftim!?
ADAM (cu o voce slabă, dar fermă): Îmi pare rău... Nu pot executa misiunea...
ANDERSON (uluit): Pardon? Vrei să repeţi, ca să ştiu dacă am auzit bine?
ADAM (foarte serios): Domnule Colonel, eu locotenent John B. Adam, ofiţer în armata americană, Divizia 2-a Misile, cu regret vă declar că nu pot să execut acest ordin!
ANDERSON: Eşti nebun!? Refuzi să execuţi ordinele în momente de asemenea gravitate?
ADAM: Îmi e greu să dau explicaţii. Pot executa orice altă misiune. Nu voi putea să apăs butonul acela blestemat, domnule. Înţeleg motivele noastre. Ele nu suferă comentarii. Cunosc pericolul în care se află Statele Unite ale Americii. Dar îmi e imposibil să fac gestul acela chiar eu.
BOB: Puneţi un altul... Luaţi-mă pe mine în locul lui, domnule Colonel. Aş fi onorat!.. Eu nu am nici un fel de complexe.
ANDERSON: De asemenea militari avem parte în armata americană! Voi raporta la Comandament. Te asigur că vei fi arestat, şi sentinţa îţi va fi decisă în 24 de ore...
ADAM: O zi!...
ANDERSON: Te informez că Tribunalul militar nu ezită în aceste zile. Au mai fost defecţiuni. Unii trădători sau fricoşi, alţii incompetenţi. De claponi ca ăsta depinde astăzi soarta Americii!.. Frumoasă catastrofă am pregătit, domnilor.
BOB: Adam, nu fii nebun. Du-te cu colonelul Anderson. Spune-i că faci tot ce-ţi cere... Domnule Colonel, locotenentul Adam s-a răsgândit.
ADAM: Nu, Bob... Eu nu pot face asta. Cere-mi orice. Îmi pare rău, este peste puterile mele. (Bob protestează): Fii liniştit, nu-mi este câtuşi de puţin teamă. Sunt relaxat. Pentru mine, viaţa nu mai are sens. Aş vrea să cred că, într-o bună zi, vă veţi întoarce cu toţii teferi la casele voastre, şi veţi fi fericiţi.

MICHAEL: Adam, noi te vom susţine!... Colonelul Anderson nu are dreptul să îţi impună un asemenea gest, dacă tu îl refuzi.
ANDERSON (plecând): Nu meriţi ţara asta de lumină şi civilizaţie, domnule!

SCENA IV-a
Adam singur

Adam se află singur într-o încăpere goală, cu un pat şi o fereastră zăbrelită.
ADAM: 24 de ore... M-au condamnat pentru înaltă trădare... Cred că în zori voi fi împuşcat. Ce nebunie!... Îşi vor face damblaua, plăcerea de a condamna... Ce importanţă mai au 2-3 ore... Încă 2-3 ore şi le va veni rândul tuturor. Dar ei îşi vor executa planul. Plăcerea de a ucide le va fi satisfăcută... (La fereastr zăbrelită): Păsărelelor, veţi pieri odată cu noi? Păcat... Ce vesele sunteţi...Dumnezeu i-a dat omului conştiinţa pentru a-l chinui. Omul a atins performanţe care îl apropie de EL. A desvoltat cunoaşterea, artele, a transformat natura, dar pe sine nu s-a schimbat deloc...Ultima zi... E frumos pământul... Doamne nu am fost aruncaţi chiar atât de rău. Din ţărâna lui brună răsar iarbă şi flori. El s-a supus tuturor transformărilor pe care le-a dorit omul. Maleabil, ductil, i-a oferit toate şansele. Şi ce a făcut omul cu ele: instrumente pentru desfătare sau pentru ucis. Nu cunoaşte decât două alternative: plăcerea şi teama!... S-au desvoltat noi generaţii, au apărut structuri sociale noi... Dar niciuna nu a fost mai bună ca celelalte. Datele primordiale s-au păstrat. Omul a rămas fundamentalmente rău, animalic. Bunătatea nu este decât renunţarea învingătorului de a-i suci gâtul celui învins... Au fost pe lume profeţi, au fost apostoli, au fost predicatori... Toţi au propovăduit binele. Am venit cu această obsesie pe pământ. Ea nu a rodit niciodată...Viaţa a rămas ordonată de legile ei drastice, implacabile... Să regret oare că m-am născut? Dumnezeu ne dăruieşte o experienţă unică, irepetabilă. Se cuvine să îi mulţumim!.. Poate că într-o zi

un om va reuşi să răstoarne legea. El va fi adevăratul, marele învingător... (Uşa se deschide; în pragul ei apare Fata).

SCENA V-a
Adam, Fata

FATA (şoptit): Locotenente!... Locotenente!...
ADAM (tresărind): Cine-i?... Ce vrei?....
FATA: Am venit să te salvez!
ADAM: Să mă salvezi? Sunt condamnat!... Nu se poate.
FATA: Crede-mă!... Vreau să te salvez...
ADAM; Vrei?.. Nu ajunge!...
FATA: Vino domnule, când îţi spun!... Eşti nebun? Am cheile dela avionul generalului. Colegii dumitale ne vor ajuta. E o şansă unică... Ştii să pilotezi? Vom fugi într-o insulă!... Ascultă, generalul are o insulă izolată, în întregime a lui, cu un mic ranch şi o pistă de aterizare.
ADAM (mirat): Să fugim...
FATA: Ai ceva de pierdut?
ADAM: Să fugim! ... De cine!... Ştii Dumneata de cine fugim?
FATA Ezitările filozofice au fascinat dintotdeauna bărbaţii... Nu aveţi curaj!... Respectaţi întocmai ordinea care vi se impune de sus!.. Acuma ţi-a intrat în cap că trebuie să mori... Haide omule, înţelege, nu avem vreme de pierdut!... (îl trage cu forţa după ea)... Ascultă-mă pe mine... Fugim. Avem dreptul să trăim, măi nătărăule!... Îi lăsăm pe ei să-şi execute planurile diabolice (Ies în goană).

SCENA VI-a
Adam, Fata

O muzică pasionată inundă scena. Patul şi zăbrelele dispar. Apare o colină verde cu flori. Se aude sbârnâitul unui avion. După un timp, din spatele colinei apar, ţinându-se de mână, cei doi.

ADAM: Câte flori! (aleargă vesel prin iarba înaltă) Ştii ceva? Aici este raiul.... Insula Fericiţilor!.... Uite ce albastru e cerul!...

Cei doi se îmbrăţişază, sar, se iau iar în braţe, se sărută.

ADAM: Ţi-a spus cineva vreodată că eşti frumoasă?

FATA: Aşteptam să mi-o spui tu!...

ADAM: Dă-mi mâna... Eşti mai frumoasă decât oricare altă fată, pe care am văzut-o vreodată pe pământ.... (O ia în braţe, o sărută, se învârte cu ea, nebun de fericire).

Deodată un sgomot surd şi prelungit sgudue scena.

FATA (speriată): Cutremur!...

ADAM (disperat): Aşadar, au făcut-o!... Îşi lansează acum cicloanele mortale unii asupra altora...

Vântul care se stârneşte le spulberă părul şi hainele. Nori grei acoperă cerul.

Tinerii se luptă să reziste, să nu fie luaţi pe sus de furtună.

FATA: Doamne, ce potop ai trimis pe pământ!...

ADAM: Sprijină-te de mine... Ţine-mă strâns!...

FATA: Nu-ţi fie teamă, rezist.

ADAM (brusc): Cât este ceasul? Pe al meu mi l-au reţinut.

FATA: Douăsprezece.

ADAM (extrem de tare, oarecum angoasat, deoarece sgomotele şi vântul sunt formidabile): Câât !?

FATA (tare): Douăsprezece şi un minut!

ADAM (entuziasmat): Douăsprezece şi un minut!... Sunem salvaţi!... Vom trăi ! Este un adevărat miracol.... Mă auzi? Cele 24 de ore au tecut!... Cum te chiamă pe tine?

FATA (foarte tare): Eva!... Mă chiamă Eva!...

ADAM (stupefiat): Eva?... Eva!.... Eva, suntem salvaţi!... (o sărută cu disperare).

FATA: Ce!?

ADAM: O vom lua dela capăt!... E teribil ce spun, îţi dai seama? O nouă şansă... Vom putea naşte oare noi o lume... alt fel!?

SFÂRŞIT

14. 08. 1988

DRAME DIN TRECUT

N E P O T U L
L U I T R A I A N

Comedie tragică în trei acte

1988

Motto: *Allea jacta est.*

PERSONAJE:

Costel Apostolescu.....40 ani

Lavinia (soţia lui) ..... 34 ani

Sanda Bologan (mama ei) .....67 ani

George Cocârdel (prietenul) .....37 ani

Vlase (şeful dela Minister) ..... 54 ani

Stănici (ofiţer de miliţie)..... 35 ani

Soldatul ..... 20 ani

Copiii (Ionuţ şi Corina) ..... 6 şi 4 ani

ACTUL I

Un apartament modest, cu mobilă puţină: o masă, o etajeră, un televizor, câteva scaune. Pe colţ, o plantă în glastră sugerează unele tendinţe burgheze. Pe peretele din fund, două uşi: una la bucătărie, alta la baie. Lavinia găteşte, cântând veselă o melodie americană. Poate fi văzută trebăluind prin uşa deschisă a bucătăriei.

SCENA I-a
Lavinia, soldatul.

LAVINIA: Trebuie să sosească îngeraşii mei, şi nu sunt gata cu masa. (Se sună la intrarare): Cine o fi sunând? (merge să deschidă).
SOLDATUL: (pătrunzând în hol dinspre stânga, salută milităreşte): Sărut mâna.
LAVINIA: Bună ziua.
SOLDATUL: (scoate din servietă o carte poştală): Aveţi o convocare la Comisariat, pentru tovatăşul Costel Apostolescu. Aici locuieşte?
LAVINIA: (luând scrisoarea): Vai de mine... Ce or mai fi vrând de la el? A mai fost concentrat odată acum doi ani.
SOLDATUL: Nu ştim nici noi prea bine, Doamnă. Cred că se caută zidari şi alţi meşteri, pentru blocurile afectate de cutremur. Au rămas în urmă cu reparaţiile.
LAVINIA: Dar soţul meu nu este zidar! Lucrează în comerţ. Ce ar putea face el acolo? Cel mult să-şi rupă gâtul căzând, Doamne fereşte, de pe schelă.... Nu le pasă de oameni.
SOLDATUL: Dacă nu are nici o meserie, tov Sergent Major ar putea să scape. Predaţi-i vă rog chemarea.
LAVINIA: Stai să te servesc cu ceva.

SOLDATUL: Nu, mulţumesc, am multe invitaţii de împărţit. Să fie joi după amiaza la ora patru la Comisariat. Bună ziua.
LAVINIA: Mulţumesc. (Îl conduce pe soldat la ieşire, se reîntoarce. Lasă chemarea pe etajeră. Apoi fuge la bucătărie, unde se aude sfârâind ceva).

SCENA II-a
Lavinia, Sanda, Ionuţ şi Corina

Sanda Bologan, o femeie în vârstă, uşor corpolentă, intră în apartament, aducând de mână cei doi copii.
SANDA: Lavinia, unde eşti? Ţi-am adus prichindeii dela grădiniţă.
LAVINIA (apare ştergându-şi mâinile de şorţ): Mulţumesc, mamă. (Îi sărută pe copii): Ia să vadă mama cum arătaţi. Aţi fost cuminţi?
CORINA: Eu am fost foarte cuminte... Mi-am piedut ceaşca.
LAVINIA: Care ceaşcă?
SANDA: Ceaşca ei, în care primeşte ceai dimineaţa. Mi-a spus educatoarea.
LAVINIA: Ei, nu-i nimica... Cumpărăm alta. Şi tu, Ionuţ, ai ascultat-o pe tovarăşa?
IONUŢ (spăsit): Am ascultat-o...
LAVINIA: Ia spune, ai văzut pe acolo nişte băieţi răi bătându-se?
IONUŢ: Da, am văzut un băiat rău, care mă bătea pe mine.
LAVINIA (speriată): Cum asta!.. Ce ţi-au făcut?
IONUŢ: M-a trântit jos, şi mi-a dat cu pumnii.
LAVINIA (îi scoate vestonul; constată că e murdar şi julit la o mână): Uite ce i-au făcut! E julit de sus până jos. E posibil aşa ceva? Voi reclama la directoare: nu au grijă de ei!... Noi îi ducem acolo cu toată încrederea, şi ei ţin să ni-i omoare.
LAVINIA: Nu mai exagera, Lavinia!.. Nu vezi că e doar o sgârietură? O nimica toată!... E băiat, lasă-l să se bată. Mie, Sanda Bologan, mi-au plăcut întotdeauna băieţii curajoşi. Tu faci din ăsta un scâncit.

LAVINIA: Aşa vorbeşti mereu, mamă. Nu înţelegi ce-ţi spun, şi gata. Nu ştiu ce e cu Dumneata; parcă altă dată nu erai aşa!... Copilul este bolnav... Un astfel de accident îi poate fi fatal!... (Către Ionuţ): Vino, să te văd mai bine. Te doare înăuntru? (Îl pipăe): Aici te doare?
IONUŢ: Nu mă doare nimica (Vrea să o sbughiască).
LAVINIA: Stai locului!... Astâmpără-te, acuma. Haide la baie să te speli. Duceţi-vă amândoi, aduc un prosop curat, ca să vă şterg. Spălaţi-vă bine! (Copiii se duc la baie)
SANDA: Ţi-au împuiat capul doctorii cu tot soiul de basme.
LAVINIA: Mamă, sunt nenorocită!... Ionuţ e foarte bolnav. Ţi-am explicat că are hemofilie. Vara trecută, când s-a lovit la cap, au trebuit să-l opereze la neurochirurgie pentru hematom. Ai uitat. Când a căzut şi a pierdut un dinte, a sângerat o zi întreagă. Ce mă fac, dacă i se întâmplă un accident? Orice rană îi poate fi fatală. Puişorul meu mic, cum să-l ocrotesc în această lume sălbatecă?
SANDA: Eu nu cred o vorbă din tot ce spui. Ştiu eu ce ştiu doctorii. Când a murit tatăl tău, au făcut numai prostii, toate prostiile pe care erau capabili să le facă. Jumătate din vina morţii lui o poartă boala, cealaltă jumătate o poartă ei. L-au lăsat cu un picior umflat bocnă de limfangită, fără antibiotice. A făcut septicemie şi a murit. Asta într-o clinică bucureşteană de mânantâi. Acuma îi dau cu gura... Sunt foarte impresionanţi. De unde să-i apară copilului o asemenea boală!? S-a născut normal, l-am îngrijit ca pe o păpuşă, l-am ţinut în puf. Nici măcar bolile contagioase obişnuite nu le-a făcut până acum. Pe vremea mea nu erau copiii atât de cocoloşiţi, şi ieşeau mai sdraveni.
LAVINIA: Se zice că boala este ereditară.
MAMA: Am avut noi o asemenea boală? Poate o fi avut-o amărâtul de bărbatu-tău.
LAVINIA: Boala se transmite dela mamă!... Mă simt atât de vinovată... Nu ştiu cum să îl păzesc... Mă duc să văd ce fac ei acolo (merge la baie cu prosopul).
SANDA: Lavinio, Lavinio... Cu cine semeni? Ţie ţi-ar trebui un tratament, nu copilului. Şi Mitică săracul, Dumnezeu să-l ierte,

era foarte sensibil: tresărea din orice. El, bărbat... Eu a trebuit să-i dau curaj, toată viaţa. Cu el semeni! Bieţii copilaşi, îi sufocă cu dragostea lor. Trebuie să îi mai iau pe la mine, să îi las să se joace. În casa asta stau ambalaţi ca într-un galantar. Să te ajut?
LAVINIA (din baie): Caută dumneata o cămăşuţă curată pentru Ionuţ.
MAMA: Acum, acum... (caută şi se întoarce cu cămaşa).
LAVINIA (ieşind din baie): Uite, o simplă căzătură, şi ce vânătaie i-a lăsat!.. (îl îmbracă pe Ionuţ). Tu nu crezi în nici o evidenţă, ţi se pare că exagerez. (Către copii): Veniţi la bucătărie, să vă dau nişte sandvişuri, până vine tata... Haide.
SANDA: (rămasă singură): Boala asta numai dela pârlitul ăla de Costel i se trage. I-am spus să nu îl ia pe ăsta de bărbat. Din aşa un sfrijit, ce putea să iasă!? (În uşa bucătăriei): Ţi-am achitat telefonul, uite recipisa. Păstreaz-o, să nu te pună să plăteşti de două ori. M-am plimbat puţin prin oraş... E foarte plăcut afară. Bine că s-a făcut cald! Credeam că mor în iarna asta: nu mai suport frigul. Acum e soare şi vesel; aş mai fi stat în parc cu copiii, dar îmi era teamă că, fiind sâmbătă, se întoarce mai devreme Costel, şi iar face tărăboi. În loc să-mi mulţumească necioplitul, bombăne ca un buhai când mă vede. Ce vrei!? Cu asemenea strămoşi! Sunt sigură că dela el se trage boala copilului.
LAVINIA (ieşind din bucătărie): Nu ştiu de unde i se trage. Tata nu a avut nimic asemănător. Boala o fac numai bărbaţii... Poate bunicul să fi avut ceva.
SANDA: Bunicul tău a fost un erou! De el să nu te atingi. A murit pe front în 1916, mama ne-a crescut singură. Dă vina pe tine cât pofteşti, pentru tot ce e rău în casa asta, acuză-te, umileşte-te...Tu reprezinţi tot ce e mai vicios pe pământ. Să nu te atingi cumva de dumnealui. Mie îmi faci o scârbă incomensurabilă. Ai să te întorci tu la mine, când are să-ţi vie mintea la cap.
LAVINIA: Nu l-ai putut suferi dela început, mamă. Cred că voiai să rămân singură, ca să am grijă de tine. Ţi-a uzurpat autoritatea... Nu ai vrut să accepţi pe nimeni în viaţa mea.

SANDA: Să fi găsit şi tu unul ca lumea, nu unul cu hemofilie!.. Să fi avut mai multă carte, o educaţie mai aleasă. Atunci mi-ar fi făcut plăcere să vin la voi.
LAVINIA: Costel e prea ocupat, mamă, se întoarce acasă foarte obosit dela serviciu. Nu are timp să citească mai mult. Nu e un om prost, nici indiferent.
SANDA: Nu e indiferent... Se iubeşte foarte mult pe sine însuşi! Să-l auzi, ai impresia că el e alfa şi omega, că fără de el ar pieri ţara, cel puţin pentru anul în curs. Iar el nu e decât un prăpădit de amploaiat. Asta numeşti tu pasiune. Altă dată oamenii aveau aspiraţii înalte, Lavinia... Îmi aduc aminte de tatăl tău, de prietenii lui, ce oameni deosebiţi!... Lunaticul ăsta te-a dus vreodată la un teatru? Tu cântai cândva la pian. De când te-ai măritat cu el, ai mai fost la vreun concert? Când aude Beethowen sau Bach, râgâe. De un tip ca ăsta ţi-ai găsit tu să te îndrăgosteşti. Tot ce ştie, e să trăiască bine.
LAVINIA: Ne ţine pe toţi din leafa lui, aduce toţi banii în casă, ne iubeşte... Nu e de ajuns? Îmi oferă linişte, asigură existenţa copilaşilor mei...
SANDA: Cred şi eu... Din ce şterpeleşte...
LAVINIA: Mamă!...
SANDA: ... se poate trăi binişor...
LAVINIA: Mamă, nu e nimic adevărat din ce spui.
SANDA: În timp ce oamenii mor de foame...
LAVINIA: Da... Sunt vremuri grele. Să-i mulţumim lui Dumnezeu că putem subsista, şi să tăcem din gură!
SANDA: Aduce acasă fel de fel de bunătăţuri. De unde crezi că le procură?.. Găseşti aşa ceva la noi în magazine, astăzi?
LAVINIA: Le plătim pe toate. El, fiind responsabil cu aprovizionarea unui întreg sector, poate cere dela magazine, pe bani, câte ceva din ceeace expediază. Nu văd nimic rău în asta.
SANDA: Dacă vânzătorii îşi împart tot ce se distribue, ce să mai rămână pentru bietul cumpărător! Ai fost vreodată la o coadă, să vezi cum suferă acolo oamenii de frig, bătrâni veniţi dela două noaptea pentru un pachet de carne?
LAVINIA: Nu zic că nu e adevărat.

SANDA: Şi atuncea?
LAVINIA: Tocmai deaceea ar trebui să îl iubim mai mult. El îşi riscă slujba, ca să ne întreţină. Chiar şi dumitale ţi-am mai dat din ceeace aduce; nu văd dece l-ai blama.
SANDA: Îl blamez pentrucă te-a aservit total! Ai ajuns o slugă... Îl blamez pentrucă te-a prostit! Zici numai ce zice el. Nu mai asculţi de nimeni, eşti căzută complet în transă după el şi prietenul lui: Costel şi Cocârdel!... Ce caraghioşenie... Acuma ţi-a mai nenorocit şi copiii cu o boală ruşinoasă.
LAVINIA: Vai, mamă, nu mă mai chinui!... Sunt atât de speriată...
SANDA: Bine, fie. Am să plec. Trebuie să se reîntoarcă, şi nu am chef să dau ochii cu el. Vezi ce fac copiii la bucătărie. Luni am să ţi-i aduc iarăşi dela grădiniţă... (Se pregăteşte să plece): Nu fii îngrijorată, Ionuţ nu are nimic. E un băiat tare drăguţ şi.... îţi seamănă!
LAVINIA (tresare): Da...da..., evident. Am să te conduc...

SCENA III-a
Lavinia, Corina, Ionuţ

LAVINIA (se întoarce dela intrare): Ei, ce faceţi voi acolo? Aţi mâncat?
IONUŢ: Da. Corina a mâncat două.
LAVINIA: V-au plăcut? (îi îmbrăţişază) Au fost bune şunca şi untuleţul, Corina? Frumoşii mamei!... Voi sunteţi toată veselia mea. (către Corina): Vai, ce ciufulită eşti. Vino să te pieptăn (aduce un piptene şi o piaptănă îndelung pe fetiţă). Aşa... Acuma eşti frumoasă ca o păpuşică. Aţi învăţat vreo poezie azi?
CORINA: Căţeluş cu părul creţ...
IONUŢ: Şi? Mai departe? A uitat-o!...
LAVINIA: Lasă, nu a uitat. Nu mai are chef acum să spună...
CORINA: Eu vreau în parc!
LAVINIA: Aveţi răbdare... Trebuie să sosească tăticu. Îl aşteptăm cu masa. Veniţi să mă ajutaţi: o să aranjăm tacâmurile

şi farfuriile toţi trei. Vreţi? (Îi ia de mână şi iese; după puţin se întoarce. Apare Costel).

SCENA IV-a
Lavinia, Costel

COSTEL: (slab dar solid; poartă mustaţă. O îmbrăţişază pe Lavinia, o sărută, o mângâie pe fund): Ce faceţi? Ce face găinuşa mea? Sunt acasă cei mici?
LAVINIA: Adineaori i-a adus mama dela grădiniţă. Te aşteptam. Am pregătit masa toţi trei.
COSTEL: Nimic!... Astăzi mergem la iarbă verde. Am un portbagaj plin cu mâncare, nu mai e nevoie să te speteşti. L-am invitat şi pe George. Te superi? Ştiu eu un loc potrivit pentru picnic, pe malul lacului. E o vreme splendidă, o să luăm şi uneletele de pescuit.
LAVINIA: Eu făcusem o mâncare aşa de bună!...
COSTEL: O punem deoparte pentru mâine, astăzi ne odihnim... Sunt într-o formă extraordinară... Am să-l bat măr pe George la şah.
LAVINIA: Eu ce trebuie să mai iau?
COSTEL: Nimic!... Ţi-am spus că am aranjat eu totul... Totul! Directorul dela Trandafirul mi-a pregătit un pachet. Avea nevoie de mai multă carne pentru o nuntă, şi l-am servit. Aşa că... s-a simţit omul! Mi-a pus deoparte numai delicatese: icre negre, fripturi de mai multe feluri, toate învelite în ţiplă. Avem două sticle de vin negru de Odobeşti şi una de pepsicola.
LAVINIA: Tu nu vrei înainte o gustare? Până acolo are să ţi se facă foame.
COSTEL: Nimic! Du-te şi te îmbracă. Fă-te cât mai frumoasă... Aranjază-i şi pe cei mici. Abia aştept să ieşim... Toată săptămâna am stat închis în depozit, de dimineaţa până seara. Îţi dai seama? Simţeam că înnebunesc; ajunsese să mă obsedeze. Să nu dai cu ochii decât de rafturi pline, şi de magazii cenuşii... Astăzi am să mă răsbun!... Ştii ce cald e? Cred că am să fac şi o

baie. Ia-ţi şi tu costumul de plaje... Unde este pătura noastră pentru picnic?
LABVINIA (din dormitor, unde se îmbracă): Vezi în stânga, în dulapul din baie... Ia tu costumele...
COSTEL (merge la baie; se întoarce cu o sacoşe şi cu nişte scaune pliante): Ies să le duc la maşină... (după ce se întoarce): Am să iau şi undiţa... Vom opri puţin la marginea unui răzor, să căutăm râme.
LAVINIA: Am avut astăzi o vizită neaşteptată. Te-a căutat un curier de la Comisariatul Militar, cu o convocare pentru joi după amiază.
COSTEL: Să-i ia dracul!
LAVINIA: Tu ai mai făcut o convocare acum doi ani. Ce o mai fi şi asta? Ce or fi vrând dela tine?
COSTEL: Nici prin gând nu îmi trece să le răspund. Să mă aştepte joi după masă, până n-or mai putea. Îi telefonez colonelului Dumitru, şi se rezolvă. Dacă nu va putea-o face el, o va face altul. Să îi prind că mai vin la mine să ceară, dacă nu îmi pot rezolva aşa un moft. Dar nu vor îndrăzni ei să mă ignore... Va fi destul să dau sfoară-n ţară, că am nevoie de protecţie, şi se vor bate să-mi vină în ajutor.
LAVINIA: Ar fi bine să poţi scăpa... Soldatul spunea că vă înrolează pentru a vă folosi în construcţii. Acolo viaţa e teribil de grea.
COSTEL: Cred şi eu, le convine: muncă neplătită, oameni obligaţi să asculte orbeşte. Zevzecii!... Sunt eu omul pentru aşa ceva? Le arde de glume. Duc pe umeri alimentaţia unui sfert din populaţia oraşului; fără mine, totul s-ar prăbuşi. Am să mă plâng tovarăşului prim secretar, şi are să mă asculte. Când vine în control, nu pleacă niciodată cu mâna goală. Muncesc pe rupte... Plec la depozit în zori, şi mă întorc seara la domiciliu tot pe întuneric. Cel puţin să mă respecte pentru asta, să nu mai fiu tracasat cu obligaţii mărunte. Nu crezi că am dreptate?
LAVINIA: Sunt gata.... Mă duc să pregătesc şi copiii.
Corina şi Ionuţ intră veseli şi sar de gâtul lui Costel.

Scena V-a
Lavinia, Costel, Ionuţ şi Corina

COSTEL (săltând-o pe Corina): Hopaa, fetiţa! Ai fost cuminte azi?
LAVINIA: Ionuţ a căzut iar, şi a făcut o vânătaie întinsă în axilă. Arată-i lui Tăticu.
COSTEL: Ce Dumnezeu are băiatul ăsta? Tu eşti de sticlă, măi băiete? Dece nu te ţii mai bine pe picioare?
IONUŢ: Mi-a făcut vânt!..
COSTEL: Şi tu? Nu te-ai îmbrâncit şi tu?
LAVINIA: Te rog, nu-l mai învăţa să se bată!... Ionuţ, tu să stai deoparte, înţelegi? Să nu te mai amesteci printre copiii cei răi.
COSTEL: Lasă, că mergem la plaje, şi te învăţ eu boxul... Îţi arăt o lovitură cu care să-i umfli nasul ăluia de te-a împins... Cât o portocală!.. (Ionuţ râde).
LAVINIA: Costele, îi deprinzi numai la rău. Din cauza ta se fac nebunateci. E frumoasă rochiţa asta?.. Corina, vino să te schimb.
COSTEL:Ionuţ văd că e pregătit. Hai să luăm undiţa din cămară.
IONUŢ: Mergem la pescuit?
COSTEL: Mergem la lac. Am descoperit un loc fără egal: Nada Florilor. Are sălcii, un golfuleţ cu apă curată, şi o pajişte plină de flori. E acolo şi o barcă... Ne suim în ea, punem mâna pe rame, şi... mergem la pescuit!
OPNUŢ: Uraa!... A-ntâia!... Îmi dai şi mie undiţa să pescuiesc?
COSTEL: Mai e vorbă!.. Gata Lavinia?
LAVINIA: Păi, dacă tu crezi, suntem gata... Să mă mai uit dacă am stins aragazul. (Iese, apoi revine. Către Costel): Tu nu te-ai schimbat deloc. Dece nu-ţi pui şi tu o haină?
COSTEL: Ce-mi trebuie frac, pisicuţo? Vreau să fiu cât mai lejer (O sărută). Te bag eu în fân!... N-ai să vrei să mai ieşi. Haidem... Eşti minunată!...

Ies cu sacoşe şi cu undiţa de pescuit.

SCENA VI-a
Costel, George, Lavinia, Corina şi Ionuţ

Pajişte la malul lacului. Pe mal o salcie şi o piatră mai înaltă de pe care se poate pescui. Pe pajiştea cu flori eroii au întins masa. Se află la sfârşitul unei petreceri pline de haz. Cei mari stau de vorbă. Copiii se joacă în iarbă.

GAORGE: Excepţional!... A fost o masă... împărătească!...

COSTEL (tresare): Poftim?

GEORGE: Cred că nici Ludovic al XIV-lea nu era mai bie servit.

COSTEL: Ei, pe dracul... Acum urmează surpriza: am şi un termos cu cafea.

LAVINIA: Bravo! Eşti un băiat de zahăr. Nu mă gândisem să aduc.

COSTEL: Ce zici de câţi peşti am prins!? Te aşteptai? Am o metodă infailibilă: Plimb undiţa foarte încet, şi peştii au impresia că momeala mişcă. Atunci, hap, se reped la momeală, şi ai mei sunt.

GEORGE: Hă, Hă, Hă,.... Trebuie să aibă o mare surpriză când te văd la mal. Închipuie-ţi: ce ai zice, să te trezeşti deodată atras într-o lume străină, cu un peşte în faţa ta!

LAVINIA : Nu ştiu dacă le face o mare plăcere: nu dau impresia de a fi fericiţi.

COSTEL: Idioţi! Ce te poţi aştepta dela unii ca ei.

GEORGE : (puţin cherchelit şi total extaziat în faţa calităţilor prietenului său): Ar trebui să te salute la ieşirea din baltă.

LAVINIA: Dă-mi şi mie o ţigară.

COSTEL: Sigur, găinuşa mea (O sărută).

LAVINIA (aprinzând ţigara): E frumos aicea. Mi-ar place să mai venim. Vrei, Costele?

COSTEL: Niciodată să nu-ţi faci planuri, găinuşo, dacă vrei să reuşeşti. Lasă viaţa să curgă... Altminteri, când îţi pui în cap să realizezi ceva, te isbeşti de tot felul de oprelişti, obstacole şi greutăţi.

GEORGE: Dar plăcerea de a înfrunta, de a depăşi obstacolele?

COSTEL: Vax! Plăcerea ţi-o dă Victoria. Dacă o poţi obţine uşor, ocolind obstacolele, cu atât mai bine.
LAVINIA: Costel e un pragmatic, George, nu e ca noi, visător.
GEORGE: De unde ştii tu că sunt visător? Poate că ai dreptate... Ştii că scriu un poem?
COSTEL: Când aud cuvântul cultură, îmi vine să vomit. Toate poemele lumii nu fac cât peştii din plasa asta.
GEORGE: Ha Ha Ha... Uite dece îl iubesc eu pe omul ăsta. Spune întotdeauna direct ceeace crede, fără menajamente. Lucruri la care nici nu te gândeşti, dar la urma urmei foarte naturale. Mă face să mă ruşinez de a nu gândi ca el.
LAVINIA: Chiar i te crezi inferior?
GEORGE: Mi-a arătat întotdeauna că ştie ce vrea. Eu bâjbâi, mă îndoiesc, până îmi uit obiectivele...
COSTEL: Nu pot să sufăr ifosele falşilor intelectuali. Ştiu şi eu ce înseamnă a fi intelectual, nu mă credeţi chiar atât de refractar la exerciţiul mintal. Nu cred să fi existat mai mult de o sută de creatori adevăraţi în toată cultura. Restul au fost simpli măscărici. Se dau drept valori ale neamului, ca să ne impresioneze. De fapt nu am timp nici de unii, nici de alţii. Totuşi, când îi văd pe cei mici maimuţărindu-i pe cei mari, îmi vine să urlu.
GEORGE: Nu oricine poate fi atât de original, cum vrei tu.
COSTEL: Acum un an m-a dus Lavinia la o piesă de Cehov. Pe scenă regizorul imaginase tot felul de giumbuşlucuri, fără nicio legătură cu textul. Imita el pe cineva... Făcea pe grozavul! Dacă puneam mâna pe el, îl trozneam de – i săreau măselele.
LAVINIA: Ionuţ, lasă în pace peştişorii!...
GEORGE (desamăgit): Da... ar fi mai bine să mă las... Probabil că nu am nicio vocaţie.
LAVINIA: Nu-i adevărat, George; ascultă, nu-i adevărat. Faci bine că scrii. Scrisul îţi deschide porţile sufletului, te înalţă fără să ştii... Îţi dă şansa de a exista superior.
COSTEL: Şi atunci, eu ce să fac cu meseria mea obscură şi inferioară!? Să o abandonez?.. Să mă las... Să vedem, atunci cine are să vă mai dea de mâncare.

LAVINIA: Iartă-mă, nu am vrut să te jignesc. Tu eşti toiagul nostru de vreme rea.
COSTEL: Dacă vrei să ştii, eu nu mă consider deloc inferior. Aşa mă socotiţi voi, voi toţi, mai ales soacră-mea. Ştiu. Ştiu, nu protestaţi, o cunosc eu pe cucoana aia. Ştiu ce îţi cântă zilnic la ureche. Mă consideră un neisprăvit, şi nu pregetă să ţi-o spună.
GEORGE: Costel are o tărie de gigant!
COSTEL: V-aş arăta eu!... Ştiţi? Azi dimineaţă, visând aşa acolo, singur în depozit, printre jumătăţile de vacă din congelator şi borcanele de murături, toate acele vrafuri de conserve şi de salam, am avut dintr-o dată impresia că mă aflu în mijlocul unei uriaşe armate de supuşi, gata să pornească în marş, pentru a cuceri oraşul şi ţara. Mi-am zis: "Eşti puternic, Costele, tu nici nu ştii cât de puternic eşti. Stăpân pe asemenea armate, nu ţi-ar putea rezista nici împăraţii, nici papii".
GEORGE: Colosală viziune!.. Închipuieşte-ţi-l, Lavinia, pe Costel, sprijinit de armata lui, supunând oraşul şi ţara!
COSTEL: Mi-am dat seama că toţi ceilalţi, voi toţi, nu mi-aţi putea opune nici o rezistenţă. Să încui numai poarta depozitelor!.. Aş cuceri lumea... Mi-aţi cânta osanale... V-aţi târî în genunchi ca să binevoiesc a-mi apleca privirile asupra nenorocirilor voastre.
LAVINIA: Ce gânduri ciudate!...
COSTEL: Stai, că partea ciudată încă nu a venit. M-am gândit că, pentru a deveni stăpân absolut, ar trebui să mai pun mâna şi pe depozitele de băuturi.
GEORGE: Ai putea face asta? Nimeni nu ar fi mai îndreptăţit decât tine, să ştii.
COSTEL: Da, atunci aş deveni stăpân absolut asupra voastră. Ar trebui numai să îl conving pe tovarăşul Vlase; el este un om înţelept şi mă iubeşte. Am adus odată vorba despre o asemenea posibilitate, şi nu a zis nu. Voi insista într-o zi pe lângă el, şi îl voi convinge... Ar fi foarte normal ca acel care face distribuirea alimentelor, să facă şi distribuirea băuturilor. Atunci aş putea să vă am pe toţi la mână... Definitiv. Monopol absolut... Atunci nu ar mai crâcni nimeni în faţa mea. Înţelegi?.. Şi atuncea să văd,

pe cine veţi mai considera voi a fi mare: pe mine, cel care vă permite să trăiţi, sau pe vreun pricăjit de intelectual, care înşiră vorbe frumoase pe hârtie. Nu ar fi exclus ca să-l văd pe acela mâzgălind într-o zi un poem în cinstea mea.
LAVINIA: Costele, ce gândeşti tu acum... e nebunie!...
COSTEL: Mda... Îmi e teamă că da.
GEORGE: Sunt lucrurile cele mai înţelepte pe care le-am auzit vreodată!... Ura!... Ridic acest pahar în cinstea celui care le-a rostit. Suntem o pleavă, etern îndatorată celor care ne satisfac măruntele nevoi.
LAVINIA: Dar mintea, mintea ta George, ea este suverană!... Ea crează dincolo de vicisitudinile fără preţ.
GEORGE: Nu!... Costel are dreptate. Ea crează numai de teama vicisitudinilor fără preţ.
COSTEL (gânditor): Şi atunci... Atunci am avut o stare foarte ciudată... Mi-a trecut prin cap că eu trebuie să fiu un personaj predestinat, chiar dacă necunoscut, unul foarte de sus... Dintr-o dată, aşa pentru câteva clipe, mi s-a năzărit a fi omul de înaltă sorginte, omul providenţial, predestinat a sluji la aşezarea vieţii oamenilor. Pentru o clipă, m-am trezit convins a fi un urmaş... "Urmaşul" demn de a fi... Împăratul Romanilor.
LAVINIA: Cuuum?
COSTEL: În fine, un urmaş târziu din stirpea acelor împăraţi, ce au stăpânit cândva pământurile noastre.
GEORGE: Extraordinar... Ce viziune... O revelaţie!...
LAVINIA: Şi cum îţi explicai o asemenea aberaţie?
COSTEL: Îmi explicam! Pe bunicul meu îl chema Traian. De unde şi până unde!? Legenda spune că Traian, împăratul romanilor, a avut un fiu dela fata lui Decebal... Eu eram urmaşul fiilor şi nepoţilor celor doi, singurul îndreptăţit de istorie a guverna acest popor, a-l înălţa pe culmile de progress pe care le merită, a-l plivi de tot ce este străin şi venetic, de toate impurităţile, a-i deschide un drum spre eternitate.
LAVINIA (începe să râdă): Ha ha ha ... Împăratul Romanilor!...
COSTEL (se fâstâceşte): Da... Da...

IONUŢ şi CORINA (văzând-o pe mama lor râzând, încep şi ei să râdă): Împăratul Romanilor!... (Ionuţ se apucă să mărşăluiască, şi salută milităreşte).
GEORGE (vrând, nevrând, începe să râdă şi el): Pune-ţi o togă! (se ridică, ia un şervet lung de pe pătură, şi îl aşază pe umărul lui Costel).
COSTEL (începe să râdă şi el): Dragi concetăţeni!...
LAVINIA (făcând o plecăciune): "Ave, Caesar, morituri te salutant!..."
IONUŢ şi CORINA: Uraa!... Uraa!... (Ionuţ se preface a cânta din trompetă).
COSTEL (redevenind serios): Pe urmă mi-am revenit... Mi s-a părut teribil de ciudat de a fi inventat o asemenea poveste... Şi m-am hotărât să ieşim astăzi după amiază la iarbă, ca să mă liniştesc. Probabil că am muncit prea mult, în aerul acela greu din depozite. Era cazul să mă mai repauzez şi eu... Acum mă simt total refăcut. Ce aţi zice de un pic de mişcare?.. Ionuţ, adu mingea să încingem un joc.
LAVINIA: Pot să strâng? Gata? Nu mai mâncaţi?
COSTEL: Gata!... Am mâncat destul.
GEORGE: A fost colosal!...
Ionuţ vine cu mingea. Lavinia strânge resturile.
COSTEL: Hai!... (Îi iese în cale lui Ionuţ şi încearcă să joace fotbal cu el): Pas!... Acuma,... Joacă... Aşa!... Hai, veniţi şi voi să facem un volei (George şi Lavinia se apropie): Corina, tu ai să ne aduci mingea... Ionuţ joacă cu noi.
LAVINIA: Nu am mai jucat de mult.
COSTEL: Nu contează!... Fii atentă... ţine... ridică! Nu-i nimica... Hai, dela capăt...
GEORGE: Ionuţ, pasează-mi frumos... Splendid!...
COSTEL: Aşa... Acuma!... Ridică... Bine... Mai sus... Acuma!... George, fii atent... Trage!... Trage, domnule, ce faci? Dormi? Acuma!... Fii atent... Trage!...
GEORGE (greşeşte): Sunt cam ameţit...
COSTEL: Eşti un idiot!.. Nu eşti în stare de nimica.
GEORGE: Am băut prea mult... Mi se învârte capul...

COSTEL: Ieşi afară!... Ieşi!... Te descalific. Dacă ai greşit... eşti eliminat!... Între noi doi, Lavinia, acum... Fii atentă...
LAVINIA (face eforturi de a răspunde corect): Costele, nu am mai jucat de mult.
COSTEL: Acuma!... Fii atentă... Ridică!... Hai...
LAVINIA: Nu mai pot.
COSTEL: Ajunge-o... Aşa!... Acuma... Încă odată!...
LAVINIA (se întinde în stânga, în dreapta): Ah! Am scăpat-o. (isbucneşte în plâns): Nu mai joc!.. (Se trânteşte pe pătură).
COSTEL (se duce lângă Lavinia şi o mângâie): Nu te supăra, găinuşă moţată... Ah, ce carne elastică ai!... Mai dulce ca laptele... Mai parfumată ca piersica... (se sărută). Când sunt lângă tine, devin alt om.
GEORGE (se aşază şi el pe pătură): Ce frumos este aicea!... Voi doi, parcă aţi coborî din mitologie. E foarte frumos...
LAVINIA (se ridică): Ce păcat că uităm mereu natura, obsedaţi de preocupările zilnice. Priviţi soarele care apune. Ce mister uriaş...
GEORGE: Aerul parcă resimte plecarea soarelui... S-a răcorit... Florile miros mai puternic... E un sentiment de fericire în natură, pe care noi aproape că l-am uitat.
LAVINIA: Zi de zi, soarele se ridică din nou, într-o feerie de rozuri. Dormim. Nici nu ne pasă de existeţa lui. Nu e păcat să ignorăm atâta frumuseţe? Pentru ce? Pentru nişte pereţi de beton, de care ne simţim apăsaţi. Natura ne oferea un adăpost de mii de ori mai confortabil.
COSTEL: Ce tot îndrugaţi voi acolo? Iar v-aţi pus pe visat. Ai strâns peştii? Vreau să facem o saramură din ei diseară. Nu i-oi fi aşteptat degeaba.
LAVINIA: Da, am aranjat totul în port-bagaj. Mai avem de strâns pătura şi pliantele.
COSTEL: E frumos aici, dar s-a făcut ora opt. Până în oraş mai facem o oră. E timpul să plecăm.
LAVINIA: Corina, Ionuţ, luaţi-vă hăinuţele...
GEORGE: Costele, îţi mulţumesc. A fost cea mai frumoasă după-amiază din viaţa mea.

COSTEL: Ia şi tu scaunele... Mă duc să dau drumul la motor.
LAVINIA (scuturând pătura, către copii): Să nu lăsăm murdărie... Strângeţi toate hârtiile, şi puneţi-le în sac. Aşa... Duceţi-l la maşină... Vin şi eu.
COSTEL (se reîntoarce): Aţi strâns tot? Nu a mai rămas nimic?
LAVINIA (drăgăstoasă): Nimic, dragul meu. A fost foarte frumos. Ai avut o idee excelentă. Şi ce masă regească ne-ai oferit!
COSTEL (mândru): Cred şi eu...
LAVINIA: Un adevărat festin... Are dreptate George, şi eu mă simt puţin ameţită... A fost minunat... Minunat...
COSTEL: Am făcut totul cum trebuie... Aşa vreau eu să trăim noi de acum. Dece crezi că te-am luat eu de soţie tocmai pe tine? Pentrucă te chema ... Lavinia!.. Uiţi cine sunt?
LAVINIA (nelămurită, surprinsă): Cred că nu... Cum să uit... Ci... Cine eşti?...
COSTEL (misterios): Împăratul Romanilor!... Avem înainte un viitor strălucit, Lavinia... Într-o zi oamenii vor recunoaşte acest adevăr. Vom fi primiţi cu urale.
LAVINIA: Costele!...
COSTEL (O ia de mână pe Lavinia năucită, şi o trage brutal afară din scenă): Hai!

Se aud claxoane şi ţipete de copii.

GEORGE: Cu cântec, înainte!...

Costel ambreiază motorul

IONUŢ şi CORINA (la ferestrele maşinii): La revedere... La revedere.... La revedere...

Se aude maşina care se îndepărtează. Se înnoptează treptat.

ACTUL II

Apartamentul familiei Apostolescu. Lavinia şi mama ei discută îngrijorate la masa din partea dreaptă a scenei.

SCENA I-a
Lavinia, Sanda

LAVINIA: Viaţa mea a devenit insuportabilă, mamă. Ar trebui să fug de aici... Nu am unde mă duce. Cine să mă primească pe mine cu doi copii! Sunt nevoită să îndur un trai de teroare. Oricare clipă poate aduce dezastre. Mă aştept la tot ce e mai rău.
SANDA: Eu te-am avertizat... Ţi-am spus de mult să părăseşti această casă.
LAVINIA: La ce-mi serveau avertismentele dumitale? Pe atunci situaţia nu era nici pe departe atât de gravă. Eram mulţumită cu viaţa mea. Costel se comporta omeneşte... Eşti şi tu femeie.... Ştii bine că noi avem nevoie de oarecare protecţie... de un cămin... Aşteptăm mereu fericirea din cer, suntem incapabile să ne-o făurim singure... Dacă ea nu vine, tânjim şi ne văietăm, cum fac eu acuma. Ce altceva mai pot face?
SANDA: Nu sunt toate femeile la fel, Lavinia dragă. Multe femei sunt astăzi independente. Tu eşti diferită... Semeni cu tatăl tău; şi el era un neputincios. Inerţia şi fatalismul îl făceau să nu poată lua nici o hotărâre majoră. Ezita până ce pierdea orice oportunitate de realizare practică. Trenul norocului nu aşteaptă, Lavinia: trebuie să îl iei din mers. Tu eşti din aceia care au nevoie de foarte multă aşteptare şi meditaţie. Eşti în pragul disperării şi, totuşi, nici astăzi nu ştii ce ai de făcut.
LAVINIA: Oferă-mi tu o soluţie. Mă poţi ajuta tu? Ne poţi susţine tu, pe mine şi copiii mei?
SANDA: Eu abia răsbesc dintr-o pensie... Nici nu îmi ajung banii de întreţinere. Mai dau şi astăzi lecţii la copiii din bloc.
LAVINIA: Nici nu îţi cer, mamă... Recunoaşte totuşi că soarta mea e pecetluită. Nu am decât o alternativă: să rabd, să aştept. Poate vrea Dumnezeu ca el să se îndrepte... să îşi revină, vreau să zic. Ceeace face azi este uluitor... Mă trezesc dimineaţa şi, când îmi aduc aminte de viaţa mea, mă întreb dacă nu sunt încă adormită, dacă nu visez...
SANDA: Fantastic, într-adevăr...Ceea ce povesteşti, pare de necrezut. Nu mă mir că nu te cred străinii. Cine ar putea concepe

ca real, ceeace se întâmplă la voi. Oamenii sunt obişnuiţi cu evenimentele logice; adeseori realitatea li se pare mai imposibilă decât imaginarul. Aşa o mascaradă grotescă nu s-a mai văzut.
LAVINIA: Ce e mai grav este că îmi e în permanenţă teamă!... Restul nu ar conta. E capabil în orice moment să treacă la acţiune, să facă rău... Aş fi poate îngăduitoare altfel cu orice extravaganţă. Ce mi-ar păsa mie că el se crede împăratul romanilor!... Poate că de vină sunt eu: poate că, trăind lângă el, nu-i văd cu adevărat meritele, şi că asta îl frustrează... Vine acasă cu un aer solemn, şi trebuie să-l salutăm ca la curtea imperială... Pe mine nu mai suportă să mă vadă gătind, pentrucă o împărătească nu găteşte!.. Aşa că fac mâncarea pe ascuns, şi tot pe ascuns pun seara farfuriile la masă. După ce mănâncă, se trânteşte pe canapea, cu o cunună de lauri pe cap, şi îmi vorbeşte de planurile lui. Visul lui este să gireze şi depozitele de vinuri,.. o provincie de la hotarele imperiului, ce ar trebui cucerită!
SANDA: Ţ ţ ţ...
LAVINIA: Duşmanul numărul 1 este gestionarul de acolo, unul Barbălată, considerat barbar şi incompetent. Şi-a făcut din depozit o fortăreaţă cu metereze din conserve şi tuburi de anşoa. M-a chemat să mi-o arate: totul este aranjat după ultimile descoperiri ale tehnicei militare. Culmea este că el continuă să muncească cu sârg, şi nimeni nu ar zice că ceeace face nu este normal!.. Se bate ca un leu pentru aprovizionarea depozitului, pentru o bună gestiune, pentru investiţii rentabile. Seara îmi descrie cu lux de amănunte victoriile lui din războiul cu încărcătorii, şoferii, reponsabilii de magazine. Tot acest sistem de relaţii a devenit o reţea de fire invizibile, care îl leagă de univers, prin care îşi desvoltă planurile secrete.
SANDA (se tot minunează): Nemai pomenit!
LAVINIA: Visurile lui nu se opresc însă la circumferinţa depozitului. Cu ţara are planuri mari!... El va fi conducătorul suprem. Vrea să-şi transforme şi civilizeze poporul, iar pe de altă parte să îl purifice, să-l readucă la rădăcinile lui latine. Pentru aceasta preconizează alungarea evreilor, ungurilor şi a celorlalte neamuri conlocuitoare. Vrea să dărâme bisericile de rit

bizantin, şi promite că va îmbogăţi oraşul cu palate, noi temple, coloane, statui şi obeliscuri de piatră.
SANDA: Vai de mine şi de mine!...
LAVINIA: Va desvolta comerţul, pe uscat şi pe mare. E foarte supărat, deoarece flota nu e la înălţimea cerinţelor, drept care i-a condamnat la moarte cu suspendare temporară pe comandanţi. În depozit există raioane care au relaţii cu diverse ţări depe mapamond. Are şi o hartă, pe care sunt trasate toate căile comerciale, pe care îi vin lui delicatesele. Nici cu asta nu e mulţumit. Promite o desvoltare fără precedent a relaţiilor, şi cucerirea de noi contoare şi colonii...
SANDA: Da... da... Mapamondul îl aşteaptă de mult.
LAVINIA: Şi totuşi are, ca prin farmec, şi momente de sensibiulitate şi calm. Atunci mă mângâie, şi îmi zice că sunt împărăteasa lui. Promite să îmi deschidă şi mie noi oportunităţi, să-mi lărgească atribuţiile. Copiii vor trebui neapărat să-i urmeze la tron, pentrucă şi la Roma împăraţii îşi lăsau atribuţiunile urmaşilor. Dealtfel este ferm convins că tronul i-a fost uzurpat, lui şi înaintaşilor lui, şi că pentru asta duşmanii vor trebui să plătească.
SANDA: De necrezut! Care duşmani!...
LAVINIA: Uneori se înfurie, şi atuncea este foarte violent. Îţi spuneam: de asta îmi e teamă. Sunt momentele când i se pare că nu este suficient de respectat. Se vrea adulat de toată lumea, şi noi trebuie să ne prefacem că îl celebrăm pe măsură. E foarte supărat că nu i s-au făcut mai multe arcuri de triumf. Avea unul la depozit, înălţat din pachete de biscuiţi şi cutii de bonboane, care într-o zi s-a prăbuşit. Atunci a fost convins că totul s-a datorat unui complot al republicanilor dar, ciudat, a refuzat să-şi mai construiască altul în loc.
SANDA: Adulaţi-l!... Adulaţi-l...
LAVINIA: Nu am învăţat nici astăzi să-i aduc laudele pe care şi le doreşte. E convins însă, că omenirea cunoaşte aceste merite.
SANDA: Cum să nu!...
LAVINIA: Orice manifestaţie la televizor, de aclamare sau de protest,... i se pare datorată. Atunci se ridică şi salută, primeşte

ovaţiile cu satisfacţie şi bucurie. Copiii au fost prinşi şi ei în această mascaradă. Li se pare a fi un joc... Lor le place. Sunt foarte mândri de tăticul lor.
SANDA: Eu cred că trebuie să anunţi imediat la serviciul lui, ce se întâmplă.
LAVINIA: Crezi? Îmi e teamă să nu-l compromit. Dacă îl compromit pe el, ce se va alege de noi, de casa noastră? El, până acum, cum îţi spuneam, se descurcă. Este chiar apreciat!... I-aş putea face un mare rău, un rău irecuperabil... Nu ne vom aduce prin asta necazuri nouă înşine, mamă? Uite că aşa cum e, el totuşi ne întreţine. Ce se va alege de noi, dacă dărâmăm edificul şubred al existenţei noastre?
SANDA: Lavinia, omul este nebun! Tu nu îţi dai seama? Cum să poată realiza ceva durabil!? Până la urmă va nărui tot.
LAVINIA: Cum să nu îmi dau seama!... Aştept să îşi revină... Să redevină el, aşa cum a fost. Doar speranţa mi-a mai rămas.
SANDA: Omul este periculos. Nu se poate vindeca singur. Să-l chemăm pe domnul Vlase, să stăm de vorbă cu el... Să ne sfătuim!.. Eu am cerut ajutor şi la Miliţie. Va veni în cercetare un comisar de la secţie. Ar trebui internat... Tu nu îl poţi interna singură: s-ar înfuria, ar putea să se răzbune... Să-l interneze ei!
LAVINIA: Mamă, îmi e frică!.. Nu ştiu cum să procedez. Dacă prinde de veste ce ai făcut, suntem pierduţi!.. Tu nu îţi dai seama: poate deveni foarte violent. Dacă află că l-am reclamat, că l-am vorbit de rău!... Îţi dai seama ce ai făcut? Ne poate strânge de gât pe toţi trei într-o noapte.
SANDA: Eu nu pot asista resemnată la ce se întâmplă aici.
LAVINIA: Tu nu locuieşti aici, nu ai de ce te teme. Nu eşti clipă de clipă la cheremul toanelor lui... Sigur că poţi vorbi astfel.
SANDA: Lavinia dragă, fetiţo, nu ştiu cum să te ajut. Dacă nu te ajuţi singură, vei pieri. Ai datoria să faci ceva pentru siguranţa copiilor tăi.
LAVINIA (se frîmântă): Nu ştiu ce pot face.... Ce pot face? Nu ştiu!..
SANDA: Ţi-am mai spus: e foarte simplu! Dăm un telefon domnului Vlase. Îl invităm să vină aici, să stăm de vorbă cu el.

El este un om înţelept. Ne va da un sfat bun, şi vom face cum spune el. E singura noastră şansă, ascult-o pe mama ta.
LAVINIA (cedând): Bine, mamă... Uite telefonul... Să dea Dumnezeu să fie bine ce faci. Vezi că este trecut numărul lui în agenda de pe etajeră. Vorbeşte Dumneata... Asigură-te mai întâi că este singur în birou, în timpul convorbirii.
SANDA: Dacă aşa vrei tu, voi vorbi. N-o să aşteptăm la nesfârşire... (Formează numărul de telefon): Alo? Vă rog, cu tovarăşul Vlase.... Tovarăşul Vlase?... La telefon Sanda Bologan, mama soţiei lui Costel Apostolescu.... Da... Vă vorbesc într-o chestiune delicată... Sunteţi ocupat?... Aveţi vreun vizitator... Nu? V-am ruga foarte mult să treceţi pe la noi în timpul după amiezei.... Ştiu că ţineţi la Costel, este o chestiune care îl priveşte... Puteţi trece pe la noi? Alo?.. Dacă se poate înainte de ora opt.... Nu vă supăraţi... Vă mulţumesc foarte mult... Vă aşteptăm, tovarăşul Vlase... La revedere... (Închide telefonul): ...Va veni!
LAVINIA (tristă): Zarurile au fost aruncate... Ce va ieşi de aici? Presimt numai nenorociri.
SANDA: Suntem două femei slabe, neajutorate... Nu avem altă soluţie.
LAVINIA: Îmi este aşa de milă de Costel!...
SANDA: De ce să îţi fie milă? El este fericit! Tu eşti aceea demnă de compătimire. El şi-a realizat visurile cele mai îndrăzneţe, pe care neam de neamul lui nu le-a avut... Chiar dacă numai în imaginaţie. În capul lui, el este deja ceeace ţie ţi se pare că nu este. Poate paşte un om mai mare fericire? (Se sună la intrare): Cred că a venit Comisarul. Mă duc să deschid... Te rog să nu ascunzi nimic!... Fii şi tu odată hotărâtă. Dacă te ascunzi după degete, nu vei rezolva situaţia. Înţelege, Lavinia: trebuie să acţionezi... Trebuie!... Trebuie să-ţi înfrângi teama, trebuie să lupţi... E în joc soarta familiei tale. Dacă îl vor interna, doctorii ăia în care eu nu cred poate îl vor drege la cap. Cine ştie, se mai pot vedea şi miracole.
LAVINIA: Ce ai făcut, mamă, ce ai făcut!... Căsnicia mea se destramă... Să dăm totul în vileag, în faţa străinilor!...

SANDA: Taci din gură!... Stai liniştită!... (Se sună din nou, mai nervos) Te rog să fii calmă când răspunzi. Trăim doar în societate: singura noastră speranţă este că societatea ne va ajuta (Deschide).

SCENA a II-a
Locotenentul Stănici, Lavinia, Sanda

STĂNICI (intră foarte important, hotărât): Bună ziua.
LAVINIA (ridicându-se fâstâcită): Bună ziua.
STĂNICI (fără a scoate un cuvânt, cu paşi mari începe să inspecteze încăperea; ridică ici colo câte un capac, deschide sertarele, face o adevărată percheziţie): Vi s-a furat ceva?
LAVINIA: Nuu... Nu ni s-a furat nimica...
STĂNICI: Totul este întreg... Vi s-a spart ceva? Vi s-au adus daune materiale? (Din baie): Geamul de aicea este spart.
LAVINIA: Geamul s-a spart singur... Cred că s-au jucat copiii.
STĂNICI: Unde este inculpatul?
LAVINIA (aiurită): Cine?
STĂNICI: Inculpatul! Despre cine vorbim?
SANDA: Ginerele meu este la serviciu. Se întoarce seara târziu.
LAVINIA: Are foarte mult de lucru.
STĂNICI: Aşadar, lucrează!...
LAVINIA: Da, lucrează la unul din depozitele alimentaţiei publice.
STĂNICI: Lucrează acolo în fiecare zi...
LAVINIA: Desigur, în fiecare zi.
STĂNICI: Da... V-a bătut? (se apropie de Lavinia, îi ia mâna, o întoarce cu spatele, se uită din spate la ea, îi întoarce capul): Nu se vede nimica!...
LAVINIA: Nu... Nu m-a bătut niciodată.
STĂNICI (către mamă): Nici pe Dumneata!...
SANDA (ofuscată): Cum ar îndrăzni!...
STĂNICI: Atunci de ce m-aţi mai chemat, Doamnă? Omul lucrează la serviciu în fiecare zi, munceşte care va să zică, îşi face datoria, aduce beneficii statului. Pe noi asta ne interesează

la un om: să respecte legile ţării. Dumneavoastră ne deranjaţi pentru tot felul de fleacuri. Nu ştiţi că noi suntem foarte ocupaţi?.. În fiecare zi avem a face faţă la zeci de spargeri, crime... Crime, Doamnă!.. Nu ştim cum să ne mai descurcăm, cum să dăm de infractori... Oraşul ăsta a devenit o junglă... Furturi din avutul obştesc!... Nu cumva fură din avutul obştesc? ... Arătaţi-mi cecurile.
LAVINIA: Poftim?
STĂNICI: Cecurile!... Cecurile dumneavoastră. Ce, nu înţelegeţi ce vă spun? V-o fi lovit în cap, şi nu recunoaşteţi.
LAVINA: Nu... Nuu...
STĂNICI: Unde ţineţi banii? Arătaţi-mi caseta cu bani.
LAVINIA (foarte speriată): În dormitor, în garderobul din dreapta.
STĂNICI (merge în dormitor, în partea dreaptă a scenei; iese cu banii): 8000 de lei... Numai atât? Cecurile unde sunt?
LAVINIA (caută grăbită în etajeră): Poftim!
STĂNICI: 15.000 de lei... Ceva nu e în regulă în casa asta... Va trebui să percheziţionăm mai atent. Veţi spune voi totul...
SANDA: Domnule Căpitan, noi nu v-am chemat pentru asta... Noi, când v-am chemat, aveam lucruri foarte importante să vă comunicăm. Nu v-am chemat degeaba! Fiica mea este într-o situaţie limită!...
STĂNICI: Într-o situaţie, ce?
SANDA: Se simte ameninţată, speriată, este cu nervii la pământ!
STĂNICI: Poftim, explicaţi! (Se uită la ceas): Vă rog, mai repede, timpul meu este foarte preţios.
SANDA: Haide, Lavinia, dece taci? Spune!...
LAVINIA: Este vorba despre soţul meu... Ştiţi? Dela o vreme el se crede... Împăratul Romanilor!
STĂNICI: Se crede... ce?
LAVINIA (timid): Împăratul Romanilor... Zice că el e Împăratul Romanilor.
STĂNICI: Împăratul Romanilor!... Pfffiu!... Ha ha ha ha ha (râde în hohote): Foarte nostim... Drăguţ băiat!... Nu i-aţi explicat că ăla a decedat de mult?

SANDA: Nu poate crede aşa ceva, din moment ce Împăratul Romanilor este el!...
STĂNICI: El este împăratul romanilor!?
LAVINIA: Aşa crede el.
STĂNICI (după o pauză): Ei, şi ce-i cu asta!? Lăsaţi-l să creadă. Ce vă pasă dumneavoastră, ce crede el.
SANDA: Dommule Căpitan!...
STĂNICI: Locotenent, Doamnă.
SANDA: Ştiţi, eu gradele militare le mai încurc... Dar vă spun: Ginerele meu nu este un om normal!
STĂNICI: Ştiţi, Doamnă, aşa spune şi soacră-mea.
SANDA: Noi credem că este un nebun periculos, că ar trebui intervenit.
STĂNICI: Să se interneze, Doamnă, nu avem nimic împotrivă... Aveţi dovezi? La noi, conform decretului 313, omul nu poate fi internat aşa, oricum, fără acordul său.
SANDA: Ce dovezi putem să aducem, domnule Căpitan? Nu e destul ce vă spunem?
LAVINIA: Vrea să cucerească o nouă provincie: depozitul de vinuri... Aşa i se pare lui: că e o nouă provincie.
STĂNICI: Să cucerească depozitul de vinuri!.. Ha ha ha ha ha... Hai că m-aţi distrat. Unde este omul ăsta? E un dulce!.. Vreau să-l cunosc şi eu. Poate îmi face şi mie rost de nişte muscat ottonel de vinotecă. I-l plătesc... Aş avea nevoie pentru cumnată-miu. E nemai pomenit. Am să-l invit să ne facă o vizită.
SANDA: Da... Poate că ar fi bine să staţi de vorbă cu el... Nouă ne e teamă să-l ducem la spitalul de psihici, ar putea deveni violent... Într-o zi ne-ar putea acuza că l-am compromis, ar putea să se răzbune pe noi... Situaţia noastră este disperată. Vă rog să ne ajutaţi... Vă rog...
STĂNICI: Doamnă, să vedem ce putem face. Eu aici nu văd nici un semn de agresiune, nici un delict.
SANDA: Trebuie să aşteptăm să ne omoare, ca să îl duceţi la Spitalul Central?

STĂNICI (supărat): Doamnă, vă rog să vorbiţi cuviincios!.. Eu m-am deplasat aicea ca să constat, şi voi raporta. Nu ne jucăm. Vă rog să faceţi o depoziţie scrisă. Să arătaţi prejudiciile care vi s-au adus, dacă aduce prejudicii statului...
SANDA: Un nebun aduce întotdeauna prejudicii statului.
STĂNICI: Scrieţi asta pe hârtie. Atunci poate că vom acţiona. Înjură cumva guvernul, organele de conducere, miliţia?...
LAVINIA: Nuu... Doamne fereşte.
SANDA: Lavinia!
STĂNICI (gânditor): Scrieţi că le înjură.
LAVINIA: Noi nu-i putem face rău pe nedrept. V-am spus care e plângerea noastră: se crede urmaşul lui Traian!..
STĂNICI: Lui Traian!... Pfiu... Ha ha ha ha ha... Foarte nostim!... Am plecat. Am şi alte lucruri mai importante de studiat. La numărul 25 s-a comis o spargere. Se zice că au fost trei băieţi bruneţei... Am să mai cercetez... Vă voi ţine la curent. Bună ziua (Plecând): Urmaşul lui Traian!... Ha ha ha ha ha ha...

SCENA a III-a
Lavinia, Sanda

SANDA (după o vreme): Ce tâmpit!...
LAVINIA: Şi-a bătut joc de noi... Nu mai este nevoie de nici o cercetare.
SANDA: Corb la corb nu-şi scoate ochii.
LAVINIA: Mamă, nu mai ştiu ce să cred... Nu cumva nebune suntem noi?
SANDA: Ai răbdare, fetiţa mamei... Lucrurile se vor lămuri... Ai răbdare... Va veni Domnul Vlase, poate ne va ajuta el.
LAVINIA (îngrozită de o presimţire sumbră): Aveam impresia că mă suspecta... Comisesem parcă un delict incalificabil... Sau parcă aş fi fost pe cale să îl comit. Se uita atât de ciudat la mine!...
SANDA: Potoleşte-te , Lavinia.

LAVINIA: Mi se făcuse groază. Mie întotdeauna mi-a fost frică de oamenii legii, mamă, deşi nu am făcut vreodată vreun rău... Eu nu vreau să mai dau ochii cu omul ăsta, mă înţelegi?
SANDA (sare ca arsă): Vai de mine, avem treabă !... Acum se întoarce Costel, şi masa nu e aranjată...
LAVINIA: Vin să te ajut... (Merg amândouă la bucătărie).

SCENA IV-a
Vlase, Sanda, Lavinia

VLASE (găsind uşa deschisă, intră singur, după ce femeile nu au răspuns la sonerie): Cucu!... Nu e nimeni aici?
SANDA (apare din bucătărie): Vai, domnule Vlase, iertaţi-ne că nu v-am auzit. Eram ocupate la bucătărie.
VLASE: Sărut mâinile.
SANDA: Vă rog, poftiţi, luaţi loc... Imediat soseşte şi Lavinia... (Intră Lavinia).
VLASE (se ridică din nou): Sărut mânuşiţele, frumoasă doamnă.. V-am adus ultimul volum din operele mele (scoate din pachet o sticlă de şampanie).
LAVINIA: Nu trebuia, domnule Vlase... Nu trebuia să vă deranjaţi. Noi v-am chemat într-o chestiune de ... afaceri. Voiam să vă cerem... un sfat.
VLASE: Oricând la dispoziţia dumneavoastră... Sunt gata să vă sar în ajutor. Pentru mine este o mare plăcere să admir căminul dumneavoastră. O familie atât de unită!... Unde vă sunt copilaşii?
LAVINIA (încurcată): I-am trimis într-o tabără... Sora lui Costel este învăţătoare.. I-a luat cu ea la munte...
VLASE: O, la munte este minunat acum... Ce aer curat, ce flori prin toate şanţurile... Şi noaptea, câte stele!... Şi mie îmi place să umblu. E bine că îi învăţaţi de mici... Umblu mult, fetiţo, dar nu pe valea Prahovei, prea a devenit bulevard... Prefer valea Nehoiaşuşui, valea Bâscei, sau sus spre Penteleu.
LAVINIA (angoasată): Da, domnule Vlase, numai că noi, acuma, avem necazuri mari... Nici nu ne mai gândim la

vacanţă... Da... Luaţi loc... Mamă, să-l servim cu un liqueur pe domnul Vlase...
SANDA: Imediat!.. (se duce la bucătărie).
VLASE: Aveţi un soţ minunat, doamnă Apostolescu. L-am îndrăgit din totdeauna tare mult pe Costel. De oameni ca el avem nevoie: ageri, intreprinzători, cinstiţi, plini de curaj...
LAVINIA: ... Da... Numai că astăzi suntem foarte necăjiţi....(Nu mai ştie ce să spună): Veţi auzi-o pe mama!...
VLASE: Nu vă merg bine treburile, aveţi datorii?
SANDA (revenind): Am adus liqueurul (toarnă în pahare). Fursecuri... Aveţi şi ţigări... Vă rog să serviţi.
VLASE : Vă promit că vom face totul pentru a vă ajuta.
LAVINIA: Domnule Vlase, în ultima vreme soţul meu are unele... tulburări... Se simte frustrat... Nu e în apele sale!...
VLASE: Vai de mine, bietul băiat!...
SANDA (foarte vehementă): Este Împăratul Romanilor!
VLASE (surprins, după o pauză): Nu mai spuneţi!...
LAVINIA (clatină din cap): Este poate ceva trecător...
SANDA (la fel de vehement): E Comandantul suprem, general de oşti. Dă bătălii grozave la toate fruntariile, cu toţi duşmanii imperiului, şi îndeosebi cu comandantul suprem al depozitului de vinuri.
VLASE (aiurit): Ce curios!...
SANDA: Este cel mai slăvit general, cel mai ilustru conducător, cel mai renumit om politic... E un geniu, domnule Vlase... Un geniu tutelar al Carpaţilor. Un ctitor!... Descendent al marelui Traian şi al nemuritorului Decebal!... Acuma trebuie neapărat să cucerească depozitul de vinuri.
VLASE (sufocat): Mă înclin în faţa meritelor ginerelui dumneavoastră, Doamnă.
LAVINIA (arătând înspre mamă):Ce e de făcut, domnule Vlase? De aceea am vrut să vă vorbesc. Ştiu că dumneavoastră aveţi multă experienţă, şi puteţi să ne daţi o mână de ajutor.
VLASE: Extraordinar!...
LAVINIA: Sunt disperată!...

VLASE: Doamnă, voi convoca imediat consiliul de conducere şi vom vedea ce putem face. Fiţi fără grijă. Există organisme... politice, care ascultă doleanţele oamenilor, nevoile lor... Eu sunt dispus să depun acolo în favoarea dumneavoastră. E cazul să vă liniştiţi. Credeţi-mă, voi face tot ce depinde de mine, ca să vă văd mulţumită... Mai ales că ţin foarte mult la Costel.
LAVINIA: Domnule Vlase, vă mulţumesc. Sunt fericită... Îmi luaţi o piatră de pe inimă. Nici nu ştiţi cât de uşurată mă simt... Îmi daţi aer.. O, vă mulţumesc... (Se aude uşa dela intrare).
SANDA (disperată): S-a auzit uşa dela intrare!... Trebuie să fie Costel. Nici o vorbă despre ce am discutat noi aicea! Vă rog...
VLASE (speriat): Mai e vorbă? Discreţie absolută!
LAVINIA: Vă mulţumesc, vai, vă mulţumesc... Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc.
VLASE: Nu-i nevoie, dragă doamnă, este o datorie pentru mine, să vă sar în ajutor.
LAVINIA: Vai, ce bine ar fi să ne puteţi da un sprijin. Eram atât de disperate... Vom discuta mai târziu detalile... Acum, vă rog, nicio vorbă!...
VLASE (uimit): Mut ca o stâncă!...

SCENA V-a
Costel, Lavinia, Sanda, Vlase, George

COSTEL: Bună seara (aruncă priviri ucigătoare înspre soacră).
SANDA (sare speriată în picioare, ca şi Lavinia, şi ridică braţul în semnul salutului roman; când dă cu ochii de Vlase, o lasă în jos): Ave Cez.... !
COSTEL (trece pe lângă soacră mârâind): Pe loc repaus!... (adresându-se lui Vlase): Pe prietenul restriştei noastre cred că îl cunoaşteţi.
GEORGE (se prezintă): George Cocârdel.
VLASE: Mă bucur. E bine la voi... O atmosferă liniştită!... Tu... te simţi bine?
COSTEL: Excelent! Am acoperit astăzi cu marfă toate magazinele. La ora 14 eram în deficit grav. Am făcut presiuni

asupra furnizorilor. La ora 18.30 îmi făcusem deja stocul la toate sortimentele, iar acum frigorificele noastre se îndreaptă cu marfă spre toate unităţile. Am declarat stare excepţională! Echipajele sunt consemnate. Vor lucra non stop până la două noaptea!...
VLASE: Triumfal.
GEORGE: Nu poate contesta nimeni: prin tot ce face în condiţiile actuale, prietenul nostru este un erou.... Este un geniu organizatoric!.. Dumneavoastră nu cunoaşteţi dificultăţile cu care se confruntă... Poate nu vă daţi seama...
VLASE (îi taie vorba): Ba da... Ba da....
GEORGE: Gândirea lui clarvăzătoare e întotdeauna trează, înaintea evenimentelor. Este uimitor cu câtă rapiditate şi eficienţă poate acţiona în momentele de cumpănă.
VLASE: Ce să mai vorbim! Întotdeauna l-am apreciat.
GEORGE: Da. Dar nu l-aţi cunoscut cum îl cunosc eu.
COSTEL (către femei): Putem şi noi servi cu ceva mosafirii?
SANDA: Desigur!.. Totul este gata... Vă rugăm să luaţi loc.

Cele două femei se reped la bucătărie. Cu o iuţeală extraordinară aduc faţa de masă, tacâmuri, vinuri şi mâncări după mâncări. Costel este singurul care vorbeşte.

COSTEL: Ce mai faceţi, tovarăşul Vlase?... Îmi pare bine să vă avem printre noi... Am să vă servesc cu un coniac albanez... Daţi-le voie să aşeze tacâmurile...Vreau să vă arăt că, în ciuda lipsurilor, mai putem face faţă, când e vorba să servim un prieten, pe care îl stimăm.... Luaţi şi puţină şuncă... Ouă cu maioneză doriţi?
LAVINIA (minţind): Mâncărurile sunt trimise dela Ambasador.
VLASE: Excelent... excelent... Ooo, delicios!...
GEORGE: Ah, iepure cu măsline... Vânat!... Nu am mai mâncat aşa ceva de mult.
LAVINIA: Domnul Coriolan Popescu ni le expediază.
COSTEL: Coriolanus este unul dintre cei mai buni centurioni ai mei.
VLASE: Coriolanus! Ha ha ha... Ce glumă bună! (către George): E bună, nu-i aşa? Să ştii, când am să-l întâlnesc, am să i-o spun.

COSTEL: Puţin vin roşu... Este cel mai potrivit. (Ciocnesc): Eu sunt foarte obosit. Aş vrea o cafea. Serviţi o cafea seara?
VLASE: Desigur... Vinul e excelent...
COSTEL: Lavinia, spune să aducă cafelele (Lavinia şi mama ies).
VLASE (confidenţial): Costele, între noi fie vorba, mama soacră s-a cam ramolit!...(arată cu degetul la frunte): Savarina!... Ha ha ha ha... Ca să vezi ce ne aşteaptă. Peste câţiva ani... ajung şi eu la vârsta ei!... Zice că eşti Împăratul Romanilor!...
COSTEL: Îmi pare rău... îmi pare nespus de rău, dar eu....
LAVINIA (apare cu cafelele): Faceţi puţin loc pentru cafele.
VLASE: O masă excelentă!... A propos... Am auzit că ai necazuri, că te simţi frustrat... Eşti nemulţumit de poziţia dumitale la depozit?
GEORGE: Ce ar merita Costel, e greu să înţeleagă multă lume.
LAVINIA: Poate că nu ar trebui să vorbim despre asta la masă...
VLASE: Dece nu, scumpă Doamnă? Nu mai am ezitări. Sunt hotărât să vă ajut!.. Aud că aveţi neplăceri... dificultăţi materiale... Aşadar chiar de mâine voi propune comitetului de conducere să lărgească atribuţiile tovarăşului Costel Apostolescu. Bine înţeles, cu o retribuţie sporită (femeile rămân trăznite). Acest om, cu energia de care dă dovadă, merită mai mult. Voi propune să fie numit Director General al Antrepozitelor. Va avea în subordinea lui atât depozitele alimentare, cât şi pe cele conexe. Inclusiv pe cele de vinuri!.. Este nu numai un act de dreptate, dar şi o decizie strategică. Avem nevoie de oameni precum Costel. Trecem printr-o perioadă de dificultăţi economico-financiare. Prezenţa unui asemenea om la conducerea trustului va fi sigur benefică.
GEORGE: Bravo!... Prieteni, tovarăşul Vlase este un adevărat zeu: Jupiter Tonans. Să ciocnim pentru reuşita lui Costel!.. Sunt sigur că ascensiunea lui se va resimţi în performanţele trustului. Eu sunt fericit... fericit... Noroc, Costele!.. Să ne trăieşti întru mulţi ani. Să trăiţi, tovarăşul Vlase. Sunt convins că, de acum înainte, Costel va avea mult mai mult prilejul să-şi pună geniul

în slujba oamenilor. Omul potrivit la locul potrivit!.. Eu dela el aştept în continuare cele mai mari realizări.
COSTEL (solemn): Vă mulţumesc... Vorbele frumoase ale prietenilor mângâie inima desmoşteniţilor!...
GEORGE: Fantastic! Ce frumos spus... Nu-i aşa Lavinia? Astă seară Costel a fost mai strălucit ca oricând.
LAVINIA (aparte, disperată către George): George, ce mă fac!? Ce mă fac?... Costel nu mai e ce era!... Costel este complet deraiat... mintal. Tu nu îţi dai seama? Nu mai ascultă aproape nimic din ce i se spune. Închipuirea lui e bolnavă: nu vezi că deliriază?... Costel se pretinde Împăratul Romanilor!
GEORGE (surprins): Dar bine, Lavinia, Costel... ESTE... Împăratul Romanilor!...

Lavinia alunecă năucită în scaun. Ceilalţi ciocnesc.

ACTUL III

Peisajul cu lac din actul I, în culorile arămii ale toamnei. Costel Apostolescu şi Victor Vlase au venit cu maşinile la pescuit. Stau în mijlocul scenei pe scaune pliante, lângă o masă pliantă, cu cafele şi băuturi. E o după-amiază de Octombrie.

SCENA I-a
Costel Apostolescu, Victor Vlase

VLASE: Extraordinar! Suntem în Octombrie, şi ce timp superb! Frunze galbene... cer senin. A fost o vară foarte frumoasă.
COSTEL: Da.
VLASE: Iar locul ăsta este absolut încântător. Ţi-ai ales un colţişor mirific, tovarăşul Apostolescu... Foarte liniştit. Nu adie nici vântul.
COSTEL: Oamenii mei îl păzesc. Acuma nu se mai poate nimeni strecura aici. În sfârşit, am un loc al meu unde să mă pot retrage, să meditez.
VLASE: Hm... Într-adevăr lumea e prea aglomerată. Ne-am înmulţit excesiv, şi ne stânjenim unii pe alţi...Te înspăimânţi: a devenit un lucru obişnuit ca oamenii să se urască de moarte. Ar

trebui ca fiecare să aibă un asemenea loc de refugiu pentru ca, cel puţin un timp, să scape de ceilalţi... Mi-ai făcut o surpriză plăcută... A fost reconfortant.
COSTEL: Mă bucur.
VLASE: Şi acum: Măsură pentru măsură. Am să-ţi aduc o veste escelentă: conducerea superioară de Partid şi de Stat ţine foarte mult la dumneata. Te-au remarcat. În noua funcţie pe care ai avut-o, ai fost mai vizibil. Am informaţii că, nu peste mult timp, vei fi numit Ministru al Economiei şi Comerţului. Numirea dumitale a fost semnată.
COSTEL (calm): Mi se spusese ceva în acest sens...
VLASE: Nu te bucuri? Vei avea posibilitatea să acţionezi pe un front foarte larg.
COSTEL: Mă aşteptam. Nu-mi place deloc, cum merg treburile în ţara noastră. O ştiu şi alţii: stagnăm! Ţara are şansa unui viitor strălucit. Cei de acum nu sunt capabili să i-l asigure.
VLASE: Ei, să te vedem!... La lucru. Oi fi Dumneata omul providenţial. Sunt foarte curios să văd ce ai să faci!
COSTEL: Trebuie alocat mai mult pentru desvoltare: investiţii, investiţii, investiţii!... Trebuie să construim uzine gigantice, care să asigure independenţa absolută a ţării. Voi construi şosele, viaducte, aeroporturi, pentru tancurile şi avioanele noastre. Vom deveni o putere unică, tovarăşul Vlase, un miracol economic în Europa.
VLASE: Ce spui!?... Şi cam cum crezi Dumneata că vei realiza toate astea?
COSTEL: In primul rând, trebuie propusă reducerea drastică a consumurilor.
VLASE (desamăgit): Mda... E o măsură care cred că va fi privită cu elan.
COSTEL: Avem unul dintre cele mai înalte consumuri pe cap de locuitor din Europa!...
VLASE: Asta nu ştiam... A făcut cineva o expertiză serioasă în acest sens? Consumuri de ce fel?

COSTEL: Consumuri de tot felul!... Dela energie până la cantitatea de alimente pe cap de locuitor. Este inadmisibil, când avem atâta nevoie de fonduri pentru desvoltare.
VLASE: După câte ştiu, oamenii îşi procură destul de greu bunurile necesare.
COSTEL: Da, dar şi le procură! Fac ce fac şi le procură! Toată văicăreala lor e retorică. Se plâng numai ca să ascundă partea lor de pradă.
VLASE: Părerea mea umilă este că oamenii trebuie să găsească marfa pe care şi-o doresc, pentru salariile pe care le primesc... Dacă li se cuvin pe merit!..
COSTEL: Dar nu să-şi sărăcească ţara, băgând totul în burtă, cum am făcut noi de mii de ani. Voi reduce importurile, şi voi creşte beneficiile la export cu 40%.
VLASE: Senzaţional!... Dar de unde vei scoate atâta producţie marfă, te-ai gândit?
COSTEL: Am chemat la mine câţiva profesori doctori. Le-am explicat că trebuie să studieze mai adânc, şi să stabilească un program de viaţă raţională pentru populaţie. Voi propune ca acest program să fie adoptat de către Marea Adunare Naţională.
VLASE: Ştii deja ce vor propune medicii.
COSTEL: Cotele le-am indicat chiar eu!. : 25 Kw oră şi 25 mc gaz metan pentru încălzit.
VLASE: În lunile de vară...
COSTEL: Global, bine înţeles. În lunile de vară pot face economii.
VLASE: Extraordinar...
COSTEL: Un Kg de carne pe cap de om.
VLASE: Pe săptămână...
COSTEL: Pe lună! Ce să facă cu un kilogram săptămânal. Şi aşa sunt prea graşi. Un pachet de unt, jumătate de kilogram de zahăr, 10 ouă, şi aşa mai departe, lunar.
VLASE: Chiar şi numărul de ouă...
COSTEL: Global! Aprovizionarea se va limita, de acum încolo, numai la cantităţile proporţional corespunzătoare populaţiei fiecărui sector.

VLASE: Extraordinar...
COSTEL: În felul acesta industria va beneficia de un fond de energie substanţial sporit.
VLASE: Numai să nu declanşăm tulburări. Sunt destul de mulţi oameni nemulţumiţi.
COSTEL: Forţele de ordine vor trebui întărite. Dealtfel, fiecare individ va fi mobilizat odată pe an pentru reconstrucţie. Vom realiza monumente uriaşe, demne de originea noastră ilustră.
VLASE: Nemâncaţi!... Tovarăşul Apostolescu, când stomacul ţipă, creierul tace. Adio cultură, tehnologie, civilizaţie...
COSTEL: Creierul suntem noi, domnule Vlase. Cei care sabotează, vor plăti... vor plânge amarnic... Îi vom face să ne venereze, să ne respecte pe noi, cei care le oferim bunurile materiale.
VLASE: Pe care le fac tot ei.
COSTEL: Ce fac ei am văzut: înşală şi fură. Suprvegherea va trebui întărită. Nu trebuiesc lăsaţi să ne discrediteze. Îi voi face să ne lingă picioarele. Din păcate, oamenii nu înţeleg principiile noastre morale: Fiecăruia după contribuţia lui, sau fiecăruia după nevoi. Ei ştiu una şi bună: fiecăruia cât mai mult!
VLASE: La un asemenea regim probabil că adulţii vor supravieţui. Dar dumneata nu te gândeşti? Mai sunt copiii şi bătrânii.
COSTEL: Ce deosebire? Copiii vor fi adulţi, iar bătrânii au fost odată tineri. Sunt ferm hotărât să curm această risipă. Vom realiza de mii de ori mai mult decât vom pierde. Vom creşte un popor viguros!...
VLASE: Tovarăşul Apostolescu, eşti un as!.. Vrei să-ţi spun ce cred? Nu va trece mult, şi te vom vedea prim ministru al guvernului. Eu îţi urez succes. E o intreprindere oricum... riscantă. Cred că am îmbătrânit. Este cazul să ne retragem... Acum mă duc să văd ce-mi fac undiţele, deşi ... nevoile mele alimentare nu o cer... Nu te superi.
COSTEL: Vă rog, vă rog... Sunteţi invitatul meu.

Vlase se duce la malul lacului. Costel rămâne singur.

COSTEL (încântat dintr-odată): În sfârşit!... Allea jacta est!... Încetul cu încetul mă apropii de ţintă. Imperiul va fi restaurat!.. Vom întări armata, vom consolida graniţele... Într-o zi vom reface ceeace s-a stricat. Secolii vor fi recunoscători acestei epoci. Vom rade din temelii trecutul ruşinos. Nu va rămâne decât acest nou, glorios început... Istorie, eşti a mea!
(În colţul scenei se iveşte ofiţerul de Miliţie. El aşteaptă o vreme, examinându-i pe cei doi. Apoi se hotărăşte, şi merge să vorbească cu Vlase, la malul lacului).
COSTEL (stupefiat): Ei poftim!...

SCENA a II-a
Costel, Stănici, Vlase

STĂNICI (uitându-se la suprafaţa lacului): Cade ceva?
VLASE: Este un loc foarte bun. Nici nu îţi închipui. Se prinde peşte mult aici.
COSTEL (aparte): Idioţii!... L-au scăpat... Aşa este păzit Împăratul Romanilor! Oricine poate să îl asasineze, când vrea!...
STĂNICI (către Vlase): Ştiţi ceva? Vreau să vă spun. Eu nu mă aflu aici întâmplător.
VLASE: Mă miram. Costel Apostolescu spunea că a interzis accesul străinilor.
STĂNICI: Am întâlnit un paznic, care m-a oprit! I-am prezentat legitimaţia (o arată), şi mi-a dat drumul.
COSTEL: Ce caută ăsta aici!? Fără îndoială este un spion.
VLASE: Straniu... Este cineva suspect aici?
STĂNICI: Vedeţi că s-a prins!... Trageţi de undiţă.
VLASE (scoate un peşte mare) : Uită-te la el, cât e de frumos. Avem o ţară tare bogată (scoate peştele şi îl pune în plasă).
STĂNICI: Îl cunoaşteţi bine pe acest om, Costel Apostolescu? ... Sunteţi prieteni vechi?
VLASE: Mi-a fost subaltern, acum este Director General al Antrepozitelor, în curând va fi ministru.
STĂNICI (perplex): Drace!... Ministru!... Mă scuzaţi, la asta nu m-am aşteptat.

VLASE: Păi vezi? Aşadar, este înafară de orice bănuială.
STĂNICI: Păi nu?
VLASE: Dacă e ministru... Poate un Ministru să mai fie suspectat de ceva?
STĂNICI: Îmi daţi voie să mă prezint... Sunt Locotenetul Stănici... Venisem pentru o investigaţie.
COSTEL (se preface a-şi aranja plasele): Este fără îndoială trimisul agenturilor, duşmanii Imperiului. Nu trebuie să ne scape.
VLASE: Despre ce este vorba tovarăşul locotenent? De ce e acuzat?
STĂNICI: Calomnii!.. Persoane răuvoitoare emit tot felul de presupuneri...
VLASE: Preupuneri...
STĂNICI: Dumneavoastră însă, care îl cunoaşteţi, puteţi confirma cu toată răspunderea, că Domnul Apostolescu este....
VLASE: Mare!... Un adevărat erou al naţiunii. Un om care prin forţe proprii, ridicându-se de jos, a ajuns Ministru!.. În curând va fi Prim Ministru!... Un om al zilelor noastre... Ce poate sugera o garanţie mai perfectă, tovarăşul Stănici?
STĂNICI: Mai presus de orice bănuială!..
COSTEL (aparte): A intrat pe teritoriul Imperiului... Poate face tot ce poftеşte!...
VLASE (amar): Cum, domnule Stănici, nu crezi cumva în capacitatea noastră de a selecta oameni valoroşi? Nu suntem în epoca în care toate meritele au cale liberă? Când toţi oamenii cinstiţi, curajoşi, se afirmă? Când dreptul triumfă nestingherit?
STĂNICI: Desigur!...
VLASE: De ani de zile asist la felul cum proştii se sinucid, fără a putea face altfel... Nu suntem noi oamenii cu simţ politic infailibil, care niciodată nu dăm greş? Cum era să ne înşelăm în privinţa lui Costel Apostolescu?... El, reprezentantul celor nefericiţi, el speranţa numărul unu, omul menit să aducă bunăstare semenilor.
COSTEL (singur): Vlase vorbeşte cu el de atâta vreme... Vorbeşte, vorbeşte... Complotează... Ce i-o fi spunând? Fără

îndoială mă trădează... De aşa sfetnici am eu parte!... În el am investit încrederea Imperiului!...
STĂNICI: E clar, tovarăşul Vlase, m-aţi convins.
VLASE: El, care într-o zi va creşte atât de nemăsurat, încât va umbri străzile oraşului, turlele bisericilor, culmile munţilor...
STĂNIC: Vă rog să mă scuzaţi!... Am să mă retrag...
COSTEL: Trădează... Trădează... Gura îi merge ca o moară neferecată... Vorbeşte de atâta vreme!..
STĂNICI: Vă mulţumesc... Să trăiţi!...
VLASE: Stai puţin... Totuşi, care erau acuzaţiile care i se aduceau?
STĂNICI: Vorbe de clacă!... Soţia şi soacra afirmă că e nebun.
VLASE (surprins): Soţia şi soacra!
STĂNICI: S-ar pretinde... Împăratul Romanilor! Ele spun că adeseori confabulează în acest fel... Îl consideră periculos.
VLASE: El... se pretinde "Împăratul Romanilor!?" Eşti sigur de ceeace spui? Ai auzit bine? Nu te-ai înşelat?
STĂNICI: Aşa spuneau femeile!... M-au chemat la ele acasă acum câteva luni. Păreau foarte speriate. Între timp am avut o mulţime de cazuri urgente de rezolvat. Am abandonat această problemă... Nu ştiam că tovarăşul Apostolescu este un personagiu atât de important... Mă hotărâsem să revin asupra cazului.
VLASE: Important... Important...
STĂNICI: Dumneavoastră însă, m-aţi convins... Este vorba de cu totul altceva...Voi închide dosarul. Înţelegeţi că nu-mi convine să-mi periclitez cariera... Femeile acelea mi-au împuiat capul cu aiureli... Permiteţi să mă retrag.
VLASE (nesigur): Pleci?
STĂNICI (bănuitor): Aţi vrea să mai rămân? Mai aveţi ceva de adăugat? Aţi vrea să vă schimbaţi depoziţia?
VLASE (deprimat): Nu... nu... Poţi pleca. La revedere... Eşti un băiat de treabă... Fă-ţi aşa datoria mai departe.
STĂNICI: Să trăiţi!
VLASE: Cu bine! (Strânge peştii şi uneltele de pescuit).
Stănici în retragere trece pe lângă Costel.

STĂNICI: Frumos, domeniul dumneavoastră...Foarte frumos!...
COSTEL: Ai intrat uşor până aici?
STĂNICI: Nuu. Am fost oprit de un paznic la intrare. I-am arătat legitimaţia, şi m-a lăsat. Îmi daţi voie să mă prezint: sunt locotenentul Stănici, ofiţer în Miliţia Judiciară.
COSTEL: Ţi-ai luat toate informaţiile pe care le doreai?
STĂNICI (stânjenit): Să vedeţi... Toate bune!... Nu e cazul să mai insistăm...Mă scuzaţi că v-am deranjat în timpul odihnei.
CPSTEL: Tovarăşul Vlase a confirmat ceeace căutai?
STĂNICI: Nu.. Tovarăşul Vlase v-a descris ca pe un om extraordinar.
COSTEL: Amănunţit...
STĂNICI: Foarte amănunţit.
COSTEL: Şi acum, ce urmează să faci?
STĂNICI: Voi raporta.
COSTEL: Vei raporta!
STĂNICI: Desigur. Totul este cât se poate de clar.
COSTEL: Ştii, Colonelul Drăgănescu este prietenul meu...
STĂNICI: Colonelul Drăgănescu! Chiar dumnealui este şeful departamentului nostru.
COSTEL: Diseară voi avea o întrevedere cu Generalul Drăghici.
STĂNICI: Cu tovarăşul Ministru!...
COSTEL: Dacă ai vreo doleanţă, poţi să mi-o prezinţi.
STĂNICI: Să trăiţi!... Nu am nici o doleanţă... Pot pleca?
COSTEŞL: Eşti liber.... Spune-le, celor care te-au trimis, că nu vor avea o iarnă lungă...
STĂNICI: Nu vor avea o iarnă lungă!...
COSTEL: Nu. Anul ăsta iarna va fi scurtă.
STĂNICI (după o ezitare): Am înţeles...Vă salut.

Stănici pleacă. Costel se apropie, încet dar hotărât, de mai bătrânul Vlase, care şi-a strâns ustensilele. Se face seară.

SCENA a III-a
Costel, Vlase

COSTEL: Ţi-ai strâns lucrurile... Vrei să mă laşi?

VLASE: Da. S-a făcut seară... Nu mai pot să rămân. Voi pleca.
COSTEL: Crezi că va fi atât de uşor?
VLASE: Nu va fi?
COSTEL: Nu-mi place când prietenii îşi vorbesc prietenii prietenilor. Miroase a intrigă, a cabală, a mister. Mişună intrigile, ca nişte şerpi veninoşi, prin urechile saloanelor, şi ascultătorii se bat nesăţioşi să le colporteze.
VLASE: Nu înţeleg la ce te referi.
COSTEL: Cunosc indivizi care sunt foarte sus puşi... Nu-şi cunosc meseria nici cât un şcolar abecedarul, dar dăinuesc, numai pentrucă cunosc toate intrigile, pe care le colecţionează cu grijă, la loc sigur, în seifurile lor. Acolo nu există om nepătat, necompromis, pur, incoruptibil... Acolo fiecare exemplar este mânjit cu mici scorneli, mâzgălite pe hârtie. Acolo ar fi batjocorit de informatori infami până şi cavalerul sfântului Graal. În saloanele în care te învârţi dumneata se clocesc toate intrigile...
VLASE: Cunoşti dumneata saloane la noi?
COSTEL: Toate trădările...
VLASE: Societatea noastră este total obscurizată, secretizată... vampirică... Nu există o bârfă veritabilă.
COSTEL: Toate comploturile, toate mârşăviile...
VLASE: Până acuma, cred că m-am dovedit folositor. Nu eşti de părere?
COSTEL: Am avut încredere în Dumneata!
VLASE: Ai uitat că acum o jumătate de an, când a fost nevoie, m-am luptat ca un leu pentru promovarea dumitale. Şi atunci tot cu vorbe bine alese şi... bine colportate, am realizat ce am realizat. Credeam că fac bine... Atunci ţi-au convenit.
COSTEL: Şi acum...
VLASE: Îmi apăreai ca un om simplu, bine intenţionat, inteligent, energic, dispus să-şi dea sufletul pentru realizarea idealurilor noastre.
COSTEL: Şi acum?
VLASE: M-am lansat în promovarea dumitale cu toată influenţa pe care o aveam, în minister şi mai sus.

COSTEL: Iar acum mă dai legat fără preget pe mâinile duşmanilor!...
VLASE: Am unele îndoieli valabile. Încep să mă cam căiesc...
COSTEL: Unelteşti ca să mă întorci din drum. Vi s-a făcut frică
COSTEL: Îmi e teamă că e deja prea târziu...
COSTEL: Îţi e teamă!... Aş putea şti şi eu, ce voia acel domn informator dela tine? Cine l-a trimis?
VLASE: Sunt secrete care nu te privesc.
COSTEL (în culmea furiei): Nu mă privesc! Ai îndrăzneala să vorbeşti în prezenţa mea despre mine, să dai informaţii unor grupări ostile, duşmănoase, străine de interesele poporului, şi vrei ca eu să rămân pasiv!.. Cum îţi permiţi să mă insulţi atât de jalnic? Acele forţe, care complotează acum, trebuiesc demascate şi condamnate. Eu le-am condamnat deja în forul meu interior şi, fii sigur, nu vor scăpa pedepsei mele!
VLASE: Dar cine eşti dumneata, ca să poţi condamna un cetăţean liber al republicii, să dai singur decizii definitive?
COSTEL: Forţa mea este morală şi intrinsecă. Ea provine din lumina mea interioară, din instinctul cu care am fost hărăzit, şi care nu mă înşală. Eu reprezint o cauză înaltă: patria milenară! Steaua mea e sus, şi nimic nu-mi stă în cale pentru a o realiza. În curând voi deveni ceeace din totdeauna ar fi trebuit să fiu.
VLASE: Această dotare excepţională, de care vorbeşti, îţi poate da drept de viaţă şi de moarte asupra cuiva?
VLASE: Asta o veţi vedea voi la timpul cuvenit.
VLASE: Asemenea decizii nu puteau lua decât seniorii pe domeniile lor, regii în ţările lor, sau împăraţii în fostele imperii.
COSTEL: În acele vremi dreptatea era dreaptă, nu avea de suferit din amestecul limbuţilor.
VLASE: Eşti dumneata un asemenea rege sau... împărat?
COSTEL: Cine ştie? Poate sunt, iar voi, orbiţi de mizeria vieţii, nu vedeţi în mine decât un retardat. Va veni o zi, când ochii vi se vor deschide. Vai de cei care vor vedea prea târziu!
VLASE: Locotenentul spunea că ai avea unele indicii, că te tragi din împăraţi.
COSTEL: De cea mai veche şi mai nobilă spiţă!...

VLASE (înmărmurit): Împăratul Romanilor! Dumneata chiar te pretinzi un demn succesor al cuceritorilor pământului...
COSTEL: Am fost ţinut sub obroc multă vreme. Am răbdat umilinţe şi înjosire, am fost urmărit, marginalizat, maltratat, înjunghiat pe la spate. Într-o zi va suna ceasul, când vă voi arăta într-adevăr cine sunt. Acea zi se apropie. Acea zi vă va ului. În ziua când mă voi revela latinităţii, toată latinitatea se va prosterna la picioarele mele. Vom reface Imperiul Roman de Răsărit şi dominaţia spiritului. Iar dumneata îndrăzneşti să mi te opui? Iei parte la complotul mizerabil organizat de duşmanii imperiului? Vei fi condamnat împreună cu ei.
VLASE: Domnule Apostolescu, dumneata ai vreo umbră de îndoială, faţă de ceea ce afirmi?
COSTEL: Dumneata te îndoieşti de apusul şi răsăritul soarelui, de curgerea timpului şi de sensul ei? Eu am o misiune istorică de îndeplinit, căreia timpul i-a fixat locul în istorie. Sunt omul predestinat să transforme acest pământ. Poate exista un destin mai imperativ? Voi transforma ţara aceasta într-un centru solar al civilizaţiei.
VLASE: Costele, ascultă-mă bine... Eu te iubesc, te stimez... îţi sunt ca un tată. A avut cineva până acum curajul, de a-ţi spune că ideile tale sunt aberante, că sunt ideile unui creier bolnav?
COSTEL (umblă furios, în sus şi în jos, de-a lungul scenei, cu ochi rătăciţi): Ce? Îndrăzneşti să mă insulţi? Asta ai lansat dumneata informatorilor rasei galbene?
VLASE: Ascultă!... Eu nu i-am spus ofiţerului de miliţie nimic. Nimeni nu îţi va clinti nici un fir de păr din cap... nu te va întoarce din drum... Vei păstra postul pe care îl ai, şi şansa de a urca şi mai sus. Dar acceptă să mergem împreună la un medic psihiatru, să-l consultăm. Să vedem ce soluţie ne propune. Eşti extenuat, probabil. Trebuie făcut ceva, ca să îţi revii. Pentru a redeveni util societăţii.
COSTEL: Nimic mai mult decât misiunea mea istorică, nu m-ar putea face util societăţii!...
VLASE: Costele, tu nu eşti nici un fel de împărat!.. Trezeşte-te... Toate astea nu sunt decât iluzii, închipuiri delirante ale

minţii tale bolnave. Eu voi propune o comisie medicală, care să te consulte. Nu putem lăsa, ca un post atât de important să cadă în mâinile unui alienat.
COSTEL (îl apucă de piept pe Vlase, cu o forţă neobişnuită, şi îl scutură ca pe un sac): Trădător! Vrei să mă dai legat pe mâna călăilor, celor care m-au torturat de veacuri pe mine, singurul urmaş în al lui Traian!? V-aţi coalizat pentru a mă îndepărta dela putere. Voi, conjuraţii, aţi produs căderea imperiului roman. Adrian a fost un visător pervers, homosexual, cu el a început degringolada. Numai strămoşii mei l-ar fi putut salva. Astăzi o luaţi dela capăt. Cu fiecare generaţie aţi procedat la fel. Acum veţi avea de a face cu mine!.. Sunt puternic, nu veţi putea să mă compromiteţi din nou. Voi lupta şi vă voi distruge!...

Costel îi face lui Vlase un vânt puternic în apă. Vlase cade. Se aude sgomotul bărcii, care se răstoarnă. Costel rămâne aplecat asupra apei, asupra lui.
VLASE (din apă se aude cum se agită): Ajutor! Mă înnec, ajutor... (încearcă să iasă la mal, îi vorbeşte lui Costel cu o voce sugrumată): Costele, omule, vino-ţi în fire! Uf ! Vei fi arestat!
COSTEL (îl loveşte cu lopata în cap): Zeii te vor lămuri. Ascensiunea mea la tronul Imperiului a început!

Zbaterea apei încetează; Costel, cu ochii tulburi, rămâne aplecat asupra ei. Apare din umbră locotenentul Stănici.

SCENA a IV-a
Costel Apostolescu, locotenentul Stănici

COSTEL (zărindu-l pe locotenent, rămâne perfect calm; se ridică): Tovarăşul Vlase, dorind să plece în larg la pescuit, aici nu mai e peşte, s-a răsturnat cu barca şi s-a înnecat.
STĂNICI: Când?
COSTEL: Acum două minute. Sari şi salvează-l!... Poate mai e în viaţă. Cred că, răsturnându-se s-a lovit la cap.
STĂNICI (îşi scoate pantalonii, cămaşa, pantofii): Sunteţi aşa liniştit!
COSTEL: Dacă sari imediat, mai ai timp să îl scoţi la mal.

Ofiţerul sare. Se aude cum bate apa, înnot. Costel rămâne calm pe malul lacului. După un timp ofiţerul se reîntoarce.
STĂNICI (gâfâind): Imposibil de găsit!... Apa e adâncă şi plină de bălării. M-am scufundat de mai multe ori, nu am putut da de el. Cred că s-a dus la fund, s-a înnecat. (Se şterge cu cămaşa, îmbracă vestonul, se încalţă): Ştiţi că eu... adineaori... nu am plecat de fapt de aici. Am rămas mai încolo, ascuns în spatele copacilor... Ceva îmi spunea că povestea nu s-a încheiat.
COSTEL (calm): Apa îl va scoate mâine, poimâine, la mal. Mergi la Comisariat şi aşterne pe hârtie ce ai văzut!... Barca s-a răsturnat, când nu ne aşteptam şi nu l-am putut salva, deşi tu ai sărit în apă ca să îl scoţi, şi l-ai căutat. Am fost şi eu martor.
STĂNICI: Tovarăşul Ministru, sunteţi sigur că lucrurile s-au petrecut chiar aşa?
COSTEL: Absolut sigur. Diseară îi voi povesti totul la Club generalului Drăghici. Nu ar fi cazul să faci greşeli în raportul dumitale, care să se abată de la adevăr.
STĂNICI: Am înţeles!
COSTEL: Eu plec. Dumneata rămâi aici încă o jumătate de oră, şi vezi: poate se întâmplă să reapară. Să nu te mişti dela malul lacului! Uită-te atent. Oamenii mei îmi vor spune ora la care ai plecat. Maşina lui Vlase va fi luată ulterior.

Liniştit, Costel îşi ia trusele pe umăr şi pleacă. Locotenentul Stănici se aşază pe piatra de la malul lacului, gânditor.
STĂNICI (clătinând din cap): Ei, Comedie!... Stănici, acu-i acu; acum să văd, pe unde scoţi cămaşa!

SCENA a V-a
Costel, Lavinia, Ionuţ şi Corina

Apartamentul familiei Apostolescu. Mama şi copiii se joacă.
LAVINIA: Sssst!... Trebuie să fie tata... Să fiţi cuminţi!... S-a auzit uşa de la intrare.

Lavinia porneşte un picup. Costel intră morocănos, mama şi copiii se ridică în picioare. La magnetofon se aude o melodie solemnă. Cei trei acompaniază:

LAVINIA şi COPIII: (în cor): Mulţi ani trăiască, mulţi ani trăiască... La mulţi ani!...

Când se trmină cântecul, la îndemnul Laviniei cei doi copii fug în culise, se întorc cu buchete de flori, pa care i le dau lui Costel; Costel îi sărută.

LAVINIA: Acum Ionuţ şi Corina îi spun poezii lui tăticu.

Costel se aşază mahmur, în poziţie marţială, cu mâna pe genunchi.

IONUŢ: (recită o poezie patriotică pentru comandantul suprem).

LAVINIA: Corina, acuma este rândul tău.

CORINA: (recită şi ea o poezie scurtă, tot aniversară).

LAVINIA (îl îmbrăţişază pe Costel): Felicitări, dragul meu... Nu ştii... Am primit un telefon dela secretariatul guvernului. S-a decis numirea ta ca Ministru al Economiei şi Comerţului!... Mâine dimineaţă la ora 8 va avea loc ceremonia de investitură... Ce fericită sunt! (Ar vrea să îl îmbrăţişeze).

COSTEL (o respinge): Mulţumesc. Daţi-mi voie să mă schimb.

Costel iese. Lavinia aşază masa: aduce tacâmuri, farfurii şi o sticlă de şampanie. Copiii se bat care să aşeze florile în glastră. Costel reapare: sever, cu o mutră de înmormântare.

LAVINIA: Tu nu te bucuri? Costele, dece eşti aşa de sever? Noi credeam că îţi aducem o veste mare... Ai ceva împotriva noastră?... Costele, tu nu ne mai iubeşti.

COSTEL: Acum sunt ocupat... Am preocupări importante...

LAVINIA: Nu m-ai mai sărutat de nu mai ţin minte... Nopţile nu mai ai nevoie de mine... Parcă ţi-aş fi străină. Când mă apropii de tine, mă respingi. Nici pe copii nu-i mai iubeşti, cum îi iubeai altă dată... Nu îţi mai plac? Spune... Poate ai o altă femeie...

COSTEL: Lavinia, înţelege, eu am o misiune istorică de îndeplinit!...

LAVINIA: Iar începi!... Ai ajuns ministru, ce-ţi mai doreşti!?

COSTEL: Nu mă voi opri, până nu voi recâştiga locul ce mi se cuvine. Lupta este aprigă: pe viaţă şi pe moarte! Mai aşteaptă puţin, Lavinia. Ai răbdare. Curând omenirea va fi la picioarele tale. În cer se află o coroană, care va coborî pe capul tău.

LAVINIA: Care loc, Costele!?... Care loc!....

COSTEL: Pentru Împăratul Romanilor nu există decât un singur loc: cel mai înalt! Până mu-l voi atinge, nu voi fi mulţumit. Atunci voi arăta eu ce pot! Toţi se vor prosterna dinaintea mea, aşa cum merit.
LAVINIA: Dar oamenii te iubesc şi aşa, Costele... Noi te iubim... Cu încetul poţi realiza lucruri mari... Eşti încă tânăr... Nu ai dece să te frământi.
COSTEL (rotind ochi fioroşi). Vor să mă omoare!.. Nimeni nu mă acceptă... Se tem. Vor să-mi bareze ascensiunea!...Cineva mă trădează. Am surprins un complot!... Voi descurca eu iţele, până la urmă!... Cât ar fi ele de ascunse...Vinovaţii vor plăti, vor plăti groaznic, să ştii, cu toată fiinţa lor.
LAVINIA: Ce s-a întâmplat? Cine ar complota împotriva ta!?
COSTEL: Duşmanii mei. Informatorii rasei galbene. Barbarii care au sfărâmat Imperiul, şi care acum se tem că va renaşte. Cineva a divulgat secretul că eu sunt urmaşul legitim al lui Traian... Sunt urmărit!
LAVINIA (speriată): Cineva a divulgat...
COSTEL: Voi face investigaţii extinse. Voi pune ca reţeaua să fie lichidată din timp. Voi fi necruţător, asta ţi-o spun numai ţie!.. Nu voi avea răgaz pentru nimic altceva, până ce nu voi lichida complotul. Am datoria să mă apăr!.. Să apăr viitorul Imperiului de impostori... Voi fi necruţător.
LAVINIA: Costele, acuma ai un sprijin temeinic de sus... Nu te mai lua după svonuri. Contează pe prietenii tăi... Toţi îţi vor binele. Tovarăşul Vlase te-a introdus în cercurile cele mai înalte.
COSTEL (sumbru): Vlase nu mai e!...
LAVINIA: Cuuum?
COSTEL (arătând cu degetul mare în jos): Ne-a părăsit!
LAVINIA: Cuum?.. Vlase e mort!?
COSTEL: Intrase sub influenţa complotului!...
LAVINIA: Vrei să spui că l-ai omorât? Tu? Tu l-ai omorât!?
COSTEL: Mă trădase... Era în cabală!...
LAVINIA (disperată): Vai de mine! Vai, ce nenorocire! Vai de noi şi de noi... Ce om minunat, cât bine ne-a făcut! Cum a fost posibil aşa ceva! Va urma o anchetă, vor fi cercetări...

COSTEL: Nu va urma nicio anchetă!.. A fost un accident. Locotenentul Stănici era martor.
LAVINIA: Locotenentul Stănici!... Tocmai el!... Ce ai făcut?... Suntem pierduţi...
COSTEL (fioros): Îl cunoşti pe locotenentul Stănici!?
LAVINIA: Nuu... Da... Vag... A fost odată pe la noi... A întrebat de tine...
COSTEL: A fost aici, a întrebat, şi voi nu mi-aţi spus nimic!? (Urlând): Trădarea!... Trădarea!... Trădarea... s-a infiltrat până în miezul căminului meu!... Până în inima alcătuirii mele!...
LAVINIA (deşi disperată, încearcă să îl calmeze): Costele, linişteşte-te, hai să privim lucrurile obiectiv, să ne liniştim... Cum a fost posibil! Spune că nu e adevărat... Nu mai pot să îndur... Ce ne trebuiau nouă toate astea?
COSTEL: Să ne liniştim!.. Află că sunt tare: nu vor putea să mă distrugă de tot. Zorii unei lumi noi se ridică, indiferent dacă vor ei, sau nu vor. Chiar dacă mai avem de luptat.
LAVINIA: Să ne liniştim... Masa e pregătită. Vrei să ne aşezăm? Uită-te la copii, cât sunt de speriaţi. Aşezaţi-vă dragii mamei... Nu e nimica... Nu s-a întâmplat nimic... Liniştiţi-vă... Aşezaţi-vă şi voi. Vă aduc imediat de mâncare.

Se aşază timid cu toţii la masă; Lavinia aduce supa.

LAVINIA: Aşaa, Corina... Stai la masă frumos... (Îi pune crutoane de pâine prăjită în supă): Să-ţi dea mama cu lingura să papi? Hai, mănâncă singură...
IONUŢ: Am voie să iau pâine prăjită şi eu?
COSTEL (urlând): Stai drept, când mănânci la masă!... Şi nu te mai întinde ca un nebun!
LAVINIA (speriată): Stai cum zice Tăticu... Îţi dau eu...
COSTEL (furios, răstoarnă farfuria cu supă): Supa asta este otrăvită!... (Se ridică în culmea furiei): Vreţi să mă otrăviţi! Am simţit un gust bizar în supă...
LAVINIA: Costele, ce faci!?...
COSTEL: Complotul s-a infiltrat în casa mea!... În casa mea... Şi Agripina l-a otrăvit pe Claudiu... Eu pot să mă aştept la orice,

pentru că sunt prevenit. Veţi spune voi tot până la urmă!... Cine a divulgat secretele Imperiului!?
LAVINIA: Costele, potoleşte-te... Dacă mai faci scandal, îmi iau copiii şi plec.
COSTEL (foarte aprins): Vrei să fugi? Se cunoaşte că eşti vinovată!... Acum înţeleg eu totul. Crezi că vei reuşi? Îmi veţi da socoteală. În numele Imperiului Roman, vă condamn!... Vor plăti cu viaţa cei care au complotat împotriva viitorului luminos. Îmi voi face cale liberă, o cale largă, triumfală, până la tron! (Îl apucă de spate pe Ionuţ): Îl voi răstigni!.. Primul, pe el îl voi răstigni. Să se ştie că nu îmi aleg victimile. Că Împăratul pedepseşte cumplit, oriunde s-ar ascunde trădarea!... (Îşi scoate cureaua şi se chinuie să-l ataşeze pe copil la speteaza scunului): Nu va scăpa nici un conjurat!...
LAVINIA (în culmea disperării): Copilul!... Dă drumul copilului!... Copilul e bolnav!... Nu te atinge de copil!
COSTEL (ţipă şi el): Cine a divulgat secretele Imperiului!?.. Cine a pus otrăvuri în mâncâri!?..
LAVINIA: Costele!
COSTEL (nu răspunde, dar continuă să-l chinuiască pe copil): Cine a răspândit secretele Imperiului... Cine a divulgat secretele Imperiului!...

Lavinia se precipită, ia cu mişcări răvăşite un cuţit depe masă, şi îl înfige în spatele lui Costel. Apoi îl asvârle şi se retrage îngrozită spre etajeră, cu mâinile la gură, cu ochii căscaţi. Costel scoate un urlet, şi dă drumul copilului, care cade inert. Se sprijină de mobilele de lângă pereţi. La fiecare expiraţie scoate un răget. Cu paşi ezitanţi, cu mâinile ridicate, ca şi când ar vrea să o strângă de gât, se îndreaptă în spre Lavinia. Avansează greu. Când ajunge lângă ea, o mângâie delicat pe obraz:
COSTEL: Ce-ai făcut, găinuşo!... Un om ca mine se naşte odată la o mie de ani!...

Costel se prăbuşeşte. Lavinia, îngrozită şi plânsă, îşi adună copiii la poalele ei.....

În acest moment iese regizorul spectacolului în scenă.

REGIZORUL: Stop, stop... Stop!... Doamnelor şi Domnilor!... Finalul propus de autor a fost realizat în mod cu totul spontan, conform temperamentului său impulsiv şi cerinţelor acţiunii. Trebuie să recunoaşteţi că, a asasina astfel un om pe scena teatrului, este lipsit de bun gust, şi nu ştiu cât de veridic. Poate că atunci când oamenii ajung, din păcate, în situaţii atât de dramatice, atât de conflictuale, prea multe variante ale desnodământului nu există. Totuşi, având în vedere condiţiile istorice, cel puţin încă o alternativă va fi posibilă. (Bate din palme): Atenţie!... Finalul schimbat!...

Eroii îşi reiau locurile în scenă, dublează acţiunea.

COSTEL: Cine a divulgat secretele Imperiului!? Cine a divulgat secretele Imperiului!?...

Lavinia se precipită cu mişcări răvăşite şi ia un cuţit de pe masă. Ar vrea să îl înfigă în spatele lui Costel, şi nu poate... Costel se întoarce brusc. Lavinia scapă cuţitul.

LAVINIA: Ah!...

COSTEL: Ce ai vrut să faci, găinuşo!? Un om ca mine se naşte odată la o mie de ani!

Costel se răsuceşte pe călcâie şi iese triumfător. Lavinia îl desleagă pe Ionuţ, şi îl îmbrăţişază.

LAVINIA: Dragii mamei... Ce nenorocire ! Era să devin criminală. Doamne, cum a fost posibil aşa ceva!? Ce ne vom face? De acum înainte va fi şi mai greu. Bieţii mei copilaşi, eu nu vă pot oferi nici o protecţie. M-am oprit în momentul decisiv. Veţi înţelege oare vreodată dece am cedat? Nu evitam astfel, cu mâna mea, crime mai numeroase şi mai îngrozitoare? Noi nu putem acţiona cu mijloacele răului; înaintea detracaţilor suntem neînarmaţi. Suntem slabi, şi ei ştiu să exploateze slăbiciunile. Vrând să fim paşnici, devenim dependenţi. Noi, cei care nu avem tăria de a ne revolta, avem totuşi uneori puterea anapoda, de a ne face rău nouă înşine... (Aduce de la baie o cutie de somnifere, pe care le înghite): Acum fiţi cuminţi şi duceţi-vă singuri la culcare. Sunt istovită. Mă culc şi eu... Să nu vă speriaţi, mama are să doarmă mai mult de data asta... (Iese împreună cu copiii).

SFÂRŞIT

15. 12. 1988

AVERTIZARE:

Prin acest text, am vrut să ilustrez desvoltarea unei psihoze. Eroul piesei, Costel Apostolescu, are la început numai tendinţe paranoide: autoritarism, unele idei fixe. În a doua fază, el desvoltă un delir autentic care, temporar se remite. În cele din urmă delirul se instalează definitiv. Surpriza pentru cititor ar putea consta din aceea că, pe măsură ce starea eroului se agravează, el devine tot mai eficient pe plan social: urcă tot mai sus treptele ierarhiei. Exemple edificatoare au fost destule în secolul XX. Surpriza mea, autorul, a venit mult mai târziu când, după revoluţie, am citit un interviu al lui Dumitru Popescu Dumnezeu. El povestea despre agapele pe care le dădea seara fidelilor săi Gheorghe Gheorghiu Dej. Acesta vorbea mai mult singur: uneori cu sine însuşi, uneori cu mesenii, alteori cu meseni imaginari. La unul dintre ospăţuri, el le-a declarat acelora: "Vedeţi, am aicea la piept cheia hambarelor!.." Mi s-a părut extraordinar... Nu găsisem o asemenea metaforă, deşi eroul meu avea exact aceeaşi obsesie. Se pare că liderii comunişti au avut toţi ideile pe care eu le-am considerat nebuneşti, criminale, şi că le-au pus în practică desinvolt.

31. 01. 2008

DRAME DIN TRECUT

N O A P T E A

Comedie tragică în două părţi

1989

Motto: *În jur se cască hăuri disperate,*
Ce moartea-n suflet ne trezesc de noapte.

(DMP)

PERSONAJE:

Spiru Vintilă (un burghez)..... 50 ani

Mia (soţia lui) ..... 42 ani

George Aman (industriaş) ..... 55 ani

Cynthia (soţia lui) ..... 54 ani

Doi îndrăgostiţi: Vlad ..... 23 ani

Emilia ..... 21 ani

Doi elevi de liceu: Gore ..... 17 ani

Sandu..... 17 ani

Ion Colceag (activistul) ..... 48 ani

Gelu Lăzărescu (poetul) ..... 33 ani

Agresorii ..... 38 ani

PARTEA I-a

Scena reprezintă un parc cu alei, havuzuri, arbuşti decorativi şi statui. La o margine a parcului se ghiceşte un cartier elegant. E soare şi tihnă în atmosferă. Oamenii se plimbă liniştiţi pe aleile şerpuite, discutând. Ies, revin. Doi îndrăgostiţi se opresc şi se sărută. Activistul umblă singur, îngândurat, ţinând la spate în mână o carte. Băieţii de liceu fac haz de comportamentul celorlalţi, stând pe o bancă. Poetul este rezemat de balustrada unui podeţ, şi se uită lung şi trist la ceva; din când în când scoate un carneţel din buzunar şi notează. Burghezul şi soţia lui se plimbă paşnic: au ceva de disputat. Toţi par să se bucure de dimineaţa senină de primăvară. Deodată zumzetul primăverii încetează. Se aude un sgomot surd, ameninţător, prelung, straniu. Eroii noştri tresar şi se îngrijorează. Din senin se face întuneric.

SCENA I-a
Vintilă, Mia, Vlad, Emilia, Gore, Sandu, Colceag, Lăzărescu.

VINTILĂ (îngrozit, abia zărindu-se în umbra scenei): Ce este asta!?
MIA: Tu mai vezi ceva?
GORE: Drace, n-am plătit cota la gaze!...
EMILIA: Iubitule, mie îmi este frică...
VINTILĂ (descotorosindu-se de nevastă): Stai liniştită dragă. Există o explicaţie... (către ceilalţi): E cineva prin apropiere?
VLAD: Da.... Suntem doi tineri aici.
MIA: Dumneavoastră mai vedeţi ceva?
VLAD (înaintând o loveşte; tresar amândoi): Vă rog să mă scuzaţi.

MIA: Mă rog, nu face nimica.
GORE: Caraghioşii ăştia am impresia că se pipăie prin întuneric.
SANDU: Mai încet, mă Gore, au să te audă!...
LĂZĂRESCU: Aud parcă voci... Nu am băgat de seamă: e cineva în parc? Cu cine am onoarea?
VINTILĂ: Suntem deocamdată patru. Vintilă, Spiru Vintilă mă numesc, iar pe soţia mea o chiamă Mia.
VLAD: Suntem Vlad şi Emilia, studenţi, dacă vă interesează.
LĂZĂRESCU: Păcat că nu ne putem cunoaşte mai bine. Gelu Lăzărescu, poet. Aveţi vreo idee, despre ce s-ar fi putut întâmpla? S-a anunţat cumva ceva la radio?
VINTILĂ: Nu am avut de ştire de nici o alarmă, domnule. Tu ai auzit de aşa ceva, dragă?
MIA: Nu s-a comunicat nimic la buletinul meteorologic.
VINTILĂ: Să nu fie o acţiune de sabotaj!..
LĂZĂRESCU: Cum să fi putut stinge cineva intenţionat soarele?... Ar fi, în sfârşit un eveniment demn de luat în seamă. Nu se mai întâmplă ceva cu adevărat remarcabil de o eternitate. Dumneavoastră aţi mai auzit de ceva atât de supranatural?
VLAD: Să sperăm că totul nu e decât o eclipsă, şi că va dura puţin. Asemenea eclipse totale de soare instalate brusc s-au mai semnalat în istorie. Unele foarte spectaculoase. Mai ciudat este că nu a fost prevăzută.
VINTILĂ: Şi dacă e vorba de o formă nouă, necunoscută, de agresiune, de un nou război mondial! Cine ştie ce or mai fi inventat. La asta le merge mintea.
MIA: Se petrece ceva foarte grav cred, Spirule. Cun ajungem noi acasă? Dacă se distruge ceva la noi!?... Pe întunericul ăsta, hoţii pradă cât vor.
GORE: Ha Ha Ha... Au şi băgat-o pe mânecă. Le e frică să nu-şi piardă avutul. Îţi închipui cam ce ar avea cineva de furat dela unii ca ei: nişte catrafuse învechite, îngrămădite anapoda, unele peste altele.
COLCEAG: Bateţi câmpii... Nimeni nu ar avea ce să facă cu bunurile voastre.

VINTILĂ: Ne pare bine că ne mai liniştiţi! Dar dumneavoastră cine sunteţi? Nu avem impresia să ne fi cunoscut.
COLCEAG: V-am auzit discutând, şi m-am apropiat. Ion Colceag, activist de partid. Fiţi fără grijă. Totul se va aranja foarte curând. Se vor lua măsuri. Nu de mult am stat de vorbă cu reprezentanţi de seamă din conducere: totul mergea cât se poate de bine. Nu poate fi vorba decât de o defecţiune trecătoare.
GORE: Defecţiune tehnică a soarelui!... Sandule; ce zici, dacă am merge noi să-l reparăm?
SANDU: Propun să-i ungem orificiile cu ulei mineral. S-or fi colmatat. Le destupăm cu andrelele.
COLCEAG: Voi doi vorbiţi prea mult. Cine sunteţi? Păreţi a fi băieţi mari.
GORE: Băgaţi de seamă!... Suntem atât de mari, că pipăim din când în când creştetele brazilor, şi dacă ne supăraţi, vă agăţăm şi pe voi acolo, ca-n pomul de Crăciun!...
SANDU: Bau!
MIA: Spirule, ce ne facem? (Se plânge cu o voce alintată, neobişnuit de tinerească la o femeie matură ca ea) Tu eşti bărbat... Ia o hotărâre... Apără-mă.
VINTILĂ: Nu ştiu, dragă, nu ştiu cum ne vom descurca. Dacă vrei să ştii, nu am nici o idee. Lasă-mă să mă gândesc.
GORE: Apăr-o, Spirule...
MIA: Haide, te rog, noi nu stăm departe... Nu cunoaştem noi drumul spre casă? Să încercăm să îl găsim
VINTILĂ: Pe aşa întuneric, nu mai ştiu nimic. Unde e dreapta şi unde stânga? Parcul ăsta blestemat are zeci de alei întortochiate.
VLAD: Fiţi liniştită, doamnă. În curând se va lumina. Trebuie să se facă lumină. Este imposibil ca o asemenea stare bizară să poată dura la nesfârşit. Dacă doriţi, pot încerca să vă conduc eu.
EMILIA: Vlade!.. Doar nu vrei să mă laşi singură...
GORE: Vlade, nu te lăsa... Nici nu e nevoie să ajungi cu ea acasă. Faci câţiva paşi, şi dai de iarbă!...
MIA: Spirule, simt că înnebunesc. Nu pot să mai rămân în condiţiile astea. De ce nu mă crezi? Eşti dator să mă ajuţi! Nu mă poţi lăsa pe întuneric, batjocorită de toţi. Poate că în

cartierele învecinate e lumină. Drumul există! Să încercăm să-l regăsim.
VLAD: Doamnă, părerea mea este să mai rămâneţi. Nu puteţi şti la ce vă expuneţi. Aicea suntem mai mulţi laolaltă, şi ne putem ajuta.
COLCEAG: Tânărul are dreptate. În câteva minute se va face lumină. Ce dracu !... Trăim în secolul XX.
LĂZĂRESCU (melancolic): Taurul se repede: negru, fioros, ager... cu coarnele înainte, cu capul plecat. Buf!.. O troznitură, şi ţeasta îi e despicată cu lovituri de satâr. Cade îngenunchiat îndărătul sârmei ghimpate secolul XX, cel mai iubit dintre secole.
MIA: Îmi pare rău... Noi vom încerca să ieşim.
VINTILĂ: Nu o cunoaşteţi... Când îşi pune ceva în cap, nu e chip să i-l scoţi. Încăpăţânarea femeilor e nemăsurată. Îţi spun că nu am nici o idee pe unde să o luăm.
VLAD: Sunteţi un laş, domnule. Dacă vreţi să ştiţi părerea mea... estetică, sunteţi un laş!.. Dacă Doamna vă cere să plecaţi, onoarea v-ar cere să o faceţi.
LĂZĂRESCU: Nu mai există aşa ceva, dragule... Ah, cum urâtul din sufletul omenesc răsbate prin valurile de întuneric!.. Din acest urât moral se naşte urâtul organic... Întotdeauna am văzut oamenii decăzuţi. Acum îi socotesc insuportabili.
VINTILĂ: Dar autorităţile ce mama mă-sii fac!? Dece nu ne dau nici o ştire, nici un semn că ar fiinţa, că ar mai exista vreo ordine, că haosul nu a pus stăpânire pe noi, că se încearcă o soluţie cât de anemică pentru ieşirea din impas!? A venit Apocalipsa?
COLCEAG: Fiţi mai atent, ce afirmaţii faceţi. V-aţi obişnuit să mârâiţi, să plângeţi. De unde ştiţi că nu se intreprinde nimic?
VINTILĂ: Haide dragă să mergem... Ai dreptate, m-am scârbit până la urmă şi eu. Trebuie să găsim noi drumul...
MIA (pregătindu-se): Daa.. Sigur... Noi plecăm. Ne iertaţi că nu rămânem cu dumneavoastră. Ne aşteaptă un cămin protector. Acolo numai mă pot simţi eu în siguranţă... Numai să-l găsim în picioare...

VLAD: Curaj!...
MIA: Sper că mâine vom fi cu toţii liniştiţi la casele noastre...Vă mulţumesc că aţi dorit să ne ajutaţi.
LĂZĂRESCU: Mergeţi cu bine...
VINTILĂ: Vă salut, domnilor... Să sperăm că vom reuşi.

SCENA a II-a
Spiru, Mia

Cei doi se învârt aiurea pe aleile din parc.
VINTILĂ: Aşa, încet, mergi încet înainte... Fii atentă pe unde calci... Cine ştie ce capcane ne pândesc...
MIA: Nu te depărta... Stai lângă mine... Tu fii atent la partea stângă a aleii, eu încerc să urmăesc latura dreaptă.... Nu-i aşa? Nu trebuie să ne abatem dela pavaj...
VINTILĂ: Ţine mâinile înainte. Dacă îţi apare ceva în cale, mă anunţi!...
MIA: Aşteaptă... Am impresia că am ajuns la o răscruce.
VINTILĂ: Cred că ai dreptate... Da, îmi amintesc. Sigur... Aici drumul se bifurcă.Trebuie să o luăm la dreapta.
MIA: La stânga.
VINTILĂ: Îţi spun că ţin minte foarte bine!... Mi-am amintit. Drumul făcea la dreapta pe lângă lac.
MIA: Ai uitat de tot. Drumul mergea la stânga, printre copaci.
VINTILĂ: Cum, dragă, am înnebunit? Ştiu drumul foarte bine! O luăm la dreapta pe lângă lac, ocolim golful, parcurgem un arc de cerc, de cam 60 de grade, după care cotim. La dreapta este ieşirea din parc.
MIA: Probabil că atunci când ţi-ai fixat imaginea, veneai din altă direcţie. Aici ne aflăm pe aleia laterală. Dacă o luăm la stânga printre copaci, ajungem aproape direct la ieşirea din parc.
VINTILĂ: Debuşăm pe aleia pe care ţi-am spus eu în Sfântul Dumitru, apoi o luăm pe Sfântul Constantin, la dreapta pe sfântul Elefterie, şi suntem acasă.
MIA: Eşti obsedat. Întunericul ţi-a luat minţile... Ieşim pe aleia din stânga în Sfântul Constantin, apoi la dreapta pe Sfântul

Dumitru şi Sfântul Elefterie, şi ajungem acasă. Blocul al patrulea de la colţ, la etajul patru.
VINTILĂ: Aşa-i.
MIA: Atuncea o luăm la stânga printre copaci.
VINTILĂ (se supune): Mereu trebuie să fac numai cum vrei tu, mereu cum spui tu... De când ne-am căsătorit, nu ai dat niciodată înnapoi, nici cu două degete. Nici măcar ideea de compromis nu ai realizat-o... Se mai împacă oamenii, ajungând la un punct de vedere comun, dacă au un dram de înţelepciune. Cu tine, a trebuit să accept mereu numai ce pretinzi tu, orice năzbâtie...
MIA: Mai bine vezi de latura stângă a aleii, să nu ne rătăcim.
VINTILĂ: Parcă aş fi un novice... un inocent... Află că sunt şi eu şef de serviciu, conduc o întreagă secţiune din Minister. Oi fi ştiind şi eu pe unde se ajunge acasă!.. Port pe umeri responsabilităţi uriaşe, care noaptea nu mă lasă să dorm, oamenii mă respectă: ce ordon eu, execută cohorte întregi de funcţionari scrupuloşi, nenumărate unităţi din toată ţara. Acasă trebuie să ascult de o femeie isterică.
MIA: Ţi-am construit un cămin cum nu au mulţi... Muncesc de dimineaţă până seara: numai eu ştiu cum reuşesc să fac faţă la toate obligaţiile.Vii acasă fără nici o grijă. Te trânteşti în fotoliu şi citeşti reviste cu ultimile ştiri. Seara te instalezi la televizor, în timp ce eu pregătesc masa.... Femeie isterică!...Nu mai mi-ai spus o vorbă bună, de nu mai ţiu minte. Numai pretenţii ştii să ai!... Nu mi-ai făcut un cadou de preţ de ani de zile. Eşti sgârcit şi grosolan, nu-mi pare rău că ţi-o spun!.. Mă laşi pe mine, cu toate obligaţiile zilnice. Măcar dacă aş vedea dela tine un pic de recunoştinţă... Când eram tineri, visam să ne facem o viaţă cum n-a mai avut altcineva pe pământ. Mi-ai promis că vom călători..., că ne vom lua maşină... Totul s-a spulberat.
VINTILĂ: Tu nu vezi dragă în ce vremuri trăim!?... Ah!...
MIA: Ce e?.. Ce s-a întâmplat?
VINTILĂ: M-ai înnebunit cu vorbăria. N-am fost atent la cărare.
MIA: Vino la mine... Aici este asfalt...
VINTILĂ: Nu pot!... Nu mai pot!
MIA: Cum nu poţi!?... Ce vorbă este asta?

VINTILĂ: Se pare că aicea pământul a fost răscolit; am dat de o groapă.
MIA (vine la el): Dă-mi mâna, am să te trag (se ujmeşte să-l tragă): Mmmmh!
VINTILĂ (gemând): Simt că mă afund tot mai adânc...
MIA: Vai de mine, Spirule, nu te lăsa... Fă eforturi... Nu te lăsa... Sprijină-te de marginea gropii... Doamne, dumnezeule, ce s-o fi întâmplat? Lucrurile nu sunt chiar atât de simple, cum am crezut noi... O fi avut loc vreun cutremur, pe care nu l-am simţit.
VINTILĂ: Mă scufund!... Mor!... Moor... Voi muri aici.
MIA (strigă): Ajutor... Ajutoor.... Nu ne aude nimeni!
VINTILĂ: Simt cum isvorăşte ceva nămolos din pământ, care mă înghite. M-am scufundat până la mijloc!..
MIA: Apleacă-te pe marginea gropii. Încearcă să ieşi târâş. Nu te depărta!... Vino înspre mine, aicea e pământ tare.
VINTILĂ: Din cauza ta îndur toate astea. Uite în ce hal m-ai adus. Ţi-am spus să mai rămânem liniştiţi, aşteptând să se facă lumină.
MIA: Va, vai, vai, dragul meu, luptă ce Dumnezeu!... Prea te laşi dus... Fă şi tu un efort, nu se poate să pierim astfel...
VINTILĂ (geme, încearcă să iasă): Până aici ne-a fost... Haaah!.... Haaah!.... Nu pot!... Mai dă-mi odată mâna... Sunt pierdut... Până aici mi-a fost...
MIA: Ascultă!. Hai să acţionăm împreună. Eu trag, tu încerci să te salţi. Hai, acuma!...
VINTILĂ: Haaah!
MIA: Aşaa... Sprijină-te în coate!... Târâe-te pe burtă!... Acuma spre mine... Ţine-te de mâna mea.
VINTILĂ: Haaah!...
MIA: Am reuşit!... Ce spaimă... Ce spaimă...
Se aşază amândoi, gâfâind.
VINTILĂ (după o vreme): La dracu... Nu mai ştiu pe unde să o luăm. Parcul pare a fi desfundat în întregime... Cine ştie ce ne mai aşteaptă de acum înainte.
MIA: Să mergem... Eşti ud până la brâu... Are să ţi se facă frig.

VINTILĂ (se ridică): Nu mai ştiu pe unde s-o apuc... Spune tu!... Suntem pierduţi... Nu mai văd nicio scăpare.
MIA: Drumul e înainte printre copaci (pornesc din nou la drum, orbecăind). Vino!..
VINTILĂ: Ce este asta!?
MIA: Ce se întâmplă?
VINTILĂ: Aleea s-a blocat. Pare a fi un copac... Da, este un trunchi de copac aicea,... prăbuşit peste alee.
MIA: Îl vom trece.
VINTILĂ: Te asigur că, după ce îl trecem, nu mai găsim calea cea bună. Să o luăm mai bine înnapoi.
MIA: Înnapoi crezi că o vei găsi? (Se apucă să escaladeze copacul): Uite, cu puţin efort, reuşeşti... Fir-ar a dracului!...
VINTILĂ: Ce ai păţit?
MIA: M-am sgâriat rău de tot... Aicea sunt crengi rupte. Te urci?
VINTILĂ: Urc.
MIA: Ţine-te bine!... Te ţii?
VINTILĂ: Da.
MIA: Acum coborâm în partea cealaltă. (Sar amândoi copacul).
VINTILĂ: Nenorocirile se ţin lanţ... Până acasă putem să nu mai găsim nici urmă de cartier. Eu nu mai simt oraşul trăind... Blocul s-o fi prăbuşit... O fi fost dărâmat.
MIA: Căminul meu este în picioare.
VINTILĂ: Tu crezi că totul e, cum vrei tu.
MIA: Trebuie să răzbim!...Să nu ne pierdem cumpătul... Apartamentul ne aşteaptă. Gândeşte-te...Vom lua o baie caldă, ne vom curăţa,.. ne vom pune halatele,.. vom mânca... avem totul pregătit. Ne vom odihni şi vom uita de toate astea. Nici nu îţi închipui, cât de repede vom uita. Va fi ca şi când n-ar fi fost. Vor fi de ajuns două-trei zile de repaus.
VINTILĂ: Pe unde vrei să apucăm acum?
MIA: Tot înainte...
VINTILĂ: Dacă mai dau de un obstacol ca ăsta, eu mă opresc. Rămân acolo. Să mă găsească oamenii mort!...
Cei doi ies din scenă ţinându-se de mână.

SCENA a III-a
Vlad, Emilia, Colceag, Lăzărescu, Sandu şi Gore

VLAD: Extraordinar!... Ce întuneric ... Nu se vede nimica. Nici măcar un licăr de lumină. Parcă niciodată întunericul nu a fost atât de dramatic... Ceea ce numeam înunericul cel mai adânc, tot mai avea unele sclipiri, o nuanţă albăstruie. E întunericul perfect, absolut, matematic.
LĂZĂRESCU: Pentru că e revărsat din noi. E magma infernului nostru adânc, care a erupt la suprafaţă. Specia a proliferat excesiv. A transformat preeria şi jungla în antracit... Am trădat principiile noastre. Ne resping stelele.
VLAD: Cât o fi ceasul? Îl am la gât, îl aud ticăind: am avut grijă să îl întorc, dar nu pot şti dacă îl voi mai vedea mergând vreodată. Nu mai îmi e de nici un folos.
COLCEAG: Tinere, la vârsta dumitale eu visam un ev nou. Îl purtam în minte ca pe un soare!... Pe el îl vedeam, în ciuda celor mai mari greutăţi. Nu ştiu cum aţi ajuns atât de desabuzaţi.
VLAD: Ne-aţi promis că în câteva minute se va face lumină. Au trecut ore... poate zile... Sau ani!... Unde e lumina? Nu se vede nici un semn. Cum poţi vorbi atâta de gratuit!?
COLCEAG: O mare lumină!... Cea mai mare lumină care a existat pe pământ. Ea va veni, nu avem nici un dubiu; nu depinde decât de noi. Mai sunt şi greutăţi. Credeţi că totul e lin?.. Voi nu acceptaţi să întâmpinaţi greutăţi, mici eclipse în calea realizării visurilor voastre. Nici un drum cu adevărat nou nu e uşor. Omul trebuie să aibă gândul în permanenţă orientat înainte, către un mare ţel. Acolo este lumina... Acolo e steaua lui. Ea vă va lumina drumul pe întunericul cel mai dens.
LĂZĂRESCU: Nu există înainte, nu există înnapoi!... Nu există decât un prezent continuu, în permanenţă sulfuros. Restul e ficţiune. Dumneata te-ai îndrăgostit de o ficţiune.
COLCEAG: Steaua aceea luceşte .
LĂZĂRESCU: Şi după ce mori!?
COLCEAG: Ea e veşnică.
LĂZĂRESCU: Veşnic e numai vidul.

GORE: Na, că s-au pus pe filozofie!... Întunericul este şi el bun la ceva... Totul e bun la ceva, ar zice filozoful. Pe unii îi trage la somn, pe alţii la filozofie. Ce poate fi mai plăcut? Mâine nu mai mergem la şcoală... Stăm aicea în parc, la iarbă verde, şi fluierăm. Iar ăstora le vine a plânge.
SANDU: Gore, ştii tu ce am eu aici? Ia pipăie...
GORE: Mă, astea parcă ar fi sticle!...
SANDU: Bere!... Şase sticle... Îţi dai seama? Le luasem pentru a ne opri la un picnic după antrenament. Am şi ceva haleală.
GORE: Dece nu spui aşa, măi omule? Ia desfă o mititică din aia, să-mi mai treacă amărăciunea.
EMILIA: Ce ne facem, dacă întunericul persistă. Nu putem rămâne aici la infinit... Soţii Vintilă au făcut bine că au plecat.
COLCEAG: Nişte nebuni... Riscă să-şi rupă gâtul.
VLAD: Dumneavoastră aţi auzit zgomotul acela straniu, care a precedat instalarea întunericului? Venea parcă de la o mare surpare. Poate că acum oraşul nu mai există. Nici urmă de civilizaţie... Poate că au fost milioane de morţi...
EMILIA: Doamna Vintilă era o femeie foarte curajoasă. Părea plăpândă, dar era plină de curaj. Îmi pare rău că te-am certat, când te-ai oferit să o ajuţi. Am fost o egoistă. Tu eşti întotdeauna atât de generos,Vlăduţule...
VLAD (icneşte) : Nu e adevărat, Emilia. Nu sunt deloc generos; sunt rău şi fluşturatec. Exagerezi ca întotdeauna.
EMILIA (încearcă să îl îmbuneze; îl iubeşte foarte mult): Pentru mine eşti o călăuză... Ştii atât de multe... Mă luminezi în permanenţă... Dacă mă compar, sunt atât de proastă... Nu ştiu ce m-aş face, fără dragostea ta.
VLAD: Sfârşeşte Emilia... Nu-mi place exaltarea asta. Faci din mine un erou, şi eu nu sunt. Sunt un om obişnuit... Înţelegi? Vreau să fiu un om obişnuit. Tu mă ridici pe un piedestal atât de înalt, că îmi vine ameţeală. Nu mai pot să suport exaltarea ta. Uneori îmi vine să fug. Auzi, acum o pot spune. Aş prefera să mă dispreţueşti, decât să mă lauzi excesiv... Atunci poate m-aş intimida, şi te-aş dori mai mult.

EMILIA: Cum Vlade, tu nu mă mai iubeşti? Vrei să mă părăseşti, tocmai acum?
VLAD: Întunericul mi-a deschis mintea. Am înţeles că te iubesc, dar nu ca un zeu pe o muritoare. Poziţiile înalte mă sperie, îmi repugnă...Sunt cu totul neînsemnat. Nu am nevoie de nimic mai mult, decât de neînsemnătatea mea. E foarte odihnitoare.
EMILIA: Auziţi cum vorbeşte cel mai eminent student al Universităţii. Toţi spun că va ajunge un mare savant.
VLAD: Asta mă înnebuneşte. Nu voi ajunge nimic, Emilia. Şi chiar dacă voi ajunge, nu îmi va face nicio plăcere. Va însemna să-mi irosesc tot restul vieţii în zadar, pentru plăcerea altora.
COLCEAG: Fiecare om trebuie să aibă un scop în viaţă.
VLAD: Poate scopul de a cerceta. Nu neapărat acela de a găsi. E o deosebire : acela nevrozează. Îmi e greu să vă explic. Emilia mă iubeşte prea mult, şi asta mă face să disper.
EMILIA: Orice ar spune, eu îl voi sprijini. Vreau să-i ocrotesc şansa lui naturală de a se realiza.
VLAD: Dacă nu cumva peste 2-3 ore vom fi cu toţii morţi. Nu e deloc limpede ce se petrece cu noi. Cine ne are în mână. Nu am impresia că necazurile noastre au luat sfârşit, şi nu pot face nici o previziune. Iar tu mă vezi triumfând. E ridicol !
EMILIA: Ascultă, ai încredere, ne vom salva. Iar eu am să îţi port de grijă; am să te te înalţ ca pe un zmeu, până la stele. Tu eşti un suflet aprins, dar inconsecvent. Eu, cu slabele mele forţe, am să te ajut să creşti până la stele.
VLAD (excedat): M-am săturat! Domnilor, dumneavoastră nu ne vedeţi... Să ştiţi că Emilia este o fată frumoasă, superbă, cu o inimă de o bunătate neasemuită, este un înger. Toţi colegii mei de facultate m-au pizmuit de a o fi cucerit. Numai că nobleţea ei mă sufocă. Uitaţi-vă în jurul vostru: totul se clatină. Vreau să iau parte la această clătinare, să sufăr, să mă sbat odată cu ea, să cad. Nu sunt un zeu. Sunt sigur că nu sunt demn de iubirea ei. Prea îmi doresc să mă scald în mocirlă... Prea îmi doresc renunţarea, ca să mă bucur de posesiunea cuiva. Poate că întunericul a venit la timp, pentru a mă lămuri. Văzând-o, nu mai puteam cugeta.

GORE: Hai noroc!... Ha!... E bună... Ce marcă este?
SANDU: Bucegi.
GORE: Grozavă... Ei, cum stăm cu previziunile cosmogonico-istorice, tovarăşul activist? Ne dregem, ne dregem? Fără îndoială că dumneavoastră aveaţi totul în plan. Oţi fi planificat şi întunericul!... Parcă spuneaţi că în câteva minute va înceta.
COLCEAG: Dumneata am impresia că te bucuri de calamitatea care s-a abătut asupra noastră. Există calamităţi naturale, dintotdeauna au existat. Nu le putem preveni. Mai aşteptăm o oră, două... Pe urmă va trebui să discutăm. Vom lua măsuri ca să ne smulgem din strânsoarea grădinii. Vom stabili un itinerar, pe care să mergem grupaţi împreună. Vă sfătuiesc să veniţi cu noi. Cei doi care au plecat singuri, nu cred că au făcut bine. Vom porni-o în grup. Cine ştie? Poate e nevoie de noi.
LĂZĂRESCU: Veţi porni-o unde?
COLCEAG: O vom lua către centru.
LĂZĂRESCU: Există centru? Dumneata chiar crezi că există un sens? Centru al cui? Centru al cataclismului? E un cuvânt gol. Ne-am amăgit atâta vreme... Măcar întunericul să ne fi învăţat că nu există nimic, el căruia noi i-am dat un cuvânt plin şi pompos, deşi este nimicul însuşi, chintesenţa nimicului.
COLCEAG: Nici dumneata nu exişti, chiar dacă nimic nu se vede? Pipăie-te, gândeşte, mişcă mâinile, vei constata că exişti!
LĂZĂRESCU: Cu atât mai puţin eu... De mult mi-am epuizat toate speranţele. Nu mi-au servit la nimic. Visuri, fulgerând cerul gol, între a fi şi a nu fi. A merge spre centru, e ca şi cum ai şti unde te găseşti!... Suntem pierduţi, şi de noi nu are nevoie nimeni. Dacă ar fi avut,.. ne-ar fi căutat ei pe noi.

SCENA IV-a
Aceiaşi plus Mia şi Spiru Vintilă

Din partea stângă a scenei, opusă celei în care soţii Vintilă au plecat, se aud gemete.
MIA: Aaaah... Aaaah... Aaaah... Nu mai pot... Mergem de atâta timp... Am pierdut complet noţiunea direcţiei.

VINTILĂ: Sprijină-te de braţul meu. Nu mai are importanţă cum mergem, repede sau încet... Când vom obosi, ne oprim.
COLCEAG: Ei, dar ăştia sunt prietenii noştri!
EMILIA: Familia Vintilă!
VLAD: S-au întors...
COLCEAG: Băieţi, voi cred că staţi pe o bancă... Fiţi aşa de buni, şi cedaţi-o acestor oameni... Sunt extenuaţi.
GORE: De fapt, în iarbă e mult mai bine decât aici.
MIA: Cred că are dreptate. Aş prefera să mă întind.
VLAD (îşi scoate vestonul, şi îl întinde pe jos): Luaţi haina mea... Poftiţi, aşezaţi-vă fără grijă.
COLCEAG. Aşa... Acum spuneţi-ne ce aţi păţit pe unde aţi trecut. Cum de v-aţi întors înapoi?
VINTILĂ: Am pierdut drumul. De fapt, nici nu cred că l-am urmat vreodată cu adevărat. Tot rătăcind, ne-am întors aicea, de unde am plecat.
COLCEAG: În parc aţi mai întâlnit şi alţi oameni?
VINTILĂ: Aveam uneori impresia că intersectam nişte grupuri care bâjbâiau însă, fiind întuneric, nu le-am putut contacta, deşi treceau la doi paşi de noi.
COLCEAG: Aţi reuşit să ajungeţi până la margine?
VINTILĂ: Lucrul este extraordinar de greu. La început credeam că va fi uşor, că una două ne vom regăsi într-un cartier cunoscut. Stând aicea, nu puteţi şti ce s-a petrecut. Nici nu vă daţi seama... Parcul e complet răscolit.
COLCEAG: Imposibil!
VINTILĂ: Copaci prăbuşiţi, iarbă răvăşită, gropi adânci, ape revărsate... A trebuit să trecem obstacole din cele mai mari. Cu greu am reuşit să ajungem la marginea parcului, fără a şti dacă eram la poarta pe care o căutam. Acolo drumul ne-a fost barat de dărâmături risipite. Am avut impresia că se dărâmase o clădire impozantă. Pretutindeni se auzeau gemete de oameni muribunzi.
COLCEAG: Ceea ce spuneţi este de necrezut. Poate că este interpretarea dumneavostră proprie, generată de sapimă, a situaţiei. Cine ştie ce semnificaţie are acest coşmar.

VINTILĂ: A fost îngrozitor!... Oraşul părea bântuit de cataclism în continuare. Ne-am speriat, şi am luat-o înnapoi înspre parc. Pentru a reajunge din nou, după multe peripeţii, aici în preajma dumneavoastră.
LĂZĂRESCU: Noroiul curgea din cer... Când am deschis ochii, eram îngropaţi.
COLCEAG: Le vor mai descrie mulţi... Toate astea nu sunt decât vedenii de oameni îngroziţi: delirul sumbru al anxioşilor.
EMILIA: Dar dacă oamenii spun că au văzut ceeace povestesc!
VLAD: Somnul raţiunii zămisleşte monştri.
LĂZĂRESCU: Vă va veni vouă rândul... Pregătiţi-vă să fiţi şi voi măcelăriţi... Şi, mai ales, nu aveţi vreun dubiu: fiecare dintre voi o meritaţi.
VINTILĂ: Gemetele acelea care veneau de sub dărâmături, mă obsedează şi acuma.
COLCEAG: Nu trebuia să plecaţi singuri. Noi v-am sfătuit să rămâneţi aici. Frica v-a înnebunit. Lucrurile nu au cum să fie aşa cum le descriaţi dumneavoastră. Este o halucinaţie generată de prejudecăţi şi de spaimă. Odihniţi-vă... Dormiţi puţin... Când vă veţi trezi, vă veţi simţi...

În depărtare se iscă un zgomot nelămurit care creşte. Se aud copitele unei turme de bivoli alergând şi mugete. Eroii rămân încremeniţi. Cavalcada pare a fi trecut prin apropiere.

GORE: Bă, Sandule, e lată!...
EMILIA: Înspăimântător... Pare să fi fost o turmă de bivoli, alergând fără stăpân.
VLAD: Nu putem şti ce a fost în realitate.
LĂZĂRESCU: Afară, câinii turbaţi aleargă pe străzile ţepene. Supravieţuitorii privesc cu jind prin uluci... noaptea lunatică.
MIA: Acum credeţi?
EMILIA: Dacă se întorc şi trec peste noi, vom putea fi sdrobiţi.
VLAD: În ritmul ăsta pot călca în picioare orice, pot răsturna orice: nu mă mir că au mai fost şi victime.
VINTILĂ: Cataclismul nu putea fi povocat numai de ei.
COLCEAG: Mai degrabă au fost scăpaţi dela o fermă, şi acum aleargă şi răstoarnă buimăciţi tot ce întâlnesc în cale.

MIA: Eu nu mai pot rezista... Sunt la capătul puterilor...
VLAD (ducându-se lângă ea): Păstraţi-vă calmul, doamna Vintilă... Cât ne stă în putere, vă vom apăra... (o ia în braţe; ea i se oferă cu pasiune).
EMILIA: Vlade!...
VLAD: Sunt aici.
VINTILĂ (povesteşte): Când eram mai tânăr, lucram la o fermă agricolă. Nu eram însurat... Îmi făcea de mâncare o babă. În fiecare zi, la ora prânzului, mă duceam să iau masa la ea. Stătea cocoţată pe un deal, într-o casă prăvălită de munte, având numai o capră, care păştea liniştită pe tăpşan. Drumul pînă la ea traversa un islaz din spatele primăriei, unde păşteau taurii. Pe urmă, treceam un podeţ, şi urcam malul. Mi se spusese să merg fără grijă, pentrucă patrupezii nu fac nici un rău. Într-o iarnă, plecasem de sărbători până acasă. Mă mai repauzam astfel şi eu, din când în când. La întoarcere m-am mirat că nu-l mai zăream pe Ion, îngrijitorul dela staul. Într-o zi, taurii se înfuriaseră, s-au luat după el, l-au ajuns, şi l-au strivit de gardul primăriei. Apoi l-au pisat cu picioarele şi l-au luat în coarne, până l-au omorât.
COLCEAG: O astfel de turmă zănatecă, poate strivi o maşină, cu oameni cu tot. Dacă se îndreaptă din nou încoace, suntem cu toţii pierduţi.
GORE: Ehei, parcă nu mai suntem aşa de siguri.
EMILIA: Totul depinde numai de şansă... Aş putea face un calcul matematic al probabilităţii întoarcerii lor pe acelaşi traseu. Ea depinde de libertatea lor de mişcare, şi de viteza pe care o au. Le cunoaştem. Cred că şansa de a se întoarce exact în direcţia asta este mai mică de 10%.
VINTILĂ: Dar posibilitatea mi se pare uriaşe, domnişoară. Căci atunci nu am mai avea nici o posibilitate de a le rezista! În faţa lor nu se poate intreprinde nimica. Sunt forţe oarbe, nu poţi nici să te aperi, nici să le ocoleşti.
SANDU (intervine timid): Mă scuzaţi... Îmi daţi voie să intru şi eu în vorbă? Ar mai fi o soluţie, una singură. Eu sunt dela ţară. Pot să vă spun că, uneori, cât sunt de puternici, taurii se mai tem de ameninţările celor care îi păzesc. Neavând arme, cu care să îi

oprim, nu ne rămâne decât să fluierăm din toate puterile în momentul când se vor apropia. Să facem cât mai mare gălăgie. Poate vom reuşi să-i determinăm să-şi schimbe direcţia.
EMILIA: Vlade!
VLAD (se ridică): Da, am auzit. Ideea e bună. Sandu te chiamă!
SANDU: Da, pe mine mă chiamă Sandu, iar pe prietenul meu îl chiamă Gore... Vreţi puţină bere? Va trebui să beţi din sticlă, unul după altul... Pahare nu avem.
COLCEAG: Vă mulţumim... Să servim întâi femeile... Unde sunteţi? Veniţi încoace... (Le dă pe rând să bea femeilor, apoi bărbaţilor): Domnul Vintilă...
VINTILĂ: Aici.
COLCEAG: Ia şi dumneata...
VINTILĂ: Mulţumesc.
LĂZĂRESCU: Eu nu beau.
COLCEAG: Vlade, unde eşti? E rândul dumitale.
VLAD (după ce bea): A mai rămas o picătură şi pentru Domnul Colceag. Viaţa noastră nu va fi uşoară...
COLCEAG: Dece oare nu se luminează!? Nu pot înţelege ce s-a întâmplat.
LĂZĂRESCU: Probabil că multe nu înţelegi dumneata. Dealtfel ca noi toţi. Adevărurile au adeseori caracter relativ, sau chiar contradictoriu. Iar dumneata iubeşti absolutul. Şi atunci credeţi că puteţi organiza totul cu mintea voastră penibilă. Pregătiţi revoluţii, manipulaţi masele... Faceţi totul, cum vă taie capul. Un om ca dumneata crede că poate face natura să se comporte aşa cum vrea el. În timp ce natura îşi are regulile ei de acţiune, imuabile. Când spun natura, înţeleg natura vie: vegetală, animală sau umană. Eu te asigur că ele se vor răzvrăti într-o zi, şi te vor pedepsi pentru prezumţiozitatea dumitale . Dacă nu o vor face, va fi vai de capul lor. Acuma ştiu. Dumneata eşti capabil să le duci la pierzanie.
COILCEAG: Eu m-am identificat întotdeauna cu cerinţele maselor: am făcut numai ce îşi doreau!...
LĂZĂRESCU: Cu ele laolaltă, dumneata ai o capacitate de distrugere uriaşe, tot aşa de oarbă ca a turmei de tauri, care

tocmai a trecut. Pe mine însă, mă dor idealurile mele. Din partea mea de acum înainte poţi să distrugi ce vrei.
VLAD (o regăseşte pe Mia): Mia?... Vino, Mia!... (O ia de mână şi se retrag din nou în partea opusă a scenei).
EMILIA: Gelule, de unde ştii dumneata cum gândeşte domnul Colceag, ca să îi aduci asemenea acuzaţii!? Astăzi trebuie să fim uniţi. Se petrec lucruri dincolo de înţelegerea noastră. Trebuie să fim uniţi... Ameninţarea e foarte mare.
LĂZĂRESCU: Care ameninţare!? Ştiţi măcar despre ce este vorba? Dacă nu era necesar un purgatoriu!... Nici nu vă daţi seama că aţi devenit total confuji, aproximativ animalici...
EMILIA: Dumneata nu simţi ameninţarea care pluteşte, chiar nu te înspăimântă anomalia pe care o trăim?
LĂZĂRESCU: Oho, şi încă cum!... Numai că pe mine anomalia nu mă înspăimântă de azi, de ieri, pe mine ea mă înspăimântă din totdeauna. Când nu ai nici o şansă de a realiza ceeace visai, trebuie să suporţi tortura unei vieţi de învins. Sunt aşa de convins că suntem damnaţi, că nu avem nici o şansă, că tot ce am făcut a fost rău, încât m-am hotărât să renunţ... Dacă vreţi, ne putem sinucide împreună. Ar fi cea mai lucidă soluţie, arătând că aicea ne-am strâns un grup de oameni inteligenţi.
EMILIA: Oribil!... Gelule ceeace spui, e oribil. Cum poţi fi atât de defetist!... Lupta noastră, toată speranţa noastră, este supravieţuirea.
LĂZĂRESCU: Pentru ce?
VINTILĂ: Dar bine omule, pentru a trăi!... Omul ţine la viaţă.
LĂZĂRESCU: Nu omul, vieţuitoarea. Cei ca dumneata. Omul nu poate supravieţui oricum, în orice condiţii.
EMILIA: Toată spaima noastră este dovada acestei speranţe ameninţate. Suntem atât de mărunţi, de neputincioşi... Ăştia suntem... Cum să mai adăugăm împotriva noastră şi propriile noastre puteri... Ar fi profund imoral...
SANDU: Cred că ai dreptate, Emilia. Noi am râs cât am râs, ni se părea totul foarte nostim, nu mai trăisem o asemenea experienţă. Acum însă, parcă ar fi timpul să facem ceva... Eu şi Gore ne-am hotărât să plecăm.

VINTILĂ: Băieţi, parcă era vorba să rămânem împreună. Credeţi-mă, noi am încercat. A fost o încercare eşuată. Nu v-aş sfătui să procedaţi la fel. S-ar putea să mai avem nevoie de ajutorul vostru.
COLCEAG: (încearcă să îşi revină după acuzaţiile care i s-au adus): Da... Poate că tovarăşul Lăzărescu are dreptate... Încep să-mi schimb părerile... Într-adevăr, capacitatea mea de înţelegere este limitată. Poate că într-adevăr am fost prezumţios... am supraevaluat... Nu pot deloc pricepe ce se întâmplă. Este pentru prima dată când mă simt exclus dela adevăr. Cred că mă aveţi de fapt de partea voastră....

SCENA a V-a
Vlad, Mia

Cei doi, retraşi, îmbrăţişaţi, discută cu voce joasă.
VLAD:Te iubesc. O, te iubesc mai mult decât am iubit vreodată!
MIA: Vlade, eu sunt mult mai în vârstă decât tine... Nu te lăsa sedus de întuneric!...
VLAD: Câţi ani ai?
MIA: Sunt măritată!... Soţul meu e aici!... Când mă va striga, vom pleca împreună.
VLAD: El nu te iubeşte!...
MIA: Ce ştii tu... Eşti un copil... Aşa e-n căsătorie... O legătură de alt fel, decât cele pe care le cunoşti tu... Un sfert prietenie, un sfert afacere, un sfert teamă de singurătate, un sfert iluzie...
VLAD: Eu te iubesc de toate patru sferturile, şi pătimaş!... M-ai fermecat... Mă simt ca-n transă. Lângă tine mă încălzesc!... Am senzaţia că datoria mea este să-ţi redau libertatea. Cred că şi tu eşti alta acum (O sărută).
MIA: Vlade, ascultă-mă... Este o experienţă extraordinară, la care nu mai speram!... Mi-e foarte frică!...
VLAD: Lasă-te în voia sorţii, cu toţii suntem acum în voia sorţii...
MIA: În voia nopţii!...
VLAD: Numai tu mă faci fericit...

MIA: Mă tem de fericire. Ea îmi poate arde sufletul definitiv... Tu eşti tânăr... Vei rezista.
VLAD: Ce fericire... Să mi te dai mie...
MIA: Emilia e o fată pentru tine. Eu îi fur acum puţin din fericirea ei. O fac conştientă, fără să-mi pară rău. Va avea parte de ea în viitor mai mult decât mine.
VLAD: Emilia nu mă iubeşte pe mine... Ea îşi iubeşte idealurile. În tine regăsesc ceva cu adevărat cald, pătimaş. omenesc... Întrevăd raiul.
MIA: Dacă m-ai vedea... ai mai spune oare asta?
VLAD: Tu nu poţi fi urâtă... Refuz să cred că eşti urâtă.
MIA: Mă faci atât de fericită!... Nici nu îţi poţi închipui...
VLAD: Acest om care te sileşte, este un monstru!... Îmi pare aşa de rău că nu te-am cunoscut mai demult...
MIA: Mai demult... Când? Eşti abia în pragul vieţii: un mugure înflorit. Eu sunt la capătul ei.
VLAD: Cum poţi spune asta!...
MIA: Viaţa unei femei sfârşeşte repede.
VLAD: Femeile trăiesc mai mult decât bărbaţii.
MIA: O, nu femeile... Umbrele lor.
VLAD: Lasă-mă să te îmbrăţişez (cei doi se sărută).
MIA: Fac o prostie atât de mare... Trăiesc!... Tocmai acum , în situaţia noastră cumplită, disperată, când oamenii suferă, mor, când pretutindeni viaţa este sub semnul întrebării.
VLAD: Să ne frământăm şi noi ca ei, gândindu-ne că vom muri?
MIA: Ne vom rata moartea.
VLAD: Lângă tine moartea nu poate veni. Ea va fi tot o fericire veşnică.
MIA: Eşti aşa de drăguţ! (Cei doi se mângâie pătimaş).
VLAD: Cum poţi trăi cu omul ăla... Puţin îi pasă unde eşti... Se teme numai pentru viaţa lui.
MIA: Ce ştii tu!... E obosit... A avut o carieră lungă, care nu i-a mers uşor. Cum să mai poată fi sensibil la necazurile altora? Inima lui e obosită de propriile-i necazuri. S-au îngrămădit cu timpul acolo, în inima lui, cât un munte. Şi eu, în momentele

mele bune, mă tem pentru el... Într-o zi, inima aceea prea plină s-ar putea sparge.
VLKAD: Sper că nu aveţi copii.
MIA: De ce speri? E adevărat... Asta e nenorocirea. Ne plictisim singuri, uneori atât de rău, încât ajungem să ne muşcăm. Ne sâcâim, ne face plăcere să ne mutilăm reciproc. Într-o viaţă lipsită de prospeţime, certurile rămân ultima plăcere, singurul divertisment.
VLAD: Îţi voi face eu un copil!... Aş vrea să aud sburdând un copil dela tine, o fetiţă care să aibă glasul tău...
MIA: Ai înnebunit!... Doamne, ce nebunie... Ai răsturnat oare firea, definitiv? Faci din ziuă noapte, din ordine haos, viaţa însăşi o întorci către început... M-am odihnit!... Mă simt atât de bine, de parcă viaţa mi-ar fi oferit astăzi cea mai minunată zi... Acuma însă începe să mi se facă frig. Ţine-mă strâns. Mi-e teamă că, după lumină, vom pierde şi căldura.

SCENA VI-a
Toate personajele

Un reflector roşu începe să exploreze spaţiul.
EMILIA: Vlade, dece ai amuţit?
VLAD (pentru Mia): Iartă-mă, trebuie să mă duc la ea...
MIA: Pleci? Ai văzut că iubirea noastră nu poate să dureze?
VLAD (o sărută): Fii liniştită... iubire... Voi reveni.
EMILIA: Vlade?
VLAD: Ce s-a întâmplat, Emilia... Te supără ceva?
EMILIA: Unde ai dispărut? Parcă nu mai erai în preajmă.
VLAD: Dar de unde!... Unde era să plec... Sunt aici.
EMILIA: Am impresia că suntem spionaţi.
VLAD: Ce ţi-a venit!... De către cine?
EMILIA: Tu nu simţi ceva în aer? E ceva, cineva ne urmăreşte.
VLAD: Vezi-ţi de treabă, Emilia... Linişteşte-te... Hai, linişteşte-te (o mângâie).
EMILIA: Înţelege... Nu îmi e frică... Dar am o senzaţie ciudată... Ca şi când cineva ne-ar urmări.

VLAD: Ce ar fi aşa de interesant la grupul nostru!?
EMILIA:Nu ştiu, am totuşi impresia stranie că suntem urmăriţi.
VLAD: Ce nebunie! Parcul e pustiu. Lumea are alte probleme...
EMILIA: De unde ştii?
VLAD: În orice caz, informaţia păstreaz-o pentru tine. Nu îi mai alarma şi pe ceilalţi. Sunt deja destul de speriaţi.
EMILIA: Te rog să nu mai pleci de lângă mine...
VLAD: Unde să plec, fetiţo? Ţi-am mai spus, sunt aici... Mă crezi în stare să te părăsesc?

Lumina roşie colindă scena.

EMILIA: Uite, acum am avut iar senzaţia că ne-a scrutat cineva.
VINTILĂ: Ce şuşotiţi voi acolo? Mia, unde eşti?
MIA: Aici, Spirule... M-am odihnit...
EMILIA (adresându-se tuturor): Vreau să vă spun... Nu ştiu ce importanţă poate avea... Am impresia că suntem suspectaţi. Cineva ne urmăreşte, şi noi habar nu avem.
VLAD: Emilia are halucinaţii... Întunericul prelungit ascute simţurile. Crede că vede, ceeace nu se poate vedea.
VINTILĂ: Vorbeşte mai clar; ce simţi, fetiţo?
EMILIA: Am senzaţia că cineva se uită la noi.
SANDU: Curios!... Am avut şi eu impresia că m-a luminat cineva... Deşi nu am văzut nici o lumină... Doar o adiere de căldură, ca atunci când te afli în bătaia unui reflector.
COLCEAG: Vorbiţi serios? Staţi vă rog pe aproape. Poate va trebui să întâmpinăm un atac... Nu-l putem prevedea în umbră.
VINTILĂ: Alta acum!... Suntem supraveghiaţi... Exact ce ne lipsea... Ce ne vom face şi cu supravegherea asta!?
MIA: Nici o grijă... Ne vom obişnui!...
VLAD (desamăgit): Pe cine să intereseze ce facem noi!?
COLCEAG: Poate că sunt unii, care vor să ştie cum se poartă toţi ceilalţi oameni.
VLAD: În ce scop? Ai cunoscut dumneata asemenea inşi? Cine sunt ei? Adevărat că ar putea fi mai periculoşi decât taurii.
MIA: Acum m-a cuprins şi pe mine o senzaţie neplăcută, de nelinişte şi disconfort.
VLAD: Curios, femeile sunt mai sensibile decât noi.

VINTILĂ: Eu refuz să permit ca unii să caşte ochii în gura mea!
LĂZĂRESCU: Forţele armate ale inamicului au pătruns pe teritoriul nostru. Au distrus cu şrapnele, mitraliere şi tunuri oraşe şi sate. Ne jucăm!
COLCEAG: Dumneata baţi câmpii! Situaţia este foarte gravă. Confabulezi.
LĂZĂRESCU: Poate că ştii dumneata ce spui!...
EMILIA: Să nu intrăm în panică. Să ne prefacem a fi indiferenţi, pentru ca urmăritorii să nu-şi dea seama că-i suspectăm.
MIA: Presimt că nu va mai trece mult, şi vom avea o vizită.
VLAD: Fetelor, nu vă alarmaţi. Deocamdată este linişte.
GORE: Nu înţelegeţi că suntem vânaţi!? Poate că în momentul ăsta se judecă soarta noastră. Nu ar fi mai bine să ne dispersăm?
COLCEAG: Staţi pe loc!.. Nu pleacă nimeni!.. Vom porni-o cu toţii, în mod organizat. Tovarăşul Vintilă, spune, în ce parte aţi luat-o dumneavoastră? Vom urma acelaşi traseu, în grupuri mici. Ne vom reuni din când în când, în punctele nodale. Trebuie să ne salvăm!
VINTILĂ: Am luat-o în direcţia pe care o consideram noi Vest... În spatele meu este o alee largă.
COLCEAG: Foarte bine. Şi pe urmă?
VINTILĂ: După 400 de metri a apărut o bifurcaţie. Acolo Mia a pretins că drumul merge spre sud.
COLCEAG: Aţi avut dificultăţi de întâmpinat pe această porţiune?
VINTILĂ: Da. De o parte şi de alta a aleii erau gropi. După alţi 200 de metri a trebuit să escaladăm numeroşi copaci doborâţi, care baraseră drumul.
CLCEAG: Foarte bine. Ajunge. Regrupare la copacul căzut!... Vom pleca în ordine, cum am venit, câte doi, câte trei, menţinându-ne la o distanţă convenabilă, dela care să ne putem veni în ajutor. Sunteţi de acord cu planul meu?
VLAD: Planul e bun. Cred că e timpul să mergem.
COLCEAG: Eu zic să o ia înainte familia Vintilă, care cunoaşte drumul. Ne vor da de ştire de poziţia în care se află, fluierând.

VINTILĂ: Bine, sunt de acord. Ascultaţi: voi fluiera în felul ăsta (face ca o bufniţă). Eşti gata, dragă? Ţi-ai luat geanta?
MIA: Da... M-am mai odihnit... Cred că pot merge.
SANDU: Staţi!
COLCEAG: Ce mai este?
SANDU: Aud sgomot.
MIA: Or fi declanşat un atac.
COLCEAG: Nu aud nimic.
SANDU: Fiţi atenţi... Tropăitul!...

Tropăitul, într-adevăr, se aude din nou. La început depărtat, apoi din ce în ce mai puternic, din ce în ce mai brutal, din ce în ce mai aproape. Personajele sunt înnebunite de groază (cu excepţia poetului, care rămâne ascultând amărât). Reflectoarele roşii investighează furibund scena.

VINTILĂ: Vin!...
MIA: Să ne ascundem!...
COLCEAG: Nu avem unde ne ascunde.
EMILIA: Vlade, ia-mă în braţe, nu mai pot suporta...
GORE: Lua-v-ar dracii!... Mă auziţi? Lua-v-ar toţi dracii! Vă declar, ca să mă ţineţi minte: vă trimit la toţi dracii... Eu nu glumesc...
MIA: Spirule, iartă-mă... Iartă-mă pentru tot ce te-a supărat.
VINTILĂ: Ţine-te bine de mine. Nu te pierde cu firea... Poate vom rezista.
COLCEAG: Se apropie. Cred că sunt la cel mult o jumătate de kilometru!...
SANDU: Ascultaţi-mă, când vă spun să fluieraţi, fluieraţi!
EMILIA: Ce mă fac!.. Eu nu pot să fluier!...
VLAD: Dacă nu poţi să fluieri, ţipă şi tu cât poţi...
VINTILĂ: Dumnezeu să ne ajute!...
GORE: Dacă am avea arme, am putea riposta... Cu câteva puşti am putea prăvăli primele dobitoace, iar celelalte s-ar dispersa.
COLCEAG: Vedeţi bine că nu avem. Ascultaţi-l pe Sandu. Fluieraţi!

Pe fondul tropăitului, personajele sunt cuprinse de o isterie sălbatecă. Încep să se agite, să ţipe, să fluiere. Femeile plâng. Gelu Lăzărescu râde cu un râs homeric, dement, provocator.

PARTEA II-a

Acelaşi decor. O lumină roşie inundă permanent scena. Personajele satu abătute, fiecare în colţul său.

SCENA I-a
Gelu Lăzărescu, Emilia

EMILIA: A avut deeptate Mia... Ne obişnuim. Ameninţarea care persistă, a devenit aproape insuportabilă, ne simţim în continuare spionaţi, urmăriţi, bombardaţi poate de cine ştie ce particole dăunătoare; fiecare secundă este chin, speranţa s-a chircit în sâmburele ei unic, şi totuşi...existăm, trăim, ne mişcăm în aparentă libertate! Încă mai credem că însemnăm ceva.
LĂZĂRESCU (vorbeşte încet, dureros, cu multe pauze, ca un om foarte obosit): Dumneata poate; pentru a şti cât valorezi trebuie să te confrunţi un timp cu tine însuţi, ceeace nu fac decât puţini.... Cei care o fac, ştiu întotdeauna în sinea lor că nu înseamnă nimic, chiar dacă o neagă.
EMILIA: M-ai înţeles greşit. Nici eu nu cred în importanţa mea. Ar fi ridicol. Ce sunt eu? O fată la vârsta marilor întrebări. Până de curând mă frământam ca să aflu. Acum starea de încordare a sterilizat şi această ultimă aspiraţie. Mă întreb dacă mai existăm. Şi totuşi, eu nu pot să nu cred în importanţa celorlalţi. Îi simt, şi fiecare om de aicea mi se pare însemnat, chiar şi Gore, oricât de ştiurlubatic ar părea el. Fiecare om este important Gelule.
LĂZĂRESCU: Vlad în primul rând, fără îndoială...
EMILIA: Poate că în primul rând dumneata.
LĂZĂRESCU: Cum ai ajuns la geniala concluzie?
EMILIA: Discursul dumitale e deosebit. E o iluzie că trebuie să vezi neapărat un om pentru a-l distinge...Este suficient să îl auzi.
LĂZĂRESCU: Te-au impresionat desgustul meu, boala. În fiecare clipă stomacul, dela cardia la pilor, ca o meduză se

contractă, spre a-mi asvârli ruginie în obraz ruşinea, de a trăi exaltat într-o lume ridicolă. Suntem monstruoşi cu toţii, fără excepţie. Suntem însă unii care excelăm: am clacat. Orice boală evidentă şi incurabilă impresionează naturile tinere.
EMILIA: Te plâng. Încearcă să te readuni, să te reîncarci. Dumneata însemni cu adevărat ceva din adânc. Ne-ai putea ajuta pe noi toţi.
LĂZĂRESCU: Mă înnăbuş... Picioarele îmi tremură, ca ale unui bătrân flenduros, traversând liniştit strada. Urăsc lumea noastră. Mediocritatea ei mă ucide. Veşnica ei trăncăneală macină în gol. Orişice văd, orişice aud, inclusiv acum, este plat ca marea!...
EMILIA: Dar înţelege că noi, oamenii simpli, avem nevoie de lumina unora ca tine, pentru a ne colora.
LĂZĂRESCU (râde amar): Lumina nu străpunge întunericul, Emilia. Tu nu vezi? Nimic nu renaşte, nimic nu irumpe, nimic nu pare veşnic... Îmbătrânim... Oamenii nu vor vedea, nici după ce se va risipi întunericul. Simţul vederii li se va atrofia. În schimb, bănuiesc că instinctele li se vor ascuţi. Vor deveni aproximativ animalici.
EMILIA: Pari chinuit... Probabil ţi-ai fixat prea mari aspiraţii...
LĂZĂRESCU: A căuta imposibilul... obosit de soare. A contempla aerul: drum infinit, punct de fugă... Căutarea poate arde sufletul nepregătit. Întunericul a venit la timp, pentru a-mi pansa desamăgirea. Mie îmi prieşte. Îmi oferă certitudinea că adevărul este de negăsit.
EMILIA: Căutarea adevărului nu poate avea sfârşit.
LĂZĂRESCU: Dumneata eşti atât de încrezătoare... Parcă ai veni din secolul al XVIII-lea, nu din secolul în care trăim. Acei oameni erau perfect împăcaţi. Pe pământ se bucurau de viaţă, în cer se bucurau de eternitate. Totul li se părea rezolvat. Odată cu romantismul, o enervare a cuprins spiritele, până la acest întuneric ultim, pe care îl trăim. Totu-i negru. Furtuna ne împresoară. Macii îşi deschid potirele spre a fi violaţi. Măcelăriile, locuri care cresc tensiunea, unde sunt ele în opera lui Bach?
EMILIA: Poate dispărea ceva definitiv?

LĂZĂRESCU: Înclin să cred că da. Dinosaurii au dispărut definitiv.Tot astfel poate să dispară şi civilizaţia noastră: vlăguită de propria-i disperare, aneantisată prin scepticism.
EMILIA: Şi crezi că nu ne mai poate salva nimic!?
LĂZĂRESCU (după o pauză): În bombă este explozia şi răbdarea!... Senzaţionalul în cămaşe de forţă. Dar răbdarea noastră nu are margini... Nici o rachetă spre veşnicie fără foc sacru... Nici un drapel fără biblie!...
EMILIA: Pe dumneata ar trebui să te salveze creaţia. Ea ar trebui să-ţi servească imboldul de a exista.
LĂZĂRESCU (pauză; parcă obosit de a fi vorbit prea mult): O... frumuseţea!. Nevoia de a da!... Nu am spus niciodată un lucru frumos, pe cât aş fi vrut. Unde să-l fi găsit? Adevăratul lui loc, anii tineri. Eram aşa izolat... Unicul zeu pe care l-am reflectat a fost cerul. Nu a existat niciodată un ins căruia să-i pot spune: „În tine văd cerul!... Pot să mă uit în tine atât de adânc, până la mii de ani lumină... Văd,... văd milioane de sori încolăcindu-se într-un vârtej uriaş. Mă pierd în tine ca-ntr-un ocean de ninsori". Nu s-a ivit niciodată ceva atât de sublim, încât să mă facă să emit o melodie perfectă... Acum, prea târziu, sunt refractar la orice. Voi trage obloanele peste sufletul meu îngheţat... Ignoraţi-mă, cum ignora-vă-voi eu.
EMILIA: Gelule, încearcă să mă vezi!.. Eu sunt frumoasă... Nu o zic numai eu... Când se va ridica perdeaua de umbră, când se va risipi ceaţa, va ploua cu lumină. Vom avea altă viaţă. Tu ar trebui să o întrevezi, spre a ne o învăţa virginală nouă.
LĂZĂRESCU: Pe un pat alb, o femeie întinsă cu spatele se ghicea sub un voal... A ridicat o mână, întorcându-se dintr-o parte... Era moartea... M-am culcat lângă ea cu ardoare.
EMILIA: Mă sperii cu acest discurs straniu. Dece eşti atâta de rău cu mine?
LĂZĂRESCU: A fost un vis.
EMILIA: Îmi e aşa de frică... Setea mea de frumos ar fi în stare să renască frumosul... Setea dumitale de întuneric ar fi în stare să-l eternizeze. Oare trăirile noastre nu s-ar putea contopi? Vlad nu pare să mai aibă nevoie de mine... Nu ai cumva dumneata?

LĂZĂRESCU: Nici un amestec nu înseamnă ceva. Este alb ca marea...

Cu o voce sinistră, emite aceste cuvinte îndepărtându-se. Emilia rămâne singură, disperată.

SCENA a II-a
Gore şi ceilalţi

GORE: (cântă provocator): Oh mammy, O mammy, mammy blue, oh mammy blue...
VINTILĂ: Iar a început derbedeul ăsta... Mă calcă pe nervi!...
GORE (continuă): Oh mammy, oh mammy mammy blue...
COLCEAG: Domnule Gore, în situaţia în care ne aflăm, nu ar fi cazul să ne mai batem joc.
GORE: Oh, mammy, mammy, mammy...
VLAD: Sandule, tu pari un băiat mai înţelept... Convinge-l pe prietenul dumitale să se potolească.
GORE: Ştiţi dece am rămas eu aicea cu voi, şi nu am întins-o? Ca să vă urmăresc până la capăt laşitatea.
VLAD: Laşitatea e mai degrabă omenească... Probabil că, dintre toate animalele, omul are cel mai acut conştienţa morţii şi presimţirea ei. Ceeace trăim noi acum nu e laşitate, ci o încercare disperată de a rezista, de a supravieţui.
GORE: Vai de mine, drăguţule, dar eu admir nespus cât de bine rezişti la tăvăleală...
VLAD: Gore!...
GORE: Şi, mai ales, cum încerci să supravieţueşti...
VLAD: Dacă pun mâna pe tine, te snopesc.
GORE: Cucoana e încercată!.. Dacă nu mai faci şi pauze, s-ar putea să nu rezişti.
VINTILĂ: Ce tot spune nebunul ăla? Care cucoană?
GORE: Muuu!...
VINTILĂ: Mia, unde eşti?
MIA (venind lângă el): Aici, Spirule.
VINTILĂ: Haide, dragă, să ne retragem mai încolo... Nu mai suport obrăzniciile ăstuia.
COLCEAG: Domnule Gore, să-ţi fie ruşine pentru ce afirmi.

GORE: Ooo, dar dumneata, binefăcătorule, ce mai faci? Ne-ai abndonat? Unde îţi sunt planurile de luptă? Dar tovarăşii dumitale? Se vede că te-au cam uitat.
COLCEAG: A trebuit să las oamenii să se mai refacă, după spaima încercată. Nu avea grijă, o vom porni...
GORE: Minunat... Minunat... Ne aşteaptă o adevărată Odisee... Ai învăţat despre asta la grădiniţă, ori pe dumneata te-au întreţinut încă din fragedă pruncie numai cu lapte de Marxism!?
COLCEAG: Tovarăşi, eu propun să nu-i mai dăm atenţie acestui individ. Când se va face lumină, va plăti pentru ceace spune.
GORE: Când se va face lumină, cel care va avea de plătit vei fi chiar dumneata.
COLCEAG: Ce legătură am eu cu întunericul, domnule? Ce vină port eu?
GORE: Asta e... Că nici nu îţi dai seama!...
COLCEAG: Dumneata întreci orice măsură. Ar trebui să fii pedepsit.
SANDU: Gore, potoleşte-te...
GORE: Dar domnul poet, pe unde hălăduieşte? Uite, pe dumnealui aş fi vrut să-l aud lăudând întunericul. Haide, domnule Poet, fă-ne o Odă; cântă-ne minunăţiile prezentului, fericirea vieţii noi. Un om nou tinde să se nască sub ochii dumitale, laş şi pervers, iar dacă frigul va continua să se înteţească, şi cu păr de maimuţă pe deasupra. Iar Dumneata nici nu-l vezi. Cântă-i naşterea eroică... Premăreşte-i măreţia! Oh, şi când un strop de lumină va licări deasupra lui, dacă va licări vreodată, ce torent de efuziuni se va revărsa depe lira dumitale! Abia aştept momentul fericirii, ca să asist şi eu cum se intră, cu ghitară cu tot, în panteon. Nu aude. Probabil e ocupat cu compunerea ditirambilor. Extraordinar! Ce vremuri eroice! Oh mammy, oh mammy mammy blue, oh mammy blue...
COLCEAG: Ne vine rândul la toţi să înnebunim. Mă întreb, care dintre noi va rezista până la capăt. Nu odată tocmai cei care păreau a fi mai duri, cedează primii. Pierd contactul... Numai uniţi vom reuşi să facem faţă. Am impresia însă că va fi din ce în ce mai greu, să rămânem împreună.

VLAD: Interesul nostru o cere. Dacă nu ne vom mai înţelege însă, ne vom despărţi...
EMILIA: Mi-e frig. Nu sunt mai mult de 8-9 grade în parc acum. Suntem extenuaţi. Nu ştiu dacă vom rezista până la capăt.
VLAD: Bine cel puţin că deocamdată turma s-a îndepărtat. Gândeşte-te că ea bântue altundeva...

SCENA III-a
George Aman, Cynthia şi ceilalţi

Cei doi intră în scenă orbecăind. Par foarte agitaţi.
CYNTHIA: Încotro am pornit-o? Mai bine ne-am opri. Nu există scăpare...
AMAN: Hai, umblă...
VINTILĂ (lovit de Aman): Stai!... Cine-i?
AMAN: Oameni buni... Ne-am rătăcit... Căutăm o cărare.
VINTILĂ: Şi noi am rămas blocaţi în parc dela instalarea întunericului.
AMAN: Sunteţi mai mulţi?.. Dacă sunteţi mai mulţi, rămânem şi noi aicea.... Ne permiteţi?
GORE (batjocoritor): Vai, dar ne face plăcere!...
AMAN: Suntem George Aman şi soţia lui, Cynthia.
GORE: Ăştia ne mai lipseau!...
VLAD: Poate sunteţi obosiţi... Avem aicea o bancă. Vreţi să luaţi loc? (o conduce pe Cynthia).
VINTILĂ: Ştiţi cumva ce se întâmplă? Care e situaţia?
AMAN: Teribilă!... Suntem compromişi.
VINTILĂ: Pe dumneavoastră unde v-a surprins întunericul?
AMAN: Acasă. Tocmai primeam musafiri.
VINTILĂ: Atunci, cum de aţi ajuns aici!?
AMAN: Am fost alungaţi!... Ni s-au spart geamurile, s-au năruit pereţii... O casă clădită cu rafinament de bijuterie s-a ruinat.
VINTILĂ: Dar bine, pentru numele lui Dumnezeu, cine a făcut toate astea?
AMAN: Cei care au făcut revoluţia. Sălbatecii!
VINTILĂ: Revoluţie!... Ce revoluţie, domnule? Noi aici nu ne confruntăm decât cu întunericul. Nu am văzut nici o revoluţie!...

În plină zi solară, la orele 11 şi un sfert, soarele a dispărut, lumina s-a stins, şi s-a instalat frigul. Chiar nu vă daţi seama că e vorba de un cataclism natural!?
AMAN: Aşa îl percepeţi dumneavoastră.
VINTILĂ: Adică dumneata nu percepi întunericul?
AMAN: Ba da.
VINTILĂ: Şi totuşi, după câte înţelegem, pretindeţi că ştiţi ce se întâmplă.
AMAN: Cu exactitate. Oamenii sunt vânaţi şi linşaţi ca animalele, bisericile şi bibliotecile dărâmate. Ziarele, literatura, sunt călcate în picioare. Monumentele sunt desfiinţate, munca este batjocorită, statuile dispar... Pretutindeni s-au instalat desorientarea şi haosul... Producţia materială şi spirituală sunt la pământ.. Sufletele sunt descompuse de vitregie şi ură sălbatică.
COLCEAG: Descrii un tablou apocaliptic, numai pentru că ţi s-a dărâmat casa.
AMAN: Nu numai casa... Grădina, hangarele, fabrica...
COLCEAG: Aaa, eraţi proprietari... De asta daţi vina pe Revoluţie... Revoluţia nu numai dărâmă, domnule industriaş; ea mai şi clădeşte.
AMAN: Au distrus o fabrică de avioane superbă, pe care o construisem; vor să facă din ea o fabrică de săpăligi.
COLCEAG: Poporul va ridica altă fabrică de avioane, cu mult mai modernă. Şi fabrici de escavatoare, tractoare, diesele, hidrocentrale, calculatoare, şi fabrici de utilaj petrolier, oţelării uriaşe.... Vom schimba lumea.
AMAN: Dumneata ai fugă de idei... Nu ştii la ce să te opreşti. Cu cine veţi construi toate astea? Specialiştii formaţi de mine i-aţi pus să fabrice săpăligi. Pe mine mă interesa un singur lucru: acela pe care ştiam să îl fac bine. M-am sacrificat pentru a produce un singur lucru impecabil: un avion. Am luptat cu mine însumi, şi am progresat până pe culmile tehnicei. Acuma mă urmăriţi ca pe un infractor.
COLCEAG: Va fi atâta de lucru, încât nu ne vom plânge că vom şoma, domnule industriaş... Vom construi canale, autostrăzi, hidrocentrale, aeroporturi, şi fără dumneata.

AMAN: Activitatea haotică, febrilă a unor descreieraţi. Pariez că dumneata habar nu ai, dacă vor servi la ceva toate astea. Scopul dumitale este de a transforma, nu de a fi util. Utilitatea o urmăream numai noi, cei care ştiam ce vrem să facem. Nebulozitatea utopiei voastre s-a revărsat peste marginile firii. Acum nimeni nu mai înţelege nimic. Aţi compromis toate sensurile. S-a revărsat întunericul.
LĂZĂRESCU: Arhangheli cu aripi de ceară topite în sborul spre soare suntem noi... Am rămas pe pământ ca să ne cutremurăm de forţele răului. Tablourile noastre sunt ochii uimiţi. În ele veţi putea contempla negrul şi galbenul, culorile infernului. Umbre contorsionate, care se chinuie, populează viziunile noastre. Focul ni s-a implântat adânc în suflete, şi o mare de fiere s-a revărsat. Ea dă gustul pâinii şi vinului la fiecare îmbucătură. Trăim ameţiţi o viaţă vegetativă, morfeică, fără a participa la marea prefacere!... Timpul trece fără de sens prin silful nostru...
COLCEAG: Ceea ce spuneţi nu are nici o explicaţie. Trebuie să mergem, să vedem care e realitatea la faţa locului. Noi vom pleca. Aveţi curajul să ne însoţiţi? Dacă ceea ce spuneţi este adevărat, voi discuta cu tovarăşii mei, şi vi se va face dreptate.
CYNTHIA (se ridică): Avem nevoie de ajutorul vostru. Soţul meu este urmărit.
MIA: Pe mine mă chiamă Mia... Fiţi siguri, atâta cât ne va sta în putinţă, vă vom apăra. Nu-i aşa Spirule?
VINTILĂ: Dragă, eu sunt un om bolnav... O ştii prea bine.
MIA: Oricum, suntem mai mulţi... Vă vom camufla... Va fi greu să vă distingă cineva în întunericul ăsta.
CYNTHIA: Pentru ei întunericul nu există, l-au creat în conformitate cu capacităţile lor senzoriale. Se simt bine în valurile lui. Acţionează prompt, dezinvolt, fac totul pentru a-l înteţi.
VINTILĂ (aparte către Colceag): Amanii ne-au căzut pe cap ca o pacoste. Cel mai bine ar fi să ne descotorosim de ei.
GORE (care aude): Muuu...
VINTILĂ: Cred că unul dintre sălbatecii care s-au strecurat printre noi este chiar băiatul ăsta!...

GORE: Sandule, tu ai de gând să mergi cu nişte fanatici ca ei?
SANDU: Nu e bine să rămânem singuri...
MIA (se apropie din nou de Vlad): Ia-mă în braţe... Sărută-mă... Mi s-a făcut frig. Cine ştie dacă vom supravieţui acestui exod. Eu am mai făcut odată încercarea asta...
VLAD: Sunt cu tine acum... Orice s-ar întâmpla, n-am să te las... Vom scăpa împreună...
VINTILĂ (către Aman) Urmăritorii dumneavoastră ne pot face rău?
AMAN: Sunt periculoşi. Dacă nu vreţi nu mergem cu voi.
COLCEAG: Veţi merge cu noi şi vom face dreptate.
AMAN: Dumneata!.. Îmi vei face dreptate... Ai să-mi dai înnapoi mie fabrica!.. Aş vrea să o văd şi pe asta.
EMILIA: Dece oare nu ne putem uni idealurile pentru un ţel comun!? Dece mereu confruntarea şi ura!?
LĂZĂRESCU: Nu analiza prea insistent oamenii, Emilia... Vei constata că au abndonat fără regret câinilor valorile morale.
EMILIA: Să fim atenţi! Cred că supravegherea s-a înteţit.
VLAD: Da, acuma o simt şi eu... Se aud parcă sgomote...

Din nou zgomote stranii inundă scena: fâşâituri, paşi, pocnete, alergătură de indivizi înarmaţi.

AMAN: Sunt ei!
CYNTHIA: Vă rog, protejaţi-l pe George, nu îl lăsaţi pradă lor.
COLCEAG: Care lor!? Nu îi cunosc. Cine sunt oamenii aceia? Voi nu îmi puteţi furniza nici o informaţie, pe care să mă pot bizui. Trebuie să mergem...
AMAN: Inutil. Suntem încercuiţi, nu vă daţi seama?
CYNTHIA: George, ce se va alege de noi!?
AMAN: Fii curajoasă, Cynthia, fii sigură că am să lupt... Nu mă voi lăsa doborât ca o vită.
CYNTHIA: Ei sunt tari... Noi suntem complet dezorientaţi.

SCENA IV-a
Scena este invadată de doi agresori

AGRESORUL 1: Sus mâinile!

Cei doi, îmbrăcaţi în maieuri negre, mascaţi, încep să-i percheziţioneze pe membrii grupului. Îi învârt, îi pipăie, îi brutalizează.
COLCEAG: Cine sunteţi voi?.. Cine v-a trimis?
AGRESORUL 1: Ţine-ţi gura!
COLCEAG: Sunt Ion Colceag, secretar de partid, şi vă cer să-mi daţi explicaţii.
AGRESORUL 1: Întoarce-te cu spatele!
COLCEAG: Veţi plăti pentru neobrăzarea voastră. Am să vă reclam pentru acest comportament agresiv. Reprezentanţii proletariatului revoluţionar îşi vor spune cuvântul!
AGRESORUL 2: Ce vrea ăla?
AGRESORUL 1: Zice că vom fi pedepsiţi!
AGRESORZL 2: Ha Ha Ha... (Apucând-o pe Emilia): Tu!... Cum te chiamă?
EMILIA: Emilia.
AGRESORUL 2: Emilia şi mai cum!?
EMILIA: Emilia Zincă.
AGRESORUL 2: Care din voi este Aman?
VLAD: Nu este nimeni Aman aicea... Voi aţi adus întunericul?
AGRESORUL 2: (îl înşfacă pe Vlad): Întuneric? Ce întuneric?.. E întuneric aici? Spune, e întuneric?
VLAD: Nu.
AGRESORUL 2: Ce... nu!?
VLAD: Nu e întuneric.
AGRESORUL 2: Auzi tu, ăla cu dictatura proletariatului!... Întunericul!... Să vedem ce va zice Şeful!... De unde ai scornit tu bazaconiile cu care te lauzi!
AGRESORUL 1: Cred că l-am găsit!... Îl am în mână... (îl învârte pe Vintilă): Sigur că da,.. ăsta este!... Se cunoaşte după burtă clientul nostru.
VINTILĂ: Nu mă chiamă Aman, vă jur!... Eu sunt un om cumsecade. Nu am nici în clin nici în mânecă cu George Aman!... Pe mine mă chiamă Vintilă. Sunt funcţionar în Ministerul Finanţelor.... De ce nu le spuneţi? Spuneţi-le!...
AGRESORUL 1: Ia-l!

VINTILĂ: Nu mă cheamă Aman, nu mă cheamă Aman!...
AGRESORUL 2: Haide!
VINTILĂ: Nu sunt Aman, ascultaţi-mă, celălalt e Aman... E aici, duşmanul poporului... Pe el luaţi-l! Îl ascund ceilalţi... Căutaţi-l... Ne-a spus că a avut o fabrică de avioane şi că i-aţi dărâmat-o. Este aici! El vă urăşte, ne-a spus-o. Căutaţi-l pe el.
MIA: Spirule!
EMILIA: Odios...
VINTILĂ: Eu nu sunt Aman, nu înţelegeţi?..
AMAN: Ce vreţi de la mine? Eu sunt Aman!
AGRESORUL 1: Mergi cu noi.
AMAN: Şi dacă nu vreau? Cine sunteţi voi? Nişte oameni ai umbrei. Nu stau de vorbă cu bandiţii ca voi.
AGRESORUL 1: Cu cine? (îi arde un pumn în burtă): Ia-l!...

Al doilea agresor îl loveşte cu revolverul în cap, pe la spate; Aman se încovoaie. Este târât de braţe spre ieşirea din scenă.

GORE (se ridică deodată ca un tigru): Ce aţi rămas de lemn!? Nu auziţi că sunt numai doi? De ce staţi? Cum îi lăsaţi să-şi bată joc de voi, oameni în toată firea!...
VLAD: Taci din gură!...
GORE: Bă, cum îndrăzniţi să vă faceţi de cap? Miriapozilor!... Vă arăt eu vouă..

Gore sare la bătaie. Dar, nevăzând, nu prea îşi nimereşte ţinta. Unul dintre agresori îi trimite doi pumni în gură. Gore se prăbuşeşte. Cei doi ies din scenă, târându-l pe Aman.

CYNTHIA: Unde îl duceţi?.. Spuneţi-mi cel puţin unde să îl caut... (Este îmbrâncită). George, fii tare, nu te lăsa... Am să te caut... Voi lupta să te salvez... (rămâne în urmă, plângând).
VLAD: Suntem pierduţi, doamnă Aman. Nu mai avem unde căuta dreptatea. Şi dacă ai vrea să o cauţi, crezi că ai şti pe unde să apuci? S-a disolvat în întuneric.

Turma de bivoli pare că trece din nou prin apropiere. Eroii rămân indiferenţi.

SCENA a V-a
Lăzărescu, Vintilă, Mia, Vlad

LĂZĂRESCU: Infinitul sfârşit... O, cât de mult putem abdica. Pelicanii cei albi zburând spre necunoscutul din insulă. Lăsăm înapoi totul, şi pe noi înşine, linşaţi. O, cât de mult, cât de mult putem renunţa, pentru o enigmatică supravieţuire de o zi... Nici o alternativă! Această zi, care se sfârşeşte cu un soare însângerat.
MIA (către Vlad): Cum a putut face asta? Cum a putut! Îl urăsc.
VLAD: Nici eu nu m-am comportat mai bine. Şi eu am abjurat...
MIA: Ai tăria să mă iei cu tine, să plecăm de aici chiar acum?
VLAD: Unde? Ai mai plecat odată, şi nu ai ajuns nicăieri.
MIA: Presimt că, dacă nu reuşim acum să ne desprindem de ei, mai târziu nu va mai fi posibil. Acuma ştiu drumul. Îl am în minte, tronson cu tronson. Am să te scot din infern.
VLAD (o îmbrăţişază senzual): E mult prea greu... Noi avem norocul să ne iubim. De ce să riscăm de prisos... Să ne bucurăm de momentul pe care ni-l oferă viaţa.
MIA: Acum!... Crede-mă... Vino cu mine... Ei sunt pierduţi. Sunt nişte oameni sdrobiţi pentru totdeauna... Noi ne vom salva.
VLAD (ezitant): Îmi ceri prea mult... Ai dreptate... Nu am tăria de a-mi cuceri fericirea. Sunt mereu nehotărât. Nu ştiu pe unde să o apuc. Fericirea va putea trece de mii de ori pe lângă mine, fără a avea curajul să o opresc. Voi rămâne veşnic plângându-mi norocul ratat. Vino acuma în iarbă... Măcar o clipă să ne bucurăm... Oraşul este în întregime periculos.
VINTILĂ: Mia!...
MIA (lui Vlad): Acum este momentul să mă iei în braţe, să plecăm.
VINTILĂ: Mia!...
VLAD: Îmi pare rău... Iartă-mă... Nu pot... Îmi ceri prea mult...
MIA (resemnată): Da, Spirule... Sunt aici.

Mia se duce lângă Vintilă. Îl găseşte stând pe bancă, răstignit.

VINTILĂ: Îmi este rău...
MIA (rece): Ce s-a întâmplat?

VINTILĂ: Nu ştiu, am transpirat. Sunt epuizat. Am o jenă precordială...
MIA: Prea multe emoţii... Tu ştii că ai mai avut asemenea stări.
VINTILĂ: Îmi e teamă de un infarct.
MIA: Nu te gândi la nimic... Încearcă să te relaxezi...
VINTILĂ: Caută în geantă... Nu ai cumva nitroglicerina mea?
MIA: Nu pot vedea în întuneric.
VINTILĂ: Caută te rog... Caută... Îmi este rău...
MIA: Am să caut... Fii liniştit... Numai să-mi găsesc geanta... (Caută geanta prin iarbă).
VINTILĂ: Caută odată, când îţi spun!... Vrei să mă laşi să mor? Înţeleg... Ţi-a fost scârbă de mine. M-am purtat ca un om de nimic. Nu am putut face altfel... Era bine dacă izbuteam... Pe voi nu v-au înhăţat agresorii...
MIA: În viaţă să nu pretindem a cunoaşte un om, până nu-l vom vedea înfruntând încercările grele.
VINTILĂ: Ce spui? Nu te aud... Ai găsit? Grăbeşte-te, mă simt din ce în ce mai slăbit. Acuma îmi pare rău de purtarea pe care am avut-o... Voi muri ca un nevolnic... Ai milă de mine... Nu mă dispreţui!.. Dacă mor, uită întâmplarea asta... Îmi promiţi? Adu-ţi aminte de căminul nostru, de cât de fericiţi am fost în el... Cum l-am construit, bucată cu bucată, ce eforturi am făcut, ce bucurie ne-a oferit fiecare reuşită...
MIA: Am să-mi aduc.
VINTILĂ: Tu eşti încă tânără. Ai să te măriţi... Întâmplarea asta oribilă îmi va întina pentru totdeauna imaginea în memoria ta. Dacă ţii cât de puţin la mine, încearcă să o uiţi. Mi-e aşa de rău...
MIA: Ţine medicamentele...
VINTILĂ: Le ai?
MIA: Ia o pastilă repede... Preseaz-o sub limbă... Îţi va face bine.
VINTILĂ: Poate...Nu ni se acordă nici o asistenţă! Mulţumesc...
MIA: Acum întinde-te pe bancă... Nu te mai ridica... Uite, pune poşeta asta sub cap.
VINTILĂ: Stai lângă mine...
MIA: Sunt aici.

Mia îşi face loc pe bancă, la capul soţului ei.

SCENA a VI-a
Sandu, Gore, Emilia şi ceilalţi

Sandu, dă de Gore întins la pământ.

SANDU: Ce-i cu tine, mă Gore, tu eşti pe jos...

GORE (scuipă sânge, nu poate vorbi) ....

SANDU: Eşti cumva rănit?... Spune.

GORE (cu o vorbire năclăită, peltică): Nu... pot... vorbi... Gura... mi-e plină... de sânge... Mi-au scos toţi dinţii...

SANDU: Cum a fost posibil... Nu am văzut nimic.

GURE (plânge): Uite că a fost...

SANDU: Cum s-a întâmplat... Spune...

GORE (îşi mai revine, vorbeşte rar, năclăit): M-am repezit ca să îi dau ajutor idiotului ăluia. Voi toţi aţi stat pe loc. Au putut să mă ia în primire. Eu nu vedeam nimic. Unul dintre ei mi-a trimis doi pumni în gură. Cred că avea colţari la degete, sub mănuşa de cauciuc.

SANDU: Bestiile!...

GORE: Cum de puteau vedea, când noi nu vedeam nimica? Ăştia nu erau oameni... Creaturi ale întunericului.

EMILIA: Ce se petrece depăşeşte puterea noastră de înţelegere.

GORE: Ce mă fac eu acuma, Sandule!?

SANDU: Doar tu ai fost brav din gaşca asta, Gore, singurul care te-ai apărat. Singur tu ai avut curajul să dai o ripostă.

GORE: Îţi dai seama că voi rămâne desfigurat? Nu am să mai pot deschide gura... Toţi vor râde de mine.

SANDU: Cine să râdă? Laşii ăştia, care nu au avut curajul să răspundă măcar cu un gest?

GORE: Ei îşi vor duce viaţa liniştit mai departe. Eu voi rămâne desfigurat. Nu voi mai putea ridica vreodată capul. Am râs de ei... Acuma va fi rândul lor, să râdă de mine.

SANDU: Să râdă de tine!... Ei!.. Să râdă de tine! (Gore plânge înăbuşit): Laşilor!... Strângeţi-vă aici în jurul nostru. Ascultaţi la mine!... Prietenul meu Gore a fost rănit grav... Veniţi aici şi cereţi-i iertare. El s-a sacrifcat pentru voi: a reacţionat când voi

toţi aţi tăcut. El, pe care toţi îl dispreţuiaţi!.. Pentru voi toţi, el era cel neserios, cel frivol, pentru că nu punea preţ pe niciunul dintre ifosele voastre. Aveţi acum tupeul să-i staţi alături? Prin ce v-aţi confirmat teoriile magnifice? Gore plânge, e nenorocit pentru că se simte schingiuit pe viaţă. Voi... voi toţi (se adresează şi publicului) aţi scăpat. Aţi băgat capul în ţărână, făcându-vă că nu vedeţi. V-aţi ascuns după meterezele înţelepciunii, ca să nu luaţi atitudine. L-aţi lăsat pe el să riposteze, pe cel mai slab. Credeţi că aţi scăpat? Vă va veni şi vouă rândul de a fi linşaţi. Întunericul persistă... La toţi vă va veni rândul, să fiţi singuri şi vlăguiţi. Veţi fi odată agresionaţi, seceraţi, iradiaţi, măcelăriţi, şi nimeni nu se va ridica în apărarea voastră. Mă auziţi? Toţi veţi muri, nu va scăpa niciunul!... În curând vă veţi ofili de foame, de sete, de frig, cancerul va roade din voi, oasele vi se vor sfărâma, creierul vi se va atrofia, şi veţi fi singuri! Pentrucă nu sunteţi capabili să vă uniţi, voi care nu cunoaşteţi decât importanţa voastră. În ciuda tuturor aparenţelor, prietenul meu Gore vi s-a dăruit. Haide, Gore, să mergem... Să lăsăm banda asta în nevoia ei... Noi plecăm..

Cei doi tineri ies din scenă abătuţi, sprijinindu-se unul de celălalt. Lumina roşie încetează.

SCENA a VII-a
Emilia, Cynthia, Vlad, Lăzărescu, Colceag

LĂZĂRESCU: Şi Sfântul Petru s-a lepădat de Christos, Emilia. Frica e omenească.
EMILIA: Poate. Onorabil e să te comporţi, ca şi cum nu ţi-ar fi.
VLAD: Cine să fi fost agresorii?.. Nu înţeleg. Au acţionat cu atâta violenţă.
COLCEAG: Nişte bandiţi.
VLAD: După spusele lui Aman, erau chiar prietenii dumitale. E clar că îl căutau pe el, şi că Dumneata îi purtai sâmbetele. V-aţi organizat pentru a ne teroriza cum vă place.
COLCEAG: Ceea ce se întâmplă e odios. Cineva manevrează din umbră. Grupuri extremiste. Nu pot crede că au fost prietenii

mei. Mi-ar fi cerut părerea, ne-am fi sfătuit. Am fost literalmente surprins de cele întâmplate. Voi nu mă credeţi, şi deaceea mă condamnaţi. Ce interes aş avea? în ce scop aş acţiona?
LĂZĂRESCU: În virtutea întunericului din om... A nevoii lui de putere...
COLCEAG: Sunt sigur că evenimentele au decurs în cu totul alt mod... Industriaşul s-a înşelat. Ei erau acasă, probabil cu lumina aprinsă, când s-a instalat întunericul. Nu l-au putut sesiza. Atuncea, bandele de huligani, ştiindu-i înstăriţi, au tăbărât asupra lor. Nemernicii profită întotdeauna de calamităţi, pentru a-i jefui pe cei în derută. După care i-au urmărit până aici, crezând că mai au obiecte de valoare asupra lor.
CYNTHIA: Au să îl omoare!.. Dumneata înţelegi? Nu am să îmi mai revăd soţul niciodată.
EMILIA: Suntem cu toţii de partea dumitale, Cynthia. Din păcate nu putem face prea mult. Ne dispreţueşti, şi ai dreptate. Am fost cu toţii jalnici. Au tăbărât asupra noastră doi derbedei hotărâţi, şi am capitulat fără condiţii. Toţi falnicii noştri apărători s-au comportat lamentabil. Cu excepţia lui Gore, poate. Numai el, domnilor, a ripostat spontan şi din toată inima... Singur domnule Lăzărescu, singur domnule Colceag, singur domnule... Vlad!
LĂZĂRESCU: E îngrozitor!.. S-ar putea să ai dreptate, Emilia. Ar fi culmea ca băiatul să fi fost cel pe care îl căutam, fără să îl recunosc. M-am înşelat! Nu am văzut frumuseţea din om din cauza orbirii mele, şi nu a lipsei ei fizice. M-a exasperat de fapt propria mea urâţenie. Poate că ai dreptate... Pe mine mă uram, fără să recunosc... Nu mai am ce să aştept... Eu eram cel care trădase. Este mai mult decât mă aşteptam să învăţ dela voi... (Fuge din scenă precipitat, pe culmile disperării).
COLCEAG: Fiţi siguri că dintre toţi cel mai blamabil sunt eu... Nedumerirea m-a împiedicat să lupt, pe mine care am luptat toată viaţa. Trebuia să o fac, eu care aveam experienţă. Eşti ca paralizat, atunci când nu ştii de partea cui te afli. Într-o zi voi încerca să aflu adevărul... Sunt obligat să îl caut, mai ales pentru voi.

VLAD: Nu e uşor să fii erou... Dar, fiţi fără teamă!... Întunericul persistă...Vom mai avea ocazia să ne afirmăm... Răul este în floare. Greşala asupritorilor este aceea că uită anestezia, capacitatea omului de adaptare la rău.
COLCEAG: Ne au la mână. Nu mai avem pe cine conta. Nu am mai rămas decât doi. Orice altă agresiune ne-ar fi fatală

SCENA a VIII-a
Aman şi ceilalţi

Din spatele scenei, târându-se, apare un om. Este Aman. Încet încet, începe să se facă lumină.
EMILIA (îl pipăie): Ei, oameni buni, s-a întors domnul Aman!...
CYNTHIA (ca şi cum ar învia): George, te-ai întors!... Ce bucurie... (îl sărută cu disperare): Ce nenorocită am fost fără tine...Cum de ai scăpat? Unde te-au dus? Ce ţi-au făcut?.. Spune...Vorbeşte!..
AMAN (greoi, confuz, parcă văietându-se): Nu ştiu... M-au luat cu ei... M-au lovit tare în cap.... Am stat mult timp în stare de inconştienţă... Nu ştiu unde m-au dus... Nu ştiu dece... Nu ştiu cât... Nu mai ţin minte!...
CYNTHIA: Bine că te-ai întors! A dat Dumnezeu. Sunt atât de fericită. Pentru mine aventura a luat sfârşit. Plecăm în altă lume. Te vei reface. O luăm de la capăt dragul meu, vom izbândi.
AMAN: Nu ştiu, Cynthia... Poate am să-mi revin... Eu nu mai ţin minte!... Nu ştiu cine m-a adus până aici.
CYNTHIA: Sigur ai să-ţi revii... Ai să te odihneşti... Vom merge în munţi, la sora mea, la vila ei, unde vei sta la aer... Vom trăi împreună modest, şi vom fi fericiţi. Nu mai am alte pretenţii. Nu mai am nevoie de casă, nu mai am nevoie de lux, nu mai am nevoie de călătorii,.. bine că te am lângă mine. Acuma ştiu că, în rest, nu mai contează nimic.
AMAN: Trebuie să-mi revin... Am nevoie de multă odihnă... Eu nu mai ţin minte!... O vreme nu am să pot să muncesc.
CYNTHIA: Voi munci eu pentru tine, ai să vezi... Nu degeaba am o diplomă universitară. Voi reuşi să câştig, cât ne trebuie nouă pentru traiul zilnic. Cu timpul, când te vei înzdrăveni, îţi

vei recăpăta entuziasmul, şi vei putea să o iei dela capăt... Tu eşti constructorul faimos, ale cărui avioane erau premiate la reuniunile internaţionale!.. Ţi-aduci aminte? Avioanele tale se vindeau în două zeci de ţări. (Aman râde prosteşte). Nu sunt mulţi specialişti de talia ta în ţara noastră. Când vor avea nevoie de tine, te vor chema. Tu o vei reconstrui!.. (Se luminează încet)
EMILIA (căzând în genunchi): Doamne, SE FACE LUMINĂ!.. (râde şi plânge în acelaşi timp): Se face lumină... Suntem salvaţi!.. A fost negru întunericul... a fost mare spaima... dar au trecut! Se face lumină! Nici nu îmi vine să cred, că lucrurile mai erau încă la locul lor..., că ordinea mai există! Ce minunat este acest licăr de zare argintie... Parcă ne redă speranţa dela început. Întunericul ucisese în noi orice putere, eram desfiinţaţi. În sfârşit reînviem, începem să ne percepem unii pe alţii, ne putem propune un scop, o dorinţă,.. un ideal. Ne vom regăsi cunoscuţii, prietenii, ne vom reface casele, ne vom regăsi calmul, încrederea, vom munci şi ne vom împlini, vom râde şi ne vom înmulţi,... va reveni primăvara!.. În sfârşit, vom putea respira din nou... Teama şi disperarea se vor topi. Lumină! Lumină! Nimeni nu ne va mai putea învinge acum. Atâta timp cât este lumină, nu mai ai de ce să te temi. Vom reclădi ceea ce s-a distrus. Începe o nouă zi! Copiii noştri vor avea parte de o alt fel de viaţă.
AMAN: Se face lumină!..
CYNTHIA: George, ăsta e un semn bun! Suntem scăpaţi..(Cei doi se îmbrăţişază) Ce poate fi mai măreţ? Priveşte cerul... Este darul de preţ al naturii, pe care noi l-am uitat.
VINTILĂ: Mia, parcă răsare soarele...
MIA: Da, a dat Dumnezeu!... Iese într-adevăr din căldarea de larguri... Tu cum te simţi ?
VINTILĂ: Ceva mai bine. Vom putea să plecăm (Se aşază pe bancă; este palid, pare foarte bolnav). Medicamentele şi-au făcut efectul!... Şi tu ai fost lângă mine, nici nu ştii cât de mult a contat. Îţi sunt foarte recunoscător. Simţindu-te aproape, mi-am recăpătat liniştea, şi am putut să adorm. Acuma mă simt mult mai bine... Îţi mulţumesc...
MIA (resemnată): Vei putea merge până acasă?

VINTILĂ: Da, cred că am să pot. Nu stăm departe, ce Dumnezeu!... Acum, dacă se face lumină, vom putea ajunge acolo foarte uşor. Ne vom odihni... Toate vor reveni, încetul cu încetul, pe făgaşul lor... (Se ridică).
COLCEAG (către Vlad): Se face lumină... În sfârşit... Vezi, parcă au înviat toţi, li se desmorţesc sufletele... Da, e bine... Ne vom lămuri...
VLAD: Nu credeam să mai ieşim vii din incinta grădinii. Credeam că vom muri în labirint. Peste tot numai hăuri. Părea un blestem. Nu am spus celorlalţi ce gândeam, ca să nu îi sperii. Acum, că se face lumină, putem spera în mai bine. Ar trebui să ne punem pe treabă. Cine ştie în ce hal arată oraşul.
COLCEAG: Nici acum nu înţeleg ce dezastru a răscolit universul. Stând aici în parc, am început să mă apropii de voi. Mă bucur grozav să vă văd împreună şi teferi, gata să vă luaţi sborul. Preocupat de proiectele mari, pierdusem din vedere oamenii. Va trebui să mă lupt să înţeleg!.. Încă nu se vede bine oraşul. Nu putem şti ce distrugeri există în el. Pe voi vă lasă indiferenţi. Pentru mine important este să cunosc adevărul.
CYNTHIA: Eşti sincer în ceea ce spui, tovarăşul Colceag? Cum poţi dumneata înţelege ce s-a petrecut! Nu ai suferit ca noi. Cine ştie dacă nu îţi va trece prin minte să o iei dela capăt.
VLAD: Eu cred, Cynthia, că nu mai e niciunul dintre noi azi suficient de întreg, ca să o ia dela capăt.
MIA (către Vintilă, căutând prin iarbă): Nu mai ştiu unde ţi-ai pierdut pălăria...
VINTILĂ: Nu e nimic. Dacă iese soarele, se face cald.
MIA: Îmi e greu să o găsesc acuma... La naiba, unde o fi căzut!?... Hiiii!...

Deodată Mia încremeneşte. Uitându-se în sus, scoate un strigăt de uimire.

VINTILĂ: Ce s-a întâmplat?.. Ce e, dragă?.. (Se duce să vadă şi el): Prieteni, o clipă... Fiţi atenţi la mine...Veniţi să vedeţi, s-a produs ceva grav!...

Toate personajele se strâng în jurul lui; privesc undeva înafara scenei.

COLCEAG: Cred că este poetul... S-a spânzurat!...
VINTILĂ: Ce l-o fi apucat, frate, tocmai acum când se făcea lumină!
CYNTHIA: Când eram cu toţii salvaţi...
VINTILĂ: Era un om straniu.
CYNTHIA: L-am auzit vorbind... Părea un depresiv autentic...
MIA (mai calmă): Omul ăsta nu credea în nimic!... Avea în el disperarea celui care a cunoscut totul.
COLCEAG: Ajutaţi-mă să îl coborâm... E tot ce putem face... A plecat revoltat, cum a crezut de cuviinţă. Pe toţi ceilalţi şi pe el însuşi... Nu avem dreptul să-l judecăm.

Împreună cu Vlad, el iese din scenă. Ceilalţi rămân înspăimântaţi.

VINTILĂ: Nu te mai uita, Mia... Îţi face rău. Nici mie nu îmi face prea bine... Nu credeam ca tocmai el să dispară primul... Doamnelor şi Domnilor, aicea totul miroase urât... Noi plecăm.
MIA: Nu vrei să mai stăm puţin? Eşti sigur că te simţi bine?
VINTILĂ: Da, sunt reconfortat.
MIA (uitându-se după Vlad, care revine): Bine, vom merge. Sprijină-te de braţul meu.
VINTILĂ: Prieteni, am trăit momente grele împreună... O veritabilă catastrofă... Viaţa oferă uneori surprize de acest fel... V-am simţit pe toţi aproape... Îmi permiteţi să vă strâng mâna.

Toţi îi dau mâna cu reţinere. Mia pare jenată.

MIA Dorim să vă refaceţi cât mai curând!.. (Uitându-se la Vlad): Mai multă hotărâre în ce veţi intreprinde!... Am tras cu toţii concluzii prea amare din experienţa prin care am trecut...

Vintilă şi soţia lui ies.

CYNTHIA: Da... Ne vom retrage şi noi... Sper că ne vom reface... Vom lupta... George îşi va relua studiile... Îşi va reconstrui fabrica din temelii... Va face o nouă uzină celebră în toată lumea.
AMAN: Nu ştiu... Eu nu ştiu... Trebuie să mai vedem... Eu nu mai ţin minte, Cynthia!... Înţelege-mă... Abia dacă îmi mai reamintesc, cât fac doi ori trei... Sunt un om sfârşit...

CYNTHIA: Nu este adevărat. Ai să lupţi, şi ai să-ţi revii!.. Te voi ajuta eu...
AMAN: Eu făceam avioane!? Am să încerc... Da... Vă salut, domnilor... Vă mulţumesc pentru tot...
CEI RĂMAŞI: La revedere... Mergeţi cu bine... Aveţi încredere... Sărut mâinile Doamnă... Acum, dacă se face lumină, veţi găsi dreptatea pe care o căutaţi.

Cei doi pleacă şi ei. Emilia adună câteva margarete de pe peluzele din parc, şi le depune la marginea scenei, unde se presupune a se afla corpul neînsufleţit al poetului.
EMILIA: De ce ai făcut-o? Laşule! Dintre toţi, tu ai fost cel mai laş. Nu te-ai încrezut în lumină... Oare numai tu ai fost disperat? Oare numai tu ai fost dezamăgit? Nu ţi-a păsat de cei rămaşi...
VLAD (nehotărât, iese din scenă, apoi revine): Emilia!...
EMILIA (Îl priveşte mirată).
VLAD: Nu vrei să vii cu mine?
EMILIA (Se apropie tăcută de el)....
VLAD (ezitant) După cele întâmplate, vrei să mai fii soţia mea?
EMILIA (fericită, se ridică în vârful picioarelor şi îl sărută pe gură): Mi-a fost atât de frică!... (Cei doi se îmbrăţişază din nou).
VLAD (către activist): La revedere...
COLCEAG: Mergeţi cu bine!.. Fiţi fericiţi...
EMILIA (ieşind): Să ştiţi că sunteţi un om bun...

SCENA a IX-a
Colceag singur

Găseşte cartea căzută în iarbă. O ridică, o răsfoieşte, cercetează febril unele pagini. Se face din ce în ce mai lumină, până la un torent orbitor. Se vede parcul, oraşul distrus. Colceag aruncă dispreţuitor cartea în havuzul oprit.
COLCEAG: Aşadar, este adevărat!... Aţi distrus oraşul... Voi aţi fost întunericul!... Cum a fost posibil aşa ceva. Noi ne propusesem să construim, nu să distrugem... Nu v-aţi priceput, şi nici nu aţi acceptat să cereţi sfatul celorlalţi. Aţi vrut să acţionaţi singuri. Tocmai voi, prietenii mei, aţi lăsat după voi o ruină. Pământul pare a fi pârjolit: s-au uscat florile, au putrezit copacii

şi au căzut, s-au dărâmat monumentele... Aţi nimicit tot ce aţi atins, aţi terfelit idealurile noastre, aţi discreditat societatea pe care o visam. Când se va mai reface vreodată spiritul de dăruire din om!? (Către spectatori): Şi voi?.. Voi toţi aţi tăcut!... Toţi sunteţi vinovaţi, cu toţii aţi contribuit la extinderea desmăţului, cu toţii aţi dat o mână de ajutor... A ripostat vreunul dintre voi? A zis vreodată nu? V-aţi lăsat manevraţi ca animalele. Din tot ce visasem odată frumos, nu a rămas nimica viabil. Va trebui să dăm înapoi... Va trebui să le restituim oamenilor speranţa. Va trebui să recunoaştem că am greşit... Va trebui să le cerem iertare. Iată cartea!... Iată biblia tinereţei mele!... Îi voi da foc... O voi face eu, ca să nu o facă alţii... Iar voi, cei care aplicând-o aţi răstălmăcit tot, veţi arde împreună cu ea!

Colceag dă foc cărţii în havuzul oprit. O serie de oglinzi şi de reflectoare răspândesc lumina flăcărilor, ca şi cum s-ar aprinde totul: iau foc parcă perdelele scenei, sunt cuprinse de vâlvătăi tavanele, bolţile, tapetele, pereţii... Ard scaunele, arde sala, ard spectatorii... Când flăcările se sting, din cerul scenei curge o cenuşe deasă. Apoi totul se limpezeşte. Cerul devine albastru-roz, copacii reînfloresc, casele reapar la marginea parcului... Câţiva măturători, înarmaţi cu mături lungi de nuiele, mână cenuşa stinsă....

SFÂRŞIT

24. 03. 1989

NOTA BENE: *Am scris această piesă sperând într-o schimbare, pe care în România nimeni nu o mai aştepta. Caracterele personajelor le-am croit după modelul celor şase maladii ale spititului, ale lui Constantin Noica. Dacă unele dintre ele prezintă asemănări cu persoane reale, este o pură întâmplare. Regretul autorului este acela de a fi fost prea optimist, în ceeace le priveşte.*

07. 02. 2008

DRAME DIN TRECUT

ADEVĂRUL DESPRE IULIA

Comedie tragică în trei acte

1989

Motto: *De-ar colinda cu timpul pământurile toate,*
Să fugă de el însuşi nici un pribeag nu poate.

PERSONAJE:

IULIA (1987) ..... **80 ani**
SORA REBECA ..... **... 45 ani**
PAULA SAMUILĂ ..... **70 ani**
DR WEINSTEIN ..... **58 ani**
IULIA (n. 1931) .....**24 ani**
JOCHAN ..... **27 ani**
ROLF ..... **27 ani**
MIRIAM ..... **. 25 ani**
MAX ..... **33 ani**
PATRONUL ..... **... 50 ani**
DOI FASCIŞTI ..... **.. 27 ani**
IULIA (1934) ..... **28 ani**
VASILE ..... **.... 26 ani**
SERGENTUL ..... **....50 ani**
FILIP ..... **35 ani**
MARIN ..... **45 ani**
GOLDIŞ ..... **45 ani**
IULIA (1937) ..... **30 ani**
MAŞA ..... **40 ani**
KATERINA PETROVNA ..... **66 ani**
IGOR NICOLAEVICI VEREŞCOV ..... **52 ani**
OLGA ..... **5 ani**
ALEXEI ..... **. 17 ani**
IULIA (1949) ..... **42 ani**
PROF MANTA ..... **60 ani**
LUCIA LEMNEA ..... **37 ani**
DR VENIAMIN ..... **41 ani**
DR BOTEZ ..... **52 ani**
IULIA (1969) .....**62 ani**
DR VLĂDESCU ..... **. 53 ani**
DR MEFIANU ..... **45 ani**
DR STOICA ..... **49 ani**
DR FELDMAN ..... **.. 58 ani**
PROF KANDEL ..... **... 65 ani**

ACTUL I

Scenă mohorâtă, mobilată sărăcăcios. În fund, stânga, un pat desfăcut, o noptieră de spital şi un cuier, vor persista tot timpul acţiunii. La mijloc, câteva mese de cafenea şi scaune. Iulia, îmbrăctă în cămaşe de noapte, este adusă cu forţa de braţ de o soră medicală foarte înţepată, cochetă, cu bonetă albă. Iulia este o femeie bătrână (80), încă energică, mărunţică, şi poartă ohelari. Vorbeşte uşor stricat româneşte.

SCENA I-a (1987)
Rebeca, Iulia

REBECA: Te rog să treci imediat în camera dumitale... La pat!... Imediat!... Unde umbli, ca să deranjezi bolnavii la ora asta? La noi este o disciplină strictă, pe care trebuie să o respecţi, înţelegi?.. Nu eşti de capul dumitale.
IULIA: Te rog să mă laşi pe mine în pace. Eu nu mai vreau să stau la voi aicea nici un minut... Unde este Flori!?
REBECA: Care Flori!.. Cine este Flori?.. Nu am auzit niciodată de numele ei.
IULIA: Flori!... Sau Nuţi... Nu mai ţiu minte... Nu are nici o importanţă!
REBECA: Ba are foarte mare importanţă. Dumneata habar nu ai pe ce lume trăieşti. Nu ai nici o rudă care să te dorească, sau să te sprijine, deci trebuie să te îngrijim noi. În loc de a fi recunoscătoare comunităţii, care te ajută, pe care dumneata nu ai ajutat-o niciodată, ba chiar i-ai dorit în mod declarat pieirea, protestezi şi faci scandal!
IULIA: Eu nu fac scandal!.... Dar, nu-i adevărat!... Eu nu fac scandal. Eu o caut pe Flori, femeia mea de serviciu. Ştiu foarte bine că ea trebuie să stea cu mine de vorbă; avem o chestiune importantă de discutat.

REBECA: Nu există nici o Flori. De când te-a adus aici cucoana aceea importantă, acum două luni, nu a venit nimeni să te vadă.
IULIA: Ba există, şi dumneata o ascunzi! Trebuie să fie ascunsă pe undeva pe aicea. Am să te reclam tovarăşului... Să ştii! Am să îi spun că te porţi urât cu mine. Poate că sunt bolnavă, şi că trebuie să mă îngrijiţi, dar asta nu înseamnă să vă purtaţi rău cu mine.
REBECA: Nu tovarăşului, ci poate domnului Doctor, vrei să spui. Aicea nu suntem la Partid. Nici măcar numele nu i-l reţii.
IULIA: Ba îl ştiu foarte bine!
REBECA: Nu ştii nici măcar unde te afli!... Spune, unde te afli?
IULIA (bosumflată): Mă aflu.
REBECA: Am să îţi spun, şi ai să uiţi din nou!..Ţine minte. Aici eşti în Căminul de bătrâni al Comunităţii evreieşti din oraşul ăsta. Aici se păstrează ordinea şi disciplina. Se ascultă de ce spun cadrele superioare.
IULIA: Eu sunt aici ca să mă îngrijesc o vreme, şi nu am nevoie să ascult de nimeni.
REBECA: Dumneata eşti bolnavă, pe ducă, nu mai ţii minte nimic din ceeace se întâmplă în jurul dumitale; creierul ţi se atrofiază văzând cu ochii, dacă l-ai avut vreodată. Se cuvine să asculţi de ceilalţi, care au creierul întreg. Umbli fără noimă pe culoare, intri prin dormitoare, deschizi toate uşile, şi deranjezi pensionarii. Ştii măcar ce oră e?
IULIA: Ştiu foarte bine.
REBECA: Ba nu ştii deloc! Este ora două noaptea, toţi ceilalţi dorm... Hai, destul, am avut prea multă răbdare cu dumneata; treci te rog la culcare!... Dacă mai faci aşa altădată, când sunt de gardă, am să te pedepsesc. Îmi închipui că nu mai ştii nici măcar ce înseamnă asta. Am să te pedepsesc, de am să te fac să ţii minte. Vei avea de aface cu sora Rebeca!..
IULIA: Eu ţin minte tot!.. Îţi interzic...
REBECA: Nu ţii minte nimic!.. Vai de păcatele tale... Hai, aicea este patul tău. Aicea să stai!.. Să nu te mai prind că te plimbi pe săli, până nu se face dimineaţă (Sora Rebeca iese).

IULIA (se suie în pat, se înveleşte, cade pe gânduri): Poate că nu mai ţin minte...

SCENA a II-a (Salzburg, 1931)
Patronul, Iulia

În scenă intră o tânără mică de înălţime, slăbuţă, înfrigurată, cu două cozi lungi pe umeri şi ochelari. Se aşază la o maă şi citeşte, citeşte... Patronul cafenelei vine în cele din urmă şi o întreabă ce vrea.

PATRONUL (mare, îmbrăcat în alb): Ce doreşte domnişoara?

IULIA (timid): O cafea.

PATRONUL: Prea bine. Altceva?

IULIA (speriată): Pentru moment numai atâta. Nimic altceva: o cafea îmi ajunge.

Patrronul iese. Iulia citeşte. Îşi desface paltonul şi îl pune în cuier. Pare să se simtă mai bine. Patronul aduce cafeaua.

PATRONUL: Ei... nu e nimic dacă nu mai iei altceva... Poţi să stai cât vrei, e loc destul... Chiar dacă mai vine şi altă lume.

IULIA: Mulţumesc...

PATRONUL: Dumneata nu ai pe nimeni?Te văd mereu singură.

IULIA: Nu am... Părinţii mi-au murit... Fraţii mei au plecat să-şi facă un rost în altă parte; aici oraşul este prea mic: nu au găsit de lucru. Mă mai ajută ei din când în când... Îmi plătesc chiria... Dar cu inflaţia de azi...

PATRONUL: Ar fi trebuit să te pregăteşti, ca să găseşti o slujbă.

IULIA (îi arată în geantă nişte cărţi): Mă pregătesc tot timpul!

PATRONUL: Vai de mine, cărţi comuniste!... Ce poţi învăţa dumneata de acolo? Ai grijă să nu dai de bucluc. Vrei să ajungi ca Roza Luxenburg? La Salzburg vin acum tot felul de oameni. Dacă te văd cu ele unii pe care îi ştiu eu, îţi fac felul!... Mai bine ascunde-le... Au să te ia la ochi, şi mă compromiţi. La noi bate un vânt rău din Germania... Să sperăm că vom reuşi să ne păstrăm omenia... Dar nici nu ştiu cum vă chiamă, domnişoară.

IULIA: Iulia... Iulia Fisher.

PATRONUL: Domnişoară Iulia, fiţi prevăzătoare!... Dacă va fi nevoie, am să vă apăr, dar nu pot face prea mult... Sunteţi evreică, nu-i aşa? Cred că în ziua de astăzi nu sunteţi prea bine văzută.
IULIA: Mulţumesc, mă apăr şi singură. E drept că unii mă ocolesc. Şi ce-i cu asta? Nimeni nu e iubit de toată lumea. Noi evreii ne-am simţit bine în Germania: a devenit într-un fel patria noastră. Am contribuit cu ceva la înălţarea ei, am câştigat unele drepturi. Germania nu ne va renega. Împotriva noastră sunt fasciştii. Muncitorii ştiu că le vrem binele, şi sunt cu noi.
PATRONUL: Rămâne de văzut...

SCENA III-a
Aceiaşi plus Jochan şi Rolf

În scenă intră doi tineri, care se aşază la altă masă.
PATRONUL: Ce doresc domnii?
JOCHAN: Ce aveţi la micul dejun?
PATRONUL: Cafea sau ceai, crenvurşti, şuncă de Praga, caşcaval, unt, marmeladă şi cornuri. Dacă domnii doresc ceva deosebit, pot comanda.
JOCHAN: E suficient. Adu pentru amândoi.
ROLF: Ei bine, Jochan, ce ai văzut la Viena?
JOCHAN: E viaţă frumoasă acolo, Rolf, Viena prosperă. S-au mai estompat efectele crizei. Refacerea e lentă, e adevărat, dar vizibilă. După înfrângere, totul părea pierdut.
ROLF: De Paşti îmi iau liber dela magazin, şi mă reped şi eu acolo, pentru câteva zile. Parcă am nevoie de ceva distracţie.
JOCHAN: Nu ţi-am spus că am fost la Operă.
ROLF: Extraordinar... Ia povesteşte...
JOCHAN: Într-o măsură, îţi poţi închipui... Avem şi noi Festivalul vara. Lume elegantă, mulţi străini, maşini luxoase, decolteuri... M-am dus ca să-l văd dirijând pe Richard Strauss. Este singurul compozitor adevărat pe care îl mai are Germania...
ROLF: La Festival este greu de intrat. Preţurile sunt prea mari.
JOCHAN: Dar şi la Operă preţurile erau foarte pipărate, ce îţi închipui? Am stat la balcon, aproape de fundul sălii.

PATRONUL (aduce pe un platou micul dejun): Îmi daţi voie...
JOCHAN: Vă rog...
PATRONUL (aşază masa): Aşa... Poftă bună...
ROLF: Mulţumim...
JOCHAN: Cavalerul Rozelor mi s-a părut o capodoperă, iar montarea lui Reinhardt feerică. Merită să le vezi. Nu e poate Wagner!... Ştii câte leit motive are Walkiria? 43!...Nu se poate urmări decât cu partitura în mână. Dealtfel, chiar şi aici erau mulţi spectatori care aveau la ei partiturile.
ROLF: Noua muzică a apucat pe un cu totul alt drum.
JOCHAN: Pe moderni nu-i înţeleg. Nu ştiu cui îi place muzica dodecafonică. Schonberg, Alban Berg, mă oripilează.
ROLF: Trebuie să-i ascultăm. Măcar de probă. Ei pretind că revoluţionează expresia...
JOCHAN: Altă revoluţie!... Avem chef numai de revoluţii. Tot ce e revoluţie mă oripilează. Pe tine te atrage. În jurul nostru clocesc fel de fel de revoluţii. Parcă au înnebunit cu toţii!.. Unde ne vor duce? Cu vremea se vor nărui toate avant-gărzile, ţine minte, iar Richard Strauss va supravieţui.
ROLF (se uită la Julia, care înghite în sec): Nu doriţi un corn cu şuncă, domnişoară?
IULIA (înghiţind din nou): Mulţumesc.
ROLF (pregăteşte un sandwich cu unt, pune mai multe felii de şuncă şi îl duce Iuliei): Vă rog...
IULIA: Nu ar trebui să accept.
ROLF: Vă rog... Îmi face plăcere să vi-l ofer. Nu mă încântă să mănânc singur.
IULIA (ia sandwichul; mănâncă reţinut): Mulţumesc frumos...
JOCHAN (după ce Rolf se întoarce la masa lui): Îţi place ţie fata asta? Nu vezi cât e de urâtă? Cred că e evreică.
ROLF: Şi ce dacă e evreică? Pare atât de neajutorată...
JOCHAN: Cred că face foamea: uită-te la ea cum mănâncă... Nu vrea să dea impresia că nu a mai dejunat de mult.
ROLF: Las-o în pace.
JOCHAN: Ascultă, Rolf, ştii bine că eu nu sunt naţionalist... Ai face bine să te reţii. Ai văzut cum au tăbărât în oraş acum o

lună bandele alea cu bastoane de cauciuc, şi ce încăierare a ieşit. Au sărit din camioane înarmaţi, au bătut tot ce le stătea în cale, şi au roit-o tot aşa de organizat. Par să fie antrenaţi metodic. Se zice că îi patronează Wehrmachtul.
ROLF: Mie îmi fac silă. Sunt mândru că sunt austriac. Asta îmi ajunge. De ce să îi dispreţuiesc pe ceilalţi? Orice om poate fi util la ceva, dacă este bine întrebuinţat.
JOCHAN: Ţi-am amintit ca să nu uiţi!... (Cei doi mănâncă).
ROLF (uitându-se la Iulia): Nici nu e aşa urâtă. E şi ea săracă.
JOCHAN: Să te cruceşti!... Dar deschide ochii, omule, e ca o maimuţă!.. Uită-te la ea: are bot, dinţii mari, urechile clăpăuge...
ROLF (către Iulia): V-a plăcut? Mai doriţi unul?
IULIA: Nu. Vă mulţumesc foarte mult.
ROLF (îi mai duce un sandwich): Încă unul, numai.
IULIA: Nu ştiu ce să spun. Am să-l păstrez pentru mai târziu... (Împachetează sandwichul cu mare grijă, şi îl vâră în geantă).
ROLF: Aveţi vreo slujbă?
IULIA: Dau lecţii particulare din când în când... Mai îngrijesc uneori copiii singuri acasă... Nu am un serviciu permanent.
JOCHAN: Rolf, vino te rog şi termină dejunul... La zece deschidem... Trebuie să fim la magazin.

În scenă intră aproape concomitent o tânără şi alţi doi figuranţi. Tânăra se aşază la masă lângă Julia.

SCENA a IV-a
Julia, Miriam

MIRIAM: Bună dimineaţa ! Mă aştepţi de mult? Am pregătit manifestele.
IULIA: Ai reuşit!? Bravo, Miriam.
MIRIAM: Le am în geantă... Diseară le răspândim prin oraş.
IULIA: Arată-mi şi mie unul!
MIRIAM: Eşti nebună? E periculos!...
IULIA: Cine ştie ce ai tu în geantă!.. Vreau să văd unul.
MIRIAM: Le-au tipărit foarte frumos prietenii lui Max.

IULIA (apreciativ): Da... Au fost scrise corect şi lizibil. Sunt 200? Mergem împreună diseară. Vom avea ceva de colindat... Trebuie să apară pe toate străzile. Să nu cumva să te duci fără mine. Dacă vrei, le răspândesc singură. Tu ţi-ai făcut datoria... Afişajul e periculos.
MIRIAM: Bine. Am să ţi le dau... Diseară am întâlnire cu un tip... Nu aş vrea să vadă el că lipesc manifeste... Nu toată lumea înţelege lupta noastră.
IULIA: S-au ataşat cu toţii de burghezie; îi fascinează bogăţia. Le vom deschide noi ochii: exploatarea e o crimă împotriva umanităţii. Nimeni nu are dreptul să trăiască din munca celuilalt. M-am gândit mult, şi nu am altă concluzie.
MIRIAM: Şi eu cred asta, Iulia... Cum să facem să o creadă şi ei... ceilalţi... Pe noi ne evită. Am avut câteva insuccese din cauza acestor idei... Ne socotesc estremiste.
IULIA (exaltată): Muncitorii ! Ei vor înţelege mesajul nostru, fii sigură. Ei sunt cei care vor da cu piciorul vechei orânduiri, pentrucă nu au nimic de pierdut, decât lanţurile. Ei sunt sâmburele lumii noi, al lor va fi viitorul!... (Rolf o priveşte curios; ea se potoleşte)... Se cuvine să îi ajutăm să înţeleagă...
MIRIAM (observă şi ea privirea tânărului): Băiatul ăsta se uită la tine? Ha Ha!... Ai început să ai success...
IULIA: Eu nu am succes, Miriam... Ştiu bine că sunt urâtă...
MIRIAM: Nu l-ai văzut cu ce ochi te privea!..
IULIA: Probabil se mira, văzând că m-am înflăcărat... Pe mine nu mă priveşte nimeni cu simpatie... Sau poate că i s-a făcut milă: m-a văzut nemâncată!... Mi-a fost aşa ruşine... O ruşine...
MIRIAM: Par doi băieţi de treabă... la locul lor... Nu trebuie să te scuzi, Iulia, nu e nimic rău în asta... Poate mai vin şi mâine... Vă veţi mai întâlni...
IULIA: Nu vreau să mai vin... Eu nu intind mâna să cerşesc... Nu am nevoie de mila nimănui, înţelegi? Nu voi rămâne la cafeneaua asta... Orice ar fi...

SCENA a V-a
Rolf, Jochan, Miriam, Iulia, doi fascişti

În local intră alţi doi tineri, care comandă băutură. Sunt îmbrăcaţi quasi milităreşte, tunşi proaspăt, cu cămăşi verzi şi pantaloni strânşi în cizme bine lustruite.
JOCHAN (lui Rolf): Îi vezi? Ăştia cred că sunt naziştii. Uită-te la ei, ce fercheş se poartă. Precis sunt veniţi din Germania, ca să aţâţe spiritele. Nu-i opreşte nimeni la graniţă. Dece să îi oprească? Vin dela Munchen pe motociclete: în două ore jumate sunt aici. Sunt o structură paramilitară, cine nu îi ia serios în considerare, se înşală. Acolo au organizat deja un puci, care era cât pe aci să reuşască.
ROLF: Ce treabă am eu cu ei!?.. Toată aroganţa lor mă lasă rece. (Merge la masa fetelor): Veţi mai veni şi mâine aici, domnişoară?.. Mi-ar face plăcere să ne revedem.
JOCHAN (cam speriat, către patron): Alo!..Vă rog să aduceţi nota de plată... Noi plecăm.
PATRONUL (socoteşte): Opt zeci de şilingi.
ROLF: Îmi daţi voie să mă prezint... Mă chiamă Rolf... Pe prietenul meu îl chiamă Jochan. Lucrăm la magazinul de încălţăminte din colţ.
IULIA: Ne pare bine... Julia Fisher... Pe prietena mea o chiamă Miriam... Poate vreţi să o cunoaşteţi... Ea e drăguţă...
ROLF: Noi vom mai veni aicea... Poate mai veniţi şi voi.
IULIA: Mulţumesc... Cine ştie?
JOCHAN: Rolf, nu ţi-ai terminat cafeaua... Mai avem cinci minute.

Unul dintre tinerii fascişti îl acostează pe Rolf.

F-1: Voi le faceţi curte la putorile alea? Nu vedeţi că sunt evreice?
ROLF: Ia mâna de pe mine, că te pocnesc.
JOCHAN: Rolf, stai te rog la masă!...
IULIA (sărind ca arsă): Şi ce dacă suntem evreice? V-am deranjat cu ceva?
MIRIAM: Iulia, potoleşte-te!... Uiţi ce am în geantă?
IULIA: O secundă!... Şi ce dacă suntem evreice?.. Nu suntem şi noi oameni?

F-1: Nu!... Sunteţi lipitori!... O să vă facem ghetouri, unde să trăiţi izolaţi; să nu mai infestaţi localurile noastre. Voi, ori sunteţi comuniste, ori odrasle de cămătari. Altă alternativă nu aveţi. Din cauza voastră a decăzut Germania. Nu va trece mult, şi vă vom stârpi pe toţi, mă auzi? Stai jos!... (O împinge pe Iulia pe scaun).
IULIA (furioasă): Eşti prost crescut! Nu-mi pasă ce spui.
ROLF: Te rog să o laşi în pace pe domnişoara!...
JOCHAN: Rolf, hai să mergem!...
IULIA: Asasini plătiţi de marea burghezie, asta sunteţi!... Vă prefaceţi a vrea binele poporului german, pentru a-i pune în gât ghiara. Sunteţi promotorii cu bastoane de cauciuc ai exploatării. Să ştiţi că nu îmi e frică de voi! Pe asasini trebuie să îi demaşti, nu să îi eviţi. Să vadă poporul cine sunteţi. El vă va pune la respect. Nu veţi putea să vă faceţi într-una de cap. Ce, credeţi că, dacă sunteţi violenţi, sunteţi tari? Criminalii se cuvine să ia loc la puşcărie!.. Nazişti cretini...
F-2: Ce vrea putoarea aia!?... Cum nu îi e ruşine să ţipe într-un local german!? (Vine către Iulia, cu gând să o strângă de gât).
MIRIAM: Iulia, să fugim de aici!...
ROLF (îi iese în cale agresorului): Dacă te atingi de ea, ai de furcă cu mine!...
JOCHAN (se ridică şi el; cei patru băieţi se încaieră): Am răbdat cât am răbdat, dar voi întreceţi măsura!... Aicea suntem în Austria, dacă nu mă înşel.

Iulia, înarmată cu poşeta, atacă şi ea.

PATRONUL (îi desparte pe băieţi): Domnilor, vă rog, cafeneaua mea este o cafenea liniştită. Nu vreau să am de a face cu poliţia. Plătiţi, şi apoi ieşiţi în stradă, dacă vreţi să vă bateţi. (Îi impinge pe nazişti): Treceţi vă rog la bar, şi serviţi-vă consumaţia (Cei doi bat în retragere): Vă rog frumos!... Fiecare la masa lui...
MIRIAM: Iulia, ce ai făcut! Ăştia nu te uită... Au să se răzbune.
IULIA: Lasă-mă-n pace!.. Eu ştiu ce fac !... Vom atrage atenţia opiniei publice. Să ne atace!... Numai aşa se vor compromite;

numai aşa le vom bara ascensiunea. Dacă tăceţi şi tăceţi, într-o zi vă vor măcelări, şi asta nu vreau.
JOCHAN (către Rolf): Hai de aici!...
ROLF: Nu plec, până nu pleacă ăia doi.
F-2: Nu aveţi grijă... Ne vom mai vedea... Veţi plăti pentru insolenţa voastră. Într-o zi vă vom mânca fripţi. Să nu încapi tu pe mâna mea... Vei vedea atunci ce înseamnă ordinea germană. Când le vom arde pe vrăjitoarele astea în piaţa publică, iar pe voi, nătărăilor, vă vom cotonogi. Ne vom impune supremaţia, şi Germania va fi mai presus. Atuncea să văd, dacă veţi mai avea curajul să faceţi agitaţie. Noi plecăm!... Dar fiţi siguri: vom reveni!... Cu bine, frumoaselor... Veţi mai auzi voi de noi.

Naziştii ies; ceilalţi rămân tăcuţi.

ROLF (după o vreme): Acum plecăm şi noi... Ne pare rău de cele întâmplate...
MIRIAM: Ne-aţi fost de mare ajutor... Vă mulţumim... Nu vă temeţi. Nu vom mai veni pe aicea o vreme. Am avut noroc cu voi. Sunteţi doi băieţi bravi... (Cei doi ies).

SCENA a VI-a
Patronul, Iulia, Miriam, un spectator

PATRONUL: Eu zic că ar fi bine să plecaţi şi dumneavoastră. Nu vă supăraţi... Cei doi păreau a avea de gând să se întoarcă.
MIRIAM: Aşteptăm pe cineva, care ne va însoţi. Dintr-un moment în altul, trebuie să sosească.
PATRONUL: Cum doriţi...
SPECTATORUL: Eu îi cunosc pe ăştia... Sunt foarte periculoşi, domnişoarelor. Cu ei nu e de glumit. Patronul are dreptate, mai bine mergeţi altundeva. Mă tem chiar că, dacă rămâneţi în Salzburg, vă vor găsi!... Mai bine aţi fugi în alt oraş, pentru o vreme. Dacă află unde locuiţi, vă pot vizita noaptea.
IULIA: Şi poliţia ce face!? Noi nu putem reclama la poliţie?
MIRIAM: Eşti inconştientă... Nu ne vor da nici un ajutor!.. Mai bine taci, Iulia, ascultă ce zic oamenii. Taci din gură!...
IULIA: Vom pleca... Cum vrei tu, Miriam... De mine, nu îmi pasă. Mă tem să nu-ţi facă ţie rău. Tu nu ai putea să rezişti...

MIRIAM: Uf!! Uite, vine Max. Să vedem ce părere are el. Situaţia e foarte gravă, doar el ne-ar putea ajuta...El are relaţii...
IULIA: Crezi?
MIRIAM: Am aflat întâmplător: are legături cu Kominternul!... Ei sunt cei care, risipiţi pe tot globul, pregătesc revoluţia mondială. Te asigur!.. Fii prudentă... Fii calmă... Lasă-mă pe mine să vorbesc...
IULIA: Nu văd ce ar putea face el.
MIRIAM: Să-l luăm pe de departe.

SCENA a VII-a
Max, Miriam, Iulia, Patronul

MAX: Bună, fetelor... Ce faceţi?
MIRIAM: Am tipărit manifestele.
MAX: Bravo!... Cum au ieşit?
MIRIAM: Excelent (arată unul).Diseară trebuie găsit un tovarăş, care să le afişeze.
MAX: Voi două nu aţi putea?
MIRIAM: Iulia a avut un incident... Trebuie să se ascundă.
MAX: Ce vorbă e asta!? Ce incident?
MIRIAM: A fost acostată de doi naziști, şi a avut un conflict cu ei... Au ameninţat-o cu moartea.
MAX (supărat): Cum a fost posibil aşa ceva!? Iulia, cum ai putut face una ca asta!? Tu ştii că noi suntem obligaţi a acţiona din umbră. Nu trebuie să dăm motive pentru a fi agresionaţi. Asemenea acte pot compromite definitiv cauza noastră. Ar trebui să fii pedepsită... Te-ai angajat să respecţi disciplina de Partid. E foarte grav ce ai făcut astăzi, înţelegi?.. Să te demaşti atât de stupid!..
MIRIAM: Acum, ce putem face!? I-am spus şi eu acelaşi lucru. E prea târziu. Acuma, efectiv este necesar să o ascundem, Max, nu există alternativă. Nu ştii pe cineva, care ar putea-o ascunde, o lună două, la un loc sigur, până se va uita incidentul? E urgent. Golanii ăia se pot reîntoarce... O pot găsi...
MAX: Când a avut loc scandalul?

MIRIAM: Acum o jumătate de oră...Chiar aici...Au năvălit în cafenea şi ne-au insultat... Iulia a ripostat.
MAX: Eşti incorigibilă... Chiar nu înţelegi pe ce lume trăieşti?.. Eşti complet inconştientă...Tu nu ai creier în cap? Unde să te ascundem?...
IULIA: Nu mă ascundeţi, şi gata.
MAX: Iar ei vor pune mâna pe tine...Tu ştii ce le fac ei celor pe care pun mâna? Îi leagă, şi-i lasă să moară de foame. Îşi bat joc de ei, şi îi aruncă într-un lac părăsit... Te vor bate, până ai să divulgi toată reţeaua... Ne vei da pe toţi în vileag.
IULIA: Nu am unde fugi.
MAX: Tu nu ai pe nimeni în alt oraş?
IULIA: Nu cunosc decât oraşul nostru.
MAX: Eşti chiar de aici?.. Unde te-ai născut?
IULIA: La Cernăuţi.
MAX: Unde vine asta? Nu mai ai pe nimeni acolo?
IULIA: Nu. Oraşul este azi în România... În 1918, când românii au ocupat Bucovina, ai mei au preferat să se retragă cu trupele austriece. Ţineau la imperiul Habsburg.
MAX: În România! Ai cetăţenia română... Mai ştii româneşte?
IULIA: Până la 15 ani, vorbeam bine limba...
MAX: Atunci vei pleca în România.
IULIA: Nu am pe nimeni acolo...Pe nimeni... La cine să plec?
MAX: Vei avea. Te vei mărita acolo. Sau... în sfârşit,... te vom mărita noi.
IULIA (perplexă, roşind): ...Mă mărit!.. Eu să mă mărit!
MIRIAM: Ei, te pomeneşti că nu-ţi place!... Auzi, te măriţi şi pleci în România!.. E o minune, Iulia. Nici nu-mi vine să cred. Orice rău e spre bine. Max, eşti un băiat de zahăr... Aşa o idee!... Nemaipomenit...
MAX: Staţi puţin... Să nu ne facem iluzii... Te măriţi de formă... E o căsătorie morganatică... revoluţionară. Îţi vom face acte pe numele viitorului tău soţ, şi pleci. Astfel ţi se va pierde urma, aşa cum vrei. Fii atentă: de astăzi te chiamă Filip: Iulia Filip!... Diseară tipărim paşaportul, şi mâine pleci. Tot aveam nevoie de cineva acolo.

MIRIAM: Ascultă Max, fata asta e tânără, are şi ea sentimente...Tu te porţi ca un comandant de oşti. Uiţi că femeile sunt mai pudice...Ce se va alege de viaţa ei, în situaţia asta?.. Cel puţin, acel domn Filip există?
MAX: Sigur că da. Este din Basarabia: un militant devotat al Partidului. L-am cunoscut. A fost desemnat de Internaţională, pentru a organiza Partidul Comunist din România. Este un moment critic... Vor colabora, şi sunt sigur că vor avea succes.
MIRIAM: Şi va accepta el o astfel de complicaţie?
MAX: Îi vom explica, şi va înţelege.
IULIA: Să plec de aici! Să-mi las casa, care mi-a rămas dela părinţi...mobila, prietenii...Să plec singură într-o ţară străină, tocmai acum...
MIRIAM: Tocmai acum, când îi făcea şi ei curte un băiat!...
IULIA (ruşinată): Nu e adevărat... Nu-mi făcea curte nimeni... Tocmai acum, când vă găsisem pe voi, când mă simţeam folositoare...
MAX: Noi, Iulia, putem fi folositori oriunde. Îţi împărtăşesc un secret: Marele Imperiu al proletariatului, primul stat al muncitorilor şi ţăranilor are nevoie de ajutorul nostru. Lupta noastră va duce într-o zi la revoluţia mondială. Misiunea ta acolo este foarte importantă. Te voi pune în legătură cu cei care conduc mişcarea. Tu vei ţine legătura cu noi. Să fii mândră de sarcina ce ţi-o încredinţăm.

Se aude căzând un geam făcut ţăndări.

PATRONUL: S-au întors!...Mi-au spart cristalul de la intrare. Tinerilor, vă rog să părăsiţi localul ăsta cât mai urgent... Avem o ieşire prin spate. Am să vă scot pe acolo... Să sperăm că nu au înconjurat clădirea... (De afară se aud vociferări): Repede... Vă rog să plecaţi...
MAX: Fuga, fetelor! Urmaţi-l pe patron! Curaj, vei scăpa Iulia, nu vor pune mâna pe tine, iar mâine dimineaţă vei fi în tren!

ACTUL II

Acelaşi decor: Acelaşi pat, aceleaşi mese... plus câteva afişe comuniste. Scena închipuie acum celula clandestină a Partidului Comunist din România, în perioada crizei economice.

SCENA I-a (1987)
Iulia, Sora Rebeca

REBECA: Iar te fârţâi de colo-colo, Iulia... Ţi-am spus să stai la patul Dumitale.
IULIA: Eu nu mă fârţâi!.. Am venit la Dumneata intenţionat.
REBECA: În ce scop anume ai venit la mine?
IULIA: Am venit să-mi dai o permisie de două zile.
REBECA: Iar umbli cu aiureli!.. Ce permisie!?.. Numai Domnul Doctor aprobă ieşirile din Cămin, şi în scop precis, sau sub însoţirea altei persoane. Dumneata ce scop ai?
IULIA: Vreau să-mi văd casa.
REBECA: Nu mai ai nici o casă. Dacă aveai o casă, nu erai aici.
IULIA: Vreau să şterg de praf mobila. După atâta timp, s-o fi umplut de praf. E o mobilă scumpă, florentină, are să se strice.
REBECA: Nu mai ai nici o mobilă.
IULIA: Ba am!... Dumneata numai vrei să mă superi pe mine. Tot timpul ţii să mă superi. Vreau să văd dacă nu cumva am lăsat gazul deschis la bucătărie...
REBECA: Nu mai ai nici mobilă, nici bucătărie, nici casă... Ţi-au fost luate.
IULIA: Cine să-mi ia mie mobila!?.. Ceea ce spui, este un nonsens.
REBECA: Aşa ni s-a spus. Casa şi mobila au fost preluate de Gospodăria de Partid. Nu erau ale dumitale.
IULIA: Ba erau. Cum îndrăzneşti să spui că nu erau ale mele!
REBECA: Cine ştie cine plângea după ele... Ce proprietari expropiaţi, cei aşa zis burjui, pe care voi i-aţi exclus şi i-aţi băgat la răcoare.
IULIA: Mie mi-au fost date pentru lupta mea revoluţionară!
REBECA: Astăzi au fost date altora, pentru lupta lor revoluţionară. Dumneata nu mai ai nimic.
IULIA: Eu am bani acolo... Am lucrurile mele...

REBECA: Banii ţi i-a furat servitoarea. Dumneata nu mai ştiai ce faci. Ea pretinde că i i-ai dăruit. Probabil... Ea aşa pretinde...
IULIA: Dumneata mă minţi pe mine... Vrei să mă înnebuneşti!.. Eu nu mai suport instituţia asta... Toţi mă înnebuniţi. Am să te reclam tovarăşului Director. Eu am să plec de aici!... Ai să vezi. Eu am să mă duc la mine acasă... Nu mai am nevoie de voi. Să-mi dai voie să dau un telefon dela dumneata de aicea.
REBECA: Dacă mai faci scandal te leg, să ştii!... Treci te rog la patul dumitale.
IULIA: Eu vreau o permisie de două zile, ca să ştiu ce se întâmplă.
REBECA: La pat!... La pat!... Imediat în camera dumitale...
IULIA: Te reclam. Eu aici am fost cineva. Am anumite drepturi. Să vedem cine te lasă pe dumneata să-ţi baţi joc de mine!
REBECA: Aici ai drepturile pe care le au toţi ceilalţi pensionari. Nu mai eşti printre blegii pe care i-ai prostit. Aici te afli pe teritoriul Comunităţii, şi nimeni nu are dreptul să se amestece în treburile ei interne. Voi vorbi cu Domnul Director. Acum fii bună, şi treci în camera dumitale.
IULIA: Am să te reclam!.. Eu ştiu foarte bine ce drepturi am. N-o să mă opriţi voi să-mi caut drepturile.

Iulia e dusă şi băgată cu sila în pat.

REBECA: Aici să stai!...

Rebeca iese. Iulia rămâne tăcută, cu privirea fixă.

SCENA a II-a (1934)
Iulia, Vasile

VASILE (un băiat prostănac, lipeşte afişe): E bine, tovarăşa Iulia?
IULIA (acum tunsă scurt, drept la spate): Bine, Vasile, le-ai aşezat foarte frumos.
VASILE: E ora şase... De ce nu vin?
IULIA (nervoasă): Au să vină.
VASILE: Tovarăşul Goldiş spunea că vor veni două zeci.
IULIA: Da, el a făcut mobilizarea.

VASILE: Şi nu vine nici unul.
IULIA: Mai ai şi alte afişe de lipit?
VASILE: Mai am.
IULIA: Atunci lipeşte-le.
VASILE (se pune pe treabă): E frumos în Uniunea Sovietică, tovarăşa Iulia?
IULIA: Da, Vasile, foarte frumos...
VASILE: Dumneavoastră aţi fost acolo, nu este aşa?
IULIA: Nu, nu am fost... Dar acolo este foarte frumos. Acolo oamenii construiesc, acolo oamenii sunt liberi!...
VASILE: Vai, tovarăşa Iulia, mă duci şi pe mine acolo să văd, când te vor chema?
IULIA: Încă nu e momentul, Vasile. Va trebui să luptăm pentru asta. Acolo oamenii construiesc un viitor fericit, tot ceeace fac este în interesul lor. Guvernanţii noştri nu vor ca noi să ştim ce se întâmplă acolo.
VASILE: Dar noi ştim , tovarăşa Iulia, nu este aşa?
IULIA: Ştim, şi trebuie să le-o spunem şi altora, să ştie toţi. Să afle că un nou ev a început în Răsărit, un ev nou pentru toţi oamenii muncii.
VASILE: Şi ei nu vin!...
IULIA: E abia şase; abia au ieşit dela uzină. Au să vină.
VASILE: Dumneavoastră nu vă e frică de ceea ce faceţi, tovarăşa Iulia?
IULIA: Dacă dumitale nu-ţi e frică, nu-mi este frică nici mie.
VASILE: Ehei, pe mine mă iartă. Zic că eu sunt prost... Şi Don Sergent mai închide ochii... Uite-l că se plimbă pe vis-a-vis. Nu zice nimica.
IULIA: Partidul a fost scos în ilegalitate, Vasile. Noi suntem aici numai un club muncitoresc, paşnic. Ce rău facem noi? Nu-i aşa? Educăm muncitorii.
VASILE: Cum adică îi educăm, tovarăşa Iulia?.. Uite că Don' Sergent trece strada.

SCENA a III-a
Sergentul, Vasile, Iulia

SERGENTUL (intrând): E ordine aici? Sunteţi cuminţi? Nu faceţi propagandă?
IULIA: Precum vezi
SERGENTUL: He He!
IULIA: Mai vrei o ţigară?
SERGENTUL: Dumneavoastră aveţi întotdeauna ţigări faine, dece n-aş vrea.
IULIA (oferă ţigările): Poftim, serviţi.
SERGENTUL (îşi aprinde o ţigară): Ei, ai dracului copii neastâmpăraţi... Să vezi ce mi-au făcut aseară...
IULIA (neatentă, se uită pe fereastră): Da, spuneţi.
SERGENTUL: Mă plimbam pe strada Răsăritului... Era seară... Ştiţi, acuma se face întuneric devreme, şi dracii nu se duseseră încă la culcare. Mergeam eu aşa printre copaci când, aud nişte sunete suspecte... Măi, ce să fie... Măi, ce să fie... Parcă erau nişte şoapte... ba auzeam încărcătoare de armă... parcă cineva mă lua la ţintă... Unde mă întorceam... nimica.
VASILE: Erau copiii!
SERGENTUL: Stai să vezi.Mă caţăr pe gard la numărul 16, trag o ochiadă în livada cu pruni a popii, nici urmă. Când, deodată...
IULIA: O fi anunţat precis ora întâlnirii tovarăşul Goldiş?
SERGENTUL: ...Deodată, un puşti îmi iese în cale de la 21... don' Sergent, don' Sergent, zice... am văzut un bandit înarmat, care a fugit prin grădina părintelui. Mă iau după el, şi-mi arată drumul la vale. Numai bălării... Percep un sunet ciudat de gamelă. Mă iau după el şi ce credeţi!? Legaseră o conservă de coada mâţei, şi-i dăduseră drumul la vale. Mâţa se zbătea şi scotea un zgomot straşnic! Ha Ha Ha Ha Ha ... Bată-i să-i bată!... E foarte bună ţigara, tovarăşa Iulia... Eu mă duc... Sunt în misie... Dumneavoastră vedeţi-vă de treabă... (Iese).
IULIA: (gânditoare): Ei, Max, ce ştii tu... Este greu aici... Nu au conştiinţă revoluţionară... (Se aşază la masă şi scrie).

SCENA a IV-a
Iulia, Filip

Uşa se deschide şi în cadrul ei apare un nou personaj.
IULIA: Filip!... Ce surpriză!... Apari şi dispari ca o cometă.
FILIP: Ce faci, Iulia? Cum te simţi? (o sărută).
IULIA: Vasile, a venit tovarăşul Filip... Vrei să ne laşi singuri?
VASILE: Vai de mine, tovarăşa Iulia, sigur că da!.. Mă bucur aşa de mult... Să trăiţi! Vă simţiţi bine? Dacă aţi şti, tovarăşa Iulia cât de tare v-a aşteptat!...
IULIA (roşind): Acuma ieşi puţin... Fii bun şi ne lasă.
Vasile iese; cei doi se despart.
FILIP (oficios): Cum merge celula? Vă descurcaţi?
IULIA (intimidată): Cred că da. E greu. Nu este o clasă muncitoare constituită. Muncitorii sunt încă pe jumătate ţărani.
FILIP: Condiţiile economice ne sunt favorabile, Iulia... Criza capitalismului se ascute. Aşteptăm evenimente majore. Nu este exclus să declanşăm revoluţia şi în altă ţară. Păcat că în Germania ea a luat cursul fascist... Dar comuniştii sovietici sunt pe cale de a se împăca cu fascismul.
IULIA: Nu se poate!.. Cine ţi-a spus!?
FILIP: În fond sunt socialişti, partid muncitoresc! Ne desparte numai naţionalismul lui Hitler faţă de internaţionalismul nostru, de fapt modul nostru particular de a cuceri lumea...Teoretic, putem găsi o soluţie de compromis la baza doctrinei. Atunci forţa socialismului va creşte considerbil; nu va mai fi de neglijat.
IULIA (oripilată): Îngrozitor!.. Nu pot crede una ca asta...
FILIP: Ceeace spun nu este încă ferm conturat... Tu te descurci aici?.. Tovarăşii mi te-au dat în grijă, ştiai?
IULIA (impresionată acum): Dumneata îmi porţi de grijă mie!?
FILIP: Sigur că da. Statornic. Poate că nu se vede... Sunt foarte ocupat.
IULIA: Aicea oamenii ne cred soţ şi soţie.
FILIP: De fapt, suntem soţ şi soţie...
IULIA: Crezi asta? Crezi cu adevărat? Eu nu m-am obişnuit încă cu gândul... Crezi că eu sunt soţia dumitale? Ştii?.. Pentru asta toată lumea mă respectă...Toţi mă privesc altfel decât atunci când eram domnişoară. Este aşa de minunat... Am câştigat mult în demnitate. Eu fac tot ce pot, ca să păstrez aparenţa...

FILIP: Da... Da... Faci foarte bine...
IULIA: Te superi dacă mă declar soţia dumitale?
FILIP: Ştii bine că am acceptat asta de bună voie.
IULIA: Poate că iubeşti pe cineva...Eu nu mă supăr...Vreau să spun că nu am nimic împotrivă...De mine să nu ţii seama deloc!...
FILIP: Bine Iulia, am înţeles.
IULIA (timid): Ai vrea să fie altfel?
FILIP: Nu... Aşa e bine... Voi pleca într-o misiune importantă.
IULIA: Grea?
FILIP (preocupat): Foarte grea... O diversiune în Basarabia.
IULIA: Nu-mi spune! Nu vreau să ştiu... Te voi aştepta, veşnic.
FILIP: Păcat că trăim vremuri aşa de grele, Iulia... Pentru noi ele sunt foarte grele. Într-o zi, când va răsări soarele şi pentru noi, nu va mai trebui să ne ascundem, şi fiecare îşi va face viaţa, cum va dori.
IULIA: Să sperăm că vom isbândi, tovarăşul Filip.
FILIP: Doctrina noastră e însăşi speranţa... Dacă nu am spera...
IULIA (entuziasmată): Tovarăşe Filip, eşti aşa de frumos!...
FILIP: Am vrut să ştii unde mă duc, şi dece mă duc. Să nu dispar fără urmă. Deaceea am venit. Pentru că primisem ordin să nu mai ies din casă. Să stau ascuns până la debutul acţiunii.
IULIA (foarte emoţionată): Îţi mulţumesc... Eu iubesc viaţa ta de sacrificiu... Să fim mândri. Să nu uităm!... Eu nu voi uita niciodată, că tu ai venit să-mi spui unde te duci!... Într-o zi se va afla poate cât de multe sacrificii am făcut noi pentru cauză.
FILIP (din nou distant): Acţionaţi astfel încât să stimulaţi coalizarea muncitorilor. Ei sunt nemulţumiţi de dificultăţile economice. Acum este momentul să ne afirmăm. Sistematizaţi-le revendicările. Puteţi cere tot mai mult, pentrucă presiunea este foarte mare. Ziua eliberării va veni.
IULIA: Da, tovarăşul Filip, vom face aşa cum spui.
FILIP: Formaţi lideri. Răspândiţi-i în uzine şi fabrici. Cuvântul de ordine al Internaţionalei este organizarea luptei muncitoreşti, crearea de nuclee militarizate. Să formăm o clasă muncitoare puternică!.. Atunci vom primi ajutor.

VASILE (intră agitat): Tovarăşa Iulia, vin!.. Vine tovarăşul Goldiş cu câţiva oameni... Vin!... Să aranjăm scaunele...
FILIP: Eu am să dispar...
IULIA: Cu bine!... Să te întorci sănătos!...
FILIP: Ai să ţii minte, Iulia?
IULIA (pierdută): Sunt a ta!...
VASILE: Uite-i la intrare.
FILIP: Am plecat!...

SCENA V-a
Iulia, Goldiş, Marin şi alţi patru ilegalişti

Filip iese grăbit. Cei Şase nou veniţi intră în scenă.
IULIA: Poftiţi, poftiţi tovarăşi... Luaţi loc. (Către Goldiş): Spuneai că vin două zeci.
GOLDIŞ: Este foarte greu să mobilizezi oamenii.
IULIA: Şi de ce mă rog?
GOLDIŞ: Suntem într-o poziţie geografică nepotrivită. Aici e foarte mult naţionalism. Oamenii ţin la Basarabia, nu le place că este râvnită de ruşi. Sentimentele antisovietice sunt puternice.
IULIA (citind lista oamenilor): Componenţa nu e bună. Trei sunt evrei, numai unul e român, şi unul e ungur.
GOLDIŞ: Ne descurcăm cu cei prezenţi. Atât am putut face.
IULIA: Tovarăşi, v-am adunat aici pentrucă momentele sunt critice. Vedeţi cu toţii cum eşafodajul capitalismului se degradează tot mai mult. Economia capitalistă, bazată pe exploatare, nu mai poate satisface nevoile de trai şi desvoltare ale clasei muncitoare. Cât mai curând, muncitorii trebuie să pună mâna pe putere, şi să conducă singuri, să-şi însuşască beneficiile muncii lor. Noi suntem chemaţi să-i organizăm pentru marea luptă revoluţionară. Ziua vorbelor a trecut. De acum, vom trece la acţiune.
MARIN: Apoi, dacă-i aşa, vom face ce se cuvine.
IULIA: Vom organiza greve. Ele trebuie însă să decurgă coordonat, în aşa fel încât să paralizeze economia capitalistă, şi

să destabilizeze statul burghez. Va veni o zi, când muncitorii vor lua puterea în propriile lor mâini, pentru a salva situaţia.
MARIN: Adică, vor conduce chiar ei?
IULIA: Chiar ei, tovarăşe, chiar ei!... Ei vor conduce uzinele, fabricile, ministerele şi chiar ţara...Vom expropria burghezia... Averea va aparţine întregului popor...
MARIN: Vai de mine!.. Dar atunci cine va mai munci, tovarăşa Iulia!?.. (râsete în sală): Cine ne va mai da de mâncare?
IULIA: Foarte bine!... Aceste probleme teoretice le vom discuta în amănunt. Deaceea v-am adunat aicea. Păcat că nu au venit mai mulţi tovarăşi! În a doua parte a şedinţei vom stabili un plan de măsuri concrete.. Vom stabili sarcinile precise ale fiecărei grupări...Vom formula propunerile de acţiune, şi revendicările minimale ale muncitorilor faţă de patroni, în etapa actuală.

Se sting reflectoarele pe grupul din mijloc. Este luminat patul Iuliei de spital, Iulia la marginea patului şi, mai în umbră, umbra lui Filip.

SCENA VI-a (1987)
Iulia singură

IULIA: Eu nu te-am uitat Filip, nu te-am uitat! În fiecare zi îmi dispare câte o secvenţă uriaşă din memorie. Ca şi cum, edificiu după edificiu, s-ar dărâma un oraş: teatrul naţional, ministerul finanţelor, palatul telefoanelor. Îmi pierd memoria! Fac eforturi, Filip, în fiecare noapte fac eforturi, pentru a te păstra. Dar a doua zi constat că am mai pierdut o altă parte din trecutul meu... Nu am avut niciodată voie să vorbesc despre tine. Acuma îmi e teamă că am să te uit!.. Cnm nu îi mai recunosc pe cei pe care îi revăd, cum nu îmi mai reamintesc casa, drumul, prietenii, timpul... Atunci a fost perioada cea mai eroică din viaţa mea. Tu erai curat, curajos şi puternic... Pe urmă totul a devenit tot mai silnic, tot mai confuz... Începând cu acea întrebare a muncitorului: "Atuncea ce vom mânca?" Câţi ani am mai rămas oare în România: 3...4...5? Nu-mi mai aduc aminte... Nu-mi mai aduc aminte... Până în ziua când a venit tovarăşul Goldiş agitat... Da.... a intrat agitat şi mi-a zis:....

SCENA a VII-a
Iulia, Goldiş

GOLDIŞ: Pregăteşte-te de plecare, Iulia. Repede!... Avem ordin să te evacuăm.
IULIA: Ce înseannă asta, Goldiş!... Eşti nebun? Ce s-a mai întâmplat?
GOLDIŞ: Am fost descoperiţi. Odată grevele înfrânte, au refăcut ordinea. Au arestat oamenii, şi s-au pus pe cercetări. Au aflat că mişcarea a fost organizată de noi.
IULIA: De unde ştii totul aşa amănunţit?
GOLDIŞ: Avem informatori. Nu e timp de piedut... Pregătesc o descindere. Orice materiale compromiţătoare trebuiesc făcute să dispară, iar pe tine avem ordin să te escamotăm. Se va zice că ai fost trimisă din străinătate, ca să faci agitaţie. Că avem conexiuni externe. Vei pleca în Uniunea Sovietică.

Goldiş scoate hârtii din sertare, se pregăteşte să le ardă.

IULIA: Cine a dat ordin peste capul meu? Eu vreau să rămân!
GOLDIŞ: Unele lucruri nu le ştiu nici eu.
IULIA: Cum să pot trece graniţa aşa, tam nisam. Nu e o simplă formalitate!
GOLDIŞ: Totul a fost deja aranjat. Avem oameni la frontieră. Ofiţerul de grăniceri de serviciu de mâine te va aştepta. Numele lui e Trancă. Parola este "victorie".
IULIA: Eu nu pot pleca.
GOLDIŞ: Nu poţi comenta directivele Partidului.
IULIA: Eu am să le resping.
GOLDIŞ: Poţi explica de ce, Iulia? Ele sunt în favoarea dumitale. Vei scăpa de arestare, de interogatorii, de carceră... De noi va fi mult mai rău.
IULIA: Eu îl aştept pe tovarăşul Filip!.. I-am promis că am să-l aştept aici, orice s-ar întâmpla.
GOLDIŞ: Filip e mort!.. A fost ucis într-o ambuscadă în Basarabia.
IULIA (rămâne ca trăznită): A fost ucis, a fost ucis... Şi nu mi-aţi spus nimic! (Iulia îşi îndeasă lucrurile într-o valiză veche).

GOLDIŞ: Îmi pare rău... Nu a fost decizia mea. Eu aş fi găsit poate un cuvânt de mângâiere.
IULIA: M-aţi lăsat să mă frământ, să tremur, să nu dorm nopţile. M-aţi tratat ca pe un obiect, fără viaţă personală, fără legături, fără suflet... Cum aţi putut fi atât de reci, atât de indiferenţi, atât de neomenoşi!? Am trăit sperând că se va întoarce... Eu nu am ştiut nimica în tot acest timp!... (Plânge).
GOLDIŞ: Ce să facem? Aşa e viaţa noastră... Acum pregăteşte-te!.. Oricât ai suferi, nu e vreme de lamentări... Vom merge împreună până la Otopeni... Acolo te aşteaptă o maşină, care te va duce la Iaşi... Apoi te vei descurca singură. Vei avea şi bani... Scrisoarea asta o vei folosi numai în caz de extremă necesitate. În ea ai şi un permis de trecere a frontierei oficial.

Iulia se pregăteşte de plecare, ia geamantanul, priveşte în jur. Îşi şterge lacrimile. Iese împreună cu Goldiş.

ACTUL III

Scena se modifică întrucâtva. În locul scaunelor şi meselor ieftine, se introduc fotolii luxoase şi o masă de hol. Patul din căminul de bătrâni rămâne în scenă. Directorul spitalului o însoţeşte într-o vizită pe prietena Iuliei.

SCENA I-a (1987)
Iulia, Dr Weinstein, Paula Samuilă

WEINSTEIN: Tovarăşa Iulia, aveţi o vizită.
IULIA (indiferentă): Bună ziua.
PAULA: Iulia, drăguţa mea, ce mai faci?
IULIA: Bine.
PAULA: Cum te simţi tu?
IULIA (îndoită): Eu mă simt bine.
WEINSTEIN: Nu cred că v-a recunoscut.
PAULA: Cine sunt eu? Mă recunoşti?
IULIA: Da.
PAULA: Cine sunt?.. Spune.
IULIA: Tu eşti... Nu mai ştiu cum îţi zice.

PAULA: Iulia, eu sunt Paula, prietena ta, Paula Samuilă.
IULIA: Paula? Te chiamă Paula....
PAULA: Nu se poate să nu mă mai recunoşti!.. Am fost prietene atâta vreme...
WEINSTEIN:.. Nu o contrariaţi... Memoria ei este foarte deficitară. Şi, din păcate, au apărut tulburări de comportament: nu se mai îngrijeşte. Are o boală Alzheimer rapid evolutivă.
PAULA: E adevărat că e neîngrijită... Miroase urât.
WEINSTEIN: Noi facem tot ce putem, doamnă Samuilă. Ne dăm toată silinţa... Avem prea multe cazuri.
PAULA: Totuşi, cu pensia pe care i-o luaţi, aţi putea-o întreţine mai bine.
WEINSTEIN: Ne pare rău. Să ştiţi că zilnic i se schimbă lenjeria şi aşternuturile.
PAULA: Spune, Iulia, te simţi bine aici?
IULIA: Da, mă simt bine.
PAULA: Mâncarea e bună?
IULIA: E bună, e bună...
WEINSTEIN: Nu are poftă de mâncare. O hrănim în silă.
PAULA: Biata de ea... Ce vioaie era fiinţa asta!... Spune Iulia, nu îţi mai aduci tu aminte când am fost noi două la Moscova!
IULIA: La Moscova?
PAULA: Ce bine ne-am distrat... Cum m-ai dus prin toate locurile cunoscute de tine..
IULIA: Da... Ha Ha Ha (râde vag, mai mult ca să nu pară că nu-şi aduce aminte).
PAULA: M-ai dus şi la Panorama Borodino, şi la muzeul Pushkino, la galeriile Tretiakow. Într-o zi am mers în pădure la o datscha, la prietenii tăi... Cei tăcuţi ca extratereştrii.
IULIA: Sigur... sigur... (Tăcere stânjenită).
PAULA: Spune, ce să-ţi mai aduc, ai nevoie de ceva?
IULIA: Eu vreau acasă la mine.
PAULA: Aşteaptă, te vei duce... Întâi să te faci bine. Te vor trata dumnealor aici şi, când ai să te faci bine, te vei întoarce acasă.
IULIA: Da, aş vrea tare mult să mă întorc acasă!... (Rămâne întinsă, cu ochii holbaţi, părând a se gândi).

PAULA: La ce s-o fi gândind?
WEINSTEIN: Probabil la nimica. Nu cred că veţi putea scoate mai mult dela ea.
PAULA: Ce boală mizerabilă!.. Nemaipomenit... Nu am mai văzut în viaţa mea aşa o transformare.
WEINSTEIN: Din păcate se va agrava. Nu putem stăvili degenerarea.
PAULA: Credeţi că o să moară?
WEINSTEIN: Da. Se va degrada treptat până la o stare demenţială, quasi animalică, din care nu se poate ieşi.
PAULA: Da... Îngrozitor! Eu am să plec, domnule Doctor... Nu mai suport să o văd în starea asta... Purtaţi-i de grijă... Dacă aveţi nevoie de vreun sprijin, îmi telefonaţi. Voi face tot posibilul, ca să vă ajut... Iulia, micuţa mea, la revedere... Rămâi cu bine...

Nici un răspuns. Cei doi se retrag.

WEINSTEIN: Să mergem.

SCENA III-a (Moscova, 1937)
Maşa, Katerina Petrovna, Iulia, Olga

Maşa şi mama ei discută îngrijorate. În încăpere explodează Olga, fetiţa Maşei .
OLGA: Mamă, mamă, a venit Iulia! (Tropăie de fericire).
MAŞA (iese în întâmpinarea Iuliei): Iulia Filipovna, ce faci acolo? Intră te rog.
IULIA: Sdrastvuite!... M-am scuturat puţin de apă. Afară plouă... (Către Olga): Ce face pisicuţa mea?
OLGA (îi sare de gât): Îmi pare bine că ai venit! Vrei să ne jucăm?
MAŞA: Olga, las-o în pace pe Iulia... Avem de vorbit... O să vă jucaţi mai târziu.... Olga noastră e prea singură. Alexei e mare şi nu are chef de ea.
IULIA: Ia uite ce ţi-am adus!.. (îi arată fetiţei o ciocolată).
OLGA: Mulţumesc Iulia... Nu uiţi să vii la mine, să ne jucăm!...
KATERINA P.: Are să vină... Acuma du-te în camera ta, Olga. (Fetiţa iese cu mare regret).

MAŞA (isbucnind în plâns, o îmbrăţişază pe Iulia): Iulia dragă, Alexandru Gordeevici a fost arestat!
IULIA (ca aiurită) Cum a fost posibil! Alexandru Gordeevici!? Nu pot să cred aşa ceva. Linişteşte-te, e o eroare... Am să mă interesez!...
MAŞA: Vai de mine, micuţa mea, tu eşti prea generoasă... L-au luat de acasă!... A fost teribil... Nu am mai trăit asemenea momente din 1920.
IULIA (se îndreaptă spre mama Maşei): Bună seara, Ekaterina Petrovna... Sunt uluită!... Nu-mi vine să cred.
KATERINA P.: Aşa l-au luat şi pe fratele meu dintre noi, cu ani în urmă, Iulia... În aceeaşi noapte a fost împuşcat.
MAŞA: Atunci a fost Revoluţia, mamă. Sigur că era o crimă. Unchiul era omul cel mai paşnic din lume: un visător, liberal cu idei democrate, care iubea oamenii simpli şi îi stima. Dar acum... Alexandru a fost el însuşi revoluţionar! Unul din vârfurile mişcării, care au făcut revoluţia şi au crezut în ea...
IULIA: Alexandru Gordeevici era un om minunat, un adevărat comunist, nu l-am auzit niciodată deviind dela concepţia materialist dialectică. Nu înţeleg... Nu văd ce i se poate imputa.
MAŞA: Eu l-am iubit pe soţul meu pentru curajul lui: a fost închis, deportat, a fost în pericol de moarte şi...
KATERINA P.: Nu erau oamenii omorâţi de Ohrana sub Ţarul Nicolae, pentru ce a făcut el.
MAŞA: Mamă, ce ştiam noi pe atunci despre viaţa muncitorilor. Făceam parte din lumi diferite. Ce puteai tu şti despre revendicările lor, la balurile la care te duceai? Războiul făcea victime. Tu îţi închipuiai că viaţa era trandafirie pentru toţi.
KATERINA P.: Erau destui oameni care discutau deschis problemele sociale, chiar şi la balurile de care vorbeşti. Ţi-au împuiat capul bolşevicii. Noi aveam suflet şi iubeam poporul rus. Îi doream bunăstarea, ne străduiam pentru el. Cei care ne-au acuzat, au fost nişte impostori: o făceau în scopuri egoiste.
MAŞA: Alexandru era şi el egoist? El ne-a salvat. Fără el, soarta noastră ar fi fost dramatică. Altădată recunoşteai, că pentru asta ai acceptat să mă ia de soţie.

HATERINA P.: Ştii? Nu am negat niciodată. Dar mai bine am fi găsit o posibilitate de a ne refugia în străinătate. Umbrela acestei case nu mi-a oferit niciodată confort, linişte. Voi vă bucuraţi de privilegii prea mari; oricând puteaţi fi vânaţi pentru asta.
MAŞA: Ce ne vom face acum!? Ce se va alege de noi? Suntem nenorociţi, Iulia... Suntem nenorociţi...
IULIA: Linişteşte-te, Maşa. Nu se poate să nu se facă dreptate. Comuniştii vor judeca. Cine ştie ce acuzaţii calomnioase i s-au adus. Drept să spun, nu credeam să fie atâtea neînţelegeri în sânul PCUS. Dinafară îl vedeam ca pe un monolit, luptând solidar pentru idealurile socialismului. Comuniştii de bună credinţă îl vor salva. Nu-l pot lăsa discreditat pe acest om!
MAŞA: Eşti inconştientă, Iulia. Tu nu vezi ce furtună s-a pornit, nu vezi câţi dintre prietenii noştri au dispărut, câţi au fost executaţi? A fost târât şi el în lanţul arestărilor. Nu e primul şi nici, probabil, ultimul...
IULIA: Cum este posibil! Ce a putut face el, care să fie antisovietic? Un om ca Alexandru Gordeevici era o chezăşie pentru puritatea liniei revoluţionare. Chiar Lenin l-a promovat, pentru clarviziunea lui în problemele ideologice. A organizat proletariatul de pretutindeni, internaţionalismul proletar. Voi poate nu ştiţi, ce rol important a jucat Alexandru Gordeevici în lupta muncitorească. În mod sigur va trebui să se ia în consideraţie ce a făcut el. Eu nu am destulă influenţă, dar voi căuta să vorbesc totuşi cu cei pe care îi cunosc.
KATERINA P.: Iulia dragă, inimioară, eu cunosc mai demult revoluţia. Se bat pentru putere!.. Sunt în joc interese prea mari... Te sfătuiesc să stai deoparte.
MAŞA: Mamă, trebuie să apelăm totuşi la cineva!.. Toţi se tem... Nu vezi că, de câteva zile, nu ne mai telefonează nimeni? Suntem complet izolate. Dacă Iulia ne poate ajuta cu ceva, să o facă. Eu mă agăţ de orice pai de salvare. Vreau să ştiu ce se întâmplă. L-am rugat şi pe Igor Nicolaevici Vereşcov să se intereseze. El singur a mai avut curajul să ne treacă odată pragul.
KATERINA P.: Îmi e teamă că va trebui să părăsim casa noastră. Cine ştie unde ne vor duce.

IULIA: Cum să vă ia cineva casa sau lucrurile care vă aparţin!?
KATERINA P.: Dumneata vii din altă lume. Încă nu ai aflat totul despre viaţa dela noi, ai fost ferită.
IULIA: Acolo de unde vin eu, oamenii nutreau cele mai entuziaste păreri despre Uniunea Sovuetică.
KATERINA P.: De la distanţă totul pare vrăjit, ca în poveştile celor 1001 de nopţi. Crezi că Sheherezada era fericită?
IULIA: Mă aşteptam ca aicea oamenii să fie fericiţi, de a-şi realiza visul lor ancestral de libertate, să contribue cu elan la realizarea acestui mare ţel. Nu îmi explic de ce sunt atât de refractari la înnoirile sociale, de ce se bat, de ce sunt atât de nemiloşi unii faţă de alţii. Vă văd atât de îngroziţi, şi infinit mai săraci decât săracii din Occident... Aceia încep să o ducă mai bine, au la dispoziţie mai multe bunuri de calitate decât oamenii muncii de aici. Unde e plusvaloarea? De ce nu vă face să prosperaţi? Când încerc să aflu dela cineva un răspuns, parcă ar vrea să mârâie. Toate astea mă surprind continuu. Iar acum arestările şi condamnările! Mi s-a spus că unii tovarăşi s-au îmburghezit, că au trădat revoluţia. Am fost dispusă să cred. Pentru Alexandru Gordeevici, pot băga mâna-n foc. Acest om era numai omenie şi entuziasm, nu era ca ceilalţi, nu tăcea niciodată, nu tolera abuzurile, le explica şi altora ce credea.
KATERINA P.: Probabil că tocmai asta l-a pierdut. Când explici prea mult, rişti să dai loc la interpretări diferite.
IULIA: Orice om poate comite erori: intenţia contează, aderenţa la obiectivele mişcării!... Avea acest om intenţii rele? Cine ar putea afirma aşa ceva?
MAŞA: Iulia, drăguţa mea, nici nu pot bănui cine i-a vrut răul lui Alexandru Gordeevici. El le făcea tuturor numai bine. Nu-i aşa că tu nu crezi că el ar fi vinovat?
IULIA: Nimeni nu ar putea susţine asta!
MAŞA: Şi totuşi, nu putem intreprinde nimica. Cum să-l apărăm? Stăm şi aşteptăm o minune, care să ne vină din cer. Noi înşine s-ar putea să avem de suferit. Ce? De la cine? M-aş duce să mă plâng! Cui? Să implor vechii lui tovarăşi! Nu mă primesc. Toţi bagă capul în pământ, mă evită. De ce!? Nici măcar nu

putem şti cine a montat toate aceste procese. Nu ne putem închipui. Cine profită depe urma lor? Cum s-au produs? Cine le-a declanşat? Pe cine să implorăm, pe cine să tragem la răspundere? Sunt luate informaţii despre toţi. Sunt cercetate cadre superioare, se lansează anonime calomnioase împotriva lor, şi apoi li se dau curs. Ce grup ostil acţionează? Cum de s-a putut substitui el în întregime Partidului, care ar trebui să aibă ultimul cuvânt?

KATERINA P.: Probabil că Stalin însuşi organizează represiunea.

IULIA: Imposibil!... Stalin este prea bun!... El nu ştie ce se întâmplă. Lui i se aduc dosarele gata întocmite. De unde să ştie ce realitate ascund. Nu m-ar mira să fie implicate grupuri duşmane revoluţiei socialiste, care acţionează din umbră. Au fost arestate, judecate şi condamnate cadre superioare din armată. Este clar că extinderea execuţiilor duce la slăbirea armatei sovietice... Cine ar avea un interes mai mare în acest sens decât duşmanii noştri?

MAŞA: Este o dementă, Iulia, crede-mă. Numele acestei experienţe este dementă!.. Iar noi cădem victimile ei. Tu cunoşti ce au făcut aceşti oameni, fiindcă ai luptat ca şi ei. Sacrificarea lor va compromite într-o zi cauza noastră... Sacrificarea lor este de neiertat.

KATERINA P.: Mai bine taci, Maşa. S-ar putea să fim spionate.

MAŞA: Să-mi dea bărbatul înnapoi!.. El nu are nici o vină. Ceea ce spun acum, pot afirma chiar şi în instanţă.

KATERINA P.: Care instanţă!? Nu mai există aşa ceva... Există numai un pluton de execuţie, care funcţionează.

MAŞA: Este nevinovat!.. Dacă nu îl mai vor, nu au decât să îl scoată din funcţie... Să-l lase să-şi găsească o slujbă după puterile lui... Nu avem nevoie de onoruri.

KATERINA P.: Maşa, fetiţa mea, vom avea multe de îndurat. Eu te sfătuiesc să-ţi păstrezi calmul. Trebuie să fii tare. Ai de întreţinut doi copii. Eu zic să ne rugăm. Să ne ridicăm privirea spre lumina divină a lui Isus. În ea ne vom găsi calmul şi apărarea, ne vom izola de toată ticăloşia. (îşi face cruce).

IULIA: Sunt sigură că într-o zi Partidul va recunoaşte meritele celor care au luptat pentru cauza lui. Impostorii vor fi pedepsiţi, iar Alexandru Gordeevici va fi eliberat.
KATERINA P.: E cineva la intrare...
MAŞA: O fi Igor Nicolaevici. L-am rugat să treacă pe la noi, să ne spună ce a mai aflat.
KATERINA P.: Aud vocea lui Alexei... S-a întors dela şcoală.
Intră Alexei (17 ani). Pare foarte abătut.

SCENA IV-a
Maşa, Iulia, Katerina P., Alexei

ALEXEI: Bună seara...
MAŞA: Ce-i cu tine, Alexei? Dece ai întârziat?
ALEXEI: Am avut o şedinţă de Komsomol.
MAŞA: Nu îmi spuseseşi că ai să întârzii...
ALEXEI: Nici nu fusese prevăzută. Au organizat-o în mod excepţional, ca să ne judece.
KATERINA P.: Ca să vă judece!?
ALEXEI: Da. Pe mine şi pe încă doi... Ne-au exclus.
MAŞA: V-au exclus? Pe ce motiv? Ce au putut să invoce?
ALEXEI: Ne-au batjocorit într-un hal fără hal. Au luat cuvântul cei mai buni prieteni ai mei. Toţi au vorbit împotriva mea. Au zis că tata a fost un duşman al poporului.
MAŞA: Nemernicii!... Se leagă şi de copil... Vor să compromită tatăl în ochii fiului său. Să-l determine să-şi urască părintele, să-l facă să-i fie ruşine... Să-l aservească dominaţiei lor.
ALEXEI: Mamă, la sfârşitul şedinţei delegatul de la Partid, care m-a insultat, a spus că tata a fost condamnat şi că va plăti!
MAŞA (ţipă): A fost condamnat!!... (Alunecă moale pe covor).
IULIA: Maşa Alexandrovna!...
Se reped toţi să o susţină; o bat pe obraji, o stropesc cu apă.
KATERINA P.: Să o ducem în dormitor. Maşa are o constituţie firavă. Cred că suferă de inimă.

Alexei o sprijină pe Maşa. Katerina Petrovna iese împreună cu ei. Iulia rămâne singură.

IULIA: De necrezut.Cum să mă descurc eu aici, în lumea lor...

Intră în scenă Igor Nicolaevici Vereşcov.

SCENA V-a
Iulia, Vereşcov

VEREŞCOV: Bună seara Iulia... Eşti şi tu aici!?

IULIA: Ce se întâmplă, Igor Nicolaevici?

VEREŞCOV: Veşti proaste... Alexandru Gordeevici a fost găsit vinovat. Dacă se respinge recursul, va fi împuşcat peste câteva zile... Împreună cu alţi opt... Nu ştiu cum să le spun femeilor... Voi încerca să le dau curaj.

IULIA: Unde putem interveni? Pe lângă cine? Trebuie să protestăm!... Să încercăm să-i ajutăm pe oamenii aceştia. Eu, după cum ştiu bine, îl consider nevinovat. Dumneavoastră aveţi mai multă experienţă; ce putem face în ajutorul lor?

VEREŞCOV: Nimic.

IULIA: Poate, cu oarecare abilitate, am putea deturna acuzaţiile, am putea schimba sentinţa cel puţin.

VEREŞCOV: Imposibil... Alexandru Gordevici s-a recunoscut vinovat. Acum orice intervenţie în favoarea lui ar fi considerată antipartinică. Ai putea fi învinuită de complicitate la complot.

IULIA: Eu nu pot rămâne insensibilă la ceva nedrept, Igor Nicolaevici. Încă din adolescenţă m-am răsvrătit, am luptat.

VEREŞCOV: Iulia, etapa eroică a revoluţiei, entuziasmul, beţia de idei, au trecut... E cazul să te maturizezi... Adică să recunoşti că toate astea, la noi cel puţin, au apus. Dacă nu reuşeşti să te adaptezi, riscurile dumitale sunt enorme.

IULIA: A renunţa la protest şi la adevăr, înseamnă să-mi trădez fiinţa mea interioară !

VEREŞCOV: Recunoaşte că acest crez al dumitale a fost dublat de o bună doză de fanatism. Astăzi am devenit lucizi... Am înţeles că unele din aceste idealuri sunt irealizabile. Momentul trezirii la realitate este întotdeauna dureros. Ai să-l depăşeşti şi dumneata, cum l-am depăşit şi noi toţi.

IULIA: Şi dacă eu refuz... Dacă decid să-mi continui lupta!
VEREŞCOV: Ah!.. E periculos. Azi nu se mai pot face minuni. Toţi ne-am adaptat...
Am cedat... ne-am pliat. Fiecare şi-a găsit soluţii proprii. Unii se mint, punând în locul vechilor idealuri noile minciuni strălucitoare. Se străduiesc să creadă în ele, şi îi silesc şi pe alţii să le creadă. Fă ca ei, şi îţi va merge bine, vei supravieţui... Alţii se detaşază, ca mine. Văzând că totul nu a fost decât o iluzie găunoasă, se detaşază, se refugiază în interior. Resemnarea ne ajută să îndurăm nenorocirile cu demnitate. Cei care luptă, sunt pierduţi. Îi aşteaptă lagărele de detenţie, umilinţa şi moartea.
IULIA: Eu nu sunt de aici, nu pot accepta soluţiile voastre fataliste.
VEREŞCOV: Lagărele şi închisorile sunt pline de străini. Să nu crezi că naţionalitatea îţi va acorda un statut special, ori circumstanţe atenuante. Dimpotrivă, vei putea fi acuzată de spionaj. Ai grijă, s-ar putea ca în perioada următoare evreii să fie îndepărtaţi din sistem. E bine să fii prevenită.
IULIA (se sperie): Ceea ce preziceţi dumneavoastră drept viitor, este fascismul!.. Mă înfiorez când îmi aduc aminte. Doar nu pretindeţi că se va instaura fascismul în Uniunea Sovietică!..
VEREŞCOV (zâmbind amar): Nu...Însă, aşa cum după Christos europenii i-au persecutat pe evrei, pentrucă au inventat creştinismul, după Marx europenii comunişti îi vor persecuta pe evrei, pentrucă au inventat marxismul. Din teama de a nu emite cine ştie ce pretenţii de patrimoniu.
IULIA (tristă): Dumneavoastră îmi cereţi să mă marginalizez, să renunţ la lupta care a însemnat rostul vieţii mele!..
VEREŞCOV: Să renunţi? Nu. Să accepţi un rol modest, secundar, ăsta este sfatul meu. Să accepţi ordinea impusă. Căci, la începuturile ei, orice ordine este sdrobitoare pentru individ. Azi ordinea e majoră, individul care a creat-o nu mai e decât un vierme neputincios. În locul frondei şi al protestelor făţişe, poţi practica disimularea. Păstrează pentru dumneata ceeace crezi, vei avea numai de câştigat. Şi în felul acesta vei putea influenţa,

oh, înr-o măsură foarte mică, chiar mersul lucrurilor... El este inexorabil... nu mai depinde de noi.
IULIA: Şi de cine depinde?
VEREŞCOV (gânditor): El depinde de premize!... Noi nici nu bănuim câtă eroare au inclus premizele noastre. Ne-am bazat pe adevărul greşelii... El nu ne poate duce decât la faliment.
IULIA: Să mă resemnez şi să tac. Să nu pot evita falimentul, dacă îl prevăd!...
VEREŞCOV: Absolut!... De aceea, ascultă sfatul meu... Pleacă chiar acum din casa asta, şi încearcă să treci neobservată o bucată de vreme. Ţine-te de meseria pe care o ai, de sarcinile care ţi s-au încredinţat, şi ignoră-i pe toţi ceilalţi. Orice altă părere sau concepţie este dăunătoare. Încearcă să te încadrezi în oştire, şi vei mărşălui împreună cu ea. Altminteri, ea te va călca în picioare.
OILIA: Dar această poziţie însuşi Alexandru Gordeevici mi-a încredinţat-o. Lui îi datorez ceeace sunt. El m-a introdus în comisia de control ideologic pentru emisiunile de radio, editură şi presă. Cum să nu mă lupt la rându-mi pentru el!? Cum să continui a îmi juca rolul fără el!?.. Ca să îmi fac bine datoria, trebuie să cred în ceeace fac.
VEREŞCOV: Crede-mă, astăzi ca să îţi faci credincios datoria, este suficient să-ţi fie frică. Fii sigură că, dacă nu vei acţiona corespunzător, vei fi imediat îndepărtată. Chiar îţi doreşti să te trezeşti în lanţuri?.. Te vor lega şi te vor trimite în Gulag... Îţi vor astupa gura definitiv.
IULIA: Îngrozitor!... Am fugit de două ori din ţara mea, pentru a nu fi arestată şi legată... Am venit cu entuziasm spre Uniunea Sovietică, visând la un liman al fericirii, un loc unde să îmi traduc în viaţă nestânjenit idealurile... Iar acum mă aflu în cea mai cumplită fundătură a vieţii mele. De aici unde să mai fug?
VEREŞCOV: De aici nu mai ai unde fugi. Ai fost prinsă în cursa propriei dumitale demenţe, ca noi toţi. Deaceea e preferabil să te pliezi. Lasă-mă pe mine să încerc a face ceva pentru oamenii aceştia. Nu ştiu dacă voi reuşi. Dar eu sunt bătrân, nu-mi mai e teamă de a mă compromite.

IULIA: Sunt răvăşită!.. Dumneavoastră ştiţi cine a organizat teroarea, căror imbolduri se datorează ea?
VEREŞCOV: Se pare că Ejov şi oamenii lui au băgat astfel Rusia în sperieţi. Când trec prin dreptul edificului lor, mă cuprinde spaima dela un kilometru. Cine manevrează totul, şi le dă mână liberă, e greu de spus. Oricum, fereşte-te de ei... Oricine prezintă un cât de mic ascendent, este considerat inamic.
IULIA: Mă simt atât de singură fără Alexandru Gordeevici!.. Dacă vreţi să ştiţi, eu bravez!... Îmi e teamă într-adevăr, că dispariţia lui va avea urmări grave şi pentru mine... Nu ştiu ce să fac, mă tem...Mă simt odioasă, nemernică... Parcă aş fi fost atinsă de o boală incurabilă... Oamenii nu sunt ceeace am crezut eu a fi. Nici eu nu sunt, cum am crezut că aş putea fi...
VEREŞCOV: Trăim într-o lume teribil de periculoasă, în care fiecare doreşte să-i întreacă pe ceilalţi. Setea lor de putere, de glorie, de zorzoane, de bunăstare, de fast, lăcomia, pasiunile, îi fac deosebit de periculoşi. Cu atât mai periculoşi, cu cât sunt mai needucaţi şi mai cinici. Dacă mai crezi în ceva, păstrează-l pentru tine. Nu te pune în calea lor. Dă-te la o parte Iulia, păstrează-ţi atuurile, şi aşteaptă... Poate că într-o zi are să vină şi rândul tău.
IULIA: Dumneavoastră mă ameninţaţi şi mă descumpăniţi...
VEREŞCOV: Îţi vreau numai binele. Pentru a scăpa încă odată, cum bănuiesc că vrei, nu uita că eşti singură!.. Pleacă din casa asta... Voi avea eu grijă să îi fac să înţeleagă. Când spiritele se vor calma, le vei mai putea aduce din când în când câte un ajutor în taină. Nu te ruşina de laşitate, de perfidie... Istoria noastră le acceptă, pentru că este în întregime tragică. Nu există alte mijloace pentru a ne salva.
IULIA: Nu ştiu ce să fac!...
VEREŞCOV: Pleacă!...
IULIA: Îmi este groază de momentul când vor afla.
VEREŞCOV: Tocmai deaceea. Ne vom revedea la mine acasă. Dă-mi un telefon... Am să-ţi spun când să vii. Am să vorbesc la Consiliul Culturii pentru dumneata. Acuma ia-ţi geanta, şi du-te.

IULIA: Venind în Uniunea Sovietică, sperasem să mă liniştesc... Să am posibilitatea să învăţ... Am fost prinsă din nou în vâltoarea evenimentelor politice.
VEREŞCOV: Înţelege bine ce îţi spun, Iulia... Pentru a-ţi guverna barca în zilele noastre, trebuie să fii foarte bun timonier...Trebuie să te prefaci, să te ascunzi, şi să loveşti numai în direcţia permisă. Cât valorează această taină? Nu-ţi întreba inima, întreabă-ţi creierul. Iar dacă vrei o confirmare, întreabă-i pe cei care şi-au plătit cu viaţa nesăbuinţa.
KATERINA P. (voce din camera alăturată) : A venit Igor Nicolaevici... E singur cu Iulia... Să mergem, Maşa, acum ţi-ai revenit.
VEREŞCOV: Aud vocea Ekaterinei Petrovna. Revin. Hai, du-te.
IULIA: Îi promisesem Olguţei că am să trec să o văd...
VEREŞCOV: Ai să treci altădată... Acuma pleacă! Ţi-am mai spus: am să te scuz eu.
IULIA (cu capul în pământ, resemnată): Pământul ar putea acum să crape sub paşii mei, să mă înghită. Dau cu piciorul la tot trecutul... Îmi calc pe inimă!.. La ce a servit lupta mea!? Ameninţată a fi legată... răscolită... învinsă!.. Încă odată să trebuiască să fug!... Încă odată!... (Iulia iese. Vereşcov rămâne tăcut)....

ACTUL IV

La fotoliile elegante se adaugă un birou cu telefon. În colţul ei din spatele scenei, Iulia cea bătrână stă pe jos, rezemată de pat, neîngrijită, cu părul lăţos. În faţă, biroul unui departament al Academiei Române.

SCENA I-a (1949)
Prof Manta, Lucia Lemnea, Dr. Veniamin

MANTA : (către Veniamin): Domnule Doctor, eu fără tovarăşa Filip nu pot face nimic.
VENIAMIN: Aţi văzut manuscrisul.

MANTA: Staţi puţin să o chem pe tovarăşa Lemnea; este la dânsa. (Apasă un buton): Tovarăşa Lemnea, la mine. Să aducă şi manuscrisul doctorului Veniamin.
VENIAMIN: Ţin foarte mult la cartea asta... Am muncit la ea foarte mulţi ani. Include toată experienţa mea profesională.
MANTA: Domnule doctor, eu vă cred. L-am răsfoit şi mi s-a părut excelent. Chiar mă mir că ai putut realiza aşa o iconografie, în condiţiile grafice dela noi. (Intră Lucia Lemnea): Ia să vedem (ia dosarul): ... Referatele sunt favorabile... Lucia, dumneata ce părere ai?
LEMNEA: Vai de mine, domnule profesor!.. Cum pot să spun eu aşa ceva? Mai întâi trebuie să-şi dea avizul tovarăşa Iulia, nu putem trece peste cuvântul ei.
MANTA: Mie mi s-a părut remarcabil tratatul...
VENIAMIN: Umple un gol în literatura noastră de specialitate. Consultaţi bibliotecile: avem numai trtatate germane şi franţuzeşti.
LEMNEA: Domnule Profesor, eu vă sfătuiesc să aşteptaţi. Nu putem emite nici un răspuns.
MANTA: De ce o fi întârziind?
LEMNEA: Tovarăşa Filip este extrem de ocupată. S-ar putea să nici nu se întoarcă astăzi. (Sună telefonul): Alo?.. Tovarăşa Filip nu a venit încă... Cine sunteţi dumneavoastră?... Doctorul Frăţilă... În ce problemă?... În problema plecării dumneavostră la un Congres... Am notat!.... Tovarăşa Iulia cunoaşte. Bine, mi-am notat. Vă rog să închideţi, suntem solicitaţi şi din alte părţi.
MANTA (către Veniamin): Îmi pare rău... Lucia are dreptate... Mai aşteaptă şi dumneata... Dealtfel, planul editorial pe 1949 este complet. Ne vom sfătui... Vino altădată... Tovarăşa Filip este un om înţelegător dar... ferm.

Telefonul sună din nou.

LEMNEA: Alo, da.... (cam speriată): Tovarăşa Filip lipseşte momentan... La telefon tovarăşa Lemnea, secretara dânsei... (speriată, către ceilalţi): Telefonează Comitetul Central... Da, aud... aud.... Sigur că da, voi nota.... Tovarăşa Filip va fi

informată... La orele 13, convocare la Tovarăşa Pauker... La Comitetul Central!... Sigur că da... Îi voi transmite personal...
VENIAMIN (speriat, încurcat): Bine... Las aici manuscrisul... Veţi discuta dumneavoastră recenzia... Vă salut....

Intră Iulia (42 ani), acum coafată, elegantă şi demnă, escortată de un om cu părul alb.

SCENA II-a
Iulia şi ceilalţi

IULIA (din prag): O secundă!... Nici nu am venit bine, şi m-aţi asaltat... Aşteptaţi vă rog pe hol. Vedeţi bine că sunt şi alte persoane în birou (Omul se retrage; ceilalţi se ridică în picioare)... Bună ziua.
MANTA: Bine ai venit, Iulia. Ce e cu tine? De ce ai întârziat? Nu ai venit cu maşina?
IULIA (aranjându-se la birou): Ba da... Am mai trecut însă şi pe la Minister... Idioţii ăia învechiţi ne pun beţe în roate. Sunt obişnuiţi să comenteze şi să tergiverseze, ca să facă ce vor... Cred ei că le va merge. Trebuie însănătoşită compoziţia cadrelor universitare. În posturile cheie sunt instalaţi numai moşieri şi burghezi. Ne trebuie o structură de clasă adecuată a corpului universitar, care este chemat să educe studenţii. De acum înainte va trebui să fie alcătuit numai din membri de partid. Ei, domnii dela Minister, cred că ne pot ţine în loc. Mi-au împuiat capul cu discursurile lor despre „merite". Care merite! Sunt destui acei care ar fi avut merite, dacă li s-ar fi permis să le obţină!.. (către Veniamin): Dumneata ce doreşti?
MANTA: Doctorul Veniamin a depus la noi pentru aprobare un manuscis despre patologia alergică. Eu l-am citit... Este excelent...
LEMNEA (prevenitoare): Eu v-am prevenit că tovarăşa Iulia are ultimul cuvânt... (către Iulia): Îl cunoaşteţi... (îl scoate din mapa depe birou): V-am prezentat o copie.
IULIA (îl răsfoieşte): Nu poate fi acceptat în forma prezentată.
VENIAMIN (perplex): L-aţi citit?
IULIA: Desigur.

VENIAMIN: Şi care sunt obiecţiile... dumneavoastră!?
IULIA: Ce bibliografie aţi folosit?
VENIAMIN: Tot ce am găsit în bibliotecile noastre... Am primit şi unele cărţi noi, de la prieteni din străinătate, ca să le consult.
IULIA: Numai tratate englezeşti şi franceze. Unde este bibliografia sovietică? Dumneata de teoria nervistă ai auzit? Ai ceva împotriva savanţilor din Uniunea Sovietică?
VENIAMIN: Tovarăşa Doctor, eu....
IULIA: Evident, degeaba protestezi. Doar teorii fiziopatologice rasiste găsesc aici; Weissman, Mendel, Morgan, sunt profeţii dumitale.
MANTA: Tovarăşa Filip, manuscrisul este totuşi remarcabil... Domnul Doctor are o mare experienţă personală...
IULIA (redă manuscrisul autorului): Să consulte literatura sovietică. Poftiţi dumneavoastră înapoi cu el peste şase luni; nu mai devreme, este necesar să aveţi timp suficient pentru a vă documenta.
VENIAMIN: Mulţumesc.
IULIA (se ridică): Bine, bine... Am să vă ţin minte.
VENIAMIN (se retrage prostit): Vă mulţumesc... Am să revin... Vă mulţumesc domnule Profesor... Bună ziua...
LEMNEA: Aveţi un mesaj dela Comitetul Central (înaintează nota telefonică).
IULIA: Bine, bine... Luaţi loc, tovarăşul Manta.
MANTA (vrea să fugă): Eu am să mă retrag...
IULIA: Nu, nu.. Luaţi loc. (Manta se aşază încurcat)
LEMNEA: A mai telefonat şi tovarăşul Frăţilă, în problema unui Congres.
IULIA: Toţi vor, toţi vor!... Mă imploră ca pe bunul Dumnezeu. Încerc să îi ajut, dar fiecare vrea altceva. De unde atâta nevoie de a avea? Eu, în viaţa mea, am avut atâta de puţin de cerut.
MANTA: Viaţa este alcătuită din necesităţi, Iulia. Atâta timp cât trăim, consumăm. Sigur că, oferta fiind limitată, oamenii se bat în fel şi chip pentru a obţine ce vor. Trebuie să creştem oferta, dacă vrem să facem o societate mai bună... Altminteri nu îmi închipui că vom realiza ceva.

IULIA: Poate că ai dreptate. Dumneata eşti un înţelept (Solicitantul încearcă din nou să intre): O secundă!.. V-am spus să mai aşteptaţi!.. (Omul se retrage): Problema reîmprospătării literaturii medicale este foarte importantă, tovarăşul Manta. Tratatele existente sunt inactuale. Le vom înlocui cu unele noi, adaptate la progresele medicinii, la noile condiţii social-istorice. Linia Partidului spune că studenţii trebuie să cunoască progresele făcute de ştiinţă în ţara socialismului.
MANTA:Noi suntem deschişi la nou, tovarăşa Iulia, întotdeauna am fost... Oamenii sunt scuzabili... Puţini cunosc limba rusă.
IULIA: În fiecare instituţie medicală să fie numiţi traducători. Vom trimite cadrele tinere la specializare în Uniunea Sovietică. Ei vor introduce un suflu nou. Este nevoie de multă fermitate şi de exigenţă. Vă rog să ţineţi seama de aceste recomandări.
MANTA: Absolut, tovarăşa Iulia, sunt cu totul de acord. Vom realiza în cel mai scurt timp împrospătarea despre care vorbiţi.
IULIA: Tovarăşa Lemnea, poţi merge, dacă mai ai şi alte trebi. Să intre tovarăşul care aşteaptă.
LEMNEA: Să vă trimitem cafele?
IULIA: Dacă vrei... Mulţumesc.
MANTA: Acum am să mă retrag şi eu...
IULIA: Nu, nu... Mai rămâneţi. Vom vedea împreună ce doreşte tovarăşul.

SCENA a III-a
Iulia Filip, Prof. Dr. Manta, Dr Botez

BOTEZ: Bună ziua, încă odată... Mă scuzaţi că insist... dar, problema fiind gravă, mi-am permis să vă deranjez... (Sună telefonul).
IULIA (răspunde la telefon; îi face semn lui Botez să se aşeze): Luaţi loc... Da, tovarăşe!.... Am primit mesajul dela tovarăşa Lemnea.... Mă voi interesa de cazul dumneavoastră... V-am spus să aşteptaţi.... Până la acea dată veţi avea un răspuns.... Dela organele specializate, fireşte.... Eu am să vă susţin... Bine. Bine... La revedere.

MANTA: Tovarăşa Iulia, Doctorul Botez este la noi o somitate în domeniul endocrinologiei,.. conferenţiar la Catedră.
BOTEZ: Fost!...
IULIA: Poftim? Mă scuzaţi, eu înţeleg mai greu româneşte...
BOTEZ: Fost conferenţiar! De două zile mi s-a desfăcut contractul cu Universitatea.
IULIA: Cum vă numiţi dumneavoastră?
BOTEZ: Doctorul Iuliu Botez.
IULIA: O secundă!... (Caută înre-un dosar depe birou),
MANTA (vrând să destindă situaţia): Aveţi chiar şi acelaşi nume: Iuliu,.. Iulia...
IULIA: Am găsit... Cunosc cazul dumneavoastră...
BOTEZ: Eu am venit pentru a cere repunerea mea în drepturi. Desfacerea contractului de muncă mi se pare abuzivă.
IULIA: De aici reiese că dumneata ai colaborat cu Germania nazistă!
BOTEZ: Tovarăşe dragâ, eu sunt cercetător, nu om politic. Eu am colaborat cu cercetătorii germani, nu cu Germania nazistă.
IULIA: Nu putem menţine în Universităţi oameni din această categorie. Să vi se dea funcţie la o Policlinică!
BOTEZ: La Catedră mi-am elaborat toate lucrările mele. Uitaţi-vă şi dumneavoastră, astea sunt lucrări elaborate în 20 de ani. Eu am nevoie de laborator pentru a continua.
IULIA: Pe mine nu mă interesează.
MANTA (împăciuitor): Bine, tovarăşul Botez, am luat notă... Vom discuta...
IULIA: De aici reiese că dumneata , în 1942 şi 1943, ai fost de două ori în Germania!
BOTEZ: M-am dus pentru a vedea la lucru primul microscop electronic, fabricat de nemţi în anii aceia. Pentru cercetarea mea el deschidea perspective promiţătoare.
IULIA: Ai înfruntat dumneata bombardamentele strict nu mai pentru asta!?
BOTEZ: Mi s-a părut interesant aparatul, nu altceva.
IULIA: Bine. Vom cere lămuriri dela organele de Securitate. Când vom avea răspunsul, vom analiza.

MANTA: Tovarăşa Iulia, să nu mai extindem focul... Domnule doctor, înţelege şi Dumneata... E nevoie de timp... Vom sta de vorbă şi vom hotărî... Fii sigur că vom ţine seama de drepturile dumitale.
LEMNEA (reintră speriată): Mă scuzaţi. Avem o vizită din partea Ministerului, cu oficiali din Uniunea Sovietică!...
IULIA: La dracu! Acum o oră am fost la Minister!.. De ce nu m-au anunţat!? E şi acolo o debandadă!...
MANTA: Ce ne facem?
LEMNEA: Vin dela tovarăşul Ministru...
IULIA: Ne vom descurca... Pregătiţi o trataţie.
MANTA: Aşa, domnule Doctor... Ne-am înţeles... Vom mai studia cazul dumneavoastră. Acum suntem ocupaţi.
BOTEZ (se retrage): Cu tot respectul. Vă mulţumesc pentru gratitudinea dumneavoastră. (Către Iulia): Sărut mâinile. Voi reveni.
IULIA (aşezându-şi hârtiile): Bună ziua.
MANTA (speriat): Să încercăm să facem o impresie bună... Avem ceva materiale să le arărăm? Recunoaşte că trebuia să primim informaţia despre vizită mai din timp.

SCENA IV-a
Iulia, Manta, Lemnea, Vereşcov

LEMNEA (reintrând agitată): Au venit!
Intră înaltul reprezentant sovietic, însoţit de doi funcţionari.
FUNCŢIONARUL: Tovarăşul Igor Nicolaevici Vereşcov vizitează Ministerul Sănătăţii şi Academia, fiind reprezentantul Ministerului Culturii al Uniunii Sovietice.
MANTA (îi strânge călduros mâinile): Soyez le bienvenu, monsieur le President. Nous sommes ravis de vous recevoir parmi nous, de raffermir nos contacts avec le Ministere de la Culture de L' Union Sovietique. Ma colaboratrice, dr. Iulia Filip et moi, nous deposons des efforts soutenus, pour une plus profonde penetration de la culture et de la science sovietique dans les milieux scientifiques roumains...

VEREŞCOV (merge entuziasmat la Iulia şi o sărută; profesorul şi toţi ceilalţi rămân perplecşi): Iulia Filipovna!.... Nu ne-am mai văzut de aproape cinci ani!... Cum o duci aici?.. Îţi aduc salutări dela prietenii dumitale... Sunt mai bine... S-au întors la Moscova!.. Li s-a dat un apartament pe Berejnaia...
IULIA: Nici nu vă închipuiţi cât mă bucur să vă revăd, Igor Nicolaevici... Dumneavoastră aţi fost singurul care le-aţi luat apărarea... Nu am să vă uit niciodată.
VEREŞCOV:Ne-am mai potolit. Am trecut prin momente grele.
MANTA: Tovarăşa Iulia, eu zic să mergem să le arătăm tovarăşilor mica noastră expoziţie, cu publicaţiile pe ultimii doi ani. Le vom arăta şi traducerile, care sunt în curs, din operele savanţilor sovietici.
IULIA: Eu mai rămân, mergeţi dumneavoastră. Aveţi translator!
MANTA: Cum doreşti. Mergi dumneata cu mine, tovarăşa Lemnea.
IULIA (către Vereşcov): Veţi vizita Biblioteca şi Editura Academiei, împreună cu Academicianul Profesor Manta... Locuiţi la casa Ambasadei? Am să trec să vă iau... Vă invit diseară la un supeu, dacă nu aveţi nimic împotrivă... Avem atâtea de discutat...
VEREŞCOV: Ce plăcere!... Te aştept diseară la ora şapte în hol. La revedere, Iulia Filipovna... Să ştii că arăţi minunat.

Toţi ies. Iulia rămâne gânditoare la biroul ei. Sună interfonul.
IULIA (ridică receptorul): Da. Cine!?...Să poftească... Aduceţi-l la mine imediat.

SCENA V-a
Max, Iulia

Max apare îmbătrânit, puţin aplecat de spate. Iulia se repede să îl primească.
IULIA: Max! Tu eşti, chiar tu? Ce întâmplare!... Succesiv, două vizite importante, a doi prieteni dragi!... Despărţiţi prin atâta timp şi atâta spaţiu!... Mi se pare de necrezut, să te reîntâlesc.

Cei doi se îmbrăţişază foarte emoţionaţi.
MAX: Ce mai faci, Iulia!?

IULIA: Max... Max... de când nu te-am văzut!... Nici nu ştiam dacă mai trăieşti... Câtă despărţire!...
MAX: Am scăpat, Iulia!.. Ce mare lucru să te revăd!...
IULIA: Avem atâtea să ne spunem... Ia loc... Ia loc dragul meu... Cum o duci?... ce mai faci?... Ce ai făcut în toţi aceşti ani?
MAX: Au trecut mulţi ani... Au fost ani foarte grei, Julia...
IULIA: Au fost şi ani de lupte şi de biruinţe!...
MAX: Crezi? Eu mai m-am stins... Am îmbătrînit... Mi-am pierdut încrederea...
IULIA: Am trecut prin clipe grele, Max... Ce mai ştii despre ai noştri? Ce mai ştii despre ei, Max? Am fost aşa izolaţi!...
MAX: Miriam a murit!...
IULIA: Miriam!...
MAX: Da.
IULIA: A murit! Fetiţa aceea drăguţă. Cea mai bună prietenă a mea. Era puţin mai mică decât mine. Ar fi avut acuma 41 de ani.
MAX: A murit în lagărul dela Auschwitz.
IULIA: Criminalii! Nu trebuie să uităm, Max! Tu zici că te-ai domolit. Cum te poţi domoli după holocaust? Cum să poţi ierta?
MAX: Mi-am pierdut iluziile... Nu mai cred în nimic.
IULIA: Miriam!... Cea mai bună prietenă pe care am avut-o... Am să o răzbun!... Ea era prea fragilă... Ştiam... Nu am fost lângă ea, să o apăr... Am simţit întotdeauna că ea se va stinge înaintea mea.
MAX: Dintre prietenii noştri de la Salzburg, puţini au scăpat.
IULIA: Au fost arestaţi...
MAX: Exterminaţi!.. În ochii naziştilor ei erau de două ori vinovaţi: în primul rând ca evrei, în al doilea pentrucă erau comunişti... Nu a scăpat niciunul.
IULIA: Niciunul...
MAX: Şi fratele tău a murit!..
IULIA (distrusă): Abel!...
MAX: Nu, celălalt... Abel e în Israel... S-a dus să participe la renaşterea Israelului.
IULIA: Am fost vânaţi ca animalele...

MAX: Şi-au pus în gând să termine cu noi... Au murit câteva milioane...
IULIA: Nu îi vom ierta... Eu nu îi voi ierta, cât timp voi trăi!.. Nu au nici un argument pentru iertare.
MAX: A fost război!... O nebunie a cuprins toate spiritele... Şi ei au murit. Germania este la pământ... Nu ştiu dacă se va mai reface vreodată... Sunt oraşe în care nu a mai rămas nici un aşezământ în picioare, nici piatră peste piatră,.. nimic... Berlinul e distrus.
IULIA: Barbarie ca în secolul XX, a mai existat vreodată?
MAX: Probabil că da... Nu sunt specialist în istorie...
IULIA: Şi tu ai scăpat!...
MAX: M-am strecurat... Am stat ascuns mai tot timpul... Eu eram prevenit, ştiam că mă urmăresc... Pentru mine fuga era obişnuinţă...
IULIA: Acuma am învins, Max... A venit rândul nostru...
MAX: Ştiu şi eu? Ne-au trădat!... Cel mai rău m-a durut pactul Ribbentrop-Molotov. Nu mai am încredere în ei. Am înţeles că toţi erau plămădiţi din acelaşi aluat. Cominternul a fost o cursă: am fost atraşi pentru a le face propaganda lor, de fapt pentru a le servi interesele... Tu cum ai trăit în Uniunea Sovietică? Ştiu că şi acolo au fost victime... Toate iluziile mele s-au spulberat.
IULIA (ezitantă): Nu vorbi aşa, Max... Au fost şi unele greşeli, dar Uniunea Sovietică a isbândit!... A trecut un examen greu... Acum vom construi socialismul în mai multe ţări.... În cele din urmă, visul nostru dela Salzburg se va realiza. Trebuie să se realizeze!... Pentru toţi cei care au murit!...
MAX: Tu eşti încă tonică şi optimistă... Te fericesc.
IULIA: Am trecut şi eu prin greutăţi, Max...
MAX: Nu se vede.
IULIA: Ştiu să mă ascund... Ţi-l aduci aminte pe Filip?
MAX: Vag....
IULIA: A murit!
MAX: E posibil... Mulţi au murit...
IULIA: Max, revino-ţi!... Uite că tu eşti în viaţă... Ce a fost, a fost... Îmi pare aşa de bine să te reîntâlnesc!... Miriam şi...

Sara....şi Michael .. şi Wilhelm,... şi Iszac, fratele meu!... Am să vin odată în Austria, să vă vizitez... Să revăd locurile tinereţii mele... Tu cu ce te ocupi?
MAX: Am deschis un mic magazin...
IULIA: Vin neapărat să îl văd. Iar diseară eşti invitatul meu. Am şi un oaspete din Uniunea Sovietică. Sper să vă înţelegeţi... Aşteaptă, vreau să telefonez acasă, la femeia de serviciu, să facă cumpărăturile necesare.
MAX: Iulia, eu nu vreau să te deranjez... Aicea voi aveţi treabă... Am auzit unde lucrezi şi am venit, pentru reamintire... Totul e foarte frumos... Îmi pare bine că te-am găsit. Eu plec acuma... Mai mă plimb prin oraş... Am şi câteva comisioane de îndeplinit... Nu rămân mult.
IULIA: Bine, cum vrei tu... Dar vii diseară!... Max... Max, dragul meu (are lacrimi în ochi) Ce bine-mi pare că ai venit să mă vezi!... Am să mă ascund undeva, ca să plâng... Atâtea veşti mi-ai adus... Am să mă ascund şi am să plâng... Nu pot aicea. Nimeni nu ar înţelege... Diseară te aştept... Uite adresa mea (îi dă o carte de vizită).
MAX: Tu eşti Doctor în Medicină?
IULIA: Da.
MAX: ... Atuncea am să trec pe la tine la ora opt.
IULIA: Foarte bine.. Foarte bine... Abia aştept să te am lângă mine iar... Oh, Max!...(Max iese). Miriam... şi Iszac... şi Michael... şi Wilhelm... şi Sarah... Şi Filip!...Ce singură am rămas!... (Se uită la ceas): ...Vai de mine, la unu am şedinţă la Comitetul Central!... (Scoate din birou câteva registre; scrie, notează. Ia interfonul): Tovarăşe dragă, anunţ-o te rog pe Marta, femeia mea de serviciu, să pregătească pentru diseară o masă festivă pentru patru persoane.

SCENA VI-a
Iulia, Manta, Lemnea

Se reîntorc profesorul Manta şi Lucia Lemnea, entuziasmaţi.
MANTA: Este un om remarcabil, foarte simpatic tovarăşul Vereşcov!.. S-a arătat interesat de tot ce i-am arătat. Ne-a

felicitat!... Ştii, Iulia, am făcut o foarte bună impresie... Dar tu îl cunoşteai!...
IULIA: Da... Îl cunoşteam dela Moscova... Era şi atunci înalt funcţionar în Ministerul Culturii.
LEMNEA: Tovarăşul Profesor, eu am de pregătit un raport... Am să vă las.
MANTA: Da, tovarăşa Lemnea... Îţi mulţumesc că m-ai însoţit.. (Lucia iese).
IULIA: La ora unu trebuie să fiu la Comitetul Central.
MANTA: Da, desigur...
IULIA: Nu aţi uitat de cele ce v-am spus, cu privire la corpul profesoral.
MANTA: Nu... nu...
IULIA: Priviţi!... Am întocmit lista profesorilor dela Facultatea de Medicină care vor trebui înlocuiţi. V-o înnmânez, ca să luaţi cunoştinţă. O voi prezenta-o şi la CC.
MANTA (consultă lista): Nu sunt prea mulţi, tovarăşa Iulia? Unii dintre ei sunt adevăraţi savanţi, oameni de care avem nevoie în educarea tinerei generaţii.
IULIA: Toţi au fost colaboratori la fascism.
MANTA: Ştiţi? Noi suntem medici... Nu ştim prea bine ce e politica.
IULIA: S-o credeţi dumneavoastră!.. Au ştiut foarte bine, şi au tăcut. Milioane de oameni au fost asasinaţi. Prietenii dumneavoastră, medicii, au făcut în lagăre experienţe pe fiinţe umane, le-au injectat otrăvuri, le-au torturat... Au murit atâţia nevinovaţi... Dumneavoastră, societatea medicală, ar fi trebuit să le săriţi în ajutor.
MANTA (moale): La noi în ţară au fost mai puţine cazuri...
IULIA: Nu aţi făcut nimic!... Pe medicii evrei i-aţi persecutat!... I-aţi dat afară din spitale, din universităţi, i-aţi pus să care zăpada, i-aţi deportat...
MANTA: Azi au fost repuşi cu toţii în drepturi... Erau directive de la Comandamentul german, care nu puteau fi ignorate...

IULIA: Iar aceasta este lista cu medicii evrei, care au avut de suferit depe urma represiunii, şi pe care îi voi propune a fi promovaţi...
MANTA (priveşte a doua listă): Unii dintre ei sunt oameni de valoare...
IULIA: Voi propune ca toţi aceştia să fie numiţi în locul celor excluşi.
MANTA: Dacă credeţi că e bine... Ei nu au nici pe departe experienţa celorlalţi.
IULIA: Şi-o vor face! Experienţa se capătă, tovarăşe Profesor... Trebuie să-i dai omului şansa de a o avea!...
MANTA: Oricum, uitaţi-vă, reprezintă mai mult de jumătate din numărul cadrelor universitare...
IULIA (foarte pornită, ia listele): Aveţi şi dumneavoastrpă idei împotriva lor!? Vi se par ridicoli, greţoşi, buni pentru crematorii!... Vă pare rău că nu au dispărut şi ei...
MANTA: Nu, vai de mine!.. Nici vorbă de aşa ceva... Cum îţi închipui!...
IULIA: Cei care vor reacţiona, şi nu vor accepta de bună voie restructurarea, vor fi arestaţi. S-au bucurat destul de suferinţele celorlalţi, e timpul să plătească. Eu, Iulia Filip, voi veghia ca cei vinovaţi de ură rasială să plătească. Ce lege omenească le-a dat dreptul să abuzeze de viaţa celorlalţi, să-i dispreţuiască, să-i maltrateze, să-i necinstească şi să-i asasineze! Erau ei oameni, aceşti europeni? Îi puteţi considera evoluaţi, exemplari, civilizaţi? Gândiţi-vă bine! (Zicând acestea, Iulia îşi strânge hârtiile şi iese. Manta, febril, se ia după ea).

SCENA VII-a (1988)
Iulia, Rebeca

În scenă intră sora Rebeca, îmbrăcată în alb. Când o vede, Iulia cea bătrână se sperie.
REBECA (controlează disperată încăperea): De ce ai făcut iarăşi caca peste tot!?
IULIA (O ia din loc şi scoate limba): Eeee!

REBECA: Ca un animal!... (iese şi se întoarce cu o curea): De ce!... De ce!?...
IULIA: Lasă-mă... Lasă-mă...
REBECA: De ce!?....
IULIA: Eşti un fascist!...
REBECA: Ha Ha Ha Ha... Fascist!... Ha Ha Ha Ha .... Lasă, că te învăţ eu minte!... Treci la pat!... Am să te leg, animalule!... Cel puţin să nu mai umbli pe săli... Ai murdărit şi culoarele!...
IULIA (se sbate): Lasă-mă!...
REBECA (o suie pe Iulia cu forţa în pat, şi îi leagă picioarele): Aicea să stai!.. Să nu mai umbli peste tot!...
IULIA: Dă-mi drumul!... Eu nu mai stau la voi!...
REBECA: Aicea ai venit acasă!.. Aicea eşti printre ai tăi, aicea e locul tău...
IULIA (sbătându-se): Dă-mi drumul!... Am să te reclam!...
REBECA: Reclamă-mă, cine crezi că ţi-ar da drumul în halul în care eşti?...
IULIA (urlă): Dă-mi drumul!... Eu nu mai stau aici!...
REBECA (iese şi îi aduce de mâncare): Mănâncă... Uite, ţi-am adus să mănânci...
IULIA: Eu nu mănânc! Eu nu mănânc când vrei tu! Nu mănânc..
REBECA (încearcă să-i bage cu sila în gură): Mănâncă!...
IULIA (scuipă): Nu mănânc!
REBECA: Bea atunci ceaiul... Poftim... Bea-ţi ceaiul...
IULIA: Nu beau nimic!...
REBECA: Bea. Când îţi spun!...
IULIA: Ptiu!...
REBECA: Faci cum vrei... Uite, ai ceaiul şi mâncarea aici... Când vei vrea, ai să poţi să le iei.
IULIA: Dă-mi drumul!... Eu nu mănânc...
REBECA: Drumul nu ţi-l dau... Şi Domnul Doctor a spus că trebuie să te legăm. Dacă vrei să ştii, eu te-am protejat. Am crezut că pot scoate ceva dela tine, de bunăvoie. Dacă nu vrei să nănânci... nu mănânci... (Iese).
IULIA (Continuă să se sbată, din ce în ce mai slab): Dă-mi drumul!... (Rămâne nemişcată, cu ochii treji).

SCENA IX-a (1969)
Dr. Vlădescu, Mefianu, Feldman, Bratu

Personajele se schimbă. Sunt cercetători ai Institutului de Neurologie, unde Iulia Filip a fost între timp transferată. Discută aprins în cabinetul directorului cu birou şi fotolii.

VLĂDESCU: Lista e tot incompletă, fir-ar să fie!... E aproape imposibil de realizat ceeace ne cere Ministerul... Cum să scoţi deodată 25 de oameni, dintr-un efectiv de 50!?.. Pe cine să dai afară? Pe cine să-l păstrezi? Toţi au muncit cu destulă râvnă... Unii sunt mai vechi în Institut... Alţii sunt tineri, dar promit să devină cercetători valoroşi... Un cercetător nu-l formezi mai devreme de 6 ani...

BRATU: Câţi avem până acum pe listă, tovarăşul Conferenţiar?

VLĂDESCU: 22... Mai trebuesc excluşi trei.

MEFIANU: E simplu. Îi scoatem pe cei ce se apropie de vârsta pensionării. Şi-au încheiat cariera şi nu mai au mult de tras.

VLĂDESCU: Dumneata te referi la oameni de excepţie...

FELDMAN: Printre ei ar trebui să mă aflu şi eu...

MEFIANU: Să zicem că pentru dumneavoastră facem o excepţie, tovarăşul Feldman. Iulia Filip însă ar putea intra!...

FELDMAN: Mă opun. Fiinţa asta a făcut neasemuit de mult pentru binele Institutului.

BRATU: Suntem în imposibilitate de a o scoate la capăt altfel. Dacă îi excludem pe Filip, Hoancă şi Fireanţiu, am isprăvit.

FELDMAN: Doctorul Iulia Filip este unul dintre primii cercetători din Institut, domnule Mefianu... Este membru fondator. S-a sbătut pentru înfiinţarea lui. Pe vremea aceea nu existau astfel de Institute ştiinţifice în România.

MEFIANU: Pe vremea aceea avea puteri mari, mai mult nelegitime.

FELDMAN: Ce ştii Dumneata!?...

MEFIANU: Nu ştiu poate, vreţi să spuneţi... Nu ştiu că ne-a fost trimisă pe cap dela Moscova, ca să facă ordine aici!... Între timp lucrurile s-au mai schimbat!.. Ne-am scuturat puţin de sub aripa

Uniunii Sovietice... Avem dreptul să ne facem comunismul aşa cum vrem noi, nu aşa cum vor dânşii.
VLĂDESCU (împăciuitor): Rolul doctoriţei Filip e mai greu de precizat. De fapt, Institutul a fost creat de profesorul Candel.
MEFIANU: A venit în Institut şi a făcut numai rele! A dat afară toţi oamenii de talent, care-i mai treceau pragul.
FELDMAN: Probabil te referi la faptul că a vrut să te dea afară pe dumneata.
MEFIANU: Numai că Partidul nu a mai fost de acord ca persoana asta să-şi facă mendrele, şi a scuturat-o pe dumneaei. Ajunsese să aservească întreaga medicină românească.
VLĂDESCU: Tovarăşi, acuma nu este vorba despre asta... Problema este să ne hotărâm.
BRATU: Eu cred că propunerea doctorului Mefianu este bună... Eu recunosc meritele Iuliei... Astăzi însă suntem constrânşi. Nu numai de ea ar fi păcat, ci şi de ceilalţi cercetători mai în vârstă... Nu există altă soluţie!...
FELDMAN: Să vedem ce va zice Profesorul... Trebuie să vină... A mai făcut o încercare la Minister.
MEFIANU (vindicativ): Dumneata vrei să o acoperi, pentru asta tergiversezi... Dacă vrei să ştii, nici nu cred că este doctor în medicină, aşa cum pretinde, dumneaei... I-aţi văzut diploma? Am aici un facsimil... Pe mine m-a interesat chestiunea.

Toţi examinează documentul.

VLĂDESCU (ia înscrisul): E scris în ruseşte... Dumneata ştii ruseşte?
MEFIANU: Atâta cât să înţeleg ce scrie aicea, ştiu. A urmat, chipurile, Institutul de Medicină Lenin din Moscova, între 1939 şi 1943. Ce fel de Institut de Medicină este ăsta, Lenin, şi ce facultate de Medicină durează numai patru ani?
BRATU (către Feldman): Dumneata ştii ruseşte. Aicea ce scrie?
FELDMAN: Vraci.
MEFIANU (sărind ca ars): V-am spus eu că asta nici măcar doctor nu este? Vedeţi bine că scrie „Vraci"!
VLĂDESCU: Vraci înseamnă medic pe ruseşte, domnule doctor... Să lăsăm... A venit Profesorul...

SCENA X-a
Kandel şi ceilalţi

Intră profesorul Kandel. Toţi se ridică şi îi dau mâna.

KANDEL: Tovarăşi, situaţia este disperată. S-au răsgândit. Nu mai vor epurări, vor desfiinţarea Institutului. Zic că e prea mic, şi că nu rentează din punct de vedere economic.

BRATU: Dumneavoastră nu le-aţi explicat însemnătatea Institutului, reuşita lui pe plan internaţional?.. Nu aţi încercat să îi convingeţi?

KANDEL: Ministrul este foarte speriat. Spune că nu mai are argumente ca să pledeze la CC. Vor desfiinţarea. De fapt lor nu le pasă de ştiinţa românească... O urăsc... (Toţi rămân stupefiaţi).

VLĂDESCU: Suntem pierduţi!.. Nu văd ce mai putem face...

KANDEL: M-am luptat să înfiinţez un nou Institut. M-am luptat şi am reuşit: s-au strâns aici cei mai buni neurologi. A fost darul meu pentru această ţară... Cei care nu îl vor... nu îl vor avea!... Un Institut de vârf al Academiei să fie scufundat peste noapte, ca o barcă de prisos!... Cu vremea, ne vom prosti definitiv.

BRATU (după o îndelungată tăcere): Ar mai fi o singură şansă...

VLĂDESCU: Care?

BRATU: Să o rugăm pe tovarăşa Filip, să intervină!... Ea mai păstrează încă unele relaţii.

KANDEL: Crezi că va reuşi, tovarăşul Bratu?.. Eu nu am reuşit!

BRATU: Iulia Filip nu e Academicianul Profesor Doctor Kandel!... Nu mai e de mult la putere, dar relaţiile politice şi le-a păstrat. Ea este singura care ne mai poate salva: noi ne sbatem degeaba.

KANDEL: Bine... Dacă zici dumneata... Daţi-le un telefon în Secţie, să o cheme ..

VLĂDESCU (pune mâna pe telefon): Alo?.. Conferenţiarul Vlădescu la telefon... Vă rog anunţaţi-o pe Iulia Filip, că este convocată de urgenţă la Consiliu.

MEFIANU: Şi gâştile au salvat Capitoliul... Poate aşteptaţi ceva asemănător... Atâtea creiere să atârne de bunăvoinţa unei descreierate. Eu plec şi vă las pe voi să rezolvaţi cazul. Nu aveţi decât să vă târâţi în genunchi.... (Toţi aşteaptă. Intră Iulia).

Iulia este acuma tunsă scurt, cu părul grizonat.

Participanţii la discuţie o primesc cu îngrijorare.

SCENA XI-a
Aceiaşi plus Iulia (62 ani).

KANDEL: Tovarăşa Iulia, situaţia e gravă!... CC-ul cere desfiinţarea Institutului, şi Ministerul este de acord.

IULIA: Nu se poate!... Cine a îndrăznit să afirme aşa ceva!? Este o mârşăvie!...

KANDEL: „A îndrăznit",... vorba vine... Noi nu mai îndrăznim nimic. După ce l-au redus, acum zic că e prea mic. Nu rentează! Dumneata crezi că ai mai avea posibilitatea să faci ceva?

IULIA (hotărâtă): Da.

VLĂDESCU: Gândiţi-vă bine... Credeţi că ne-aţi putea sprijini într-o situaţie atât de gravă!?

IULIA: Îi voi da un telefon, la Comitetul Central, lui Gheorghe Stoica. Vom merge la el în audienţă; îi vom explica situaţia, şi va trebui să găsim o soluţie.

KANDEL: Îi ştii telefonul?

IULIA (scoate o agendă din buzunar): Să vedem... Îl am... Este greu de telefonat la CC!...

KANDEL: Să dea Dumnezeu să reuşim!... Faceţi voi numărul... Bine... Dă-i receptorul tovarăşei Filip... (Vlădescu formează numărul de telefon, şi îi dă receptorul Iuliei).

IULIA: Alo?... La telefon Iulia Filip.... Da, dragă, m-ai recunoscut!... Dă-mi-l te rog la telefon pe tovarăşul Stoica. Este în birou?... Da, aştept.... (Tăcere încordată): Alo?... Tovarăşul Stoica?... La telefon Iulia Filip.... Am o suplicaţie îngrozitor de grea pentru dumneata... Sper că nu m-ai uitat cu totul şi cu totul... Am să-ţi explic: Institutul de Neurologie al profesorului

Kandel... Conferenţiar Vlădescu... Sunt aici, cu toţii îngrijoraţi... Ei bine, s-a propus desfiinţarea lui!..... S-ar zice că este prea mic!... V-am cere să-i acordaţi fonduri pentru a fi dublat în capacitate... (Toţi rămân uimiţi).
VLĂDESCU: Dublat!!...
KANDEL (care nu aude, cu mâna pâlnie la ureche): Ce zice!?
IULIA (în continuare la telefon): Da... Intenţionăm să creem o secţie de Psihiatrie. În felul acesta, numărul de cercetători va creşte, şi va atinge baremul republican....

Lumina se stinge brusc asupra grupului de oameni stupefiaţi.

SCENA XII-a (1988)
Rebeca. Weinstein.

Sora Rebeca intră în scenă cu o lumânare, şi merge la patul Iuliei. Încearcă să o trezească, să îi vorbească, o scuturã... Nu obţine nici un răspuns... Îi desleagă picioarele.
REBECA: Iulia!... Iulia!... (Iese grăbită din scenă; se reîntoarce cu Doctorul Weinstein): Cred că s-a prăpădit...
WEINSTEIN (consultă bolnava): Da... A plecat!... Nu mai are cord... Venise într-o stare foarte gravă la noi...
REBECA: Pe mine m-a înnebunit... În ultima vreme făcea pe ea... Şi era foarte independentă!... Nu asculta deloc indicaţiile... Era imposibil să te înţelegi cu ea...
WEINSTEIN: Ce ştii dumneata!... Fiinţa asta mică a jucat un rol mare... Nici astăzi nu ştim prea bine care a fost el. Cine ar putea cunoaşte întreg... adevărul despre Iulia!

SFÂRŞIT

Bucureşti, 02.05.1989

DRAME DIN TRECUT

EXPERIENŢĂ INTERIOARĂ

Comedie tragică în trei părţi.

1989

Motto: *Azi nu mai vreau decât atât:*
Să mor strângându-te de gât.
(D.M.P.)

L'homme est ondoyant et divers.
(Montaigne)

PERSONAJE:

CATONE COMAN ..... 60 ani

DIVERSE IPOSTAZE ALE OMULUI COMAN:

DEMNITARUL ..... 60 ani

NEBUNUL ..... 48 ani

SFÂNTUL ..... 58 ani

FEMEIA ..... 45 ani

TÂNĂRUL ..... 30 ani

PARTEA I-a

Scena înfăţişază salonul unui înalt demnitar. În arier scenă: un lung birou florentin. În spatele său, fereastra care dă spre curte, largă şi nu prea înaltă. În restul scenei, mai multe scaune rotative, cu spătar înalt, o lampă cu picior şi pălărie mare, iar în dreapta o oglindă verticală înaltă. E seară. La birou stă un bărbat cărunt, de 60 de ani, viguros încă. Pare răvăşit: cămaşa îi e descheiată la gât, cravata desnodată, faţa vultuoasă. Citeşte încordat o scrisoare mototolită. Din când în când mormăie.

SCENA I-a
Catone Coman singur

CATONE: Ce porcărie!... Porcărie!... Porcărie....

Cu un gest scurt, asvârle scrisoarea pe birou. Deschide un sertar, scoate un pistol şi un pumn de gloanţe. Alene, gânditor, îl încarcă.

CATONE: Catone Coman, oamenii te vor mort!..

Se ridică, ţinând pistolul depărtat, în mâna dreaptă. Păşeşte abulic spre mijlocul scenei. Îşi introduce pistolul în gură, cu faţa la public. Transpiră. Mâna începe să îi tremure puternic. După un timp, îi cade inertă.

CATONE (transpirat tot): Nu pot!... Nu pot, fir-ar a dracului.... Nu o pot face!...

De furie descarcă pistolul în dreapta şi în stânga, la întâmplare. Apoi îşi ţinteşte chipul său din oglindă. Descarcă pistolul, dar nu se întâmplă nimic. Trec 5-6 secunde, în care timp el se uită fix la oglindă. Apoi brusc oglinda sare în ţăndări. Din spatele ei, apare un alt personaj: Demnitarul. Are aceeaşi

înălţime şi aceeaşi vârstă cu Catone Coman, şi este îmbrăcat într-un costum elegant. Catone se duce mai liniştit la birou, şi îşi reîncarcă revolverul.

SCENA II-a
Demnitarul, Sfântul, Nebunul, Femeia şi Tânărul

DEMNITARUL (i se adresează lui Coman care stă la birou): Eşti un prost!...
CATONE: Prost?...
DEMNITARUL: Un om politic, un înalt demnitar, nu se dă bătut la prima ameninţare!... Orice se află sus este vânat; toţi îşi doresc ca el să cadă. Nu te poţi menţine sus, decât prin efort continu ascensional. Trebuie să vrei să fii sus, ca să te menţii.
CATONE: Am obosit... Mi s-a făcut lehamite...

Din spatele scaunului în care se află Catone apare al doilea alter ego al său. Nebunul. Catone rămâne la birou, cu coatele sprijinite, cu capul în mâini.

NEBUNUL (păr ciufulit): Tu spui asta!?... Tu, cel pe care ceilalţi îl consideră dracul gol!? Nu te mai recunosc.
CATONE (dela birou): Da, Catone, nu mai eşti tu... Mâna ţi-a tremurat pe pistol!...
NEBUNUL: Ce nebunie!... Să te sinucizi!... Să îndrepţi pistolul împotriva ta însuţi...
CATONE: Nu mai sunt cel care am fost... M-am îmbolnăvit. Oamenii judecă forţa după aspecte exterioare. Ei mă cred încă puternic şi înflorit. Eu sunt o cârpă. Când am vrut să trag, mâna nu m-a mai ascultat, a tremurat pe trăgaci, şi a căzut moale pe lângă corp. O mare neputinţă m-a covârşit. M-a năpădit transpiraţia. Cred că un om care postise trei săptămâni, nu s-ar fi simţit mai vlăguit. În mine s-a instalat o epuizare fantastică...
NEBUNUL: Nu mai crezi în tine, Catone...

În scenă intră următorul alter ego: Sfântul, îmbrăcat în sutană neagră, îngrijit.

SFÂNTUL: În ei înşişi nu cred decât criminalii de rând.

NEBUNUL: Îţi dai seama ce ai ajuns, Catone? Vezi acum ce ai devenit? Un sfânt!
CATONE: Sfinţii nu se sinucid... Nu se sinucid decât păcătoşii.
NEBUNUL: Dar tu nu te sinucizi... Ai fot ucis!... În mod deliberat, cu premeditare...
CATONE: Sunt vinovat... Am păcătuit... Nu am nici o iertare... Nu îmi pasă de ceeace zic ei, detractorii...
DEMNITARUL: Un demnitar trebuie să ţină seama de ce zic ceilalţi!... Trebuie să aibă în permanenţă urechile ciulite, ca nişte antene, la tot ce se suflă în jurul său. El există, în funcţie de ceeace se întâmplă în jur: e o întruchipare!... Cât de mult ai decăzut, Catone... Să devii indiferent... De vină e numai Ea...
NEBUNUL: Ai iubit-o ca un Nebun!... Câteva clipe ai redevenit tu, cel de altă dată. Am fost atât de fericit!... Parcă mă reîncarnasem, cu tot ce am avut mai viril şi mai sănătos. Am simţit din nou că trăiesc... Am avut atâta bucurie în câteva luni, cât nu trăisem întreaga viaţă... Cum poţi regreta faptul că ai trăit!?...
SFÂNTUL: ... De fapt tu nu trăieşti decât acum, Catone... Acuma, când te căieşti!... Acuma abia eşti conştient, atuncea visai... Nebunii nu trăiesc, degeaba te lauzi... Ei numai există. Acuma îţi trăieşti calvarul existenţei din plin. Acuma înţelegi viaţa aşa cum e ea, crudă, viaţa pe lângă care ai trecut indiferent, obnubilat de obişnuinţă.
CATONE: De când a murit ea, viaţa mea s-a oprit într-o lungă tergiversare... Parcurg un şir de zile fără sfârşit, una mai rece decât alta, una mai pustie ca alta... Nu mai îmi pasă de nimeni şi de nimic... Nu resimt decât îndoielile mele.
DEMNITARUL: În condiţiile astea, ceilalţi au găsit ocazia de a te nimici. Dacă te vedeau tare şi violent, nu îndrăzneau să o facă. Eşti tocmai bun pentru a fi sacrificat.

Femeia alter ego intră şi ea în scenă.

FEMEIA: Acuma nu îţi mai pasă... E bine să te retragi. Simţi o oboseală, o neputinţă atroce, o nevoie irezistibilă de abandon. Lasă-i să te vâneze... Lasă-i să te sfâşie... Ce bine e să ştii că, cel puţin pentru odată, nu mai eşti vinovat.

NEBUNUL: Vorbeşti ca o muiere, Catone... Ai ajuns rău de tot... Ai început să semeni cu mama: ea era resemnată. Purta în ea o resemnare de veacuri... Ai uitat cum te-ai revoltat împotriva ei?... Într-o zi voiai să o strângi de gât.... Ah cât de puternic te închipuiai pe atunci!...
CATONE: Semăn cu mama... În mine adânc trebuie să existe şi ea... A dispărut de atâta vreme... Îmi e dor de braţele ei... de mângâierea ei... Numai ea m-ar putea consola...
TÂNĂRUL (apare şi el din lateral): Ai urât-o!... A fost primul om pe care l-ai urât din răsputeri!...
CATONE: Săraca... E bine că mi-am adus aminte de ea... De unde o fi răsărit?... Cum o fi făcut ca să mi se arate acum, când am mai multă nevoie de alinare!?
SFÂNTUL: Ea te-a învăţat să fii bun!... O îngrozea activitatea ta revoluţionară... Tu ai uitat-o, pentrucă într-o zi nu ţi-au mai plăcut învăţăturile ei. O dispreţuiai, şi ţi-ai imaginat că te îndrepta pe căi greşite.
NEBUNUL: Şi ce!? Nu ai răzbit împotriva sfaturilor ei? Câtă glorie ai dobândit, Catone, neascultându-i preceptele!...
CATONE: A rămas ascunsă în mine în tot acest timp... Nu pierdem nimica... Depozităm... Acumulăm binele şi răul... Până într-o zi, când sacul plezneşte, şi totul se risipeşte în univers.
SFÂNTUL: Vanitas vanitatum, et omnia vanitas....
NEBUNUL: Ai început să îndrugi latineşte... Se vede că nu mai eşti bun de nimic!.. Să te aducă în asemena hal o fetişcană!... Pe vremuri le schimbai la fiecare sfert de ceas. Ţi-a luat complet minţile... Te transformase în măscăriciul ei...
DEMNITARUL: Cum ai putut, Catone, să faci o asemenea eroare... Cum ai putut?... La vârsta ta!... De pe poziţia înaltă pe care o aveai... Să-ţi compromiţi ascensiunea de dragul unei femei, fie ea şi tinere... Să îţi rişti reputaţia!...
SFÂNTUL: Ea nu are nici o vină... Era o sfântă!... S-a dăruit pentru a face din tine un om... S-a străduit să-ţi completeze educaţia deficitară... Nu te-a compromis în nici un fel, nu ştia ce e răul... Cum poţi pretinde aşa ceva!?

CATONE (gânditor): Era pură ca o madonă... Şi m-a iubit! Cred că m-a iubit cu adevărat.
NEBUNUL: Ce satisfacţie pe tine!... Tu, om de 60 de ani, iubit de o nimfă de 24... Rar!.. Aşa ceva nu se uită!...
CATONE: Avea sânii fragezi, pielea mată, marmoreană, un porţelan înflorit. Nu am văzut atâta perfecţiune la nici unul din tablorile sau statuile din marile galerii.
NEBUNUL: Tu nu mai ai sânge în vine? Cum poţi compara o femeie cu nişte statui!? Nici ultima târfă baccilită depe bulevard nu se compară cu o bucată de piatră... Are căldură!... Te-ai ramolit...
SFÂNTUL: Să-ţi fie ruşine, Catone!... Cum o poţi descrie în acest fel, când ea e moartă!?
CATONE: O port în mine, vie şi proaspătă... Ori de câte ori închid ochii, îmi apare Ea, ca să mă mângâie... Vreau să o port aici, lângă inima mea, cât voi trăi. Voi muri odată cu ea... Mor pentrucă ea tinde să dispară...
SFÂNTUL: Ea e acuma pulbere şi praf... S-a întors acolo unde toate se reîntorc... Din ea va răsări iarba, care îi va împodobi mormântul cu flori.
CATONE: În inima mea ea este întreagă şi vie. Aşa cum am cunoscut-o. Nu m–am dus la înmormântare, ca să nu o văd moartă... Pentru mine ea există altundeva, într-o grotă azură, la fel ca altădată, subţire şi fragedă, şi nu s-ar schimba niciodată, cât timp voi trăi. Ar continua să existe altundeva, înr-un paradis luminos, la fel de frumoasă ca atunci când s-a desbrăcat pentru mine, la fel ca în ziua când mi s-a dat; perfecţiunea întuchipată într-un corp omenesc, ceva ce natura nu crează decât cu mare sgârcenie, odată la foarte mulţi ani. Ea există şi va exista, cât timp va exista femininul.
SFÂNTUL: Ai fost prezumţios!.. Ai crezut că meriţi un ideal!.. Din cauza ta s-a risipit... S-a sdrobit de tine ca de o stâncă.
CATONE: Dacă nu aş fi văzut-o niciodată!... Dacă nu aş fi întâlnit-o!... Dacă în ziua aceea m-aş fi îmbolnăvit!... Dacă, ocupat cum eram, nu aş fi văzut-o!.. Dar am zărit-o, şi atunci nu am mai ştiut nimic din ce aveam de făcut.

DEMNITARUL: Adevărul e că tu nu mai eşti cel dinainte. În mod normal ai trebui înlocuit. Numai că la noi oamenii nu pot fi înlocuiţi. Ei trebuie ucişi, pentru a fi schimbaţi!.. Când puterea este nemăsurată, lupta pentru putere este necruţătoare.
FEMEIA: Uită mârşăvia lor... Ea este exterioară. Recunoaşte că ajunseseşi la capătul puterilor... Erai epuizat... Ea nu a făcut decât să-ţi reamintească amărăciunea ta interioară: vinovăţia.
NEBUNUL: Remuşcări!... Poate avea remuşcări cineva care toată viaţa lui nu a avut nici o milă? Erai depăşit!.. Viaţa îţi scăpa printre degete... Simţeai că începe declinul.
SFÂNTUL: Nu te-ai gândit nici o clipă la viaţa ei!.. Nu te-a interesat decât faptul că te încânta pe tine, că îţi satisfăcea orgoliul, că îţi readucea tinereţea. Nu ţi-a păsat de tinereţea ei. Ar fi putut fi vie... Ar fi putut fi iubită mult... Ar fi putut întâlni un bărbat tânăr, care să o facă fericită!...
CATONE: Tinerii nu ştiu să iubească o femeie. Degeaba sunt în călduri.. Eu am iubit-o mai aprins ca nimeni altul... Nu am dorit nici o fată când eram tânăr, cum am dorit-o pe ea la bătrâneţe.
TÂNĂRUL: Eu nu aveam timp de ele, trebuia să lupt. Voiam să răstorn societatea aia împuţită. L-am pocnit într-o zi pe patron, de i-am scos maţele pe gură. Atuncea m-au trimis la ocnă, şi am stat acolo foarte mulţi ani... Uitasem gustul femeii.
CATONE: Când eram tânăr, eram prea turbulent... Credeam că nu am altă menire mai sfântă, decât să răstorn ordinea existentă... Nu mai îmi păsa de femei.
NEBUNUL: Ah, ce plăcere simţeam, gândind că voi răsturna societatea pe dos, că îi voi vedea pe oamenii aceia căzând dela înălţime, ca din cornul abundenţei, horcăind şi făcându-se praf!... Nu puteam, şi eram disperat.
CATONE (tot la birou; ceilalţi stau în picioare): Da, singurul meu scop era distrugerea... O visam cu ochii deschişi... Uram lumea aceea care mă dispreţuia, intangibilă. Vedeam totul dărâmându-se, şi mă bucuram. Vedeam palatele şi templele arzând, statuile topindu-se, şi eram fericit. Când m-au închis, au crezut că mi-au pus stavilă. Dar eu visam în acelaşi fel la închisoare.

NEBUNUL: Şi într-o zi, pe neaşteptate, a venit rândul tău. Furtuna a devenit realitate...
CATONE: Am irumpt afară din închisoare, ca un cavaler al Apocalipsului!.. Am fost crud, şi nu mi-a păsat!.. Am trimis bogaţii la temniţă, pe mulţi i-am băgat în lagăre, pe alţii i-am executat, şi nu mi-a păsat.
NEBUNUL: Au fost cele mai frumoase zile din viaţa mea.
CATONE: În fiecare zi făceam sute de victime, şi nu m-am clintit.
NEBUNUL: Erai zeul distrugerii, setos, neîndurător. Zeii nu au sentimente; ei acţionează conform instinctului lor zeiesc, pentru nivelarea tuturor lucrurilor. Oamenii simţeau asta, şi se închinau la tine ca la un zeu.
CATONE: Când apăream într-un oraş, auzeam cum zăngăneau de groază geamurile instituţiilor publice. Îi vedeam pe toţi strecurându-se, parcă, pe lângă pereţi. Şi eram plin de mine. Treceam fastuos, în caleaşca mea triumfală.
SFÂNTUL: A trebuit să striveşti o singură floare, ca să te trezeşti, şi să-ţi dai seama de monstruozitatea faptelor tale. Poate că există o raţiune supremă în toate. Ai negat-o, ea te-a învins.
CATONE: Am negat-o, şi încă o mai neg... Nu crede că mă sperii... Nu îmi pare deloc rău de ceea ce am făcut. Deşi îmi e interzis să o spun, Dumnezeu este pentru mine o mare decepţie: ar fi fost bine, dacă ar fi existat.
SFÂNTUL: Ar fi fost bine? Şi dacă el există cu adevărat! Dacă El există, şi tu l-ai negat?... Dacă El există, şi tu l-ai înfruntat? Dacă El te-a adus aicea unde te afli?
CATONE: Dacă El a făcut-o, atuncea nu este el Dumnezeu. Toată viaţa mea o confirmă: am avut într-una prilejul de a face rău. Dece nu m-a oprit!?.. Dumnezeu nu s-ar fi jucat atât de diabolic cu viaţa mea.
SFÂNTUL: A vrut să te încerce... El adeseori încearcă oamenii în acest fel...
CATONE: Confabulezi...Dacă un Dumnezeu adevărat ar exista, El nu ar avea timp pentru unul ca mine. Ce sunt eu în acest Univers? Un atom. Avem un cu totul alt ordin de mărime...

Singura dovadă a măreţiei lui, dacă ar exista, ar fi ca El să nu se sinchisească de mine. El este infinitul, pe care noi îl realizăm numai la modul abstract, adică deloc. El ţine de ordinul veşniciei, pe care noi, cei supuşi limitelor şi timpului, nu ne-o putem imagina... M-am purtat ca o fiară, total nestânjenit de ipoteze... Am ştiut că nu am dece mă teme de El... Ceeace nu înseamnă că nu există un alt tribunal: conştiinţa umană, mai apropiată ca dimensiuni mie, pe care o resimt, şi căreia îi sucomb.
NEBUNUL: Aşa îţi trebuie dacă ţi-ai reamintit de morală. Care dintre tovarăşii tăi se mai crede azi vinovat?
CATONE: Morala mi-a redat-o în toată splendoarea ei, numai ea. Nu credeam deloc în morală, pentrucă nu credeam în frumos. Împrejurul meu totul părea făcut din aceeaşi materie meschină, purulentă, ca şi eul meu primitiv. Dispreţuiam totul... Uram cu înverşunare... Uram oamenii şi îi dispreţuiam...
NEBUNUL: Erai fericit!...
CATONE: Abia când a apărut ea, am înţeles că ceva frumos poate exista pe pământ, şi că probabil mă înşelasem: exista ceva deosebit la celălalt capăt. Existau oameni capabili de sublim, iar eu fusesem orb şi surd la orice adiere de frumuseţe. Cultivarea distrugerii deriva dintr-o totală orbire.
NEBUNUL: Doar nu vrei să zici că nu te-ai tăvălit în pat cu atâtea curve fantastice!.. Ba chiar, în prostia ta magnifică, ţi-ai luat una la piept drept nevastă.
DEMNITARUL: Ăla era un antrenament sportiv, menit să-mi menţină condiţia fizică... Iubire nu am resimţit niciodată.
NEBUNUL: Ce ciudat, toţi spuneau despre mine că sunt nebun!.. Iar nebun nu am devenit decât acum, când mă îndrăgostesc şi dispreţuesc realizările mele de o viaţă.
CATONE: Călcând totul în picioare, m-am ridicat. Când preţuiesc o singură fiinţă vie, mă prăbuşesc. E firesc ca pe pământ pricini deosebite să producă efecte contrarii, oricât de ciudat ar părea.
FEMEIA: A te resemna nu înseamnă a te prăbuşi, ci a învinge. Înseamnă a nu mai avea nevoie de părerile altora. Abia acuma

devii tu însuţi. Abia acuma eşti independent... Nu te mai sinchisi de ei, Catone, tu ai învins...
NEBUNUL: Iarăşi te vâri în sufletul meu cu argumentele tale, femeie? Şi atunci când sdrobeai cu pumnul tău toţi viermii pământului, ce erai? Un nimeni? Atunci când vocea ta răsuna ca un tunet, şi cutremura din temelii societatea, nu domneai? Când ai domnit cu adevărat, atunci sau acum?
SFÂNTUL: Acuma poţi domni peste sufletul tău. Ai gândit şi ţi-ai câştigat nemurirea.
CATONE: Sufletul îmi e în agonie... Ştiu asta... El va muri înaintea mea.... Mă doare lupta titanică ce se dă în el... Ea se dă acum, pentru a-mi elibera sufletul de timp...
DEMNITARUL: Când spiritul ţi se va limpezi, Catone, te vei linişti. Atunci vei fi iarăşi puternic ca la început.
NEBUNUL: Fii sigur, atunci o vei lua dela capăt. Obiectivele tale sunt puternice, şi nu s-au schimbat.
CATONE: Există oare ceva limpede în toată existenţa noastră? Nu „a fi sau a nu fi", ci „ce înseamnă a fi, şi ce este a nu fi", aceasta-i întrebarea. Bâjbâim prin viaţă, oricât de inteligenţi am părea, şi mergem pe lumea cealaltă, fără a ne lămuri.
SFÂNTUL: A nu fi înseamnă a exista în toate; a ne disolva în materia cosmică universală. Nu te mai frământa în zadar, nu există a nu fi, Catone.
CATONE: Şi a fi există? Când totul este atât de efemer, atât de perisabil... Ce victorie este una ca a mea, şi a multor altora, care nu durează decât cinci secunde?
SFÂNTUL: Nu rămâne decât Binele, iar tu l-ai ignorat...
NEBUNUL: Binele!... Iată cuvântul care mă face să vomit. Ce oameni suciţi au inventat un cuvânt atât de pervers!.. Binele cui? Bine este numai ce îmi convine mie, ceeace confirmă interesul meu. Un ţăran care aduce la piaţă ouă, face un bine! Aţi întrebat şi găinile? Atâta timp cât mă simţeam bine distrugând, credeam că fac bine. Dealtfel, pe lângă mine, mulţi alţii s-au bucurat. Le plăcea să-şi însuşască bunurile rămase de la cei pe care îi băgam în temniţi. S-au îngrăşat din carnea şi grăsimea celorlalţi. S-au ridicat pe poziţiile lor, şi au fost foarte mândri. Pentru asta îmi

mulţumeau, cu ochii plini de recunoştinţă, mă lăudau şi mă proslăveau. Ce-mi păsa mie de cei care piereau în închisori? Ce le păsa lor? Nu din pricina asta cad eu.
DEMNITARUL: Tu cazi pentru că nu te-ai sfiit să provoci istoria. Ţi-ai afişat măreţia cu ostentaţie. Ţi-ai proclamat victoria în toate vânturile. Trebuia să vrei neapărat să fii în frunte, pentru a te pierde. Aveai dreptul, atunci când erai tare. Nu moale şi ezitant ca acum. Fata aceea ţi-a secătuit toate puterile. Nu văd ce te mai poate salva de stricăciunile ei.
CATONE: Nu ar fi greu să mă salvez... Ar fi suficient să mă ridic şi să urlu. Tremură toţi ca gelatinele dinaintea mea. Ar dispărea în ceaţă ca nişte fantome.
DEMNITARUL: Şeful tău nu este o umbră. Pieirea ta o vrea el. A venit timpul lui, el este azi cel mai puternic. Tu l-ai ignorat dar, între timp, a crescut. Teme-te de el, Catone, nu serveşte la nimic să-l ignori.
CATONE: Pieirea mea o vreau eu. Eu mor pentrucă nu mai am la ce trăi...
DEMNITARUL: Exagerezi pierderea suferită. Nu se moare numai din atât, când eşti în fruntea unei naţii.
FEMEIA: Nu e prea mult să mori, Catone? Nu îţi cere nimeni să mori... Ei îţi cer doar să te dai la o parte. Retrage-te şi uită. Vei avea o bătrâneţe liniştită. Durerea va diminua, va rămâne doar nostalgia. În disperarea ta de azi, râzi de tot ce ai făcut... Nu acţiona conform disperării. Aşteaptă să-ţi revină mintea cea limpede. Tu ai creat o ordine nouă, nu ai de ce să te consideri neîmplinit.
SFÂNTUL: O ordine a haosului, o ordine a bunului plac, o ordine a desmăţului şi a vitregiei, a sărăciei şi a mizeriei. Am dat frâu liber tâlharilor, pentru a-şi face de cap.
NEBUNUL: O ordine a spiritului!
SFÂNTUL: A spiritului rău.
FEMEIA: Fata a fost un accident pentru tine. În viaţa ta nu a contat prea mult. Nenorocirea e că te-a determinat să gândeşti.

SFÂNTUL: Există accidente revelatoare, al căror rol fatidic este hotărâtor. Ele ne întorc cursul vieţii. Moartea fetei te-a răscolit adânc... Spre binele tău....
CATONE: Ce alt sens pot da eu, acum la bătrâneţe, vieţii mele?
SFÂNTUL: Ai putea repara ceeace ai stricat... Ai putea merge pe direcţie în sens invers. Ai putea reda oamenilor libertatea de a se exprima, de a construi, de a alege.
NEBUNUL: Să îţi renegi idealurile pentru o femeie!...
CATONE: De ce a făcut-o!?
SFÂNTUL: Dar, pentru a te pedepsi... Ea ţi-a arătat frumumuseţea, pentru a-ţi demonstra că distrugerea are limite, că frumosul nu trebuie distrus.
NEBUNUL: În ele toate există dorinţa de a-l pedepsi pe bărbat, pentru ascendentul asupra lor.Tot timpul visează să-l aservească, să-l umilească şi să îl tulbure.
CATONE: Ea nu s-a luptat cu mine nici un moment... S-a luptat cu ea însăşi, iar până la urmă mi-a cedat.... Până într-o zi când, nu ştiu de ce, a văzut că a făcut o greşală... Am fost eu oare demn de dragostea ei?
NEBUNUL: Erai un erou!.. Un erou al răului, firește, însă un erou... Ele iubesc eroii... Adoră forţa... A căzut la picioarele tale fără un murmur. Era învinsă încă înainte de a te fi întâlnit... Îngerul iubea în taină un demon, şi i-a cedat... Ai fost idolul ei, aşa că te-a iubit nebuneşte...
CATONE: Şi totuşi, într-o zi s-a sinucis. Nu arată asta limpede, că i-a fost groază de ceea ce făcuse, de iluzia care pusese stăpânire pe cugetul ei? Nu înseamnă că i s-a făcut lehamite de acel joc sinistru, de a confunda un bătrân scelerat cu un dalb Făt Frumos?
NEBUNUL: O femeie l-ar iubi şi pe Zmeul Zmeilor.
CATONE: Să mă iubească, să mă adore în decrepitudinea mea!
NEBUNUL: Nu erai deloc decrepit...Te-a conservat închisoarea. Atâta timp neîntrebuinţat, ţi-ai păstrat o vigoare de taur.
CATONE: Inima mi-e bătrână, ca de profet...
NEBUNUL: Şi profeţii le plac femeilor. Cum, necum, ai făcut-o praf! Câţi de vârsta ta se pot mândri cu o asemenea cucerire?

DEMNITARUL: Nu trebuie să te mândreşti prea tare, Catone, sucesul tău nu a dus la nimic bun, şi a fost extrem de efemer.
TÂNĂRUL: Dacă aş fi avut-o din timp, poate nu mai intram la puşcărie... M-ar fi învăţat să fiu drept. Ce nebune sunt fetele!... Mă ocoleau... Credeau că aş fi fost în stare să le omor.
CATONE: Toată viaţa am păstrat o rezervă de tandreţe nefolosită. La oamenii haini, ca mine, urâţi de toţi, ea este chinuitoare şi dureroasă. Când a apărut, am revărsat-o asupra ei cu voluptate. M-am descărcat după o existenţă de privaţiune şi exaltări.
NEBUNUL: Ai făcut din ea o stăpână de neînlocuit. Se vede că duceai dorul unei stăpâne...
CATONE: Da, ea mi-a devenit stăpână mie, cel care nu toleram călcâiul nimănui .
NEBUNUL: De neînlocuit...
SFÂNTUL: De neînlocuit...
NEBUNUL: Nu e o nebunie să iubeşti astfel un obiect pieritor?
CATONE (obsesiv): De ce a făcut-o!?
SFÂNTUL: Dar, pentru a te pedepsi! Într-un fel sau altul, într-o zi vine pedeapsa pentru tot ceea ce facem. Ea vine când nu ne aşteptăm, implacabil. Ea vine când ne credem mai putenici şi mai viteji, când ne credem învingători, când ne credem mai fericiţi. În momentul când acţionăm, noi declanşăm deja pedeapsa. Ea este reflexul acţiunilor noastre, este bumerangul aruncat chiar de noi. Tu nu vezi aici mâna lui Dumnezeu, Catone?.. Suntem predestinaţi prin însăşi personalitatea noastră, pe care ne-a dat-o Domnul... Ea a apărut şi a dispărut ca o fantasmă, pentru că aşa trebuia.
DEMNITARUL: Faptul că a dispărut reprezintă un avantaj, nu îţi dai seama!?.. Cine ar mai putea susţine acum că întreţii relaţii nelegitime? Tot ce scrie în misiva aceea infamă, dvine scorneală fără obiect. Dacă te scuturi de inerţie, mai poţi triumfa... Cine te-ar mai putea acuza de imoralitate? Uit-o!... Ce a fost, a fost...
CATONE: Eşti sigur că vrei să triumfi? Nu ţi-a ajuns farsa pe care ai jucat-o atâta amar de vreme?.. Cum să o uit!... Ce a fost mai frumos în toată viaţa mea, decât acele câteva luni pe care le-

am petrecut împreună? Tot restul, înălţarea şi decăderea vremelnică, gunoi!
SFÂNTUL: La vremea zurbalei tale, nu conta nimic altceva pentu tine decât traiul liber, independent. Fiecare zi era plină de soare. În momentul când ai învins, ai devenit însă un domn respectabil, morocănos, urâcios.. Aproape uitaseşi că exişti. Într-o singură clipă, ca prin minune, ea te-a reîntors la tine însuţi. Ai redevenit cel din anii tăi buni.
CATONE: M-a făcut să mă împac în sfârşit cu mine însumi...
SFÂNTUL: Te-a vindecat de vanitate, te-a vindecat de cruzime, te-a vindecat de automatisme, te-a vindecat de orişice exces.
CATONE: Întreg excesul de sentiment din mine s-a transferat în dragostea ce i-o purtam... De ce m-a părăsit!?... Aş fi făcut orişice pentru ea.
SFÂNTUL: A readus în sufletul tău onoarea şi cinstea. L-a alungat pe nebun.
NEBUNUL: Crezi că pierdem vreodată ceva, din ceeace genetic ne aparţine?
SFÂNTUL: A alungat răutatea, cinismul, lăcomia... Te-a făcut iarăşi om.
NEBUNUL: Ai devenit atâta de bun... încât ai provocat un dezastru!
CATONE (după o pauză): Eram bătrân şi ea era tânără... Eram însurat de mai mulţi ani... Nu ne puteam lega oficial... Morala noastră mincinoasă, perversă, pe care am slujit-o din ipocrizie, mă condamna... A trebuit să o ascund.
NEBUNUL: A venit la tine într-un moment când erai iar întreg. Când resimţeai din nou, ancilant, desgustul tău vechi pentru viaţa demnitarului, pentru hârţoagele birocratului, care zăceau pe biroul tău, când nu ştiai unde şi cum să evadezi.
CATONE (mereu gânditor): A intrat la mine în birou cu un dosar, şi la început nu o văzusem. Eram ocupat... Nu ştiu cum se făcuse, că au trimis-o tocmai pe ea cu Darea de Seamă anuală a Departamentului unde lucra. Găsiseră metoda de a scăpa de o corvoadă periculoasă. Iar la CC, ca prin minune, a pătruns până la uşa mea, fără ca nimeni să o oprească. Când am văzut-o, am

îngheţat. Am avut imediat senzaţia, că ceva neobişnuit avea să se petreacă cu mine...
DEMNITARUL: Şi cât eram de ocupat!. În mod normal trebuia să îmi văd de treabă. Am luat dosarul şi l-am studiat. Conţinea numai catastrofe... Toate semnele unei activităţi imbecile, cu pierderi de milioane, intolerabile... Am devenit violent.
CATONE: Atunci ea a încercat să mă împace... A reuşit să dea explicaţii... A început să pledeze cu atâta vigoare cauza lor!... A promis că vor aduce remedieri neîntârziate.
DEMNITARUL: Probabil că atitudinea mea intransigentă, furia mea leonină, demonstraţia mea, i-au plăcut...
COMAN: Am profitat de ocazie, ca să o rechem cu modificări. Am programat-o pentru o zi când eram mai puţin ocupat, şi o puteam admira în linişte.
DEMNITARUL: S-a simţit evident măgulită de faptul că leul în iarnă putea fi domolit. Ministerul a fost la rândul lui fericit, de a o putea folosi drept mesager, cu şanse de succes pe lângă mine.
CATONE: Am lucrat împreună o săptămână întreagă. De fapt lucram numai eu... Îmi făcea plăcere să o am lângă mine. Era atât de caldă, de curată, atât de instruită,... de inteligentă.... Nu mai văzusem niciodată aşa ceva. Ne-am împrietenit... Am invitat-o seara la masă, şi a venit.
DEMNITARUL: Ulterior a trebuit să găsesc modalităţi discrete de a o întâlni în altă parte, pentru a o feri de ochii lumii, de gelozia Nadiei... Am închiriat o vilă, unde ne vedeam.
CATONE: Iar toamna, i-am făcut rost de un paşaport. Am plecat împreună în Italia... Am petrecut cea mai frumoasă lună din viaţa mea. Ah, câtă armonie în ceea ce făcea!.. Cu câtă fericire gusta viaţa, şi tot ce Italia poate oferi mai poetic şi mai înălţător. Ea mi-a desvăluit rafinamentul artei, pe care nu avusesem unde a-l cunoaşte, în mocirla din care veneam. A devenit instructorul meu. Ştia poezie şi artă... Îmi revela cu tandreţe fiecare statuie, fiecare tablou, fiecare muzeu, fiecare bazilică pe unde treceam. Parcă le văzuse de când lumea... Le cunoştea!... Am înţeles dela ea valoarea vieţii, mai mult decât înţelesesem o viaţă întreagă. Deveneam un alt om...

DEMNITARUL: Şi apoi, în Octombrie ne-am întors. Mi-a spus că era însărcinată!...
NEBUNUL (după o pauză): Ce trebuia să se întâmple, s-a întâmplat.
FEMEIA: Cum vroiai să păstreze un copil dela tine, la vârsta ei!
CATONE: Dar eu am fost fericit de a avea un copil!... I-am spus-o deschis. Am implorat-o să îl păstreze. I-am spus că avea viitorul asigurat. Toţi banii din conturile mele, dela băncile din ţară şi străinătate, i-aş fi dat ei. Poate că nu aş mai fi trăit mult. Dar aveam ce să-i las, ca să-şi întreţină toată viaţa copilul.
DEMNITARUL: Vila pe care am închiriat-o, aş fi cumpărat-o pe numele ei.
CATONE: I-aş fi dat tot ce aveam, şi m-aş fi mulţumit să mă primească numai în vizită... Ar fi trăit ca o regină, fără imputări.
FEMEIA: A refuzat tot!...
CATONE: Iar într-o seară, nu a mai venit. A dispărut fără urmă. Disperat, m-am interesat în modul discret, pe care mi-l permitea poziţia mea socială... Am înţeles că a murit de curând, într-un salon la Spitalul de Urgenţă.
FEMEIA (după o pauză): O fi vrut să scape de copil. Probabil a luat un abortiv în doză toxică. Femeile fac asta în mod curent astăzi, de când am interzis avortul legal, controlat de medici....
NEBUNUL: O fac, ale dracului!...
CATONE: De atunci, de o săptămână încoace, nu mai sunt om... Stau şi învârt pe toate feţele povestea asta absurdă la nesfârşit. Am primit scrisoarea Preşedintelui cu resemnare... De ce m-a părăsit!?... Nu pot şti. De ce nu mi-a spus ce voia să facă!? Nu pot înţelege ce s-a întâmplat. Ne-am despărţit într-o seară la vila noastră, în cei mai buni temeni imaginabili... Între noi exista o libertate de exprimare desăvârşită...
NEBUNUL: Femeile sunt de neînţeles...
CATONE: Ceva deosebit s-a petrecut după despărţirea noastră... Ceva pe care eu nu îl cunosc, ceva care îmi scapă...
NEBUNUL: O fi găsit unul mai tânăr care i-a făcut ochi dulci. Cu ce drept pretinzi exclusivitatea iubirii unei femei de 24 de

ani!? I s-o fi făcut scârbă de ce a ajuns, o simplă curtezană, şi nu a avut curajul să ţi-o spună.
CATONE: Nu avea dreptul să omoare copilul meu!... El însemna foarte mult pentru mine:.. renaşterea mea la o viaţă nouă, speranţa mea în răscumpărarea erorilor pe care le-am comis. Dacă a făcut-o deliberat, este de neiertat. Ea ştia asta!
FEMEIA: Pentru tine! Mereu pentru tine!... Mereu aceeaşi rapacitate, acelaşi egoism. Pentru tine, poate... Ea ar fi putut face însă oricând alt copil. Oricum, sacrificându-şi copilul... s-a omorât!... Şi asta a făcut-o numai pentru tine.
CATONE: I-am pierdut pe amândoi!... Viaţa mea nu mai are acum nici un sens.
DEMNITARUL: Catone, tu nu mai ştii ce vrei.
CATONE: E adevărat, am devenit confuz. Trec necontenit dela o stare la alta... Când mă gândesc că a putut să-mi ucidă în mod deliberat copilul, aş omorî-o din nou, cu mâna mea. Apoi mă trezesc, şi îmi dau seama că nu pot trăi fără ea, că mi-a intrat în carne, şi nu o pot smulge decât odată cu viaţa pe care o am. Că după dispariţia ei, se cuvine să dispar şi eu. Mi-am epuizat toate aspiraţiile.... Nu am mai trăit vreodată aşa un chin.
SFÂNTUL: Pentru că nu ai avut nicodată curajul să te confrunţi cu Adevărul...
NEBUNUL: Parcă aş mai fi avut timp, eu un om cofruntat cu acţiunea, de meditaţii filozofice...
SFÂNTUL: E riscant să-ţi descoperi prăpastiile sufletului, când nu crezi în nimic. Doctrina ta nu te poate vindeca de nelinişte. Iar ispăşirea oferită de Creator o refuzi!... Sufletul tău e mai cumplit ca infernul.
DEMNIRARUL: Întoarce-te la atribuţiile tale, Catone... Înţelege că ele îţi pot oferi justificare şi calm. Ai norocul de a avea un rang foarte înalt. Nu poţi face greşala de a-l dispreţui... Munceşte şi vei uita... Într-o zi îţi vei recăpăta aspiraţiile.
NEBUNUL: Ai fost întotdeauna un cap patrat... Meditaţiile nu te avantajază. Cum să îşi poată dori moartea un om obtuz? Mă minunez singur de transformarea operată în mine.

CATONE (se ridică de la birou): Alaltăieri m-am dus la cimitir, şi i-am văzut mormântul. M-am gândit cât trebuie să-l fi blestemat părinţii pe cel care le-a ucis copilul, şi ce şiroi de lacrimi au vărsat la groapa ei... Aşteptam ca ea să-mi vorbească, să-mi dea un sfat. A plecat luând cu ea o taină de nepătruns... I-am explicat că eu, cu mintea mea vulgară, nu pot înţelege ce a vrut... Şi vântul rece, care scutura ultimile frunze ale copacilor, a fost singurul răspuns.
TÂNĂRUL: Visam cândva că într-o zi voi lua de mână o fată ca ea, şi voi ieşi pe o mare poartă, triumfal. Niciodată nu vedeam căsătoria altfel... Pentru mine speranţa era o evadare spre infinit.
CATONE: Şi astăzi, pe marea poartă a nepătrunsului a plecat numai ea. O vedeam limpede depărtându-se triumfal, eu rămânând singur lângă mormântul ei proaspăt, care nu îmi mai spunea nimic.
DEMNITARUL: Tu îţi deplângi numai crahul interior... Bagă de seamă, poziţia ta politică nu este nici ea de invidiat. Realizezi în ce poziţie precară te afli? Eşti compromis!
CATONE (în picioare): Voi lua totul dela capăt şi voi reanaliza. Îmi voi rememora viaţa punct cu punct... Îmi voi inventaria erorile şi himerele de orice fel. Voi face un rechizitoriu complet, pentru a vedea unde am greşit. Iar dacă va reieşi că acest cap, acest bolovan necioplit a greşit (îşi dă cu pumnii în cap), că sunt vinovat de a fi pierdut tot ceeace pe lume mi-a fost dat mai drag (şi nu am trăit nici puţin, nici puţin intens), atunci acest cap, acest cap decrepit va plăti!... (Se prăbuşeşte plângând).

PARTEA II-a

SCENA I-a
Catone Coman singur

Catone Coman stă iarăşi la birou şi citeşte scrisoarea. Alături are o sticlă de coniac golită pe sfert şi un pahar.
COMAN: „Tovarăşe Preşedinte,...Cu adâncă indignare şi mânie revoluţionară vă raportăm că abateri grave dela normele moralei comuniste se manifestă sub ochii noştri, chiar în Comitetul

Central şi în Consiliul de Miniştri, din partea unor vechi şi cunoscuţi militanţi ai Partidului. Trecutele lor merite nu scuză în nici un fel comportamentul actual al unor asemenea indivizi, care terfelesc statutul Partidului, şi compromit cauza clasei muncitoare. Profitând de înalta poziţie administrativă pe care o deţine, Catone Coman îşi permite să introducă imoralitatea burgheză în chiar Comitetul Central, ducând o viaţă de lux şi desfrâu, trăind în concubinaj cu femei, pe care le atrage prin promisiuni şi daruri de preţ, închiriind apartamente secrete în acest scop. Noi, membrii de Partid oneşti, acuzăm pe numitul Catone Coman de delictul de bigamie, şi cerem insistent, cu fermitate revoluţionară, de a fi adus în discuţia Partidului, şi de a fi judecat şi condamnat, în conformitate cu gravitatea încălcărilor sale. Cauza Socialismului şi a Comunismului este în joc. Noi nu putem trece cu vederea delicte de gravitatea celor existente din partea nimănui, nici chiar din partea unor reprezentanţi de frunte ai Partidului. Puritatea vieţii particulare a membrilor de partid este o chezăşie a fermităţii liniei lor revoluţionare. Prin comportamentul său, Catone Coman poate deveni oricând un agent destructiv, o unealtă a claselor exploatatoare, jinduind să-şi recapete puterea politică, şi un agent al capitalului monopolist. El se comportă precum vechii exploatatori, şi nu merită să mai aibă cinstea de a se număra printre membrii de frunte ai Partidului nostru Comunist". Semnează: "Un grup de comunişti responsabili".... Anonimă!... De unde au aflat atâtea amănunte veridice!?... Am fost spionat fără ruşine!

SCENA II-a
Catone Coman plus:
Demnitarul, Nebunul, Sfântul, Femeia, Tânărul

Aceste personaje apar şi se mişcă în scenă, în timp ce Catone Coman rămâne ţintuit la biroul său.

FEMEIA (apărând la marginea scenei): Este o invitaţie la sinucidere fără echivoc.

SFÂNTUL: Ce intrigă sinistră, de întuneric medieval!..

CATONE: Cine putea redacta un text atât de abject!?
FEMEIA: V-aţi complăcut cu toţii în abjecţie, dela început până la sfârşit. La voi abjecţia făcea parte din codul bunelor moravuri.... Acuma te miri... Nu te preface, că nu te-ai folosit şi tu de beneficiile ei.
CATONE: Nu ne-am iubit unii pe alţii... Am căutat tot timpul să ne fentăm...
NEBUNUL: O lovitură atât de mortală este opera unui as!
DEMNITARUL: Da, va fi greu de scăpat de ghilotină; scrisoarea e ticluită cu dibăcie.
CATONE: Cine a putut redacta un text atât de abject!?
TÂNĂRUL: Numai Nadia a făcut-o!... Ea putea fi geloasă de aventura ta.
CATONE: Da... Cred că Nadia a bănuit unele scăpări ale mele. Am observat că se simţea izolată. O neglijam destul de evident. A avut tactul de a nu-mi reproşa nimic; mi-a păstrat aceeaşi cordialitate afabilă. Se prefăcea a nu şti... Ea avea dreptul să fie supărată.
NEBUNUL: Curva!? În loc să-ţi pupe picioarele pentru că ai scos-o din noroi, mai avea şi pretenţii la inima ta! Dacă ea a făcut-o, şi se va dovedi, nu trebuie să scape vie.
FEMEIA: O femeie nu-şi periclitează bunăstarea, Catone, pentru un mic diferend conjugal. Ea aşteaptă să lucreze timpul... Se putea consola destul de uşor... În schimb, pierderea ta ar fi însemnat pentru ea o catastrofă.
DEMNITARUL: Relaţiile noastre au fost întodeauna corecte. Se bazau pe respect reciproc. Nu văd ce dereglare nervoasă ar fi determinat-o la un act atâta de meschin.
SFÂNTUL: La urma urmei, ea rămânea soţia ta... Urma să se bucure de toate avantajele materiale, pe care le-a dobândit când te-ai însurat. Ea îţi era recunoscătoare, pentru ce ai făcut din viaţa ei. Îţi va fi mereu recunoscătoare...
DEMNITARUL: Casă mobilată elegant, tablouri şi maşină la scară, parfumuri, rochii, băuturi fine, onoruri şi plecări în străinătate... Ce i-aş fi putut oferi mai mult?

NEBUNUL: Dacă ea a făcut-o, înseamnă că te-a urmărit îndeaproape.
CATONE: Nu avea posibilitatea să o facă... Nu avea contacte de niciun fel cu organele de urmărire.
NEBUNUL : Ca să se răzbune, le putea găsi. Te încrezi prea mult în femeie!.. Gelozia e o boală... Se ştie că pe toţi marii capi femeile i-au vândut!.. A putut fi racolată de alţii...
CATONE: Cine...cine!?...Pentru numele lui Dumnezeum, cine e autorul infamiei? Vreau să ştiu! Mă sbat între bănuieli, remuşcare şi presupuneri... Am convingerea că ea a declanşat toată intriga. Dacă aş şti, m-aş elibera de suferinţă...
FEMEIA: Nadia nu are nici un amestec, fii sigur... De vină sunt „prietenii" tăi!...
TÂNĂRUL: Prietenii!... Foştii mei tovarăşi de puşcărie... Aţi văzut vreodată motanii strânşi la un loc? Păianjenii puşi laolaltă într-o cutie? Se bat tot timpul!.. Se muşcă, se zgârie, se înţeapă cu veninuri mortale... Crrr... crrr... crrr... Până ce pier.
CATONE: La sfârşitul războiului, ne găseam strânşi la Târgul Jiu o seamă de oameni condamnaţi pentru delicte politice. Sovieticii aveau nevoie de o nouă clasă politică, una care să lupte pentru răsturnarea orânduirii burgheze. Au găsit în noi exponenţii ideali ai intenţiilor lor hegemonice. (umple paharul).
SFÂNTUL: I-au ales pe cei mai cruzi, pe cei mai duri, pe cei mai servili, pe cei mai inconştienţi şi le-au împărţit, dela Moscova, posturile cheie din partid.
CATONE: Bătălia a fost sângeroasă dela început. Au fost unii asasinaţi, împuşcaţi sau loviţi în cap cu drugi de fier, pe la spate. Cei slabi erau căsăpiţi, călcaţi în picioare. Fiecare licita cât mai mult, vânzându-şi ţara, pentru a fi agreat, luat în seamă. Cu încetul am cucerit puterea politică, şi am devenit guvernanţi.
FEMEIA: O gloată analfabetă şi lacomă, creiere limitate, obtuze, oameni fără pregătire şi fără inimă...
NEBUNUL: O vreme domnii au mai îndrăznit să râdă de noi. Treptat însă li s-a răcit zâmbetul pe buze, pentru că i-am făcut să-şi mediteze părerile la închisoare. Au învăţat să admire şi să aprecieze conceptele noastre. Pe cei pe care îi băgam la

închisoare, îi şi deposedam. Cu timpul ne-am instalat în condiţii tot mai confortabile.
DEMNITARUL: Nu a scăzut însă nici un moment competiţia dintre noi. Erau trepte importante de cucerit. Confruntarea s-a menţinut acerbă, ipocrizia maximă. Şeful ştia cum să menţină echilibrul: cei care râvneau prea sus erau repede eliminaţi.
CATONE: Acum, după moartea lui, bătălia a reizbucnit însă, la fel de sălbatică...
FEMEIA: Şi tot acest măcel l-aţi dus în numele unui ideal revoluţionar, în lumina scrierii filozofilor!
DEMNITARUL: Nu cunoştea de fapt niciunul dintre noi scrierile lui Lenin sau Marx. Le-am preluat ca pe o faţadă politică gata confecţionată, comodă.
NEBUNUL: Am învăţat un jargon aparte, cu care jonglam intreprinzători. Cu ajutorul lui controlam totul în societate, eram zei, eram infailibili.
CATONE: Şi iată, jargonul se întoarce acum împotriva noastră.
DEMNITARUL: Teme-te de el, Catone, eficienţa lui e teribilă. Are forţa unui delir halucinator. Susţinătorii cei palizi ai adevărului obiectiv, sunt neputincioşi şi ridicoli dinaintea lui: se îndoiesc. Noi avem credinţa nesdruncinată, fanatică, în ceea ce afirmăm, şi nu punem la îndoială (nici nu am putea) măreţia afirmaţiilor noastre. Lovim fără milă, fiindcă nu ne îndoim de dreptatea noastră. Putem omorî cu onestitate pe cine nu e cu noi.
NEBUNUL: Vom găsi justificări irefutabile pentru orice.
CATONE: Pe cine să dau vina!? Toţi sunt la fel de duşmănoşi, de cruzi şi de nedemni în adâncul lor. Toţi mă invidiază. Oricare e capabil de orice pentru afirmare. Noi figuri deochiate apar din străfunduri, cu dorinţa de a parveni.
DEMNITARUL: În ultima vreme aristocraţia de Partid, din care făceai parte, îşi dăsduse mâna, făcea front comun. Nu ar fi avut interesul să te sacrifice, deoarece se bizuia pe ajutorul tău.
CATONE: Dar nimeni alţii decât ei nu aveau acces la posibilităţile de informare pe care le presupune anonima!
DEMNITARUL: Ba da.Ceea ce înseamnă că nu au compus-o ei.

CATONE (perplex, mai bea un pahar): Nu au scris-o ei!... Atunci, cine a scris-o?
NEBUNUL: Mai bine te-ai lăsa de investigaţii tip Scottland Yard... Culcă-te, Catone... Insomnia te ameţeşte... Mâine dimineaţă vei gândi mai lucid.
FEMEIA: Nu mai rămâne decât unul singur...
SFÂNTUL: Da, prin eliminare nu poţi ajunge decât la el!...
CATONE: El!...
SFÂNTUL: El, cel care i-a eliminat pe rând, pe toţi ceilalţi.
DEMNITARUL: Ai face bine să te retragi. Găseşti o scuză, ca să te dai la o parte. Pentru moment te mulţumeşti cu un cotlon liniştit, şi aştepţi în tăcere. Vor mai fi ocazii. Într-o zi vei putea reveni. Oricând sunt posibile reăsturnări.
CATONE: EL!... El singur... El este Autorul... Desigur... Acuma totul îmi apare cât se poate de clar.
DEMNITARUL: Nu ai nici o dovadă. E cumplit ceea ce presupui. Nu o poţi argumenta cu probe demne de luat în seamă. Aşteaptă să ai o dovadă sigură în acest sens.
CATONE: Numai el dispune de un sistem de urmărire atât de perfecţionat. A mai dovedit-o. A întins o adevărată plasă de paianjen în jurul nostru, al tuturor, ţesută cu noduri dese. Au căzut deja atâţia în ea.
DEMNITARUL: Cine ţi-ar putea confirma alegaţiile!?
CATONE: M-a chemat la el, şi mi-a înmânat scrisoarea cu un zâmbet: „Uite ce zic tovarăşii", mi-a zis. „Ai grijă, va trebui să dovedeşti că nu eşti vinovat!"...
DEMNITARUL: Situaţia este cât se poate de gravă, dacă scrisoarea desvăluie intenţiile lui. Dacă era într-adevăr trimisă de alţii, s-ar fi putut să-l intereseze condiţionat. Dacă a fost scrisă chiar de el, înseamnă că şi-a calculat foarte minuţios efectele. Ai putea să îl domoleşti, numai propunându-i o colaborare. L-ai putea sprijini să ocupe o dublă funcţie în Stat,.. aşa cum îşi doreşte.
SFÂNTUL: Ne vom da legaţi în iţele lui, fără putinţă de scăpare.
DEMNITARUL: Asta urmăreşte. Te are la mână. Cunoaşte amănunte indeniabile. Nu ai de ales.

CATONE: A părut cu totul indiferent la ceeace denunţa anonima. A vrut să îmi arate că nu crede nimic din ce conţine ea.
DEMNITARUL: Fă cum îţi spun: propune-i o dublă funcţie, şi scapi.
CATONE: Mi-a zâmbit rece şi politicos, părând cu gândul în altă parte.
FEMEIA: Iar scrisoarea era scrisă chiar de el!..
SFÂNTUL: De el sau de conţopiştii lui, sub dictare.
CATONE: E monstruos!...
DEMNITARUL: E normal. În momentul de faţă el trebuie să-şi consolideze puterea. Are nevoie de oameni noi... De cei ca noi trebuie să scape.
SFÂNTUL: Istoria se repetă, Catone... De fiecare dată când se schimbă puterea, vechea gardă trebuie să piară. Vechea gardă trebuie compromisă drastic, definitiv. Ca şi în timpul Faraonilor, slujitorii fostului stăpân trebuie să dispară împreună cu el, chiar dacă prin asta se compromite însăşi cauza. Pentru a o face să dispară, orişicare mijloace sunt valabile. Poate fi acuzată de orişice crime sau răutăţi. Până ce noul despot îşi asigură supremaţia, şi face exact ceeace făcuse cel de dinaintea lui.
DEMNITARUL: La moartea şefului, eu eram, împreună cu Ghiţă, principalii candidaţi la succesiune. Am fost trădaţi. Membrii CC au ales un tinerel, crezându-l neexperimentat şi manevrabil. Dar, după ce s-a ales, a arătat foarte rapid că se poate descurca şi singur acolo sus, că ştie regula.
FEMEIA: Ce e oare această dorinţă de putere? De unde ne vine ea? Cum de îi trece dintr-o dată prin cap unui om mediocru, că îi poate domina pe toţi ceilalţi?
CATONE: Pe mine a fost obligat să mă tolereze. Îmi făcea confesiuni, îmi cerea părerea cu supunere... Părea să mă asculte; eram prea marcant...
FEMEIA: Până când a găsit prilejul să te lovească mortal.
SFÂNTUL: Deşi pierduseşi partida, erai încă un pretendent periculos. Oricând ai fi putut reprezenta o alternativă pentru corifeii partidului...

NEBUNUL: Între noi lupta este pe viaţă şi pe moarte!... Nu avem milă de cel căzut. El nu ezită să folosească metodele drastice, pe care de altfel, le-ai fi folosit şi tu.
FEMEIA: E atât de perfid, încât pare simplu.
DEMNITARUL: Ai fost inconştient. Ţi-ai făcut-o cu mâna ta!
CATONE: Oricum aş fi trăit, ar fi găsit o metodă ca să mă lichideze. Azi nimeni nu crâcneşte dinaintea lui. Face ce vrea.
DEMNITARUL: Băgând spaima în toţi ceilalţi, îşi consolidează puterea personală.
CATONE (consternat): Aşadar, e adevărat... El a făcut-o!.. El a conceput anonima aceea scârboasă, ca să mă compromită în rândul camarazilor mei. El şi oamenii lui au îngrozit-o pe fata aceea angelică, până s-a sinucis!..
DEMNITARUL: Ai grijă ce spui, nu ai nici o dovadă!
CATONE: Ce fel de lume am creat, în care fiinţele generoase şi pure pot muri în plină înflorire, vânate ca animalele, neprotejate de nimeni şi de nimic...
FEMEIA: Evenimentele apar din ce în ce mai clare, dacă le cunoaştem metodele... Fata a fost interogată! Atunci, înspăimântată, fie s-a sinucis, fie a încercat să scape de copil, ca să te protejeze. A vrut să şteargă urma culpabilităţii tale notorii...
CATONE: A murit pentru mine, şi eu nu pot face nimic!
DEMNITARUL: Nu ai nici o probă, Catone... Simple bănuieli, născute dintr-o noapte de alcool şi de insomnie...
CATONE: M-a compromis, m-a împroşcat cu noroi, mi-a distrus fericirea... Mă va târî în instanţele cele mai desavuante ale Partidului... Îl urăsc!.. Îl urăsc de moarte... A reuşit să mă distrugă.
DEMNITARUL: Dacă vei manevra corespunzător, te mai poţi salva...El te-a avertizat, deocamdată nimeni nu cunoaşte anonima. Tu îi ştii aspiraţiile... Ştii foarte bine ce vrea.
CATONE: Nu am să îi fac pe plac, oricare ar fi consecinţele!...
DEMNITARUL: Dacă nu o vei face tu, o vor face alţii.
CATONE: Am să mă omor. Nu mă poate constrânge să fac ce vrea el.
NEBUNUL: Să te omori!... Ce obsesie paranoică!...

CATONE: Sunt obosit, Nu mai am pentru ce trăi. De când a murit ea, viaţa nu mai îmi ajunge... Eu nu le mai ajung celorlalţi... Voi fi răzbunat: îl voi compromite în inima poporului, prin gestul meu radical!...
NEBUNUL: Ha Ha Ha Ha Ha.... Ce naivitate!... Cine crezi că va vărsa măcar o lacrimă pentru tine!? Vor râde toţi. Se vor bucura, te vor conduce în hohote de râs la groapă. Tu reprezinţi tot ce li se pare lor mai odios. Poporul se bucură când mai dispare câte unul dintre noi. Îşi dă seama că nu suntem veşnici... Iar certurile noastre fac deliciul maselor avide de scandal: sunt un bun prilej de a scăpa de inerţie. Abia aşteaptă să ne sugrumăm reciproc, pentru a se distra mai bine.
CATONE: Cum să mai lupt? Cine m-ar urma? Nu mai avem nici o redută în mâinile noastre. Suntem desbinaţi... Când vor afla pentru ce am fost acuzat, îmi vor întoarce spatele, toţi vor fugi de mine, se vor teme să nu se mânjască la apropierea mea... I-aş uni... I-aş încuraja să strângă rândurile, să demaşte acumularea puterii... Nu o vor face!... Aş risca, nu mai am nimic de pierdut... Nu mă va asculta nimeni!... Voi fi ridicol. Un adevărat Don Quijote bătrân, aberant şi... singur...
NEBUNUL: Atunci, să piară mai întâi vinovatul!... Dacă tot vrei să mori, împuşcă-ţi cel puţin mai întâi adversarul. Pe urmă sinucide-te!..Te-ar omorî ei oricum după aceea, chiar dacă te-ar aplauda în secret. Merită să sfârşeşti eroic, dacă merită să trăieşti. Cum se poate sinucide un om pentru că este oprimat, fără a-l pedepsi pe cel ce îl oprimă!? Ai văzut vreodată un animal punându-şi singur laţul de gât?
CATONE: Sunt slăbit, obosit, nu mai am nici o şansă...
TÂNĂRUL: Eroismul merită trăit, chiar atunci când este nejustificat. Nu voi tolera absurdul de a fi lichidat fără să ripostez. Dintre toate animalele numai omul e capabil de aşa ceva. Fii tare, Catone, revino la ceea ce erai!... Adu-ţi aminte cât de năpraznic acţionai altădată. Cum au putut oare aceşti 20 de ani de trai bun să te moleşească într-atâta!?
DEMNITARUL: Un demnitar la vârsta ta ştie să se folosească de mijloace politice.

NEBUNUL: Eu nu sunt un adevărat demnitar, niciodată n-am fost. Eu sunt un fost bandit şi, în calitate de fost bandit, am dreptul să mă apăr. Nu mă voi lăsa doborât ca o vită la abator, eu care am un pumn sdravăn.
TÂNĂRUL: Din dragoste se naşte puterea de a rezista, şi tu ai iubit!.. Nu vei permite a fi pusă la stâlpul infamiei dragostea, cât timp vei trăi. Mâna ta va reabilita iubirea, Catone, şi povestea ta va fi pe buzele tuturor.... (Se face pasager întuneric).

PARTEA III-a
Acelaşi decor, Aceleaşi personaje.

Catone Coman este în picioare, şi continuă să se frământe. Celelalte personaje zac prăbuşite pe scaunele rotative cu spătar înalt. Se aude un sgomot suspect afară în grădină. Catone Coman se duce la fereastră şi o deschide. Noapte şi vânt.
CATONE: Alo!.. E cineva acolo!? Grigore, măi băiete, unde eşti?... O fi adormit!...
(Inspectează câtva timp exteriorul. Se calmează): Nu e nimeni.... Nu se vede nimic... Bate vântul... (Închide fereastra).
TÂNĂRUL: Încă odată îţi spun, Catone, încearcă să rezişti. Nu te lăsa copleşit de neputinţa ridicolă, care a pus stăpânire pe sufletul tău. Aminteşte-ţi mândria şi grosolănia ta de altă dată. Civilizaţia nu e la modă în lumea în care trăieşti.
SFÂNTUL: Te supraestimezi, Catone. Tu nu eşti nici civilizat, nici rafinat, nici delicat... Toată viaţa ai înjurat ca un birjar, şi ai vorbit ca la târlă. Tu eşti numai un animal snopit.
DEMNITARUL: Se cuvine ca, după o anumită vârstă, omul să se ridice deasupra nimicniciei lui. Să încerce să fie într-adevăr falnic. Eu nu mai am timp, să mă comport ca un bufon.
NEBUNUL: Acuma crezi că, a răspunde la provocări, se chiamă bufonerie.
SFÂNTUL: A lovi, oricât de crunt, îţi dă numai o satisfacţie de moment. Ulterior survine gustul sângelui vărsat... L-ai încercat de atâtea ori în viaţă... Până la urmă te-a desgustat.

NEBUNUL: Te invit a înţelege că, dacă nu loveşti tu întâi, nu ai nici o şansă de supravieţuire.
CATONE: Cine îmi permite să acţionez numai de capul meu?... Ţinând seama numai de mine însumi?... Eu am devenit general într-o mare armată... M-am umplut de respect. Nu mai pot acţiona ca altădată, indiferent la respectul celorlalţi.
TÂNĂRUL: Numai de respect nu ai parte acuma!... Tu meritai nu numai respect, ci şi glorie! Al tău era locul cel mai de sus... Ţie îţi venise rândul, ţie..., ţie!... Ai trecut prin ani grei de închisoare, ai luptat în ilegalitate, se cuvenea să ţi se ofere acest loc. Ai fost îndepărtat prin uneltiri viclene. Acuma vor să te doboare la pământ, nu îţi dai seama? Tu eşti ultimul trunchi rămas în picioare, se cuvine să rămâi drept.
CATONE: Cu ce preţ?
NEBUNUL: Cu preţul de a smulge pădurea din rădăcini!..
CATONE: Nu mai pot.
NEBUNUL: Cu preţul de a-ţi răscula tovarăşii mai vechi.
CATONE: Se tem!...
NEBUNUL: Cu preţul de a-ţi frânge gâtul!
CATONE: Nu ştiu risca...
TÂNĂRUL: Ce să rişti, omule, ce să rişti mai mult decât defăimarea!?... Mai mult decât primejdia de a fi pus la zid?
CATONE: Eu am devenit un pilon al acestei societăţi: nu mă pot revolta împotriva ei!.. Demonul s-a revoltat împotriva sistemului care l-a generat, şi a fost alungat din paradis... Nu am vocaţie de demon. Ce aş deveni eu, înafara sistemului meu? Un rătăcitor transfug, de care şi-ar bate joc toată lumea. Dacă îmi place sau nu, sunt obligat să rămân legat pe vecie de sistemul care m-a produs.
SFÂNTUL: Sistemul tău nu e paradisul, ci iadul...
CATONE: Fie... Nici demonul nu se poate întoarce în paradis. El este silit să îşi respecte condiţia de demon.
TÂNĂRUL: Mi-e dor de o zi cu soare... Să sar pe cal şi să alerg prin pădure, să descalec la râu, să mă arunc în apă, să înnot, să înnot... până la insula unde răsare floarea de colţ...

CATONE: Dar rămân aici, nemişcat, aşteptând să se facă ziuă, să fiu luat pe sus, crucificat şi batjocorit de toată lumea...
DEMNITARUL: Parcă îi aud lătrând precum câinii turbaţi asupra mea; parcă îi aud revoltându-se, plini de indignare şi vehemenţă, de crimele mârşave pe care le-am făptuit, ei care până mai ieri nu ştiau cum să îmi intre în voie. Cu cât m-au adulat şi m-au lins mai frenetic până mai ieri, cu atât vor fi mai aprigi în indignarea lor. Parcă îi văd, stând ţepeni şi indiferenţi, ca şi când nu m-ar vedea, şi nu m-ar cunoaşte, înfoindu-se falnici când vor lua cuvântul, desigur la ordinul celui de sus, pentru că la noi toţi primesc somaţii când trebuie să vorbească, în care li se arată ce au de spus. Mă vor ponegri cu delectare ei, şleahta aceea de ticăloşi lingavi, prietenii mei. Dacă nu i-aş cunoaşte!.. Care de care mai nemernic şi mai odios, mai dedat la rele, mai apucător şi mai cinic, mai spurcat şi mai jalnic... Principiali, mă vor acuza de a încălca normele de convieţuire comunistă, ei care le încalcă în fiece zi, terorişti fără scrupule ai poporului pe care îl conduc, ei care pretind că au desfiinţat clasele asupritoare. Iubitori de viaţă bună, care condamnă societatea burgheză!... Moralişti de duzină, care discreditează morala cu fiece gest... Şi... culmea!... în această adunare ipocrită, perfidă de acuzatori, conform obiceiului nostru statuat, rolul cel mai jalnic va trebui să-l am eu. Eu va trebui să-mi torn cenuşe în cap, eu va trebui să-mi recunosc toate vinile, eu va trebui să spun că m-am rătăcit, să le cer lor iertare şi îngăduinţa de a mai trăi, pentru a reveni pe calea cea dreaptă. Parcă îi văd, cât de superior vor privi această propunere a mea, şi cum mă vor face să aştept, să le îndur aroganţa, până vor binevoi a-mi acorda pedeapsa cuvenită, bine înţeles aceea stabilită anterior, scopul de fapt al înscenării... Sunt sătul... sătul... sătul.... Îmi e greaţă până în fundul rărunchilor!... Îmi vine să vărs.
SFÂNTUL: Catone, Catone, atâta vreme ai făcut şi tu la fel!... Nu noi am impus ritualul acestui sabat? Nu noi am pus bazele sistemului? Cât timp ţi-a convenit, ai tăcut. Când nu îţi mai convine, vezi întreg răul ce se cuvine schimbat. Ai fi putut protesta înainte.

TÂNĂRUL: Aşa e... Cu toţii am acceptat fără murmur ritualul, care ni s-a impus prin doctrină. Am crezut că nu ne va privi şi pe noi, cei care decideam de mersul lucrurilor, că noi vom pluti pe murdărie, fără a ne mânji.
NEBUNUL: Dacă voi participa la acea şedinţă, am să le spun eu deschis părerea mea. Mai bine mai târziu decât niciodată. Să nu creadă că mă voi mânji numai eu!.. Le cunosc prea bine potlogăriile şi trucurile, cunosc viciile ascunse ale fiecăruia dintre ei. Inclusiv ale incoruptibilului din vârful piramidei. Ştiu destule, ca să-l compromit de zeci de ori pe fiecare dintre ei. Am avut şi eu informatori... Vor bubui multe capete. Dacă vor războiul cu mine, vor fi morţi şi răniţi!...
FEMEIA: Resemnează-te Catone, ştii bine că nu te vor lăsa să vorbeşti. Dacă vei rezista în ziua aceea, dacă nu îţi vei pierde cumpătul, şi îţi vei domina nervii, vei supravieţui!... Îţi vei păstra vila, pensia şi confortul... Ceilalţi te vor invidia...
DEMNITARUL: Nu voi permite să se ajungă la acea zi. Voi înnăbuşi totul în faşe.
CATONE (ceva mai hotărât, mai bea un pahar): Să nu fiu oare capabil să spun nu mizeriei mele? Să nu am atâta demnitate, încât să refuz umilinţa, batjocura? Să nu am destulă conştiinţă, pentru a pedepsi crima pe care am săvârşit-o!? Orice s-ar spune, sunt vinovat!... O ştiu mai bine decât cei care mă acuză, o simt cu dureroasă acuitate numai eu... Supravieţuirea mea nu mai are nici un temei. Beneficiile vieţii uşoare nu mă mai ispitesc... La ce să mai supravieţuiesc un lung şir de zile, pe pământul pe care nu mai am niciun rost!
SFÂNTUL: O faptă ca a ta este blamată în toate colţurile lumii, oricare ar fi orânduirea din acel loc. Oriunde ai fi tras la răspundere. Oamenii nu suportă imoralitatea celor care îi conduc... Dacă erai în Japonia, îţi făceai harakiri.
NEBUNUL: Ce Sfânt îndrăcit!... Ce apologet al plenitudinei!... De unde ai scos atâta simţ al moralei, Catone? E o mâncare din care altădată nu serveai. Unde e ardoarea cu care îţi doreai tu bunăstarea? Ţi-am mai spus-o: nu te mai recunosc. De toate astea, de vină e numai Ea!...

DEMNITARUL: Sunt convins că, după o singură şedinţă în particular cu Preşedintele, incendiul se va stinge. Calmează-te, şansele de supravieţuire sunt mari. Corupţia e în creştere, nu în scădere. Ea a cuprins toate straturile sociale, de sus până jos, s-a întins ca o molimă neagră, şi a acoperit toate viciile, le-a amestecat şi le-a înstărit. Într-o societate bazată pe corupţie, sunt mult mai multe şanse de supravieţuire, decât într-una bazată pe democraţie şi adevăr. Corupţia noii echipe conducătoare o face vulnerabilă, deschisă la compromis.
CATONE: Inutil... nu mai vreau să trăiesc... Mă simt învins, umilit, vinovat... Bătălia noastră a fost ratată. Societatea construită de noi s-a dovedit criminală. Nu îmi voi mai găsi liniştea niciodată. Nu am reuşit nimica din ce ne-am propus, în primul rând de a ne schimba pe noi înşine. Nu am făcut decât să le luăm locul celor pe care îi uram. Aventura mea sentimentală a fost o formă de a mă detaşa, de a-mi demonstra mie însumi eşecul!...
FEMEIA: Nu trebuia să o târăşti în aventură şi pe ea, Catone! Se cădea să ştii că mersul pe creste e periculos; că acolo aerul e rarefiat, şi prăpastia adâncă. Tu ai luat-o cu tine într-un teritoriu interzis, dincolo de lumea ei accesibilă, şi ai dus-o spre un sfârşit violent.
CATONE: Am sfidat regulile noastre corupte cu bună ştiinţă. Le-am dispreţuit, şi le-am încălcat voluntar. Am simţit o mare plăcere să le încalc. La fiecare întâlnire pe care o aveam cu ea, aveam impresia că dau un pumn în mutra societăţii noastre ipocrite.
SFÂNTUL: Aşadar recunoşti! Ai folosit-o!.. Pentru a-ţi satisface orgoliul, pentru a-ţi înfrânge frustrările...
FEMEIA: I-ai provocat!... Ai crezut că nu vor avea curajul să te atace, pe soclul de granit pe care ţi-l făuriseşi...
DEMNITARUL: Nu ţi-ai dat seama că le ofereai prilejul de a te înlătura, pe care abia îl aşteptau...
CATONE: M-am provocat pe mine însumi. Am crezut că voi fi capabil să îi ţin la respect. Că nu vor avea curajul să mă atace. Nu m-am gândit că au să lovească întâi în ea, cu o lovitură

mortală. Moartea ei m-a terifiat. Mi-a secat toate forţele. Au acţionat mai inteligent decât mă aşteptam. Înainte de a mă înfrunta în luptă, m-au otrăvit. Acum sunt o victimă sigură...
SFÂNTUL: După ce ţi-ai satisfăcut ambiţia de a fi ajuns foarte sus, ai vrut să arăţi că îţi poţi dispreţui reuşita... Vanitatea ta a fost nemărginită!
TÂNĂRUL: La ce mi-a servit performanţa de a ajunge sus? O vreme m-am fălit, într-adevăr. Apoi m-a cuprins disperarea. Intrasem într-un sistem strivitor pentru orice iniţiativă... Mi se părea că mi-am pierdut libertatea.
SFÂNTUL: Întotdeauna ne desgustă planul realizat; singurul care ne incită e planul pe care îl avem în perspectivă.
TÂNĂRUL: M-am trezit foarte repede dorind altceva, şi întemniţat în propriile mele aspiraţii. Mi se dăduseră condiţii excepţionale: aveam vilă, maşină la scară, şofer şi miliţieni la poartă. Nimeni din familia mea, în toată istoria, nu se mai bucurase de un asemenea răsfăţ. Prin oraş umblam în maşină neagră, oficială, şi escortat. După ce stătusem atâţia ani la închisoare păzit de poliţişti, acuma, ajuns personaj important, eram păzit în propria mea locuinţă de miliţie.
CATONE: Cu timpul am înţeles câtă asemănare era între cele două condiţii. Că, de fapt, în vila mea somptuoasă eram nu numai păzit ci şi spionat, mai prizonier decât fusesem la închisoare, deoarece acolo puteam cel puţin să protestez, să exprim în voie ceea ce gândeam.
NEBUNUL: Pentru că eu, omul temut, ascultat, adulat, nu aveam nicio fărâmă de libertate în ceeace spuneam. Totul trebuia să corespundă perfect, neabătut, dogmei stabilite de pontifi, oricât ar fi fost de absurd sau de neînţeles, oricât ar fi fost de ridicol sau depăşit. Orice opinie proprie putea fi condamnată pentru deviaţionism. Ne-am înţeles cu toţii să renunţăm. Noi nu mai eram oameni, ci zei, şi trebuia să avem o unitate indestructibilă, să respectăm mitologia.
DEMNITARUL: Când aplicam linia Partidului, eram suveran. Ordinile dictate de mine erau ascultate cu străşnicie de toţi. La

ce bun să aduc corecturi la doctrină? A o urma era foarte comod. Puteam dormi cu conştiinţa împăcată de a o fi aplicat riguros.
CATONE: Dar acele directive, care ne veneau nu se ştie de unde, din nişte cărţi pe care nu le-am citit, se dovedeau din ce în ce mai dezastruoase. Erau ca un fel de pat al lui Procust, în care noi ne sileam să vârâm naţiunea. Cu fiecare pas înainte, oamenii erau tot mai nemulţumiţi. Priviri din ce în ce mai duşmănoase, mai neîncrezătoare, mai sumbre, mă încolţeau. Mă urmăreau mârâind. Simţeam că nu se bucurau deloc de fericirea pe care le-o promisesem, că nu mă bucuram decât eu! Devenisem din eliberator prezumtiv, călăul acestui popor. Nimeni nu mă mai stima, nu mai aştepta ceva bun dela mine.
DEMNITARUL: Am dat viaţă sistemului aşa cum a fost imaginat de creatorii lui; dacă unele din dogme au fost eronate, se va vedea ulterior. Am răsturnat burghezia. De asta nu mi-a părut rău niciodată.
CATONE: Pentru a naşte o nouă burghezie chiar noi.
DEMNITARUL: Am ridicat masele, le-am mobilizat. Milioane de oameni s-au strămutat dela sat la oraş.
CATONE: Pentrucă i-am sărăcit....
DEMNITARUL: Am desvoltat agricultura, am crescut producţia agricolă...
CATONE: Pentru a o exporta în străinătate.
DEMNITARUL: Am creat o industrie nouă puternică, am modernizat tehnologia, am devenit o forţă pe plan mondial... Tu, Catone, eşti coautor la toate astea. Ar trebui să te mândreşti.
CATONE: Din păcate, tot ce am făcut este departe de a fi competitiv.
FEMEIA: Dacă realizările noastre ar fi avut succes, oamenii nu ne-ar fi privit cu atâta neîncredere. Producţia scade pe măsură ce cresc investiţiile, şi odată cu ea scade continuu nivelul de trai.
NEBUNUL: De unde şi până unde are importanţă dacă ce am făcut noi a folosit!... Sigur că a avut rost, din moment ce ne-a făcut atâta de mândri.
CATONE: Ce impas!... Astăzi aceste minunate realizări ale noastre, care ne făceau atâta de mândri, nu mă mai ating. Le-am

judecat, le-am întors pe o faţă şi pe alta, le-am frământat... Degeaba... Realizări ca ale noastre mi se par a fi fost obţinute de alţii mai bine, şi cu sacrificii mai mici. În noaptea asta mi-am dat seama cât sunt de detaşat... Eu nu mai cred în importanţa lor crucială.
SFÂNTUL: Catone, tu vrei să renunţi.
CATONE: Da!.. Problemele generale nu mă mai atrag. Cea mai măruntă dilemă a unui cerşetor, mi se pare astăzi mai importantă decât securitatea statului, care m-a apăsat.
DEMNITARUL: Pentru noi ele au fost...
CATONE: Colosale!... Nu am mai văzut copacii din cauza pădurii. Viaţa m-a apropiat astăzi de om. Mi-am dat seama că omul nu a profitat cu nimic din revoluţia noastră. Ce meschine mi se par vechile mele năluciri demiurgice, pe lângă „nimicul" uman. Ce lipsite de suflet, aberante şi reci... Eu am devenit om!...Dilemele uriaşe ale socialismului nu mă mai interesează. Recunosc că ele au însemnat ceva pentru mine. Am ajuns să le dispreţuesc.
FEMEIA: Poate că ele au fost prea grele pentru umerii tăi...
CATONE: Ele mi-au distrus viaţa particulară. Până a apărut Ea... Ea m-a făcut să văd adevărul. Ea m-a reînviat. Ea iubea oamenii. Eu nu am trăit... Eu am fost un robot, o unealtă a sistemului. Din cauza lor m-am transformat într-un mecanism abuziv. Îmi va fi îngrozitor de greu să mai lupt pentru gloria acelor realizări.
DEMNITARUL: E e ultimul tău cuvânt? Te vei căi, ţine minte.
CATONE: Moartea fetei, pe care am iubit-o infinit mai mult decât orice sistem halucinator al tinereţei mele, m-a întors cu faţa spre alt tărâm.
SFÂNTUL: Sistemul pus la cale de tine, mecanismul uns şi perfecţionat pe care l-ai creat a dus la dispariţia fetei. Ce dovadă mai peremptorie vrei pentru demonia ta? Ai semnat legi şi dcrete care lovesc în om, îl îngrădesc în pulsiunile lui cele mai intime, îl silesc să se prostitueze, sau să ia măsuri disperate...
CATONE: Eu sunt de zece ori vinovat de moartea ei!...
SFÂNTUL: Tot ce ai atins cu mâna ta s-a distrus.

CATONE: Ea mă condamnă, ea mă cheamă la judecata de apoi, şi nu adunătura lor puturoasă. Îmi este atât de indiferent ce vor zice ei... Îmi sunt atât de cunoscute admonestările lor, că le percep dinainte sunetul găunos. Înaltul meu prestigiu mi-a devenit el însuşi indiferent. Unii vor bârfi multă vreme. Vor zice: "Iată cine erau dumnealor, leprele şi ordurile!"... Urechea mea e surdă la bârfa lor. Prietenii mă vor dăscăli, Nadia va fi nefericită, nu mai îmi pasă de niciunul dintre ei. Gândul meu este numai şi numai la ea...
TÂNĂRUL: Singura soluţie a unei dileme fără soluţie este moartea. Pentru mine marea trecere nu mai prezintă nimic odios.
NEBUNUL: Ce nebunie!...
CATONE: Ea mă aşteaptă, mă cheamă, o simt că mă doreşte în acel colţ al inexistenţei, în care se află acum.
NEBUNUL: Nebunie!...
CATONE: Ea mi-a arătat că se poate pleca liniştit din lumea asta, atunci când iubeşti. Ea s-a omorât pentru mine. Acum îmi e limpede, noaptea m-a servit fastuos: acum înţeleg tot. Nu mai îmi este frică. Ea mă aşteaptă răbdătoare acolo unde e. Ar fi putut să mă anunţe despre ce voia să intreprindă. Nu a făcut-o, ca să nu mă compromită. Ştia că sunt urmărit... Ce putere uriaşe trebuie să fi avut, pentru a muri singură, cu nimeni în preajma ei, care să o plângă sau să o sprijine, cu nimeni care să o sfătuiască în ceea ce făcea. Este sigur că a fost chestionată, şi că nu a vorbit. Dacă spunea, nu ar fi mai fost nevoie să abandoneze în taină copilul. Pentru a mă compromite, au silit-o să mărturisească, îmi pot închipui cum... Câtă frică a îndurat, ce desnădejde, ce desamăgire şi ce desgust... În tot sacrificiul ei, nu văd nimica bun pentru mine....
FEMEIA: Probabil i s-au prezentat înregistrări şi depoziţii de martori, care sporovăiau ce au văzut.
CATONE: Câtă murdărie... ruşine!... Ea nu era obişnuită cu lumea. Nu cunoştea mârşăvia noastră profundă.
FEMEIA: Disperarea ei a fost de neînchipuit.
CATONE: A rezistat crezând că mă salvează!... În disperarea ei, nu a mai ştiut bine ce face. A folosit mijlocul care i s-a părut mai

eficient. Nu a pregetat nici un moment să folosească un sirop, care o putea duce la moarte.
FEMEIA: Cât s-o fi chinuit!.. Ce suferinţe poate produce otrava, când curmă o viaţă tânără...
CATONE: A suferit şi a murit pentru mine, odată cu acea parte fragilă din mine, care se plămădea în pântecul ei. Este singurul refren care îmi mai sună în minte, singurul gând pe care îl mai înţeleg. Nicio altă chemare nu mai are ecou.
NEBUNUL: Nebunie...Eşti mai nebun ca oricând... Înţelege că nu eşti direct vinovat! Este aşa de greu să-ţi dai seama? Totul se leagă cu tot: pământul cu aerul, cu apa, cu focul, cu sufletul... Lumea asta întreagă este un infern. Voi aţi apărut ca o pedeapsă, creind o dereglare socială imensă. De asta eşti vinovat tu. Acum însă, moartea fetei se datoreşte unei intenţii criminale perverse, al cărei obiect eşti chiar tu. Trebuie să o răzbuni!... Cel care a cauzat moartea ei trebuie să piară! Nu cumva îţi e frică? Ce fel de bărbat eşti, dacă îi rabzi dispariţia cu resemnare!?
CATONE: E uşor să dai vina pe alţii...
NEBUNUL: Crezi oare? Crezi cu adevărat? Nu eşti convins că autorul real al crimei, cel care a condamnat-o din umbră, fără niciun regret, a fost cel care voia să te lovească pe tine? Trezeşte-te! Ajunge cât ai gândit. Dacă ai iubit-o cu adevărat, pretinde să fie pedepsit vinovatul, criminalul care a acţionat atât de perfid. Tu o poţi face!.. Poţi avea atâta curaj... Uite pistolul, este acum încărcat (Se uită pe fereastră): Soarele se înalţă. Ia-l!
CATONE (primeşte pistolul): Da, îl voi lua, şi mâna mea nu are să mai tremure!... Ce bine mă simt, având-ul în palmă. Acuma sunt lămurit: soarta e iarăşi la discreţia mea. Voi avea curaj, cu el alături, nu mai îmi pasă de nimic. Voi face dreptate, aşa cum cred că e bine să fac. Vinovatul va fi pedepsit. Nimic altceva, din ceea ce a fost viaţa mea, nu mă mai interesează. Atunci când o voi regăsi-o, o voi regăsi-o cu fruntea sus. Ne vom lua de mână, şi vom păşi împreună prin Câmpiile Elizee, o pereche ciudată, el bătrân şi ea tânără, el vinovat de moartea ei... Vino, prietene!.. Cu tine la inimă sunt puternic şi... fericit!

Apasă pistolul cu dragoste la piept. În acest moment se aude o împuşcătură din fundul sălii, care ar putea fi ecoul împuşcăturii pistolului său. Catone resimte lovitura din plin, dar rămâne în picioare. Toate celelalte personaje dispar, răsucindu-se, după spetezele înalte ale scaunelor lor.

SFÂRŞIT

Bucureşti, 2. 06. 1989

Nota Bene: *Prin anii 70, la moartea lui Chivu Stoica, s-a zis că ar fi fost găsit împuşcat. Ca deobicei, a apărut întrebarea dacă s-a sinucis sau nu. S-a mai spus că era îndrăgostit de o nepoată. Nimic din toate acestea nu a putut fi verificat, la timpul respectiv. Astăzi ele nici nu mai au importanţă. M-am străduit să-mi imaginez întreg vălmăşagul de idei, care trece prin mintea personajului meu, în noaptea când decide să-şi pună capăt zilelor.*

MARŞ FUNEBRU
(VOCEA POPORULUI)

Bam- bam, bam-bam, Bum-Bum, Bam,
Bam, Bam, Bum-Bum,.. Consilii, Bum-Bum, Bam-Bam, Gorilă,
Bum,... Grajd, Bam-Bam,... Bani,.. Analfabet,... Nemilă,..
Bum-Bum, Bam-Bam... Festine, Prezidii,... Bum,.. Bigam !...
Bam... Fiu!... Bam-Bam, Fanfare... Bum-Bum, Bam-Bam...
Feştilă,
Bum, Ocnă... Bum... Fiere!... Bam-Bam,... Hipopotam!...
Bum-Bum, Bam-Bam,... Trădare!... Elogii de haram!...
Bum... Ceafă!... Bum... Neşcoală,... Bum, silă,.. silă,.. silă...

Sub triplul arc aşteaptă în marmoră o bortă,
Spre flacăra nestinsă fanfare-l duc: Du-l, Du-l...
Va veni ea o zi când întreaga cohortă

Se va svârli la groapa cu inutile oasă...
Văzându-te, ani buni nu mai mâncam la masă,
Acum te du cu bine, ne-ai chinuit destul!...

Din: **D.M. PSATTA: „FĂRĂ IEŞIRE"**

DRAME DIN TRECUT

SFÂNTA IOANA CORUPŢIEI

Comedie tragică în patru acte.

(9. 12. 1989 – 2. 04. 1990)

Motto: *Acolo unde toţi fură,*

Nu se revoltă nimeni.

PERSONAJE:

PROF CONSTANTIN MILOIU..... 58 ani

IOANA NEDELCU (SECRETARA)..... 31 ani

DR DAN MIHĂESCU..... 30 ani

DR ION GAVRILĂ..... 49 ani

DR SANDU PERIEŢEANU..... 45 ani

DR MIRCEA SOLACOLU..... 34 ani

DR GABRIELA SÂRBU..... 29 ani

Dr MARIANA VINEA..... 28 ani

GHEORGHE PITULICE (un bolnav)..... 52 ani

NASTASIA (soţoa lui)..... 50 ani

VASILE ILIE (demnitar comunist).....50 ani

ELENA (sora lui).....52 ani

CELLA DRAGOMIR (sora şefă).....45 ani

ACTUL I

Secretariatul într-un spital bucureştean. Un birou mic, cu o maşină de scris abandonată şi telefon, un raft cu reviste de specialitate, un fişet cu dosare, o masă cu calculator. Uşa capitonată duce în biroul profesorului, o alta e uşa dela intrare. Mai există o uşe, către un mic oficiu. Cele două tinere care stau de vorbă, secretara şi anestezista, poartă halate albe.

SCENA I-a
Ioana, Gaby

Sună telefonul. Ioana răspunde acru.

IOANA: Alo... Da, Secretara profesorului Miloiu...Da, tovarăşe! Nu se poate, profesorul e ocupat.... Este în operaţie, reveniţi!... (Trânteşte telefonul; rămâne puţin pe gânduri, apoi formează un alt număr). Alo?... Cu tovatăşul Stancea!... Tovarăşul Stancea, la telefon Ioana Nedelcu... Ce faci domnule, te-ai dat la fund!?... Ai uitat că ne-ai promis 50 de fiole de odiston... Trebuie să te caut eu la telefon, ca să îţi aduci aminte!... Sigur că este nevoie, nu mai avem deloc... Profesorul este foarte supărat pe dumneata!... Care, nu ai putut!?... Ştiu eu cum merg lucrurile... Nu mâine, chiar astăzi să vii cu ele aici în dinţi, dacă vrei să mai dai ochii cu noi... La ora 12!... Bine.... Să spună că vine din partea dumitale.... Voi anunţa poarta, să îi dea drumul... Eşti un mare şmecher dumneata... Nu sunt supărată, dacă ne serveşti... S-a făcut... Bună ziua.

GABY (întrând): Pst!... Ioana!... Balaurul e aici?

IOANA: Nu-ţi fie teamă, Gaby. Intră. Balaurul e în operaţie. Stai jos, să mai bârfim puţin. O cafea? (aduce un ibric).

GABY: Şi la el, este aşa de frig? Îngheaţă bolnavii la operaţie. Nu ştim cum să-i mai ocrotim. Când te uiţi de pe scaunul anestezistului, vezi aburi ieşind din abdomenul deschis.
IOANA: El şi-a pus radiator. Cât despre bolnavi, ce nevoie să-i mai încălzim!?... Vorba lui Dan Mihăescu: o jumătate dintre ei mor, şi nu mai au nevoie de căldură, celaltă jumătate sunt cu pile, şi nu au nevoie de operaţie!...
GABY: Dan! Ăla e nebun de legat. Nu-l cunoşti? Aşa sporovăeşte el, ca să ne amuze. E modul lui de a flirta. Crede că are haz!...
IOANA: Şi nu are?
GABY: Nu te supăra... Ştiu eu că îţi cam place...
IOANA: Mie!?... E prea tânăr!... Nu mă uit eu la unul ca el...
GABY: Vrei să spui că, dacă te-ar invita acasă, l-ai refuza!...
IOANA: Eu?... Drept cine mă iei!?... Să ştii că nu am alergat niciodată la cheremul vreunui bărbat... Iar de puşti, am fugit întotdeauna.
GABY: Ţi se pare mic? Are vârsta mea, şi este cât se poate de chipeş.
IOANA: Ţi-o fi plăcând şi ţie! Ce face, că la toate vâ suceşte capul? Când vine pe aici, mă fac că am de lucru, şi îl trimit la plimbare. Dă el târcoale, dar cu mine să ştii că nu-i merge.
GABY: Parcă e mai trist pe aici acum, de când a plecat şi ne-a lăsat baltă, cum zici tu. Să-l vezi când se va întoarce din Franţa, ce aere de cocoşel are să-şi mai dea.
IOANA: Dragă, eu îmi văd de treaba mea... Sunt prea amărâtă, aşa cum sunt, şi nu am nevoie de complicaţii... Singura mea grije este să nu-mi pierd slujba. Eu mă întreţin singură, ai mei sunt săraci. Ce s-ar întâmpla, dacă aş pierde-o! Cel mai bun lucru este să-ţi vezi cinstit de treaba ta, ascultă-mă pe mine. Voi toţi vă daţi în vânt după peşcheşuri. Mie nu-mi plac, şi nici nu-mi convine să risc... Prefer sărăcia mea.
GABY: Ţie ţi-o fi căzut cu tronc Mircea.
IOANA: Daa... daa...da... Un îngâmfat ca ăla, mai rar!
GABY: Aşa-s chirurgii, fetiţo, toţi se cred zmei. Nu te-ai obişnuit încă? Era un băiat de viitor… Mi-ar fi plăcut şi mie.

IOANA: Ce o fi găsit la sfrijita aia de Mariana, nu înţeleg. E născută să fie mătură. Dacă te lua pe tine, era altceva, tu ai stofă.
GABY: Cred că are să aibă o surpriză după căsătorie!... Nu este exclus să fie frigidă. Sunt sigură că nu a încercat-o nimeni în prealabil. Nu e în stare ea să sgudue un bărbat!...
IOANA: S-a aprins ca tâmpitul... După mine, e şi proastă.
GABY: Ei, proastă!... Nu o poţi aprecia tu!...
IOANA: Ba e proastă de dă în gropi! Cred că de asta a şi luat-o. A vrut una, care să nu zică niciodată nu la ce susţine el, să judece în continuare de unul singur. Umblă ca o şleampătă... Ai văzut cum se îmbracă?
GABY (râzând): Atârnă toate ca ţurţurii pe ea.
IOANA: Ieri venise cu o bluză albastră şi fustă verde! Ce combinaţie! Parcă era un papagal. Nu are nici un pic de gust!...
GABY: Aşa un băiat, să fie ademenit de Mariana! Îţi spun sincer, că nici eu nu pricep. E ambliop!? Am vorbit cu fetele dela reanimare. Şi ele au rămas trăznite când au aflat. Trăznite!
IOANA: Nu au să treacă două luni, şi se satură el!... Fii fără grijă, nu e idiot.
GABY: Ascultă dragă, Mircea e un ambiţios... Eu îl ştiu bine. Munceşte mult, în fiecare seară se culcă la ora 9, ca să se menţină în formă, duce o viaţă de ascet. S-ar putea să uite de ea.
IOANA: Ascet, ascet... Dar n-o să mai aibă şi el, nici măcar seara nevoie, de ceva viu în aşternut? Mie îmi pare bine că a luat-o pe asta... Aşa-i trebuie!.. Încrezutul voia neapărat nevastă cu diplomă!... Mare scofală că e doctoriţă... chirurg. Aşa o gâscă!.. O să facă ea chirurgie, când mă va lua pe mine de nevastă un profesor universitar. Nu s-a uitat să caute o fată cinstită, de casă, care să-l îngrijească, să-i facă de mâncare, să-l spele, şi să fie gata de dragoste oricând. A vrut neapărat licenţă... Să se culce cu licenţa ei!...
GABY: Ştii ce am aflat dela Irina? Se pare că are un apartament frumos în Floreasca, lăsat de părinţii ei.
IOANA: Sigur că da, nu mă mir... Aşa-s toţi nepricopsiţii noştri, umblă după chiverniseală... Ei, ce să-i faci!
GABY: În orice caz, de dragoste nu poate fi vorba, asta e clar.

IOANA: Mie, să-ţi spun drept, dacă mă gândesc bine, îmi este chiar milă de el. Merita o soartă mai bună. Eu l-am apreciat foarte mult!... Când a venit la noi, şi l-am văzut îngrijit, cultivat, am fost foarte impresionată. Eram sigură că va face o partidă mare. Mă timora!... Simţeam că mă pierd în faţa lui...
GABY: Clar!... Era un bărbat şic, fără doar şi poate.
IOANA: Şi ea!... Îţi dai seama!?
Intră Mariana.

SCENA a II-a
Ioana, Gaby, Mariana

GABY (ridicându-se): Mariana... cât de bine arăţi!...
IOANA: Ia să văd, parcă te-ai mai împlinit! Ce rochie superbă!
GABY: Se vede că e fericită.
IOANA: Nuanţa asta de mov este extraordinară!
GABY: Să fie într-un ceas bun... Cum a fost logodna?
IOANA: Dacă ai şti cât de bucuroasă am fost, când am auzit!...
GABY: A fost surprinsă toată junimea, nimeni nu se aştepta... Când aţi plănuit totul, dragă, fără să ştim şi noi!?
IOANA: Gaby mai spera să o ceară în căsătorie Mircea..
GABY: Nu te supăra, iubito, aşa glumeşte Ioana. Vrea să te facă să mă urăşti.
MARIANA: Vă mulţumesc, fetelor... Fiţi fără grijă, eu nu urăsc pe nimeni. Sunt aşa de fericită...
IOANA: Ei, asta-i... El să fie fericit... Să ia aşa o comoară!... Ar trebui să mulţumească cerului de şapte ori pe zi. Am auzit că ai un apartament în întregime mobilat.
MARIANA: Da. Mi-a rămas de la părinţi. Au murit devreme...
IOANA: Ce noroc pe el, să nu aibă soacră!...
MARIANA: Biata mama, dacă trăia, ne-ar fi ajutat foarte mult.
IOANA: Lasă, dragă, e mai bine în doi: iese mai dulce fiertura.
GABY: Şi, spune, veţi locui în apartamentul tău? Se desparte el de mama lui?
MARIANA: Da, vom locui la mine. El zice că e mai bine aşa.
GABY: Aşa zic toţi la început. Pe urmă te vei pomeni tu cu ea, să o îngrijeşti, să-i faci baie şi să o spovedeşti...

IOANA: Îţi dai seama? Vor fi ca două turturele!...
MARIANA: Noi suntem oameni ocupaţi, fiecare cu treburile lui... Ne vom vedea mai mult seara.
GABY: Faceţi nunta la restaurant?
MARIANA: Ceremonia va fi modestă. Vom servi la prieteni câte un pahar de vin şi o prăjitură. Atâta tot. Apoi vom pleca la Predeal, pentru un rest din concediu. La amândoi ne place să skiem. Zece zile, şi ne întoarcem la treabă.
IOANA: Şi eu, care speram să ne arătăm toaletele la nunta ta!...
GABY: Are dreptate... Şi eu zic că e mai bine aşa... Ce atâta bătaie de cap! Nunţile mari le fac azi parveniţii, care vor să profite de pe urma lor. Unii se însoară astfel de două trei ori, închipuie-ţi! Ei nu au nevoie de oboluri meschine.
MARIANA: Suntem amândoi mai retraşi, poate prea modeşti. Nu ne place aglomeraţia, frenezia vieţii moderne, detestăm societatea de consum. Apreciem valoarea. Ştiu că unii ne critică.
IOANA: Vai de mine, toată lumea de aici vă adoră! Oricum, pentru o surpriză a fost o surpriză! După părerea mea, ţi-o spun sincer, cred că sunteţi cât se poate de potriviţi... Sunt sigură că veţi avea o căsnicie lungă şi fericită.
MARIANA: Vă mulţumesc, fetelor. Cât mă bucur că sunteţi atât de minunate. Am să vă chem, să-mi fiţi martore la cununie. Neapărat... Profesorul e aici?
GABY: Nu... Operează...
MARIANA: Tu nu dai anestezie?
GABY: E rândul lui Tudor. Ce mai, afacerea lui!... N-am vrut să mă bag...
MARIANA: Fug, am o mulţime de bolnavi noi la salon...

SCENA III-a
Ioana, Gaby

Cele două fete se pun pe râs.
IOANA (imitând-o pe Mariana): «Sunt atât de fericită »... « Sunteţi atât de minunate». O ipocrită mai mare nu am văzut!

GABY: Ne duc la Sfatul Popular, şi ne tratează cu un pahar de poşircă şi un sandwich (râd amândouă).
IOANA: Dragă, Mariana nu e în stare să facă o masă pentru atâta lume! Trebuie să o crezi şi pe ea. Şi apartamentul ăla al ei! Cine ştie ce chiţimie de bloc.Unde să intre toţi cunoscuţii? Iar cu cât câştigă ei... Mircea e un bleg, nu e în stare să facă bani, cum fac toţi ceilalţi... Eu o înţeleg...
GABY: Măcar atâta să fi avut şi el... O amintire dela nuntă!...
IOANA: Lor le place să skieze!... Ăştia, după nuntă sunt capabili să se pună pe skiat, în loc să fugă în pătuţul de la hotel.
GABY (cu regret): Unul câte unul, se duc băieţii noştri, Ioana... Nu a mai rămas neînsurat decât Dan.
IOANA: Ei, şi ce îmi pasă mie!?.. Lumea e mare. Nu s-au topit bărbaţii de pe pământ, n-ai grijă. Deşi eu cred că era mai bine fără ei!.. Noi femeile putem trăi foarte bine şi singure. E chiar mai atrăgător să fim libere. Numai ei sunt neajutoraţi, şi nu se descurcă fără noi... (Râd din nou amândouă).
GABY: Îţi mulţumesc pentru cafea. Mă duc să-mi văd somnoroşii!... Oricum, Mircea ăsta... Ce tip ascuns!... (Iese).

SCENA IV-a
Ioana, Profesorul

IOANA (ştergându-şi o lacrimă): Mult îmi pasă mie de el!... (Se aşază la maşina de scris, cu gândul în altă parte; bate rar, câte două-trei litere. Intră profesorul).
MILOIU (un bărbat matur, bine legat, păros, în uniformă de chirurg; pare preocupat): Ce mai e nou?
IOANA (sare în sus): Nimic deosebit, tovarăşul Profesor!... Sunt frântă... De azi dimineaţă, nu am stat niciun minut. Am bătut la maşină toată situaţia pentru Minister, am avut şi o lucrare a doctorului Chirilă...Tot timpul vin acum la mine medicii cu fişele pacienţilor, ca să le treacă pe calculator. Intervenţii peste intervenţii, nu pot rezolva bine una, că sună telefonul pentru altcineva. E o adevărată babilonie. Nu mai rezist. M-aş duce în lumea largă, să-mi limpezesc gândurile. Am şi eu numai două mâini...V-am pus pe birou corespondenţa.

MILOIU (preocupat): Bine... bine.. (Vrea să plece).
IOANA: Şi dumneavoastră arătaţi obosit.
MILOIU: Crezi?
IOANA: A fost grea operaţia?
MILOIU: O colecistectomie la doamna Cristescu. Îi va merge bine: vezica era aproape exclusă. Singura dificultate a fost că era cam grasă, cucoana!... După menopauză, vă îngrăşaţi ca purcelele... Degeaba vă spun să ţineţi regim.
IOANA (oarecum surprinsă): A durat aproape patru ore... Vă aduc imediat lunchul. Am cumpărat caşcaval şi şuncă. Am eu oamenii mei... Închideţi-vă la dumneavoastră în birou, şi staţi liniştit. Am să le spun tuturor că sunteţi prin secţie. Ah, să nu uit: la ora unu aveţi curs. Imediat vă aduc cafeaua; e deja pregătită. Puteţi citi între timp corespondenţa venită astăzi... Voi sta de strajă: n-am să vă mai deranjez pentru orice nătâng.
MILOIU: Dacă sună de la Minister, îmi faci legătura.
IOANA: Fiţi fără grijă... Numai pentru ce este important... Dacă sună Doamna?
MILOIU: Îi spui că sunt ocupat.
IUOANA: Am înţeles... Nu sunteţi aici decât pentru cazuri excepţionale...

Trece în oficiu, de unde se întoarce cu o tavă pe care se află un ibric, ceaşca de cafea şi câteva gustări. Le duce profesorului.
IOANA (ieşind de la professor): Poftă bună...Trageţi mai aproape radiatorul, şi staţi liniştit... (Se bate în uşă).

SCENA a V-a
Ioana, Gheorghe Pitulice şi Nastasia, soţia lui

NASTASIA (bagă capul pe uşă): Se poate intra?
IOANA: Intraţi. Ce doriţi dumneavoastră?
NASTASIA: Profesorul Miloiu este aici?
IOANA: Profesorul Miloiu lipseşte: are curs. În ce problemă?
NASTASIA: Avem o recomandare la dânsul, pentru a-l interna pe soţul meu.
PITULICE: Eu nu vreu să mă internez.

IOANA: Iar eu vă rog, hotărâţi-vă... Vă trebuie sau nu vă trebuie internarea?
NASTASIA: Doctorul la care am fost îl suspectează de cancer.
PITULICE: Este complet nebun... Eu nu am nimic.
NASTASIA: Dacă doctorul spune că ai, înseamnă că ai!... Şi dacă ai, îţi trebuie operaţie!...
PITULICE: Operează-te tu, pe mine nu mă doare nimica.
NASTASIA: Doamnă dragă, uite aşa îmi face!... Nu mă mai pot înţelege cu el.
IOANA: Arătaţi-mi trimiterea. Cum vă numiţi dumneavoastră?
NASTASIA: Pe soţul meu îl cheamă Gheorghe Pitulice, iar pe mine mă cheamă Mastasia.
IOANA: Domnule Pitulice, dacă doctorul dumneavoastră spune că sunteţi bolnav, trebuie să vă internaţi. Vi se vor face investigaţii.
PITULICE: Vor să-mi scoată plămânul, ca să scape de mine.
NASTASIA: Toată viaţa ai văzut în mine un duşman... Dacă ai şti, doamnă dragă, cât am suferit!...
PITULICE: De ce să mor numai eu! Îţi convine... Tu să scapi, şi să te distrezi cu unii şi cu alţii...
IUOANA: Dacă vei fi operat la noi, vei fi salvat.
NASTASIA: Spuneţi-mi, domnişoară, îl poate opera profesorul Miloiu?
IOANA: Profesorul Miloiu nu cred, e prea ocupat. Dar vă pot recomanda pe cineva sigur. Deocamdată trebuie să vă internaţi.
PITULICE: Internaţi-o pe ea. E hipocondrică, crede că nu are nevoie de organele ei. Şi-a scos vezica, fără să fi avut nimic. Acuma vrea să mă ciopârţească pe mine.
NASTASIA: Pitulice, eşti un satrap! Nu asculţi de nimeni.
PITULICE: În niciun caz nu am să ascult de sfatul tău.
NASTASIA: Atunci ascultă de de sfatul domnişoarei ăsteia, care îţi vrea binele. Ce scrie în recomandare, Domnişoară?
IUOANA: Scrie că bolnavul are un proces de neoformaţie hilar.
PITULICE: Hilară este ea. Vrea să ţopăie pe mormântul meu, cu moştenirea lăsată de mine. Abia aşteaptă să-mi toace banii. De o viaţă se uită cu jind la ei... E furioasă că am strâns şi eu ceva

agoniseală la CEC, ca să am un plus la bătrâneţe... E în stare să-i risipească pe nimic, numai să-i termine.
NASTASIA: Dar ascultă omule ce spune femeia asta. Toată noaptea tuşeşti.
PITULICE: Tuşesc din cauza fumatului.
NASTASIA: Ai cancer, ai cancer, ai cancer!.. Mă auzi? Mai te uiţi acuma la bani!... Spune-i domnişoară cum stă, ca să înţeleagă şi el. Dacă nu te operezi de urgenţă, ai să mori!.. Aşa mi-a spus doctorul.
PITULICE: Şi dacă mă operez, trăiesc o mie de ani.
IOANA: Dacă te operezi ai şanse la o supravieţuire de 10-15 ani. Oricum, la noi se operează sub semnătură, numai cu acordul pacientului. Dacă vă hotărâţi, eu vă pot ajuta să vă internaţi.
PITULICE: Nu mă internez!
NASTASIA: Ba are să se interneze, şi are să şi semneze. Ce trebuie să facem, domnişoară?
IOANA: Îi vom face un bilet de internare. Aşteptaţi vă rog aici, până mă întorc (intră în biroul profesorului).
PITULICE (mai moale): Nu mă operez... Lăsaţi-mă în pace... Simt că mă voi face bine şi aşa.
NASTASIA: Te vei face bine! Ai să tuşeşti din ce în ce mai rău, n-o să mai pot dormi nici noaptea din cauza ta. Au să ţi se usuce plămânii, şi ai să te sufoci!.. Ai să faci metastaze la creier, şi ai să paralizezi încetul cu încetul. Dar mie nu are să-mi mai pese, aşa să ştii. Am să te las să mori şi să te chinui, cât vei pofti.
PITULICE (înfrigurat): Cine ţi-a spus că am să fac metastaze? Cine ţi-a spus că am să fac metastaze!... Nemernico, din cauza ta am să mor (tuşeşte).
IOANA (revine): Cu biletul acesta mergeţi la biroul de internări. Are semnătura profesorului. Cât despre operaţie, voi vorbi eu cu doctoral Mircea Solacolu, care e specializat în domeniu.
NASTASIA: Domnişoară, cum să vă mulţumim!?...
IOANA: Nu-mi mulţumiţi deloc. În schimb, trebuie să-i dăm ceva doctorului care-l operează, ca să fie atent.
NASTASIA: Sigur că da!.. Pentru sănătate facem orice.

IOANA: Banii mi-i veţi da mie. Îi remit eu. E un tip ciudat... Ştiţi cum e astăzi... Nu vor să se ştie.
NASTASIA: Sigur că da, vai de mine... Îi am pregătiţi... Poftiţi plicul, daţi-l dumneavoastră Domnului Doctor!...
PITULICE: Nastasio!...
NASTASIA: Taci din gură!...
PITULICE: Nastasio, m-ai nenorocit!... Dacă ai dat banii, va trebui să mă operez!...
IOANA (băgând banii în buzunar): De ce să trebuiască, domnule Pitulice? Faci cum vrei.
PITULICE: Păi cum să dau banii mei pe degeaba!
IOANA: Fiţi atenţi, vă rog foarte mult! Nici o vorbă despre bani... Doctorul nu vrea să se ştie. Vă veţi comporta, ca şi când nu aţi fi dat nimic!...
PITULICE: Să azvârlu banii mei, ca şi când nu aş fi plătit nimic.
IOANA: Doctorul Solacolu va avea grijă. E un om cu mult suflet.
NASTASIA: Domnişoară sunteţi binefăcătoarea noastră. Nu ştim cum să vă mulţumim.
IOANA: Eu nu am altă satisfacţie în viaţă, doamnă, decât de a-i ajuta pe cei necăjiţi. V-am văzut cât sunteţi de necăjiţi, şi nu am putut să nu vă îndrăgesc. Uneori suntem puşi la grele încercări. Ce ne-am face atunci fără ajutorul celorlalţi.
NASTASIA: Sunteţi o SFÂNTĂ!... Am să mă rog la Dumnezeu pentru sănătatea dumneavoastră.
PITULICE: Vai de mine şi de mine... Mie îmi e frică de ăştia şi de cuţitele lor. Ce or să-mi facă... Parcă îi şi aud ascuţindu-le.
NASTASIA: Hai că eşti nebun, şi o sperii pe domnişoara.
IOANA: Mergeţi la biroul de internări... Fiţi fără grije, totul va decurge perfect. Avem cei mai buni specialişti, alţii mai buni decât ei nu veţi găsi nicăierea în ţară.
NASTASIA (către Pitulice): Mulţumeşte-i domnişoarei.
IOANA: Lăsaţi, îmi va mulţumi după operaţie... Haideţi, totul va fi în regulă... Puteţi fi liniştiţi.
NASTASIA: La revedere, domnişoară.
PITULICE: Sărut mâinile (Iese tras de mânecă, ca un copil).

IOANA : (Se aşază la masa ei; după un timp pune mâna pe telefon): Alo? Cu doctorul Solacolu... Ascultă Mircea... Se va interna la tine un bolnav cu cancer pulmonar... A fost de acord şi profesorul... Ai grijă, e cam speriat...Te rog să te porţi cu el prevenitor... Ştiu că tu faci întotdeauna cum se cuvine... Nu era nevoie să-ţi spun eu!.... Era nevoie, pentru că omul este speriat!... Bine, e în regulă... Îţi mulţumesc.... Sper să îl rezolvi până la urmă... Ei, ai să faci ce ai să poţi!... Ciao, te pup... (Închide telefonul)... Ce scorţos şi amărâtul ăsta!...

Intră Doctorul Sandu Perieţeanu.

SCENA a VI-a
Ioana, Sandu Perieţeanu

SANDU: Bună, Ioana... Trece-mi şi mie datele bolnavilor ăstora pe calculator.

IOANA: Asta-i bună!... V-aţi obişnuit cu toţii să vă servesc eu. Trece-le şi singur. Ai învăţat cum. Acuma mai am şi alte obligaţii. Aşteaptă; am să îţi iniţiez calculatorul. Nu vă pricepeţi la nimic!... Poftim, acuma e gata. (Se aşază la maşina de scris; începe să bată ca o mitralieră. Doctorul bate încet, chinuit, căutând literele).

SANDU: A propos!... Am uitat să îţi spun... Ai şi tu o scrisoare de la Dan. Ne-a trimis la toţi felicitări de Crăciun şi de Anul Nou. Pe asta a parfumat-o... Ţine, o am la mine.

IUOANA: Ia te uită!... Ce l-o fi găsit!?

Doctorul continuă să introducă datele în calculator. Ioana urmăreşte cu aviditate scrisoarea. O mare bucurie se citeşte pe chipul ei. Parcă îi vine să sară în sus. O sărută.

IOANA: Sandule... Domnul Doctor Perieţeanu...

SANDU (peocupat): Da...

IOANA: Dumneata ai primit vreodată un pachet din străinătate?

SANDU: Am primit...

IOANA: ... Ai primit vreodată şi obiecte mai mari?

SANDU: Am primit de la fratele meu... Şi ce e cu asta? Faci investigaţii acum? Nu ştiam că te ocupi şi de ele. Credeam că altcineva e însărcinat să ne toarne...

IOANA: Am primit... de la o prietenă... din Olanda... o blană; cred că artificială... Ce trebuie să fac?
SANDU: O scoţi de la vama poştei! Atât. Acolo vin coletele.
IOANA: De la vamă...
SANDU: Va trebui, probabil, să plăteşti vamă la ea...
IOANA: Cât?
SANDU: Ştiu şi eu? Depinde. Poate 3-4 mii. Te pomeneşti că apari ca o divă, cu un mantou de vizon!
IOANA: Poate nu e aşa de mult. De unde să scot eu atâţia bani!
SANDU: Ştiu eu?... Dacă o vinzi, poţi scoate pe ea mai mult.... În ce fişier se introduc rezultatele, dragă?
IOANA: Of, că de nimic nu sunteţi buni ... (îi arată).
SANDU: Aşa, aşa... Mulţumesc... (continuă singur).
IOANA: Ascultă, eu ies puţin. Mă întorc în zece minute... Răspunde dumneata la telefon, dacă sună... (Iese).

SCENA a VII-a
Dr. Sandu Perieţeanu, Ioan Gavrilă

Sandu Perieţeanu continuă să lucreze la calculator.
GAVRILĂ: Doctore, Ioana nu-i aici?
SANDU (acru): Aaa, o caută doctorul Gavrilă!... Ce mai aveţi de aranjat? Când vă caută omul, sunteţi aici: ochi în ochi, ureche în ureche. Flori nu i-aţi adus!...
GAVRILĂ: Asta nu te priveşte pe dumneata!..
SANDU: Minunate sunt căile Domnului, şi cei care vor să parvină cu sprijinul secretarelor.
GAVRILĂ (se hotărăşte să intre): Eu am nevoie de Ioana, ca să ajung!.. Dumneata eşti complet buimac!... Eu, medic primar şef de secţie, autor de lucrări ştiinţifice, membru în consiliul de conducere, aştept sprijinul unei biete secretare, ca să mă ridic!... Eşti în stare să le debitezi şi altora inepţiile dumitale.
SANDU: Nu e nevoie, toată lumea ştie pe ce căi încerci să urci dumneata. Iar o floare adusă la timp unei secretare, nu e un lucru de prisos. Un telefon de ziua ei de naştere face mult... O vorbuliţă strecurată la urechea profesorului te apropie de el, te face intim. Nu se neglijează asemenea amănunte, când ai ţeluri

mari. (Şiret): Parcă pe Dan Mihăescu nu tot ea l-a trimis la specializare? Se ştie!.. Vezi că se poate!?
GAVRILĂ (resimte aluzia): Să ştii că nu din vina mea nu faci parte din Consiliul de Conducere. Eu te-am propus; ceilalţi nu au fost de acord.... Nu ai corespuns.
SANDU: Care Consiliu! Adunătura aia de agramaţi, în care te lăfăi dumneata? Conjuraţia mediocrităţilor. Nu am nevoie de asocierea lor, m-ar compromite. Aţi reuşit să aduceţi clinica într-o stare de plâns. Impostori!... Vă făliţi cu elucubraţii, pe care le numiţi lucrări ştiinţifice... Toate sunt copiate!
GAVRILĂ: Am să le spun acelor tovarăşi, ce părere ai dumneata despre ei. Au să se bucure. Îţi închipui că poţi dispreţui pe toată lumea! Uite unde era marea somitate. Eşti inconştient! Nu îţi dai seama că eşti rizibil? Umbli ca un curcan înfoiat pe sălile spitalului, şi toţi râd în spatele tău de aerele pe care ţi le dai. Ai ajuns un fel de paiaţă ridicolă, pe care o maimuţăresc şi surorile.
SANDU: Nu m-ar mira să stârneşti Consiliul împotriva mea. Astea sunt metodele voastre. În mintea dumitale ar fi probabil o bună metodă de a te face lor agreabil. Îţi dau voie să-mi popularizezi opiniile, cât pofteşti.
GAVRILĂ: Te crezi tare, după câte văd. Ţi-ai făcut probabil vreo relaţie mai înaltă, şi crezi că nu te mai poţi teme de nimic. Dacă îmi pun în cap, să ştii că te distrug! Cu toate relaţiile pe care le ai... Ca să înveţe minte şi alţii...
SANDU: Pe relaţii te bizui dumneata!... Mie îmi ajung operaţiile mele. Mie nu îmi mor bolnavii în serie, cum mor la dumneata. Sunteţi o fabrică de morţi, voi acolo. Nu mai face faţă nici morga, la tot ce îi oferi.
GAVRILĂ: Ce obrăznicie! Sigur că, dacă refuzi cazurile grave, ai mai puţine eşecuri. Când e un caz deosebit, dai bir cu fugiţii, îl trimiţi la doctorul Gavrilă, că el e şef de Secţie. Nu operezi decât atunci când ştii că mergi la sigur şi, după atâtea succese, ai reuşit să deviezi mintal. Vom discuta cazul în Comitetul de Partid. Nu voi mai ezita.

SANDU: Acolo eşti pe teren tare... După ce te-ai impus politic, ai ajuns acum să te consideri şi chirurg, şi să ne dai lecţii. Nu o vei face: aş avea şi eu ce să le spun.
GAVRILĂ: Extraordinară pretenţia asta a dumitale de apolitism! Te-ai târât în patru labe ca să te primim în Partid. Să nu crezi că nu poţi fi exclus. Ţi s-au trecut cu vederea multe. Când ai nevoie, ştii să te faci una cu pământul. Acuma îţi închipui că mă poţi şantaja.
SANDU : Eu te şantajez? Şi cu ce, mă rog?
GAVRILĂ: Prefer să las închis subiectul. Am să îţi tolerez insolenţa şi de data asta. Ştiu că mă denigrezi pe unde te duci. Am auzit şi de la alţii, ce spui despre mine, în spatele meu, că ai încercat să mă compromiţi şi pe lângă profesor (Vrea să iasă).
SANDU: Eu nu discut cu el decât chestiuni profesionale!
GAVRILĂ (se întoarce la luptă): Nu trenezi pe aici, chinuind calculatorul, pentru ca în trecere să te vadă cât de conştiincios eşti!?.. Ca să prinzi momentul când să intri la el, şi să îi torni la ureche minunatele tale păreri despre toţi ceilalţi.
SANDU: Chinuesc calculatorul, pentru că iubita dumitale secretară a refuzat să-mi dea ajutor.
GAVRILĂ: Şi faţă de bolnavi mă calomniezi!.. Trăncăneşti cu superioritate, le spui că nu sunt bun de nimic, încerci să îi atragi în sfera dumitale. Din toate astea am mai aflat câte ceva. (Intră Ioana).

SCENA a VIII-a
Ioana, Sandu, Gavrilă

IOANA: Ei, ce e cu voi!... De ce vă certaţi? Ia, vă rog încetaţi, că vă aude profesorul.
GAVRILĂ: Este aici?
SANDU: Te pomeneşti că află ce părere am despre tovarăşul Ion Gavrilă, şi despre enorma lui eficienţă.
GAVRILĂ: Cu vorbe din astea ne alungi bolnavii din secţie, îi sperii şi ne compromiţi!
SANDU: Că voi nu mi l-aţi luat, dumneata şi Ioana Nedelcu, cu micul ei talent, pe generalul Şerbănescu, acum două luni!...

GAVRILĂ: Tot teatrul pe care îl joci este dictat de interes, numai de interes!.. Te-a şocat pierderea lui, pentru că era mare la paşapoarte. Se vede că vroiai să o roieşti.
IOANA: Ce mă băgaţi pe mine în toate astea!?...
SANDU: Eu, interesat!... Te-ai dat în vânt să-l operezi pe cârnăţarul din colţ, numai pentru că îţi aducea carne.
IOANA (către Gavrilă): Lasă-l în pace. Îţi spun ceva serios.
Se bate în uşă.

SCENA a IX-a
Gheorghe Pitulice, Nastasia şi ceilalţi

SANDU: Nu e muncitor pe care să nu îl mulgi cu ce îţi poate aduce de la fabrica lui!
PITULICE (intrând în pijama de spital, împreună cu nevasta): M-am internat.
IOANA: Să-ţi fie de bine!...
SANDU: Nu e potentat, a cărui influenţă să nu o exploatezi, în favoarea intereselor dumitale!... De asta spumegi când pleacă vreunul de la tine, şi dai vina pe toţi ceilalţi.
IOANA (la urechea lui Gavrilă): Sunt însărcinată!...
GAVRILĂ: Cine vorbeşte! Dacă nu te-aş cunoaşte!... Cuuum???
IOANA: Ţi-am zis să-l laşi în pace!...
SANDU: Nu am cerut niciodată ajutorul cuiva, pentru că în condiţiile actuale, nu am nevoie de nimic!
GAVRILĂ (mai mult Ioanei): Ce tot îndrugi acolo!?
PITULICE: Domnilor doctori, vă rog ascultaţi-mă, eu nu sunt bolnav!.. Vă rog foarte mult să mă ascultaţi, şi să îmi spuneţi dacă găsiţi ceva la plămânul meu.
SANDU: Va veni ea şi ziua când meritul va izbândi, iar impostorii vor plăti pentru impostura lor!...
IOANA (la urechea lui Gavrilă): Dacă nu îmi dai 5000 de lei ca să fac raclaj, te las cu copilul în braţe.
GAVRILĂ (se uită la Ioana, adresându-se de fapt lui SP): Meritele dumitale vor trebui să le recunoască şi alţii, nu numai dumneata!...

NASTASIA: Doamnă dragă, nu l-am putut reţine. Vă rog să ne scuzaţi... Pitulice a dat buzna încoace, fără să mă întrebe.
PITULICE: Eu vreau să fiu consultat!...
SANDU: Meritele mele le recunosc toţi oamenii capabili, nu-mi purta mie de grijă.
IOANA (către Gavrilă): Să vedem ce va zice soţia dumitale, când va afla!... Ce vor zice băieţii, care sunt mari.
GAVRILĂ: Ţi-i dau... ţi-i dau... dar sfârşeşte odată! Nu vezi în ce situaţie mă pui!?... Ăsta abia aşteaptă scandalul, ca să profite... Mâine dimineaţă îi ai!...
PITULICE: Radiografia nu a fost bună!.. Era pătată, fiindcă era veche!.. Nu înţeleg nimic din ce se vede în ea.
GAVRILĂ: Dar cine dracul eşti dumneata, ca să înţelegi ce arată o radiografie!?...
SANDU: Du-te domnule în salon. Vei fi văzut la timpul potrivit, de cine trebuie. (Îl împinge afară pe GP).
GAVRILĂ: În sfârşit, ţi-a ieşit şi ţie ceva raţional din gură... m-ai înnebunit cu neroziile dumitale.
IOANA (şuşotind): Eu am nevoie de bani chiar diseară!...

SCENA a X-a
Cella, Ioana, Sandu, Gavrilă

Intră sora şefă, îmbrăcată tot în halat alb.
CELLA: Ce se întâmplă aici?.. Tovarăşul Profesor e în Cabinet?.. Îl caută tovarăşul Vasile Ilie, de la Comitetul Central.
IOANA: Hai, destul. Vă rog să ieşiţi cu toţii din Secretariat... Spuneţi-i vă rog tovarăşului, să mai aştepte puţin... Profesorul este într-o şedinţă.
SANDU: Să-i primească în biroul lui!.. Eu nu am terminat programul pe calculator.
IOANA: Veţi lucra mâine, domnule Doctor Perieţeanu!... M-am săturat de gălăgia pe care o faceţi aici. Văd că vă credeţi în Parlament. Aţi face bine să vă cereţi scuze, pentru tot ce aţi proferat aici.

CELLA: Lasă-i, domnişoară Nedelcu, ei se cunosc demult... Ei se ceartă, ei se împacă!... Mâine, pomâine îi vei vedea din nou prieteni la cataramă.
SANDU (iese, trântind uşa): Aici nu poţi lucra, în nici un fel!
IOANA: Ce avea? Ce l-a apucat!?
GAVRILĂ: E... nebun!...
IOANA: Doamnă Dragomir, mergi te rog acum şi anunţă-l pe tovarăşul că poate veni. (Sora Şefă iese. Către Gavrilă): Diseară te aştept cu banii. Nu pot întârzia. Termenul e aproape depăşit.
GAVRILĂ: Nu ai găsit alt moment mai potrivit, ca să-mi lansezi bomba existenţei tale, decât acum!... Era să sar pe fereastră....
IOANA: Nu am avut vreme. Acum, du-te te rog... Vreau să fie ordine, când vor veni tovarăşii de la Partid (Îl împinge afară pe Gavrilă): Diseară te aştept la mine, puişor!..

SCENA XI-a
Ioana, Vsile Ilie şi sora lui (Elena)

Cei doi intră foarte aroganţi.
ILIE: Bună ziua, tovarăşa... Sunt Vasile Ilie, membru supleant în CC... Cred că am fost anunţaţi!...
IOANA: Vai de mine, imediat, desigur...
ILIE: Dânsa este Elena Ilie, sora mea.
ELENA (dă mâna): Bună ziua tovarăşa.
ILIE (inspectând interiorul): Ce faceţi voi aici!?.. Huzuriţi, huzuriţi...O duci bine pe scaunul ăla. Se vede după obrajii dumitale, că nu duci lipsă de nimic... Ce parfum!... Cineva te sponsorizează... Aşa e?
IOANA: Muncim, tovarăşul Ilie. La noi se munceşte din greu!... Nu se stă nici ziua, nici noaptea.
ILIE: Profesorul este aici?
IOANA: Numai să îl anunţ că aţi venit, şi imediat vă primeşte. O secundă... A avut o operaţie complicată... S-a închis în cabinetul dânsului, şi îşi citeşte corespondenţa.
ILIE (o opreşte): Ascultă, este vorba de sora mea... Mi s-a spus că trebuie operată. Are de fapt o ciroză hepatică. Ar trebui scoasă splina, şi tovarăşul Miloiu ar fi bun...

IOANA: Este cel mai bun!... Puteţi avea în el deplină încredere.
ILIE: Spune... cam cât ia tovarăşul Miloiu pentru o operaţie...
IOANA: Vai de mine, tovarăşul Ilie, se poate să puneţi o asemenea întrebare!? La noi medicii sunt plătiţi de la Stat. Domnul Profesor iubeşte atât de mult oamenii, că ar fi în stare să pună bani din buzunarul lui, numai să-i vadă restabiliţi. Dacă vreţi să ştiţi, a cumpărat pentru secţie o mulţime de aparatură medicală din banii lui.
ILIE: Bine... bine... Nu-i nevoie să te sperii aşa. Uite ce e: eu vreau ca omul să se simtă mulţumit. Am pregătit un plic pentru dânsul. Mie să-mi spui numai dacă s-ar supăra să-i las astfel banii... Poate că, ştiind că sunt membru CC, ar avea reţineri... Nu ştiu cum să procedez...
IOANA: Faceţi cum vreţi! Nu vă pot da nici o indicaţie... Îmi pare rău... Ceea ce ştiu, e că tovarăşul Profesor nu ia niciodată bani de la cei în nevoie! Merg imediat să-l anunţ... (Iese)
ELENA: Spitalul e îngrijit, dar mi se pare friguros...
ILIE: Nu-ţi face griji, Elena; îi fac eu să-ţi încălzească rezerva.
IOANA (făcându-le ochi dulci): Puteţi intra. Tovarăşul Profesor vă aşteaptă.
ILIE: Vă mulţumesc... Sunteţi foarte amabilă.

Cei doi trec în cabinetul profesorului.

SCENA a XII-a
Ioana, Comisionarul

Ioana, rămasă singură, începe să bată violent la maşină. Intră comisionarul (un băiat tânăr).
COMISIONARUL: Bună dimineaţa... V-am adus 50 de fiole de Odiston de la tovarăşul Stancea.
IOANA: Foarte bine. Lasă-le aici. Ia să văd formele... Le trec eu prin farmacie. Dacă ajung acolo, îşi împart toţi prada, şi nouă nu ne mai ajunge nimic. Spune-i tovarăşului Stancea că-i mulţumesc.
COMISIONARUL: Sunteţi foarte drăguţă... Am să-i spun! Sărut mâinile (Iese).

IOANA (îi face un semn de dragoste din mână): Pa!... (bagă fiolele în birou, mai bate puţin la maşină, apoi formează un număr de telefon): Alo, mama ? Ce mai faci? Ei, are să-ţi treacă! Stai mai la căldură. Am avut o mare bucurie! Închipuie-ţi, Dan mi-a trimis o blană de la Paris! Nu ştiu cum arată, nu am scos-o încă.... E în vamă... Da, trebuie să fie grozavă... Îţi închipui, vor crăpa de ciudă fetele, când mă vor vedea cu ea... Probabil artificială, nu are a face.... Nenorocirea e că, după unii, m-ar putea costa 2-3000 de lei vama.... Fac eu rost... L-am pus pe Ion să dea banii! (pufneşte în râs): I-am spus că sunt însărcinată! S-a executat imediat, cred că mi-i aduce diseară... Sunt aşa de bucuroasă... Nu aveam cui să-i spui... Nu avea teamă, nu vorbesc ei unii cu alţii: se urăsc atât de mult!... Eu sunt săracă, ei sunt putred de bogaţi...Vezi-ţi de treabă, lasă-i să dea, au de unde.... Acum te las... Ai grijă de tine...Te sărut. Să nu-i spui lui tata, înţelegi?... Pa... La revedere....

După câteva secunde trece iar la maşina de scris.

SCENA a XIII-a
Ioana, Miloiu, Elena şi Vasile Ilie

Uşa capitonată se redeschide.

MILOIU: O vom interna... Îi vom face mai întâi analizele, un bilanţ serios. Nu trebuie să existe riscuri. Acum, va trebui să mă conving eu însumi că doamna va beneficia depe urma operaţiei. E posibil să existe o indicaţie de intervenţie: splina e mare, şi influenţează în rău evoluţia bolii.

ILIE (incomodat): Tovarăşul Profesor, noi vă mulţumim foarte mult. Din partea surorii mele, vă rog să primiţi o mică atenţie pentru efortul dumneavoastră... (dă banii pe dedesubt, dintr-o parte).

MILOIU (ia banii; către Ioana): Cheam-o pe tovarăşa Cella!... (Ioana se execută. Miloiu scoate din plic banii, şi începe să-i numere. Apare sora şefă): Cella, du-o pe tovarăşa Ilie la rezerva de protocol. Ai grijă să-i pui două radiatoare!...

ACTUL II

Decorul prezintă apartamentul de bloc al Ioanei. Este un living room mare, destul de elegant, cu mobilă modernă, bibliotecă. O aerotermă încinsă luminează într-un colţ. Combina muzicală emite o muzică veselă. Un cocteil este pregătit pentru venirea musafirilor. Pe pereţi, tablouri şi o oglindă cu ramă de sticlă. Un aquariu cu peşti, o plantă mare decorativă, fotolii, o măsuţă de joc. O uşă spre dormitor, alta spre holul dela intrare. Ioana, îmbrăcată într-o frumoasă blană artificială şi în picioarele goale, face ultimile pregătiri: mai aşază un scaun, mai aduce un pahar, mai aduce un platou cu maioneză. Pare foarte încântată de situaţia ei. Se sună la intrare. Ioana se mai uită odată în jur, apoi în oglindă, şi se duce să deschidă. Se întoarce cu Dan, un tânăr bine făcut, elegant, de 30 de ani.

SCENA I-a
Ioana, Dan

DAN: Cum, nu e nimeni? Credeam că au venit mai mulţi musafiri.

IOANA: Mi-a trecut prin minte să-i chem o oră mai târziu, ca să avem şi noi ora noastră.

DAN (surprins oarecum): Da... în fine... Nu trebuia!...

IOANA: Cum arăt? Îţi place blana mea? Ce zici ce blană minunată am primit de la un admirator!?..

DAN: M-am străduit să găsesc una cât mai modernă. Nu aveam prea mulţi bani... Am colindat o zi întreagă prin magazine. Până la urmă, cred că am reuşit să găsesc ceva deosebit.

IOANA (îl pupă, sărindu-i de gât): Dar e superbă, iepuraşule... Iepurica ta a fost încântată când a primit-o!... La clinică am făcut furori... Pe stradă se uitau toţi după mine.

DAN: Trebuia să-ţi aduc ceva frumos... Şi tu m-ai ajutat la plecare. Mă bucur că ai fost mulţumită. (Uitându-se la ea, începe să îi facă poftă): Îţi stă foarte bine!...

IOANA (se învârte, ca să fie admirată): Ai mai avut multe fete ca mine la Paris? Cine ştie prin câte alcovuri ai colindat, ştrengarule!...
DAN: Ei, şi tu acum...
IOANA: Lasă, că te cunosc eu!.. Dar ca mine ai mai văzut? Ia uită-te!... (Îl mângâie pe piept, apoi brusc îşi desface în lături blana; se bănueşte că pe dedesubt este goală). Ghili, ghili, ghili... hop! (Pentru că Dan rămâne perplex, repetă gestul): Ghili, ghili, ghili... hop! (Cum el tot nu reacţionează, se repede de gâtul lui şi îl sărută).
DAN: Eşti complet nebună... Dacă vin ceilalţi!?...
IOANA: Ţi-am spus că vin peste o oră, nătărăule... Mmmm... Miroşi a tutun bun...
DAN: Eu zic că ai face mai bine să te îmbraci.
IOANA: Strânge-o tare în braţe pe iepurica ta, care te iubeşte mult, mult... mult de tot...
DAN (înnebunit, căutând să reziste): Nu ar fi mai bine să ne vedem altădată?
IOANA (trăgându-l în dormitor): Prostule, nu lăsa pe mâine, ce poţi face azi...

Dispar în camera de alături. Se aud râsete, chicoteli. Revin după câteva minute. Îşi aprind ţigări. Ioana poartă acum un capot înflorat de mătase.

DAN: Du-te şi te îmbracă, te rog...
IOANA: Lasă, că mai e timp... La nevoie, ai să faci tu oficiile casei... Mi-a fost aşa dor de tine!.. Nici nu îţi închipui cât mi-ai lipsit... Mi-ai intrat în piele, şi nu te mai pot scoate...
DAN (stânjenit): Ştii Ioana, eu....
IOANA: Erau aşa de lungi nopţile fără tine... E aşa de bine că te-ai întors... iepuraşule...Hai să mergem câteva zile la munte...
DAN: Aş vrea, dar....
IOANA: Să fim numai noi, să nu mai ştim de nimeni... Acum acolo este foarte frumos... Ne vom plimba, vom colinda prin zăpadă, prin hoteluri, la restaurante... Vreau la munte, iepuraşule...Trebuie să facem tot posibilul ca să plecăm. Am nevoie să fii numai al meu: ţi-am dus atâta de mult timp dorul!...

DAN (ezitant): Spun unii că nu a fost tocmai aşa....
IOANA: Cum!... Cine spune asta?
DAN: Ca de obicei: ... "gurile rele"....
IOANA: Ce ştiu ele!... Cum, "nu a fost aşa"?
DAN: Se spune...
IOANA: Ce se spune!? Ce ţi-au mai turnat în urechi? Şi tu i-ai crezut! Ai avut inima să îi crezi! Dacă i-ai crezut, înseamnă că nu m-ai iubit niciodată. Bârfă ca în spitalul nostru, nu a mai existat. Cum poţi asculta ce spun unii şi alţii?... Ei bârfesc, ca să se distreze... Tu nu ştii? Se amuză, făcându-le rău celorlalţi. Cine m-a terfelit astfel în ochii tăi?.. Spune!...
DAN: Nu pot... Nu vreu discordie
IOANA (cu un licăr de speranţă): Înseamnă că nu ai crezut ce ţi-au îndrugat ei... Nu-i aşa că nu ai crezut? Cum să crezi ceva urât despre iepurica ta, care te iubeşte... la nebunie, care şi-ar da şi sufletul pentru tine... (încearcă să îl sărute din nou).
DAN (disperat): Fii cuminte, nu începe din nou... Se apropie ora şapte.
IOANA: Nu cumva nu mă mai iubeşti!?.. Şi-au atins scopul!... Au reuşit să te smulgă de lângă mine. Toţi mă urăsc atât de mult... Spune-mi şi mie, ce ţi-au povestit?... Ce puteau să povestească! Mă îngrozeşte, câte pot ei să clevetească.
DAN: Ascultă, să lăsăm asta... Nu e momentul...
IOANA: Vreau să ştiu!.. Am şi eu dreptul să mă apăr, nu? Dacă ei mă aşază la zid şi trag, eu trebuie neapărat să-mi pun batista la ochi? Profită de faptul că sunt neajutorată şi singură...
DAN: Ioana, astăzi e ziua ta...La naiba, hai mai bine să ciocnim un pahar... De ce să ne certzăm tocmai azi?
IOANA: Spune-mi că nu crezi nici o vorbă din ce ţi-au înşirat ei!.. Eu nu te-am iubit decât pe tine, tu eşti singurul bărbat pe care l-am iubit cu adevărat în viaţa mea.
DAN (puţin decepţionat): Şi cu doctorul Gavrilă nu ai avut nimica de împărţit...
IOANA: Ăla!? Ramolitul ăla... Cu ăla crezi că te-am înşelat eu?... Dar ăla are peste 60 de ani!...

DAN (enervându-se): Mai bine mergi şi te îmbracă. Vor veni acum toţi ceilalţi. Nu vreau să te vadă supărată! Îmbracă-te frumos, cum ştii tu, ca să îi faci din nou praf.
IOANA: Eu, să mă culc cu un bărbat care are nevastă şi doi copii! Ce au putut să inventeze! Drept cine mă iei? Cât sunt de cruzi... Ce cruzime... Eu nu am bârfit niciodată pe cineva, când am ştiut că-i fac rău.
DAN: Bine, să zicem că ai dreptate... Sunt gata să cedez... Potoleşte-te... (O sărută).
IOANA (îşi şterge lacrimile, convinsă că a învins): Tu nu puteai crede asemenea grozăvii, mă cunoşti doar prea bine... Eşti cel mai dulce băiat de pe pământ... Aşa să rămâi toată viaţa: să ai încredere în dragostea mea. Cum să crezi în invidia lor mai mult decât în dragoste? Dragostea e fericire, ura aduce numai grozăvii... Ei nu au vrut să loveasacă numai în mine, şi în tine au lovit!.. Sunt sigură că ai fost foarte amărât... Nu am să le-o iert niciodată!... Cum au putut să-mi întristeze astfel băieţelul!? Ioana este numai a ta!... Ioana este toată a ta. Mă voi duce, şi mă voi îmbrăca mai frumos ca oricând. Ai să vezi ce geloşi îi vom face noi doi, când vor vedea ce frumoşi suntem. Aicea este cuibul nostru. Uită-te puţin în jurul tău... Avem culcuşul nostru... Nu este confortabil aici? Pentru tine a strâns iepurica ta... Nu ne lipseşte decât fericirea.
DAN: Hai să te văd!.. Să vedem ce minuni ne poţi arăta... La mulţi ani, Ioana... Te rog să mă ierţi... Să mă ierţi dacă am fost rău cu tine...
IOANA (ţopăie de fericire, crezând că l-a consolat până la urmă pe iubitul ei): Să mai aibă ele curajul să se pună cu mine!... Îţi plac platourile pe care le-am aranjat? Toate sunt pregătite numai de mine!.. Sper că au să le ajungă la hămesiţii ăia...Ce zici? Tu ai să serveşti de la bar băuturile... Avem numai specialităţi. Nu te fac de râs.
DAN: Haide odată... Du-te şi îmbracă-te!....
IOANA: Ce, îţi e teamă că mă vor găsi goală, cu tine în apartament? Ar vrea ei să fie în locul tău!... (îl mai sărută odată).

N-ai grijă, mai e vreme!... Am calculat totul la fix!... Gata, am zburat... (Trece în dormitor, Dan rămâne singur)

SCENA II-a
Dan Mihăescu, Ioan Gavrilă

DAN: (toarnă şi bea dintr-un pahar): Ei, Comedie!...

Se sună la intrare. Dan deschide. intră doctorul Gavrilă, cu un buchet mare de flori.

GAVRILĂ (surprins): Văd că v-aţi grăbit să fiţi primul la întâlnire...

DAN: Se pare că am fost preferat...

GAVRILĂ: Unde este sărbătorita? Nu ne face onoarea?

DAN: Se îmbracă, pentru a vă crea o cât mai deosebită impresie.

GAVRILĂ (ambarasat de buchetul de flori, pe care îl ţine în mână): La mulţi ani! (i-l dă lui Dan Mihăescu).

DAN (face o reverenţă de domnişoară): Merci!... (se duce legănat şi pune buchetul într-o vază).

GAVRILĂ: Sunteţi încântătoare...

DAN: Vă ador!...

GAVRILĂ: M-aţi fermecat... Veniţi în braţele mele...

DAN: Ghili, ghili, ghili...hop! (îşi desface haina; amândoi râd).

GAVRILĂ: Se zice că aveţi admiratori mulţi, care vă ţin în puf... Sper că nu îi veţi prefera pe ei...

DAN: Numai pe dumneavoastră vă ador!...

GAVRILĂ: S-au azvârlit în vânt, vă trimit felurite cadouri de preţ de peste hotare, şi-ar da şi ultima lescaie pentru un surâs al dumneavoastră... (râde).

DAN: Sper că nu vă veţi lăsa mai prejos!.. Dacă rămân însărcinată!... (acuma râde el).

GAVRILĂ (redevenind serios): Cum a fost la Paris?

DAN: De neuitat... Păcat că timpul a trecut aşa de repede. Cred că am progresat în manualitate... Am învăţat o mulţime de trucuri noi. Ar mai trebui să importăm tehnologie modernă... Acum aş putea-o folosi...

GAVRILĂ: Mă bucur... Dumneata eşti un tânăr de talent. Alegerea dumitale a fost o mişcare reuşită. Dacă vrei, am putea opera din când în când împreună... Mi-ar face plăcere.
DAN: Cred că o aud pe Ioana venind...

SCENA a III-a
Ioana, Gavrilă, Dan

Între cei doi, Ioana pare cam stânjenită.
GAVRILĂ (iese în întâmpinare): Sărut mâna... La mulţi ani! Tot ce îţi doreşti (o sărută pe un obraz). Ţi-am adus nişte flori.
IOANA: Vă mulţumesc... Sunteţi foarte drăguţ... (îşi drege glasul; i s-a pus un nod în gât) Dar staţi jos, de ce rămâneţi în picioare?

Cei trei se aşază în jurul mesei, dar nu prea au ce să spună.
DAN: Hm....
GAVRILĂ: Hm Hm...
IOANA: Ăăăă, ce mai faceţi, domnule doctor? Cum au decurs operaţiile azi?

Cei doi doctori se încurcă: nu ştiu care dintre ei să răspundă.
GAVRILĂ: Excelent, excelent...Totul a mers cât se poate de bine... (adresându-se lui Dan): De fapt, am avut ceva emoţii... Nu se poate fără adrenalină... Era o hemoragie digestivă: căutam, căutam şi nu găseam focarul.
DAN: Mai ales dacă scade tensiunea arterială, e greu de găsit.
GAVRILĂ: Mă aşteptam la o ulceraţie, cât de cât, chiar la o tumoră la urma urmelor... Nimic...
DAN: Uneori intestinul sângerează în pânză.
GAVRILĂ: Nu era o discrazie sanghină.
IOANA (izbucnind): Vorbiţi şi cu mine! Lăsaţi păsărească voastră. Ce, aţi înnebunit?
DAN: Dar, Ioana dragă, asta ne e meseria... Tu trăieşti printre noi. Ştii ce ne frământă.
IOANA (cedând): Poate că aveţi dreptate... Oricum, pe mine discuţiile astea mă plictisesc... Cu ce vă pot servi, până vin ceilalţi? Vreţi ceva de băut?
DAN: Sigur că da.

IOANA (aduce pahare): Un vermut!... Martini... Ricardona (toarnă în pahare).
GAVRILĂ: Noroc, la mulţi ani!...
DAN: Multă fericire, Ioana...

După ce ciocnesc şi beau, se aşază din nou jos. Iarăşi nu ştiu ce să spună.

DAN: Hm...
GAVRILĂ: Hm Hm... Excelent...
IOANA (salvator): Ştiţi că i-am invitat şi pe soţii Solacolu? Aseară s-au întors din vilegiatură. Cred că acum sunt fericiţi. Vor avea şi ei ceva mai mult haz...
DAN: De Mircea să nu râzi... Ne place, nu ne place, el este omul cel mai serios dintre noi toţi.
IOANA: Dar cine a râs de el, dragă? E un tip superb, tăcut ca o meduză... În rest, nu prea ştie să se poarte.
GAVRILĂ: Cum te lasă inima să îl contrariezi pe Dan!? Nu vezi că el a venit aici primul, ca să fie singur cu tine?
DAN (surprins de noul atac): Întâmplător...
GAVRILĂ (insinuant, către Ioana): Nu cumva mi-ai trădat sentimentele mele profunde!?
IOANA: A fost aici cu cinci minute înaintea ta...
DAN: Cinci... şase... minute...
IOANA: L-am lăsat puţin singur, pentru că nu eram încă gata... Mi-a luat o mulţime de timp pregătirea antreului... Aşa se face că ţi-a deschis el. Vă place cum am aranjat masa? Sper că ne vom distra bine...Vom pune muzică...Vom dansa...
DAN: Minunat!...

Se sună la intrare. Toţi răsuflă uşuraţi.

GAVRILĂ: În sfârşit... Bine că au venit şi ceilalţi.

SCENA IV-a

Ioana şi invitaţii ei: Dan Mihăescu, Ioan Gavrilă, Sandu Perieţeanu, Mircea şi Mariana Solacolu, Gabriela Sârbu

Invitaţii intră gălăgioşi, vorbind toţi deodată. Fetele se sărută. Aduc cadouri şi flori.

SANDU: Sărut mâinile, Ioana... La mulţi ani. Am pentru tine o mică broşă şi un lănţişor... Îţi plac?
IOANA (încântată): Vai, Sandule, foarte mult... (îl pupă).
GABY: La muţi ani, iubito, tot ce-ţi doreşti (se sărută). Ia uite ce ţi-am adus (scoate un şal dintr-un pachet frumos).
MIRCEA: Ai şi din partea noastră un mic cadou (îi dă pachetul).
IOANA: Mulţumesc, Mircea. Vă mulţumesc la toţi foarte mult... Nu trebuia să cheltuiţi atâţia bani...
GABY: Cum să nu! Tu eşti îngerul nostru păzitor. Nici nu îţi dai seama... Când am venit în Secţie, prima persoană cu care m-am împrietenit a fost Ioana. Totul mi se părea atât de rece, atât de ostil, atât de important !... Numai la ea era primitor şi cald. De atunci suntem ca două surori, am devenit cele mai bune prietene. Pot declara fără jenă, chiar dacă unii s-ar supăra, Ioana îmi este fiinţa cea mai dragă din Spital.
MARIANA: Se poate? Noi toţi o iubim pe Ioana foarte mult...
SANDU (şarjând): Dacă voi o iubiţi, ce să mai spunem noi! (se uită la cei doi colegi ai săi cam mofluji). Vă daţi seama... aşa o sirenă nu poate fi ocolită. Doar dacă ţi-ai pune bandaje la ochi.
GABY: Şi, uite ce repede trec anii, Ioana... Acum Ioana noastră are 31 de ani...
IOANA (roşind): Ei, anii mai bine să îi uităm.
GABY: Am observat că trec din ce în ce mai repede. Viaţa e ca un tren care accelerează. La un moment dat, nu mai vezi decât stâlpii de telegraf. Ioana, draga mea, să rămâi întotdeauna la fel de bucuroasă şi veselă ca acum.
DAN: Asta i-am urat şi noi: multă baftă... Să reuşască să obţină tot ce-şi doreşte...
IOANA: Vă mulţumesc. Simţiţi-vă ca acasă!... Aveţi pus pe bufet tot ce am pregătit. Nu ezitaţi să vă serviţi. Sper să vă placă. Dan va servi băuturile. Avem noi o înţelegere. Mai târziu vă aduc prăjituri şi cafea. Atenţie: tot ce vedeţi, se mănâncă!

Grupul se dispersează. Unii se duc la bufet, alţii stau de vorbă. Dan toarnă băuturi la comandă, din mai multe sticle aşezate la rând.

MARIANA (la bufet, încearcă să-şi pună în farfurie câte ceva de pe platouri; către Ioana): Mmm... Ai şi icre de Manciuria...
IOANA: Serveşte, dacă îţi plac... Poţi lua şi puţin piept de pui sau ficăţei... Salatele sunt foarte bune...
MARIANA: Nu mă grăbi, este timp... Dane, toarnă-mi şi mie un pahar de vin alb...
SANDU (se serveşte şi el; pe urmă intră în vorbă cu Dan): Nu am avut timp să vorbim, de când te-ai întors de la Paris... Cum le merge tovarăşilor?
DAN: Muncesc prea mult...
SANDU: Dar nu câştigă ca noi!...
DAN: N-ar trebui să ne plângem. Dacă nu curge, pică... Acolo medicul nu primeşte un cent peste salariu... Nici măcar cadouri... Bolnavii sunt asiguraţi.
SANDU: Ceea ce este nepreţuit la ei, este libertatea. Dacă nu mai ai chef să asculţi de patron, îţi creezi cabinetul tău, policlinica ta, spitalul tău, şi eşti independent. Îţi dai seama? Pare un vis.
DAN: Tremură în schimb de frica pacientului! Dacă nu îl mulţumeşti pe acel domn, poţi fi obligat să-i plăteşti despăgubiri colosale. La noi bietul om nu ştie cum să-ţi intre în voie... Poţi face cu el tot ce pofteşti în spitale.
SANDU: Foarte bine! Numai aşa nu mai parvin incompetenţii. Uită-te la noi! Ce vezi în jurul dumitale? Numai incompetenţă şi oportunism în toate domeniile. Am ajuns de pomină. Greşelile care se fac acum, nu le vom putea plăti într-o sută de ani..... (Gaby vine la bufet să se servească; Dan se repede să o ajute).
DAN: Mă scuzaţi... (Sandu merge să discute cu soţii Solacolu).
GAVRILĂ (în alt colţ, către Ioana): De când s-a întors Dan Mihăescu văd că mă ocoleşti; nu mai ai priviri pentru alţii.
IOANA: Au început să bârfească! Mă compromit! Ne urmăresc cu ochi telescopici. Nu vezi ce glume fac?
GAVRILĂ: Mă crezi prost, se vede treaba... Puţin îţi pasă ţie de bârfa lor.

IOANA: Ce ştii tu? Eşti bărbat... Te poţi mândri cu o asemenea aventură. Dacă vrei să mai fiu cu tine, divorţează!... Atunci aş fi sigură că mă iubeşti.
GAVRILĂ: Dar bine, Ioana, ai înnebunit?
IOANA: Să nu zici că nu ţi-am spus-o!...
GABY (vine cu farfuria ei, şi o abordează pe Mariana; Sandu rămâne cu Mircea): A fost bine la Predeal? Cum aţi petrecut?
MARIANA: Extraordinar! Sunt foarte fericită... Mircea este atât de tandru. Am impresia că amândoi, prin căsătorie, ne-am împlinit! Ne simţeam ameninţaţi, pierduţi, izolaţi. Acum suntem mai solizi: ne putem gândi cu mai multă încredere la viitor.
GABY: Ştii că s-ar putea să mă mărit şi eu?
MARIANA (râde veselă): Formidabil! Nu mai spune. Cu cine?
GABY: Secret deocamdată. Vei vedea! Vreau să fie o surpriză.
MARIANA: Lasă-mă să ghicesc... (cele două fete continuă convorbirea).
MIRCEA (stă de vorbă cu Sandu Perieţeanu şi Dan Mihăescu): Viaţa a devenit extrem de tristă... Timpul nu mai are răbdare... Pentru mulţi s-a atins limita suportabilităţii.
DAN: Nu te teme!... Acolo unde toţi fură, nu se revoltă nimeni!
MIRCEA: Grav este că încercăm să supravieţuim pe căi necinstite!... Decăderea morală şi-a atins apogeul.
SANDU: Fanariotism!.. Suntem la porţile Orientului...
DAN: Chiar aşa să fie? Dăm vina mereu pe alţii. Oamenii aceia au dispărut de mult. Acuma ne manifestăm noi înşine!... Nu... Comunismul a învăpăiat corupţia. Ea este aceeaşi dela Moscova până la Berlin. Prea mulţi bani are Statul!... Ei trebuie furaţi.
SANDU: Ar fi mai bine să renunţăm la discuţie... Cine ştie dacă nu sunt pe aici turnători...
DAN: Francezii mă întrebau cu stupoare, cum de mai suportăm. Când li se prezintă la televizor imagini actuale dela noi, se îngrozesc. Nu pot înţelege dece nu ne revoltăm.
SANDU: Nu te lăsa!...
DAN: Le-am explicat că avem şi noi motivele noastre. E mizerie într-advăr, dar nu aşa de mare cum cred ei, şi nu pentru toţi...
SANDU: Ce vrei să spui? Acuză-ne acuma... Hai, nu te lăsa...

DAN: De fapt, există felurite moduri de a scăpa din încleştare, şi încă multe altele de a profita.
MIRCEA: De care nu profită toţi, ştii bine... Numai unii...
DAN: Nu toţi, dar mulţi... Unul dintre ele, cel mai banal, este de a nu munci. Statul îţi asigură locul de muncă, nu ai dece te teme. De avantajul ăsta se bucură toţi.
MIRCEA: Toţi!?
DAN: Poftim, 90 %. Eşti mulţumit? Aşa le-am spus şi franţujilor: a nu munci, ce delectare! A te relaxa, a sta de vorbă, a sorbi în linişte o cafea la serviciu, pe banii statului. Minune!
SANDU: Nu poţi nega, totuşi, că noi muncim.
DAN: Mai sunt şi alte avantaje secrete... De exemplu: a fura, a înşela, a te autorăsplăti, dacă preferi. Unde în lume mai munceşte pentru sine salariatul în atelierul patronului!?... Fără impozite, pe banii lui, în localul lui, şi cu materia primă existentă. Practic, noi avem două indemnizaţii: una mai modestă dela stat, alta dela pacienţi, clienţii noştri.
SANDU: Altminteri am muri. Tu nu faci la fel? Şi, la urma urmei, e drept ca un chirurg experimentat, ca mine, cu gradul de risc la care lucrez, să fie plătit ca un salahor, cu 4-5000 de lei pe lună?
DAN: Nu, nu e drept... Totuşi dumneata îţi creezi astfel venituri necontrolabile.
MIRCEA: Eu unul, nu iau niciodată bani dela nimeni!... Ar fi cumplit să nu o ştii şi dumneata.
SANDU: Nu-i nimic, te vei obişnui!... Într-o zi vei face acelaşi lucru. Vei vedea că la rândul lor toţi ceilalţi cer bani dela tine. Vei avea nevoie de o maşină, de o călătorie în străinătate, de o casă confortabilă...Va trebui să plăteşti... Cu ce bani?
DAN: Eu nu cer explicaţii. Vă spun doar ce le spuneam la francezi: "Gândiţi-vă ce plăcere sălbatecă este să găseşti a mânca o raţă fragedă, când nimeni nu mai gustă aşa ceva, să poţi cumpăra un televizor în culori, care nu se găseşte!... Să pleci vioi în străinătate, când toţi ceilalţi sunt ca şi arestaţi... Să fumezi ţigări Kent, în timp ce la tutungerii este coadă la ţigări fără filtru!"... Şi mai e o sursă de plăceri inefabile: Birocraţia!...

GAVRILĂ (intră şi el în discuţie): Despre ce bârfiţi voi aici?
SANDU: Dan lăuda birocraţia, la care aspiri dumneata.
DAN (zâmbind): Nu mă raliez la atac... Birocraţia este raiul incapabililor. Birocraţia le dă o mare satisfacţie celor incompetenţi. Le dă importanţă, prestanţă, nu le cere nici un effort, le permite lungirea trebii la infinit. Birocratul este apărat inviolabil de ştampila forului superior, şi nu mai are nevoie să gândească. El aşteaptă ordin chiar şi pentru a tuşi. Ce satisfacţie pe el, să nu fie răspunzător de nimic!...
GAVRILĂ: Şi dumneata crezi că în Occident nu există birocraţie? Eu am cerut o viză la ambasada americană, şi m-au plimbat pe drumuri 5 săptămâni. Ţineau să se asigure că nu vreau să rămân în Statele Unite.
MIRCEA: Oriunde există Stat, există probabil şi birocraţie. La noi însă viciul provine dela comunismul care a cumulat în mâinile statului toate frânele, şi toată bogăţia naţională. Viciile intrinsece ale Statului devin extreme în comunism. De ele au putut profita impostorii, oamenii dela vârf, creindu-şi privilegii faţă de toţi ceilalţi. Ei practic s-au îmbogăţit... Atunci ceilalţi s-au simţit îndreptăţiţi să recupereze.
MARIANA (intervine): Băieţi, suntem la o sărbătoare onomastică. Să lăsăm politica pentru alte ocazii (aparte lui Mircea): Fii atent, nu ştii ce vor gândi, când nu vor mai fi aici.
MIRCEA: Fii pe pace, aşa am vorbit întotdeauna. Nu au avut niciodată nimic de zis.
GAVRILĂ: Ne dorim anarhia. Să vedem dacă, prin anarhie, vom rezolva problemele mari pe care le acuzăm. Tot statul, poate mai bine organizat, e chemat să rezolve aceste probleme.
DAN: Ştiu eu ce ar trebui să facem? Cred că ce ar trebui să facem, nu vom face.
MIRCEA: Cheia e una: să promovăm Omul, omul capabil şi competent.
SANDU: Încă o utopie!... Unde îl poţi găsi? Cine să îl arate cu degetul? Crezi că va fi lăsat să acţioneze aşa cum vrea? Omul obişnuit nu-şi doreşte decât realizarea aspiraţiilor sale: pe orişice

cale, că-i cinstită sau nu. Pe el trebuie să-l sprijinim, să-l îndemnăm pe căi bune... Eu nu condamn acest om...

IOANA: Iar v-aţi ambalat în discuţii, şi nu serviţi ce v-am pregătit eu. Vă rog serviţi (Toţi îşi mai umplu farfuriile): Vă urez la toţi prosperitate, succes (musafirii îşi iau paharele, ciocnesc). Eu vă urmăresc pe toţi depe margine. Mă bucur când vă văd că progresaţi. Lăsaţi corupţia în pace!.. Poate că e şi ea bună la ceva... Nu o să o desfiinţeţi voi acuma, cu trăncănelile voastre. Mai bine profitaţi de beneficiile ei, de faţa ei care surâde!... Viaţa e prea scurtă ca să renunţaţi la ea... Corupţia o face mai frumoasă!

TOŢI (râd): La mulţi ani, La mulţi ani, Ioana...

IOANA: Hai să ne distrăm... Cine ne poate amuza cu ceva?

Toţi ezită.

GABY: Să încerc eu... Voi improviza... Voi face o parodie de artă modernă, după modelul textualist, pe care îl practică poeţii noştri astăzi. Iese o galimaţie fără sfârşit. Dar lor le tună că sunt geniali. Şocul fiind depăşit, elucubraţiile nu mai sperie (face o plecăciune, improvizează):

GALIMAŢIE

Pe scrinul din perete pendula bate din aripi,
Aripi moi se desfăşoară, ieşind în Univers;
Mă duc la jocul mânjilor, pe ecranul în flăcări,
Arcul sare din saltea, în ciuda asaltului,
Fetele îşi saltă popourile la cabaret...
Curg bombele din avioane ca ştiucile
Şi casele se prăvălesc la un semn;
Ideal paradis al barbarilor,
Corupţia ne-a copleşit,
Dar fetele îşi saltă popourile la cabaret...
În timp ce pendula bate din aripi frenetică,
Secolele sboară cu viteza cu care
Evoluează tehnica automobilului american.
Jocul mânjilor este din ce în ce mai departe,
Căci iarba s-a uscat prin păduri...
Mor singură în celula ermetică,

Între o babă cu ochi de căţea
Şi un bâlbâit cu nas vulturesc...
Mă vor condamna să apun într-o lespede.
Vino iubitule să mă respiri,
Poate că fetele mai dansează la cabaret.....

SANDU: Ha Ha Ha Ha... Ia te uită ce talent are Gaby...
DAN: Ai uitat să spui despre nerealizarea sarcinilor de plan.
IOANA (pune muzică la picup): Poftiţi la dans!...

Se formează perechi. Toată luzmea dansează. Se sună la intrare. Ioana îl lasă pe Sandu, şi deschide. Intră Cella.

SCENA V-a
Aceiaşi plus Cella Dragomir

IOANA: Intră, Cella... Mulţumesc... (Primeşte un buchet de flori, se sărută).
CELLA: Am întârziat puţin... Bună seara la toţi... (Toţi o salută. Către Ioana): E foarte drăguţ la tine, aici.
IOANA: Îţi place?
CELLA: E minunat! Cât se poate de elegant... Te felicit, ai gust.
IUOANA: Nu ai fost niciodată la mine?
CELLA: Nu... E prima oară.
IOANA: Îmi pare rău. Te rog să serveşti ceva... Bărbaţii ne vor invita pe urmă la dans.... (Merg împreună la masa de cocteil. Cella se serveşte).
CELLA: Eu m-am obişnuit să trăiesc mai retrasă. Acum, la 45 de ani, pot să o recunosc. În tinereţe am fost foarte lovită: tatăl meu a fost arestat, a stat mai mulţi ani la închisoare, ne-au luat averea, am fost împiedicată să studiez... Am devenit înclinată să mă retrag în cochilia mea. Mi-am făcut în continuare datoria, şi atât. Am redus la minium contactele cu oamenii. Toţi mi se păreau odioşi. Poate că am făcut o prostie...
SANDU (se apropie, împreună cu Ion Gavrilă): În mod sigur!...
CELLA: Oamenii de astăzi sunt atâta de prost crescuţi... Îi suport cu mare dificultate.

SANDU: De ce nu aţi emigrat? Mulţi dintre "foşti" au emigrat în ţări străine.
CELLA: Nu o puteam abandona pe mama... În fine, să vorbim despre altceva... Ai văzut Ioana că domnii ăştia s-au împăcat? Ce-ţi spuneam eu?
IOANA: Sunt precum pisica şi câinele.
SANDU: Un pahar de vin putem ciocni împreună... Convenţiile trebuiesc respectate.
GAVRILĂ: Sandu crede că noi suntem duşmani, nu ştie că multe dintre nemulţumirile lui, sunt şi ale mele. Azi nu putem spune tot ce gândim. Eu înţeleg că el îşi doreşte o altfel de organizare, mai eficientă, mai permisivă, mai rentabilă... Să ne înţelegem: ne batem cu morile de vânt. Nu va fi posibilă.
CELLA: Deocamdată să facem fiecare cât mai bine ce putem.
SANDU: Dumneata ai avut de suferit cumplit în anii '50. Nu se mai suferă astăzi ca atunci, asta e clar... Totuşi nemulţumirile s-au înmulţit. Promovarea este vicioasă, tot pe criterii politice, performanţele noastre nu sunt strălucite, nivelul de trai a scăzut. Toţi suntem nemulţumiţi, şi furioşi unii pe alţii.
CELLA: Nu ştiu unde vă va duce acest resentiment general uluitor. La urma urmei, pentru a învinge într-o luptă, trebuie să te uneşti.
IOANA: Sandule, mă inviţi la dans? (Sandu face o plecăciune).
GAVRILĂ: Haide Cella, să dansăm şi noi... Sper că nu ai să mă refuzi... (Cella admite). Dar ştii că dansezi frumos?... Spuneai că ai trăit mai retrasă. Unde ai învăţat?
CELLA: Când eram tânără, făceam singură paşi de dans prin cameră... (râde).
GAVRILĂ: Partenerul te-a ajutat....
CELL: Era un vis partenerul. Dansam cu un vis...
GAVRILĂ: Se vede că ajută...
CELLA: Visele ajută întotdeauna. Eu cred că te experimentează. Şi te fac să fii ceva mai bun.
GAVRILĂ: E drept, acţiunea reală mai mult înrăieşte... Cu timpul intri în conflict cu toţi ceilalţi... Ajung să te urască...

SANDU (dansând cu Ioana): Ce zici, ce bine se înţeleg ăştia doi? (Se referă la Dan şi la Gaby).
IOANA: Treaba lor!...
MIRCEA (dansând cu soţia lui): Eu am început să obosesc... Nu ai vrea să plecăm?
MARIANA: Să nu se supere Ioana... Mai stăm o jumătate de oră şi plecăm... Te rog... Să fim politicoşi...

Magnetofonul emite acum muzică rock.

CELLA (abandonând): Au, nu mai pot!... Ce credeţi că sunt eu? Am 45 de ani... Ioana, ce ţi-a venit cu asemenea muzică? Alege şi tu ceva mai potrivit pentru artrozele noastre.

Toţi se opresc transpiraţi.

SANDU: Vedeţi ce bine e să ne reunim din când în când? Se mai netezesc asperităţile. Ar trebui să facem asta mai des.
MARIANA: Ioana a avut o idee admirabilă!... Ne-am simţit cu toţii foarte bine la ea. Sandu are dreptate: astfel reuniţi, devenim aproape o familie...
GAVRILĂ: Vă anunţ că, peste două luni, are loc Congresul de chirurgie a Căilor Biliare la Timişoara. Mergem cu toţii şi dansăm la banchetul de închidere!... Sunteţi de acord?
FETELE: Daaa...
MIRCEA (către Mariana): Congresul ştiiţific a devenit prilej de petrecere!...
GABY (emoţionată): Am şi eu un anunţ important!... (Ezită).
TOŢI: Oooo!...
GABY: Nu ştiu cum să încep!... (râde).
GAVRILĂ: Haide, dă-i drumul!
GABY: Vreau să vă invit la o agapă!...
TOŢI: O – O- Ooooo !...
GAVRILĂ: Ei, când !?
GABY (descătuşată): Eu şi cu Dan am hotărât să ne căsătorim!
IOANA (disperată): Să vă căsătoriţi!?
GABY: Da, luna viitoare facem cununia civilă. Vă invităm pe toţi la Intercontinental.

Emoţionaţi, toţi se pun în mişcare.

MARIANA (o sărută pe Gaby): Ce bine-mi pare... Vă felicit... Până la urmă, puteai să mi-o spui mai direct...
SANDU (merge la Dan): Domnule, chiar să nu sufli o vorbă în prealabil!.. Nu mă aşteptam... Felicitările mele... Gaby e o bucăţică bună, ce să mai vorbim!...
GAVRILĂ (vizibil încântat, îi apropie pe Dan şi Gaby): Vă felicit, copii...Ia să vă văd... Mi se pare că vă stă bine împreună.
CELLA: Mult noroc. Să dea Dumnezeu să aveţi o căsnicie fericită, cu mulţi copii, şi să prindeţi vremuri mai bune!
MIRCEA (jenat): Te felicit, Dane. Acum vom fi cu toţii oameni însuraţi... serioşi. Cred că şi treaba va merge mai bine. Te felicit Gabriela. Vă doresc numai bucurii.
IOANA (bravând): Să fie într-un ceas bun!... Să uităm tot ce-a fost!... O viaţă nouă vă va reuni... Vă urez succes şi fericire... Să deschidem sticlele de şampanie... Vă rog serviţi tortul... Ciocniţi, ciocniţi!... Fiţi veseli cât mai e timp... Şi nu vă uitaţi împrejur!... Deviza mea, fie deviza voastră: Noroc!...

Toţi ciocnesc, beau. Ioana îl invită pe Gavrilă la dans.

IOANA: Hai să dansăm!...
GAVRILĂ (o vede tulburată): Ce e Ioana?
IOANA (îşi îngroapă capul pe umărul lui).....
GAVRILĂ: Linişteşte-te. Mâine la prânz te iau la Restaurant.

Ceilalţi dansează până când Mircea şi Mariana se opresc.

MARIANA: Ioana, ne ierţi. Mircea vrea să mergem acasă. Trebuie să se odihnească. Mâine dimineaţă are o operaţie grea.
GAVRILĂ: Aşa e... Noi operăm devreme... Voi pleca şi eu...
SANDU: Mulţumim, Ioana, pentru tot... A fost perfect!...
GABY (foarte jenată): Merci, iubito, a fost nemaipomenit!... Te-ai supărat că am anunţat aici căsătoria noastră? Ştiu că tu ţii la noi, şi că nu se poate să nu ne vrei binele. Îmi pare rău că nu am avut timp să mă spovedesc înainte. Totul s-a petrecut aseară... Atât de neaşteptat!... Ne-am dat seama că ne iubim, şi că nu mai putem trăi unul fără altul. Iartă-mă dacă am deturnat oarecum obiectul seratei tale... Nu am mai avut răbdare să păstrez secretul faţă de voi.... Îmi eşti aşa de dragă!... Nici nu îţi închipui. Vreau să fim cele mai bune prietene, la fel de

inseparabile ca şi până acum. Mâine am să trec pe la tine, ca să palavrăgim. Aici, cu toată lumea de faţă, mi-a fost imposibil să te rup de ceilalţi. În curând sper că ne vei invita la nunta ta. Eşti atât de frumoasă!... Vreau să fac o nuntă magnifică, ştii? Aduci pe cine vrei... Tu eşti invitata noastră de onoare. La mulţi ani... Lasă-mă încă o dată să te sărut...

Toţi ceilalţi îşi iau pe rând rămas bun.

MIRCEA: La revedere, Ioana... A fost tare plăcut...

MARIANA (o sărută): Pa!... La revedere... La mulţi ani...

IOANA: La revedere. Vă mulţumesc că aţi venit. Mă bucur că v-aţi simţit bine. Pa... La revedere. (Rămâne singură cu Cella).

SCENA VI-a
Ioana, Cella Dragomir

CELLA (privind-o cu îngrijorare): Lasă, Ioana, ai să te refaci... Tu eşti o fată generoasă...

IOANA (izbucneşte plâns): Eu niciodată nu le-am făcut lor una ca asta!... Pe toţi am încercat să îi ajut... Nici nu ştiţi, cât i-am ajutat eu pe ei toţi, aşa neînsemnată şi dispreţuită cum sunt... Ei au venit de fapt la mine, ca să îi ajut... Pentru că erau proşti, şi nu se puteau descurca singuri!.. Cât de mult am făcut eu pentru ei... Nu meritau nimic din ce le-am dat... nimica!... Sunt ca vulturii... Eu m-am dăruit lor, fără ca să le cer nimic în schimb. Mi-am pus tot sufletul la cauza lor.

CELLA: Fiecare cunoaştem binele făcut, mai mult decât recunosc ceilalţi.

IOANA: Mi-am sacrificat tinereţea, ca să le fiu de folos. Spuneţi, se poate să mă calce în picioare astfel!?.. Eu am fost săracă şi cinstită, nu le-am cerut niciodată nimic în schimb, afară de puţină simpatie... M-am purtat cu ei civilizat şi cinstit... Şi-au bătut joc de mine, într-un hal fără de hal!... M-au calomniat pe la spate... M-au împroşcat cu noroi!...

CELLA: Aşa e viaţa, Ioana, cu suişuri şi cu căderi... Nu-ţi face griji, ai încredere... Eşti încă tânără... Va fi soare şi pe uliţa ta.

IOANA: M-am abandonat lor, cu tot ce aveam mai bun în mine. Dece m-au părăsit!?

ACTUL III

Sufragerie elegantă, cu mobilă clasică, galle-uri, tablouri pe pereţi. Este vila "tovarăşului" Ilie. La o masă discută trei femei.

SCENA I-a
Ioana Nedelcu, Elena Ilie, Julia (nepoata Elenei)

IOANA: Mă bucur că v-aţi restabilit, tovarăşa Elena, arătaţi excelent.
ELENA: Chiar dacă nu sunt refăcută complet, am preferat să mă întorc acasă. Profesorul a avut amabilitatea să-mi trimită regulat un doctor, care mă pansează. Nu a fost uşor.
IOANA: Vă spun că arătaţi minunat. Nu este un compliment.
ELENA: Să vedem dacă va da rezultate. Făceam hemoragii oculte... Până acuma nu am mai făcut. Mă simt totuşi slăbită... Tovarăşul Ilie le-a pus în vedere să vină acasă, şi să-mi ia din două în două săptămâni analizele. Sper că au să se execute.
IOANA: Vai de mine... dar dacă nu au să facă ce trebuie, îi trag eu de urechi. Cum puteţi crede una ca asta!?.. Îi trimit la dumneavoastră urgent.
ELENA: Nu, dar oamenii nu-şi mai fac datoria în ultimul timp! Este o mare debandadă... Nu mai ajută indicaţiile de Partid.
IOANA: Credeţi?
ELENA: Ţin să-ţi mărturisesc că şi eu am fost activistă de Partid prin 52... 58... Pe vremea aceea nu se crâcnea!.. Sunt foarte amărâtă. Nu înţeleg cum poate să nu respecte cineva un ordin primit dela un organ superior de Partid... Nu înţeleg!...
IOANA: Toţi se cred acuma stăpâni la locul lor de muncă.
ELENA: Tovarăşul Ilie e foarte sever. El nu admite replică. Ce zice, trebuie executat, că e de rău. Ceilalţi mârâie: Că nu ştiu ce..., că nu se poate!... Mereu vine acasă supărat. Ce este asta "nu se poate", tovarăşe!?... Nu există nu se poate. Dumneata aşa zici acolo, la Spital, nu se poate!?...

IOANA: Cum să zic aşa ceva!... Tovarăşul Profesor a făcut ordine în Secţie: nu crâcneşte nimeni. Dumneavoastră aţi văzut ce ordine e la noi.... Nu aţi fost bine îngrijită?
ELENA: Nu am zis asta... Dar cuvântul "nu se poate", nu mai trebuie folosit. După ei nimic nu se poate. Vrei să scoţi o producţie mai mare la hectar, nu se poate!... Vrei să pui la cale o ramură industrială nouă, nu se poate!... Vrei să construieşti un palat ca lumea pentru comandantul suprem, nu se poate! Eu nu înţeleg cum de putem tolera toţi aceşti reacţionari.
IOANA: Poate că unii au un ascendent în profesie.
ELENA: Nu există merite pur profesionale tovarăşa Ioana, da?... Oricine poate face treabă, dacă e bine intenţionat, dacă e devotat cauzei socialismului. Nu vor, asta e, nu vor!... Îmi e aşa de milă de tovarăşul Ilie, când îl văd venind dela serviciu supărat. El pune atât de mult suflet... Ce ştiu ei!?.. Nu se poate!... Nu ştiu nimic. Totul este să tragă cât mai mult chiulul, de aia pun beţe în roate, nu ai remarcat?
IOANA: Ba da... cum să nu... Mie îmi spuneţi!?...
ELENA: Tovarăşul Ilie vine de la treabă aşa de obosit, aşa de obosit! Munceşte 10-12 ore pe zi, pleacă dimineaţa şi vine seara. Toţi îl hărţuesc la telefon, şi răspunde la toate chemările. Chiar şi masa o ia la birou. La vila dela Snagov abia de mai ajunge, când îl iau cu ei tovarăşii, ca să îi distreze pe lac. Nici nu îţi închipui cât de obosit se întoarce acasă.... Stai cuminte Julia!...
JULIA (nepoata toantă, buboasă, de 14 ani): Nenea Ilie mă duce şi pe mine la Snagov!
IOANA: E un om foarte bun... Un suflet de aur!...
ELENA: Daaa?... Ei, câţi recunosc!?... Abia acuma l-au cooptat în Comitetul Central, şi el de când luptă!... O viaţă întreagă a luptat!... L-a ţinut în umbră mizerabilul de Drăghici. O canalie!... Acuma a păţit-o şi el, da?.. I-a venit rândul. Dar pe câţi nu i-a ajutat Ilie... Şi pe dumneata te apreciază foarte mult... Aşa îmi spune....
UIOANA: Am remarcat... E foarte cumsecade!
ELENA: Aşa e el, aşa e cu toată lumea... Dar câţi recunosc?

IOANA: Alaltăieri seara m-a invitat la o petrecere la tovarăşul Aldea... S-a petrecut extraordinar... Ce s-a servit!... Ce băuturi, ce şampanie!... Ne-am întors acasă pe la cinci. I-am spus că eu nu am televizor color... Ei, ce ziceţi!... Pe la 11, tocmai când mă trezeam din somn, patru băieţi drăguţi îmi aduceau televizorul şi mi-l instalau pe o măsuţă. Seara mergea.
ELENA: Păi să-l servească şi pe el, da?... Şi el îi serveşte! Nici nu ştii ce e seara aicea la noi... Pelerinaj!.. Toţi vin cu plângeri. Îl îmboldesc, îl imploră, îl preamăresc, îl aşteaptă... Doar, doar s-or alege cu câte ceva. Ne scot ochii cu câte un tablou, cu câte un vaz, cu câte o oglindă... Ei îşi fac afacerile, iar pe noi ne prostesc cu fite ce.
IOANA: Aveţi tablouri foarte frumoase!... De cine sunt?
ELENA: Nu ştiu. Dracu să-i pieptene... Ia du-te Julia şi citeşte, ce scrie pe ele... acolo, în colţ. Ştii să citeşti, sau te-au trecut clasa degeaba?
JULIA (merge la fiecare tablou în parte): To...ni... tza... Toniţa!... Pă...traş...cu, Pătraşcu!... Pa...la...dy... Paladu! Asta e de Luchian.
ELENA: Bravo! Ai văzut, a reuşit să descifreze chiar şi semnăturile. Nu prea excelează ăştia în caligrafie... Uite, cu din astea vin! Şi bietul Ilie, ce să facă? De milă, îi ajută. E un suflet prea bun.
IOANA: Vasele acelea depe comodă sunt galleuri...
ELENA: Da? Nu ştiam... E posibil.
IOANA: Iar cel mare din colţ, pare a fi un vas vechi chinezesc.
ELENA: Nu, ăla e japonez. Asta ştiu sigur. Îl are de la un burjui care a şters-o în stăinătate... Tot nu îi mai trebuia.
IOANA: Tovarăşul Ilie ar putea aranja o plecare în străinătate?
ELENA: La generalul Iacobescu, Ilie e ca la el acasă. Generalul îi este foarte îndatorat lui Ilie...
IOANA: Aş pune şi eu o vorbă bună pentru un coleg.
ELENA: Păi să o pui, că pe dumneata te iubeşte... Să ştii că, avându-mă pe mine internată, s-a legat foarte mult de dumneata. I-a plăcut că mi-ai purtat de grijă... Julia nu mai molfăi!... Înghite odată bonboana aia, dacă tot ai băgat-o în gură!...

IOANA: Nu pentru mine o cer; pentru mine nu cer niciodată nimic... Dar ştiţi, oamenii noştri au prea puţin curaj... Sunt ca nişte copii, deşi, aţi văzut, sunt foarte buni medici...
ELENA: Da, mi-au plăcut. Ce să spun, cred că nu ne facem destulă reclamă... Am putea fi primii în Europa. Nu suntem recunoscuţi!... În toate domeniile am avut oameni remarcabili. Ilie i-a spus asta odată chiar Secretarului General, şi a fost de acord. Nu ne recunosc, fir-ar ai dracului... Vor să pară mari numai ei... Vezi dar că tovarăşul Ilie crede în voi, şi nu ai dece te teme.
IOANA: Este foarte important să poţi!... Mare lucru... Cred că şi tovarăşul Ilie resimte o bucurie...
ELENA: Da, îi place să ajute oamenii devotaţi. Dar şi când izbeşte în cine trebuie, atunci să te ţii. Păi, altminteri şi-o iau în cap, şi nu ştii la ce să te aştepţi. Unii tovarăşi chiar se tem...
IOANA: Nu mai spuneţi!...
ELENA: Au cam fost scăpaţi din frâu şobolanii, uneltesc... Nu e bine ce se întâmplă. Nu e bine. Securitatea nu mai e suficient de vigilentă... Parcă a abdicat. Sunt printre noi trădători, să nu spui nimănui asta!... Tovarăşul ştie că avem printre noi trădători, da?
IOANA: Ce, credeţi că e imposibil!
ELENA: Auzi!... Să-l trădeze pe omul acela atâta de bun!... Cel mai iubit fiu al poporului!... Toţi ar trebui împuşcaţi!... Suntem prea toleranţi, şi are să ne coste. Eu mereu le spun... Să fi fost în locul lor, nu lăsam astfel lucrurile în voia soartei. M-am îmbolnăvit... Sunt foarte amărâtă. Nu îmi mai pot continua lupta.
IUOANA: Noi nu dorim decât linişte, tovarăşa Elena...
ELENA: Ştiu că aveţi afacerea voastră, vă ţineţi de ea. Dar sunt destui care mârâie, dau târcoale şi nu ştiu cum să ne dea la cap.
IOANA: Dumneavoastră? Tovarăşului Ilie? Oamenii ăia sunt inconştienţi. Tovarăşul Ilie este de-al lor, a ieşit din rândurile poporului.
ELENA: După ce a abdicat monarhia, nici măcar liceul nu l-a făcut! Băiat de la ţară, care îşi iubeşte ţara, şi ar face orice pentru ea! A spus: dărâmaţi bisericile bizantine, desfiinţaţi ruinele capitalismului, şi puneţi ctitoriile noastre în locul lor, fabrici,

blocuri muncitoreşti, şi unii îl urăsc pentru asta. Îţi dai seama? Ţin cu popii, cu acoliţii lor din Occident, transfugii ăia vânduţi. Vor să răstoarne societatea socialistă multilateral dezvoltată!
IOANA: Nu vor putea...
ELENA: Când va face plopul mere!... Aşa să ştii...
IOANA: Suntem puternici, tovarăşa Ilie. Nu se pot pune cu noi.
ELENA: Dacă nu eram bolnavă, ieşeam în arenă, şi îi puneam la punct.
IOANA (protectoare): În curând vă faceţi bine, nu mă îndoiesc.
ELENA: Să sperăm că aşa va fi.... Aşa sper şi eu.... Julia, ia vezi, nu a venit tovarăşul Ilie?
JULIA: Dacă a venit... vine el.
ELENA: Du-te de vezi, când îţi spun, şi nu mai molfăi prăjitura!... Extraordinară, fata asta!... Trebuie văzut ce e cu ea.
JULIA: A venit.
ELENA: Ei, bravo. Spune-i că avem mosafiri. Să coboare în salon. Acuma pot sta în fotoliul ăsta. Îmi e greu încă să mă ridic.
IOANA: Puţină răbdare... Încă puţin... şi veţi zbura!.. (Intră Ilie).

SCENA II-a
Ioana, Vasile şi Elena Ilie

ILIE: Aaaa... Bine ai venit pe la noi!...
ELENA: Vasile, tovarăşa Ioana are o rugăminte la tine. Are şi ea un protejat. Te rog neapărat să o serveşti.... Eu am să încerc să mă ridic. Mă duc la bucătărie, să văd ce face fata aia..Trebuie să pregătim ceva pentru în seara asta. Rămâi cu noi, draga mea?
IOANA: Nu, mulţumesc. Plec. Nu vreau să vă deranjez...
ELENA: Cum doreşti. Vrei să mă ajuţi puţin, să mă ridic?
IOANA: Sigur. Încet!. Foarte bine! Vă ţineţi cât se poate de dreaptă!
ELENA:Vom vedea. La revedere. Nu uita, să mai vii să mă vezi.
IOANA: Vă sărut! (Elena iese, mergând greu).

SCENA III-a
Ilie, Ioana

ILIE (îi sărută mâna ceremonios):... Rar te vede la faţă omul...
IOANA: Am trecut destul de des pe la tovarăşa Ilie.
ILIE: Dar pe la mine, nu.
IOANA: Nu îndrăznesc să vă deranjez... Sunteţi prea ocupat!...
ILIE: Ţ ţ ţ ţ !... Ioana!...
IOANA: Nu pot da buzna! Toată lumea spune că sunteţi ocupat.
ILIE: Într-adevăr... Am avut mult de furcă cu lucrările dela Văcăreşti. Dacă nu intervenim noi, nu se face nimica!...
IOANA: Aveţi energie, cât pentru un popor întreg.
ILIE: Cu chiu cu vai, am reuşit să-i coving să dărâmăm mânăstirea, ca să facem lac. A trebuit să-i ameninţ cu venirea tovarăşului Secretar General. Le-am zis că, dacă preferă, îi pun la sapă. Acum, după ce au săpat 100 de hectare, şi au ridicat barajul, s-au trezit că nu au apă!...
IOANA: Nu au apă!?
IULIEa: Nu au apă!
IOANA: Şi de unde scoateţi apă pentru un lac, dacă nu e!
ILIE: Tot eu a trebuit să găsesc soluţia! Din Argeş!... Săpăm două conducte uriaşe pe sub cartierul Berceni.
IOANA (stupefiată): Pe sub Berceni!?
ILIE: Este extraordinar de greu!... Sunt foarte obosit...
IUOANA: Cred şi eu... În locul dumneavoastră...
ILIE: Nu ar fi reuşit nimeni! Am realizat eu altele şi mai fantastice... Şi ăsta e numai unul din obiectivele de care răspund...
IOANA: Vedeţi, aveam toate motivele să nu vă deranjez...
ILIE (se apropie, libidinos): Pentru tine am timp întotdeauna!.. Ţi-am dat telefonul direct... Dece nu l-ai folosit? Când mă duc pe Valea Prahovei în control, ai putea veni cu mine... Am acolo vila mea... Când vrei, îi dăm afară din vilă pe toţi, şi rămânem singuri.
IUOANA: Nu vreau să abuzez...
ILIE: Dar nu abuzezi deloc!... Eu am locul meu rezervat acolo... Îţi iei un concediu medical, şi mergem 3-4 zile... Ce zici?... Ne odihnim... Haide, nu face nazuri!...
IOANA: Eu venisem pentru un coleg...

ILIE (începe să sforăie, o ia în braţe): Tovarăşa Ioana!...
IOANA (încercând să scape): Are o mică nevoie de ajutor...
ILIE: Toţi mă urăsc... Sunt atât de singur... Măcar dumneata să mă înţelegi... Ajută-mă. Ioana... Numai tu mă poţi ajuta... (O pipăie şi vrea să-i ridice fusta).
IOANA: Sora dumneavoastră şi Julia sunt sus... Parcă le aud coborând... Dacă se reîntorc!...
ILIE (desumflat): Da, aşa faci întotdeauna...
IOANA: Poate voi merge pe Valea Prahovei...
ILIE: Ce nevoie are prietenul tău?
IOANA: O mică bursă de studii în Statele Unite... Pentru tine e un nimic...
ILIE: Bine.
IOANA: E un chirurg eminent.
ILIE: Bine, bine.
IOANA: I se pun tot felul de piedici... Are gura cam slobodă...
ILIE: Cum?
IOANA: Fiţi fără grijă. Răspund pentru el. Aşa încearcă el să-i mobilizeze pe nătărăi, care ştiţi cum e, se răzbună, te calomniază prin informaţii la cadre. Un om mai devotat nu veţi găsi.
ILIE: Cum îl cheamă?
IOANA: Perieţeanu Alexandru... Lucrează la noi...
ILIE: Să treacă să îl văd.
IOANA: Dacă putem, e bine să ajutăm oamenii, tovarăşul Ilie, prestigiul nostru depinde de dragostea lor.
ILIE: Îi ajutăm... îi ajutăm...
IOANA: Tovarăşei Elena îi merge bine. Să ştiţi. Mă bucur că operaţia a reuşit. Am avut dreptate? Profesorul are mână de aur!
ILIE: Spune, ce să-ţi dau, ca să mă laşi în pace cu prostiile, şi să mergi cu mine în seara asta?
IOANA (tergiversează): Îmi pare rău. Programul nostru începe devreme.Trebuie să mă odihnesc.Tovarăşa Elana vă aşteaptă.
ILIE: Vax!... Ea mă cunoaşte. Ce vrei?
IOANA: Aveţi o casă frumoasă... Dumneavoastră puteţi avea tot ce vă doriţi...

ILIE: Fleacuri!...Whisky? (deschide un dulap): Nu ştiu ce să mai fac cu el... Ia câteva sticle... (Ioana îşi încarcă sacoşa).
IOANA: Eu beau rar... Numai la ocazii... Pentru musafiri...
ILIE: Mergi cu mine în seara asta. Înţelegi? Îţi dau orice doreşti.
IOANA: E prea mult...
ILIE: Să mergem, nu mai e timp.Mă duc să le spun că te conduc.
IOANA (arată un tablou): Tabloul acela nu mi-ar displăcea... Mi-l poţi da?
ILIE: E al tău!... Sau, mai bine îţi iei totuşi unul din debara... Am o stivă. Poţi să-l iei pe oricare îl vrei. S-ar putea sesiza tovarăşa Elena de lipsa ăstuia... Hai cu mine (Ies).
JULIA (îl caută pe Ilie): Unde dracul a dispărut? (scoate o ciocolată din bufet şi începe să molfăie; Ilie şi Ioana se reîntorc): Masa e gata. Tanti spune că te aşteaptă sus
ILIE: Spune-i că o conduc pe tovarăşa Nedelcu. Mâncaţi singure. Mă întorc mai târziu. (Julia iese).
IOANA: Te supără că am luat două?
ILIE: Fleacuri... Nu-ţi face griji. Am ceva mai frumos pentru tine (Îi arată o cutie).
IOANA (încântată): O brăţară! (O examinează): E din aur?
ILIE: Cred că da!...
IOANA (îi sare de gât): Oau! Ce bărbat extraordinar, tovarăşul Ilie...
ILIE: Cred şi eu... Altfel ajungeam eu în Comitetul Central!?
IOANA: M-ai făcut praf, bobocule!... (Cei doi ies îmbrăţişaţi).

ACTUL IV

Din nou secretariatul. Se vorbeşte despre moartea soţiei profesorului. Ioana lucrează.

SCENA I-a
Ioana, Gaby, Sandu, Gavrilă, Cella

SANDU: Ce porcărie!... Ne copleşeşte atmosfera asta de înmormântare!...

GABY (melancolică): Nimic nu ne îndepărtează mai teribil de ceilalţi, de viaţa reală, decât experienţa morţii... Moartea este încercarea credinţei.
GAVRILĂ: Uneori ne simţim singuri chiar şi în mijlocul celui mai mare tumult. Toţi suferim de singurătate, Gabriela... Poţi avea nevastă, copii, prieteni, şi să fii singur, dacă nu-i simţi că te susţin. Singurătatea e o stare, care depinde de noi înşine mai mult decât de ceilalţi.
SANDU: S-a izolat voluntar, ca să ne chinuie, Domnul Profesor. E intolerabil... De trei săptămâni de când a murit nevastă-sa, se închide în cabinet, şi nu mai stă de vorbă cu nimeni.
CELLA: Eu ştiam mai de mult că e bolnavă.
SANDU: Nu prea se înţelegeau, spun unii, îl exceda... Ce l-o fi apucat acum să o jelească atâta!?... Parcă nu mai e el.
CELLA: Exagerări: nu se pune problema că nu se înţelegeau. Ea, fiind bolnavă, era oarecum mai ciudată... Era greu să-i satisfacă toate dorinţele... De aici asperităţile...
IOANA: Niciodată nu s-a plâns. Eu nu l-am auzit vorbind rău despre ea niciodată.
GAVRILĂ: Uneori vorbea ca despre o fiinţă străină.
GABY: Cred că a suferit mult. Şi-a adus aminte cum a iubit-o, şi asta îl macină acum!... Mă mir că face totuşi faţă în operaţii.
CELLA: În fiecare dimineaţă, la ora 7 este aici.
GAVRILĂ: Acuma, vorba ceea, dacă o iubea atât de mult, ar fi putut să stea mai mult în preajma ei când era bolnavă, nu de dimineaţa până seara în clinică. Voia să scape!..
IOANA: Îi judecăm pe alţii după noi înşine... Credem că toţi suntem la fel. Eu văd în el un om delicat...Puternic, dar delicat.
GABY: Eu cred că tocmai faptul că fugea de acasă, arată cât ţinea la ea. Nu vroia să o vadă cum suferă... Acuma sigur că nu mai acceptă să stea de vorbă cu nimeni.
SANDU: Este mai degrabă condus de spiritul lui arogant... Aşa un stăpân, nu se compromite confesându-se supuşilor. Manii de aristocrat...
GAVRILĂ: Conteşti exact ce are el mai frumos: demnitatea.

SANDU: Nu a tolerat niciodată pe nimeni în intimitatea lui. Te-a ajutat cu ceva? Ai învăţat ceva dela el?
CELLA: E un spirit interiorizat...
IOANA: Când aţi avut nevoie, şi aţi cerut-o, v-a ajutat!
SANDU: Să-i cer eu! Un şef ar trebui să ştie ce necazuri au subalternii. Să le vină în întâmpinare, să-i preţuiască şi să-i sprijine. Nu să aştepte plecăciunile lor.
CELLA: Voi nu vă daţi seama, că aţi avut în mijlocul vostru un om superior? Ar trebui să fiţi mândri, de a fi lucrat mână în mână cu el. Poate că într-o zi vi se va recunoaşte şcoala lui... ca pe un merit.
GABY: Dan a fost aşa de bine primit în Franţa, tocmai pentru că venea dela el. Astăzi nu mai avem nevoie de oamenii deosebiţi, doamna Cella. Frustrarea ne-a înrăit.
SANDU: Astăzi poziţia socială a indivizilor nu mai corespunde cu nici un fel de merite. Deaceea ne îndoim de toţi. Mi se pare normal. El ar putea fi o excepţie. Este o excepţie, sau a profitat şi el de diferite tipuri de compromis, pe care le-a ascuns abil celorlalţi? Nici asta nu ştim. Vedeţi, aici e aici: nu vom şti niciodată!.. Contestarea noastră este o consecinţă a misterului profund, care înconjoară totul în ziua de astăzi. Se înscăunează pe diverse tronuri de piatră zmei bolnavi de ambiţii paranoice. Nu-i mai putem urni din locul lor până la adânci bătrâneţe. Avem chirurgi de 75 de ani, care continuă să opereze. Nu mai văd, nu mai aud, dar ţin bisturiul în mână. E clar că ar trebui înlăturaţi. Nu îi înlătură nimeni. El este considerat prea respectabil. De aceea îmi e teamă de el.
GAVRILĂ: Paradoxurile lui Sandu! Cu el nu te poţi înţelege.
GABY: Ar trebui să-i vorbim mai de aproape. Să-l consolăm... Să-i arătăm cât de mult înseamnă el pentru noi...
CELLA: Şi eu cred că acum duce lipsă de o vorbă bună.
SANDU: Faceţi cum vreţi... Nu vă va da nici o atenţie, sunt sigur. Nu e omul care să-şi preţuiască elevii! Cu o condescendentă ironie, vă va concedia.
GAVRILĂ: Ce vrei dela el? E dreptul lui!...
SANDU: Fireşte... Dacă doriţi, încercaţi.

GABY (către Gavrilă): Domnule doctor, nu v-aţi putea duce dumneavoastră la el în numele nostru al tuturor?
GAVRILĂ (ezită): Altădată, nu azi. Omul e prea tulburat. Să-l lăsăm să-şi mai revină.
SANDU: Vezi bine că ţi-e frică! Este imprevizibil... Când are chef, îţi filozofează sau povesteşte ore întregi, nu îl mai poţi opri. E foarte instruit, educat, uneori fermecător... Alteori, când e nervos, te expediază cât ai clipi din ochi: "abtretten!"... Eu am deja o anumită experienţă. Nu-mi pot permite să mă compromit, pentru nici o cauză din lume. Îmi pare rău...
CELLA: Mereu acceiaşi ciudă, că nu l-a luat sub aripa lui. Nu mai respectăm nimica: nici durerea, nici doliul, nici dreptul omului de a suferi în adânc...
GABY: Dacă nu aveţi curajul să vorbim cu el, eu plec. Hai, Cella, să vedem ce mai avem de făcut... (Cele două femei ies).
GAVRILĂ (către Ioana): Vezi cum e... În caz că pare dispus să stea de vorbă, mă chemi. Astăzi nu intru în operaţie (Iese şi el).

SCENA a II-a
Ioana Nedelcu, Sandu Perieţeanu

SANDU: El ne dispreţueşte, şi noi îl plângem cu lacrimi de crocodil!... Nu am nici o veste dela Ilie al tău...
IOANA (acră): De încercat, eu am încercat.
SANDU: Şi totuşi, nici o mişcare. Mă duc la Minister pentru paşaport, şi mi se spune că nu au venit referinţele!...
IOANA: Ai văzut bine că te-a primit la el, şi ţi-a ascultat păsul.
SANDU: Şi pe urmă?
IOANA: Mă tragi la răspundere... Nu înţeleg! Am făcut tot ce am putut. Mi-ai adus şi tu un parfum... Dollari nu aveai?
SANDU: Probabil că tot de la iubiţii mei colegi mi se trage răul Nu-mi vine să mai fac nimic!... Până ce nu-i vom răsturna pe ăştia dela putere, nu vom răzbi cu nimic. Mă auzi? Ei ne obstrucţionează în tot ce intreprindem. Cine ştie ce caracterizare mi-au trimis dela Partid tovarăşul Gavrilă, prietenul tău, sau chiar nobilul nostru profesor, pe care îl plângem.
IOANA: Tot timpul daţi vina pe ceilalţi.

SANDU: Adică vinovat nu e nimeni!... Eu sunt vinovat că sunt persecutat!... Lucrurile merg cum merg, abia mai respirăm de atâta asuprire, şi vinovaţii au toţi inima împăcată. Vinovat este Sfântul Duh, căci noi ăştia nu ne facem decât datoria!... Bine înţeles că lovim în cei pe care nu îi iubim, dar asta ni se pare normal. Nu înseamnă că am făcut un rău societăţii. Am suferit cu toţii de acest arbitrar deci, egalitate perfectă!...
IOANA: Domnule Doctor, eu vă înţeleg frustrarea, dar soarta dumneavoastră mă interesează... aşa şi aşa.
SANDU: Oamenii ăia aşteaptă să le onorez invitaţia, iar eu vegetez în umbra cabinetelor. Par neserios. Cum să le scriu că, în ţara mea, sunt tratat ca un ostatec. Cum să înţeleagă că nu mă reped să fărâm zăbrelele, că stau şi ascult discursurile unor analfabeţi!
IOANA: Nu sunt chiar toţi analfabeţi, cum crezi dumneata!...
SANDU: Ce vă pasă!... Am putea fi asasinaţi, şi tot vi s-ar părea natural, explicabil... Poate cineva aprecia contribuţia altcuiva? Poate tovarăşul Ilie!... Trăim într-o băltoacă infectă!... Să-mi dea paşaportul, şi iau bilet de avion numai pentru dus!...
IOANA: Dacă vorbiţi aşa... chiar că nu aveţi nici o şansă, domnule doctor... Fiţi mai prudent... Încercaţi să vă stăpâniţi...
SANDU: Mulţumesc!... La revedere.

SCENA a III-a
Ioana, Miloiu

Ioana bate la maşină. După un timp intră profesorul. Este surprinsă de a-l vedea. Se ridică în picioare.
MILOIU: Ai bătut referatul la maşină?
IOANA: Îmi pare rău, Domnule Profesor, nu este gata... Am fost mereu întreruptă.
MILOIU (deprimat): Nu-i nimic... nu-i nimic.... Mai e timp... (Se pregăteşte să iasă, dar pare a avea o revelaţie: o priveşte lung şi mirat pe Ioana, care stă în picioare lângă birou, în faţa lui).
IOANA (nu ştie ce să creadă, se scuză): Este pentru prima oară, când nu vă dau materialul la timp...

MILOIU: Da, aşa este. Dumneata ai fost colaboratoarea mea... cea mai de preţ. Nu am avut niciodată dece să mă plâng... Chiar îmi pare rău că nu ţi-am dat mai multă atenţie... Să te fi răsplătit cu ceva... Ce să fac?... Sunt prea ocupat.
IOANA: Eu eram mulţumită, când vă vedeam mulţumit.
MILOIU: Ar fi trebuit să fiu mai comunicativ... Acuma îmi dau seama... M-am purtat distant: nu ţi-am acordat poate respectul pe care îl meritai, pentru tot ce ai făcut pentru mine.
IOANA: Munca mea este mediocră, domnule Profesor... Ce respect să merit... Nu sunt decât o simplă copistă a unor articole manuscrise şi a unor acte de birou... O dactilografă...
MILOIU: Nu, nu... Munca dumitale este foarte importantă... Scrii şi în limbi străine... M-ai ajutat foarte mult... Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără dumneta... Mi-ai apărat chiar liniştea de a lucra, stând aici de pază la uşa cabinetului...
IOANA: Am făcut întotdeauna cum am simţit că se cuvine, pentru că... ţineam la dumneavoastră!... Nu voiam să-i las pe toţi să vă maltrateze cu doleanţele lor.
MILOIU: Rezolvai uneori probleme pe care trebuia să le rezolv eu. Mi-ai fost extrem de utilă...
IOANA: Dacă dumneavoastră credeţi cu adevărat, sunt fericită!
MILOIU: Sper să nu mă părăseşti. Nu am în jur oameni devotaţi.
IOANA: Ştiţi bine că nu am unde să mă duc. Mai bun loc de muncă decât aici, nu aş putea găsi. E o lume civilizată, frumoasă... Vă sunt recunoscătoare că m-aţi păstrat, şi că mi-aţi iertat greşelile...
MILOIU: Nu-mi mai spune... Dumneavoastră... De când mi-a murit soţia, mă simt foarte singur. Acasă e pustiu... Aici apropiat nu îmi este nimeni... Când mă văd, toţi o iau la sănătoasa... Parcă aş fi ciumat...
IOANA (fâstâcită): Cum aş îndrăzni... M-am obişnuit aşa... Mi-ar fi greu să mă schimb dintr-odată...
MILOIU: Am ajuns un fel de monstru sacru. E îngrozitor... Nici nu îţi dai seama. Voi sunteţi aici cu toţii prieteni. Mie nimeni nu îmi mai spune pe nume. Înţelegi? Parcă nu aş mai fi om!... Când

mă duc acasă, între pereţii ăia goi, îmi vine să urlu. Soţia mea, deşi foarte bolnavă, îmi ţinea de urât. Alunga strigoii din aer...
IOANA: Ar trebui să mai ieşiţi în lume... Au trecut trei luni dela decesul doamnei, şi nu aţi ieşit nicăieri... Aşa spun colegii.
MILOIU: Nu am un cerc al meu. Ştii bine...Viaţa mea a fost munca: numai chirurgia. Am ţinut prea mult la respectabilitatea mea, iar acum, la bătrâneţe, am ajuns să-mi fie silă de respectabilite. Este foarte greu de ieşit dintr-o carapace, când ai trăit toată viaţa în ea. Voi încerca. Aici singurii oameni mai apropiaţi sunteţi voi; alţii nu cunosc,.. şi voi mă evitaţi.
IOANA (intuind momentul favorabil): M-aş încumeta să vă invit eu într-o zi... Aţi accepta?
MILOIU: Dumneata eşti atât de tânără... Ce să vorbeşti dumneata cu un bătrân ca mine: taciturn, înăcrit?
IOANA: Ce eroare!... Sunteţi un om rar, cultivat, un om cu care se poate vorbi... toată viaţa!... Ar vrea tinerii de azi să arate ca dumneavoastră, la fel de spirituali şi de viguroşi.
MILOIU: Chiar mă inviţi să petrec cu dumneata o zi? Nu refuz.
IOANA: Vă invit să petreceţi cu mine... oricât doriţi!...
MILOIU: Domnişoara Nedelcu, nu ştiu cum să-ţi spun... Dacă dumneata ai vrea... te rog să nu mi-o iei în nume de rău, eu sunt un chirurg, obişnuit să acţioneze direct, pe faţă ; dacă ai vrea... eu te-aş lua pe lângă mine definitiv.... Mă descurc greu singur.
IOANA (fericită): Definitiv!!?
MILOIU: Vreau să zic... definitiv... Mă gândesc că te-aş putea lua de soţie. Ce să mai pierdem vremea? Te cunosc bine!... Am nevoie pe lângă mine de un om cinstit şi sobru ca dumneata! De un om de încredere... sincer şi devotat, care să mă ajute!... Nu te grăbi să-mi răspunzi, mai gândeşte-te.
IOANA: Dar nu e nevoie să mă gândesc... Nu am îndrăznit nici măcar o clipă să sper o asemena minune. Pentru mine este o adevărată minune! Sunt bulversată, fericită... Vă mulţumesc... (vrea să îi sară de gât).
MILOIU: Uiţi poate că sunt bătrân!...

IOANA: Dumneavoastră bătrân, dumneavoastră zeul! Ce noroc pe mine!... Să mă luaţi pe mine alături... Sunt aşa de emoţionată... Nu mai ştiu ce să spun!...
MILOIU: Gata! Să-ţi spui că vom ieşi împreună în week-end. Avem două zile libere. Vor fi două zile de vis. Le vom sărbători zburând de aici! (devine neaşteptat de vesel): Fâl... Fâl... Fâl...
IOANA: Să merg cu dumneavoastră în week-end!... Eu nu am mai ieşit din cămăruţa mea de nu mai ţin minte... Ar fi atâta de incitant!...
MILOIU: Mă bucur că îmi dai prilejul să te scot în lume... Am remarcat de mult cât erai de singură şi de izolată... Era păcat....
IOANA: Eu am aşteptat cu încredere, domnule Profesor... Ştiam că soarta va avea şi pentru mine un cuvânt bun de spus...
MILOIU (o ia pe după gât, cam brutal, şi o sărută; apoi îşi revine): Termină ce ai de scris... La prânz plecăm cu maşina. Îmi dai voie să te conduc?.. Te temi cumva de ceilalţi?
IOANA: Să vă dau voie!... Sunt fericită, fericită... Îmi vine să plâng de bucurie...
MILOIU: Gata!... Suntem oameni maturi... Să nu ne facem de râs. Să nu le povesteşti totul celorlalţi... Ne păstrăm calmul... Vor observa ei şi singuri (Iese).

SCENA IV-a
Ioana, Mircea şi Mariana Solacolu.

IOANA (scoate din poşetă oglinda, se aranjază): Extraordinar! Extraordinar... Acum să-i văd, ce vor zice!... (Bate grăbit la maşină; intră Mircea Solacolu, foarte abătut).
MIRCEA (cu ochii în lacrimi): Profesorul e aici?
IOANA (râzând): Este... Ai răbdare să te anunţ. Ce e cu tine?
MIRCEA: Este... Vreau să intru!... Am ceva să îi spun.
IOANA: Aşteaptă! Vezi bine cât eşti de nervos. Ar fi preferabil să te descarci mai întâi. Ce s-a întâmplat? Cine te-a supărat?...
MIRCEA: Acum, nu pot să intru când vreau!... Trebuie să fac antecameră... Te rog, anunţă-mă!...
IOANA: Dar spune, omul lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat!?...

MIRCEA: L-am operat pe Pitulice!...
IUOANA: Foarte bine... Şi?... A murit?...
MIRCEA: Nu!... A scăpat... Trăieşte...
IOANA: Păi, dacă a scăpat, de ce eşti aşa deprimat, omul lui Dumnezeu!?...
MARIANA (intră şi ea, puţin speriată): Aici era?... Bine că nu a intrat la profesor...
IOANA: Ce are, dragă? Ce e cu el?
MARIANA: Mircea este excesiv de conştiincios... L-a operat pe Pitulice..
IOANA: Ei şi?.. Sigur că l-a operat... Aştepta de câteva luni de zile.
MARIANA: Nu a avut cancer!...
IOANA (gata să râdă): Nu avea cancer! Asta-i bună.Chiar aşa?
MIRCEA: Nu avea!... M-au înşelat cu toţii, m-au derutat!... I-am scos omului plămânul degeaba... Nişte ciobani şi nişte vite, ăştia sunt colegii mei. Ăştia nu mai sunt medici... Nu citesc, nu se mai pregătesc, nu investighează cu atenţie... Două bronhoscopii, şi amândouă indicând cancer, la cei mai mari specialişti!... Două biopsii, două examene anatomo-patologice, ambele arătând epiteliom spino-celular, la doi profesori universitari!...
MARIANA: Avea un ganglion abcedat, care obstrua o bronhie hilară, şi producea atelectazia lobului inferior.
IOANA: Ei, şi ce-i cu asta!?...
MIRCEA: Cum, ce-i cu asta!? Dumneata nu-ţi dai seama că i-am scos omului plămânul degeaba!?
IOANA: Bine, dar va trăi!...
MIRCEA: Va trăi, sigur că va trăi... Pentru a ne blestema toată viaţa!...
IOANA: Ne va binecuvânta toată viaţa!... Extraordinar... Îţi dai seama?... Avea omul un cancer confirmat de specialişti, de unde ştii că nu avea (!?), şi noi l-am vindecat!... Am dat lovitura! E asta o cauză să fii disperat? Cu cât va trăi mai mult, cu atât ne va creşte reputaţia!.. E o zi minunată... Soţia lui îmi va fi recunoscătoare... Ne vor ridica un monument!...

MIRCEA: Eu nu mai stau de vorbă cu voi!... Intru fără anunţul dumitale!... (Intră în biroul profesorului; Mariana se ia după el).
IOANA (încercând să îi oprească): Mircea, ascultă domnule... Ce oameni!... Cu smintiţii e imposibil să te măsori... Noroc că mai sunt şi eu pe aici.... Îi calmez eu la ieşire.

SCENA V-a
Ioana, Nastasia şi Gheorghe Pitulice

Se bate în uşă. Intră Nastasia, însoţită de Gheorghe Pitulice; ultimul în pijama de spital. Nastasia are în braţe un buchet mare de flori.
NASTASIA: Ne scuzaţi, domnişoară... Am venit să ne luăm rămas bun... Pitulice a fost foarte bine îngrijit, şi asta numai graţie dumneavoastră. Ce nu i-au făcut!.. M-am gândit că dumneavoastră nu v-am lăsat nici o atenţie, şi aţi fost atât de generoasă!... (Îi dă Ioanei buchetul de flori).
IOANA: Vai, cât sunt de viu colorate... Se vede că a venit primăvara... (pune florile într-un vas).
NASTASIA (către Pitulice): Mulţumeşte-i domnişoarei pentru tot ce a făcut pentru noi.
PITULICE (abia suflând): Vă mulţumesc, domnişoară... Aţi fost foarte bună cu noi...
IOANA: Extraordinar, domnule Pitulice! Cât de bine arăţi...
PITULICE: Suflu cam greu...
IOANA: Da de unde! Aşa e la început... O impresie... Va trebui să te obişnuieşti. Îţi promit că vei alerga suta de metri, ca un sportiv. Uită-te la dumneata, ţi-ai recăpătat culoarea, ai înflorit!
NASTASIA: Aţi fost o Sfântă!... Nu ştiu cum să vă mulţumim... Ce ne făceam fără dumneavoastră!?...
IOANA: Aaa, aţi avut noroc!.. Aţi venit în ultima secundă! Dacă mai întârziaţi o zi, două, boala s-ar fi agravat, şi nu v-ar mai fi putut salva nimeni. Aşa, după cum mi-a spus mie doctorul, va trăi o sută de ani!...
NASTASIA: Auzi, Pitulice!...
IOANA: Consideţi-vă ca şi vindecat! Să nu îl aud că se vaietă.

PITULICE: Numai să mai pot lucra...
NASTASIA: Auzi şi dumneata, domnişoară, care e oful lui!...
IOANA: Dar ce nevoie să mai lucrezi, domnule Pitulice?... Nu ai lucrat destul?
NASTASIA: Păi... Asta spun şi eu!...
IOANA: Îmi comunici dacă doreşti, şi noi îţi întocmim formele de pensionare.
NASTASIA: Auzi Pitulice!... Să scapi de slujbă, şi să primeşti pensie!... Ce noroc pe tine. Mai aveai opt ani de tras, de acum încolo. Să te plimbi pe bulevard... Să mergi la ţară, să mai repari acasă câte ceva din când în când... Nici nu ştiţi ce priceput e.
IOANA: Sigur că da... O vei duce ca-n Pampas.
PITULICE: Dar eu nu vreu să mă pensionez!!...
IOANA & NASTASIA: Ooooh!...
PITULICE: Dacă mă pensioez, sunt ca şi mort. Ce să fac eu acasă !?
NASTASIA: Poftim, domnişoară... Uite aşa mă chinuie de când mă ştiu. Dacă domnişoara spune că trebuie să te pensionezi, ai să te pensionezi!...

Intră Dan Mihăescu.

DAN (foarte amărât): Bună, Ioana...
NASTASIA: Să dea peste tine norocul vieţii tale, şi tu să-i dai cu piciorul ca un catâr. Ce fel de om eşti şi tu? Vrei să-i îmbogăţeşti pe ăştia cu munca ta... Să-ţi sacrifici sănătăţile... Şi merită!?... Ei ce sacrifică pentru noi! Nu avem asistenţă socială? La ce să mai muncim?
IOANA: Lăsaţi doamna Pitulice, domnul Gheorghe va chibzui singur.
NASTASIA: E încăpăţânat ca un catâr. Eu nu mă mai înţeleg cu acest om... Acum vă lăsăm, domnişoară... Nu vreau să vă necăjim mai mult... N-am să uit niciodată ce aţi făcut pentru noi... La revedere...
IOANA: Ce v-am promis, v-am promis.
NASTASIA (către Pitulice): Hai, nu vezi că îi deranjăm pe domnii doctori? Mulţumeşte-i încă odată domnişoarei...

PITULICE: Sărut mâinile, domnişoară...Mulţumesc pentru tot.
E tras afară din scenă, ca un copil.

SCENA a VI-a
Ioana, Dan

Dan pare obosit, asudat, cu spinarea frântă.

DAN: Ce faci, Ioana?

IOANA: Mergi cam cocoşat, cocoşelule...

DAN: Vin de la manifestaţie... Am avut antrenament pe stadion pentru 1 Mai. Ne freacă de trei săptămâni, de ne scot untul...

IOANA: Ce faceţi voi acolo?

DAN: Mi-au copt-o amicii!.. Dacă aflu cine m-a trimis, îi rup gâtul!

IOANA (evaziv): Cine ştie... Te-au trimis probabil, ca fiind cel mai tânăr din secţie...

DAN: Ne dresează ca pe căţei... Trebuie să descriem pe gazon diferite cuvinte, slogane, figuri... Spun că va fi un spectacol grandios, de data asta.

IOANA: Păi după atâta gimnastică, ar fi trebuit să te ţii drept, nu să vii cocoşat.

DAN: Poate!.. Dar eu eram punctual de la i... M-au demolat, nenorociţii.

IOANA: Lasă, că eşti tânăr!.. Ai să te refaci!...

DAN: Îţi baţi joc de mine? Dacă aflu că ai un amestec în treaba asta, te sugrum...

IOANA: Nu prea aş crede să ai curajul... Te-aş sfătui să te porţi mai cuviincios cu tovarăşa ta...

DAN: Daa... Şi de ce mă rog? Ai devenit aşa o uşă de biserică?

IOANA: Pentru că mă mărit, şi soţul meu nu ar permite să vă purtaţi urât cu mine.

DAN: Ei poftim!... Şi cine este acest soţ atât de violent, de care să-mi fie mie frică?

IANA: Profesorul tău!... Cred că nu vei dori să te pui rău cu el acuma...

DAN (perplex): Profesorul?... Profesorul nostru !!?

IOANA: Închpuie-ţi... Chiar el!... Şi iată, te previn, că dacă nu vei spune respectuos sărut mâna, când vei veni pe aici, la intrare, nu vei mai avea ce să cauţi în clinica noastră.
DAN: Ioana!...
IOANA: Doamna Profesor, te rog să îmi spui... Soţul meu nu ar permite ca soţiei lui să i se spună altfel...

SFÂRŞIT

Bucureşti, 22. 04. 1990

PS: În 1989, pe 9 decembrie, când am început să scriu la această piesă, am pus ca motto: "Acolo unde toţi fură, nu se revoltă nimeni", pentru că eram disperat. În toate ţările foste comuniste avuseseră loc revoluţii, mai mult sau mai puţin dramatice. Rămăseserăm ultimii. La noi nu se întâmpla nimica. Mi-am zis că ea, corupţia generalizată, pe care o descriam, funcţiona ca o supapă de siguranţă, care ne va opri să ne revoltăm. Ulterior, după revoluţie, văzând ce se întâmpla, mi-am dat seama că, ceea ce am descris eu în 1989, era doar copilăria fenomenului, că el va exploda şi va creşte în anii următori, ca voinicul din poveste: într-un an cât alţii în zece. Aşa că am pus mâna pe stilou şi am terminatai actul patru fără probleme. Aşa s-a conceput piesa aceasta..

10. 03. 2008

DRAME DIN TRECUT

P R O C E S U L

Comedie tragică în patru acte.

(1990)

Motto: *Finis Cartaginae.*

PERSONAJE:

VALERIU TOMA ..... 45 ani
VASILE GHEŢIE..... 60 ani
VIRGINIA MIHAI..... ..... 35 ani
IOSIF CONSTANTINESCU..... 55 ani
DAN ARDELEAN..... 25 ani
ANGHEL CORNEL..... 50 ani
TUDOR DARABAN..... 50 ani
VICA LEONTE..... 45 ani
MANEA PANDELE..... 52 ani
SAVEL SIMA..... 50 ani
EUGEN SITARU..... 45 ani
GHEORGHE BALCÂZU..... 52 ani
NICOLAE STAN.....45 ani
ANA PEPELEA ..... 50 ani
PAUL PODEANU ..... 45 ani
ALEXANDRA ŞI COPIII (familia Toma)
LIVIU BUNGĂU, C. DIMANCEA, BARBU IORDAN
MULŢIME (femei şi bărbaţi).

ACTUL I

SCENA I-a

O mulţime turbulentă agită pumnii către faţada unei clădiri impozante. Fâlfâie steaguri găurite, se strigă, se cântă, se scandează:

LIBERTATE TE IUBIM, ORI ÎNVINGEM ORI MURIM
NOI SUNTEM POPORUL.... NOI SUNTEM POPORUL

Se cântă: Deşteaptă-te Române/ Din somnul cel de moarte/ În care te-adânciră...

UN TÂNĂR (strigă): Jos Comunismul!...

MULŢIMEA (repetă scandat): JOS COMUNISMUL ... JOS COMUNISMUL...

ALT TÂNĂR: Huooo!...

MULŢIMEA: Huooo!....

Se scandează: CEAUŞESCU ŞI AI LUI, TRĂDĂTORII NEAMULUI!

UN MANIFESTANT MATUR: (răguşit): Ne-au supt destul 45 de ani... S-au îmbuibat pe spinarea noastră... O duc ca regii... Nu mai avem ce mânca, ne mor copiii de frig şi de foame... Până când le vom mai permite să guverneze prin spaimă... Să-i scoatem din bârlog, şi să-i dăm judecăţii poporului!... Să răspundă pentru fărădelegile lor!...

MULŢIMEA: Uraaa!...

TÂNĂRUL: Nu vă fie frică, Ceauşescu pică... Veniţi cu noi!... Nu au cum să reziste!... Nu au cum să ne sperie... Să fim uniţi... Vom muri, şi vom fi liberi!...

MULŢIMEA (scandează): NU VĂ FIE FRICĂ, COMUNISMUL PICĂ!

Deodată răsună focuri de armă. Tânărul se prăbuşeşte. Apar lunetişti la ferestrele dela etaj. Se naşte un adevărar război. Mulţimea pătrunde în cele din urmă în clădire. De la balcoane sunt asvârlite obiecte, cărţi, steaguri, portrete, placarde. Cei de jos le ridică, şi le dau cu piciorul. Vacarm general...

SCENA a II-a
Vasile Gheţie, Valeriu Toma (Judecători)

Un birou al Tribunalului din localitate.

GHEŢIE: Tovarăşul Toma, m-am gândit mult, am reflectat ... Aşa am ajuns la dumneata!... Cred că reprezinţi cea mai nimerită alegere pentru a judeca în acest proces.

TOMA (îl corectează): Domnule Toma!...

GHEŢIE: Aşa e, fir-ar să fie!... Mereu mă încurc... Ce înseamnă să-ţi intre în cap expresii pe care le-ai folosit toată viaţa!. Nu ai fost şi dumneta ca noi, pătruns de ele?

TOMA: Am trăit şi eu 45 de ani în Comunism... Nu!... Poate mi-a lipsit afinitatea.

GHEŢIE: Tocmai deaceea m-am gândit, că numai dumneata ai putea duce până la capăt o sarcină atât de dificilă.

TOMA: Un process ca acesta... Dumneavoastră sunteţi totuşi, aţi rămas preşedintele Tribunalului, Domnule Gheţie... nu ar fi normal să preluaţi dumneavoastră cazul?

GHEŢIE: Of!... Desigur, sunt preşedinte..

TOMA: Nu am gradul necesar pentru a-i judeca pe inculpaţi.

GHEŢIE: Ce mai contează! Am trăit o revoluţie, dragă Toma... La vremuri noi, oameni noi. Dumneata eşti astăzi omul cel mai indicat. Ai reuşit în trecut să păstrezi o rezervă... Îţi spun sincer, te invidiez. Pe de altă parte, nu îţi ascund, vei avea adversari redutabili. Va trebui să lupţi pe toate fronturile. Lucrurile nu sunt chiar atât de simple pe cât par.

TOMA: Pe cât ar trebui să fie! Nu văd nimic complicat în fond.

GHEŢIE: Ce să spun... Vom vedea...

TOMA: Lumea e încă total nestructurată. Aici este problema. Suntem un amalgam sinistru de vechi şi de nou.
GHEŢIE: Noi te considerăm un om curajos, drept şi integru.... Puţini ar rezista presiunilor care se vor exercita. Aşa cred... Nu te superi că, tocmai eu, îţi propun acum să ieşi în faţă...
TOMA: Nu voi putea face nimic, dacă nu mă veţi susţine dela spate. Că e reală sau nu, aveţi puterea. Dumneavoastră vreţi ca eu să-mi asum această luptă de unul singur?
GHEŢIE: Mă tem că nu voi putea deschide gura, orice s-ar întâmpla. Vezi bine că te previn... Participarea mea are limite.
TOMA: Cum asta, domnule Preşedinte? A fost o revoluţie... Aici au murit oameni, pentru a răsturna un regim odios. Ea ne investeşte cu autoritatea morală de a face curăţenie, de a-i pedepsi pe vinovaţi.
GHEŢIE: Constantinescu este prea exaltat... Ideea actuală este de a linişti lucrurile, dragă Toma... Să ne aşezăm... Să ne punem pe treabă... Revoluţia s-a încheiat. Încheiat !...
TOMA: Atunci refuz să preiau procesul. Presimt că el nu e de natură a linişti nimic. Acest process ar trebui să facă cunoscut lumii tot adevărul, să limpezească definitiv apele, dacă într-adevăr dorim să ne reaşezăm.
GHEŢIE: Dumneata nu îţi dai seama că sunt adevăruri care nu convin nimănui? Vrei să torturăm populaţia? Adevărul ăsta ne implică pe noi toţi. Toţi am colaborat, domnule Toma!..
TOMA: Nu toţi am ucis oameni... Nu toţi am băgat inşi nevinovaţi în închisoare... Nu toţi ne-am însuşit drepturi necuvenite... Vă previn: nu îmi atribuiţi acest process!... Dacă ancheta va arăta că sunteţi vinovat în vreun fel, am să vă implic fără ezitare şi pe dumneavoastră.
GHEŢIE (râzând): Ha Ha Ha...Am spus întotdeauna că dumneata eşti un mare naiv, ca toţi idealiştii...Totuşi, eşti omul cel mai indicat la ora asta. Cred că toată lumea te vrea. Păcat... Păcat de dumneata, în orice caz. Toţi ceilalţi candidaţi au refuzat.
TOMA: Îi voi avea aşadar împotrivă?
GHEŢIE: Ce vrei... Se tem... Atmosfera e foarte tensionată.

TOMA: Pentru ei nu există o datorie, faţă de poporul din care provin?
GHEŢIE: De unde ştii dumneata ce vrea poporul?... În vremuri atât de tulburi, lupta s-ar putea da pe viaţă şi pe moarte. Sunt în joc interese prea mari. Poporul va fi ameţit cu vorbe abile.
TOMA: E grav... Îmi dau seama... Provocarea va fi imensă.
GHEŢIE: Am ţinut să îţi prezint toate riscurile.
TOMA (calm): Primesc.
GHEŢIE: Foarte bine... Ştiam. Deaceea am venit la dumneata. Tot ce va depinde de mine, îţi voi asigura.
TOMA: Condiţia e să-mi puneţi la dispoziţie anchetatori serioşi.
GHEŢIE: Îi vei avea.
TOMA: Şi să nu încercaţi să-mi inflenţaţi vreodată opiniile.
GHEŢIE: În ceeace mă priveşte, crede-mă, nu mi-ar face nici o plăcere. Dimpotrivă, voi încerca să te protejez. Am să cer să ţi se atribue o gardă pesonală.
TOMA: Nu cred că este nevoie.
GHEŢIE: Eşti un om încrezător... E bine aşa!... Atunci, pot să te trec în fruntea completului de judecată!?
TOMA: Dacă nimeni altcineva nu este dispus să o facă... Nu credeam.
GHEŢIE: Sper să rezişti psihic şi moral. Îl vei avea procuror principal pe Podeanu. Avocaţii vor fi stabiliţi la cererea părţilor. Vei fi în arena cu lei, în centrul atenţiei publice... Ai grijă... Te vor calomnia!... Sper să faci o impresie bună, care să ne salveze pe toţi. Transmite sărutările mele de mâini Alexandrei.
TOMA: Mulţumesc... (Gheţie iese).

Toma se aşază gânditor la birou. Meditează...

TOMA: Poţi intra...

Din anexa biroului apare Virginia Mihai, avocată în baroul oraşului.

SCENA a III-a
Valeriu Toma, Virginia Mihai.

VIRGINIA (o femeie frumoasă, de 35 de ani): Ce canalie!...
TOMA: Un om...

VIRGINIA: Te zvârle în arenă, ca să se salveze pe el... Şi accepţi!.. Nici măcar nu se sfieşte să ţi-o spună.
TOMA: Un om... Cinismul a fost trăsătura morală caracteristică a vremii noastre.
VIRGINIA: Un om uns cu toate alifiile, prieten la cataramă al tuturor şefilor, nu a ezitat să le satisfacă toate cererile, chiar şi pe cele mai neruşinate; şi-a pliat coloana vertebrală, până la a ne compromite pe toţi. Şi acum tot el decide, ce şi cum.
TOMA: A fost tipul de om pe care istoria l-a creat. Avea totuşi unele calităţi necesare. A ştiut să împace pe toată lumea.
VIRGINIA: Cum de au putut supravieţui la conducere oameni ca el!? La două luni dela revoluţie... E inadmisibil!...
TOMA: Nu putem şti bine ce s-a întâmplat. Cum s-au desvoltat dedesubturile.
VIRGINIA: S-a întâmplat că nu am realizat nimic!... Comunismul a căzut, dar ticăloşia s-a salvat. Ne-am sacrificat degeaba. Cei vicleni au ştiut să iasă din bătălie neatinşi, să-şi păstreze funcţiile. S-au clătinat puţin, dar şi-au revenit. Unii au fost chiar avansaţi. Coloneii care au tras în demonstranţi la revoluţie, au fost decretaţi generali!... Este o impietate strigătoare la cer.
TOMA: Poate că cineva a dorit ca lucrurile să evolueze astfel...
VIRGINIA: Şi atunci... Acel cineva ar putea fi mândru de asta, ar putea fi răsplătit, şi să manevreze în continuare. Îţi dai seama în ce gheenă te bagi?.. Te vor folosi în mod diabolic... Dece te laşi păcălit de un şacal ca Vasile Gheţie!?...
TOMA: Dacă nu eu, atunci cine... Virginia?
VIRGINIA: Îmi e groază de ce s-ar putea întâmpla, dacă ai să descoperi în virtutea acţiunii procesuale, jocul lor de culise, sforile.
TOMA: Iarăşi, Virginia?... Ne-am temut destul toată viaţa. Am câştigat totuşi dreptul de a ne informa, de a putea cerceta.
VIRGINIA: Şi mai departe?... În câte procese importante ai putut face dreptate, în toată viaţa ta?

TOMA: Nu mai îmi aminti... Am încercat!... Tocmai de aceea. Poate că îmi doresc să mă reabilitez, în primul rând pentru mine însumi.
VIRGINIA: Exagerezi... Nu e vorba despre tine... E vorba despre ei.
TOMA (îşi face ordine pe birou, încuie hârtiile): Vom vedea... S-a făcut târziu... Te conduc... E timpul să mergem... (îşi ia pălăria din cuier; ies).

SCENA IV-a
Iosif Constantinescu, Dan Ardelean

Scena prezintă în partea dreaptă un mormânt din cimitirul Eroilor, cu o cruce mare, albă. Cei doi stau aplecaţi şi se roagă. De partea cealaltă, peste drum, se vede firma unui magazin alimentar.
DAN (un tânăr de 25 de ani): Niciodată... Niciodată n-ai să mai respiri, niciodată nu ai să-mi mai spui că îţi este dragă viaţa, niciodată nu ai să-mi mai declari că mă iubeşti, niciodată nu ai să mă mai convingi că vom învinge... Doamne, de ce tocmai ea, cea mai frumoasă şi mai tânără!... Ai vrut poate, ca aleşii tăi să fie cei mai curaţi.
CONSTANTINESCU (isbucneşte în plâns): Sunt vinovat... Vinovat!... De ce am lăsat-o să plece de acasă!...
DAN: Nu ai fi putut să o opreşti în niciun fel, domnule Constantinescu... Lizy ştia că nu avem de ales.
CONSTANTINESCU: Băiete, ea era singurul meu copil, singurul meu confort, singura speranţă a vieţii mele... Eu nu aveam nevoie de eroism.
DAN: Daa. Noi nu am ţinut să fim eroi. Am vrut doar să fim liberi.
CONSTANTINESCU: Iartă-mă, copila mea, iartă-l pe tatăl tău, un nebun nemernic!... Eu trebuia să fiu acolo, în locul tău!... M-am târât toată viaţa...

DAN: Dacă Dumnezeu a vrut sacrificiul lor pentru a ne ierta, poate că în sfârşit se va îndura şi de ţara noastră. Poate că moartea lor va aduce un reviriment. Poate că acum purificaţi, ne vom regăsi demnitatea. Vom înţelege de la ei ce este drept, şi vom porni pe drumuri mai bune. Poate că moartea lor va servi la ceva uimitor de bun, domnule Constantinescu. Ei au creat o şansă unică de reînviere a neamului. Doamne, dacă exişti, fă ca moartea lor să servească libertăţii, pentru care au murit. Nu este drept să-ţi întorci privirile dela noi. Noi am crezut în dreptul nostru la civilizaţie, am crezut că putem învinge întunericul şi monştrii. Tu spuneai: "Credinţa ta te va mântui!"... Primeşte-o, Doamne, la dreapta ta, şi alină-i singurătatea.
CONSTANTINESCU: Totul e pură iluzie... Decăderea noastră morală e prea adâncă... Ne amăgim... Am trăit degeaba. Suntem atât de fragili, de neînsemnaţi, de trecători... Cum este posibil!?... O singură împuşcătură şi tu, om, încetezi să exişti! Sunt bătrân... bătrân, şi tot nu reuşesc să înţeleg aberaţia existenţei... Căci floare ea trăi, ce trăieşte o floare: dimineaţa unei zile... Să ajung a o vedea pe cea căreia eram mândru de a-i fi dat viaţă, sătulă de viaţă!...
DAN: Eram împreună, strigam, când am simţit că se lăsase moale în stânga mea. Am băgat mâna la pieptul ei, sub palton, şi am scos-o plină de sânge. La răpăielile mitralierei care au urmat, toţi ceilalţi au fugit. Eu am rămas pe loc. Au venit nişte tipi şi m-au înhăţat. M-au smuls de lângă ea, şi m-au dus în pumni la puşcărie. Nu mai ştiam pe ce lume sunt, nu mai simţeam loviturile lor. Mi-au rupt piciorul... Nu ştiu când mi l-au rupt. Probabil m-au lovit cu bocancii în gleznele piciorelor. Am stat două zile desbrăcaţi pe ciment. Eram într-o singură încăpere vreo două sute de inşi. Când ne scoteau la closet, ne băteau iar. La prânz ne-au adus o fiertură de coji. Pe urmă ne-au eliberat: învinsese revoluţia. Nici măcar nu şi-au cerut scuze.
CONSTANTINESCU: Nu a venit acasă în seara aceea... Eram disperat. Am început să o caut prin spitale... Nimeni nu ştia nimic de moartea ei. Umblam pe străzi ca un nebun, printre plezniturile gloanţelor... Speram să mă nimerească vreunul: nu

m-a nimerit. Peste câteva zile m-au anunţat că este la morgă... Am găsit-o într-un hal fără hal... Nu îi dăduseră nici o îngrijire. La morgă mirosea îngrozitor. Peste tot erau svârlite cadavre pline de sânge. Biata mea copilă zăcea asvârlită ca un gunoi.
DAN: Doamne, cum putem fi atât de barbari!...
CONSTANTINESCU: Pe urmă au început să le facă parastase Îşi făceau de zor cruce cu lumânările în mâini, cuvioşii. Parcă aveam eu nevoie de lumânările lor...
DAN: Au zis că ne dau ajutoare!... M-am dus şi eu acolo, mai mult ca să văd, şi m-am ales cu două kilograme de zahăr şi nişte haine uzate. Tot ce era mai bun se furase. Cine ar putea să-mi dea mie înapoi, ce am pierdut!?...
CONSTANTINESCU: Am rămas singuri...
DAN: Noi nu trebuie să uităm, domnule Constantinescu!... Acum criminalii încearcă să înşele pe toată lumea, se ascund sub faldurile revoluţiei. Ca şobolanii s-au tupilat sub dărâmăturile istoriei, cu îndrăzneala disperării, te miri cine şi cum!... Lizy este moartă!... Iată singurul lucru cert. Noi nu trebuie să iertăm. Vor trece anii, vor crede că au scăpat... Eu nu am să îi iert niciodată!...
CONSTANTINESCU: Daa... să plecăm. Nu te superi, fetiţa mea. Mâine am să vin din nou... Tata va fi mereu lângă tine...
DAN: Nu te vom uita niciodată...

Cei doi rămân cu capul plecat şi se roagă. Între timp, un grup gălăgios de oameni sdrenţăroşi, înarmaţi cu sacoşe, vin în goană şi fac o coadă la magazinul alimentar.

SCENA V-a
Femeia 1 şi 2, Bărbatul 1 şi 2, Intrusa, Iosif Constantinescu, Dan Ardelean

FEMEIA 1: Dumneaei nu a fost la rând!...
FEMEIA 2 (o îmbrânceşte pe intrusă): Dă-te la o parte!...
FEMEIA 1: Eu aştept aici de la ora cinci. Dumneaei şi-a făcut cumpărăturile în alte magazine, şi vine acum să ne ia rândul.
INTRUSA: Eu nu plec de aici.
FEMEIA 2: Să ştii că eu nu te las; peste mine nu treci.

BĂRBATUL 1: Daţi-o Doamnă afară pe smintita aia... Idioato!...
INTRUSA: Puteţi spune ce vreţi.
BĂRBATUL 1: Nu auzi femeie ? Toată lumea spune, că nu ai fost la rând!
INTRUSA: Ba am fost!
FEMEIA 1: Noi îngheţăm aici în picioare, iar ea stă în fotoliu la căldură, şi vine când vrea.
FEMEIA 2: Să ieşi din rând, că îţi rup oasele!...
BĂRBATUL 2: Hai potoliţi-vă!... Lasă că până la casă mai e... Nu vă fie teamă, nu ia ea peste voia noastră.
INTRUSA: Hai sictir!... O să mă opreşti tu...
FEMEIA 2: Noi o să te oprim... N-oi fi Zmeul Zmeilor... Bolşevico!...
BĂRBATUL 1: O fi de-a Doamnei Cornea!
TOŢI: Ha Ha Ha Ha Ha Ha .....
FEMEIA 2: Pe căţeaua aia, dacă o prind, o strâng de gât!... Şi pe ea, şi pe Blandiana...

Iosif Constantinescu şi Dan Ardelean şi-au isprăvit închinarea cu un Amin. Se apropie de grup. Dan Ardelean şchiopătează.

CONSTANTINESCU: Ce aşteptaţi aici?
FEMEIA 1 (mândră): Au băgat unt şi portocale!...
FEMEIA 2: Auzi dumneata!... Să ceară să nu mai primim ajutoare. S-a dus în occident şi a rugat în gura mare Piaţa Comună, să nu mai trimită ajutoare... Dacă e posibil aşa ceva!...
BĂRBATUL 2: Trădători... S-au dat cu Coposu şi Câmpeanu. Sunt plini de dollari... Ei n-au nevoie de ajutoare.
BĂRBATUL 1: Au trăit ani în şir în huzur şi au mâncat icre negre, nu ca noi salam cu soia. Iar acum vin aici, curăţei, să ne cumpere ţara!
FEMEIA 2: Bietul Ceauşescu... Vă spun eu: dacă dădea ceva mâncare la popor, ar fi trăit şi astăzi. Nu murea ca un prost!...
FEMEIA 1: Şi Balcâzu a făcut destule!... Vor să-l judece?

BĂRBATUL 1: Şi pe el, şi pe Stan, şi pe Ana Pepelea. S-a deschis proces. Cică au tras în piaţa Revoluţiei, dela ferestrele Comitetului judeţean de Partid. Au pus Securitatea să tragă!
FEMEIA 1: Aşa este... Şi domnul Ionescu este de accord.
FEMEIA 2: Bine, bine..., atunci a fost Ceauşescu, înţeleg că au făcut revoluţie. Dar acum, tinerii ăştia care se agită, ce mai vor? O să-i judecăm, văd bine... Să se facă linişte. Ne-am săturat de gălăgia şi de bărbile lor... Să se ducă la muncă!... Stau toată vremea în Piaţă şi strigă, ei ştiu ce. Aţi mai auzit aşa ceva?
DAN: Ei vor ca ceea ce a fost să nu se mai repete, doamnă, ca vinovaţii să fie pedepsiţi, ca adevărurile să fie spuse!...
FEMEIA 2: La muncă!...
DAN: Dar gândiţi-vă, mulţi dintre cei care au distrus ţara asta au rămas la locurile lor. Pericolul reinstaurării Comunismului este imminent.
FEMEIA 2: Noi muncim, nu gândim!...
FEMEIA 1: Du-te şi dumneata şi munceşte, şi nu mai umbla creanga pe străzi, să inciţi lumea la răscoală.
FEMEIA 2: Huo!... Ăştia vor să ne ia rândul la coadă!... Nu vedeţi că s-au lipit la rând?... Ia daţi-i la o parte!
TOŢI: Daţi-vă la o parte... la o parte!... Ce v-aţi postat aici!?
BĂRBATUL 2: Mergi înainte, cucoană, nu vezi că s-a făcut loc? (Către intrusă): Dumneata să ştii că nu iei.
DAN (progresiv se înfurie; murmură în barbă): Cerşetori nemâncaţi!... Lepădături abjecte... Putregai!...
CONSTANTINESCU (îl trage de mânecă): Lasă băiete... lasă... Hai să plecăm.
DAN (mai tare): Nemernicilor, criminalilor, asasinilor...
FEMEIA 2: Ia uite la el!... Ăsta e din Piaţă... D-ăia care strigă.
BĂRBATUL 2: Ascultă, dacă nu-ţi bagi minţile în cap, îţi rup oasele!.. Nu mă enerva...
FEMEIA 1: Neruşinatul!...
CONSTANTINESCU: Hai Dane, hai să plecăm de aici.
DAN: Umflaţi-vă, până o să crăpaţi!... Şi pe 22 aţi stat tupilaţi în spatele perdelelor, în timp ce noi muream... Veţi avea ceea ce meritaţi, nu vă fie teamă.

FEMEIA 2: Linişte!... Fără politică!... Du-te domule acasă, şi fă acolo politică cât pofteşti. Poporul vrea linişte, nu are nevoie de agitatori ca dumneata. Du-te acasă şi protestează la televizor, cu Ana Blandiana. Lasă-ne pe noi în nevoia noastră.
DAN (plecând împreună cu C): Criminalii!... (Trecând pe lângă cruce, se închină iar)
CONSTANTINESCU: Ăsta e poporul, Dane... Se mulţumeşte cu puţin. Dacă a primit ceva mâncare şi puţină căldură, e mulţumit. A suferit atât de mult timp, acum se relaxează. Nu se cuvine să-i luăm satisfacţia de a fi schimbat ceva. Voi doar şi pentru el aţi luptat... (Ies).
FEMEIA 2: Mai au? Ne ajunge oare şi nouă? (Către intrusă): Dumneata să ştii că nu iei!... Ţi-am mai spus-o... (Se împing, şi ies toţi buluc din scenă.).

SCENA a VI-a

ANGHEL CORNEL: fost adjunct al primăriei, membru CFSN.
TUDOR DARABAN: fost colonel de securitate.
VICA LEONTE: Fostă activistă de Partid în domeniul culturii.
MANEA PANDELE: Directorul celei mai mari uzine din municipiu.
PAVEL SIMA: Avocat, coleg cu Valeriu Toma.

Un birou al Primăriei. Sunt adunaţi mai mulţi bărbaţi şi o femeie. Fum de ţigări. Atmosferă febrilă.
ANGHEL: Noi trebuie să-l sprijinim din toate puterile pe domnul Ionescu!... Orice s-ar spune, să vă intre bine în cap, el este al nostru. Şi dacă noi îl sprijinim şi-i arătăm fidelitate, va pune bază pe noi. Nu ne va respinge, nu se poate descurca singur. Ori, avându-l alături de noi, putem salva situaţia... Putem rezista şi rămâne.
PANDELE: Vor să conducă uzina fără noi. Cu cine!?... Cu nişte exaltaţi neexperimentaţi? Noi suntem specialiştii!... Cine a făcut să se dea producţie, cine a făcut planul la export? Dacă vor, le arătăm noi ce înseamnă să lăsăm totul baltă...
VICA: Tovarăşul Pandele, asta să nu o spui nici măcar soţiei dumitale!.. Noi avem interesul să ne facem datoria. Să se ştie că

ne-am făcut datoria! Interesele fabricii şi ale muncitorilor noi le apărăm! N-or să vină burghezii şi patronii să ne ia fabrica, nouă, care am construit-o...
PANDELE: Ce ne facm dacă Balcâzu va vorbi, şi va recunoaşte că am organizat în fabrică rezistenţa, că am sprijinit organele de securitate, cum ne-a fost indicat chiar de el, la urma urmei?... Are multe de spus, nenorocitul.
VICA: Nu e nebun. Ştie că salvarea lui depinde de noi. I-am transmis: dacă se va comporta cu calm, în timp are şanse de scăpare. Am început să ne reorganizăm, nu e cazul să intre în panică.
ANGHEL: Eu propun ca, în cel mai scurt timp, să trecem la contraacţiune. Prea mult timp am bătut în retragere.
VICA: Trebuie să îl informăm pe Domnul Ionescu, că Iosif Constantinescu vrea să îi ia locul. Că agită mulţimea. Nu uitaţi: el este cel mai periculos adversar, la ora actuală. Şi-a pierdut în revoluţie fiica, şi cunoaşte multe lucruri compromiţătoare. Ceilalţi sunt inofensivi. Domnule Anghel, dumneata răspunzi de treaba asta; vezi cum te descurci...
ANGHEL: Cred că vom reuşi. Am eu oamenii mei în preajma lui; în mine nu are încă deplină încredere. Îl vor face să înţeleagă ce canalii îl încolţesc: Constantinescu, Sitaru, Toma şi ceilalţi.
VICA: Mai e şi problema acestui Toma. El va conduce completul de judecată. În ce ape se scaldă, domnule Sima?.. Pe dumneata te-am convocat aici ca să ne informezi.
SIMA: Ce pot spune? Nu prea ai de unde să-l apuci... A stat mult timp în rezervă. A fost abil... Făcea "exerciţii de tăcere", spune el... Este un tip sumbru.
VICA: Crezi că îl putem atrage de partea noastră?
SIMA: Nu-ţi face iluzii... Ar putea să reziste.
VICA: Atunci va intra în acţiune tovarăşul Daraban... Ori se lasă momit, ori ameninţat... Din două una.
DARABAN: Lăsaţi-l pe noi, tovarăşa Vica: avem noi ac de cojocul oricui.
SIMA: E inteligent, încăpăţânat, şi nu prea sperios. Nu trebuia numit. S-ar putea să avem surprize cu el.

VICA: Oricum, domnule avocat, dumneata încearcă să îl atragi. Explică-i calm, că oamenii aceia nu au nici o vină. Ei nu au vrut decât binele ţării. Cum erau să lase primăria în mâinile unor huligani şi unor derbedei!? Au trebuit să o apere!... Ar fi devastat-o. În momentul când a venit Domnul Ionescu, a fost altceva...
SIMA: Nu e indicat să mergem numai pe linia justificativă, dragă Vica. Vom fi atacaţi furibund. Daraban cu oamenii lui ar putea face să se creadă că forţe din afară, obscure, au participat la represiune... Ele vor fi căutate, nu vor fi găsite, şi gata!...
ANGHEL: Nu e o idee rea. Ai avea asemenea posibilităţi, Darabane?
DARABAN: Domne, deşi am fost scoşi din rânduri, lefurile încă ne merg, timp de patru luni... Eu le-am spus băieţilor, că până la urmă vom reveni la posturile noastre.
VICA: Atunci la trabă!... Fără comentarii... Nu e nici un moment de pierdut. Forţele reacţionare au încă un ascendent asupra noastră. Domnule Anghel, dumneata dela primărie ai grijă ca piaţa să fie plină. Să se dea căldură. Avem acum ceva energie şi mâncare dela nemţi. Populaţia să ştie că facem totul pentru a o ajuta, că mizeria a apus pentru totdeauna.
PANDELE: Dacă nu mai e Ceauşescu, dementul, totul va decurge normal: li se va da tot ce îşi doresc. Avem de unde. Aşa le-am spus şi eu muncitorilor mei.
VICA: Foarte bine.
PANDELE: Guvernul actual le va creşte salariile, va scădea normele de muncă, şi va asigura aprovizionarea alimentarelor. Am organizat o delegaţie, cu care vom merge la guvern, să cerem creşteri de salarii şi pensii. Au fost încântaţi. Le-am explicat că interesul lor este să ne sprijine. Cine ar mai avea grijă de soarta lor? Patronii?... Străinii care vor să cumpere fabricile? Au să îi dea pe toţi afară, şi au să îi lase în şomaj, pe drumuri!...
VICA: Oamenii domnului Daraban din uzină te vor sprijini. Le vor explica muncitorilor că noi nu dorim să ne vindem ţara!.. Domnule Anghel, încă odată, foarte multe depind de

dumneata.... Ai grijă ce faci pe lângă domnul Ionescu. El este acum actorul principal...
ANGHEL: Ştiu, tovarăşa Vica.
VICA: Iar dumneata la Tribunal, domnule Sima, vezi cum îl putem influenţa pe Valeriu Toma... Acum, cred că ce aveam de discutat, am discutat... Restul detaliilor le vom stabili pe parcurs.
ANGHEL: Stimaţi prieteni, situaţia nu este chiar atât de catastrofală, pe cât văd eu... Aşa se vede dela Primărie... Fiţi calmi!... Hai, zâmbiţi puţin, zâmbiţi, ce Dumnezeu!.. Structurile de bază ale puterii au rămas aproape intacte. Sunt acolo destui oameni de ai noştri acoperiţi, ei îşi pot exercita misiunea în continuare. Nu e cazul să vă îngrijoraţi. Poate vom găsi mijloace să ne mai înstărim şi noi, să nu ne prindă viitorul desarmaţi.
VICA: Nu-i aşa? Eu sper să-i salvăm chiar şi pe cei inculpaţi. În sfârşit, nu pe toţi!... Cineva va trebui să plătească. Dar oricum, nu se cuvine să-i lăsăm sfâşiaţi, fără nici o apărare.
PANDELE: Şi, mai ales, nu trebuie să-i lăsăm, să ne compromită pe toţi.
VICA: Domnul Sima va aranja, ca să putem ţine legătura cu ei. Li se vor da indicaţii precise, în legătură cu ce vor recunoaşte şi ce nu. Ei, ce credeţi?.. Putem încheia?
TOŢI: Da...da... esenţialul a fost spus.
VICA: Atunci, la revedere... Vom ţine legătura... Tovarăşul Anghel, mă conduci?

SCENA aVII-a
Valeriu Toma, Alexandra (soţie), Mihai (16) şi Irina (14), copii

Acasă la familia Toma se stă la masă. Alexandra aduce prăjituri.
TOMA (aprinde o ţigară): A fost bună friptura.
ALEXANDRA: Nu fuma acum... Mănâncă întâi prăjitura...
TOMA: Nu mai am chef.
ALEXANDRA: Eşti cam nevos în ultimile zile.

TOMA: Am greutăţi, Andra...
ALEXANDRA: Tot din cauza procesului?
TOMA: Să lăsăm acum... Suntem la masă... Nu e bine să îi agităm şi pe ei.
IRINA: Tată, hai să mergem sâmbătă şi duminică undeva la munte.
MIHAI: La Poiana a nins... Putem lua şi skiurile.
IRINA: Haide, tăticule, vrei?
TOMA: Nu prea am chef, copii...
IRINA: Da, ştiu: au suferit foarte mulţi oameni... Dar vrem şi noi să ne mişcăm puţin... Ne-am săturat să stăm numai în casă, la televizor... Vrei?
TOMA: Poate vom merge...
IRINA (se repede să îl sărute): Bravo! Mergem toţi patru... Două zile... atât!...
MIHAI: Sunt mai mult ca sigur, că hotelurile nu sunt ocupate... A fost un coleg de al meu la munte acum o săptămână, şi spunea că a fost mişto.
IRINA: Fii pe faţă. Mergem şi la discotecă. Au o discotecă la Hotel Alpin.
ALEXANDRA: Văd că le ştiţi pe toate!... Şi lecţiile cui le lăsaţi? Sunteţi în plin trimestru.
MIHAI: Copiii vor să facă grevă!...
TOMA: Grevă!... Ei poftim... Şi de ce, mă rog?
MIHAI: În alte şcoli s-au scos uniformele, numai la noi au rămas. Toţi băieţii merg acum la şcoală în blugi.
TOMA (către Alexandra): La voi la facultate care mai e situaţia?
ALEXANDRA: Păi, nu auzi? Lucruri cam de acelaşi fel... Vor să schimbe profesorii.

Sună telefonul. Răspunde Alexandra.

ALEXANDRA: Cu cine?... Da, aşteptaţi... Este pentru tine.
TOMA (la telefon): Alo?... Da...Cine este acolo?... Cine eşti Dumneata!?.... Cum îţi permiţi, domnule, să-mi vorbeşti mie pe acest ton!.... Pe cine reprezinţi dumneata?... Vino la mine la Tribunal, şi prezintă-mi asta în scris!... (Trece un timp, închide. Copiii se hârjonesc, Irina râde).

ALEXANDRA: Ce a fost asta!?...
TOMA: Ameninţări!... (Toţi încremenesc).
ALEXANDRA: Doamne fereşte!... Ce fel de ameninţări?
TOMA: Foarte grave... Sugerau că va trebui să mă comport foarte circumspect la proces...
ALEXANDRA: Nemaipomenit!

Valeriu Toma trânteşte şervetul pe masă, şi iese furios.

ALEXANDRA: Ei, voi aţi terminat? Vedeţi că nu mai avem chef de stat la masă. Duceţi-vă în camera de lucru.

Cei doi copii se ridică cu mult regret.

IRINA: Şi nu mai mergem la munte?
ALEXANDRA: Nu ştiu ce să-ţi răspund... Vom vedea...

Copiii ies, Alexandra strânge gânditoare masa.

SCENA a VIII-a
Iosif Cxonstantinescu, Virginia Mihai, Eugen Sitaru

Acasă la Virginia Mihai: o măsuţă cu cafele, fotolii. Cei trei discută liniştit.

CONSTANTINESCU: A fost o babilonie de nedescris. Când am ajuns dimineaţa la CPUN, toată lumea ştia că am vrut să-l răstorn din funcţie pe Ionescu. Nimeni nu ştia cum, dar asta nu mai avea nici o importanţă. "Aşa un om, aşa un caracter, aşa o somitate!... Cum am putut face una ca asta"? Toată lumea dădea vina pe liberalii care vor să răstoarne Frontul dela putere.. Bine înţeles, cineva l-a informat amănunţit mai întâi pe domnul Preşedinte. Svonul a sburat cu viteza fulgerului. În aceeaşi dimineaţă ştia şi Consiliul de Miniştri. Am primit telefoane dela Secretariat. La fel: Cum a fost posibil!?... Ionescu s-a supărat şi nu a mai venit la serviciu. Atunci l-am luat pe Bungău şi, împreună, ne-am dus la el, ca să-i explicăm că nu avem nimica împotriva lui, că totul părea o glumă, şi că ar fi bine să se întoarcă imediat la atribuţiile sale. Cu chiu cu vai, l-am convins. La o oră după ce ne-am întors, ce să vezi? Am aflat că l-am kidnapat pe Ionescu. "Iosif Constantinescu şi Bungău s-au dus la

Preşedinte acasă, şi l-au sechestrat!" Toată lumea era îngrijorată din cauza asta. Ieri a trebuit să dau o desminţire.
VIRGINIA: Extraordinar... Sunt diabolici...
CONSTANTINESCU:Vă spun sincer că, în ziua când a fost ales Ionescu preşedintele CPUN-ului din oraş, m-am bucurat şi i-am spus-o. Nu înţeleg cum de a putut accepta aşa o calomnie... Părea să compătimească nenorocirea mea. Eram aproape prieteni.
VIRGINIA: E cazul să ne aşteptăm la o luptă pe viaţă şi pe moarte cu foştii activişti. Revoluţia nu s-a încheiat, pentrucă ei nu sunt dispuşi să-şi piardă privilegiile.
CONSTANTINESCU: Eu sunt obosit. Am alte idei, obsesiv de triste, la care meditez neîncetat... Nu mă mai pot lupta cu fantomele trecutului...
VIRGINIA: Suntem obligaţi să o facem, domnule Constantinescu.
SITARU: Ceea ce mă surprinde nespus, este virulenţa cu care fosta nomenclatură îşi apără poziţiile. De fapt ei încearcă să treacă dintr-un regim în altul, fără să piardă nimic. Am scris cândva despre posibilitatea unei răsturnări, idealist desigur. Nu m-am aşteptat la aşa o replică. Îi vedeam învinşi, făcându-şi mea culpa, încercând să obţină iertarea marilor victime pentru faptele lor. Nici vorbă de aşa ceva. Cei mai agresivi sunt chiar ei. Sunt ca nişte lupi disperaţi: au trecut la o luptă acerbă, folosesc toate mijloacele pentru a se desprinde de trecut neatinşi.
VIRGINIA: Mulţi se dau astăzi drept dizidenţi, şi încearcă să intre sub pulpana domnului Ionescu. Îşi confecţionează un trecut protestatar, care vezi Doamne, le-a adus prejudicii.
CONSTANTINESCU: De fapt încearcă să culpabilizeze pe toată lumea, dar să se victimizeze ei. Şi noi am colaborat, vor să ne demonstreze. Situaţia a fost de aşa natură încât, într-adevăr, greu se putea scăpa. Toţi avem o pată, şi ei mizează pe asta.
SITARU: Nu sunt toate petele la fel...
CONSTANTINESCU: Ce importanţă are!?... Ei le speculează şi ne pot şantaja. Nenorocirea este că noi, intelectualii, nu am avut tăria de a rezista. Da, singurii puri şi intransigenţi au fost ei,

tinerii, copiii noştri sublimi (îl bufneşte plânsul)... Lor le datorăm revoluţia, lor le datorăm schimbarea, atâta câtă e...
VIRGINIA: Linişteşte-te Iosif, ştiu că îţi vine greu să vorbeşti...
SITARU (după un timp): Cine nu voia să colaboreze, putea să nu o facă. Eu nu am colaborat. Am fost marginalizat, nu mi-am putut realiza visurile. Ei şi? Eu mă simt bine: pot trăi astfel cu fruntea sus.
VIRGINIA: Eugen, deocamdată să-mi spui, cum putem face faţă prezentului... Nu e suficient, să putem ţine fruntea sus. Ceeace i s-a întâmplat domnului Constantinescu este revelator. Vom avea de înfruntat manipulări grosolane.
SITARU: Vom impulsiona presa independentă. Sunt pe cale să înfiinţez un jurnal.Vom spune adevărul, vom denunţa impostura.
CONSTANTINESCU: Nenorocirea este că asemenea ziare pot înfiinţa şi ei, în care să te împroaşte cu noroi de dimineaţa până seara. Iar cei mulţi ne înţeleg mai greu pe noi decât pe adversarii noştri. Ieri dimineaţă la o coadă era să fiu linşat. Oamenii aleargă toată ziua după mâncare, ca animalele. Cine să abată poporul cu vorbe dela problemele lui de ordin material? Îl va convinge numai acela care îi va da de mâncare... Puţin îi pasă lui de teoriile noastre cu caracter ştiinţific, umanitar.
SITARU: Vom vedea. Bine ajutat, cu timpul îşi va reîmprospăta şi el inima...
VIRGINIA: În acest moment, de extremă importanţă este procesul dela Tribunal. De felul în care va fi taxată elita nomenclaturii, depinde stigmatizarea întregei structuri în ochii populaţiei.
SITARU: Au fost abili! Procesele trebuiau începute de jos în sus. Atunci treptat s-ar fi desvăluit întreg adevărul, pentrucă cei mici, ca să se disculpe, ar fi dat vina pe superiorii lor. Aşa lucrurile riscă să se împotmolească în coca celui mai desăvârşit mister. Se judecă numai crimele din timpul revoluţiei, care sunt cele mai obscure.
VIRGINIA: De aceea spun, că este nevoie de susţinera procesului din afara sălilor de tribunal. Judecătorul Toma este decis să facă dreptate. Dar nu o poate face singur. Încearcă să

informezi opinia publică, Eugen. Prin investigaţii de presă poţi obţine informaţii explozive, care să le servească anchetatorilor. Desvăluiţi crimele săvârşite, îi veţi obliga chiar şi pe ei să ţină pasul, în cazul în care ar fi reticenţi. Şi dumneata, Domnule Constantinescu, poţi avea un rol important. Dumneata cunoşti matrapazlâcurile făcute de Balcâzu, Stan şi Pepelea, şi îi poţi înfunda. Deaceea au pornit atacul împotriva dumitale.
CONSTANTINESCU: Sunt foarte obosit, Virginia Mihai...
SITARU: Noi vă vom susţine... Să nu vă fie teamă de nimic.
CONSTANTINESCU: Teamă? Nu mai am dece să-mi fie teamă... Îmi e numai silă... O pustiitoare silă...
VIRGINIA: Nu credeam că lupta decisivă abia începe... Îmi ziceam că revoluţia va mătura tot.
SITARU: Nu s-a putut... Erau prea bine înrădăcinaţi, de prea multă vreme... Dispuneau de structuri prea puternice, prea bine organizate.
VIRGINIA: Şi acum?
CONSTANTINESCU (trist): Nu ai auzit? "Nu plecăm acasă, morţii nu ne lasă!"... Măcar dacă am avea pe sfert curajul lor.

ACTUL II

Scena reprezintă sala de şedinţe dela Tribunal. În stânga spate, pe colţ, este masa juriului unde vor lua loc, Valeriu Toma, Barbu Iordan şi Vasile Gheţie. În dreapta lor, o grefieră va bate la maşină procesul verbal al şedinţelor. În stânga-spate este un pupitru pentru procurorul Paul Podeanu. Pe latura stângă se află boxa acuzaţilor în care iau loc Balcâzu, Stan şi Pepelea, îmbrăcaţi în zeghe, dar spilcuiţi. În spatele lor stau militari. Înafara boxei, avocatul apărării, Savel Sima. În centru, în faţa juriului, se vede din profil bara martorilor. În rândurile din spate, spre public, se află o mică asistenţă, femei şi bărbaţi, care va trăi intens şi variat senzaţiile tari oferite de desbatere.

SCENA I-a
Valeriu Toma, Gheorghe Balcâzu, Niculae Stan, Ana Pepelea, Paul Podeanu, Grefiera

APRODUL: Atenţie, juriul!...

Asistenţa se ridică în picioare. Juraţii intră îmbrăcaţi în robe şi trec la masa prezidiului. Intră şi procurorul Podeanu. Toţi se aşază.

TOMA: Luaţi loc. Voi da citire actului de acuzare, rezultat din ancheta penală. În ziua de 21 decembrie 1989 populaţia oraşului nostru, revoltată de adânca mizerie morală, economică şi socială, s-a ridicat la un protest vehement împotriva organismelor puterii de stat. Acuzaţii Balcâzu Gheorghe, Stan Niculae şi Pepelea Ana sunt învinuiţi de următoarele: 1. Au provocat degradarea fără precedent a nivelului de trai al populaţiei, supunând-o la încercări inumane. 2. Şi-au însuşit în mod abuziv din bunurile statului, de care dispuneau după plac, realizând mari valori ilicite, mobile şi imobile. 3. Au luat măsuri represive severe împotriva celor care protestau, încadrabile în crima de genocid, caracterizată prin acţiuni înarmate împotriva propriului popor, duse în scopul exterminării lui. În cursul incidentelor menţionate, s-a tras în populaţia paşnică, producându-se 33 morţi şi 260 răniri grave. Crimele în care sunt implicaţi cei trei sunt prevăzute în mod expres de codul de procedură penală, articolele 32, 33 şi 34. Vă rog să vă prezentaţi. Doamna grefieră, puteţi ţine pasul cu desfăşurarea lucrărilor?

GREFIERA: Da.

TOMA: Dacă vă depăşim, anunţaţi-ne. Trebuie consemnat totul exact. Acuzatul Balcâzu Gheorghe, ridicaţi-vă în picioare.

BALCÂZU: Da, să trăiţi, domnule Preşedinte.

TOMA: Fără să trăiţi!... Numele şi pronumele.

BALCÂZU: Balcâzu Gheorghe .

TOMA: Fiul lui...

TOMA: Constantin.

TOMA: Numele mamei?

BALCÂZU: Ana.

TOMA: Vârsta?

BALCÂZU: 60 de ani.

TOMA: Născut în...

BALCÂZU: Comuna Şindreaua, judeţul Vaslui.
TOMA: Şcolaritatea; luaţi-o în ordine...
BALCÂZU: Cinci clase primare...
TOMA: Şi pe urmă?
BALCÂZU: Şcoala pentru activul de Partid.
TOMA: Stagiul militar satisfăcut?
BALCÂZU: Nesatisfăcut.
TOMA: Ce funcţii aţi deţinut?
BALCÂZU: Pe linie de Partid şi de Stat.
TOMA: Anume..
BALCÂZU: Şofer la autobaza SCPA până în 1960. Director general la uzinele Gloria, Prim Secretar al Comitetului de Partid judeţean şi Prefect al Judeţului, membru supleant în CC.
TOMA: Averea personală!
BALCÂZU: O casă, ca toţi oamenii,.. şi o maşină.
TOMA: Recunoaşteţi învinuirile care vi se aduc?
BALCÂZU: Nu le recunosc.
TOMA: Bine... Luaţi loc.... Inculpat Stan Niculae!
STAN: (ridicându-se): Prezent.
TOMA: Vă rugăm să vă prezentaţi; numele şi pronumele:
STAN: Stan Niculae.
TOMA: Fiul lui; tatăl şi mama.
STAN: Stan şi Ileana.
TOMA: Vârsta.
STAN: Cinci zeci de ani.
TOMA: Profesia şi şcolarizarea.
STAN: Economist. Am absolvit Facultatea de Partid Ştefan Gheorghiu în anul 1968.
ROMA: Stagiul militar...
STAN: Nesatisfăcut.
TOMA: Daa... Ce funcţii aţi îndeplinit?
STAN: Subdirector al uzinelor Gloria, Vice preşedinte al Comitetului de Partid Judeţean.
TOMA: Averea personală:
STAN: Nu am... O maşină....
TOMA: Atât?

STAN: O casă la ţară.
TOMA: Recunoaşteţi învinuirile care vi se aduc?
STAN: Nu le recunosc.
TOMA: Luaţi loc. Inculpata Pepelea Ana, vă rog să vă prezentaţi.
PEPELEA: (ridicându-se): Mă numesc Pepelea Ana. Am 49 de ani, fiica lui Ion şi Gherghina, născută la Pucioasa. Am absolvit Facultatea de Filozofie în 1964.
TOMA: Funcţiile exercitate:
PEPELEA: Am predat la Şcoala de Partid... Am avut funcţii în propagandă, inclusiv în cadrul Comitetului Judeţean de Partid, Responsabilă cu...
TOMA: Averea personală:
PEPELEA: Am un apartament cu patru camere.
TOMA: Vă aflaţi în sediul Comitetului Judeţean de Partid, din care s-a tras în noaptea de 21 decembrie?
PEPELEA: ... Da.
TOMA: Recunoaşteţi învinuirile care vi se aduc?
PEPELEA (începe să se smiorcăie): Tovarăşul Preşedinte, eu nu am... Am fost silită să fiu... Am fost deţinuţi în condiţii umilitoare, inumane!.. Ni s-au smuls declaraţii pe care... Domnul procuror care a anchetat abuziv!... Nu se poate...
TOMA: Vom vedea... Luaţi loc. Domnule Procuror Podeanu, aveţi cuvântul.
PODEANU: În noaptea de 21 decembrie au avut loc, cu participarea inculpaţilor, acţiuni deosebit de grave împotriva poporului român, care s-au soldat cu morţi şi răniţi. Desigur, normele internaţionale introduc o asemenea acţiune în categoria de genocid deşi, dsigur, numărul morţilor nu este atât de mare, poate, pentru a se lua în considerare acest termen, care denunţă exterminarea unei întregi populaţii, însă ceeace contează precum vedem, în concepţia legiuitorului, este intenţia vădită, mai mult sau mai puţin..., a persoanelor inculpate de a săvârşi o acţiune de genocid, prin desfăşurarea unor forţe armate supranumerice, dotate cu muniţie de luptă, împotriva demonstranţilor neînarmaţi. Totuşi, având în vedere circumstanţele în care

acţiunea a avut loc, şi anume starea de necesitate, decretată, în cadrul unui plan dement, monstruos, dela nivele superioare, acţiunea inculpaţilor ar putea fi încadrată mai corect în categoria "colaborare la genocid", deoarece aceştia nu au acţionat în mod independent, ci la ordin. Cer aşadar schimbarea acuzaţiei dela punctul 3 din acţiune de genocid, în acţiune de colaborare la genocid, care corespunde mai exact realităţii.
TOMA (aparte către Gheţie): Ăsta e procuror, sau avocatul apărării? Mai aveţi şi alte aspecte de incriminat?
PODEANU: Nu. Consider acuzaţiile aduse inculpaţilor perfect justificate.
TOMA: Vă mulţumesc. Aţi consemnat doamna dactilografă? Mai este nevoie să rezumăm?
GREFIERA: Nu.
TOMA: Acum acuzaţii au dreptul să prezinte, aşa cum văd ei, evenimentele petrecute. Vă previn că depoziţiile dumneavoastră vor fi confruntate cu propriile declaraţii din anchetă, existente la dosar. Vă rog să prezentaţi faptele succint, şi în ordinea lor cronologică. Nu avem nevoie de interpretări subiective, ci exclusiv de informaţii, exacte dacă se poate, privind evenimentele. Inculpatul Balcâzu, vă rugăm să vă ridicaţi în picioare. Ceilalţi puteţi rămâne jos.

SCENA II-a

Valeriu Toma, Gheorghe Balcâzu, Paul Podeanu, Savel Sima

SIMA: Onorată instanţă, îmi daţi voie să intervin... Cer să permiteţi clientului meu să stea pe scaun în timpul depoziţiei, fiind bolnav.
TOMA: Există o expertiză medicală în acest sens?
SIMA: Există certificatul medical, ataşat la dosar.
TOMA: Ce anume afecţiune este acuzată?
SIMA: Crize repetate de angor pe parcursul detenţiei; a fost suspectat de infarct cardiac.
TOMA: Cererea se respinge.
SIMA: Dar... Onorată instanţă!...

TOMA: Suspectat nu înseamnă confirmat... Inculpat, te rog să te ridici în picioare.
BALCÂZU (se ridică dispreţuitor): Da...
TOMA: Aţi auzit care sunt acuzaţiile care vi se aduc. Dumneavoastră aţi afirmat că nu sunteţi de acord cu ele. Arătaţi cum au evoluat evenimentele din 21, 22 decembrie, şi în ce măsură ele vă disculpă.
BALCÂZU (vorbeşte rar, apăsat, şcolăreşte): Urmare a evenimentelor din Timişoara, în 21 şi în oraşul nostru o mulţime de oameni s-a strâns în piaţa centrală şi a început să strige, întrerupând circulaţia!... tulburând grav ordinea publică, şi vociferând!... Eram la sediu şi îi puteam vedea pe fereasră... Erau foarte turbulenţi şi agitaţi.
TOMA: Vă rog să încercaţi a aprecia aproximativ numărul persoanelor adunate în piaţă.
BALCÂZU: În dimineaţa de 21 erau câteva sute. Către seară se făcuseră câteva mii. ... În ziua de 22 au ieşit câteva zeci de mii.
TOMA: Corect... Aprecierile dumneavoastră concordă cu cifrele oficiale. Cum vă explicaţi ieşirea în stradă a unei asemenea mulţimi? Confirmă sau nu prezenţa acestor oameni existenţa nemulţumirilor populare profunde, specificate în actul de acuzare?
BALCÂZU: Domnule judecător, noi ne-am îngrijit întotdeauna de condiţiile de viaţă ale poporului!... Am crescut salariile, am construit mii de apartamente, aproape 70 % dintre familii locuiesc în case noi. Am înfiinţat şcoli şi grădiniţe... Am deschis fabrici... în care am creat locuri de muncă pentru toţi. Majoritatea populaţiei şi-a cumpărat apartament şi maşină. Cei adunaţi în piaţă nu erau decât huligani şi derbedei. S-a văzut ce au făcut: au spart geamuri, au devastat magazine, au molestat organele de ordine, au răsturnat maşinile pompierilor, au intrat în sediul Comitetului de Partid şi i-au dat foc!... Am încercat totul ca să îi potolim, nu a fost posibil.
TOMA: Şi cum vă explicaţi faptul că atâţia huligani şi derbedei au ieşit în stradă ca să protesteze, din moment ce trăiau atâta de bine!?

BALCÂZU: Acţiunea a fost coordonată!... A fost realizat un scenariu, pus la punct în colaborare de agenturile străine, noi nu avem nici o îndoială,.. atât a celor din Est cât şi a celor din Vest.
TOMA: Aţi declarat acest lucru şi în faţa organelor de anchetă. De unde ştiţi!? În cursul zilei de 21 s-au făcut arestări. Au arestat organele dumneavoastră de ordine vreun asemenea agent?
BALCÂZU: Organele de ordine au fost complet depăşite.
TOMA: În ziua de 21 decembrie s-au operat 300 de arestări. A fost arestat în cursul acţiunii vreun reprezenatnt al agenturilor străine?
BALCÂZU: Eu nu am depistat niciunul.
SIMA: Rog inculpatul să spună, dcă nu cumva cele afirmate i-au fost communicate de surse avizate de la nivel superior, respectiv de însuşi Nicolae Ceauşescu, la teleconferinţa din seara precedentă, de 20 decembrie.
TOMA: Bine. Relataţi ce s-a vi s-a ordonat la acea teleconferinţă. (Către Gheţie): Domnul Podeanu nu intervine în niciun fel. Mă lasă să mă războiesc singur. Eu am rolul să judec... Mă va discredita... Mi-aţi numit un procuror de paie...
BALCÂZU: Pe ziua de 19 am primit dispoziţie, de a aduna a doua zi la sediu întreaga conducere a activului de partid, precum şi responsabilii cu ordinea publică, la conferinţa televizată a secretarului general.
TOMA: Cine a asistat la teleconferinţă?
BALCÂZU: Păi, eram noi cei de faţă, eu, Stan, Pepelea,.. mai erau Dimancea, şeful Securităţii, şi colonelul Ghinea, comandantul garnizoanei, precum şi mulţi alţii, dela primărie, din administraţie, din fabrici...
TOMA: Bine, ce vi s-a comunicat la acea teleconferinţă?
BALCÂZU: Trădătorul..., a apărut la televizor, şi ne-a vorbit despre situaţia din Timişoara. El ne-a informat că la Timişoara acţionează o serie de agenturi străine, sovietice şi ungureşti, că au fost scoşi în stradă huligani şi derbedei, care distrug oraşul, pentru a răsturna ordinea existentă, socialismul!...
TOMA: Mai departe...

BALCÂZU: Erau prezente multe cadre de conducere ale partidului, inclusiv soţia dictatorului. Ei ne-au avertizat, că mişcarea trebuie cu orşice preţ reprimată!... Ne-au cerut să fim pregătiţi, în caz că mişcări similare vor avea loc şi la noi. Atât armata cât şi Securitatea trebuiau pregătite, ordonând... Starea de Necesitate!...
TOMA: Da, am notat... Mai departe.
BALCÂZU: Starea de necesitate...De la ei am înţeles că situaţia în ţară este foarte gravă.... Odiosul... ne-a spus că avem datoria să restabilim cu orice preţ ordinea, şi a specificat că armata, forţele de ordine, trebuie să tragă... să folosească forţa armelor, dacă se vor isca tulburări... Mai întâi foc de avertisment, şi apoi foc direct în mulţime. Să avem la dispoziţie toate mijloacele, inclusiv gărzi muncitoreşti înarmate, pentru lupta de stradă.
TOMA: Da, mai departe...
BALCÂZU: Mai departe ni s-a cerut a raporta măsurile luate până a doua zi dimineaţa.
TOMA: Şi ce măsuri aţi luat?
BALCÂZU: Ce măsuri să iau!?...Toţi cei interesaţi erau de faţă: şi Stan, şi Dimancea, şi Ghinea...Le-am spus: aţi auzit care e situaţia!... Vă rog să procedaţi în consecinţă.
TOMA: Cum, dumneata nu ai organizat nimic? Te-ai mulţumit a-i duce pe responsabili la conferinţă şi... la revedere!... Nu ai alcătuit un plan local de ripostă?
BALCÂZU: Eram foarte emoţionat de cele auzite, domnule Judecător!.. Nu ştiam nici eu, dacă e bine ce facem. Chiar şi tovarăşii din CC păreau emoţionaţi: erau negri!... După figurile lor am înţeles că situaţia era gravă, că se putea să iasă rău.
TOMA: Ascultă, inculpat!... Dumneata ai auzit la o teleconferinţă că în stradă la Timişoara sunt huligani şi derbedei, care vor să răstoarne puterea, şi ai crezut în aşa măsură în ceeace ţi s-a spus, încât o repeţi şi astăzi.Cu ferma convingere că acelaşi lucru s-a întâmplat la dumneata în oraş. Fără alte informaţii, fără a te îndoi. E sigur că un om ca dumneata, atunci când i se ordonă să ia măsuri de represiune, ia măsuri de represiune... Nu

se mai gândeşte dacă este moral, să facă aşa ceva. Ce măsuri de represiune ai luat dumneata pe 19 decembrie?
SIMA: Onorată instanţă, protestăm! Nu admitem să fie făcute presiuni asupra inculpatului. Cel pe care îl apăr a arătat că la teleconferinţă se afla şi colonelul Ghinea, şeful garnizoanei militare, cel care putea să ia măsuri personal în desfăşurarea acţiunii. Nu credeţi că ar fi mai bine să-l întrebaţi pe el? Extrapolarea de vinovăţii nu intră în procedura judiciară admisă.
TOMA: Domnule procuror Podeanu, aveţi ceva de comentat?
PODEANU: Nu. Este clar că inculpatul ordonând să se ia măsuri în consecinţă, a fost de accord cu cele indicate. A comentat inculpatul ordinele primite? A afirmat cumva că ele i se par aberante?
TOMA: Inculpat Balcâzu, răspunde la întrebare.
BALCÂZU: ... Nu.
TOMA: Deci dumneata ai conchis: aţi auzit care sunt indicaţiile, luaţi măsuri în consecinţă! Măsurile concrete rămâneau să fie la latitudinea organelor de ordine.
SALA: Oooo!...
BALCÂZU: ... Da.
TOMA: Aţi înregistrat, doamna grefieră?
GREFIERA: Da.
TOMA: Ce s-a întâmplat în ziua următoare?
BALCÂZU: Ziua următoare am rămas la sediu. M-am informat de peste tot care era situaţia. Era linişte... M-am gândit că la noi nu va avea loc nimic grav, că vom depăşi momentul critic.
TOMA: Ce legături aţi luat?
BALCÂZU: Am luat legături cu toţi cei menţionaţi, şi m-au informat că este linişte. Între timp însă, nenorocitul de Ceauşescu a convocat mitingul din Bucureşti, în piaţa Palatului, şi toată suflarea a aflat la televizor, ascultând discursul, că a fost fluierat. A ieşit răzmeriţă. Pe la orele 12 a început să apară lume în piaţa centrală.
TOMA: În momentul acela ce măsuri aţi luat?
BALCÂZU: Am luat legătura cu Dimancea şi Ghinea, care mi-au raportat că forţele de ordine flancaseră piaţa. Am luat

legătura şi cu diferite intreprinderi, ca să aud în ce stare de spirit erau muncitorii.
TOMA: Atât?
BALCÂZU: Da.
TOMA: Continuaţi.
BALCÂZU: Către seară, cu toată existenţa cordoanelor de ordine, mulţimea creştea în piaţa sediului. I-am chemat la sediu şi pe cei dela primărie, ca să ne dea ajutor. Pe la orele 21 am ieşit în balcon, încercând să potolesc spiritele. Era cu mine şi Tovarăşul Constantinescu, a încercat să le vorbească şi dânsul. Nu a fost posibil, a trebuit să renunţăm. La orele 24 am comunicat la Centru care era situaţia. Am fost chemaţi la telefon de către Postelnicu şi Dincă, pentru a ne informa că vom primi ajutoare.
TOMA: Ce fel de ajutoare?
BALCÂZU: Nu s-a specificat. Poate gărzi patriotice.
TOMA: Gărzile muncitoreşti ale oaşului, dece nu au intervenit?
BALCÂZU: Nu au intervenit!
TOMA: Situaţia era gravă, mulţimea creştea, aţi luat legătura cu centrul, ce măsuri vi s-au sugerat? Cum aţi încercat să faceţi faţă?
BALCÂZU: Nu am luat nici o măsură. Pierdusem deja legătura cu comandanţii.
TOMA: Totuşi, la ora 1 noaptea s-a deschis foc. Aţi trecut la represalii.
BALCÂZU: Manifestanţii deveniseră ameninţători. Aşa au găsit că este cazul să riposteze forţele de ordine.
TOMA: Dumneata nu ai condus în niciun fel ostilităţile!
BALCÂZU: Nu aveam cum.
TOMA: Ştiaţi că au fost morţi şi răniţi?
BALCÂZU: Am aflat după aceea. Vedeam de fapt ce se petrece dela fereastra Comitetului de Partid.
TOMA: Ştiaţi că ulterior s-au făcut arestări?
BALCÂZU (cu capul plecat): Da. Odată mulţimea împrăştiată, cei care au fost prinşi au fost arestaţi, pentru a fi interogaţi.

TOMA: În acel moment v-aţi gândit ce aţi fi făcut cu arestaţii, în cazul în care revoluţia ar fi eşuat?
SIMA: Protestez!... Inculpatul nu va răspunde la nici o întrebare contrafactuală. Nici el, şi nici nimeni altul, nu poate şti ce s-ar fi întâmplat, dacă nu învingea revoluţia. Noi judecăm faptele care se cunosc.
TOMA (se consultă cu Gheţie): Obiecţia se admite. Inculpatul poate răspunde, dacă vrea.
BALCÂZU: Nu ştiu ce să răspund la această întrebare.
TOMA: Deci, în acel moment protestatarii au fugit din piaţă. Când au început să apară din nou?
BALCÂZU: V-am mai spus-o: pe 22, pe la orele 6 dimineaţa. Veneau cu zecile de mii, de prin toate intreprinderile oraşului. Piaţa se umpluse. Mi-am dat seama că nu mai era nimic de făcut. Când au aflat de la televizor, că Ceauşescu a fugit depe acoperişul Comitetului Central, au trecut şi ei la atac. Televiziunea era ocupată. Am dat ordin să nu se tragă. Au pătruns în sediu şi... ne-au arestat!... În fine, ne-au luat pe sus şi ne-au închis într-o cameră dela etaj, sub pază.
TOMA: Şi totuşi, în oraş s-a mai tras încă şapte zile după aceea. Zeci de oameni au mai fost răniţi sau ucişi.
BALCÂZU: Nu cunosc cauzele acelor lupte: eram arestat.
TOMA: Cum, inculpat, tot sistemul defensiv al oraşului se afla în mâinile dumitale! Nu aţi avut nici un plan de perspectivă, pe o perioadă mai lungă de timp? După 22 s-a tras intens în oraşul nostru, iar dumneata pretinzi, ai afirmat şi în anchetă, că nu cunoşti nimic. Cei care aveau arme de foc, erau oameni dedicaţi. Cine a coordonat totuşi acea acţiune? Era ea în interesul dumitale?
BALCÂZU: Eram arestat, fără legături cu exteriorul, nu ştiu cine a preluat comanda. Nu ştiu dacă o făceau pentru mine, sau în alt scop. Nu îi cunosc pe acei oameni.
TOMA: A existat sau nu a existat un plan de rezistenţă îndelungată, pentru eventualitatea unei înfrângeri?
BALCÂZU: Nu am cunoştinţă de existenţa unui asemenea plan.

TOMA: Aşadar, cei care au făcut-o, au făcut-o de capul lor, ca să se distreze.
BALCÂZU: Nu ştiu cine au fost acei oameni. Nu pot răspunde pentru faptele lor.
TOMA (către Gheţie): În orice caz, anchetatorii ar fi putut afla ceva mai mult. Nu şi-au făcut datoria!... Şi un amator ar fi putut afla mai mult, dacă voia. Cum vă explicaţi asta, domnule Gheţie!? (Gheţie dă din umeri ; către Balcâzu): Inculpat Balcâzu, am ajuns astfel la capătul celor trei zile, pentru care vă aflaţi în urmărire penală. Mai aveţi ceva de adăugat?
BALCÂZU: Nu.
TOMA: Domnul procurer Podeanu are cuvântul.
PODEANU: Pe data de 22 decembrie 1989 inculpatul Gheorghe Balcâzu a fost arestat de revoluţionari, şi închis într-o cameră desafectată a Comitetului de Partid. La o oră după aceea, un foc mistuitor a devastat biroul său dela etajul I. Pe data de 25 decembrie 1989, o serie de locuitori au remarcat descinderea soţiei inculpatului în locuinţa personală. La două ore după aceea, un puternic incendiu s-a declanşat în imobil. Cum vede inculpatul Balcâzu aceste bizare întâmplări?
TOMA: Să menţionăm că la procesul verbal de anchetă existent la dosar se află, iată, şi o descriere a locuinţei lui Balcâzu. Din acest plan reiese că este vorba de o vilă cu etaj, 10 camere şi piscină. Credeţi că această descriere corespunde cu fidelitate unei case obişnuite, "ca pentru toţi oamenii", cum aţi afirmat, Gheorghe Balcâzu?
SIMA: Domnule Preşedinte, uitaţi că Gheorghe Balcâzu a fost unul dintre conducătorii oraşului.
TOMA: Vă rog să luaţi loc. Nu aţi cerut cuvântul. Inculpat, te rog să răspunzi la întrebările domnului Procuror.
BALCÂZU: Dacă ştiu că în cele două clădiri a luat foc...
SIMA: Domnule Preşedinte, îmi permiteţi să iau cuvântul!
TOMA: Cererea se respinge. Inculpat, întrebarea este dacă ştii în ce fel s-au declanşat cele două incendii... Cum îţi explici producerea lor?

BALCÂZU: Nu am cum să le explic, nu cunosc amănunte. Incendiile s-au produs în absenţa mea.
TOMA: Nu erai oare dumneata interesat ca anumite acte compromiţătoare să dispară?
BALCÂZU: Singurul prejudiciat am fost eu.
TOMA: Nu ţi se pare ciudat, că în ambele cazuri a ars biroul dumitale, şi nimic altceva?
BALCÂZU: Nu pot da explicaţii.
TOMA: Ce căuta soţia dumitale în locuinţă? De ce a plecat intempestiv?
BALCÂZU: Nu cunosc.
SIMA: Domnule Preşedinte, vă rog să-mi daţi cuvântul!
TOMA: Îl aveţi.
SIMA:Vreau să întreb inculpatul dacă, în cartierul în care locuia, sau în oraşul nostru, avea şi unii duşmani.
BALCÂZU: Dacă nu aveam duşmani, nu izbucnea revoluţia (râsete)...
SIMA: Şi nu puteau oare acei oameni să se răzbune pe inculpat, dând foc la locuinţa pe care acesta o avea, şi de care erau probabil invidioşi? În sediul Comitetului de Partid au pătruns sute de oameni cu gânduri destructive. Cum putem suspecta pe inculpat de un incendiu produs în biroul său, când oricare din aceşti intruşi era doritor în acel moment culminant, să ardă totul.
TOMA: Cu această ocazie nu au ars însă documente importante, pe care insurgenţii ar fi avut mai degrabă interesul să le sigileze? Pe de altă parte, dela locuinţa lui Balcâzu au dispărut cu această ocazie orişice fel de acte de valoare aflate în posesia sa. Chiar să nu fi existat nici un fel de conturi secrete în casă, inculpat?
BALCÂZU: Nu aveam obiceiul să ţin bani la domiciliu.
TOMA: Domnule Procuror, sunteţi mulţumit cu explicaţiile oferite?
PODEANU: Nu sunt mulţumit. Trebuie declanşată o anchetă suplimentară.
TOMA: Vom vedea ce vor spune şi martorii. Oricum, din investigaţiile efectuate rezultă că inculpatul Balcâzu era în posesia unei averi materiale considerabile, la sfârşitul carieirei

sale de lider communist. Urmele acestei averi au dispărut în condiţii cel puţin misterioase. Dacă apărarea mai are ceva de adăugat..
SIMA: Domnule Judecător, onorată instanţă, ne aflăm în faţa unui process dramatic! Pentru că aici noi nu avem de a face cu infractori de drept comun, ci cu oameni aflaţi de cele două părţi ale unei baricade. Războiul care se duce este în primul rând politic şi, oricare ar fi fost sfârşitul lui, învingătorii i-ar fi judecat pe învinşi. Gheorghe Balcâzu a fost omul, silit de anumite împrejurări istorice, să facă faţă unei situaţii conflictuale dramatice. Ce aţi fi făcut dumneavoastră în locul lui? Opinia apărării este că, în condiţiile crâncene despre care vorbim, Gheorghe Balcâzu a făcut maximul posibil, pentru a nu agrava confruntarea. El nu a dat ordin de tragere, şi a deschis porţile Comitetului de Partid fără luptă, atunci când a realizat, că masele muncitoare ele însele trecuseră de partea revoluţiei. Gheorghe Balcâzu nu a tras în muncitori!.. Diversele acuzaţii care i se aduc în acest sens nu sunt dovedite cu probe. Desigur, Gheorghe Balcâzu nu s-a opus pe faţă ordinelor primite. Era oare posibil în acele condiţii un asemenea gest? Cine l-ar fi putut măcar schiţa, de unul singur!? Caracteristica abominabilă a structurilor comuniste a fost supravegherea continuă şi reciprocă a cadrelor de conducere, orice defecţiune a uneia trebuind a fi imediat suplinită de reacţiunea concertată a celorlalţi. Cred că, în acest stadiu al procesului, este bine să ţinem seama de cele pe care vi le-am spus.
TOMA: Pledoaria dumneavoastră a fost consemnată... Inculpat Balcâzu, poţi să iei loc... Stan Niculae!...

.

SCENA a III-a
Valeriu Toma, Niculae Stan, Paul Podeanu, Savel Sima

STAN: Da, să trăiţi.
TOMA: Ai auzit care sunt capetele comune de acuzare. Înafara lor, la trimiterea dumitale în judecată a contribuit posesia unui

depozit ilicit de arme, găsit la locuinţa dumitale. Relatează ce ai făcut dumneata în perioada 19-22 decembrie.
DTAN: După cum s-a spus aici, pe 19 decembrie am participat la teleconferinţa în care Dictatorul a instigat la reprimarea armată a mişcărilor de protest ale maselor populare.
TOMA: Da, am auzit... Care a fost reacţia sălii la sfârşitul teleconferinţei?
STAN: Eram consternaţi. Secretarul Balcâzu a spus că am văzut ce avem de făcut, şi noi am înţeles că nu avem încotro, că va trebui să luptăm pentru apărarea ordinei împotriva oricăror forţe.
TOMA:În sală erau Dimancea şi Ghinea. Ce sarcini le-aţi trasat?
STAN: Nu eram în măsură să le dau ordine.
TOMA: Din depoziţia dumitale în decursul anchetei, la pagina 279 reiese totuşi că aţi discutat cu cei doi un plan de acţiune. Deasemenea ai confirmat că ai luat legătura telefonic cu toate unităţile productive ale oraşului. Ce indicaţii le-ai dat?
STAN: Trebuia să evităm producerea desordinelor. Deaceea am ordonat peste tot ceeace ni s-a indicat: Starea de necessitate.
TOMA: Ce însemna pentru dumneata starea de necessitate?
STAN: Era necesar să fie linişte, toată lumea să-şi vadă de treabă la locul de muncă, să împiedicăm apariţia unor acte de vandalism, a unor distrugeri materiale.
TOMA: Ce aţi propus în acest sens?
STAN: S-au creat pichete de ordine, am pus să fie păzite intreprinderile ziua şi noaptea, pe străzi agenţii împiedicau formarea unor grupuri.
TOMA: Gheorghe Balcâzu a avut vreun rol în organizare?
STAN: Sigur că da! Mi-a spus să iau măsuri (Rumoare în sală).
TOMA: Cele spuse până aici concordă cu cele existente la dosar. Ce ai făcut pe 20 decembrie!?
STAN: Am inspectat diverse unităţi şi măsurile luate.
TOMA: Şi pe 21 decembrie?
STAN: Pe 21 am rămas toată ziua la sediu. Am urmărit apelurile telefonice. Am încercat să organizez apărarea sediului, pentrucă grupurile de manifestanţi începuseră să se adune în piaţă.
TOMA: Ce înţelegi prin apărarea sediului?

STAN: I-am cerut două companii de militari colonelului Ghinea, pentru a împiedica atacul asupra Comitetului de Partid şi a primăriei oraşului.
TOMA: În jurul orei 23 ai fost văzut de mai mulţi manifestanţi întreţinându-te în piaţă cu diverşi reprezentanţi ai ordinei, atât din armată cât şi din securitate. În ce scop ai ieşit dumneata la acea oră, care a premers cu puţin escaladarea ostilităţilor?
STAN: Este adevărat că, în jurul orelor 23, am ieşit în piaţă. Am vrut să văd cât de gravă este mişcarea la faţa locului. Oamenii vociferau şi scandau; printre altele strigau într-una "fără violenţă!"...
TOMA: Iar dumneata ce le-ai cerut militarilor?
STAN: Să apere centrul vital al oraşului!...
TOMA: Să-l apere, sau să golească piaţa de manifestanţi!?
STAN: Să apere.
TOMA: Daa... Şi ce le-ai cerut organelor de securitate.
STAN: Le-am cerut să se infiltreze printre demonstranţi, şi să afle care sunt intenţiile lor.
TOMA: Le-ai cerut să se infiltreze printre manifestanţi! Deci, în mijlocul acestora, la ora începerii represiunii, se aflau ofiţeri de securitate. Doamna grefieră, aţi consemnat cele spuse de inculpat?
STAN (încurcat): Poate că se mai aflau, poate că nu... În schimb, uitându-mă la clădirile învecinate am putut observa prezenţa unor forţe neidentificate, postate în punctele cheie. Colonelul Dimancea mi-a spus că nu erau oamenii lui.
TOMA Ia te uită!... Şi nu v-ţai interesat mai mult cine erau ei?... Dacă erau agenţii străini de care s-a vorbit atâta!... Aceşti oameni puteau să destabilizeze piaţa.
STAN: Am raportat prezenţa lor lui Gheorghe Balcâzu.
TOMA: Doamna secretară, oferă-mi te rog o copie a procesului verbal... (primeşte copia). Iată ce spune inculpatul Balcâzu referitor la acest episod: "Nu am luat nici o măsură! Pierdusem legătura cu comandanţii". Misiunea intreprinsă de dumneata nu a fost cunoscută de Gheorghe Balcâzu?
STAN: Era cunoscută... (Rumoare în sală iar).

TOMA (după o pauză): Dumneata ai pretins că la ora 1 noaptea a început asaltul comitetului de partid de către demonstranţi. Te aflai înafara sau în interiorul sediului?
STAN Eram înăuntru. Am urmărit totul de la fereastra cabinetului meu.
TOMA: Şi totuşi ştii perfect că s-a organizat un asalt.... Relatează cele văzute.
STAN: În piaţă era destul de întuneric. La încercările mulţimii de a pătrunde în sediu s-a tras. S-au auzit împuşcături, dar nu pot spune dacă s-a tras în demonstranţi, sau dacă a fost foc de avertisment. Mulţimea a fost oprită... La a doua rafală oamenii s-au speriat şi au luat-o la goană. Atunci am văzut că erau şi răniţi. În piaţă au intrat tancurile, care au început să facă manevre, pentru a curăţa locul.
TOMA: Dumneata crezi că, dela fereastra la care te aflai, s-ar fi putut trage eficient în manifestanţi?
STAN: Aş fi putut trage, dacă aş fi vrut, dar nu aveam armă.
TOMA: Tocmai dumneata, care aveai acasă un adevărat arsenal!
STAN: În cabinetul meu dela sediu nu a fost găsită nici o armă.
TOMA: Totuşi erai un trăgător de elită, recunoscut.
STAN: La vânătorile lui Ceuşescu eram chemat să îl însoţesc. Acelea erau arme de vânătoare.
TOMA: Tot arme străine, moderne, cu lunetă.
STAN: Acelea erau armele cu care se ieşea la vânătoare. În noaptea de 21 decembrie eu nu am tras nici un foc.
TOMA: Din păcate, admirabilii noştri anchetatori nu au făcut investigaţii balistice ale rănilor provocate la morţi. I-au îngropat fără autopsie. Cine ştie ce surprize ne-ar fi aşteptat. Relataţi ce aţi făcut mai departe în acea seară. V-aţi dus acasă?
STAN: Nu, am rămas în sediu... M-am culcat; eram extenuat după acea zi infernală.
TOMA: Te-ai culcat!... Şi când te-ai trezit, ce ai văzut?
STAN: Pe la ora opt dimineaţa, piaţa era din nou plină de lume. Nu mă aşteptasem... Cineva i-a mobilizat!... Am încercat să dau telefoane prin fabrici., pentru a opri afluenţa. M-am consultat cu Gheorghe Balcâzu. La Bucureşti evenimentele se precipitau,

Ceauşescu fugea şi Comitetul Central era ocupat. Ne-am hotărât să ne predăm. Porţile sediului au fost deschise.
TOMA: Ce părere ai despre continuarea luptelor din oraş, după arestarea voastră?
STAN: Din cazarma unde fuseserăm duşi auzeam împuşcăturile. Eram tot timpul ameninţaţi. Nu ştiu cine a organizat acel măcel. Noi nu cunoaştem teroriştii. Nu am ce declara în acest sens.
TOMA (după o pauză): Cum aţi reuşit să ajungeţi în posesia a zeci de mii de dollari?
STAN (tace) .....
TOMA: Era permisă în guvernarea comunistă deţinerea de valută de către pesoanele particulare?
STAN: Nu era.
TOMA: Din păcate problemele legate de fraudele comise în timpul guvernării nu fac obiectul acestui proces. Ele vor constitui, sper, o clauză disociată. Veţi răspunde, la timpul cuvenit, şi pentru asta!.. Mai aveţi ceva de adăugat?
STAN: Nu. Depoziţia mea a fost completă.
TOMA: Dau cuvântul domnului Procuror.
PODEANU: După cum vedem, prin depoziţia sa inculpatul încearcă să iasă din cauză, dând vina în momentele importante, fie pe ordinile primite, fie pe manifestanţi. Ca şi la Nurenberg, noi nu vom considera circumstanţă atenuantă un ordin primit, oricât de superior. Inculpaţii sunt pe deplin rssponsabili de faptele comise, ce reies din anchetă. Ei conduceau oraşul. Cer inculpaţilor să fie convinşi că sunt responsabili de faptele îngrozitoare la care au participat, şi care s-au soldat cu morţi şi răniţi. Ar fi de dorit să le regrete.
TOMA: Inculpat, poţi cere lămuriri.
STAN: Eu am relatat în această depoziţie poziţia mea exactă în timpul evenimentelor. Nu pot răspunde totuşi de toate cele întâmplate, care nu îmi revin. Să răspundă fiecare proporţional cu partea lui de participare la evenimente, bună sau rea.
TOMA: Nu avea grijă, va răspunde. Apărarea are cuvântul.
SIMA: Domnule Preşedinte, onorată instanţă, s-a spus aici că fiecare dintre actorii dramei care s-a chemat revoluţia română

trebuie să răspundă pentru cota lui de participare. S-a mai spus că vinovaţii nu pot fi disculpaţi... Dar: 1) Ce a făcut inculpatul Stan Niculae, decât de a transmite nişte ordine? Este cât se poate de evident că el nu a acţionat în nume propriu. Mai mult, aşa cum reiese din depoziţia sa, rolul lui a fost unul eminamente defensiv: atunci când a fost atacat, s-a apărat. 2) După cum văd, dumneavoastră luaţi în seamă numai ce a făcut rău inculpatul în cele trei zile ale anchetei, dar uitaţi că pe 19, aşa cum reiese dela dosar, el a asigurat aprovizionarea optimă cu alimente şi carburanţi a oraşului. 3) Este de neînţeles cum de puteţi face răspunzători nişte oameni, pentru infracţiuni săvârşite în absenţa lor, după ce au ieşit de bună voie din scenă, predându-se fără luptă, accentuez: fără luptă!... Nu le-ar fi fost mai uşor acestor oameni să se apere direct dacă era nevoie, trăgând din sediu asupra manifestanţilor, decât prin acţiuni subversiv-teroriste tardive, evident de necontrolat? Aceste acuzaţii ni se par total nefondate... În rest, ne plecăm cu durere frunţile în faţa victimeleor nevinovate ale acestui dezastru naţional.
TOMA: Domnul Procuror are ceva de obiectat?
PODEANU: Nu sunt de acord că măsurile luate de inculpaţi au fost eminamente defensive. A scoate tancurile în stradă nu înseamnă că vrei exclusiv să te aperi. În schimb, dacă oligarhia comunistă a fost depăşită pe 22, este evident că ea a încercat să recupereze după aceea. Va fi necesar să stabilim cât mai exact cine este responsabil pentru prelungirea confruntărilor.
TOMA: Inculpat, care erau forţele deplasate în noaptea de 22, în piaţa centrală a oraşului?
STAN: Regimentele 2 şi 3 ale armatei, un detaşament de trupe USLA şi brigăzile 1 şi 2 de Taburi ale regimentului.
TOMA: Aceste unităţi militare erau înarmate?
STAN: ....Da.
TOMA: Aveau muniţie, putere de foc?
STAN: Da.
TOMA: Revoluţionarii din faţa lor erau şi ei înarmaţi, sau ieşiseră la luptă cu piepturile goale?
STAN: Nu erau înarmaţi.

TOMA: Aceste unităţi au fost aduse de dumneata, iar rezultatul au fost sutele de morţi şi răniţi.
SIMA: Misiunea lor era strict defensivă.
TOMA: Au acţionat însă pentru a goli piaţa, trăgând fără cruţare în mulţimea de tineri care nu cereau decât abdicarea puterii comuniste, o revendicare politică cu totul explicabilă după 45 de ani de teroare. Inculpaţii au scos însă, pentru a proteja sistemul, forţe destructive supranumerice, puternic înarmate, domnule avocat al apărării!... Pentru asta au fost ei aduşi în faţa instanţei, şi nu pentru altceva.
SIMA: Că aceste forţe nu erau disproporţionate, s-a văzut pe data de 22.
TOMA: Da... da... da... Apărarea mai susţine că inculpatul Stan Niculae a ordonat umplerea magazinelor în data de 19 decembrie. Care erau raţiile de alimente inculpat înainte de revoluţie în acest oraş? (pauză). Dacă nu ţi le aminteşti, ţi le pot reaminti eu: este un ordin semnat chiar de dumneata. Citeşte! (înmânează documentul).
STAN: „În conformitate cu normele de alimentaţie raţională, veţi livra lunar populaţiei oraşului, pe bază de cartele, următoarele cantităţi de alimente: 100 grame unt, 5 ouă, 1/2 kilogram de carne, 1/2 kilogram de mezeluri, 1/2 kilogram zahăr, 1/4 kilogram de ulei, 250 grame pâine zilnic"...
TOMA: Acestea erau cantităţile reale de alimente pe care le primea populaţia municipiului, până în decembrie anul trecut. Vi se par satisfăcătoare aceste raţii, inculpat?
STAN: Îşi mai puteau cumpăra şi la liber... Ordinul ne venise de sus. Suprafeţele agricole ale judeţului sunt mici, este un judeţ preponderent industrial.
TOMA: Crezi că Dumneata, Balcâzu, Pepelea şi ceilalţi acoliţi din clubul vostru vă aprovizionaţi la fel?
STAN (tace) .....
TOMA: Vă rog să răspundeţi.
STAN: Nu. Existau magazine cu circuit închis.
TOMA: Mai aveţi ceva de adăugat?
STAN (tace) .....

TOMA: Puteţi lua loc. Trecem la următorul caz. Ana Pepelea!

SCENA IV-a
Valeriu Toma, Ana Pepelea, Savel Sima

PEPELEA: (se ridică emoţionată, nervoasă): Da, domnule Preşedinte.
TOMA: Dumneata, în cursul anchetei ai părut foarte cooperantă, ai recunoscut tot ce ţi s-a imputat. Cum se explică faptul, că azi ai devenit atât de reticentă?
PEPELEA (plângăreaţă): Eu nu am trecut niciodată printr-o asemenea experienţă, domnule Judecător... Este pentru prima oară... (Sala râde).
TOMA: Pentru orice lucru există un început. Te rog să relatezi cele întâmplate cu calm.
PEPELEA: Am fost adusă în cătuşe!... M-au ţinut într-o celulă izolată, umedă, friguroasă şi mi-au dat o zeamă râncedă drept mâncare. Şi-au bătut joc de noi, dom-le Judecător!...
TOMA: Tovarăşa Pepelea!... Nu ştii oare că, în timp ce dumneata huzureai, mii de oameni mureau la închisoare bătuţi, înfometaţi, îngheţaţi, pentru mult mai puţine rele decât ai făcut dumneata!?...
SIMA: Onorată instanţă, mă opun acestui tip de interogator.
TOMA: Luaţi loc!...V-am spus să cereţi mai întâi cuvântul!.. Sute de mii de oameni au fost arestaţi în miez de noapte, smulşi dela casele lor, torturaţi la anchete... Între timp, dumneata te sileai să ascunzi totul, printr-o propagandă mincinoasă, spălând creierele acestui popor.
PEPELEA: Nu recunosc nimic din ceeace mi s-a smuls în timpul anchetei!... Nu recunosc nimic!... Au profitat de starea mea deplorabilă...
TOMA: Ce fel de stare acuzai dumneata?
PEPELEA: Eram afectată mintal!...
TOMA: Şi acum nu mai eşti? În ce a constat acea stare?
PEPELEA: Am văzut!... Am văzut totul... Eram surexcitată... Atunci mi se părea că totul s-a petrecut din vina mea.

TOMA: Povestiţi-ne ce aţi văzut.
PEPELEA: Am văzut... Am văzut... Când am ieşit dela Sediu! M-am săturat... Nu mai pot! Când am ieşit, ca să mă duc acasă! Cine mă acuză că eu sunt vinovată! Câţi alţii nu dorm liniştiţi în paturile lor? Ce căutau acolo!? Ce aţi căutat! De ce nu aţi stat acasă? Dacă stăteaţi liniştiţi, nu vi se întâmpla nimic!... Piaţa era plină de sânge... Nu am putut suporta... Cine i-a instigat!? Veniseră maşinile cu apă ale ICAB-ului şi spălau sângele de pe asfalt... Am văzut morţi cu capetele sdrobite, morţi cu gura căscată, morţi cu maţele sfârtecate, morţi desfiguraţi... Nu aveau dreptul să profite de neliniştea mea... Nu mai ştiu ce am spus la anchetă... Nu pot răspunde la întrebările dumneavoastră! Nu mai ştiu nimic din ce am spus. Este o nedreptate strigătoare la cer, să mă investigheze pe mine... Nu pot să vă răspund.
TOMA: Calmaţi-vă, vă rog, încercaţi să fiţi calmă...
SIMA: Domnule Preşedinte, propun să amânăm această cauză pentru şedinţa următoare. Inculpata trebuie consultată de un psihiatru. Când îşi va reveni, vom continua.
TOMA (loveşte cu ciocanul în masă): Interogatoriul se suspendă. Pauză de două ore, până la audierea martorilor.

Se ridică. Toţi ceilalţi fac la fel.

ACTUL III

Acelaşi decor. Colonelul Ghinea se află la bara martorilor.

SCENA I-a
Valeriu Toma, Niculae Ghinea, Savel Sima, Paul Podeanu

TOMA: Vom începe audierea martorilor. Domnule colonel,.... vă avertizez că orice mărturie care nu corespunde realităţii, şi aduce prejudicii unor persoane, se pedepseşte prin lege. Repetaţi după mine: Jur!...
GHINEA: Jur!...
TOMA: Jur să spun adevărul, tot adevărul şi numai adevărul.
GHINEA: Jur să spun adevărul, tot adevărul şi numai adevărul.

TOMA: Domnule colonel, Dumneavoastră aţi participat la toate momentele esenţiale ale revoluţiei. Relataţi cât mai exact cele ce aţi văzut. Vă rog să fiţi concis, şi să relataţi cronologic. Să începem cu teleconferinţa din 19 decembrie. Cine v-a chemat la teleconferinţă?
GHINEA (foarte volubil): Sunt colonelul Ghinea Niculae, comandantul garnizoanei, şi voi relata totul aşa cum a fost, pentru a se stabili tot adevărul. Armata a luptat în această revoluţie de partea poporului, pentru răsturnarea regimului comunist, şi instaurarea unei societăţi democratice. Armata a dat tributul ei de sânge, care strigă...
TOMA (îl întrerupe): Vă rugăm... Vă rugăm să reveniţi la obiectul investigaţiei noastre. Fiţi vă rog succint. Să ne referim la data de 19 decembrie.
GHINEA: Am înţeles!... Pe data de 19 decembrie, la orele 13.15 am fost chemat la telefon de către inculpatul Stan Niculae, şi invitat să mă prezint la sediul Comitetului de Partid, seara la orele 18, pentru comunicări importante.
TOMA: Vi s-a sugerat despre ce era vorba?
GHINEA: Nu, însă am bănuit. Cunoşteam evenimentele dela Timişoara, ascultam doar cu toţii atunci radio Europa Liberă (Lumea râde)... Am ajuns la sediu la orele 17.55. Sala era aproape plină. La orele 18.30 a început teleconferinţa.
TOMA: Juriul cunoaşte conţinutul ei; vă rugăm să vă referiţi numai la ce s-a întâmplat în sală, la reacţia inculpaţilor după teleconferinţă
GHINEA: Discursul lui Ceauşescu a făcut o impresie profundă asupra auditorilor. Am observat o mare nelinişte la cadrele de conducere. Toţi păreau foarte îngrijoraţi.
TOMA: Domnule colonel, vă rog să vă referiţi la ceeace este important. Pentru acest proces este important de a şti, dacă inculpaţii au luat măsuri de punere în aplicare a recomandărilor excepţionale transmise.
GHINEA: Sigur că da!... (Rumoare în sală).
TOMA: Vi s-a ordonat să luaţi măsuri represive asupra populaţiei paşnice a oraşului?

GHINEA: În ceeace mă priveşte, în acel moment am fost mulţumit. Mi s-a recomandat numai să fiu pregătit în vederea stării de necesitate. Securitatea a fost pusă să împiedice declanşarea revoluţiei prin măsuri mai ferme. Orice activitate destabilizatoare trebuia înnăbuşită în faşe, revoltaţii trebuiau depistaţi şi arestaţi.... Ei s-au pus atunci pe pregătiri speciale: oamenii mei mi-au raportat că erau înarmaţi până-n dinţi.
SIMA: Onorată instanţă, spusele martorului nu au nici o legătură cu acuzaţiile privind inculpaţii... Rugăm martorul să se rezume la datele problemei.
TOMA (se consultă cu juriul): Obiecţie acceptată. Vă rugăm să vă limitaţi la informaţii privind inculpaţii. Dumneavoastră ce măsuri aţi luat la unitate?
GHINEA: Pe data de 20 am consemnat trupele în cazarmă. Am încetat pregătirile de luptă.
SIMA: Înafara indicaţiilor primite de la Comitetul de Partid, nu aţi primit instrucţiuni şi pe cale militară ierarhică?
GHINEA: Aceste instrucţiuni au existat, dar ele nu au specificat atacarea cu foc a manifestanţilor în caz de revoltă.
TOMA: Ce s-a întâmplat pe 21 decembrie?
GHINEA: Pe 21 decembrie inculpatul Stan Niculaie mi-a cerut, la orele 13, telefonic, să trimit două companii în piaţa centrală a oraşului. Până seara pretenţiile lui au crescut, deplasările de trupe ajungând în final la două regimente.
TOMA: Vi s-a cerut ca aceste trupe să fie dotate cu muniţie de luptă?
GHINEA: Da.
SALA: Oooo!...
TOMA: Această cerere a fost explicit formulată?
GHINEA: Am fost atenţionaţi că la conferinţa de Partid ni s-a indicat ca militarii să fie dotaţi atât cu cartuşe de manevră, cât şi cu cartuşe de luptă, pentru a fi capabili de ripostă.
TOMA: Ce fel de muniţie deţineau militarii?
GHINEA: Fiecare avea câte 120 de cartuşe, iar tancurile erau dotate cu obuze.

TOMA: V-aţi dat seama că ieşind în stradă cu asemenea forţe, reprezentaţi un pericol major pentru cetăţenii oraşului?
GHINEA: În acele momente nu ne puteam opune ordinelor primite. Atmosfera era încărcată..
SIMA: Vi s-a ordonat şi câte cartuşe să atribuiţi fiecărui soldat?
GHINEA: Nu.
SIMA: Deci, nivelul acesta exagerat de înarmare vă aparţine. Vă daţi seama că prin aceasta dumneavoastră aţi contribuit la vărsarea inutilă de sânge din acest oraş? Rog să fie consemnat, că inculpaţii nu au ordonat gradul de înarmare al trupelor.
GHINEA (surexcitat): Domnule Preşedinte, onorată instanţă, armata română nu a tras în propriul popor!
SIMA: Aceasta e părerea dumitale!... felul în care protestezi este complet deplasat. Domnule colonel, nu cumva dumneata ai fost internat într-un serviciu de psihiatrie în anul precedent?
TOMA: Domnule colonel, vă rog să vă recăpătaţi calmul, şi să răspundeţi clar la întrebări. Dumneavoastră vă aflaţi în piaţă în momentul când inculpatul Stan Niculae a coborât cu noi instrucţiuni. Ce aţi fost informat?
GHINEA: Am fost avertizaţi că organele superioare sunt foarte iritate de ceeace se întâmplă în oraşul nostru, că pierdem situaţia de sub control. Ni s-a specificat că este inadmisibil, să permitem acest comportament revoluţionarilor.
TOMA: Aceasta putea fi urmarea presiunilor exercitate prin telefon de Postelnicu şi Dincă, despre care vorbea inculpatul Balcâzu. Vi s-a ordonat deasemenea să eliberaţi piaţa?
GHINEA (accentuat): Da! Ni s-a spus că manifestaţia durase deja prea mult timp.
SIMA: Vi s-a spus şi în ce fel trebuie să eliberaţi piaţa? Vi s-a spus să trageţi în manifestanţi?
GHINEA (se înfurie iar): Când mi s-a ordonat să eliberez piaţa înseamnă...
SIMA: Putea inculpatul Stan Niculae să vă ordone?
GHINEA: Eu am relatat!... Aşa cum am spus, armata...
TOMA: Vă rugăm să răspundeţi calm.

PODEANU: Domnule colonel, în momentul acela, în noaptea de 21 decembrie situaţia din piaţă justifica deschiderea focului asupra manifestanţilor?
GHINEA: Nu o justifica. Numărul demonstranţilor începuse să scadă. Orele erau înaintate, şi o parte a mulţimei se retrăsese.
TOMA: Inculpatul Stan Niculae a pretins că în acel moment poporul a încercat să ocupe cu forţa sediul comitetului de partid. Aţi observat o asemenea tentativă?
GHINEA: Nu. Noi am ordonat trupelor să avanseze!
SIMA: Şi atuncea aţi tras în ei, pentru a-i dispersa.
GHINEA: Inexact!... Noi am tras numai foc de avertisment.
SIMA: Şi totuşi, după un asemenea foc au rămas în piaţă morţi şi răniţi. Ce să mai vorbim de victimile deplasării iresponsabile a taburilor!
GHINEA: Dumneavoastră uitaţi că trupele de securitate erau înarmate. Pe acoperişurile clădirilor erau oamenii lor, cu arme perfecţionate. La adăpostul rafalei noastre de avertisment, au secerat manifestanţii. A fost rănit mortal şi un om de-al meu.
SIMA: Şi atunci, dumneata ai ordonat foc împotriva trupelor de securitate! Îţi dai seama ce dezastru ai produs?
GHINEA: Noi nu am făcut decât să ripostăm în direcţia din care venea agresiunea.
TOMA: Putea fi aceasta o manevră, pentru a vă determina să trageţi în demonstranţi?
GHINEA: Încă dela prima rafală oamenii s-au speriat. La a doua majoritatea s-au risipit. Piaţa se golise.
SIMA: Rog onorata instanţă să reţină că după a doua rafală piaţa se golise. Ar fi fugit mulţimea dacă armata nu trăgea? Mai rog să se consemneze că martorul, colonelul Ghinea Niculae, a fost internat la Spitalul Militar Central, secţia Psihiatrie, în perioada 10-25 octombrie 1988. Depunem la dosar o copie după certificatul medical. Deasemenea rugăm onorata instanţă să reţină, că atârnarea conducerii armatei de reprezentanţii puterii de stat era limitată.
TOMA: Domnule colonel, continuaţi. Ce aţi făcut în continuare în noaptea aceea.

GHINEA: Am rămas în piaţă cu trupele. Băieţii s-au odihnit după marile emoţii ale zilei. Ne-am retras pe străzile lăturalnice. Pe la 5.30 afluenţa mulţimii a reînceput. Demonstraţia renăştea din propria-i cenuşe, mai ameninţătoare încă decât în ziua precedentă. S-au mobilizat mari mase muncitoreşti. Prin radio am primit ordin dela Marele Stat Major de a evita orice vărsare de sânge.
TOMA: Cine dăduse acest ordin?
GHINEA: Acest ordin venea din partea Ministrului Forţelor Armate, Generalul Milea. La orele 10.20 ale zilei generalul Milea a fost împuşcat!
SIMA: De unde ştii dumneata!?
GHINEA: Generalul Milea nu avea dece să se sinucidă! El făcuse un act de o importanţă capitală: decisese soarta revoluţiei.
TOMA: Cum au receptat trupele aceste ordine?
GHINEA: Cu o enormă uşurare,... cu lacrimi în ochi. Pe alocuri, militarii au pactizat cu demonstranţii. La anunţul morţii generalului Milea, au fost toţi bulversaţi. Am primit ordinul să ne retragem în cazărmi, şi imediat cortina de militari din faţa sediului s-a dat la o parte.
TOMA: Sugeraţi aşadar că inculpaţii nu s-au predat din considerente umanitare, ci pentru că au fost siliţi de avansarea manifestanţilor.
GHINEA: Evident!... S-au trezit descoperiţi, şi nu au mai avut încotro. Au fost pur şi simplu luaţi prin surprindere.
SIMA: Domnule colonel, în incinta sediului Comitetului de Partid nu existau şi trupe proprii de securitate?
GHINEA: Insuficiente! Trupele de securitate fuseseră dispersate, se speriaseră. Ele s-au regrupat apoi subversiv, pentru a trage după 22 decembrie, susţinute prin acţiuni de diversiune de agenţii GRU!...
SALA: OOOh !...
SIMA: Domnule Preşedinte, martorul confabulează!...
TOMA: Domnule colonel, dumneavoastră faceţi afirmaţii necontrolate (rumoare mare în sala de judecată). Linişte!... Dacă nu vă liniştiţi evacuez sala! Mai aveţi ceva de adăugat?

GHINEA: Nu.
TOMA: Dacă domnul Procuror Podeanu are de făcut vreo intervenţie!...
PODEANU: Consider că este necesar ca martorul să fie supus unui examen medical psihiatric.
SALA (protestează): Oooh....
TOMA: S-a consemnat. Domnule colonel Niculae Ghinea, vă mulţumim (Ghinea iese). Martorul Constantin Dimancea!...

SCENA II-a
Valeriu Toma, Constantin Dimancea, Paul Podeanu, Savel Sima

Dimancea trece la bară.
TOMA: Vă previn că depunerea de mărturii false este pedepsită prin lege. Repetaţi după mine:"Jur să spun adevărul, tot adevărul şi numai adevărul!"...
DIMANCEA (repetă): Jur...
TOMA: Vă rugăm să relataţi cele trăite de dumneavoastră, începând cu data de 19...
DIMANCEA: Pe data de 19 decembrie am fost chemat la sediul Comitetului de Partid ca şef al Departamentului Securităţii.
TOMA: Vă rugăm să prezentaţi cât mai în detaliu, care au fost atribuţiile ce au revenit securităţii după părerea dumneavoastră, din cuvântarea lui Niculae Ceauşescu.
DIMANCEA: De la început ţin să precizez că în cursul revoluţiei securitaea noastră a îndeplinit exclusiv atribuţii informative. Securitatea nu a fost angajată nici să apere cu arma ordinea de stat existentă, nici să facă arestări, cum s-a afirmat în unele instanţe. De aceste acţiuni răspundeau armata şi poliţia. Noi am fost chemaţi să aflăm starea de spirit a populaţiei. În ziua de 20 decembrie am informat Comitetul de Partid, personal pe inculpatul Balcâzu, şi mai departe serviciile de informaţii centrale, despre starea de spirit explozivă din oraşul nostru. Din păcate nimeni nu a ţinut seama de aceste informaţii, şi tensiunea nu a fost desamorsată. Evenimentele au fost lăsate (!) să evolueze. Deşi revolta a început prin manifestările unor

derbedei, care au spart şi au jefuit magazinele, au dat foc, au incendiat..., noi am pevenit autorităţile că vor avea mari dificultăţi în fabrici şi uzine. Au crezut că le pot face faţă prin simple măsuri administrative, şi s-au înşelat. Acele măsuri au fost total ineficiente.
TOMA: Ce aţi făcut efectiv în ziua de 21 decembrie? Inculpatul Stan Niculae a afirmat că v-a dat indicaţia de a vă infiltra oamenii printre manifestanţi.
DIMANCEA: Aportul nostru a fost în continuare informativ.... Chiar în acea dimineaţă noi am strâns armele dela cadrele securităţii; ele au fost încuiate în depozitul nostru, unde au şi fost găsite în 22 decembrie, data la care ne-am predat.
TOMA: Martorul Ghinea a afirmat că ofiţerii şi cadrele de securitate erau înarmaţi până-n dinţi.
DIMANCEA: Calomnie! Vă închipuiţi ce ar fi păţit un ofiţer de securitate prins de mulţime cu un pistol asupra lui!?
TOMA: Tot colonelul Ghinea afirmă că oamenii postaţi de dumneavoastră pe clădirile înalte ar fi deschis foc asupra manifestanţilor, în timpul rafalei lor de avertisment.
DIMANCEA: Oamenii mei nu au avut misiune de luptă în acest conflict.
TOMA: Ţin să vă avertizez că însuşi inculpatul Stan Niculae a remarcat existenţa unor indivizi înarmaţi, pe clădirile din piaţă.
DIMANCEA: Nu erau oamenii noştri. Nu ştiu cine erau ei.
TOMA: Vi s-a dat cumva ordin să-i identificaţi? Nu era datoria dumneavoasrâtră în această situaţie?
DIMANCEA: În haosul de atunci, nu se putea face mare lucru. Cum să te apropii de nişte oameni care trăgeau!?...
TOMA: Deci au existat oameni care trăgeau!... Inculpatul Balcâzu a fost informat de venirea unui ajutor... Cunoaşteţi ceva despre existenţa unor trupe speciale?
DIMANCEA: Nimeni nu m-a informat despre existenţa unor asemenea trupe.
TOMA: Acest tip de armă îl cunoaşteţi? (îi arată o servietă diplomat cu pistol încastrat în interior). Cu ea se putea trage pe la spate de oamenii infiltraţi în rândul manifestanţilor. Servieta

asta are un orificiu lateral, prin care se poate descărca arma aflată în interior.
DIMANCEA: Oamenii mei nu au avut în dotare aşa ceva. Am fost acuzaţi pe nedrept. După 22 decembrie, armata a tras timp de două zile asupra sediului unităţii noastre! A fost o nebunie!... Am fost terorizaţi, au murit oameni!.. Noi depusesem deja armele. La chemarea noii conduceri, ne-am retras în unităţi.
TOMA: Domnule procuror Podeanu, aveţi ceva de comentat?
PODEANU: Domnule Dimancea, inculpaţii Balcâzu, Stan au Pepelea v-au cerut la vreun moment dat, să participaţi la represiunea mişcării?
DIMANCEA: Nu, nu mi-au cerut.
PODEANU: Aveţi informaţii că ar fi fost trăgători străini de oraş?
DIMANCEA: Am avut doar informaţii verbale, care nu s-au confirmat! Cei suspectaţi de a fi participat la acţiuni teroriste au fost eliberaţi, din lipsă de probe (Rumoare în sală).
TOMA: Ciudată ineficienţă!... Poate că demonstranţii s-au împuşcat singuri!
DIMANCEA: A fost foarte mult haos. Nu este exclus ca gloanţe rătăcite să fi omorât pe cine trebuia, şi pe cine nu trebuia! Militarii se puteau împuşca între ei; erau foarte prost pregătiţi.
TOMA: Dacă domnul avocat Sima are vreo întrebare de formulat.
SIMA: Nu... Afirmaţiile martorului mi se par concludente.
TOMA: Infirmaţiile, mai bine zis. Puteţi ieşi domnule Dimancea, vă mulţumim. Martoul Dan Ardelean!...

SCENA III-a
Valeriu Toma, Dan Ardelean, Paul Podeanu, Savel Sima

Aprodul chiamă; Dan Ardelean trece la bară, şchiopătând.
TOMA: Numele şi vârsta dumneavoastră.
DAN: Mă numesc Dan Ardelean, sunt student, şi am 25 de ani.
TOMA: Vă rugăm să repetaţi: Jur să spun adevărul, tot adevărul şi numai adevărul!
DAN (repetă): Jur....

TOMA: Dumneavoastră aţi participat la revoluţie, şi sunteţi unul dintre răniţii revoluţiei. Ce ne puteţi spune despre noaptea de 21 decembrie? Încercaţi să vă reamintiţi cât mai exact modul în care au evoluat ostilităţile.
DAN: Am ajuns în piaţă abia pe la şapte seara. Piaţa era plină de tineri care strigau: Jos Ceauşescu îndeosebi. Era o agitaţie de nedescris. Fără să vrem aproape, am fost prinşi în vâltoare. Era debordant!... Pentru prima oară în viaţa noastră îndrăzneam să strigăm ceva. Era uluitor... Îmbătător!... Vreau să spun că tinerii erau într-o stare de exaltare neobişnuită. Nu le mai păsa de consecinţe. Erau dispuşi să înfrunte orice. Cu mine mai era o fată... A fost prinsă şi ea de entuziasmul general. Tinerii se duceau la soldaţi şi îi implorau să nu tragă... Le explicau care este rostul revoluţiei... Le duceau flori... Era un vacarm nemaipomenit... Pe la opt sau nouă a apărut la balcon criminalul de colo... (îl arată cu degetul pe Balcâzu).
TOMA: Domnule Ardelean, culpabilitatea acuzaţilor o va stabili numai completul de judecată.
DAN: Poate!... A încercat să vorbească poporului, dar nu s-a auzit nimic. A fost primit cu huiduieli nesfârşite. Pe urmă a încercat să vorbească Iosif Constantinescu; nici el nu s-a auzit. La zece au trimis să ne stropească tunuri cu apă. Tinerii le-au ocupat şi le-au transformat în baricade. Unora le-au dat foc.
TOMA: Fiind în centru, aţi văzut cumva tineri distrugând, devastând magazine?
DAN: E o minciună...O calomnie... A fost o înscenare... Tinerii aceia erau curaţi ca lacrima, nu derbedei cum s-a spus!... S-au jertfit din idealism, au înfruntat cu piepturile goale societatea totalitară...Către miezul nopţii, rândurile se mai răriseră. Atunci au găsit cu cale să termine cu ei. Tancurile au început să înainteze, soldaţii la fel. A început o mare alergătură: cei prinşi erau arestaţi. Sigur că demonstranţii, ca să se apere, au început să arunce cu pietre, cu ce găseau. Unii au găsit benzină, şi au făcut sticle incendiare. Către orele unu soldaţii sau... nu ştiu cine... au tras! Unii soldaţi păreau să tragă în aer, alţii au tras probabil în noi... Fata care era lângă mine, s-a prăbuşit. O

împuşcaseră în inimă. Am rămas lângă ea... Toţi ceilalţi s-au speriat şi au fugit.
SIMA: Cine era fata de lângă dumneata? Ne poţi spune numele?
DAN: Lizy Constantinescu, fata lui Iosif Constantinescu.
SALA: OOOOh!...
TOMA: Aţi văzut în cursul serii oameni înarmaţi pe clădiri?
DAN: Erau unii... Păreau îmbrăcaţi în combinezoane... Alţii ne filmau, probabil pentru a fi identificaţi ulterior.
TOMA: Cum eraţi aşezat în momentul când s-a deschis focul, domnule Ardelean?
DAN: Toţi eram îndreptaţi cu faţa către soldaţi. Unii au fost împuşcaţi din faţă, alţii pe la spate sau din părţi.
SIMA: De unde ştii dumneata!?
DAN: Cei răniţi mai uşor au fost transportaţi, împreună cu mine, la închisoarea din deal... După câteva minute am fost arestat.
TOMA: Cine v-a arestat?
DAN: Nu mi-am dat seama!... Eram atât de năucit, că nu mai ştiam ce se petrece cu mine. M-au dus în pumni până la camioane. M-au lovit în gleznele picioarelor, până mi-au fracturat un picior. Când am ajuns la închisoare, gardienii ne-au primit cu vergi, aşezaţi pe două rânduri. Ne lovau în spinare, în cap, unde apucau... Pe un băiat l-au prostit de tot.. Acum e plecat în Italia. A făcut hidrocefalie internă, nu se ştie dacă va scăpa. Numai depe urma loviturilor...
SIMA: Ce căuta fata care era cu Dumneata, la ora aceea, în piaţă!
DAN: Venise să-şi caute tatăl, care fusese convocat la Comitetul de Partid.
TOMA: Daaa... Domnule Procuror, mai aveţi de pus întrebari?
PODEANU: Nu.
TOMA (către Dan Ardelean) Vă mulţumim (Ardelean iese).
SIMA: Martorii apărării văd că sunt evitaţi.
TOMA: Martorul Vica Leonte!...

SCENA a IV-a

Valeriu Toma, Vica Leonte, Paul Podeanu, Savel Sima

Aprodul cheamă; Vica Leonte se prezintă la bară.
TOMA: Numele dumneavoastră:
VICA: Vica Leonte.
TOMA: Profesia:
VICA: Activistă de Partid.
TOMA: Vă rog să repetaţi după mine: Jur... etc
VICA (repetă): Jur...
TOMA: Vă previn că depoziţia de afirmaţii false este pedepsită de lege. În ce mod aţi participat dumneavoastră la revoluţie?
VICA: M-am aflat la sediul Comitetului de Partid în noaptea de 21 decembrie, fără a juca vreun rol important. Vreau să depun, pentru a arăta eforturile depuse de Gheorghe Balcâzu, pentru a calma spiritele, şi a se ajunge la o soluţie de compromis în acea noapte. Acest om şi-a periclitat viaţa, încercând să le vorbească demonstranţilor, care aruncau în el cu tot ce găseau. Gheorghe Balcâzu nu este un criminal!.. În seara aceea era profund îndurerat de cele întâmplate. Niciodată acest om nu a refuzat...
TOMA: Vă rugăm să reveniţi la fapte.
VICA: Gheorghe Balcâzu a mai fost acuzat de a fi încercat să-şi dea foc la propria locuinţă. Vreau să informez onorata instanţă că pe data de 25 decembrie soţia lui se afla refugiată în apartamentul meu, pe care nu l-a părăsit nici o clipă!...
TOMA: Doamna Vica Leonte!.... Ce fel de maşină aveţi?
VICA (dispreţuitor): Nu am niciun fel de maşină!
TOMA: Ce fel de maşină are sora dumneavoastră?
VICA: O Dacia, cred...
TPMA: Ce culoare are acea Dacie?
VICA: Verde...
TOMA: La dosar există declaraţii ale unor martori, care au văzut-o pe soţia lui Gheorghe Balcâzu descinzând la orele 16 la fosta locuinţă, coborând dintr-o Dacie verde.
SIMA: Onorată instanţă, protestez!... Câte Dacii de culoare verde credeţi că există în oraşul nostru!
TOMA: Martora Vica Leonte, mai aveţi ceva de adăugat?
VICA: Aceasta este declaraţia mea pe care o susţin.... Este martoră şi femeia mea de serviciu.

TOMA: Dacă apărarea doreşte să mai interogheze martorul... (Sima tace). Vă plângeaţi că martorii dumneavoastră nu sunt suficient audiaţi... (Către Vica): Vă mulţumim... Să intre martorul Iosif Constantinescu.

SCENA aV-a

Valeriu Toma, Iosif Constantinescu, Paul Podeanu, Savel Sima

Sala se agită. Iosif Constantinescu trece la bara martorilor.

TOMA: Domnule Constantinescu, nu pot spune că nu vă cunosc. Tot oraşul cunoaşte pierderea dumneavoastră. Vă rog să depuneţi calm şi obiectiv. Repetaţi după mine: „Jur să spun adevărul, tot adevărul şi numai adevărul".

CONSTANTINESCU: Jur ...

TOMA:Relataţi vă rog faptele care după părerea dumneavoastră, ar putea duce la o lămurire a evenimentelor.

CONSTANTINESCU: Pe data de 19 decembrie am fost invitat la cabinetul de partid pentru a audia conferinţa lui Ceauşescu, referitoare la evenimentele de la Timişoara. Era acolo toată conducerea judeţului.

TOMA: Cum se face că aţi fost invitat şi dumneavoastră?

CONSTNTINESCU: Sunt profesor la Universitate, destul de bine cunoscut, şi la alegerile pentru Marea Adunare Naţiobnală, am fost ales deputat. Comuniştii au căutat întotdeauna să amestece intelectualitatea în aşa zisa lor guvernare, pentru a le machia ticăloşiile. Din păcate intelectualitatea a marşat. Mă veţi întreba dece am făcut-o! Nu era posibil să refuzăm? Ne pierdusem orice speranţă într-o schimbare, şi unii dintre noi am crezut că putem influenţa în bine sistemul din interior. În realitate nu am îmbunătăţit nimic.

TOMA: Ce ştiţi despre felul cum au condus judeţul cei trei inculpaţi, în special Stan şi Balcâzu?

CONSTANTINESCU: Prin tot felul de potlogării. Ar fi imposibil să enumăr aici toate afacerile tenebroase, în care au fost implicaţi cei doi. Prin joc de influenţă, prin acapararea tuturor pârghiilor puterii, prin serviciile de Comerţ exterior şi

Gospodăria de Partid, au jefuit cât au vrut, au profitat de toată economia judeţului, ca de averea lor proprie. Reţeaua corupţiei era organizată ierarhic, şi se încheia la nivel înalt. Afaceri comerciale trucate, vânzări ilegale, exproprieri, acoperire prin acte false, utilizarea patrimoniului de stat în scopuri personale, de toate acestea au uzat discreţionar, ca nişte adevăraţi magnaţi.
SIMA: Îmi daţi voie... Aţi protestat vreodată în vreun fel?
CONSTANTINESCU: Cât am putut, m-am opus.
SIMA: Lucrurile pe care le afirmaţi dumneavoastră sunt grave, dar vagi. Trebuiau probate la timpul lor... Post hoc, afirmaţiile dumneavoastră nu mai au nici o valoare: pot fi simple calomnii.
CONSTANTINESCU: Ţin la dispoziţia instanţei un dosar conţinând documente doveditoare.
SIMA: Onorată instanţă, vă rog să reţineţi că ne îndepărtăm de la subiect.
TOMA: Martorul este rugat să evoce ce a observat la teleconferinţă. Ne interesează îndeosebi atitudinea celor trei inculpaţi în cursul revoluţiei.
CONSTANTINESCU: După teleconferinţă cei trei erau foarte agitaţi. Cea mai enervată era Ana Pepelea, care intrase într-o stare de agitaţie patologică. Era foarte revoltată de cele întâmplate, regreta că forţele de ordine nu au acţionat mai violent, în aşa fel încât evenimentele să nu mai ia amploare. Îi acuza de trădare pe toţi cei implicaţi (Rumoare în sală).
TOMA: Ce ştiţi despre ceilalţi doi? I-aţi auzit luând unele hotărâri importante?
CONSTANTINESCU: Inculpatul Gheorghe Balcâzu ne-a cerut tuturor să luăm act de starea de necesitate. Apoi s-a întreţinut separat cu Stan, Dimancea şi Ghinea.
TOMA: Ce legături aţi mai avut cu evenimentele?
CONSTANTINESCU: Din nefericire, grave. În data de 21 decembrie am fost rechemat la sediul Comitetului de Partid. Dacă aţi şti cât de mult am regretat prezenţa mea acolo! Au vrut ca eu să le vorbesc tinerilor din piaţă, deoarece unii dintre ei mă cunoşteau.
TOMA: Ce ne puteţi spune despre atmosfera din acea zi?

CONSTANTINESCU: Nu am putut deduce ce se pregătea. Am urmărit ostilităţile şi m-am îngrozit. Când am auzit că se trage, am fost disperat. Imediat ce piaţa s-a golit , am plecat spre casă, deoarece fata mea rămăsese singură. Când am ajuns... nu era nicăieri... Nu ştiam că, trecând prin piaţă, am trecut pe lângă fetiţa mea, care zăcea moartă. Am trecut pe lângă ea înnebunit, fără ca să o văd.
TOMA: Ce se petrecea în piaţă, când aţi trecut?
CONSTANTINESCU: Erau adunaţi răniţii şi morţii. Se făceau arestări. Am văzut cum mai mulţi indivizi, instruiţi probabil, spărgeau sistematic geamurile şi magazinele. Inculpatul Stan Niculae era foarte activ. L-am văzut bătând crunt o femeie, pe care puseseră mâna. Mi s-a făcut greaţă şi am fugit. În zilele următoare, printre canonade şi gloanţe, am căutat-o pe fiica mea. Am găsit-o în cele din urmă la morgă.
TOMA: Dacă domnul avocat al apărării are cumva obiecţii...
SIMA: Domnule Preşedinte, onorată instanţă, firește cu toţii suntem impresionaţi de nefericirea profesorului Constantinescu, unul dintre oamenii cei mai de vază ai acestui oraş. Nu putem însă să nu atragem atenţia, că acuzele pe care le aduce astăzi inculpaţilor sunt marcate de un puternic parti pris. Pierderea pe care asuferit-o este prea mare, pentru a nu-i influenţa în mod decisiv opiniile. Aceasta s-a văzut în vitriolanta sa cuvântare, ori de câte ori a fost vorba despre ei. Pe de altă parte domnul Constantinescu a contribuit el însuşi, după cum toată lumea cunoaşte, la răul pe care l-am trăit, şi nu cred că are dreptul să dea vina astăzi pentru toate consecinţele, exclusiv pe ceilalţi. Este foarte greu să stabilim vinovăţiile, onorată instanţă. Dorim oare să creem ţapi ispăşitori?
CONSTANTINESCU: Vă înşelaţi, domnule avocat al Apărării. Nu mă absolv absolut deloc de la partea mea de vină. Dacă juriul are în vedere să mă judece pentru partea mea de vină, îi stau la dispoziţie. Eu unul mă consider foarte vinovat.
TOMA: Domnul Procuror are de pus vreo întrebare?
PODEANU: Nu.

TOMA: Domnule Constantinescu, vă mulţumim. Martorul Anghel Cornel! (Constantinescu iese).

SCENA aVI-a

Valeriu Toma, Cornel Anghel, Paul Podeanu, Savel Sima, Iosif Constantinescu

Aprodul cheamă, martorul trece la bară.

TOMA: Domnule martor, vă rog să vă prezentaţi.

ANGHEL: Anghel Cornel, activez în Comitetul Judeţean al Frontului Salvării Naţionale.

TOMA: Ce funcţii aţi avut anterior?

ANGHEL: Am lucrat la Prefectura oraşului.

TOMA: În calitate de salariat al Prefecturii, aţi avut fără îndoială legături cu inculpaţii Stan şi Balcâzu... Ce ne puteţi spune despre comportamentul lor?

ANGHEL: Mă revolta atitudinea lor arogantă, antipopulară! Am fost marginalizat permanent pentru ideile mele, exprimate în şedinţe. Tot mai mulţi oameni îşi dădeau seama în ultimul timp, că zilele dictaturii ceauşiste erau numărate. Că poporul nu mai poate suporta la nesfârşit înfometarea, teroarea şi lipsurile, concentrarea puterii în mâinile unui clan oligarhic. Din păcate cei trei se comportau dogmatic, ascultând orbeşte de ordinele primite dela centru.

TOMA: Aţi participat la manifestaţia din 21 decembrie?

ANGHEL: În acea zi lucrurile nu îmi erau încă foarte clare... Nu ştiam ce voiau manifestanţii... Pe 22 am ieşit însă cu muncitorii în stradă, am ocupat sediul Comitetului Municipal de Partid, şi am arestat inculpaţii. I-am pus mâna în gât lui Balcâzu şi i-am zis: „Fă tu o mişcare, şi te omor!" Apoi am organizat apărarea împotriva atacurilor susţinute ale teroriştilor. Am rezistat focului lor timp de şapte zile: trăgeau din toate direcţiile. Se crease un vid de putere, în care elementele anarhice acţionau nestingherit!...

TOMA: Cine credeţi că erau ei... teroriştii!?

ANGHEL: E un mare mister!.. Nu cred că se va şti vreodată.

TOMA: Ciudat!... Dumneavoastră pretindeţi că aţi luptat activ împotriva lor, dar nu aţi reuşit să vedeţi la faţă nici unul. În sfârşit... Cum s-au comportat atunci inculpaţii?
ANGHEL: Vă pot descrie atitudinea lor în momentul arestării. Adevărul e că s-au predat fără rezistenţă. Nu s-au folosit de armele din dotare pe care le aveau, şi cu care ar fi putut face încă numeroase victime. I-am închis într-o cameră dela etajul patru, şi i-am pus sub pază. Au fost preluaţi pe 25 de un detaşament militar.
TOMA: Credeţi că acţiunile teroriste, despre care vorbeaţi, vizau eliberarea lor?
ANGHEL: Este foarte posibil! A divulgat cineva legăturile lor? În momentele acelea noi nu realizam la ce riscuri ne expuneam, avându-i sub pază.
TOMA: Domnule Anghel Cornel, cum apreciaţi dumneavoastră, revoluţionarii, vina celor trei? Ca pe o vină colectivă a societăţii comuniste, sau ca pe o vină personală?
ANGHEL: Bineînţeles că îi acuzăm pentru vina lor individuală. Noi nu facem vânătoare de vrăjitoare! De ce ar fi fost răi toţi comuniştii? Comunist am fost şi eu... de nevoie! Am fost patru milioane de comunişti în ţara asta. Îi puteţi judeca pe toţi? Printre ei au fost oameni cinstiţi, pricepuţi, de bună credinţă, specialişti cu înaltă calificare şi competenţă, patrioţi. Deaceea noi credem că investigaţia trebuie să privească exclusiv evenimentele din 21, 22, stabilind în ce măsură au acţionat unii represiv, ascultând orbeşte de ordinele acelui dictator.
TOMA: Are cuvântul domnul Procuror.
PODEANU: Consider că domnul Anghel Cornel a pus punctul pe i. Este într-adevăr necesar, aşa cum gândesc revoluţionarii, să considerăm cu toată intransigenţa faptele celor trei. Noua ordine din România trebuie să fie dreaptă, şi asta depinde de noi.
TOMA: Apărarea are cuvântul, dacă are ceva de obiectat.
SIMA: Desigur, ne vine greu să obiectăm, când acuzaţiile sunt evidente. Acuzaţii au făcut într-adevăr marea greşală de a asculta orbeşte ordinele primite dela dictator. În mod paradoxal, nefericirea lor actuală provine din aceleaşi cauze, care le-au

adus în trecut fericirea. Aşa e viaţa, cu dus întors. Cine câştigă, uneori mai şi pierde! Mă opun însă cu vehemenţă insinuărilor privind legătura dintre inculpaţi şi grupurile teroriste. Aceste legături nu au fost de nimeni dovedite. Misiunea mea este deosebit de dificilă, în măsura în care cei inculpaţi au fost aduşi în faţa instanţei pentru nişte acţiuni sângeroase la care au participat, direct sau indirect, rămâne de văzut, de înşişi cei care au făcut revoluţia. Şi totuşi, onorată instanţă, să nu mai repetăm greşelile trecutului, şi să le asigurăm lor o judecată neinfluenţată de considerente politice. Personal, mi-am luat pe umeri această dificilă sarcină, tocmai pentru a le asigura o apărare, pe care ei au refuzat-o sistematic altora, dealungul a patru decenii de sistem totalitar.

TOMA: Domnule Anghel, audierea dumitale a luat sfârşit (Anghel iese).

CONSTANTINESCU: (rămas în sală, se ridică în banca lui): Domnule Preşedinte, onorată comisie: vă rog insistent să luaţi în vedere audierea în instanţă a martorului Liviu Bungău. Am avut o convorbire pe sală cu profesorul Bungău, din care am dedus că deţine informaţii din ziua revoluţiei, care mi se par deosebit de importante pentru înţelegerea evenimentelor... Domnul Liviu Bungău este profesor, ca şi mine, la universitate, şi este o persoană demnă de toată încrederea.

SCENA VII-a
Valeriu Toma, Vasile Gheţie, Liviu Bungău

GHEŢIE (aparte, pentru Valeriu Toma): Cine mai e şi ăsta?

TOMA: Nu ştiu... Nu îl cunosc... Profesorul Liviu Bungău, poftiţi la bară. Vă rog să vă prezentaţi.

BUNGĂU: Mă numesc Liviu Bungău, profesor de mecanică la Politehnică. Pe data de 21 am fost luat de Profesorul Iosif Constantinescu, şi am mers împreună la Comitetul de Partid.

TOMA: Repetaţi după mine: „Jur să spun adevărul, tot adevărul şi numai adevărul"..

BUNGĂU: Jur!...

TOMA: Ce ştiţi în legătură cu cele petrecute în 21 decembrie?

BUNGĂU: Am rămas la Sediu până la orele 3 dimineaţa. După încercările nereuşite de a goli piaţa, făcute de Gheorghe Balcâzu şi de Iosif Constantinescu, după cum ştiţi evenimentele s-au precipitat. La ora 1 noaptea s-a trecut la lichidarea prin forţă a demonstraţiei. La orele 12.30 l-am văzut pe inculpatul Stan Niculae întorcându-se din piaţă, unde fusese plecat. Către ora 1 a început represiunea. În Sediu s-a produs vânzoleală mare, fiecare se manifesta în felul său, era multă lume acolo şi, în confuzia care domnea, m-am pierdut de profesor...
SIMA (îl întrerupe): Toate astea nu spun nimic nou.
TOMA: Obiecţia se respinge!... Continuaţi.
BUNGĂU: După ora două, agitaţia nu luase încă sfârşit. În piaţă erau ridicaţi morţii, telefoanele sbârnâiau. Îl căutam în zadar pe profesorul Constantinescu, probabil plecase... În felul acesta, la un moment dat am ajuns, fără să vreau, în cabinetul privat al lui Gheorghe Balcâzu. Nimeni nu m-a oprit, gărzile se concentraseră la intrarea principală. Inculpatul Gheorghe Balcâzu se afla în cabinet, împreună cu mai mulţi acoliţi, pe care nu-i cunoşteam, şi cu Ana Pepelea. În momentul acela a sunat telefonul direct, şi Gheorghe Balcâzu a răspuns intrigat. După convorbire, spunea că are informaţii relativ sigure, că armata nu va mai lupta pentru apărarea autorităţilor a doua zi, că se pregătesc ordine trădătoare de retragere a efectivelor în cazărmi. Atunci inculpatul a delegat-o pe Ana Pepelea să se întâlnească la orele 6.30 dimineaţa cu domnul Ion Ionescu, la locuinţa lui...
TOMA (foarte surprins): Cum!? Domnul Ionescu a avut contacte cu vechea conducere a organelor de stat înainte de 22 decembrie!? Doamna secretară, vă rog să consemnaţi. Spuneţi-ne, domnule Bungău, a motivat în vreu fel acuzatul această acţiune?
BUNGĂU: Zicea că vrea să asigure transferul pe cale paşnică a puterii unor oameni cât mai moderaţi, pentru a evita perturbarea gravă a ordinei existente. Promitea chiar asigurarea de logistică noilor autorităţi, menită să ţină mulţimea la distanţă.
GHEŢIE (sare ca o fiară): Cum e posibil aşa ceva!?... Cum vă permiteţi, domnule Bungău, să depăşiţi cadrul de investigaţii al

acestui for! Dumneavoastră compromiteţi grav, în mod vădit tendenţios, autoritatea constituită a Frontului Salvării Naţionale, emanaţia însăşi a revoluţiei!... Afirmaţiile dumneavoastră ar fi trebuit mai întâi serios verificate de procurorii anchetatori, înainte de a ajunge dumneavoastră în instanţă! Murdăriţi premeditat revoluţia!... (Se adresează furios lui Valeriu Toma): Întrerupem şedinţa!...

Sala vociferează: vacarm general. Toma bate cu ciocanul în masă. Se face linişte.

TOMA: Audierea martorilor se întrerupe!... Procesul se amână pentru săptămâna viitoare, la o dată care va fi anunţată ulterior.

Asistenţa se ridică depe scaune comentând înfrigurat. Inculpaţii sunt scoşi din sala de judecată sub pază.

ACTUL IV

Birou la Tribunalul din localitate.

SCENA I-a
Iosif Constantinescu, Vasile Gheţie, Paul Podeanu

CONSTANTINESCU: Of, Of, Of domnilor! Mi se pare înspăimântător ca un om obosit ca mine, să fie nevoit să lupte în continuare în primele rânduri ale acestei revoluţii, care parcă nu se mai termină.

GHEŢIE: Este de mirare că gândiţi astfel, domnule Profesor Constantinescu. Este dreptul dumneavoastră, fără îndoială, dar eu nu vă înţeleg. Poporul a decis. În mai am căpătat o guvernare legitimă, prin votul majorităţii. Ce credeţi că ar mai trebui făcut? La ce luptă vă referiţi?

CONSTANTINESCU: Nu neg această legitimitate... domnule Gheţie. Dar nici dumneavoastră nu ar trebui să abuzaţi de ea... Acuma credeţi că îi puteţi reînstări pe vechii nomenclaturişti şi securişti. Ceea ce faceţi vă va întoarce împotrivă masele de alegători. Nimic mai schimbător decât succesul public, domnilor. Nu vă amăgiţi, ţara întreagă este din nou divizată, gata de explozie...

GHEŢIE: Dumneavoatră aveţi poate dreptate, sunteţi un om înţelept, vizionar. Noi însă nu puteam face altfel: am acţionat conform procedurilor juridice invederate.
CONSTANTINESCU: Să-l recuzaţi pe acest om!...
GHEŢIE: Apărarea a cerut-o! S-a produs un adevărat scandal. Aţi văzut ce furtună a bântuit în presă. Am fost obligaţi să dăm curs cererii apărării.
CONSTANTINESCU: Să-l recuzaţi pe acest om!... Pentru nişte calomnii ordinare apărute în presă. Numiţi asta democraţie!... El era garanţia unei judecăţi cinstite, nepărtinitoare. Pedepsirea vinovaţilor ar fi însemnat o compensaţie morală liniştitoare, pentru cei care au avut de suferit. V-ar fi servit şi dumneavoastă, credibilităţii dumneavoastră,.. dacă l-aţi fi lăsat să ducă până la capăt acţiunea.
GHEŢIE: Cred că judecătorul Toma v-a spus, că cel care l-a propus pentru a prelua procesul am fost chiar eu. Şi eu am crezut în el. L-am prevenit, că în contextul conflictului acut al forţelor politice, va avea mari greutăţi de înfruntat.. L-am prevenit de asemenea că, în condiţiile date, nu îl puteam sprijini la infinit.
PODEANU: Întregul barou are o simpatie veche pentru Valeriu Toma. În felul său retras, el nu este lipsit de farmec şi eleganţă, care îl fac foarte plăcut. Toţi îl iubim. Vă asigur că Savel Sima, el însuşi, a fost silit de împrejurări, să ceară ceeace a cerut.
CONSTANTINESCU: Dacă este aşa, atunci vă rog să daţi imediat o desminţire formală din partea baroului, în care să arătaţi că cele colportate de presa tendenţioasă, vulgară, care l-a atacat, sunt ignobile.
GHEŢIE: Domnule Constantinescu, dumneavoastră nu îi cunoaşteţi pe cei dela Patriotul... Sunt în stare să terfelească întreaga magistratură. Trăim sub tirania cuvântului... Intrăm cu toţii în băltoaca aceea imundă. După revoluţie toate au explodat. Am fost nevoit să închid rapid conflictul, pentru a nu compromite justiţia.
CONSTANTINESCU: Sacrificând un om deosebit, care făcea cinste oraşului!

PODEANU: Un om capabil ca judecătorul Toma nu are de ce se teme, se va reabilita rapid. Următoarele procese îl vor propulsa.
CONSTANTINESCU: Să zicem că va fi aşa, să zicem că Valeriu Toma nici nu contează ca individ. Sunt sigur că ziarele decente vor pune lucrurile la punct, vor demasca faţa murdară a presei oficiale. Este evident că scopul acţiunii şi l-au atins. Judecătorul Toma îi speriase, fără el procesul ar avea un alt curs.
GHEŢIE: Aceasta înseamnă că ne desconsideraţi profund! Domnule profesor noi vă asigurăm, vă dau cuvântul meu de onoare, că schimbarea judecătorului nu va schimba cu nimic mersul procesului!... V-o promit ca Preşedinte al Tribunalului. Dosarele sunt pe rol, juriul a audiat cea mai mare parte a martorilor, consecinţele odată pornite, nu mai pot fi stăvilite. Vă recomand să mergeţi liniştit acasă, şi să lăsaţi desfăşurarea procesului în grija celor autorizaţi.
CONSTANTINESCU: Vedeţi dumneavoastră, domnilor, există două consecinţe directe ale campaniei acesteia nedemne. În ceeace mă priveşte, îmi voi da demisia din FSN. Nu pot sta cot la cot cu cei care folosesc desinformarea, calomnia, pentru a-şi realiza scopurile, şi pentru a salva vinovaţii a 40 de ani de teroare politică.
GHEŢIE: V-am dat cuvântul de onoare că dreptatea va veni!
CONSTANTINESCU: A doua consecinţă despre care vorbeam: Fiţi siguri domnilor că acest popor într-o zi se va trezi. Setea lui de dreptate va precumpăni. Mai devreme sau mai târziu el va mătura, chiar şi cu preţul unei noi revoluţii, tot gunoiul pe care îl reprezentaţi dumneavoastră.
PODEANU: Grave cuvinte, domnule Constantinescu... Ne pare rău că v-aţi înverşunat astfel împotriva tuturor. Gândiţi-vă că este nevoie de timp pentru ca societatea noastră să se refacă... Pentru moment nu putem agita apele mai mult.
CONSTANTINESCU: Da... Eu cred că venisem pentru o acomodare. Dumneavoastră i-aţi divizat pe oameni, i-aţi învrăjbit. Fie ca liniştea la care visaţi să se realizeze!

Constantinescu iese fără a-i mai saluta pe cei doi. Aceştia rămân foart ambarasaţi. Gheţie îl bate pe umăr pe Podeanu, oftând. Ies amândoi.

SCENA a II-a

Decor: Cimitirul Eroilor Tineri, faţă în faţă cu magazinul alimentar. Lume multă adunată la coadă (Bărbaţi şi Femei). Printre ei Vica Leonte şi Gheorghe Daraban, care se fac a nu se cunoaşte. Din depărtare se aud scandări repetate.

TINERII (se apropie): JOS COMUNISMUL, JOS COMUNISMUL! Se cântă imnul Golanilor: MAI BINE GOLAN DECÂT ACTIVIST... MAI BINE MORT, DECÂT COMUNIST. Imnul se termină cu alte scandări: JOS IONESCU, JOS IONESCU!..

FEMEIA 1: Ce or mai fi vrând, Doamne-Dumnezeule, ce or mai fi vrând!? Acuma, dacă i-am ales, să-i lase domnule să guverneze, ca să poată face ceva. Să-i lase să-şi vadă de treabă!

FEMEIA 2 (către bărbatul 1): Ia vezi dumneata, mai aduc ăştia carne, sau nu mai aduc... Stau aici dela cinci dimineaţa.

BĂRBATUL 1: Zic că au telefonat la abator, şi că le-au promis că trimit în cursul zilei.

BĂRBATUL 2: Pe unul d-ăsta dacă pun eu mâna, îl snopesc!...

VICA: Cum să nu facă gălăgie, doamnă, dacă îi agită o anumită presă... Aţi văzut ce scrie România Liberă? Că sunt eroi!.. Că au fost... maltrataţi de mineri!

DARABAN: Ba eu zic că sunt mai degrabă legionari; ori legionari, ori drogaţi.

VICA: Acuma vor să ne aducă şi Regele în ţară!...

FEMEIA1: Să vină iar cu toată familia, să ne mănânce şi sufletul!

FEMEIA 2: Nu mai e bun unul de ai noştri!.. Ce să mai vorbim... Avem nevoie de străini...

VICA: Astea sunt, dragă doamnă, ce să le facem, astea sunt creierele luminate pe care le avem!

DARABAN: Sunt manevraţi de agenţii CIA, doamnă, dumneata nu îţi dai seama? Aici e coada CIA-ului.

VICA: Cum să nu îmi dau seama!...

DARABAN: Regele e capul!... El organizează lovitura... Noi habar nu avem.
VICA: Aţi auzit ce era la Tribunal? Un adevărat cuib legionar!
FEMEIA 2: Vai, doamnă, nu mai spune!... Eu nu am auzit.
FEMEIA 1: Cum, doamnă, nu ştii nimic? Au scris despre asta întreaga săptămână ziarele. Toată lumea vorbeşte.
FEMEIA 2: Ce spune lumea?
DARABAN: A fost o adevărată înscenare, doamnă... Au vrut să ne asmută unii împotriva altora. Ba că nu a fost revoluţie... Ba că a tras armata, ba teroriştii... Au vrut să-i facă pe nenorociţii ăia să dea vina pe noi, ca să ne batem unii cu alţii.
BĂRBATUL 1: Parcă mai înţelege cineva ceva. Care terorişti, cine sunt teroriştii? Au vrut să ne arunce praf în ochi.
VICA: Şi cine!?.. Nişte desfrânaţi!...
FEMEIA 1: Aţi văzut ce ziceau de desfrânata aia, Virginia Mihai?.. Ha Ha Ha ... O mai cheamă şi Virginia!... Gagica s-a culcat cu toţi tinerii eroi prin corturi la manifestaţie.
VICA: Da! Şi până la urmă l-a tras şi pe Valeriu Toma de partea ei. L-a făcut de râs!
BĂRBATUL 1: Ditamai judecătorul să se pună cu una ca ea! Auzi dumneata!...
FEMEIA 1: Ce ştii dumneata? Când e femeia rea de muscă, nu ai ce să-i faci.
DARABAN: L-a făcut praf!.. Era mort după târfă... I-a tocat toţi banii. Nu mai avea ce le da copiilor de mâncare.
VICA: Ca să ajungă la cheremul dollarilor din străinătate. Îţi închipui ce ar fi însemnat, ca un om, care conducea procesul, să fie influenţat de una ca ea!?
FEMEIA 2: Păi însemna că făcea cum îi cânta amanta!...
VICA: Tot ce-i cereau fanii ei, hipioţii drogaţi care sdrăngănesc la ghitară.
FEMEIA 1: Eu, scroafei ăleia, dacă o prind odată pe stradă, îi scuip în ochi!
BĂRBATUL 2: Păi, cică l-au văzut unii într-o seară într-un bar, beat criţă. Şi-a amanetat pantalonii, pentru o sută de lei!

DARABAN: Şi vă mai miraţi că unul ca ăsta putea fi vândut la CIA!
VICA: Era vândut sigur!

Corul studenţesc se apropie. Se cântă: "Noi de aicea nu plecăm, nu plecăm acasă, Până nu vom câştiga libertatea noastră « .
FEMEIA 1: Auzi-i că vin!...
BĂRBATUL 1: Aşa le e obiceiul. Trec pe la locurile unde s-a tras, şi pe la mormintele eroilor.

SCENA a III-a

Tinerii intră în piaţă. Sunt conduşi de câţiva invalizi, printre care Dan Ardelean. Se opresc la crucea din prim plan şi îngenunchiază. Dan spune Tatăl nostru, tinerii repetă după el.
DAN: Tatăl nostru, carele eşti în ceruri... Şi ne izbăveşte de Cel Rău, Amin! (Toţi îşi fac cruce): Prieteni să jurăm că vom fi uniţi, şi că nu-i vom uita niciodată.
TINERII: Jurăm!
DAN: Cauza lor nu s-a stins. Atâta timp cât nu le vom realiza dezideratele, ce au vrut ei cu adevărat în decembrie, sufletele lor chinuite nu se vor linişti. Să nu-i lăsăm pângăriţi!... Să nu-i lăsăm pe cei care au furat revoluţia, să-şi bată joc de idealurile eroilor noştri. Pentru ei avem datoria să ne batem, pentru sângele lor vărsat. Până când ce au visat ei va mai fi terfelit în ţara asta!? Până când tinerii vor mai fi obligaţi de mizerie şi oprimare să fugă, sau să fie seceraţi de gloanţe în ţara lor!?
TINERII: Jos Ionescu, Jos Ionescu, Jos Ionescu! (Pornesc în marş).
FEMEIA 1: Huo, derbedeilor!...
VICA: Uită-te la ei! Cine ne sunt eroii!... Ce au căutat la Revoluţie, doamnă? I-a chemat poporul? I-ai chemat dumneata?
FEMEIA 1: Eu? Uite ce le fac eu!... (Scoate un borcan cu iaurt din sacoşe, îl răstoarnă în palmă, iese în faţă şi îl clăbuceşte cu el pe Dan Ardelean).

Ceilalţi scot din sacoşe cartofi şi roşii, încep să arunce în demonstranţi. Daraban se duce la un tânăr rănit, şi îl loveşte cu piciorul.

FEMEIA 2 (isterizată): Huo... Derbedeilor... Huliganilor... Paraziţilor... Huo...

Tinerii ies din scenă cu capetele plecate.

BĂRBATUL 2: Paraziţi, doamnă, nu ai ce să le faci!.... Lasă-i în plata domnului... Mi se pare că am văzut camionul venind!

Imediat este uitat incidentul. Toţi se organizează pentru a-şi asigura locul la rând.

SCENA a IV-a
Valeriu Toma, Virginia Mihai

Biroul judecătorului Toma.

VIRGINIA: Aşadar Val m-am hotărât, plec.

TOMA: Ce păcat!... Ce trist este totul.

VIRGINIA: Îmi pare rău.

TOMA: Am crezut, scurt timp după revoluţie, că ţara va reînvia uşor, că forţele binelui vor avea câştig de cauză.

VIRGINIA: Nu a fost să fie...

TOMA: Cei ameninţaţi de revoluţie au trecut la contraatac, şi au reuşit să recapete instantaneu frânele puterii. Totul a degenerat într-o scamatorie grotească, într-un carnaval Şi-au fardat chipurile, şi ne-au păcălit.

VIRGINIA: Nu pe noi, dragul meu, nu pe noi.

TOMA: Au înşelat marea masă a populaţiei.... I-au satisfăcut unele nevoi imediate, şi i-au adormit vigilenţa. Acuma sunt puşi pe îmbogăţire. Îţi dai seama ce mare roată de caşcaval este economia naţională, centralizată de comunişti? Într-o zi îi vom vedea milionari, şi atunci vom cădea în extaz de admiraţie. Ne vor strivi cu opulenţa lor.

VIRGINIA: Şi-au bătut joc. Ne-au îngenunchiat cu un cinism implacabil.

TOMA: Da, este posibil să fi pierdut din nou pe mâna noastră.. .

VIRGINIA: Cum a reacţionat Alexandra?

TOMA: E distrusă... A trăit un adevărat coşmar. Şi-a luat un concediu dela facultate: nu se mai putea duce printre studenţi.
VIRGINIA: Mă simt vinovată... Sunt vinovată?... E clar că aicea nu mai pot rezista. Trebuie să plec.
TOMA: Crezi că unde te duci va fi mai uşor? Oamenii sunt dificili pretutindeni.
VIRGINIA: Plec în Italia... Acolo sunt Michelangelo şi Bernini... Când te simţi descurajat, poţi apela la ei...
TOMA: Crezi că ai să te descurci?
VIRGINIA: Am avut norocul că, după 13-15 iunie, ni s-au dat mai uşor vizele. Europa a reacţionat. O prietenă avocată m-a invitat să o ajut. Voi locui la Milano.
TOMA: Printre străini!...
VIRGINIA: Greul va consta în a primi cetăţenia. Aicea m-au compromis definitiv. Mai străină decât aici, nu mă voi simţi nicăieri în lume. M-au eliminat din viaţa publică!... Nu mă mai pot exprima!... Iar ideile neexprimate devin toxice.
TOMA: Au intuit că eram pe cale să desvălui întregul complot. S-au temut că voi scoate la suprafaţă adevărul!...
VIRGINIA: Şi pentru asta poţi fi terfelit în noroi!?...
TOMA: Pentru asta poţi fi chiar omorât, Virginia!...
VIRGINIA: Să nu dramatizăm... La noi totul ia nuanţe mai degrabă groteşti.
TOMA: Ştii că profesorul Bungău a avut un accident?
VIRGINIA: Înfiorător!Ce accident? Cum s-a produs accidentul?
TOMA: Cine poate şti!?.. A fost în comă... Acuma e mai bine... A scăpat, dar este foarte speriat.
VIRGINIA: Vezi bine că nu putem fi siguri de viaţa noastră... Dacă eşti împotriva lor, te suprimă. De fapt, mă simt în continuare ameninţată. Primesc nişte telefoane... oribile.
TOMA: Din păcate colegii noştri din justiţie, au abdicat şi ei. Au început să le facă mendrele infractorilor, se lasă conduşi, la dispoziţia lor. Eu am crezut că putem rezista prin justiţie. Este din ce în ce mai evident că nu vom putea rezista, că nu ne vom putea păstra independenţa. Judecătorul integru era singura speranţă pentru ieşirea societăţii din impas. Justiţia ar fi putut-o

curăţa de criminali şi de impostori, dacă se dorea un nou început.
VIRGINIA: Îmi va părea rău după meseria mea, după casa mea, după prieteni, după poziţia pe care o câştigasem aici... Sunt nevoită să părăsesc totul!... Îmi este frică: m-au speriat.
TOMA (se apropie afectuos de Virginia, o mângâie): Eu unul nu am să mă las... Poate că într-o zi vom învinge... Atunci veţi putea să vă întoarceţi cu toţii înapoi!.. Îţi voi simţi lipsa... Acum voi rămâne foarte singur, cu lupta mea.
VIRGINIA: Val, eu te-am iubit... cu adevărat.
TOMA: Şi eu te-am iubit, Virginia...
VIRGINIA: Se sfârşeşte prea trist prietenia noastră. Idioţii care ne-au atacat, nici măcar nu ştiau cât de mult ne-am iubit, şi ce mari eforturi am făcut pentru a rezista iubirii noastre. Poate că ar fi fost mai bine dacă îi dădeam curs, trecând peste convenţiile sociale. Rezervele noastre nu au servit la nimic. Câţiva perverşi au intuit ceva, apoi ca să confabuleze nu a fost deloc greu.
TOMA: Nu pleca! Îmi va fi foarte greu să fac faţă singur! Le pot dovedi că între noi nu s-a petrecut niciodată nimic.
VIRGINIA: Nimic nu mă mai poate reţine aici, Val! Atmosfera nu mai e respirabilă..

SCENA V-a
SALA DE ŞEDINŢE A PALATULUI DE JUSTIŢIE

Toţi cei implicaţi în process sunt prezenţi, în frunte cu Vasile Gheţie, Procurorul, Avocatul şi inculpaţii. Valeriu Toma a fost înlocuit de un alt judecător: Barbu Iordan.
APRODUL: Atenţie, juriul!...
Toată lumea se ridică în picioare. Intră Vasile Gheţie, Barbu Iordan şi încă un jurat.
IORDAN: Luaţi loc! Domnilor şi Doamnelor, juriul a deliberat (Rumoare în sală): Dau citire sentinţei nr 568/1990. Inculpatul Gheorghe Balcâzu, ridică-te în picioare.
BALCÂZU: Da, Domnule Judecător.
IORDAN: Inculpatul Gheorghe Balcâzu a fost acţionat în judecată, conform actului de acuzare, pentru crima de genocid în

cursul revoluţiei din 1989, comutată în colaborare la genocid în urma deliberărilor, subminarea economiei naţionale şi pentru însuşire din bunurile statului. Inculpatul este condamnat la 10 ani privaţiune de libertate, confiscarea averii, şi pierderea unor drepturi, pentru represiunea populaţiei paşnice, conform articolului 49 cod penal. Acuzaţiile de subminare a economiei naţionale şi de deturnare de fonduri se resping, din lipsă de probe.

BALCÂZU (începe să plângă): Dar, domnule Preşedinte!...

IORDAN (furios): Luaţi loc. Inculpatul Stan Niculae!

STAN: Prezent.

IORDAN: Inculpatul Stan Niculae a fost acţionat în judecată pentru colaborare la genocid, subminarea economiei naţionale, deturnare de fonduri şi deţinere de armament, cu care a tras în mulţime. Acuzatul este achitat, din lipsă de probe (Stan, de bucurie chiuie, se îmbrăţişază cu avocatul).

IORDAN: Linişte! Vă rog faceţi linişte! Inculpata Ana Pepelea.

PEPELEA: Da, domnule Preşedinte.

IORDAN: Inculpata Ana Pepelea a fost trimisă în judecată pentru colaborare la genocid şi deturnarea bunului public. Depoziţiile existente la dosar nu dovedesc temeinicia acuzaţiilor şi este achitată din lipsă de probe (Rumoare în sală).

IORDAN (bătând cu ciocanul în pupitru): Condamnaţii au dreptul la recurs în termen de o lună de zile.

PODEANU: Procuratura îşi rezervă dreptul de a face recurs!

IUORDAN: Juriul se retrage. Şedinţa s-a încheiat.

În sală este agitaţie mare. Stan Niculae şi Ana Pepelea sunt în extaz. Se sărută cu prietenii, se îmbrăţişează. Se deschid sticle de şampanie. Se aduc pahare de cristal. Cu toţii ciocnesc, se felicită. Singurul care plânge este Balcâzu. Soldaţii îl iau de braţ, şi îl escortează afară din sală. Cineva din asistenţă îl consolează:

X: Fiţi fără grijă, Tovarăşul Secretar, veţi câştiga la recurs!..

SFÂRŞIT

27. 12. 1990

COPERTA A DOUA:

ADAM

NEPOTUL LUI TRAIAN

NOAPTEA

ADEVĂRUL DESPRE IULIA

EXPERIENŢĂ INTERIOARĂ

SFÂNTA IOANA CORUPŢIEI

PROCESUL

Am scris aceste piese ca pe o extensie în Comunism la Comedia Umană. M-am străduit să creez o galerie de personaje specifice acelor vremi. Când am văzut ce se

întâmpla în1990, cum societatea românească trecea brusc dela un rău la altul, m-am oprit. Reveneam la Balzac; dar interesul publicului pentru cultură scăzuse dramatic. Viaţa de zi cu zi acapara populaţia. Piesele volumului reprezintă un fragment din acea istorie bizară, pe care am trăit-o cu toţii la superlativ. Restul e uitare....

DAN PSATTA

REZUMATUL PIESELOR INCLUSE ÎN TEATRU VOLUMUL II

IX. ADAM (1988): Problema era, cât oare este de extins răul pe pământ. Autorul o transferă în cer, într-o discuţie dintre Adam şi Dumnezeu. Dumnezeu îl trimite pe Adam pe pământ pentru a-l informa, pe parcursul a 7 zile. Adam face înconjurul globului. Pretutindeni este agresat şi umilit. La întoarcerea în America, se pregăteşte războiul atomic. Pentru că el refuză să participe, este condamnat din nou la moarte de Tribunalul Militar. Este salvat însă de o tânără care îl răpeşte şi îl duce pe o insulă îndepărtată. Războiul se deslănţuie. Scapă numai ei doi: el şi Eva.

X. NEPOTUL LUI TRAIAN (1988): Uneori, în societatea totalitară nebunii au un acces la putere nelimitat; cu cât sunt mai nebuni ei urcă mai sus în ierarhie. Eroul, Costel Apostolescu este un simplu şef la depozitele de alimente. Ceea ce îl face să se simtă îndreptăţit a stăpâni omenirea. Foarte eficient în nebunia lui, el urcă pe scara administrativă până la rangul de ministru, şi întrevede perspective mari. Îi elimină (chiar ucide) pe cei care i se opun. Singură cu adevărat disperată de comportamentul lui agresiv este familia. Soţia (poporul) îl înjunghie pentru a scăpa lumea de el. Unii însă (regizorul) consideră finalul

nepotrivit, şi îl inversează: soţia nu îl poate omorî în scenă pe nebun (prea multă violenţă!). Atunci ea se sinucide.

XI. NOAPTEA (1989): Este o parabolă a istoriei totalitarismului. Un grup de oameni, heterogen, este surprins de un fenomen natural neobişnuit (lăsarea întunericului în plină zi solară) într-un parc. Ei parcurg o experienţă de viaţă neobişnuită, permanent ameninţătoare. Reapariţia luminii Îi găseşte practic izolaţi şi distruşi.

XII. ADEVĂRUL DESPRE IULIA (1989): Este povestea de o viaţă a comunistului din convingere. În aceleaşi timp viaţa Juliei Fisher este povestea evreului rătăcitor. Mânată de evenimentele extreme ale secolului, iubită sau urâtă, săltată sau doborâtă, benefică sau nocivă, ea este obligată să fugă mereu: din Austria în România, din România în Uniunea Sovietică, din Uniunea Sovietică iar în România, pentru a sfârşi bolnavă de Alzheimer, legată, în chiar spitalul comunităţii evreieşti.

XIII. EXPERIENŢĂ INTERIOARĂ (1989): Viaţa la vârful nomenclaturii comuniste este dură şi periculoasă. Catone Coman (60 de ani), membru marcant al nomenclaturii, aspirant la funcţia supremă în Partid şi în Stat, este acuzat printr-o anonimă trimisă la CC, de a fi întreţinut relaţii „neprincipiale" cu o tânără de 20 de ani. Tânăra între timp a murit, după ce şi-a autoprovocat un avort septic. Catone Coman (multiplicat în şase ipostaze ale caracterului său) se frământă o noapte întreagă, pentru a deslega iţele intrigei şi a-şi stabili vinovăţia. Când ajunge la o concluzie (în zorii zilei) este sinucis.

XIV. SFÂNTA IOANA CORUPŢIEI (1989-1990): Corupţia, economia paralelă, au fost supapa de siguranţă prin care viaţa românilor a devenit mai relaxată, atât înainte cât şi după revoluţia din 1989. Ioana Nedelcu este mica

secretară a unui Profesor dintr-o clinică de Chirurgie. Ea învârte însă, dela locul ei, toate afacerile posibile, care să îi înfrumuseţeze existenţa. Singura nerealizare este că nu reuşeşte să pună mâna pe niciunul dintre chirurgii tineri care îi dau ocol. Se consolează abia în final, când este

cerută în căsătorie de însuşi profesorul, a cărui soţie murise. Ioana se trezeşte regina secţiei.

XV. PROCESUL (1990): Piesa descrie desfăşurarea evenimentelor post-revoluţionare din 1990: derularea procesului liederilor comunişti. Într-un oraş de provincie şeful comisiei de judecată este numit judecătorul Toma, un om capabil, cinstit, doritor să facă lumină în secretele revoluţiei. În jurul lui roiesc însă interesele şi cabala. În momentul când este gata să ajungă la adevăr, cu toată conspiraţia comunistă, este revocat şi silit să renunţe la investigaţie. Vinovaţii sunt achitaţi şi, în final, ciocnesc pahare de şampanie în cinstea evenimentului. Colaboratoarea lui Valeriu Toma, avocata Virginia Mihai, compromisă, este nevoită să emigreze în Italia, la fel ca şi Maria, fata descrisă în prima piesă a ciclului, din 1985.